ANTHONY TROLLOPE

Primul ministru

Volumul II

Editura Univers

clu

Coperta colecției de *Vasile Socoliuc*

The
Prime Minister
by
ANTHONY TROLLOPE
London
Oxford University Press, 1970

Toate drepturile asupra acestei versiuni sînt rezervate
Editurii UNIVERS

Anthony Trollope

PRIMUL MINISTRU

vol. II

În românește de VERONICA ȘUTEU

București, 1981

Editura Univers

CAPITOLUL I

TRIBUTUL PLĂTIT DE NATURILE PREA SENSIBILE

Mult îl va fi durut pe nobilul sir Orlando Drought acalmia și nepăsarea parlamentarilor la retragerea sa de pe banca înalților demnitari și trecerea pe un loc mai obscur, în partea opusă, rezervată opoziției. E drept că împrejurarea nu-i rezervase numai această decepție, dar și deliciul de a se adresa celor patru, cinci sute de gentilomi — cîți asistaseră la întrunire — pentru a le înfățișa rațiunile de nebiruit ce-l siliseră a se rupe de dînșii — stimații prieteni cu care avusese prilejul și cinstea de a conlucra pînă atunci, spre satisfacția și bucuria domniei sale. Așa începuse expunerea — cu o risipă de epitete superlative — pentru ca, mai pe urmă, și vreme de aproape un ceas, cît vorbise, să dea de pămînt cu „stimații prieteni", făcîndu-i zob, împreună cu măsurile pe care le adoptaseră. Neîndoielnic că filipica îl unsese pe suflet, întrucît, ca vechi și rutinat orator, o rostise cu ușurință și, îndeosebi, fără pic de răspundere, ceea ce, pentru orice ministru abia scăpat din jugul îndatoririlor, însemna o desfătare poate la fel de binevenită ca o baie înmiresmată și reconfortantă după un mare efort. Numai că desfătarea lui sir Orlando fusese mult diluată de vorbitorul imediat înscris la cuvînt — adică tocmai nepricopsitul ce avea să-i urmeze ca lider al Camerei. Domnul Monk — fiindcă acesta îi succedase — îi servise o ripostă de nici cinci minute, afirmînd că, alături de ceilalți colegi, regreta demisionarea și renunțarea la contribuția domniei sale, însă, la imputările proferate, se abținea să-i dea o ripostă, întrucît l-ar fi obligat nu doar să-i reamintească deplinul acord față de măsurile criticate, ci să repete și argumentele fiecărui ministru, aduse în

sprijinul lor. Un demers pe cît de laborios, pe atîta de inutil. După usturătoarele cuvinte din urmă, domnul Monk își reocupase locul, iar plenul își continuase lucrările, ca și cînd sir Orlando nu părăsise banca miniștrilor. Drept care, în aceeași seară, plecînd de la Parlament în compania străvechiului său amic, domnul Boffin, sir Orlando se întrebase cu nețărmurită surprindere :

— De unde s-o fi trăgînd această lipsă de însufleţire ce se observă la toţi şi în toate ?

Existase o vreme, cînd cei doi deputaţi fuseseră prieteni nedespărţiţi, stînd alături în Cameră, atacînd umăr la umăr rivalii, iar la răstimpuri — și pentru cîteva luni plăcute — purtînd împreună jugul și mai plăcut al unor dregătorii importante. Însă cînd sir Orlando aderase la guvernul de coaliţie, pe cînd celălalt, o natură mai greu de corupt, renunţase la perspectiva măririi, rămînînd credincios idealurilor din totdeauna — așa cum el însuși își tălmăcea abnegaţia de care dăduse dovadă, amintind-o adesea și celor apropiaţi din familie — în momentul acela, prietenia lor se răcise. Fiindcă pe Boffin, care nu se scălda în parale și deci l-ar fi ispitit binefacerile dregătoriei, îl duruse grozav dezertarea amicului. Fără dînsul, nici săgeţile pe care le arunca din tabăra opoziţiei nu-i mai dădeau satisfacţie, ceea ce nu i se întîmplase de cînd pătrunsese în Parlament. Și era tot mai încredinţat că onoarea britanică era pe cale de dispariţie, iar odată cu ea, însăși gloria Albionului. De aceea, demisionarea lui sir Orlando îl mai luminase la suflet, pentru că, astfel, avea măcar mulţumirea să facă drumul spre casă alături de un fost prieten, și să discute împreună ororile la care asistau.

— Uite ce-i, Drought, dacă-mi ceri să-ţi răspund la întrebare, am să-ţi vorbesc întocmai cum simt, glăsui domnul Boffin, referindu-se la remarca amicului. Pe mine nu mă surprinde lipsa de însufleţire pe care ai menţionat-o, ci o găsesc întru totul firească de vreme ce niște oameni cu vederi divergente și-au dat mîna și au format un guvern, cu gîndul să cîrmuiască o naţiune, ca pe o firmă comercială. S-or fi străduind ei, nu zic, dar fără pic de entuziasm.

— Poate că lucrul esenţial e ca ţara să aibă o cîrmuire, şi atît, se pronunţă sir Orlando, strecurînd şi o motivare a trădării de care se făcuse culpabil.

— E şi acesta un punct de vedere, admise celălalt, şi departe de mine intenţia de a-i judeca pe aceia care încearcă asemenea formă de guvernare. Dealtminteri, a mai fost experimentată, însă de-a pururi fără succes. Personal, n-am crezut niciodată în ea, şi una din carenţele principale o constituie însăşi lipsa de însufleţire pe care mi-ai semnalat-o adineaori, încheie domnul Boffin, absolvindu-l pe sir Orlando de abaterea săvîrşită şi reacceptîndu-i prietenia.

La puţină vreme se încheie şi sesiunea parlamentară, pretimpuriu şi fără evenimente de seamă — agenda de lucru epuizîndu-se încă din prima jumătate a lunii iulie. Aşa încît deputaţii din Londra au putut evada pe la moşiile lor cu aproape două săptămîni înaintea datei tradiţionale.

Faptul îi intrigase pe mulţi, atît din lăuntrul cît şi din afara Parlamentului, care se întrebau derutaţi dacă suspendarea prematură a lucrărilor era de bun augur sau, dimpotrivă, prevestea complicaţii. Politicienii din tagma domnului Boffin comentau cu nesaţ ciudăţenia, relevînd, cu fiecare prilej, apatia cîrmuitorilor. Aceeaşi moleşeală dăinuise şi în presă — se evidenţia în discuţii — singurele demersuri cu adevărat grăitoare aparţinîndu-i ziaristului Slide. Şi dacă tot se vorbea de monotonie, păi atunci nicăieri nu se resimţise ca în sesiunea abia terminată, deoarece, pe întreaga-i întindere, nu se remarcase nici un parlamentar şi nu existaseră încrucişări oratorice ca pe fericitele vremi ale încrîncenatelor lupte politice. Or dacă se prelungea inerţia de acum, avea să dispară cea mai suculentă distracţie a britanicilor. Plus că, după astfel de acalmii, se ştia ce urmează, şuşoteau gentilomii de rea credinţă, printre care apăruse de la o vreme şi sir Orlando. Însă cu toată panica ce-o stîrniseră, guvernul se menţinuse la cîrmă şi ţara nu traversase impasuri, realităţi ce-i dădură putinţa unui Duce de St. Bungay să afirme că nu asistase nicicînd la o sesiune mai fructuoasă.

Se prea poate ca venerabilul demnitar s-o fi comparat cu altele şi mai puţin roditoare pe care le apucase în lunga

sa carieră politică. Oricum, părerea emisă avusese şi o natură oficială — şi deci nu oglindise adevărul curat — fiind rostită înaintea unor colegi ca sir Gregory Grogram, lordul Drummond şi alţi vreo cîţiva, pe care bătrînul nu prea-i avea la stomac. Dar în sinea lui şi în faţa unui prieten apropiat, nu negase apariţia unor neguri supărătoare pe cerul senin al convingerilor sale intime. Primul-ministru devenise aşa de pesimist, irascibil şi abătut, încît Ducele de St. Bungay îşi pusese chiar întrebarea dacă actuala stare de lucruri mai putea dăinui. În descumpănirea sa, simţise nevoia să-şi deschidă inima faţă de un amic de mare încredere, cum era lordul Cantrip, care, deşi nu făcea parte din coaliţie, lucrase în alte formaţii alături de dînsul şi de Ducele de Omnium, despre care voia să-i vorbească.

— Mi-e greu să-ţi explic ce se întîmplă cu el, fiindcă, sincer să fiu, nu are nici o pricină de neliniște, îi declarase prietenului, referindu-se la şeful guvernului. De cînd a venit la putere, nici o măsură iniţiată nu i-a atras o majoritate potrivnică în ambele Camere. Şi, dacă mă gîndesc bine, de pe vremea lordului Liverpool, nici un premier nu s-a bucurat de o atmosferă aşa de prielnică. Un singur ghimpe l-a necăjit realmente — fostul ministru al marinei. Însă a dispărut de la sine, la fel ca şi ceilalţi intruşi. Iar după ce a scăpat de el ca prin farmec, tocmai bine nu-l pot determina să-i desemneze un succesor.

Acest dialog avea loc în săptămîna ce precedase închiderea sesiunii.

— O fi bolnav, presupuse nobilul interlocutor.

— Ba, din cît îmi dau seama, e bine mersi, îl contrazise octogenarul. Dar nu e deloc imposibil să-şi piardă şi sănătatea, dacă nu va ieşi din încordarea de acum.

— Cum să iasă ? Demisionînd ? presupuse din nou lordul Cantrip.

— Nu neapărat, preciză celălalt. Greşeala lui este că prea îşi pune lucrurile la inimă. Dacă l-ar convinge careva să mănînce, să doarmă, să se distreze ca muritorii de rînd, ar fi şi un prim-ministru extrem de capabil. Dar în loc să ducă o viaţă normală, trăieşte numai pe planul conştiinţei. Ceea ce nu a făcut nici un ex-premier, te asigur. Şi doar ştii cîţi am apucat. Dealtminteri, observîndu-i pe

rînd, am ajuns la concluzia că nici nu diferă prea mult de făpturile obișnuite. Fiindcă și însușirile pe care am vrea să le întrunească nu sînt de semizei. Într-adevăr, le pretindem o minte ascuțită, dar nicicînd genială ; să fie conștiincioși, însă nu de speriat ; precauți, dar nu și timizi ; îndrăzneți, însă nu aventurieri. De asemeni, să aibă o digestie ușoară, maniere plăcute și, mai presus de orice, o piele mai groasă. Acestea sînt calitățile pe care am dori să le îmbine un premier. Însă, cum din păcate nu le întîlnim la oricare, ne descurcăm și fără de ele. Drept urmare, chiar dacă domnul Smith întruchipează cele mai multe virtuți — fiind un demnitar ideal sub raportul alcătuirii lăuntrice — la cădere va fi înlocuit de un zero ca domnul Jones, cu rezultate aproape la fel de mulțumitoare.

— Asta înseamnă că dacă Smith o să eșueze, îi va succeda Jones la cîrma guvernului ? întrebă lordul nedumerit.

— Bineînțeles, încuviință veteranul. Anglia n-o să piară pe motiv că Ducele de Omnium se retrage la Matching. Evident, nu aș vrea să ajungă aici, pentru că țin la dînsul și, cu puține excepții, face o treabă pe cinste în conjunctura de față. De aceea, mi se rupe inima să îl văd suferind cînd știu că ne onorează falanga noastră — a liberalilor. Și mai știu că eu l-am determinat să se încarce cu răspunderea de acum...

— Are de gînd să meargă la Gatherum ? se interesă lordul.

— Din cîte am aflat, vrea să plece la Matching, îl informă Ducele de St. Bungay.

— Mi se pare, continuă lordul Cantrip cu voce șoptită — deși se aflau într-o încăpere unde nu-i auzea nimeni — mi se pare că ducesa e cam poznașă.

— După mine, este cea mai încîntătoare femeie și o iubesc aproape ca pe copila mea, îi declară bătrînul înviorat. De ai vedea-o cu cîtă rîvnă îl secondează pe duce !

— Se pare că întrece măsura, insinuă celălalt.

— Asta fără îndoială, recunoscu veteranul.

— Iar ducele suferă din această pricină, îl compătimi lordul Cantrip.

— Dar unde scrie ca soțul să nu îndure și unele neajunsuri ? îi ripostă moșneagul subit inflamat. Pînă și

calul cel mai de soi are anumite năravuri. Ba se opinteşte înaintea unui obstacol, ba trage anapoda în ham sau aleargă de parcă l-ar frige pământul. Şi atunci de ce ar pretinde primul-ministru o consoartă perfectă ? Oare el nu are defecte ? Ai uitat sensibilitatea lui excesivă ? Ai zice că s-a născut cu piele de domnişoară, nu de bărbat. Apropo. Ţi-l mai aminteşti pe răposatul lord Brock ? Pe viaţa mea, ce platoşă purta acel om ! Nimic nu i-ar fi putut-o străpunge — nici săgeţile oţelite, nici flacăra focului. Şi nu l-ai fi văzut perpelindu-se, ca de ceasul morţii, fiindcă soţia i-a umplut casa cu invitaţi ! Dar cu toate curiozităţile lui, nu îmi pierd nădejdea cea bună.

— Dealtfel, pielea subţire se mai îngroaşă cu timpul, îl încurajă lordul.

— Bineînţeles, îl aprobă celălalt cu însufleţire. Nu la fel se întîmplă şi cu palmele oţelarului ?

Dar în ciuda optimismului afişat în ultima parte a dialogului, bătrînul era măcinat de îndoieli.

— De ce nu mă laşi să renunţ la funcţia de premier ? i se văicărise ducele în ultima vreme.

— Pentru ce ai renunţa ? îi ripostase plin de uimire. Numai fiindcă o creatură ca sir Orlando a dat cu piciorul la jilţul pe care şedea ?

În realitate, nu dezertarea lui sir Orlando generase apelul înaltului demnitar, ci un articol hain al lui Slide, descoperit în paginile ziarului „People's Banner", şi a cărui lectură îi răscolise o rană mai veche, pe care nu concepea s-o arate, ascunzînd-o, împreună cu ziarul defăimător, din calea privirilor curioase, chiar dacă prin aceasta îşi agrava suferinţa.

— Nu evadarea lui sir Orlando mă îndeamnă să mă retrag, vorbise cu nedisimulată tristeţe, ci convingerea că am ratat misiunea pe care mi-am asumat-o.

Încercînd să-l abată de la nefericita idee, credinciosul prieten şi sfetnic îi servise din nou argumentul majorităţii parlamentare de care se bucura de la preluarea puterii.

— Şi totuşi, întreaga ţară pare cuprinsă de letargie, se lamentase premierul neconsolat, divulgîndu-şi, fără să bănuiască, şi pricina disperării. Deoarece întîmplarea făcuse ca şi Ducele de St. Bungay să fie la curent cu bleste-

matul articol din „People's Banner" și să reţină faimoasa expresie cu „letargia" înstăpînită în Anglia.

Efectul otrăvii administrate de Slide durase mai bine de o săptămînă, după care șeful guvernului acceptase, în fine, să negocieze înlocuirea lui sir Orlando. Provocarea venise din partea bătrînului duce — singurul pe care îl tolera ca îndrumător, ascultîndu-i cu deferență poveţele, dar nu și adoptîndu-le, cum obișnuise cîndva.

— După mine, cel mai potrivit succesor la departamentul marinei ar fi Barrington Erle, îi sugerase octogenarul.

— Nu ar accepta postul, anticipase el categoric, scuturînd energic din cap. Și acest refuz ar însemna o lovitură grea pentru mine.

— L-aș putea tatona înainte de a-i face propunerea, se oferise bătrînul.

Însă mai marele său clătinase iarăși din cap, schimbînd imediat subiectul. Fiindcă se cuvine a spune că sfiosul Plantageñet trecea printr-o mare prefacere, asumîndu-și un aer imperativ, de autocrat, care supăra uneori — cum probabil se întîmplase și cu Ducele de St. Bungay. În orice caz, bătrînul renunţase la sfaturi, iar premierul îl abordase pe lordul Cantrip, oferindu-i ministerul marinei. Pentru ca, o dată refuzat de acesta — nu fără protocolarele scuze și explicaţii — să se arunce din nou în braţele deznădejdii. În cele din urmă, apelase la Phineas Finn, care, deși neatras de propunere, o acceptase, ca să-i facă pe plac. Însă nu îl scutise și de alte dificultăţi, întrucît trebuia să găsească un succesor pentru Phineas, la departamentul unde lucrase. Ceea ce implica noi perturbări și dureri de cap. Așa încît singurul beneficiar de pe urma conjuncturii create, s-a dovedit Quintus Slide care, detestîndu-l pe Phineas mai aprig decît pe sărmanul Duce de Omnium, descoperi o ţintă prielnică în care să împroaște înveninata sa indignare cu iz patriotic.

Aceste necazuri și frămîntări ale premierului se iviseră în ultima săptămînă de activitate a sesiunii parlamentare, cînd cei dimprejur se plîngeau că nu au ce face și la ce se gîndi. Ba existau și nemulţumiţi pe aproape, deoarece multora nu le convenea să plece din Londra înainte de a începe vînătoarea de potîrnichi sau, mai de-

grabă, să încalce tipicul, inaugurînd prematur sezonul de vînătoare. Şi o parte din doamne sufereau de cînd cu precipitarea vacanţei, întrucît se văzuseră nevoite să-şi părăsească prea curînd favoriţii. Deşi cele mai primejdioase suspine nu porneau din sufletele lor delicate, ci din rărunchii negustorilor păgubiţi de exodul pretimpuriu al clienţilor. Iar aceste oftaturi cu siguranţă aveau să amplifice ecoul insultelor apărute în coloanele ziarului „People's Banner". Glencora prevăzuse consecinţele mai sus pomenite, i le înşirase şi soţului ei, cu gîndul de a mai prelungi sesiunea măcar cu o săptămînă. Însă nu izbutise. Deoarece premierul, desfăcîndu-şi braţele într-un gest disperat, o întrebase, pe un ton îngrozit, dacă trebuia să tărăgăneze lucrările Parlamentului doar ca să împartă gablonţuri.

— Pentru că altceva nu mai avem de făcut ! încheiase exasperat.

La care consoarta, mimîndu-i deznădejdea neputincioasă, îi ripostase fără menajamente :

— Păi dacă nu aveţi treburi, trebuie să le născociţi, dragul meu !

CAPITOLUL II

RĂZBUNAREA

Trecuseră două luni de cînd Glencora se străduia să-i cîştige bunăvoinţa, tot sperînd să-i permită reluarea sindrofiilor întrerupte. Dar în pofida silinţelor fără număr, nu-i obţinuse dezlegarea dorită. Plantagenet îi declarase ritos că nu mai admite să vadă conacele ticsite cu invitaţi ori să asiste la ceea ce denumise „dezlănţuirea potopului" în reşedinţa sa londoneză. Din felul cum îi vorbise, reieşise limpede că nu uitase incidentul avut cu maiorul Pountney — pe care-l poftise în stradă — nici amenajarea parcului de la Gatherum sau amestecul ei în alegerile din Silverbridge.

— Și atunci ce să deduc ? îl întrebase descumpănită. N-o să mai primim nici un oaspete ?

— Ne vom duce împreună la Matching — asta e, o lămurise Plantagenet.

— Ca să trăim ca niște îndrăgostiți ? se arătase și mai nedumerită.

— Nu am spus acest lucru, rectificase el răbdător, fiindcă și de-aș tînji după asemenea viață, pe tine nu te atrage. Dacă am optat pentru Matching, am făcut-o în ideea că este mai intim decît castelul Gatherum, și totuși destul de încăpător ca să-ți poți invita prietenii tăi.

— Iarăși nu te înțeleg ! se lamentase Glencora. Ce vrei să spui prin „amicii mei", cînd grija mea permanentă este să-i chem pe ai tăi ?

— Nu știam că maiorul Pountney, căpitanul Gunner sau Ferdinand Lopez mi-erau prieteni ! o ironizase Plantagenet.

— În schimb lady Rosina era în mod sigur, îl înțepase ducesa la fel de zeflemitoare. Oricum, aș fi încîntată să vină la Matching — dacă nu ai nimic împotrivă...

— Din contră, mi-ar place s-o revăd pe lady Rosina de Courcy, recunoscuse el fără șovăire.

— Și cine ți-ar mai place în afară de ea ? se grăbise Glencora să-i smulgă o încuviințare. Fiindcă m-aș plictisi să stau singură. în vreme ce voi ați vorbi cîte în lună și în stele. Deci la ce oaspeți mai reflectezi pe lîngă lady Rosina ?

— Presupun că dorești s-o inviți pe doamna Finn...

— Ce idee ! chicotise ironică. Tu s-o ai pe lady Rosina, ca să flirtați împreună, și eu pe Marie, ca să-mi asculte bodogănelile...

— Ce cuvînt odios ! se scuturase ducele dezgustat.

— Care ? Flirtatul ? îl întrebase Glencora cu aerul cel mai candid. Nu îl găsesc deloc deplasat, ci numai primejdios dacă e pus în practică. Dar eu nu mă tem pentru tine, cîtă vreme ai parteneră pe lady Rosina. Și acum spune-mi, te rog, dorești sau nu să mai invit și pe alții ? îi repetase întrebarea nerăbdătoare.

Însă Plantagenet nu-i dăduse așteptatul răspuns, considerîndu-l absolut de prisos. Îi sesizase manevra de a-i smulge consimțămîntul pentru reluarea petrecerilor, dar

ştia că şi fără să i-l acorde, tot va găsi conacul invadat de prieteni. Faptul i se părea de neînlăturat, indiferent ce-ar fi spus. Şi totuşi, obţinuse o victorie, pentru care se bucura. La Matching încăpeau mai puţini musafiri, reşedinţa fiind mai restrînsă decît cea de la Gatherum. Iar el avusese tăria de a-i interzice accesul la Gatherum !

Existau perioade — ca aceasta de pildă — cînd Glencora suferea ca şi ducele. Însă Plantagenet era măcar prim-ministru, se gîndea înciudată, pe cînd ea parcă devenise o cîrpă, şi nimic altceva. La început, cînd fusese chemat să formeze un guvern, o implorase cu o duioşie fără de margini să-l susţină în misiunea pe care şi-o asuma ; ceea ce se grăbise să facă din toată inima şi pe măsura puterilor. Un mijloc de a-l ajuta în noua şi însemnata sa funcţie i se păruse acela de a primi lume în casă şi, pentru a-l pune în aplicare, trudise din zori pînă în noapte. Chiar dacă-i displăcuseră anumiţi invitaţi ca maiorul Pountney, căpitanul Gunner, nesuferitul de sir Orlando sau lady Rosina — pe care nu contenise să-i bombănească — nu pregetase, totuşi, să-i cheme. Cum nu se dăduse în lături nici de la îndeletnicirile cele mai neplăcute, ca aceea de a inventaria rufăria la Gatherum ori de a încropi un teren pentru tragerile cu arcul — pe care nu călcase o dată cît durase vacanţa, şi n-o interesase care dintre musafiri cîştigaseră ori pierduseră în decursul întrecerilor. De asemeni nu fusese o plăcere să aibă la masă şi la dormit cîte patruzeci de persoane, nu mai puţin de patru luni dintr-un an, vreme în care muncise fără întrerupere sau cîrtire. Şi numai spre binele lui, pentru a-i prelungi mandatul de premier şi a-i înlesni reuşitele ; pentru ca oamenii să-i preţuiască nobila ospitalitate şi numele lui să fie pe buzele tuturora, rostit cu drag şi respect. De aceste idealuri se agăţase oricînd se simţea cotropită de necazuri şi griji. Însă de astă dată nu le mai invocase, fiindcă era foc şi pară pe duce. Cum adică, ştiuse să-i ceară ajutorul, dar nu găsea de cuviinţă să-i întoarcă bunăvoinţa ? Nu-i trecuse prin minte nici măcar s-o îmbuneze pentru înfrîngerile îndurate, deşi numai de dragul lui se avîntase în luptă ? De-ar fi avut un dram de inteligenţă, ar fi trebuit să-şi dea seama la ce umilinţă o condamnă prin interzicerea primirilor princiare şi în-

carcerarea la Matching, interdicție care putea fi interpretată de lume drept un eșec total și irevocabil. Iar cînd încercase să stea de vorbă cu el în dorința de a afla pe cine putea să invite fără să-l necăjească, îi trîntise gugumănia de a i-o chema pe lady Rosina ! Mă rog, de voia să se facă de rîs, foarte bine, n-avea decît ! Pentru că, în ce o privea, era hotărîtă să-i poftească aleasa. În mînia ce-o cuprinsese, alcătui o depeșă către lady Rosina, aducîndu-i la cunoștință că Alteța sa Ducele de Omnium nădăjduia să aibă plăcerea de a se plimba împreună cu dînsa prin parcul domeniului Matching și, ca urmare, o aștepta să sosească pe ziua de întîi august. În ansamblu, epistola suna cam anapoda, păcătuind prin lungime și prea multe mărturii de afecțiune, înșirate în numele ducelui, dar izvorîte din capriciul Glencorei, care se amuzase copios la ideea unui flirt între un bărbat ca Plantagenet și o femeie ca lady Rosina. Și cum se apucase de scris sub imperiul mîniei, cuprinsul mesajului îi cam trăda răzvrătirea lăuntrică, precum și setea de răzbunare. Noroc că lady Rosina nu avea necesara subtilitate de a citi printre rînduri, așa că se bucură de ospitalitatea oferită și răspunse fără întîrziere, arătîndu-se încîntată de perspectiva ședерii la Matching. Iar Glencora nu mai expedie nici o invitație, fiind hotărîtă să respecte cu strictețe mențiunile ducelui. Printre persoanele acceptate, se numărase și Marie Finn. Dar ea mai putea fi privită ca musafir — se gîndea indignată — cînd pentru nimeni nu mai era un mister prietenia ce o lega de această femeie, cît și dorința comună de a fi cît mai mult laolaltă ?

Dealtfel, și între Plantagenet și Phineas Finn se produsese oarecare apropiere, ce e drept, neclădită pe afecțiune, fiindcă, deși înzestrat cu o inimă iubitoare, ducele nu și-o putea deschide față de nimeni și, în consecință, nu avea cum să lege amiciții. În plus, îl mai binecuvîntase natura și cu acea rezervă bățoasă de care el însuși era conștient, ținîndu-i pe semeni la depărtare de leghe.

Dar în ciuda neîmbietoarelor aparențe, pe Phineas îl plăcea ca om și confrate, fiind totdeauna încîntat să-l primească în casă. Lucru știut de Glencora, așa că nu se gîndise o secundă să nu o vadă pe Marie la Matching, ori să

nu-i vină și soțul, de îndată ce putea s-o zbughească de la slujba ce o deținea în Irlanda. Numai că, pînă să le transmită invitația, Phineas Finn trecuse la departamentul marinei și se obligase să facă o croazieră pe mare, după cum i-o cerea protocolul.

— Ne îmbarcăm pe iahtul ministerial „Straja neagră" și plecăm în larg pentru cîteva săptămîni, anunță Marie cînd o pofti la conac.

— Dumnezeule mare! Ce-o mai fi însemnînd și această comedie? se mirase Glencora.

— Este o veche tradiție, încercă prietena să-i explice, și dacă ar fi nesocotită de căpetenia marinei, și-ar pierde, cred, portofoliul. Drept care și Phineas va trebui să întreprindă o călătorie în luna august.

— Și tu ai cumva intenția să-l însoțești?

— I-am și promis că voi merge.

— Dar asta e o pacoste pentru mine — și chiar o durere, îi spuse ducesa cu imputare în glas. Doar știai foarte bine că vreau să fim împreună...

— Același lucru îl dorește și soțul meu, îi aminti Marie cu voce scăzută.

— Mai dă-l încolo de soț! se înfurie Glencora. De-aș fi bănuit ce m-așteaptă, nu mai puneam umărul să vă căsătoriți.

— Oricum, tot ne căsătoream, îi ripostă cealaltă, domoală.

— Doar știi că nu pot trăi departe de tine. Și asta s-ar cuveni s-o știe și *el*, continuă ducesa pe același ton încărcat de reproșuri. Afară de tine, nu am pe nimeni cu care să schimb o vorbă.

— De ce n-o poftești pe doamna Grey? îi sugeră Marie.

— Deoarece pleacă în Persia, unde-o așteaptă bărbatul. Și apoi nici nu m-atrage — ca să fiu absolut sinceră — fiindcă prea mă îndoapă cu predici, făcînd pe neprihănita. Așa că nu știu, zău, ce m-oi face, sau ce mă așteaptă...

— Să nădăjduim că nici o nenorocire, căută prietena s-o îmbuneze, cu gîndul la proaspăta promovare a lui Phineas și în speranța că ducele nu amenință din nou cu demisia.

— De fapt, invitația ți-o făceam pentru Matching, o informă Glencora.

— Bănuiam, zise Marie.

— Și pe cine crezi că voi mai primi ?

— Nu cumva pe maiorul Pountney ? presupuse amica zîmbind.

— Cum îți închipui că l-aș mai înnădi pe la noi după cele întîmplate ?

— Atunci pe domnul Lopez ?

— Nici pe el. Dar asta nu înseamnă să renunți la ghicit. Haide, mai spune un nume !

— Mă supui la o încercare cam dificilă întrucît presupun că ai cel puțin o duzină de invitați...

— Ba te înșeli ! o contrazise Glencora cu voce năbădăioasă. E vorba doar de o persoană — una singură — pe care am chemat-o la dorința expresă a *lui*. Și, cum tu n-ai să vii, nu mai poftesc pe nimeni — cînd am stăruit să îmi spună pe cine să mai invit, te-a numit doar pe tine. Și am de gînd să-l ascult cu sfințenie. Dar cine crezi că e persoana aleasă care să alunge stihiile din cugetul premierului și să-i redea liniștea în lunile de vacanță ? Ei haide, ghicește !

— Domnul Warburton... bănuiesc.

— Ți-ai găsit-o ! rîse ducesa cu poftă. Domnul Warburton face oarecum parte din bagajul strict necesar și, împreună cu el, vor apare încă vreo șase trepăduși de la președinție. Deși, pe cuvîntul meu, nu le văd rostul cînd Plantagenet se tot plînge că nu are nimic de făcut. Dar, mă rog, vor veni. În afara lor, însă, va mai exista o prezență complet gratuită — vreau să spun ca ajutor în treburile oficiale, dar nespus de binevenită pentru desfătarea bietului primministru. Haide, ghicește, cine crezi că-i persoana ?

— După veninul pe care-l strecori în cuvinte aș numi-o pe lady Rosina...

— Bineînțeles că ea este ! rîse ducesa bătînd din palme. Și unde mă vezi tu înveninată, cînd i-am făcut pe plac lui Plantagenet ? Doar mi-a spus-o pe față că ar fi încîntat s-o revadă la Matching, și m-am grăbit să i-o chem. Deci nu pot fi suspectată de răutate. Ori bănuiești că aș fi geloasă ?

— Pe lady Rosina ? Ferească sfîntul !

— Păi te cred, se mai îndulci Glencora. Şi apoi, cu ce mi-ar putea dăuna această intimitate, care — de ce să n-o recunosc — mi se pare, totuşi, bizară... ? Dar, în fine, nu am putut s-o evit. Aşa că lady Rosina va sosi în mod sigur şi, în afară de ea, nici un alt invitat. Fiindcă tu n-ai să vii... tu, pe care mă bizuiam aşa mult, îi reproşă iar prietenei.

Dar în loc să se scuze, Marie încercă să-i arate eroarea în care căzuse, creindu-şi, cu de la sine putere, neajunsul de care i se plîngea. După convingerea ei, greşit procedase neinvitînd şi pe alţii, fiindcă, de bună seamă, ducele nu avusese intenţia să-i reducă numărul musafirilor numai la lady Rosina. Poate glumise, cerîndu-i s-o cheme, căută prietena s-o asigure. Însă Glencora nu socotea drept o glumă dorinţa lui Plantagenet, ci o idee stupidă, care-o scandalizase şi o întorsese împotriva lui. Iar de voise, cumva, să glumească, fusese rău inspirat, şi trebuia să sufere consecinţele. Deoarece era ferm hotărît să nu mai poftească pe nimeni. Şi de nu ar fi fost decisă, tot nu ştia pe cine să aleagă pentru a-l mulţumi. Destul îşi muncise creierul şi nu reuşise să-i facă pe voie. Fiindcă, în realitate, Plantagenet nu-şi dorea decît două persoane în preajmă : pe bătrînul Duce de St. Bungay şi pe lady Rosina. Ei bine, pe cea din urmă i-o invitase, iar pe moşneag n-avea decît să-l poftească şi singur, dacă ţinea negreşit să fie împreună.

Aşa că la Matching plecă doar familia, plus domnul Warburton — secretarul particular. Glencora nu mai suflase un cuvînt în legătură cu oaspeţii, şi nici ducele nu mai adusese acest subiect pe tapet, fiecare trăind în credinţa că celălalt îşi face de cap — o convingere care-i umpluse pe amîndoi de suspiciune. Odată ajunşi la conac, premierul se cufundă în lectura rapoartelor şi, în deosebi, a gazetelor — în care căuta cu nelinişte eventualele denigrări ce i le rezervau ziariştii — schimbînd rareori cîte o vorbă cu secretarul particular. Pe de altă parte, Glencora se ocupă un răstimp de odrasle, după care se retrase cu o carte în mînă, căznindu-se să citească, însă neizbutind decît să mimeze lectura. De fapt, nu-i ardea de nimic, şi se tot gîndea înciudată că, de unde voise să-i administreze o lecţie ducelui, tocmai bine se pedepsise pe sine.

Seara, se văzu cinînd doar cu soțul ei, cu fiul cel mare — lordul Silverbridge, venit în vacanță de la colegiul Eton — și cu nelipsitul secretar, domnul Warburton. Intimitatea mesei i se păru cel puțin stranie, lucru ce nu se întîmplă și cu ducele, care, departe de a o găsi deplasată, încerca să-și aducă aminte de cînd nu mai gustase o asemenea plăcere. Desigur, numai Glencora i-o înlesnise, cugeta cu recunoștință. Și hotărî să-i împărtășească măcar o parte din nevisata lui bucurie.

— Din păcate, n-o să dureze prea multă vreme tihna de astă seară, îi declară la sfîrșitul cinei, pentru că mîine o să apară lady Rosina !

— Doar tu ți-ai dorit-o ! îi răspunse ducesa înțepată.

— Ba am chemat-o la îndemnul tău, încercă să se apere.

Dar imediat se opri, luminat de o fulgerătoare înțelegere a situației. Revoltată de vechea sa interdicție, Glencora îi jucase o festă, respectînd cu stricteţe un răspuns pe care i-l aruncase într-o doară. Voise, așadar, să-i plătească o poliță, conchise nemulțumit. Și totuși, consideră că trebuia să fie mărinimos, iertîndu-i isprava și atrăgînd-o de partea sa.

— La ultima noastră discuție, am glumit amîndoi — sau, cel puțin, așa am crezut, îi spuse zîmbind.

— Ai glumit ? îl întrebă ea uimită. Nu mi-a trecut o singură clipă prin minte. Așa că o să-ți vină plocon invitata.

— N-o să fie nici o nenorocire, o consolă cu aceeași bunăvoință, iar tu vei avea compania doamnei Finn. Nu-i așa ?

— Da de unde ! se tîngui Glencora. Ai uitat că mi-ai expediat-o pe mare ?

— O fi pe mare — împreună cu soțul ei — dar nicidecum expediată de mine, se disculpă el. Din cîte știu, există tradiția ca ministrul marinei să facă o croazieră pe timpul verii. Și domnul Finn probabil s-a conformat obiceiului. Însă pe lîngă el și Marie, pe cine ai mai invitat ?

— Pe nimeni — doar dacă ai poftit tu pe cineva...

— Euu ? se minună ducele. Nici un suflet de om ! Dar așa cum spuneam adineaori, nu văd nici o nenorocire în lipsa de oaspeți, ci mai curînd un noroc. Lady Rosina se va simți minunat și fără alaiul obișnuit.

— Atîta doar că va trebui să faci conversaţie, îl arse ducesa.

— Mă descurc eu, n-ai grijă, îi replică el surîzător.

Fără îndoială că pustietatea conacului a mirat-o pe lady Rosina, dar se înţelege că nu a comentat-o cu nimeni. Şi timpul a curs pe acelaşi făgaş domol, astfel că răzbunarea Glencorei a rămas un proiect neîmplinit de care ea însăşi începu să se amuze. Cu fiecare zi ce trecea, se simţea mai împăcată lăuntric şi mai puţin atrasă de micile răutăţi. În fond, nu se sfîrşise pămîntul fiindcă lua masa doar cu soţul ei, cu lady Rosina, cu fiul cel mare şi cu domnul Warburton. Într-una din seri, avu şi cîţiva oaspeţi la masă — pe un moşier din vecinătate cu soţia şi fiica, plus parohul local — un eveniment ce îl retrezise la viaţă pe bucătarul Millepois, risipindu-i vremelnic obsesia că trăia într-un conac părăsit. Căci, într-adevăr, vacanţa de acum nu avea nici o asemănare cu cele trecute — afară de promenadele ducelui, care se desfăşurau după acelaşi tipar : făcute cu lady Rosina, la oră fixă, şi cu o durată prestabilită, de un ceas jumătate. Programul era monoton, fără nici o îndoială, şi de aceea Glencora suspina mereu după Marie, care i-ar fi ascultat snoavele în legătură cu bunăvoinţa ce-o arăta ducele ciudatei lui partenere.

— Spune-mi, Plantagenet, ce tot îţi îndrugă în timpul plimbărilor ? îl întrebă într-una din zile.

— Îmi vorbeşte mai mult de necazurile familiale.

— Bine, dar asta nu e o temă fără sfîrşit.

— Obişnuieşte să poarte încălţări tălpuite cu plută, de care este teribil de mulţumită, încît mi le laudă foarte mult.

— Şi tu eşti în stare s-o urmăreşti ?

— De ce nu ? Şi cu aceeaşi răbdare ca oricare alt subiect. Dealtminteri, orice lucru folositor societăţii — sau numai ţie, ca individ — poate constitui o temă de conversaţie pentru oamenii raţionali...

— Din care eu nu fac parte, după cît am impresia, îl întrerupse Glencora, zeflemitoare.

Dar soţul ei n-o luă în seamă, urmîndu-şi, la fel de calm, ideea începută.

— Eu nu pot să discut despre orişice dacă partenerul e sincer, vorbeşte după cuviinţă şi nu comite indiscreţii su-

părătoare, afirmă el. De pildă, aş putea comenta timp de un ceas conturile bancherilor, însă nu tolerez să mă întrebe un străin despre propriile depuneri. Lady Rosina mi-a preamărit cu atîta convingere avantajele ghetelor tălpuite cu plută, încît aproape m-a determinat să-mi comand şi eu o pereche la pantofarul Sprout, din Silverbridge.

— Să nu faci una ca asta ! sări ducesa speriată, intuind, parcă, în ghetele pomenite, o mare primejdie pentru familia Palliser.

— Şi de ce nu, draga mea ? o privi cu nedumerire.

— Pentru că Sprout a fost tartorul care mi-a făcut figura în Silverbridge, îi mărturisi imprudentă. Şi, pe loc, ducele se schimbă la faţă, pierzîndu-şi seninătatea ce-o căpătase de cînd se plimba cu lady Rosina, dialogînd pe teme neutre. Să nu-ţi închipui că vreau să-ţi cer mijlocirea vreunei alegeri, încercă ea să-l îmbuneze. Doar m-ai prevenit o dată că nu te amesteci, şi nu eşti omul care îşi calcă cuvîntul...

— Măcar atîta lucru e bine să ştii despre mine, îi răspunse posac.

— Dar nu sînt de acord nici să apelezi la un negustor care a torpilat în alegeri pe aşa zisul tău „favorit", cum se zvonise în urbe că era Ferdinand Lopez.

— Şi ce a făcut domnul Sprout, de al cărui amestec aud pentru întîia oară ?

— L-a interpus pe domnul Du Boung în chip de contra candidat al portughezului Lopez.

— Sînt încîntat de eşecul acestuia, care a însemnat o mare binefacere pentru circumscripţie, zise Plantagenet.

— Şi eu mă bucur, i se alătură Glencora. Dar asta nu are nici o legătură cu ideea ce-o apăram. Pantofarul Sprout era la curent că-l prefer pe Lopez. Şi totuşi l-a torpilat.

— Bine, dar tu nu erai cea chemată să ai preferinţe, îi aminti soţul dojenitor.

— De acord. Însă atunci le-am avut, iar Sprout le ştia. Natural că de aci înainte mă voi ţine deoparte în alegeri. Deşi amestecul de pînă acum i-a prins foarte bine acestui tîrg amărît, fiindcă i-am apărat din răsputeri interesele.

— Poate vrei să spui, dimpotrivă, că orăşelul ne-a slujit interesele noastre, o corectă ducele.

— Știu prea bine ce vreau să spun, se încăpățînă ea, și nu admit sub nici un cuvînt să mai intre un singur șiling din bugetul familiei Palliser în punga lui Sprout.

Drept răspuns, ducele încercă să-i înfățișeze daunele aduse de imixtiunea negustorilor în politică, vorbind îndelung și solemn, ca dintr-un amvon de biserică, exasperînd-o și făcînd-o să-l întrerupă prin intervenții usturătoare.

— Ce mă interesează pe mine la unul ca Sprout este doar felul cum își practică meseria, urmă el într-un timp. Adică, să-mi lucreze ireproșabil, din materiale solide și la un preț convenabil.

— Ba eu aș plăti îndoit unui om care nu mă înfruntă, îl contrazise înverșunată.

— Nu pricep pentru ce te-ai pretat să te înfrunte ? Nu ți-ai dat seama de înjosire ? Ori te simți capabilă să înduri umilințele ? o întrebă ironic — uitînd pesemne de cele pe care le înghițise el însuși din partea ziaristului Slide.

— Nu bănuiam că Sprout o să-mi fie dușman; dar acum, cînd îl știu, îl tratez ca atare, îi răspunse cu neslăbită îndîrjire.

Dialogul nu se oprise aici, deoarece, aținat de Glencora, ducele afirmase într-o vreme că va merge fără zăbavă la pantofar, spre a-i comanda o duzină de ghete ; la care ducesa, ieșindu-și complet din fire, amenințase că-l va distruge pe Sprout. Or, această afirmație le întrecuse pe toate — sau, cel puțin, așa o considerase Plantagenet, simțindu-și onoarea lezată. I se părea monstruoasă amenințarea soției lui de a nimici un meseriaș prăpădit, pe care îl detesta fiindcă i se pusese de-a curmezișul într-o chestiune politică ce-l privise, de fapt, doar pe el. Ieșirea ei pătimașă îl îngrozise, deși firesc ar fi fost să-și dea seama că izvorîse doar din dorința de a-l răni pe moment. Ori să-și aducă aminte că nu exista femeie mai cumsecade ca ea, sau mai puțin capabilă de a face rău unei făpturi omenești. Dar se vede că simpla evocare a evenimentelor din Silverbridge îi retrezise în memorie nemiloasele atacuri la care fusese expus, anulîndu-i obișnuita îngăduință. Încruntat la chip și cu sufletul negru, curmă agasanta discu-

ţie, despărţindu-se de ducesă supărat, cum se arătă şi la cină, cînd îi vorbi monosilabic şi formal.

Iar a doua zi dimineaţă primi o scrisoare ce-l învrăjbi şi mai tare împotriva semenilor săi, în genere, şi a soţiei lui, îndeosebi. În ciuda menţiunii „strict confidenţial", epistola fusese deschisă — ca întreaga corespondenţă — de secretarul Warburton, care socotise necesar s-o înfăţişeze şi mai marelui său. După ce-o străbătu, acesta pretinse că era lipsită de importanţă şi, cam o jumătate de ceas, rămase în birou. Dar cînd prinse un moment de neatenţie din partea secretarului particular, se strecură pe uşă, cu plicul dosit la spate, ducîndu-se ţintă la Glencora.

— Citeşte-o şi vezi ce necaz mi-ai adus prin amestecul şi neascultarea ta, îi zise întinzîndu-i depeşa.

Care iată ce cuprindea :

„Manchester Square, 3 august 187...

Alteţă,

mă consider îndreptăţit de a mă plînge de modul cum m-aţi tratat în alegerile din Silverbridge, în care am investit o mulţime de bani, fără să am nici o şansă de reuşită. Într-adevăr, nu am ţinut un sfat prealabil cu Alteţa voastră şi, ca atare, puteţi să-mi obiectaţi că nu aveam pe ce să-mi întemeiez speranţa de a fi susţinut. Dar vă rog să aveţi în vedere că Doamna ducesă m-a îmbiat cu această candidatură, încredinţîndu-mă de tot sprijinul ce decurge din influenţa Alteţei voastre şi explicîndu-mi că, dacă nu staţi de vorbă cu mine, o faceţi din grijă faţă de slujba pe care-o deţineţi. Or, ţinînd seama de toate acestea, socot că protestul de faţă e pe deplin motivat.

Am fost o victimă a bunei credinţe, şi această descoperire am făcut-o încă de la sosirea în Silverbridge, unde nu mă aştepta nimic bun. Şi iată de ce. Persoanele influente din urbe — despre care mi se spusese că sînt emisarii Alteţei voastre — au scos la iveală un al treilea candidat — liberal, ca şi mine — iar urmarea firească a rivalităţii create, a fost că nici unul din noi nu a ieşit deputat. În alte împrejurări, victoria mi-ar fi revenit în mod sigur, deoarece se ştia că sînt „preferatul" Alteţei voastre. Dar

am credința nestrămutată că torpilarea mea a fost pusă la cale, și am să vă spun ce m-a condus la această convingere. Înainte de a fi torpilat — mai precis, în primele ceasuri de la sosire, dacă nu mă înșeală memoria — mi s-au pretins cinci sute de lire, pe care să le achit fără întîrziere, adică pînă să prind de veste ce mi se pregătea. De bună seamă, nu aș fi onorat suma dacă știam că împuterniciții Alteței voastre — și în deosebi un anume Sprout — voiau să mă surpe. Dar cum nu bănuiam acest lucru, am plătit-o pe loc, acceptînd o tranzacție care, desigur, veți fi de acord că nu merită decît o calificare odioasă.

Sînt un om nevoiaș, Excelență. Și totodată ambițios, recunosc — fie ca un păcat sau o virtute. Am și curajul de a cheltui uneori nebunește ca să-mi văd împlinite unele năzuințe politice. Însă cu pierderea celor cinci sute de lire, vă anunț respectuos că nu am de gînd să mă împac. Pentru că nu visam să-mi depun candidatura în Silverbridge dacă nu m-ar fi îndemnat Doamna ducesă. Ba mai mult. Nu mișcam nici un deget dacă nu aveam certitudinea reușitei. Dar am făcut acest pas la imboldul Doamnei ducese, încurajat de asigurările date că circumscripția se află în mîinile Alteței voastre și, implicit, victoria va fi a mea. M-a prevenit, ce e drept, că nu veți interveni personal spre a-mi obține alegerea ; însă tot dînsa mi-a spus că va uza de influența domniei voastre. De asemeni, mi-a dat dezlegarea să mă consider candidatul Alteței voastre, așa cum poate să vă confirme oricînd.

Pentru cele cinci sute de lire, aș putea să-l trimit în fața justiției pe domnul Wise — cel care le-a încasat — și aș face-o fără nici o reținere dacă nu m-aș gîndi la anumite urmări, pe care, în calitate de gentilom, am datoria să vi le semnalez. Am în vedere declarațiile martorilor, descrierea împrejurărilor în care s-au plătit banii cu pricina și posibilitatea de a vă amesteca numele — ceea ce nu v-ar dăuna, se înțelege, dar nici nu v-ar aduce vreun bine. Și, ca atare, nu intentez acțiunea. Pe de altă parte, sînt sigur că nici Alteța voastră nu ar consimți ca un tînăr cu modestele mele mijloace — însă doritor să se afirme pe arena politică — să plătească așa de scump o eroare a Doamnei ducese. Dacă mi-ați înlesni pătrunderea în Parlament, ca

reprezentant al oricărui colț de țară. desigur aș renunța la banii irosiți în Silverbridge. Dar fiindcă nu-mi leg prea multe speranțe de această favoare, rog să dispuneți rambursarea celor cinci sute de lire.

Al dumneavoastră, cu tot respectul,
Ferdinand Lopez

Cîtă vreme dură lectura rîndurilor reproduse mai sus, ducele nu se dezlipi de Glencora. urmărind-o cu priviri vulturești din dreptul șemineului unde ședea în picioare. Nu scosese un cuvînt ; nu o zorise o dată, lăsîndu-i la dispoziție destulă vreme, pe care ducesa o folosi, fie recitind anumite fragmente care o făcură să roșească, fie chibzuind la modul cum avea să-i înfrunte mînia.

— Ei, ce-ai de zis ? o somă el într-un tîrziu.

— Tipul e un escroc ! răbufni ea.

— Așa e, deși nu îmi place să aud cuvîntul acesta din gura ta. Doar ți-a fost prieten odinioară...

— O simplă cunoștință, și atît, rectifică Glencora.

— Ba a fost omul pe care ți l-ai ales ca să candideze în Silverbridge împotriva dorinței mele, continuînd să-l susții și după ce te rugasem să nu te amesteci.

— După cîte știu, am lichidat povestea cu neascultarea, Plantagenet, încercă să-l înfrunte.

— Asemenea chestiune nu poate fi „lichidată" — cum te-ai exprimat tu, îi ripostă cu severitate. Greșelile nu se îngroapă în pămînt și se uită. Oare nu te simți rușinată de învinuirile pe care ți le aduce acest individ și de tot ce înșiră în scrisoare ?

— Ce ai vrea de la mine ? Să mă tăvălesc prin țărînă pentru că l-am confundat cu un gentilom ?

— Nu la atît se reduce eroarea pe care ai comis-o, confuzia neînsemnînd nici măcar jumătate din ea. În marea-ți dorință de a sprijini o creatură mîrșavă ca el, ai ignorat rugămințile mele, dispozițiile date, însăși poziția mea ! Și ți-am explicat doar pentru ce eu — dintre toți bărbații din Anglia — și tu — ca nevasta mea — nu avem voie să ne pretăm la un asemenea joc. Dar în zadar ți-am vorbit, fiindcă ai mers mai departe, văzînd în această secătură un om ! Și acum ce să fac ? Cum să ies din încurcătura în care

m-ai vîrît ? Nu era de ajuns că aveam de luptat cu vrăjmașii ? Trebuie să înfrunt și pericolele create de propria mea soție ? Singura ieșire pe care o întrevăd, este retragerea din viața politică. Și nădăjduiesc să-mi găsesc mîngîierea în copii și în cărți, conchise îndurerat.

Glasul și înfățișarea sa tragică o amuțiră momentan pe ducesă. Nu avea nici o glumă la îndemînă, nici o ironie sau replică jucăușă prin care să-l contracareze. Și cu toate că nu vedea pentru ce ar trebui el să se retragă în urma unei epistole ca cea pe care-o primise, și nu realiza pe de-a-ntregul natura frămîntărilor sale, recunoștea pentru sine că ea era pricina suferinței.

— Îmi pare rău de ce s-a întîmplat, îi declară cu voce spășită. Altceva ce ți-aș putea spune ?

— Ce anume să fac ? se văicări el din nou. Ce să răspund la scrisoare ? Warburton a citit-o și mi-a înmînat-o fără nici un cuvînt, conștient de necazul pe care mi-l aducea.

— Rupe-o în bucăți, și cu asta ai terminat, îl sfătui cu jumătate de gură.

— Ușor de zis. Și dacă are dreptate ? Incontestabil, este un escroc — așa cum l-ai etichetat adineaori — fiindcă altminteri nu ar pretinde să-i rambursez banii. Profită de greșeala unei femei generoase, de nebunia și de vanitatea ei, urmă ducele și, la auzul acestor cuvinte, Glencora se strîmbă ofensată ; dar, spre norocul ei, ducele nu-i observă schima, continuînd absorbit și întunecat : Profită, fără îndoială, de slăbiciunile tale, și o face cu bună știință. Însă, pe undeva, parcă este totuși îndreptățit, pentru că nu mai avea nici o șansă în alegeri după ce mi-am definit atitudinea în presă. Așa că și-a aruncat banii pe gîrlă. Ceea ce poate n-ar fi făcut, dacă nu l-ai fi îmboldit cu promisiuni de tot felul.

— N-ai decît să-i restitui suma pierdută... care tot nu înseamnă un capăt de țară, îl îndemnă ea sfioasă.

— Oo, de-am scăpa de necaz în felul acesta ! suspină ducele cu obidă. Să presupunem că i-aș rambursa banii — așa cum mă bate gîndul de pe acum, pentru că, dacă reflectez bine, nu voi putea ignora o pretenție ca cea de față. Dar odată înapoiați banii, ce va urma ? Îți închipui că ges-

tul meu nu va fi denunțat în ziare ? Și nu voi fi acuzat că am mituit un om ca să tacă ?

— Ba nu înseamnă deloc mituire o plată pe care, în conștiința ta, o consideri îndreptățită, îl combătu curajoasă.

— Și în ce chip am s-o motivez ? întrebă el. Doar știi că există fapte curate ca lacrima, pe care le săvîrșești cu inima împăcată — și în fața lui Dumnezeu și a semenilor — convins că nu greșești cu nimic, însă pe care oamenii răi pot să ți le răstălmăcească pînă le transformă în murdării ! În conștiința mea va fi de-a pururea limpede pentru ce am achitat cele cinci sute de lire. Le-am plătit fiindcă cea mai apropiată și mai iubită făptură de pe pămînt, zise el spre uimirea Glencorei, care-l privi siderată, nu i-a îngăduit soțului ei s-o ferească de o imensă nesăbuință, ci s-a repezit nebunește să sprijine pe un nemernic rapace, care a cerut să fie despăgubit. Așa sună justificarea gestului meu, pe care n-o pot mărturisi însă oamenilor. Fiindcă nu le pot spune că acest mărunt sacrificiu bănesc a constituit unica modalitate onorabilă de a îndrepta o greșeală comisă de tine.

— Ba spune-le fără nici o fereală, îl îndemnă ea.

— Mi-e cu neputință, Glencora !

— De ce ? îi zise nedumerită. Îți închipui că vreau să mă cruți din moment ce sînt vinovată ? Ori crezi că m-ar durea acuzația ? Sau ar surprinde pe cineva boroboața mea ? Doar se știe că nu sînt la prima. Iar zarva gazetelor nu mi-ar tulbura liniștea. Te asigur. Dealtminteri, nu odată îmi spun că eu trebuia să mă nasc bărbat, fiindcă am obrazul mai gros decît tine, Plantagenet, pe cînd al tău e subțire, ca de copil.

— Numai că nu putem inversa rolurile...

— Din nefericire, așa e. Dar profită măcar de obrazul meu gros, îl imploră ea. Expediază cele cinci sute de lire fără nici o vorbă explicativă, ori deleagă pe Warburton sau pe Mareton să facă acest lucru. Și nu-l păstra ca o taină. Iar de-o fi să ajungă în presă...

— Poate să ajungă și în Parlament, sub forma unei interpelări, o preveni ducele dezolat.

— Chiar și acolo, mărturisește fără înconjur că eu sînt făptașa. Povestește întocmai ce și cum s-a întîmplat. Nu ești tu de principiul că nimic nu-l ajută pe om ca recunoaș-

terea adevărului ? Ei bine, nu-l ocoli. Şi fii sigur că n-am să pălesc. Pînă şi denunţarea mea în Camera lorzilor m-ar răni mai puţin ca privirile tale de adineaori...

— Te-am rănit realmente ? o întrebă cu îngrijorare. Cerul mi-e martor că nu ţi-aş pricinui suferinţe în mod conştient.

— Nu-i nimic, îl absolvi Glencora. Şi nu-ţi face scrupule din pricina mea. Nu mi-am atras singură pocinogul de acum prin nesocotinţa ce-am dovedit-o ? Asta îţi este convingerea. Şi tocmai de aceea, plăteşte-i nemerniculuí suma cerută, iar de îţi va comenta gestul, declară că vina este a mea şi că ai dat aceşti bani pentru că am făcut o prostie.

Ca şi pînă atunci, îi vorbi de pe canapeaua unde o găsise aşezată, şi de care ducele nu se apropiase, rămînînd în picioare şi scrutînd-o de la distanţă, cu o căutătură arogantă, dominatoare, aproape tiranică. Glencora îi simţise privirea inchizitorială, însă o deranjase mai puţin ca în alte dăţi, sau, în orice caz, i-o primise cu mai multă supunere, hotărîtă să nu-l înfrunte, deoarece, în străfundul cugetului, recunoştea că e vinovată. Nu de cine ştie ce crimă. Dar, oricum, vinovată. Aşa că-i îndurase cu resemnare săgeţile ţîşnind din pupilele întunecate, precum şi poziţia de cerber, care o veghea de la depărtare. Pentru ca după ultima ei ripostă, să-l vadă instalîndu-se alături, cît mai aproape, să-i simtă braţul încolăcindu-se după umeri şi să-l audă spunîndu-i :

— Cora, tot nu m-ai înţeles pe de-a-ntregul.

— Cred că niciodată n-am priceput mai nimic, îi răspunse smerită.

— Nu ştiu chiar dacă „niciodată“, dar în necazul de acum, hotărît că n-ai înţeles ce se petrece în sufletul meu. Adică îţi închipui că aş putea să te defăimez fie şi înaintea unui prieten ?

— De ce nu ? îl întrebă cu mirare.

— Pentru că nu am făcut de cînd mă ştiu acest lucru. Şi fiindcă nu m-aş simţi niciodată în stare să-l fac. Să fiu oricît de supărat, nu aş recunoaşte faţă de nimeni că nu eşti perfectă, ci numai ţie ţi-o spun.

— Vai, mulţumesc foarte mult ! îi ripostă ironică, deşi mi-ai face un mare serviciu să mă bruftuluieşti în absenţă...

— Te rog nu-mi începe cu glumele cînd îţi vorbesc aşa serios, o temperă el, şi mai bine urmăreşte ce spun. De vreme ce nu concep să te critic unui prieten, cum îţi imaginezi că aş fi în stare să mă feresc de o învinuire, denigrîndu-te în public ?

— Respectînd adevărul. Nu asta ţi-a fost deviza din totdeauna ?

— Bineînţeles că voi respecta adevărul. Dar fiindcă bărbatul şi femeia sa alcătuiesc o singură fiinţă, el răspunde şi de faptele ei.

— Numai că nu te pot spînzura pentru o crimă săvîrşită de mine...

— Aşa e, deşi bucuros m-aş duce în locul tău. Iar de o fi să restitui cele cinci sute de lire, îmi asum consecinţele pe de-a-ntregul. Şi nu voi face un secret din rambursarea banilor. Dar aş vrea să ţii minte...

— Ce să ţin ? îl întrerupse nerăbdătoare. Te asigur că n-am să uit niciodată cît am pătimit din pricina acelui orăşel mizerabil, în care n-o să mai calc cîte zile oi trăi.

— Te-aş ruga să ai în vedere că în orice faptă a ta mă implici şi pe mine — fie pe plan sufletesc, fie social , că nu poţi ridica o graniţă între noi, pe care nici n-o doresc, pentru că ţin la desăvîrşita noastră unire. Şi fiindcă ziceai că am pielea subţire...

— Chiar aşa e. Ori, după cum se mai spune, ai o natură fragilă, pe cînd a mea e dură, insensibilă şi foarte terestră.

— Dar n-ai consimţi, spre binele meu, să ţi-o preschimb într-una mai delicată ?

— Mai curînd ţi-aş schimba-o pe a ta, ca să treci fără chinuri prea mari prin această viaţă întortocheată şi cruntă...

— Eu aş fi de părere să ne cruţăm fiecare pe cît posibil, îi sugeră ducele, îmbrăţişînd-o şi sărutîndu-i obrajii. Cred că voi trimite banii chiar astăzi, alegînd dintre două rele, pe cel mai puţin rău — după cît mi se pare. Şi cu asta, să considerăm aventura încheiată şi să n-o mai pomenim toată viaţa.

După aceste cuvinte, se desprinse de Glencora și o părăsi. Dar nu se întoarse în biroul pe care și-l improvizase la Matching, pentru perioada vacanțelor, ci se refugie într-o încăpere minusculă ce-i cunoscuse și alte clipe de zbucium, pe vremea cînd încercase să închege acel sistem zecimal prin care visase să intre în galeria marilor binefăcători ai patriei. Numai acolo putea să filtreze în liniște gîndurile de acum. Și, într-adevăr, cugetă netulburat de nimeni la necazul pricinuit de soția lui, întorcîndu-l pe toate fețele și regretînd din adîncul inimii deșartele titluri nobiliare ce-l izgoniseră, în floarea maturității, din mult îndrăgita Cameră a Comunelor. În concentrarea sa, nu se clinti un ceas de pe scaun, nu atinse un toc, nu deschise o carte, silindu-se să întrevadă consecințele plății pe care intenționa s-o efectueze. Numai că judecata speculativă nu i se potrivea, cerîndu-i eforturi considerabile și ostenindu-l fără foloase. Drept care, la un moment dat, se lipsi de raționamentele ipotetice, limitîndu-se la o singură întrebare — însă de altă factură. Oare stricta și nobila noțiune a dreptății nu-i impunea să ramburseze banii ceruți de Lopez, fără a se îngriji de urmări ? Și îndată ce alunecă în sfera conceptelor ideale, se limpezi pe de-a-ntregul, deși hotărîrea la care ajunse poate nu era dintre cele mai înțelepte. Dar sub imboldul ei se urni, în sfîrșit, din locul unde încremenise un ceas, completă un cec pe numele portughezului și porunci secretarului să-l expedieze însoțit de următoarea notiță :

„Matching, 4 august, 187...

Sir,

Alteța sa, Ducele de Omnium a luat cunoștință de conținutul scrisorii pe care i-ați adresat-o pe data de 3 august și, considerînd că participarea dumneavoastră în alegerile din Silverbridge s-ar putea datora unor informații greșite culese de la Castelul Gatherum, m-a însărcinat să vă trimit alăturatul cec, în valoare de 500 lire, reprezentînd suma pe care pretindeți că ați investit-o în campania electorală.

Cu toată stima,
Arthur Warburton

Domniei sale, domnului Ferdinand Lopez“.

CAPITOLUL III

RĂȘINA DE CONIFERE

Cu siguranţă, cititorul va crede că Lopez ajunsese la mare strîmtoare financiară de vreme ce apelase la duce în felul cum s-a văzut. Numai că, în realitate, nu doar nevoia bănească îl împinsese să-i scrie. Să nu uităm că suma pretinsă îi fusese înapoiată de socru. E drept că, de la data restituirii, trecuse un răstimp, în care ginerele o cheltuise, așa că așternuse epistola și în speranţa că ar putea s-o mai încaseze odată. Cu toate că nici de această nădejde nu se agăţase prea mult, fiindcă i se părea un miracol ca Ducele de Omnium să-i onoreze pretenţia. Prin urmare, nu-l abordase în ideea de a căpăta banii, și cu atît mai puţin locul pe banca parlamentarilor la care se referise în final. Și atunci ce urmărise prin mesajul expediat ? Pasămite nici un profit, ci numai putinţa de a-l insulta pe nobilul adresant și a-l sili să corespondeze cu el.

Ceea ce denota o mare naivitate. Dacă n-ar fi trăit aproape toată viaţa în Anglia, n-ar fi avut de unde și cum să cunoască mentalitatea categoriilor sociale, uriașa deosebire dintre uzanţele lumii aristocrate și ale oamenilor de rînd. Dar pînă la anii lui, s-ar fi cuvenit să descopere aceste nepotriveli și să le aibă în vedere în orice împrejurare. Să nu se fi așteptat, de pildă, ca Ducesa de Omnium să se arunce în foc spre a-l scoate biruitor în alegeri, pe motiv că-i făgăduise ajutorul, ori să creadă că înfrîngerea suferită îl îndrituia să se plîngă. Onoarea nobiliară excludea răzvrătirea. Pe cînd el procedase tocmai pe dos. Considerîndu-se păcălit, găsise cu cale să protesteze — chiar dacă ţinta nemulţumirii era o femeie. Într-adevăr, avusese prudenţa să nu-i scrie direct, deși nu o dată cochetase cu gîndul s-o atace în public, imputîndu-i gravele prejudicii pe care i le adusese. Cîndva, nu de mult, fusese la un pas s-o apostrofeze în propriul ei parc, la vila „The Horns“. Însă ratase ocazia din pricina domnișorului Arthur Fletcher, care apăruse în preajmă cînd nici nu visa, își vărsase mînia pe Emily, aflată la îndemînă. Dar cu asta nu-i trecuse

mînia pe ducesă şi soţul ei, pe care îi beştelea cu năduf de cîte ori se ivea un prilej, ori şi-l creea singur, cu predilecţie în biroul lui Sexty Parker, unde se tolănea pe un scaun şi începea să se laude cu poziţia lui, cu planurile de viitor şi cu întîmplări consumate, printre care figura şi pocinogul făcut de ducesă. Asociatul se declara invariabil de acord cu povestitorul şi îl căina din tot sufletul — mai ales de cînd vîrîse în buzunar cele cinci sute de lire primite de portughez de la socru. Între timp se lansaseră amîndoi în speculaţii masive cu îngrăşămîntul guano, din care pricină Sexty nu-şi prea găsea liniştea, în special dimineaţa, cînd venea cu trenul înspre metropolă şi se gîndea la familie şi la grozăviile unui eventual faliment. Deşi, vorbind cu dreptate, Lopez nu-l lăsase cu mîna goală cînd se aflase la mare ananghie, plus că nici în casă nu cheltuise vreodată cu libertatea pe care şi-o îngăduia de la un răstimp fără a se resimţi în afaceri. Iar cînd trecea de perioadele critice, graţie banilor procuraţi de Lopez, răsufla uşurat şi redevenea optimist, măgulindu-şi asociatul şi ţinîndu-i isonul în discuţii.

— Pe cinstea mea, n-am auzit de cînd m-a făcut mama aşa o potlogărie ! îi declarase într-una din zile după audierea întîmplării cu Ducesa de Omnium. Care va să zică asta-i onoarea „nobiliară“ — de tîlhari, şi nu altceva ! Iar de-o să înghiţi cacealmaua ducesei, păi înseamnă că ai pipotă serioasă, Ferdy, băiatule ! încheiase cu indignare şi folosind apelativul intim pe care şi-l însuşise în ultima vreme.

— Da' cine ţi-a spus că am de gînd să-i înghit figura ? se răţoise Lopez.

Şi pe loc ticluise depeşa pe care o cunoaştem. În cuprins trecuse adresa din Manchester Square, iar tonul ales fusese cît mai ostil cu putinţă, căutînd, prin fraze meşteşugite, să-l rănească pe duce şi să-i înspăimînte consoarta. La urmă, cînd o transcrise, păstrase şi ciorna, în ideea s-o folosească într-o eventuală conjunctură prielnică, împingînd astfel răzbunarea pînă la ultimele ei consecinţe. Calculase meticulos atacul, prevăzîndu-i desfăşurarea şi în viitorul îndepărtat. În schimb nu-i întrevăzuse efectele de moment, încît răspunsul ducelui căzu ca un trăsnet.

În dimineaţa cînd îi sosi plicul, se afla cu familia la micul dejun, astfel că îl primi de faţă cu socrul — aşezat

chiar în partea opusă a mesei — şi a soţiei sale, care turna ceaiul în ceşti. De regulă, grosul corespondenţei nu-i parvenea pe adresa de acasă, ci pe a lui Sexty Parker, din City, de care se folosea îndeobşte, considerînd-o mai nimerită pentru îndeletnicirile sale. Dar pe o epistolă sorocită unui Duce de Omnium, chibzuise că Manchester Square suna mult mai bine şi va produce cuvenita impresie. Drept care o folosise pe aceasta. Şi totuşi, la vederea plicului, nu bănuise de unde venea sau ce putea să conţină, şi, ca urmare, îl deschise cu nonşalanţă. Cînd descoperi însă cecul, semnătura expeditorului şi suma specificată, aruncă o privire furişă înspre socru, fiindcă, dacă acesta ar fi izbutit să deslușească amănuntele, negreşit ar fi fost intrigat, întrebîndu-se despre rostul daniei făcută de duce.

Dar bătrînul mesteca impasibil o felie de pîine prăjită, aşa că, după înfăţişare, era cu neputinţă să-i întrevezi reacţia lăuntrică. Sau poate că nu observase nimic, se încurajase Lopez. Şi, ascunzînd plicul, citi la iuţeală zapisul întocmit de secretarul particular, apoi îl vîrî în buzunarul jiletcii şi reluă conversaţia întreruptă :

— Aşadar vă gîndiţi să plecaţi pe data de cincisprezece în Herefordshire ? se adresă socrului pe un ton excesiv de voios, ce o făcu pe Emily să se întunece.

Deoarece, spre deosebire de domnul Wharton, pentru care jovialitatea debordantă a ginerelui mai constituia o plăcere, pe ea o indispunea. Nu ar fi putut să explice în ce chip ajunsese s-o tălmăcească, dar ştia că e fabricată şi folosită numai în scopuri simulatorii — fie ca să pareze tăinuirea unei isprăvi ori perspectiva de a comite una. Ceea ce o exaspera, şi pe loc se schimba la faţă, încreţindu-şi fruntea sau privind încruntată. Lopez, care îi surprinsese această reacţie, îi cunoştea şi substratul, însă cum nu distingea răul de bine, nu înţelegea ce putea să-i impute atît în purtare cît, mai ales, pe plan sufletesc. Iar Emily îl condamna tot mai des şi, de avea să continue pe drumul acesta, putea să-l influenţeze şi pe bătrîn. Or, asta ar fi însemnat un dezastru, se gîndea înfricoşat. Pentru că una era să lupte doar cu nevasta — pe care, cu timpul, ar fi pus-o la punct, lecuind-o de năravul închiondorărilor mustrătoare — şi alta să intre în dizgraţia socrului, de a cărui bunăvoinţă atîrna întregul său viitor. Cu el trebuia să se

poarte fără reproș, ca să-i cîștige mărinimia. Și fiindcă trăiau în aceeași casă, unde-i vedea fiecare mișcare, nu putea s-o scuture nici pe fiică-sa cînd îl admonesta din priviri, ci se mulțumea să-i întoarcă dojana prin ochiade și mai scăpărătoare — întocmai cum procedă și la gustarea din acea dimineață.

— Într-adevăr, mă bate gîndul să merg în Herefordshire, îi răspunse bătrînul. În definitiv undeva tot va trebui să mă duc. Dar lipsa mea de acasă nu are de ce să vă stinghereaască, adăugă prevenitor.

— O să plecăm și noi un răstimp, îl anunță ginerele. Am hotărît să închiriem o cabană la Dovencourt — o stațiune nu prea la modă și, deci, puțin căutată, deși foarte prielnică sănătății, care-mi oferă și înlesnirea de a fi aproape de capitală, unde, spre ghinionul meu, mă reclamă negoțul.

— Ce n-aș da să mai fiu și eu reținut de profesie, rosti cu obidă juristul.

— Nu știam că ai și hotărît să mergem la Dovencourt, interveni Emily cu voce mirată.

O surprinsese înștiințarea lui Ferdinand și totodată o durure. fiindcă mirosea a ipocrizie. Cum să anunțe o hotărîre, ca fiind luată împreună, cînd îi pomenise numai în treacăt despre vacanță și fără a-i cere părerea ? Știa că nu-i lua în seamă dorințele și făcea numai ce-i convine. Dar să fi avut măcar probitatea de a-i spune mai dinainte : „Am hotărît să mergem la Dovencourt fiindcă acolo mă avantajează". Nu să creeze falsa impresia că-i obținuse acordul. Ori de voia să fie tiranic și să decidă de unul singur — după cum constatase că proceda mai în toate — atunci să aibă curajul unui tiran, nu să recurgă la formule perfide.

— Din cît am putut înțelege, parcă te atrăgea Dovencourt, îi zise Lopez cu deplină seninătate.

— N-am spus că mi-ar displace locul în sine, se justifică Emily cu aceeași nedumerire.

— Atunci, fiindcă nu mă incomodează în afaceri, rămîne să mergem acolo, conchise triumfător. Și, cu aceste cuvinte, se ridică de la masă, pentru a porni către City.

Contrar obiceiului, domnul Wharton nu vădea nici o grabă, rămînînd în continuare pe scaun și sorbindu-și tacticos ceaiul. În restul zilelor, dispărea înaintea ginerelui, zorind spre biroul de avocatură. Dar acum părea că uitase

de acest colţ îndrăgit şi, văzîndu-l că zăboveşte, nici Emily nu plecă de la masă. Şedea tăcută şi îngîndurată, cîntărind sorţii de a se simţi bine într-o aşezare ca Dovencourt, de care nici nu auzise pînă a se mărita şi unde mai mult ca sigur nu putea să întîlnească nici o făptură cît de cît cunoscută, pe cînd în anii trecuţi se desfătase pe plaiurile din Herefordshire, unde vacanţele însemnau adevărate popasuri în Paradis !

Deşi în aparenţă absent, părintele îi observase chipul înnegurat, întocmai cum surprinsese şi miezul dialogului conjugal cu privire la Dovencourt, iar cele văzute şi auzite îl întăreau în credinţa că viaţa tînărului menaj nu încăpuse pe albia însorită a înţelegerii fără greş. De cînd locuiau împreună, mai avusese şi alte asemenea mărturii. însă de fiece dată îşi repetase că, în fond, Emily voise această căsătorie, şi deci normal era s-o accepte. De vreme ce preferase un bărbat ca Lopez, trebuia să-l îndure cu toate metehnele, chiar de-i pricinuiau suferinţă — deoarece, el ca părinte, tot nu putea s-o ajute. Cel puţin deocamdată. Poate avea să vină şi timpul cînd va pune piciorul în prag, şi hotărîse de pe acum să se amestece dacă veneticul devenea de netolerat. Dar pînă atunci i se strîngea inima de mila copilei, iar cînd o vedea abătută, ca în acea dimineaţă, ar fi vrut să-i arate compasiune şi dragoste, amintindu-i că-l avea încă alături. Şi totuşi, se abţinea, socotind că nu sosise momentul să intervină. Ca o mîngîiere pentru ce îndura, s-ar fi cuvenit să-i cunoască amărăciunile conjugale.

O. fata nu i se plînsese o singură dată de soţ. Dimpotrivă. În puţinele ocazii cînd i-l pomenise, se arătase plină de afecţiune. Şi atunci cum era să-i declare că ştie ce i se întîmplă ? Sau măcar să-i dea de înţeles că i-a rămas credincios ?

— Te atrage ideea unei vacanţe în Dovencourt ? îi zise în cele din urmă.

— Nu ştiu cum arată ca staţiune, ştiu doar că nu e costisitoare... fapt pe care l-am aflat de la Ferdinand.

— Şi e chiar atît de important să vă coste puţin ? o trase de limbă juristul.

— Aaa, da, confirmă Emily. Ba mă tem că numai asta contează.

La cuvintele fiicei, inima tatălui tresări. Fiindcă același Lopez, care înaintea însurătoarei se dădea drept un om înstărit — cultivînd cu osîrdie această impresie — în mai puțin de un an îl storsese de o sumă considerabilă, i se instalase în casă, pentru a scăpa de cheltuielile traiului, ca acum să aleagă o stațiune modestă și cît mai ieftină cu putință, ca să-și permită o plecare în vacanță ! Dacă-i mărturisea din capul locului că-i sărac, nu i-ar fi imputat nimic, și n-ar fi existat sacrificiu la care să nu consimtă pentru propășirea tînărului menaj. Dar fățărnicia ginerelui îl umplea de revoltă și, îndeosebi, de neliniște, pentru că nu prevestea nimic bun.

— Spune-mi, Emily. îi cunoști starea financiară ?

— Nu, papà.

— Nu am de gînd să te iscodesc, deși poate aveam datoria să-ți pun mai demult anumite întrebări. Doar mă interesează ce face bărbatul de lîngă tine. Și, ca tovarășa lui de viață, este firesc să-i cunoști situația.

— O fi, dar nu i-o cunosc.

— De fapt, cu ce se ocupă ?

— Nu știu, îi răspunse candidă. Cîndva trăiam în ideea că este asociatul domnului Mills Happerton și al firmei „Hunky and Sons"...

— Și în realitate nu este ?

— Cred că nu. Partenerul său de afaceri se numește Parker... și nu mi se pare a fi gentilom... cu toate că nu l-am văzut niciodată la față.

— Și ce soi de negoț face cu acest Parker ? o interogă mai departe.

— Mi se pare că achiziționează îngrășămîntul guano.

— Asta au făcut-o, probabil, o dată ; însă comerțul nu se mărginește numai la o tranzacție.

— Mă tem că a pierdut bani serioși cu alegerile din Silverbridge, îi mai furniză Emily o informație.

— Știu, dar i-am dat eu înapoi, îi replică tatăl subit enervat, deoarece, din afirmația fiicei, reieșea clar că Lopez îi ascunsese gestul său părintesc.

— I-ai restituit ? se miră ea. Vai, ce mărinimos ești ! Mă gîndesc întruna că ți-am devenit o povară !

— Nu asta mă supără, draga mea, o liniști tatăl. Aș face bucuros orișice, numai de-aș vedea că există între voi

încredere și armonie. În definitiv nu importă dacă te ajut acum sau ceva mai tîrziu. Esențial este să-ți prindă bine banii pe care ți-i dau. Dar aș vrea să-l văd mai leal, să nu-mi tăinuiască nimic.

— Să-i repet aceste cuvinte, papà ? îl întrebă Emily.

Bătrînul nu-i răspunse pe dată, cumpănind un răstimp binefacerea unei asemenea mijlociri. Poate transmis de soție, mesajul va trezi alt ecou, judecă el. Și pe loc hotărî :

— Da, repetă-i spusele mele dacă ai siguranța că n-ai să-l superi...

— Să-l supăr ? De ce ? îngînă ea mirată. Sau de are motive, atunci merită să-și facă inimă rea. Oricum, nu mă tem de reacțiile lui.

— Bine. Atunci înștiințează-l că aștept să-mi înfățișeze stadiul negoțului pe care îl practică. Și acum te las, draga mea. Cerul să te aibă în pază, încheie bătrînul, ridicîndu-se de la masă și sărutînd-o cu duioșie. După care porni pe drumul obișnuit, către biroul de avocatură.

La plecarea sa din sufragerie, Lopez încă nu hotărîse cum să procedeze cu banii primiți de la duce, nici cu socrul care fusese martor la citirea depeșei. Pe moment avusese grijă doar să ascundă cecul denunțător, rămînînd ca abia mai tîrziu, și în liniște, să decidă ce avea de făcut, deoarece chestiunea era de importanță și nu putea fi tranșată cu ușurință și în grabă. Așa că, de la ieșirea din casă, începu s-o și cîntărească, deși o voce lăuntrică îl îndemna de pe atunci să renunțe la chibzuințe și să predea banii socrului. Doar avusese mărinimia să-i restituie lirele irosite în alegeri, și nu cu aerul că-i oferă un dar, ci anume ca să-l despăgubească de pierderea suferită. Deci suma fusese recuperată, și bine ar fi fost ca ducele să nu-i fi luat pretenția în serios ! Ori ca el să asculte de glasul lăuntric și să-i dea cecul domnului Wharton ! Numai că procedeul acesta l-ar fi silit să descrie și împrejurarea în care-i fusese trimis, iar socrul lui nu ar fi fost de acord cu inițiativa de a-i fi scris ducelui. Și, mai ales, cu scopul epistolei. Dealtminteri, nu prea vedea cine ar fi încuviințat reclamarea unei sume care fusese o dată plătită. Și cu atît mai puțin unul ca domnul Wharton — un tip cu con-

cepții atît de anchilozate ! În cel mai fericit caz, i-ar fi cerut să înapoieze cecul trimițătorului, compromițîndu-i astfel o victorie cîștigată. Nu ! Ar fi fost o gogomănie să se dea pe mîna bătrînului ! decretă într-o vreme. Și, cu fiecare secundă, se încredința tot mai mult de nesocotința unui asemenea gest — care nici n-ar fi fost înțeles. Pentru că babalîcii de acum erau așa blegi, încît nu pricepeau mai nimic. Și apoi lirele ducelui picaseră foarte bine, căci tocmai voia să obțină consimțămîntul lui Sexty pentru o nouă tranzacție, iar partenerul nu se lăsa înduplecat dacă nu-i flutura ceva bani pe la nas. Și cu gîndul la Parker, pînă ajunse în City, hotărî definitiv să folosească deocamdată paralele, fără a se spovedi socrului. La urma urmei, era prada lui de război, smulsă din ghearele inamicului prin agerimea și îndrăzneala de care dăduse dovadă !, își zise în chip de justificare. Și tot născocind astfel de motivări, după un timp, cînd se apucă să confirme primirea cecului, ajunsese să considere lirele ducelui ca fiind cu totul altceva decît cele restituite de socru.

În ziua aceea, Sexty se convinse din nou de resursele serioase ale asociatului. Mai trecea prin perioade de îndoieli, cînd se credea la un pas de prăpastie. Însă de fiece dată „răsăreau" gologanii care-l salvau de la prăbușire. Iar afacerile nu mergeau tocmai rău. Avuseseră cîteva chixuri, și nu dăduseră lovitura cea mare — pe care, totuși, o așteptau, fiindcă putea să apară în orice moment. Un singur fapt îl neliniștea foarte mult, anume că îngrășămintele agricole și cafeaua pe care le speculau, nu se aflau în posesia lor. Lopez se arăta de părere că, în tranzacțiile lor, nici nu era necesar să dețină aceste mărfuri, și nu o dată își irosise puterea sa de convingere expunîndu-i principiul ce-l călăuzea în comerț. „Dacă m-ai vedea cumpărînd un vagon de cafea, în ideea s-o țin o lună și jumătate, nu te-ai întreba pentru ce am luat-o ca s-o depozitez și de ce posesorul inițial a vîndut-o, în loc s-o păstreze ?", îl școlea portughezul. „Ei bine, află că fostul proprietar mi-a vîndut-o în credința că face bine s-o lichideze la prețul ei de moment, pe cînd eu am făcut achiziția convins că voi scoate un cîștig, păstrînd-o un timp. Prin urmare, avem de a face cu două convingeri diametral opuse : el mizează pe scăderea prețului și eu pe creșterea prețului

la cafea. Pentru așa ceva, nu scrie nicăieri că trebuie să deții cantitatea de cafea sau de guano, a căror stocare ar însemna o complicație în plus adăugată la cele preexistente. Or, știind acest lucru, urmăresc grijuliu mersul pieții și realizez beneficii nu cumpărînd tot ce văd, ci doar apelînd la inteligență și calculînd la marele fix fluctuațiile".

Cam așa suna teoria genialului partener, pe care Sexty, în orele dimineții, o găsea deșucheată și nu-i inspira nici un strop de încredere. Dar după ce se ospăta la amiază, o privea din cu totul alt unghi, descoperindu-i temeinicia de nezdruncinat și adoptînd-o ca pe un credo. Numai că, din păcate, trăiau într-o lume obtuză, care, din îndărătnicie — sau poate din simpla cerință pentru mărfuri reale — nu adoptase metoda ingeniosului portughez, silindu-l și pe el, la răstimpuri, să cumpere efectiv cafea sau guano. Ceea ce nu-l exaspera însă pe un individ ca Lopez, care aștepta cu încredere zorile unui ev în care să facă negustorie nestînjenit de asemenea obligații absurde.

Dar pînă la instaurarea acestei epoci de aur, trebuia să respecte și pravilele statornicite, așa că, odată cu înmînarea celor cinci sute de lire trimise de duce, îl convinse pe Sexty să accepte o propunere pe care i-o tot repetase în ultima săptămînă, adică să cumpere un stoc de rășină, provenită din Noua Zeelandă, al cărei preț — după tatonările sale — avea să crească în mod simțitor. În realitate, se cerea foarte mult chihlimbarul pe piață, și cum rășina de conifere putea sluji la fabricarea lui artificială, Lopez calculase că, într-o jumătate de an, prețul rășinei se va dubla. Spre ghinionul lui, însă, de astă dată nu era vorba de o marfă fictivă, ci de una reală, întrucît nu găsise un amator așa de fantezist ca să încheie o tranzacție cu produse inexistente. La început, aranjamentul nu-l încîntase, însă după un răstimp îi descoperi și o latură pozitivă, care era următoarea : o achiziție reală îi oferea posibilitatea de a trece numele său și al lui Sexty pe facturi și contracte — un amănunt deloc neglijabil în raport cu avantajele înlesnite. Negreșit avusese noroc și, ca întotdeauna, se dovedise isteț, se felicită portughezul, întorcîndu-se acasă mai voios ca în alte seri.

CAPITOLUL IV

INTENȚIA SOCRULUI DE A MODIFICA TESTAMENTUL

De cum îl zări apărînd în prag, Emily își aminti de mesajul domnului Wharton și hotărî să i-l predea fără întîrziere. Ar fi putut-o face și mai tîrziu, deoarece bătrînul lipsea de acasă, cinînd, de unul singur, la club. Dar fiindcă misiunea ce i-o dăduse îi displăcea, voia s-o lichideze cît mai degrabă. Și astfel, mai înainte de a-l vedea pe Lopez instalat în fotoliul pe care și-l luase în stăpînire, îi spuse dintr-o suflare :

— Azi, după ce ai plecat, papă s-a interesat de noi, și mi-a zis că dorește să-l pui la curent cu afacerile pe care le faci.

— Da' ce l-a apucat tocmai astăzi grija de noi ? tresări Lopez cu neliniște, căci pe loc îi zburase gîndul la cecul trimis de duce.

— Eu găsesc naturală această grijă, continuă Emily cumpătată, mai ales cînd are putința să ne și ajute cu bani... dacă vrea.

— De o vreme încoace nu i-am cerut o lețcaie, deși, pe cuvîntul meu, intenționam să-l atac — și încă frontal. Fiindcă, trei mii de lire, nu mi se par o zestre onorabilă pentru un socru de talia domnului Wharton.

— Din cîte știu, ți-a rambursat și cheltuielile prilejuite de alegeri, îi aminti Emily.

— Cum ? Ți s-a plîns de asta în lipsa mea ? scăpără Lopez cu arțag. În primul rînd, nu i-am cerut, ci s-a oferit singur să mă despăgubească. Ceea ce am primit, evident, că doar nu sînt așa nătărău să-l fi refuzat. Însă nu m-așteptam să vină cu jalba la tine.

— Nici pomeneală de jalbă, îl contrazise Emily cu răbdare. Eu l-am stîrnit la vorbă, informîndu-l de pierderea banilor în alegeri.

— Pentru ce i-ai spus asta ? o luă el din scurt. Ce ți-a venit ? Cu ce drept îmi scormoniți în absență chestiunile personale ?

— Cuum ? făcu ea uimită. Nu am dreptul să le discut cu papà ? Nu tu îmi repeți zi de zi să-l conving să te ajute...

— Dar nu lamentîndu-te că sînt un bicisnic, o corectă cu pofidă. Și, de fapt, cum ați ajuns la aceste mărturisiri? Hai, vreau s-aud ! îi zise poruncitor. Însă văzînd-o că tace — deoarece Emily căuta să-și amintească împrejurarea exactă — mai veni cu un adaos răutăcios : Observ că a existat ceva de care acum te codești, rușinată...

— Nu am de ce să mă rușinez ! se apără Emily, ridicîndu-se de pe scaun. Și nu voi avea nici de aci înainte, urmă cu glas ridicat, cu ochii scăpărători și cu nările dilatate. Orice mi s-ar întîmpla, oricît de rău aș ajunge, n-o să-mi fie rușine de mine...

— Ci de soțul tău, o bombăni el.

— De ce spui asta ? îl dojeni cu voce mai stăpînită. De ce cauți întruna sămînță de ceartă ?

— Iar voi de ce-mi comentați sărăcia, în lipsă ? scrîșni încruntat.

— Numești „comentarii" faptul că papà s-a interesat din ce motive ne ducem într-o stațiune ca Dovencourt ? îi explică Emily fremătînd. Dacă nu cumva am ales-o fiindcă ne costă mai ieftin ?

— Nu asta e pricina opțiunii, se împotrivi el mințind. Ci dorința de a-ți satisface plăcerea să mergi undeva.

— Pe care n-o am, îl combătu Emily. Și chiar aș fi mulțumită să rămîn în oraș. Iar lui papà i-am răspuns că alegerea stațiunii este legată și de cheltuiala redusă pe care-o comportă. Așa cum și este.

— Și, mă rog, unde ai vrea să te duc ? Într-o localitate la modă ?

— Repet : nu am nici un fel de pretenție, răspunse Emily răspicat.

— Dacă-ți visezi o călătorie în străinătate, te previn că nu am vreme de așa ceva, continuă Lopez de parcă nici n-ar fi auzit-o. Nu banii mă rețin, cum greșit ți-ai informat tatăl. Ci timpul pe care mi-l reclamă comerțul. Tocmai de aceea m-am oprit la o stațiune care-mi permite să ajung la iuțeală în Londra... Singura mea greșeală, pentru care mă căiesc din tot sufletul, este că m-am mutat în această casă ! încheie suspinînd.

— De ce regreți, Ferdinand ?

— Pentru că, de cînd stăm aici, te-ai apucat să mă foarfeci cu taică-tu, să uneltiți împotriva mea. Și asta nu pot să sufăr.

— Vorbești cu păcat, Ferdinand, zise Emily izbucnind în lacrimi. Nu te-am bîrfit niciodată, n-am pus la cale nimic, și consider normal ca papà să știe cu ce te ocupi...

— Cum normal ? ! se arătă el din nou indignat. În numele cărui drept se amestecă în viața mea ?

— E firesc să se intereseze de tine cînd vrei să te ajute. Nu-mi spui mereu să-l atrag de partea ta ? Și află că mi-a arătat extremă bunăvoință. Însă vrea să-i descrii toate negustoriile tale...

— Asta nici într-un caz ! pufni Lopez ofensat. Iar cît privește sprijinul său, nu-i pretind decît zestrea pe care ți-o datorează. Pînă acum s-ar fi cuvenit să-și dea seama că, în profesia mea, aș avea nevoie de acest capital. Și același lucru așteptam să-l pricepi și tu între timp.

— L-am înțeles, cred, murmură Emily îndurerată.

— Și atunci, de ce te-ai aliat cu el, nu cu mine ? De ce nu-mi ții partea cînd trebuie, ci te arăți mai legată de domnul Wharton decît de propriul tău soț ?

— Afirmi un mare neadevăr, protestă ea.

— De-ai avea un dram de curaj, urmă Lopez fără s-o ia în seamă, i-ai spune că, dacă-ți vrea fericirea, să anunțe odată cu ce sumă are de gînd să ne pricopsească și să ne-o dea la iuțeală, nu peste cine știe cîți ani, pentru ca s-o pot învesti cu folos. Și de-ai vrea să mă ajuți cît de cît, l-ai influența în decizia lui și nu ai sta la povești, depănîndu-i nevoile mele. Fiindcă nu vreau să mă creadă un coate-goale. El e prea îmbuibat ca să-i cîștigi simpatia vorbindu-i de nevoiași, pe care nu-i mai pricepe, ci doar îi sfidează.

— Cum adică, pe de-o parte să-i spun că ai fi înstărit, iar pe de alta, că ai nevoie de bani ? ! Așa ceva este cu neputință, se tîngui Emily complet derutată.

— Banul aduce bani. Este singurul mijloc de propășire, o lămuri Lopez agasat. Și de-ar avea încredere în tranzacțiile mele, și-ar desface baierele pungii mai repede. Dar i-a vîrît nu știu cine în cap că aș fi un nepricopsit. Numai că va veni ziua cînd o să vadă cît de amarnic s-a înșelat.

— Așadar nu intenționezi să-i vorbești ? îl întrebă ea sfioasă.

— Deocamdată nu mă pronunț. Poate să am o discuție cu el. dacă voi crede că-mi va sluji la ceva... cu toate că m-ai scuti de o atare corvoadă dacă mi-ai pleda cauza cu mai multă însuflețire...

Numai „însuflețire" îi pretindea ? se întrebă Emily. Desigur că nu. Apelul nu era nou. Îl mai auzise și în alte dăți — formulat mai brutal, însă aidoma în substanță. Tot Ferdinand o îndemnase într-o vreme „să-l perie" pe propriul ei tată. Și tot pentru a-i stoarce bani. Pe atunci se prefăcuse a nu-l înțelege, fiindcă se mai afla sub mirajul iluziilor. Dar astăzi — cînd le pierduse pe toate — nu mai avea cu ce se amăgi. Așa că trebuia să privească adevărul în față. Numai că în ciuda amarnicei revelații, tot nu putea să se rupă de îndatoririle matrimoniale care-i cereau să-și dovedească în continuare loialitatea. Să fie, mai întîi, o soție model, și abia pe urmă un copil iubitor. Să nu se dezică de bărbatul ei în favoarea părintelui. Ci să-l susțină înaintea acestuia. Dar cum să facă acest lucru ? În ce chip să-i cîștige bunăvoința cînd nu știa nimic despre Ferdinand ? Nici cu ce se îndeletnicea, nici beneficiile obținute sau. cel puțin, cota ce-i revenea pentru cheltuielile casei?! Unicul amănunt ce-l aflase — nu din spusele lui, ci pe calea raționamentelor, care n-o înșelau niciodată — consta în lipsa unui venit permanent, ceea ce anula de la sine și existența bugetului casnic. Bineînțeles că, de ar fi fost după ea, nu l-ar fi întrebat despre toate acestea. De vreme ce nu-i dăduse cuvenitele explicații, nu s-ar fi înjosit să le ceară. Însă plutind în necunoscut, nu deținea necesarele argumente prin care să-l sprijine față de domnul Wharton. Și acest adevăr trebuia să i-l spună, odată ce-i pretindea mijlocirea.

— Nu pot să te ajut în felul cum o dorești. pentru că nu știu nimic despre ceea ce faci. îi declară după scurta ei chibzuință.

— Ba mi se pare că știi lucrul esențial, anume că n-am să-ți irosesc dota, în ipoteza că am s-o capăt vreodată. Ai această convingere. nu ? îi zise privind-o în ochi. Dar cum Emily nu-i răspunse. neavînd siguranța la care se referise,

adăugă cu impacienţă : De asta îl vei încredinţa pe bătrîn, nu-i aşa ?

— L-aş îndemna doar să judece singur, îi replică liniştită.

Şi riposta ei îl scandaliză peste orice închipuire.

— Cum adică ? se răsti furis. În loc să te pui chezaşă, m-ai lăsa să mă ia mama dracului ?

Emily începu iar să plîngă, fiindcă brutalitatea celor două cuvinte — pentru prima dată rostite de Ferdinand — i se păruse o jignire de moarte. Deşi poate nu ar fi trebuit s-o ia chiar în tragic, ştiut fiind că soţii îşi mai pierd cîteodată măsura, şi atunci mai trîntesc cîte o „mică bădărănie“ — aşa cum singuri o definesc mai pe urmă, cînd caută să se scuze. De fapt răbufnirile lor nu înseamnă lipsă de afecţiune sau desconsiderarea soţiilor, pentru care pricină, pînă şi o lady adevărată se preface că nu le aude — dacă nu are martori — sau le condamnă numai de formă, prin admonestări blînde, cum ar fi : „Uiţi cu cine vorbeşti ?“, Ori, „Vai, dragul meu, ce urît te exprimi !“. E drept că pînă a vădi această îngăduinţă, îi trebuiesc ani de convieţuire, în care să se deprindă cu ieşirile soţului, cu măruntele-i mojicii“ şi, îndeosebi, cu tonul acestora, care, de cele mai multe ori nu e aspru, ci binevoitor, dacă nu chiar voios. Există bărbaţi care nu se dau niciodată în spectacol înaintea inferiorilor şi a străinilor, dezlănţuindu-se numai de faţă cu cei mai apropiaţi. Aşa încît, de mai izbucnesc în familie, se cuvine ca tovarăşele de viaţă să aibă în vedere locul pe care-l deţin în inimile celor vremelnic înfuriaţi şi să le ierte grosolăniile debitate. Tot astfel trebuia să facă şi Emily. Însă tonul înveninat şi vulgar al bărbatului o răvăşise complet. Auzindu-l, i se păruse că tînăra-i căsnicie a intrat într-o zodie întunecată, unde nu mai zărea soarele fericirii, că omul care-i vorbise astfel nu mai putea s-o iubească vreodată, să-i mai arate grija, căldura şi duioşia ce le aştepta de la el. Fiindcă, pe lîngă sălbăticia ce i-o simţise în glas, îi aruncase şi o uitătură haină, de parcă voise s-o sfîşie în bucăţi. Înfiorată şi încremenită de cumplita descoperire, nu găsi nici o vorbă la îndemînă prin care să protesteze împotriva nemeritatei insulte ce o

primise, și, cuprinzîndu-și fața în palme, începu să hohotească.

— Din vina ta am fost violent, îi zise Lopez căutînd o justificare. Dar cum Emily nu-i răspunse, ci continuă să plîngă cu sughițuri, se văzu nevoit să continue : Am venit ostenit din City, după o zi de muncă și de zbucium, ca să nu aud un cuvînt bun acasă, îi reproșă cu glas mai domol. După care tăcu, așteptînd o vorbă din partea ei. Pe care Emily n-o rosti nici de data aceasta, suspinînd mai departe. Dacă taică-tu are ceva să-mi comunice, să poftească și să mi-o spună, că doar n-am să fug de aici, urmă Lopez. Dar ca să-l caut în mod special, pentru a-i înșira o poveste cît toate zilele, despre negustoriile mele, asta nu am s-o fac ! încheie bătăios, pentru ca după un răgaz de cîteva clipe, să adauge pe un ton mai blajin : Și acum, hai, fata mea, șterge-ți ochii ! Doar n-oi boci pînă mîine pentru două vorbe mai colțuroase, cînd viața îți rezervă necazuri incomparabil mai grele.

— Poate... dar m-ai speriat... așa de îngrozitor, gîngăvi Emily printre lacrimi.

— Greșeala mea este că am uitat cu cine mă aflu și m-am exprimat ca într-un cerc de bărbați, încropi el o scuză. Așa că uită și tu cele două cuvinte și reflectează la situația noastră, care te previn că atîrnă numai de felul cum vei interveni pe lîngă bătrîn. Ori îl determini să-mi dea o mînă de ajutor, ori să știi că mă prăbușesc.

Și, zicînd acestea, se făcu nevăzut, lăsînd-o pe Emily cu gîndul la scena abia petrecută, pe care o cîntări minute în șir. Izbucnirea lui i se părea atît de oribilă, încît nu putea s-o alunge din minte, și nici să-i reducă din gravitate, considerînd-o un incident trecător. Brutalitatea purtării sale o urmărea cu putere de obsesie ; îi revedea cu durere chipul crispat de mînie, privirea plină de fulgere și întreaga ostilitate prin care voise parcă să se impună ca soț — deși mult prea devreme față de tînăra lor căsnicie ! Oare acesta era bărbatul pe care și-l alesese ? Iar dacă da, atunci unde erau însușirile ce le vădise înaintea căsătoriei ? Pe atunci nu-l auzise o dată vorbind despre bani, tema sa predilectă fiind cărțile, îndeosebi, poezia. Shakespeare, Molière, Dante și Goethe se numărau printre autorii de căpătîi — sau, cel puțin, așa pretindea. Iar în afara lecturilor, arătase

o mare preocupare pentru femei, cinstind-o după cuviinţă şi recunoscîndu-i menirea de a fi iubită şi respectată de bărbat. Fermecată de manierele sale, de frumuseţea ideilor etalate, se îndrăgostise de el nebuneşte şi, ca să-i păstreze iubirea, se măritase în grabă, trecînd peste voia propriului tată. Pentru aceeaşi iubire, se rupsese de vechile punţi sufleteşti — de prieteni şi rubedenii — renunţînd pentru totdeauna la fidelitatea celuilalt curtezan. Atît de mult o robise dragostea pentru Ferdinand, încît se crezuse mai înţeleaptă decît îndrumătorii de-o viaţă, respingîndu-le sfaturile şi dăruindu-se lui. Dar acum se trezise la realitate ; visul se spulberase fără putinţă de întoarcere, şi în văgăuna în care se prăvălise, îi răsunau în urechi cuvintele-i de ocară.

În ziua aceea s-au mai văzut doar la cină, şi toată seara nu s-a amintit un cuvînt despre cele întîmplate. Lopez şedea cu o revistă în mînă şi, la răstimpuri, mai făcea cîte un comentariu, menit s-o amuze pe Emily, dar care nu reuşea decît s-o irite, ştiind că era plăsmuit doar de formă. Totuşi, îi răspundea de fiece dată, socotind că aşa se cade şi nevoind să-i arate cît de grav o rănise. Pentru că, în realitate, inima-i sîngera şi, oricît ar fi oblojit-o, presimţea că nu va izbuti s-o mai vindece pe de-a-ntregul.

Ascunzîndu-şi durerea, continuă să brodeze şi să ţină isonul comentariilor artificiale — rostite pe un ton la fel de artificial — pînă la orele zece, cînd se retrase în iatac, unde putea să mai plîngă nestingherită o vreme, pentru că *el* mai întîrzia în salon.

A doua zi dimineaţă, pe cînd se îmbrăca, Lopez primi o solie din partea domnului Wharton, care dorea să îl vadă şi îi punea întrebarea dacă preferă să-l întîlnească acasă şi înainte de micul dejun, sau mai tîrziu, la biroul său de avocatură. Ginerele alese cea de a doua formulă, preciză ora întrevederii şi coborî la gustarea de dimineaţă, numai după plecarea bătrînului.

— Domnul Wharton ţine să mă vadă, o vesti de îndată pe Emily dar fiindcă intenţionez să reglementăm chestiunea bănească, am socotit oportun să-l vizitez la birou. Aşa că mă duc într-acolo... cu speranţa că va dovedi înţelegere, zise şi apoi aşteptă cuvîntul consoartei. Însă cum ea nu

găsi potrivit să-l rostească, îi spuse cu un aer morocănos : Bineînțeles că, în ochii tăi, eu sînt cel care nu vădește înțelegere...

— Ți-am afirmat vreodată așa ceva ? se apără Emily.

— Nici nu era necesar, pentru că îți citesc gîndurile și, ca atare, știu că îți părtinești tatăl. Dealtminteri, după atîția ani petrecuți alături de el, ar fi imposibil să ții cu mine. Și am greșit mutîndu-mă în casa lui, unde te poate influența, în loc să te smulg de sub această înrîurire. Aici din nou se opri, scrutîndu-și soția, dar văzînd-o că tace — pentru că nu voia să-l atîțe — oftă și conchise ursuz : În fine, sînt nevoit să mă descurc singur. Și acum plec după treburi...

Ajuns la biroul domnului Wharton, se îngriji să dirijeze în așa fel dialogul, încît să-l oblige pe socru să atace cît mai degrabă chestiunea pentru care îl chemase. După cum se și întîmplă.

— Aș vrea să cunosc natura negustoriilor dumitale, îl anunță acesta după primele fraze, pentru că, sincer să fiu, nu am izbutit să mi-o limpezesc...

— Vă rog să mă credeți că nici nu-mi este prea clară, zise Lopez surîzînd cu candoare.

— Vreau să știi, continuă bătrînul solemn, că detest amestecul în treburile altora și că sînt ultimul om de pe lume amator să descoasă pe cineva. Dealtminteri, ai și avut o dovadă, întrucît nu te-am chestionat înaintea căsătoriei — după cum s-ar fi cuvenit, poate — și nu aș face-o nici astăzi, dacă nu ar trebui să-mi reglementez o parte din agoniselile de o viață, în funcție de starea negoțului dumitale.

Cuvintele de pe urmă îl făcură pe ginere să tresară și să purceadă la cîteva chibzuințe fulgerătoare. Cum era mai nimerit să reacționeze ca să cîștige bunăvoința socrului ? Să-i mărturisească jena financiară, forțîndu-i mîna să-l ajute fără întîrziere ? Ori, dimpotrivă, să pretindă că ar fi înstărit ? Dar dacă în felul acesta îi veștejea orice preocupare și nu-i mai obținea sprijinul ?

— Ca să-ți spun adevărul curat, auzi glasul ceremonios al juristului, am de gînd să-mi refac testamentul. Mai exact, să renunț la cel redactat înaintea căsătoriei lui Emily și să alcătuiesc altul. Motivele ? Cel dintîi este Everett — de

care sînt foarte nemulţumit. Iar al doilea, situaţia dumitale, care, din cîte am observat şi din puţinele vorbe scăpate de Emily, se pare că nu e deloc strălucită. Dacă nu mă înşel, eşti negustor universal, achiziţionezi şi vinzi mărfuri pe piaţă. Nu ?

— Cam aşa ceva, sir, încuviinţă ginerele cu jumătate de gură.

— Ce capital ai investit în negoţ ? îl interogă socrul.

— Ce anume ? se prefăcu portughezul a nu pricepe.

— Întocmai. Cu cît ai pornit la început ? îi precizează celălalt.

Lopez nu-i răspunse pe dată, preferînd, ca de obicei, să cumpănească înainte de a se rosti. De fapt, ce ar fi riscat dacă-i spunea adevărul ? Cu fiica lui se însurase, iar căsătoria nu putea să fie anulată. Apoi, bătrînul îşi adora fiica şi n-ar fi repudiat-o ca să lovească în ginere, ci, avînd bani cu duiumul, mai degrabă se îngrijea s-o ajute. În felul acesta, i-ar fi consolidat şi lui situaţia, şi poate accepta să-l finanţeze pe loc, dacă izbutea să-i cîştige încrederea. Ce ar fi fost să-i vorbească cinstit, atrăgîndu-l de partea sa ?

— De fapt, n-am purces cu toţi banii la drum, începu el încă nehotărît ce să spună, ci am făcut investiţii treptate. Oricum, pînă în clipa de faţă, negoţul mi-a înghiţit opt mii de lire, specifică totuşi, recurgînd din nou la minciună, şi încă la una sfruntată, deoarece, în realitate, nu dispusese niciodată de atîta bănet.

— Această sumă cuprinde şi cele trei mii de lire pe care ţi le-am dat nu de mult ? continuă socrul.

— Da, recunoscu ginerele.

— Atunci înseamnă că, la data căsătoriei cu fiica mea, aveai un capital de cinci mii de lire, iar negoţul a şchiopătat aşa de rău, încît, la o lună sau două după însurătoare, ai fost nevoit să-mi ceri fonduri !

— Banii aceia mi-au trebuit în alt scop, îl minţi el din nou.

— Ai un asociat, domnule Lopez ? continuă celălalt catehismul, cu o întrebare extrem de spinoasă.

— Da, am. Se numeşte Parker şi deţine un anumit capital...

— Care-ţi aparţine şi dumitale ? interveni socrul.

— E greu să vă explic, dar nu-mi aparţine.

— Pe ce nume e firma ?

— Nu avem o firmă înregistrată.

— Dar un birou ?

— Asta da. Proprietarul e Parker, şi se află pe stradela Little Tankard.

Domnul Wharton răsfoi un registru de adrese şi găsi numele partenerului indicat.

— Văd că Parker figurează ca agent de bursă, observă el. Şi dumneata joci la bursă ?

— Nu, infirmă Lopez.

— Atunci, cum să te calific, sir ? Un aventurier comercial ?

— Să ştiţi că nu mă lezează epitetul, pretinse ginerele rînjind măgulit, deoarece, potrivit concepţiei domniei voastre, jumătate din tranzacţiile încheiate în City, se datorează acestor aventurieri. Asemenea lor, şi eu urmăresc mersul pieţei, achiziţionez mărfuri ca să le vînd cu profit. Domnul Parker are, într-adevăr, bani şi, totodată, lucrează cu bursa. Drept care, am putea foarte lesne să ne luăm titlul de negustori şi să ne agăţăm o firmă deasupra uşii, cu inscripţia „Lopez şi Parker".

— Semnaţi facturile împreună ? se interesă domnul Wharton.

— Da, îl informă ginerele.

— Şi cum le iscăliţi ? Lopez şi Parker ?

— Nu. Fiecare cu numele său, întocmai cum practicăm şi negoţul — fiecare pe spezele lui.

— O ultimă întrebare, domnule Lopez, anunţă bătrînul. Pe ce venit aţi plătit impozitul în ultimii trei ani ?

— Pe un venit anual de două mii lire, îi plasă portughezul o ultimă şi uriaşă minciună.

— Ai putea să-mi înfăţişezi, negru pe alb, negustorii le actuale, consemnînd veniturile şi obligaţiile curente ?

— Cum de nu, se oferi Lopez prompt.

— Atunci, întocmeşte-mi, te rog, o expunere, şi dă-mi-o înaintea plecării în Herefordshire. Te previn că testamentul de acum nu te avantajează de loc, dar nici nu pot să-l preschimb pînă nu voi deţine mai multe amănunte în legătură cu starea dumitale financiară.

Şi, cu aceste cuvinte, întrevederea lor luă sfîrşit.

CAPITOLUL V

DOAMNA SEXTY PARKER

În săptămîna care urmă, ginerele şi socrul se întîlniră în continuare la gustarea de dimineaţă sau la alte ore din zi, însă cu nici un prilej nu aduseră vorba de înţelegerea încheiată. Ceea ce nu însemna că o dăduseră uitării. Dimpotrivă, îi obseda în egală măsură. Dar odată ce domnul Wharton îşi formulase o pretenţie, nu socotea necesar s-o mai amintească, ori să reediteze convorbirea iniţială — cum ar fi făcut-o cu propriul fecior. Ci aştepta documentul cu situaţia comerţului practicat de Lopez. E drept că întîrzierea îl cam pusese pe gînduri, întărindu-i convingerea că negustoriile portughezului erau deocheate şi nu rezistau la o scrutare minuţioasă. Însă nu-l abătuse de la decizia luată. Din moment ce îşi anunţase intenţia de a modifica testamentul într-un sens care avea să-l avantajeze pe ginere, nu putea să mai dea înapoi. Rămînea doar să primească raportul cerut, ca să treacă la fapte.

Deşi Lopez îi răpise fiica şi liniştea, îi zădărnicise toate năzuinţele îndreptate spre viitor, se înstăpînise cu de-a sila în casă, spulberîndu-i orice umbră de fericire şi răvăşindu-i întreaga viaţă, totuşi voia să-l ajute într-un fel. De unde la început îl privise cu meritată aversiune, de-a lungul vremii resentimentele se înmuiaseră şi, pe încetul, făcuseră loc toleranţei... Ba chiar simpatiei ! Da, aşa se întîmplase — de ce să n-o recunoască ? Barometrul său afectiv oscilase, şi astăzi, cînd îşi cerceta sufletul, avea probitatea de a nu ocoli acest adevăr. E drept că înclinarea balanţei spre iertare şi îngăduinţă se produsese într-un moment de disperare supremă — cînd căsătoria se încheiase şi destinul nu mai putea fi schimbat. Iar odată ce veneticul intrase în familie, încercase să şi-l apropie, să-i arate mărinimie, acceptîndu-l pînă şi în propria-i locuinţă. Era soţul lui Emily, aşa că trebuia să se resemneze, şi se silise din răsputeri să se împace cu soarta. Numai că între el şi Lopez existau atîtea deosebiri, încît părea să-i despartă o prăpastie. Ca în ultimul timp să ajungă la deplina

convingere că nedoritul său ginere era un aventurier — așa cum i-o declarase în față.

Cît despre testamentul recent discutat, în forma sa de acum, îl favoriza pe fecior — adică pe Everett — căruia urma să-i revină două treimi din averea domnului Wharton, pe cînd Emily moștenea cea de a treia parte — dacă la moartea părintelui era măritată și avea urmași. Aceste prevederi datau de mulți ani, și intenționase mereu să le schimbe, pentru a împărți bunurile în cote egale. Și dacă tot amînase modificarea, o făcuse la gîndul s-o înzestreze pe Emily cu o bună parte din avuții la încheierea căsătoriei cu Fletcher. Însă cum nenorocul voise ca acest mariaj să nu aibă loc, nu-i rămînea decît să revină asupra vechilor dispoziții, refăcînd testamentul.

Numai că, pînă la plecarea în Herefordshire, încă nu hotărîse în ce chip să-l alcătuiască. La un moment dat, îl bătuse gîndul să-i dea lui Lopez o substanțială sumă de bani care, negreșit, i-ar fi fost de folos în ocupația de comerciant. Ideea îi răsărise chiar înaintea convorbirii cu el, și nu renunțase la ea nici după ce i-a solicitat acea prezentare amănunțită a negustoriilor. Bineînțeles că nu consimțea bucuros să-i pună în palmă banii cîștigați cu atîta trudă. Însă, repetîndu-și întruna că interesele acestui om coincideau cu ale propriului său copil, ajunsese la definitiva încheiere că avea datoria să le ocrotească. Nu înțelegea nici acum pentru ce Emily îl preferase pe acest individ. Dar orice nedumerire era tardivă, actuală rămînînd numai grija lui de părinte, care-i cerea să vegheze asupra odraslei și a căsniciei ei.

Ceea ce părea că și face, și încă la un mod exemplar, judecînd după scrisoarea trimisă din Herefordshire, unde plecase pe la mijlocul lunii august, cînd tinerii se aflau în modesta stațiune marină din Essex, aleasă de portughez. În epistola sa, bătrînul jurist renunțase la scorțosul apelativ „domnule“ — împrumutat la mînie — înlocuindu-l cu „dragul meu“, deși conținutul mesajului nu depășea sfera preocupărilor practice. Așa cum reiese din transcrierea de mai jos :

„Dragul meu Lopez,

În decursul întrevederii noastre de afaceri, ţi-am cerut să-mi înfăţişezi situaţia financiară la zi, prevenindu-te că nu pot dispune nici o modificare testamentară pînă nu voi primi acest document. Reînnoindu-ţi avertismentul, te înştiinţez că, în virtutea prevederilor existente, partea de moştenire a fiicei mele ar cădea în sarcina executorilor testamentari, care i-ar da-o spre folosinţă numai lui Emily şi eventualilor ei urmaşi. Îţi precizez acest amănunt pentru a te convinge că este spre binele dumitale să-mi satisfaci pretenţia pe care mi-am exprimat-o.

Cu sinceritate,
A. Wharton"

Revederea prietenilor din Herefordshire îi făcuse reală plăcere, dar nu şi chestionările lor cu privire la tinerii însurăţei. Rudele se dovediseră mai clemente, mulţumindu-se cu întrebări vagi şi cu răspunsuri monosilabice, ori numai schiţate prin clătinările capului. Aşa se întîmplase cu latifundiarul sir Alured, pe cînd soţia lui o căinase pe Emily repetînd de vreo cinci, şase ori „Ce păcat de aşa fată !" Şi nimic altceva. În schimb, cînd îi vizitase pe amicii din Longbarns, înfruntase un interogatoriu în toată legea. Fostul logodnic — Arthur Fletcher — nu se afla la moşie şi, nestrunită de fiu, bătrîna mamă îşi arătase răutatea din plin.

— Am auzit că porumbeii ţi-au venit în casă, plocon, îl luase în primire pe nefericitul părinte.

— Mda, mormăise acesta în chip de încuviinţare.

— Sper că Lopez îţi oferă o companie agreabilă, urmase matroana cu atîta sadism, de-ar fi scandalizat pe oricine.

— Compania lui s-a dovedit mai plăcută decît a multor tineri de aceeaşi vîrstă, îl apărase juristul cu un calm abia simulat.

— Ei, nu mai spune ! se minunase bătrîna în batjocură.

— Este binecrescut, amabil, prevenitor şi nu ne sîcîie în casă cu pretenţii absurde, cum li se năzare altora.

— S-auzi şi să nu crezi ! se mirase doamna Fletcher în zeflemea. Mă bucur că eşti mulţumit de această căsătorie...

— Cine a spus că aș fi mulțumit ? o întrerupsese juristul scos din răbdări. S-ar cuveni ca dumneata să-mi cunoști cel mai bine amărăciunea, să mi-o împărtășești în mod sincer și, totodată, să eviți acest subiect ! Deoarece, ca și mine, ai nutrit alte năzuințe, care nu s-au adeverit, iar oamenii vîrstnici nu suportă decepțiile. Dar în ciuda deziluziei pe care am suferit-o, cred că nu are rost să-l descriu pe diavol mai negru decît este în realitate.

— Și fără să mi-l zugrăvești dumneata, se știe cît e de negru ! îl arsese bătrîna fără cruțare.

— Mamă !, intervenise tînărul John Fletcher. Faptul s-a consumat, și nu văd de ce ai mai stărui cu observații maliționse. Toți regretăm că Emily nu ne-a devenit rudă, măritîndu-se cu fratele meu. Dar să nu uităm că avea dreptul să-și aleagă singură soarta. Așa că eu — ca și Arthur, dealtminteri — dorim ca bărbatul ales să-i aducă fericire desăvîrșită.

— Mi-a plăcut purtarea „alesului", cînd s-a întîlnit cu Arthur în Silverbridge, pufnise matroana, care nu renunța la înțepături cu una, cu două.

— Lasă comportarea față de Arthur !, se amestecase din nou John. La drept vorbind, cu ce ne-a dăunat incidentul de atunci ?

— Bine, John, am să tac, șuierase bătrîna. Numai că dacă ar amuți toată lumea, așa cum dorești, nimeni n-ar mai vorbi despre nimeni.

— Eu v-aș rămîne îndatorat să nu mai vorbiți de Lopez în prezența mea, declarase juristul.

— Mă rog, dacă asta ți-e voia, am s-o respect, convenise amfitrioana, îmbufnată. Și, măcar bine că știu ce poftești, bombănise în continuare, înciudată pe sensibilitatea domnului Wharton, care-o lipsea de plăcerea unui subiect suculent.

— Știi foarte bine că nu-l am la inimă pe Lopez, mărturisise după aceea juristul în fața tînărului John. Nici nu poate să-mi placă un astfel de om. Dar cu ce m-ar ajuta tînguirile ? Și apoi, nu contează ce simt eu sau alții. Ci viața bietei copile. Oare cum o să fie ? Asta mă fierbe. Nu mîhnirea sau mila. De aceea, îți mulțumesc din tot sufletul că i-ai cerut mamei dumitale să tacă.

— Te înţeleg, murmurase celălalt, abătut. Şi cred că de aci înainte, n-o să te mai împungă.

În aceeaşi vreme, Lopez primise depeşa socrului, şi se perpelea în ce fel să-i răspundă. Nici una din realităţile încurcatului său negoţ, nu putea să-l satisfacă pe domnul Wharton, ci numai o plăsmuire turnată într-o formă cît mai credibilă. Şi poate că nici asta. Fiindcă, oricît de măiestrit ar fi ticluit-o, tot nu i se părea cu putinţă să i-o servească pedantului magistrat, care nu accepta afirmaţii netrecute prin sita verificărilor proprii. De fapt, îi înfulecase o sumă de bani — ce e drept, deloc neglijabilă. Dar asta nu însemna că se achitase de el. Îi mai datora una — cu mult mai substanţială — pe care o voia cît mai grabnic, necum s-o aştepte pînă binevoia să dea ortul popii. Deoarece, următorii trei ani — dacă nu cumva şi cel viitor — se puteau dovedi decisivi în negoţ. Şi odată ce se însurase cu fiică-sa, avea dreptul să-i încaseze dota pînă la ultimul sfanţ. Pe asta contase de la bun început, iar îndărătnicul socru îl vitregea de un drept absolut legitim. Şi la gîndul acesta, îşi blestema lipsa lui de noroc. Cum se făcea că alţi soţi aveau fericirea să intre în posesia bunurilor dotale chiar din ziua cînd se însurau ?! Ce mană cerească ar fi fost pentru el să primească zestrea în ziua căsătoriei! Sau măcar acum, după atîtea luni ! Cît de bine i-ar prinde douăzeci de mii de lire, dacă le-ar vedea odată în palmă ! Însă cum să le smulgă bătrînului hoţoman, care îl jefuia de cuvenita lui zestre ? Hotărît lucru, fusese o victimă ! se gîndea cu obidă, fiind încredinţat pînă în pînzele albe că suferise o nedreptate. Ceea ce nu trebuie să ne mire, deoarece multora le căşunează pe alţii, cînd îşi văd proiectele dejucate. Iar Lopez avusese ghinionul să-i fi mers toate pe dos. Bunăoară, candidatura din Silverbridge se soldase cu o zdrobitoare înfrîngere, a cărei vină o purta numai Ducesa de Omnium, se înţelege ; drept care nu contenea s-o afurisească pentru „cacealmaua murdară" ce i-o servise. Nici Sexty Parker nu se arăta la înălţimea aşteptărilor, uitînd că îl umplea de parale — sau, mă rog, spre asta ţintea —, ridicîndu-se cu nişte pretenţii ce-l scoteau din sărite. Spre exemplu, nu de mult avusese neobrăzarea să-i spună :

— Ascultă, scrobitule, la ce te-oi ţine cu nasu' pă sus cînd plutim pe aceeaşi corabie ? Ţi-ai făcut mendrele cu biştarii mei şi, pe cît bag dă seamă, tot din punga mea continui să te serveşti. Ia fă bine şi adu-ţi cocoana la Dovencourt, unde mi-o duc şi p-a mea, ca să lege prietenie între ele.

Nerușinarea soiosului partener îl scandalizase cumplit, şi pe loc încercase să-l pună la punct. Dar cu slabe foloase. Deoarece Sexty Parker nu cedase un pas, încît, pînă la urmă, îi făcuse pe voie. Şi astfel ajunsese la hotărîrea de a-şi petrece vacanţa într-un colţ pricăjit, cum era Dovencourt.

Totuşi, la plecarea într-acolo, părea de-o veselie sărbătorească, şi în aceeaşi umoare vizită staţiunea cu Emily, străbătînd esplanadele şi terasele „micului paradis marin, prea puţin cunoscut de britanici", îndemnîndu-şi consoarta cînd să admire întinderea mării, cînd să se amuze de ciudăţeniile localnicilor, pînă ce, biata de ea, începu să priceapă că, de vreme ce Ferdinand se forţa să pară încîntat, aştepta să-i urmeze exemplul. De bună seamă, fericită nu mai era. Pospaiul de aur se cojise de mult şi complet de pe idolul adorat, revelîndu-i adevărata înfăţişare, care n-o mai putea ferici. Dar văzîndu-i strădaniile de a o distra, se căzni să pară bine dispusă.

— Şi acum, draga mea, îi anunţă la un moment dat, zîmbitor, te rog să-mi faci un hatîr care ştiu că n-o să-ţi fie pe plac...

— Ce anume ? îl întrebă cu bunăvoinţă. Nu ceva prea neplăcut, sper...

— Ba da. Şi chiar foarte neplăcut, o preveni grijuliu. Dar mai bine să-ţi spun despre ce este vorba. Aflînd de venirea noastră aici, minunatul — însă mult prea vulgarul meu partener — Sexty Parker a stăruit să-şi aducă soţia şi plozii în Dovencourt. Drept urmare, se află cu toţii în staţiune şi trebuie să-i cunoşti.

— Şi pentru o nimica toată, îţi faci atîta grijă ? îi zise nedumerită. Ori doamna Parker o fi de o calitate aşa de inferioară încît nu meritä să dau ochii cu dînsa ?

— Aş nedreptăţi-o s-o clasific astfel, ţinînd seama de însuşirile ce le are. Este o mamă model şi o soţie prevenitoare, o descrise Lopez. Însă nu şi ce se cheamă o lady.

— Asta nu mă deranjează deloc, îl încredință Emily. Și am s-o ajut la dădăceala copiilor...

— Puțină inițiere nu ți-ar strica, îi zise privind-o cu tîlc.

Aluzia lui îi dădu un fior de neliniște, deși altă femeie ar fi primit-o cu o bucurie abia ascunsă, pe care, sărmana de ea, nu mai putea s-o încerce, după decepțiile avute. La amintirea lor, perspectiva maternității devenea un necaz în plus, adăugat la cele îndurate, și o spaimă fără de nume o făcea să spere adesea că nu va fi mamă nicicînd.

— Domnul Parker îți place ? se interesă ea într-o doară.

— Să-mi placă ? repetă Lopez cu surprindere. Da de unde ! Totuși îi recunosc utilitatea și oarecare onestitate.

— Nu completă ?

— Umbli cu vorbe mari, draga mea. Și, ca să fiu sincer, nu cunosc nici un om pe de-a-ntregul cinstit.

— Cum de nu. L-ai uitat pe fratele meu ?

— Nicidecum. Însă Everett pierde bani la jocul de cărți, deși e conștient că nu are de unde-i restitui fără punga lui taică-su. Or, dacă moșul n-ar binevoi să-l ajute, cum ar rămîne cu probitatea ? Într-adevăr, Sexty nu e mai incorect decît alții. Dar asta nu înseamnă să mi-l apropii mai mult decît mi-o cer interesele de afaceri. Apropo, m-a rugat să-i facem o vizită, ca să-ți prezinte familia. Așa că poate mergem după-amiază...

Și s-au dus — evident. Avînd copii mai mici și mai mari, soții Parker prînziseră mai devreme, astfel că, la sosirea lor, Sexty ședea în pridvorul casei, cu o pipă în gură, un pahar de whisky în față și cu o fetiță alături, rezemată de genunchii lui, în timp ce doamna se ghemuise chiar pe pragul ușii de la intrare, împresurată de celelalte odrasle, în număr de trei.

— Am venit cu soția, ca s-o cunoști, îi zise Lopez întinzîndu-i mîna.

— I-am spus c-o să treceți p-aici, da mai bine mi-aș fi ținut gura, că de-atunci mă tot cicălește să las pipa și băutura deoparte, glăsui Parker fără a se urni din locul unde se odihnea. Numa că știți ce i-am zis ? continuă aferat : „Dacă doamna Lopez e o lady — după cum mi-o închipui — n-o să-i cadă greu că un biet truditor își fumează pipa și mai soarbe un strop de băuturică într-o zi de răgaz".

Deşi grosolană, motivaţia lui cuprindea o logică atît de solidă, încît o dezarmă, pur şi simplu, pe Emily, silind-o să ierte măcar în parte vulgaritatea ce o izbise.

— Aveţi dreptate, domnule Parker, murmură, încă şocată de cele auzite. Şi mi-ar părea teribil de rău dacă...

— ...mi-aş stinge pipa, o completă Sexty. Da fiţi pe pace, că nu fac io una ca asta. N-ai vrea un pahar cu vin, Lopez ? Pe mine mă ştii că trag la băuturi tari, da am adus pentru alţii o damigeană cu vin dă Xeres...

— Nu sînt amator, mulţumesc, îl refuză musafirul.

Însă amfitrionul nu se lăsă intimidat de răspunsul primit.

— Mie să nu-mi umbli cu mofturi, că doar n-oi sta cu gura uscată, îl repezi cu brutalitate. Mai bine adu-ne un pahar şi o sticlă, zise poruncitor spre nevastă. După care se întoarse din nou către noul venit : Întîi să ne puie pă masă cele trebuincioase, şi p-ormă să facă ce-o vrea...

La puţine minute, Lopez părea complet îmblînzit, acceptînd să i se toarne în pahar, în vreme ce îşi aprindea un trabuc. Iar în casă, unde dispăruseră doamnele şi copiii, gazda îi declara cu însufleţire vizitatoarei :

— Să nu mă crezi vo înfigăreaţă, fiincă, dă felu meu, nu mă vîr în sufletu oamenilor. Da' mi-ar place să fim mai mult împreună cîtă vreme om rămîne p-aici. Sexty e întruna pă drumuri, şi mă lasă singură cu copiii...

După acest început, gazda trecu la descrieri mai ample ale vieţii familiale, pentru ca, în jumătate de oră, cît dură trabucul aprins de Lopez, să ajungă la inevitabilele necazuri ce-i răpiseră liniştea.

— Mneata ce părere ai dă speculaţile pe care le face oamenii noştri ? Crezi c-o să iasă bine ?

— Sinceră să fiu, nici nu le cunosc, doamnă Parker, mărturisi Emily.

— Cum aşa ? se minună cealaltă. Păi ca nevastă se cuvenea să le afli. Orice femeie — în special dacă-i mamă — trebe să ştie ce învîrteşte bărbatu. În cazu nostru, o parte din gologanii lui Sexty provine din zestrea mea. Nu-mi pare rău că mi-i foloseşte — mai ales d-o ieşi cu profit pentru el şi copii. Da nici bine nu mi-ar cădea să mi-i prăpădească, fiincă ar însemna să s-aleagă praf şi pulberea de bişiarii munciţi de taică-miu.

— Şi aveţi impresia că sînt în pericol ? se interesă Emily.

— Mă cam tem — la ce să nu recunosc ? — văzîndu-l pă Sexty cum tace chitic. Muţenia lui nu-i a bună. O ştiu la precizie. Dacă vine acasă cu capsa pusă şi p-ormă îşi toarnă cu nemiluita din sticlă, e limpede că-l macină niscaiva griji. Fiincă atunci cînd îi merge treburile la fix, nu e nici arţăgos şi nici nu pileşte. Din contră. E liniştit, se joacă cu ţîncii, bea doar la masă — un pahar, nu mai mult — şi p-ormă îmi dă socoteală dă tot ce a făcut. Numai că-n vremea din urmă, e veşnic ţîfnos şi cu sticla la gură.

— Poate vi se pare ciudat, doamnă Parker, dar eu nu am nici o idee despre natura negoţului pe care-l practică soţul meu...

— Şi nu-l iei niciodată la întrebări ? zise amfitrioana realmente înmărmurită.

— Nu. Pentru că ne-am căsătorit de curînd. Avem doar zece luni de convieţuire...

— Pînă la vremea asta eu îl şi născusem pă primul, o întrerupse cealaltă.

— Am greşit, rectifică Emily. Nu avem zece luni, ci doar nouă...

— Păi cam atît împlinisem şi noi la naşterea plodului. Da' cu mult înainte de a-l face, mă interesasem pîn City ce negoţ învîrteşte Sexty. Asta fusese grija dintîi. Ca mai tîrziu să le aflu pă toate chiar de la el. Fiindcă nu mi-a umblat niciodată cu ascunzişuri, pînă... Şi se opri, deoarece ar fi vrut să spună „pînă nu s-a ivit Lopez". Însă prea de curînd îi cunoscuse soţia şi nu voia s-o rănească. Cel puţin deocamdată.

— Eu sper să nu aveţi neplăceri, bîigui Emily stingherită.

— În unele zile se poartă de parcă ar stăpîni Banca Angliei, continuă gazda referindu-se, firește, la soţ. Şi bani mi-a adus ca niciodată în casă. Asta trebe să recunosc fără ocolişuri. Ca să nu mai spui cît cheltuieşte şi el, care-i o mînă spartă ce nu s-a văzut. E în stare să-mi cumpere zilnic o rochie de mătase, din alea scumpe, iar cînd e vorba dă plozi, nimic nu i se pare dăstul de frumos şi dă bun. Numai

că eu aș fi mai bucuroasă cu mai puțin și mai sigur, dăcît cu luxu care să poate isprăvi cînd nici nu visezi.

— Aici vă dau deplină dreptate, interveni Emily.

— Așa e ? se arătă femeia încîntată. Și crezi că ei ne pricepe ? Nici pomeneală ! Da eu rămîi la ce știu — puțin și sigur, ca să nu-mi văd într-o zi copilașii răbdînd de foame. Cînd îmi răsare cîteodată ideia că ar putea — mititeii mamii — să flămînzească și eu să nu am ce le da de mîncare, mi se face un vîrtej în cap de-ai zice că mă ţicnesc la moment. Zău așa !

Și în vreme ce doamna Parker îi împărtășea musafirei necazul ce-o chinuia, pe pridvorul de afară Lopez îi vorbea partenerului său de afaceri despre încurcătura în care picase. După cîteva deslușiri prealabile, îi citi și epistola domnului Wharton, în care-i ceruse din nou situația la zi a negoțului.

— Auzi ce pretenții la el ! spumega ginerele. Să-i arăt, negru pe alb, cum stau cu afacerile. Dar cum să fac acest lucru cînd e vorba de beneficiul pe care-l scontez la rășină ?! Unde și cum să trec, într-o situație scrisă, profitul de 12 șilingi și 6 pence per tonă, care, la două mii tone, se ridică la 1250 lire ?

— Din cîte știu, e bătrîn socru-tu, interveni Sexty.

— Bătrîn, dar sănătos și voinic, îl informă Lopez cu necaz.

— Bișlarii îi are ? îl descusu mai departe asociatul.

— Îi are cum te văd și mă vezi. Despre asta nu am nici o îndoială.

— Toată vorbăria lui e legată de un nou testament, după cîte pricep, continuă Sexty. Pe cînd tu vrei paralele jos, nu-i așa ?

— Le vreau, cum de nu. Și încă repede. Iar dumnealui îmi vorbește ca unui latifundiar îmbuibat. Va trebui să-i confecționez o scrisoare în care să-i limpezesc punctul meu de vedere. Totul atîrnă de felul cum reușesc să-i luminez mintea... fiindcă nu cred că vrea să își vadă odrasla pe drumuri.

— Atunci, ce mai aștepți ? zise Parker. Dă-i zor cu misiva. Cu cît i-o trimeți mai degrabă, cu atît o să fie mai bine.

CAPITOLUL VI

„VREA SĂ SE PRICOPSEASCĂ LA REPEZEALĂ“

La întoarcerea către casă, Lopez o înştiinţă pe Emily că acceptase invitaţia partenerului său de a cina împreună în seara care urma. Dar, spre deosebire de aerul blînd şi îndatoritor cu care îi propusese de dimineaţă să viziteze familia Parker, acum îi vorbea închindorat şi ţîfnos, pasămite stîrnit de discuţia purtată cu asociatul.

— Nu pretind că-ţi va face plăcere, dar s-ar putea să ai de înfruntat situaţii şi mai nesuferite, o provocă, arţăgos.

— Nu văd rostul acestei ameninţări cînd eu nu ţi-am ridicat nici un fel de obiecţie, se apără Emily cu voce molcomă.

— Dar nici încîntată nu pari de ce te aşteaptă, o întărîtă în continuare.

— N-am apucat să-ţi istorisesc, însă cu doamna Parker m-am împăcat foarte bine. Iar dacă tu poţi cina în casă la ei, mă voi acomoda şi eu, se înţelege. La drept vorbind, la tine am constatat o aversiune faţă de domnul Parker şi, de bună seamă, regret că nu ţi-ai găsit un asociat mai pe gustul tău.

— Auzi idee, „pe gustul meu“ ! pufni el cu dispreţ. Ca şi cînd ţi-ai lua partenerii după cum îţi dictează gustul. Ei bine, află că acest Parker m-a prins în gheare mai mult decît am curajul s-o recunosc, şi nu am nici o scăpare, dacă socru-meu nu mă ajută. Ori cum tu nu binevoieşti să-l îndemni în sensul acesta, va trebui să te împaci cu tovărăşia familiei Parker. Şi de-ar fi doar atît ! Dar îţi pun în vedere că vei avea de îndurat lucruri mai detestabile decît prezenţa lor.

În loc să-i răspundă, Emily îşi înteţi pasul, ascunzîndu-şi nu doar mîhnirea, ci şi revolta ce-o cuprinsese. Oare cît mai putea să suporte aceste repetate atacuri pe tema zestrei ? se întreba indignată.

— După tine, greutăţile căsniciei sînt făcute numai pentru bărbat, în timp ce soţia nu trebuie să le simtă, o ataţă el de zor.

— Ascultă-mă, Ferdinand, îl somă disperată. N-aș fi crezut să existe pe lume un om atît de nedrept și necruțător cu soția lui cum ești tu.

— Nu mai spune ! se miră în batjocură. Sînt crud și nedrept pentru că nu dispun de cîteva mii de lire pe an, ca să le cheltui pe tine ! !

— Greșești amarnic ! suspină ea cu jale. Mă mulțumesc să trăiesc în orice fel mi-ai impune. De-ai fi sărac, aș duce o existență nevolnică. De-ai ajunge chiar la ruină, aș împărți nenorocirea cu tine...

— Cine vorbește de nenorocire și de ruină ! o luă Lopez în derîdere.

— De-ai fi silit la privațiuni, le-aș accepta fără nici o cîrtire, urmă Emily de parcă nu l-ar fi auzit. Oricare ți-ar fi destinul, am să-l înfrunt alături de tine, cu resemnare și chiar bucuroasă. Însă tatii n-am să-i cer bani. Dealtfel nici nu consider că e nevoie, fiindcă va ști și singur ce să facă. Îl cunosc și am deplină încredere în el.

— Pe cînd în mine, deloc, îi răspunse Lopez dușmănos.

— Nu de mult ați avut o discuție pe tema băncească, îi aminti Emily ignorîndu-i remarca. Și mi se pare că ați ajuns la o anumită înțelegere. Așa că nu-mi rămîne decît să-ți dau o povață : spune-i tot adevărul.

— Cred că mă taie capul mai bine ce trebuie să-i mărturisesc și ce nu, i-o reteză cu un aer superior.

— Se prea poate, conveni Emily cu modestie, și nu știu ce mi-a venit să te sfătuiesc, din moment ce nu știu nici măcar cu ce te ocupi. Așadar nu am căderea să te îndrum.. și cu atît mai puțin să-l îmboldesc pe papă să te finanțeze.

— În schimb ai putea să-i pretinzi partea ta de avere...

— Nu am nici una. Ori ți-am afirmat vreodată că aș avea ?

— Trebuia, cel puțin, să mă previi de contrariu...

— Cum adică ? îl fixă cu uimire și indignare. Să-ți fi refuzat cererea în căsătorie pentru că nu știam ce zestre am să primesc ? De ce nu mi-ai întrebat tatăl ?

— Dacă îi cunoșteam meschinăria, cum i-o cunosc în ziua de azi, fii sigură că aș fi făcut-o.

— Te poftesc să nu-i mai pomenești numele, îi zise cu voce tremurătoare, fiindcă nu tolerez să-l aud mereu insultat. Sînt gata să-ți împlinesc orice voie, însă mediatoare

pe lîngă el n-am să-ţi fiu niciodată ! Iar dacă simţi nevoia unui mijlocitor, apelează la Everett...

— Minunată idee ! şuieră el înveninat. Mă trimiţi la cartoforul de frate-tu, pe care bătrînul nici nu stă să-l asculte ! Aşa înţelegi să m-ajuţi ! Numai că te-oi vedea ce-ai să faci cînd l-oi găsi ţeapăn, în camera lui, şi cu toţi gologanii lăsaţi unui nenorocit de spital ! Atunci o să-ţi placă ? Ce zici ? o întrebă turbat de mînie.

Însă cum între timp ajunseseră acasă, Emily se strecură înăuntru fără să-i răspundă. Se purtase îngrozitor — o recunoştea singur. Şi nu se alesese cu nici un profit. De fapt nici nu scontase vreunul, fiind conştient că prin răutăţile debitate nu putea să cîştige bunăvoinţa soţiei sale ci, dimpotrivă, o depărta şi mai mult. Şi totuşi, nu se frînase, pentru că Emily îi aparţinea şi putea s-o bruftuluiască în voie, pe cînd Sexty încerca să-l domine, şi nu avea cum să-l pună la punct. Iar vizita din acea după masă îl scosese din fire. Cu ochii la lepra nenorocită — cum îi spunea în sine lui Parker — se gîndise mereu ce fericit ar fi fost să-i ardă un picior şi să scape de el. Dar cum nu-şi îngăduise o răfuială cu „lepra", tăbărîse pe Emily, în primul rînd, să se răcorească, şi în al doilea, ca s-o deprindă cu felul său autoritar. Fiindcă era hotărît să-i comande şi chiar să-i facă mizerii. Poate pe această cale o apuca frica, şi nu se va mai tîngui la fiecare rugăminte de a lui, ci i-o va îndeplini cu supunere. Cam aşa socotise în timp ce-o lovea ; dar după ce rămase de unul singur şi îşi primeni gîndurile pe ţărmul întunecat al mării, recunoscu că greşise purtîndu-se ca un zbir, şi că era mai cuminte să-i arate omenie.

În aceeaşi seară, ticlui şi răspunsul datorat socrului. La început trecu adresa lui Parker — din Little Tankard — pentru ca domnul Wharton să creadă că biroul îi aparţinea lui şi îi scria de acolo unde îl ţintuiau interesele de afaceri. Iar după această primă mistificare. continuase cu altele, după cum urmează :

„Stimate Sir,

mi-aţi solicitat o descriere amănunţită a afacerilor mele, dar iată-mă incapabil s-o întocmesc. Şi aceasta pentru că

împărtășesc soarta negustorilor zugrăviți de Shakespeare și de alți dramaturgi. Cu alte cuvinte, corăbiile mele navighează în larg și nu totdeauna sosesc la soroc. Iar bunurile ce le posed se află la bordul lor, și nu pot fi prețuite în mod riguros. Totuși, în clipa de față dețin pe cîteva nave însemnate cantități de sulf, de iută, guano și rășină Kauri, valorînd peste 26 000 lire, din care, o jumătate revine asociatului meu, Parker. Se cuvine însă a preciza că aceste mărfuri nu sînt pe de-a-ntregul plătite, ci numai pe jumătate, restul fiind achiziționate pe credit. Vînzarea lor este prevăzută pentru la anul, în luna februarie, cînd probabil îmi vor aduce peste 30 000 lire. Și de-aș obține între timp un credit de 5000 lire, aș realiza la lichidarea lor 15 000 lire. Pe lîngă această afacere, sînt angrenat și în altele, mai mărunte, dar aducătoare de beneficii. Și tocmai de aceea mi-este cu neputință să le cuprind într-o prezentare la zi, precum ați cerut-o.

Trebuie să admit că tranzacțiile încheiate depășesc capitalul de care dispun. Și dacă aș căuta să mă justific, aș spune că vina o poartă rentabilitatea ofertelor ce m-au ispitit, precum și un fler — poate mai ieșit din comun — care m-a ajutat să pun mîna pe ele. Dar indiferent de motivațiile invocate, m-am întins mai mult decît mi-au permis-o mijloacele. Și fiindcă, uneori, mă găsesc la strîmtoare, poate-i firesc să aspir la sprijinul unui socru bogat. Sau cel puțin așa îmi închipui.

Deși, oricum voi fi judecat, eu nu mă consider un vînător de avere. La încheierea căsătoriei cu fiica domniei voastre nu m-am interesat de suma dotală. M-am gîndit — ce e drept — că oricît o să fie, va întregi investițiile mele comerciale. Totuși nu m-am pretat la întrebări ce ar fi dat de înțeles că o iau de soție pentru avantaje bănești și nu pe motiv că o iubeam.

Iată cam toate datele ce vi le pot furniza deocamdată. Și de mai vreți să mă chestionați, vă stau cu plăcere la dispoziție. Iar în ce privește averea soției mele, țin să fac precizarea că, oricît veți binevoi să îi dați, o să-mi folosească infinit mai mult în prezent — ca și fiicei domniei voastre —

decît în ziua cînd nu veţi mai fi printre noi, zi care nădăjduiesc să întîrzie cît mai mult cu putinţă.

Asigurîndu-vă de afecţiunea ce v-o nutresc,
rămîn al dumneavoastră ginere devotat,
Ferdinand Lopez

Domnului A. Wharton".

În dimineaţa următoare, se repezi la Londra şi trimise depeşa pe adresa conacului Wharton, din Herefordshire. Mari speranţe nu îşi legase de ea, pentru că, recitind-o cu luare aminte, avusese amarnica intuiţie că aiureala cu navele aflate în larg şi cu mărfurile încărcate la bord, n-o să fie înghiţită de socru. Dar vorba ceea, mai bine să nu-i dea crezare, decît să nu-l onoreze cu nici un rînd. Aşa ceva nu putea să-şi permită cu domnul Wharton, în special cînd şedea aşa de rău cu finanţele. În astfel de situaţii, şi o minciună era preferabilă — fie şi necrezută — decît tăcerea trufaşă. Fiindcă nimic nu scandaliza mai mult un judecător decît muţenia sfidătoare. Nici chiar sperjurul. Or, în cazul său, domnul Wharton întruchipa judele care avea să-i pronunţe verdictul.

După ce depuse scrisoarea la poştă şi se mai învîrti o vreme prin City, se întoarse la Dovencourt, spre a cina împreună cu soţia la partenerul său de afaceri. Pentru Emily masa însemnă o corvoadă mai greu digerabilă decît se aşteptase. Deoarece puţine femei, de aceeaşi vîrstă, aveau atîta intoleranţă pentru vulgaritatea din jur ca fiica juristului Wharton şi nepoata baronetului sir Alured. Crescută într-un mediu epurat de orice grosolănie, Emily se simţea stînjenită şi de purtarea unei Harriet Roby, care contravenea uneori deprinderilor intrate în sînge. Însăşi căsătoria cu Ferdinand Lopez se datora, într-o bună măsură, nestăvilitei atracţii pentru rafinament şi bunele maniere, prin care portughezul o epatase. Dar în acelaşi timp o şi păcălise, ascunzîndu-i sub aparenţele impecabile, nebănuitul său caracter. Descoperirea venise mult prea tîrziu şi însoţită de surprizele cele mai dureroase, printre care şi recenta vecinătate cu familia Parker. Oare ce căuta lîngă asemenea creaturi ? se întrebase înfiorată de cum le

intrase în casă și le auzise limbajul agramat și stîlcit. Cum de alunecase în această lume sordidă, care nu avea nici o legătură cu cercurile în care trăise ? Ori poate prin această decădere cumplită plătea neascultarea poveţelor părinteşti ? Neîndoielnic, merita o pedeapsă, şi ar fi primit-o fără cîrtire dacă se mărginea doar la înjosirea de acum. Dar cine ştie ce cazne avea să-i mai ceară ? !

— Mamă, ce colţ de rai e Dovencourt ăsta, nu-i aşa, scumpă doamnă ? o întrebă Parker în timp ce-i servea „o bucăţică de peşte" adus chiar de el din metropolă.

— Cred că ajută mult sănătăţii, bîigui Emily ca să spună ceva.

— Tocma ce le trebe la plozi, scumpă doamnă, continuă Sexty cu importanţă. La mneavoastră încă n-a venit barza, da' timpu nu e trecut, nu-i aşa ? urmase cu veselie. După care se răsucise către Lopez : Azi ai fost în oraş. Ce veşti mi-ai adus ?

— În City domneşte liniştea... începu partenerul. Dar Sexty îl întrerupse cu aroganţă :

— Cam prea multă linişte, după mine. Şi asta mă bagă-n răcori. Ar trebui să ne vizitaţi într-o zi la birou' din Little Tankard, i se adresă iarăşi lui Emily. Vă tratarisim c-un pahar dă şampanie şi o aripioară dă pui. Nu-i aşa, Lopez ?

— De unde să ştiu ? Pe mine nu m-ai răsfăţat niciodată cu bunătăţi, îi reproşă partenerul sub formă de glumă, silindu-se să pară bine dispus.

— Te-oi fi crezînd vo lady, nu cumva ? îi zise rîzînd cu poftă.

— Da' io n-oi fi ? se amestecă doamna Parker.

— Tu eşti numa' jumatea mea, şi atîta tot, i-o reteză Sexty, întorcîndu-se brusc spre Lopez : Dacă-ţi vine cucoana în City, o cinstim cu toate finețurile, nu-i aşa, Ferdinand ?

Involuntar, Lopez îşi încreţi fruntea şi strînse din fălci, reacţie pe care o avu şi Emily ; însă crisparea ei nu dură mai mult de o secundă sau două, după care îşi descleştă maxilarele şi surîse amfitrionului după cum o cerea politeţea. Şi Ferdinand la fel. Că doar el acceptase invitaţia, tîrînd-o în casa mahalagiilor.

— Pă cuvîntu meu, Sexty, prea te baţi pă burtă cu mosafirii, îi zise consoarta observînd stînjeneala celor doi comeseni.

— Asta e moda în City, şi de ce m-aş purta eu altminteri ? o lămuri Parker.

Deşi adevăratul tîlc al deplasatei intimităţi era altul. Auzindu-l mereu pe Lopez spunîndu-i pe nume, socotise normal să facă la fel într-o bună zi, înlăturînd astfel o inechitate intolerabilă.

— În curînd o să-ţi spună şi ţie pe nume, te previn, glăsui Lopez cu ochii la Emily.

— Păi să nu crezi că nu, dacă oi lua-o şi tu cu Jane pe nevastă-mea, recunoscu Sexty. Lucru la care nu m-aş opune. Fincă, la urma urmelor, de ce nu ar folosi oamenii numele dă botez ? Ba să le folosească, nenicule. Şi serviţi, scumpă doamnă, un pahar dă şampanie ! o îndemnă cu voioşie pe Emily. Am adus şase sticle din Londra, ca să le bem şi să ne distrăm. Că dă necazuri le cade păru şi la pisici. Zău aşa ! Şi oricum ne-om zice, sînt bucuros să vă am la masa mea, scumpă doamnă, şi trag nădejde să ne vedem tot mai des. Iaca, beau în sănătatea matale ! zise şi gîlgîi din pahar.

Emily îl privea năucită, cu gîndul la umilinţa ce-o îndura. Şi nu din vina amfitrionului necioplit. Ci a lui Ferdinand. Pentru că el o adusese acolo. Îi poruncise să-l însoţească şi, ca femeie supusă, îl ascultase, aşa cum ştia că ar face-o şi de-i cerea să mănînce la masa unui măturător de stradă. Nu pricepea însă pentru ce i-l mai ponegrise pe Sexty, susţinînd că nu-i merita compania, ca pe urmă s-o tîrască la cină. Nu cumva interesele lui atîrnau de bădăranul pe care i-l beştelise ? Şi o forţase să vină, simţindu-se strîns cu uşa ? se întrebă cutreierată de spaimă.

Cînd sorbi din poşirca pe care Parker o numise şampanie, revăzu, ca în vis, meleagurile din Herefordshire, ţărmul rîului Wye şi — o, Doamne sfinte ! — pe falnicul Arthur Fletcher. Dar se scutură grabnic de aceste imagini, pentru că viaţa ei încăpuse pe alt făgaş, din care nu mai putea să iasă chiar de va fi silită să cineze de trei ori pe săptămînă cu Parker. Fiindcă avea datoria să-l mulţu-

mească pe Ferdinand — bărbatul ales și tatăl copilului ce-l va naște. Pe el trebuia să-l urmeze în toate, indiferent dacă lumea va fi de acord sau îi va rîde în nas. Iar de-o fi s-o hulească, își va înfige unghiile în carne, primindu-și binemeritata răsplată. Căci nu plecase urechea la poveţele părinteşti, ci se măritase cu cine i s-a năzărit.

Într-un tîrziu, gazda se apucă să adune masa, ajutată de o slujnică, în timp ce bărbaţii ieşiră pe prispă, ca să fumeze trabuce. Acolo li se aduse o carafă cu apă fiartă, whisky, lămîie şi zahăr, după care amfitrioana se întoarse la Emily şi începu o discuţie de la suflet la suflet.

— Ia, spune-mi, dom' Lopez mai trage din cînd în cînd la măsea ?

— Nici vorbă ! protestă Emily cu adîncă surprindere.

— Înseamnă că dînsu nu e muncit de griji ca bărbatu' meu, deduse amfitrioana. Fiincă, dă felu lui, Sexty nu-i pilangiu. Pă cuvînt ! Îi place să robotească din zori pînă-n seară. Asta îi place. Şi numa d-un an încoace s-a luat dă pileală. Nu c-ar bea cine ştie cît. Da' se-ncinge la creier şi se aprinde la vorbă. Aşa că seara, cînd să schimbe o vorbă cu mine, zbiară ca un smintit. Dimineaţa îi trece arţagu, şi nu mă lasă inima să-l mai cert cînd îl văd ce dăvreme să scoală. Că aşa e femeia — îndură orice ca să fie liniște în casă. Am dreptate sau nu ?

— Sută la sută, încuviinţă Emily, care descoperise mult prea devreme acest trist adevăr.

— Bunînţeles că sînt gata să fac orișice pentru Sexty — tata îngerașilor mei și un bărbat dă zahăr, nu alta. Mneata n-ai dă un' să-l cunoşti. Da e bun ca un mielușel.

— Nu mă-ndoiesc nici o clipă, o încredinţă Emily. Dar ştiind cît de mult dăunează alcoolul, nu s-ar cuveni să i-l scoţi din deprindere ?

— Nu băutura îi strică. Ci grijile care-l face să bea, o contrazise cealaltă. Şi nici nu e vicios cum e alţii. Dacă ştie că trebile merge strună, vine acasă, iese în pridvor cu copiii şi să întinde la joacă ceasuri în şir, pufăindu-și pipa și gustînd cîte o gură de gin, îndoit cu apă. Un pahar îi ajunge pînă se culcă. Şi-l bea cu plăcere. Cum fumează și pipa. Da cînd trece dă trei ori chiar dă patru, e semn că i s-a încurcat ițele.

— Şi totuşi ar trebui să-l opreşti, stărui Emily.

— Ai dreptate. Da cum să fac ? Să-i arăt sticla jumătăţită şi să-i cer socoteală ? M-ar auzi slujnica, şi ne-am face dă băcănie. Ori să le spui plozilor că tăticu a tras la măsea ? Dacă m-aş da o singură dată în vileag, i s-ar duce buhu de beţivan — şi nu e — în tot cartieru Ponder's End, unde stăm. Şi atuncea cum să-l opresc ? Mai bine m-aş pune de-a curmezişu să termine cu loteria şi să facă negoţ, cum scrie la carte. Asta aş face mai bine.

— Joacă la loterie ? întrebă Emily.

— Păi loterie să cheamă ce face el şi bărbatu matale. Şi nu te supăra că ţi-o spui, cu toate că eşti străină dă mine şi făcută dăn alt aluat. Asta am văzut-o dintr-o ochiadă — că doar nu sînt chiar aşa proastă. Taică-miu a fost vînzător de fîneaţă, în Smithfield, pe cînd al matale învîrteşte Curtea Supremă pă degete... Da trebuia să afli odată şi odată de isprăvile soţului...

— Vai, doamnă Parker ! exclamă Emily năpădită de spaimă.

— Dom' Lopez a început-o cu loteria. Da'-şi-o fi pus întrebarea ce se-ntîmplă cu Sexty şi copilaşii lui de-o ajunge la azilu datornicilor ? La ce-o să-i mai folosească atunci răşina şi gunoaiele de îngrăşat pămîntu ?

— Este nesigur comerţul cu aceste mărfuri ? se interesă Emily curioasă şi, în acelaşi timp, îngrozită.

— Ca femeie, nu mă pretind o isteaţă în ale negoţului ; da' simt eu că nu e bine ce face bărbaţii noştri. Păi cum vine asta ? Să cumperi mărfuri — cînd nu are bani cu ce le plăti — şi apoi să le ţină-n speranţa că le va creşte preţu de cîteva ori ? ! Este sau nu loterie, cum ziceam adineaori ?

— Ştiu şi eu ? Nu am nici o idee ! bîigui Emily ameţită de torentul învinuirilor aduse lui Ferdinand, şi chiar ei, într-o anumită măsură.

Gazda îi observă tulburarea — îndeosebi după vocea-i pierită — şi se căi de pripeala ce-o arătase. Nu trebuia să se repeadă la acuzaţii cînd abia îi venise în casă, îşi impută ea de zor. Şi, încercînd să repare greşeala, întinse mîna spre musafiră şi-o mîngîie cu afecţiune pe braţ.

— Dacă astfel stau lucrurile, precum le-ai descris, este o adevărată nenorocire, vorbi Emily anevoie.

— Rău am făcut că nu mi-am pus stavilă gurii, se condamnă soția lui Parker.

— Ba ai procedat foarte bine, o combătu Emily. De ce să nu fi vorbit cînd te îngrijorează soarta familiei ?

— Așa e ! recunoscu femeia oftînd. Îmi tremură inima de copii și de Sexty ! Da matale nu ți-am adus nici o vină. Dom' Lopez e un gentilom, și de pierde un pumn de parale într-o combinație are cine-l despăgubi. Că doar nu l-o lăsa un socru bogat, ca al dînsului, să dea dă necaz și dă lipsuri... Pe cînd nouă n-are cine să ne întindă o mînă. Cînd om cădea în prăpastie, acolo rămînem...

— Și atunci pentru ce își mai riscă pielea ?

— Adică cine ? Că nu te pricep...

— Domnul Parker, la dînsul m-am referit. De ce nu-i vorbești — în felul cum ai făcut-o cu mine — ca să rămînă la negoțul obișnuit ?

— Văz că te-am supărat, zise femeia, plecîndu-și fruntea în pămînt.

— Pe mine ? Deloc, o liniști Emily. Fiecare vorbă rostită a fost cumpătată și dreaptă. Așa că nu sînt supărată pe dumneata, ci doar uluită de cele aflate. Nu știu nimic despre afacerile soțului meu. Și de aceea nu te pot sfătui să ai încredere în ceea ce face. Te asigur că e deștept... dar în același timp...

— Ce ? o întrerupse cealaltă nerăbdătoare.

— Nutrește ambiții prea mari.

— Adică vrea să se pricopsească la repezeală ?

— Mă tem că da, recunoscu Emily.

— Atunci e la fel cu Sexty al meu, că și pe el îl roade ambiția. Da mă-ntreb, cum i-o ține de cald, cînd nu știe ce-i aduce ziua de mîine ? Ori cînd se simte pîndit de azilu datornicilor ? La ce-o fi bună pe lume ambiția ? Adevărat că pe unii îi saltă în Parlament și în căsoaie cît palatu reginii. Da pe alții îi duce de rîpă, împreună cu plozii. Și din ăștia cu sutele. Numa că cine știe dă ei ? Nimenea ! De-aia zic, bărbatului însurat și cu țînci nu-i șade bine să fie ambițios. De-i holtei, îl privește. Poate să plece în Colonii, cînd să curăță de parale. Da' ia te uită la Mary-Jane și la gîgîlicii de lîngă ea ! Mi-a intrat cu picioarele

în apă ! zise gazda privind către țărmul mării. N-ai vrea să ne punem pălăriile și s-o pornim către ei ? îi propuse vizitatoarei.

Și, aproape imediat, coborîră pe mal, sub ochii bărbaților care continuau să fumeze ori să bea, în pridvorul din fața casei.

— Ia mai amestecă-ți un pahar, îl îmbie Sexty pe asociat, arătînd către gin și carafa cu apă.

— Mi-e de ajuns, răspunse Lopez, și nu-ți mai răci gura să mă îndemni. Nu sînt nici băutor și nici nu-mi place să fiu îmboldit.

— Măăă, da sensibil mai ești ! Zău așa ! făcu Parker.

— Ce rost are să-l înghesui pe un om să facă un lucru care nu-i place ?

— Iaca, nu te mai sîcîi, se învoi Sexty. Da pe mine mă lași să mai beau un pahar ?

— Și cincizeci. Numai să nu mă forțezi și pe mine...

— Să te forțez ? Ce mai vorbă ! Ești liber să faci ce poftești, nenișorule. Cu toate că, sincer să fiu, mi-ar plăcea să-mi ții isonul cînd am chef de un whisky...

— Nu ți-ai găsit omul, și mai bine ți-ai căuta altul, îi mîrîi Lopez printre dinți. Ți-oi fi partener în afaceri, dar nu și la benchetuială. Întocmai ca Shylock... dacă știi cine a fost...

— Habar n-am, ridică Parker din umeri. Da' ca partener, nu faci două parale — nici în negoț, nici la zaiafet. Asta e adevăru, al naibii să fiu ! La birou îmi scoți sufletu cu beșteleala și pandaliile, iar cînd am poftă să chefuiesc, împingi băutura deoparte și-mi trăncănești despre Shylock. Era ovrei, de nu mă înșel...

— Așa s-ar părea, confirmă Lopez agasat.

— Și atunci la ce te asemui cu el ? Că doar ovreii sînt oameni cu cheag.

— Măcar știi cum s-a îmbogățit Shylock ? Ori degeaba întreb un netot ca tine ?

— Că bine zici, sînt un nătărău ! se zborși Parker. Am dovedit-o în ziua cînd mi-am pus prima dată iscălitura alături de a ta...

— Și va trebui s-o mai pui, dacă nu vrei să dai cu piciorul în toate. Ceea ce bănuiesc că nu dorești, pentru

că, în clipa de față, ai cu șase ori șapte miișoare de lire mai mult decît înainte de a mă cunoaște.

— Oi fi avînd. Da unde sînt gologanii, fiincă nu-i văd în pungă ? bombăni Sexty scos din sărite...

— Asta ți-e ofu1 de cînd te știu ! îl ironiză partenerul. Și, mă rog, la ce ți-ar folosi să-ți vezi banii ? Îți închipui cumva că, privindu-i, se înmulțesc ? Eu sînt bucuros cînd mi-i fructific în afaceri...

— Ba eu vreau să mă uit la ei, cum făceam înainte să te cunosc. Atunci aveam garanția că sînt ai mei. Pe cînd azi, am pierdut orice siguranță. Și, dacă nu ești în stare să bei cu mine și să mă veselești, mai bine du-te după cocoane.

Și, la puține minute, Lopez apăru pe țărm, anunțînd-o pe gazdă că își luase bun rămas de la Parker, iar după ce-i mulțumi pentru cină, porni cu soția spre casă.

CAPITOLUL VII

CÎT DESPRE DRAGOSTE...

Pentru Emily vacanța din Dovencourt însemnase o nouă decepție. Departe de fericirea visată, se lupta cu singurătatea, fiindcă Lopez dispărea la Londra, unde îl reclamau treburile, vezi Doamne, și de unde uita să mai vină, invocînd drumul lung și anevoios. Iar cînd totuși binevoia să se arate la față, o agasa cu pretenții tiranice, cu tăceri îmbufnate sau, dimpotrivă, cu o voioșie plină de afecțiune, pe care o suporta cel mai greu. Căci motive de veselie știa că nu are, iar timpul o învățase să facă deosebirea între sentimentele adevărate și cele de poză. Despre zestre nu îi mai pomenise deloc ; în schimb îi ceruse o reducere simțitoare a cheltuielilor casnice. Oare nu era nimerit să renunțe la costisitoarea trăsură din Londra ? îi sugerase Emily grijulie. Însă ideea fusese respinsă, Lopez impunîndu-i alte economii — meschine, sîcîitoare și deprimante pentru o gospodină, dar imperceptibile pentru

ochii străinilor. Bunăoară, îi pretindea să apeleze mai rar la spălătoreasă și să cumpere mai puțină rufărie de corp și de paturi ; în schimb să nu își refuze o rochie luxoasă ori trăsura în care defila prin metropolă. De asemeni, să nu mai trimită atîtea scrisori, azvîrlind bani pe timbre, și să nu mai citească revista „Mudie“ — al cărei abonament îl și suprimă ; dar să doneze bisericuței din Dovencourt o jumătate de guinee, ca să stea la liturghie în rîndul din față, nu în băncile de la coadă.

Cu aceste micimi s-ar mai fi împăcat Emily, numai că, în ultima perioadă a vacanței, a lăsat-o fără un sfanț, și cînd i-au bătut măcelarul și brutarul la ușă, după banii ce li se cuveneau, și-a dat seama că nu avea cu ce să-i plătească. Or asta i s-a părut o nenorocire cumplită, cu toate că, sincer vorbind, nu prea știa ce înseamnă, deoarece niciodată nu se aflase în postura clientului insolvabil, iar în Manchester Square nu le bătuseră creditorii în poartă. Mai auzise — e drept — că Everett se îndatora la jocul de cărți. Dar știa că un simplu apel la papà îl scotea din încurcătură. Pe cînd ea ce avea să se facă, pentru că măcelarul îi apăru iar în prag ? Disperată, îi așternu lui Ferdinand o depeșă. Cum să iasă din îngrozitorul impas ? îl întreba în cele cîteva rînduri. Să-l înștiințeze pe domnul Wharton, care, cu siguranță, nu-i va lăsa încolțiți de nevoi ?

Drept răspuns, Lopez îi trimise un cec însoțit de un bilețel fulminant. Cum îi trecuse prin minte să recurgă la taică-su ? Își închipuise, măcar o secundă, că ar obține ceva ? Nu se dumirise între timp că numai pe soțul ei se putea bizui ? Și pe ce lume trăise, dacă nici pînă atunci nu aflase că negustorii așteaptă și cîte o lună după paralele mușteriilor ?

Pradă singurătății în care-o lăsase Lopez — întrucît, așa cum s-a arătat, el își făcea veacul prin capitală — Emily se agață de unica-i cunoștință din Dovencourt — soția lui Sexty — cu care mai putea să schimbe o vorbă.

Aceasta era încîntată s-o vadă, căci abia aștepta să-i facă mărturisiri. Numai că toate porneau de la o singură temă — negoțul bărbatului — despre care știa incompa-

rabil mai mult decît Emily. Se vedea că pînă ce Sexty n-o luase razna, o iniţiase în tainele meseriei, şi chiar după ce devenise ascuns, îi mai scăpa unele confidenţe, pe care, cu voie sau fără de voie, nevasta le transmitea musafirei. Şi astfel Emily află în curînd că nu numai doamna Parker privea cu ochi răi asociaţia cu Ferdinand, ci însuşi Parker.

— Întotdeauna am zis că-i o aiureală şi o pacoste, îi declară femeia într-una din zile. Da' acuma-l aud şi pă Sexty spunînd la fel...

— Atunci pentru ce nu renunţă la combinaţie ? se miră Emily.

— Fiincă la aşa ceva nu se dă cu picioru cît ai clipi, îi motivă cealaltă cu un aer atotştiutor. Ăl de intră într-o combinaţie, să leagă la cap în tot felu, şi trebe s-o lichideze fără să rămîie pă drumuri. Că de asta i-e groază şi omului meu. Şi cînd îl apucă frica, să-l auzi ce-l mai afurisește pă dom' Lopez.

La gîndul sudălmilor şi al pericolului care le provoca, Emily se scutură ca de friguri.

— Da ce ai ? o întrebă gazda. Doar nu te-oi fi supărat de ce am zis ?! Ăsta e adevăru, şi să nu-ţi căşuneze pă mine că ţi l-am spus. Din contră, să fii mulţumită.

— Nu-ţi fac nici un fel de reproş, o încredinţă Emily. Dar mă mîhneşte grozav ce am aflat. Şi nu văd pentru ce nu s-ar despărţi domnul Parker de soţul meu...

— Păi asta i-o turui întruna. Lasă-l încolo, îi zic. Oricîtă pagubă ţi-ar aduce, dă-i papucii şi apucă-te dă altă negustorie. Că pricepere ai, slavă Domnului ! Şi chiar de-o fi să cîştigi o pîine mai amărîtă, sîntem siguri dă ea şi la adăpost dă năpastă. Da la probozelile mele îmi zice că tot mai trage nădejde să iasă la un liman. Or asta ştiu ce înseamnă din gura unui bărbat. Cînd aşteaptă s-ajungă la un liman, e semn c-a intrat rău la apă şi că simte primejdia... care nu l-ar fi încolţit dacă rămînea la negoţul lui dinainte.

Doamna Parker şi-a continuat spovedania la fiecare întîlnire cu Emily, iar în preziua plecării din Dovencourt, apelă disperată la aliata pe care şi-o cîştigase, implorînd-o să-i vină într-ajutor.

— Matale îi ştii dă frică ? începuse pe ocolite.

— Cui ? Soțului meu ?

— Îhî.

— Cred că nu. Dar pentru ce mă întrebi ? o privi Emily cu nedumerire.

— Fiincă nici o femeie nu trebe să tremure înaintea bărbatului. Eu una nici că mă sinchisesc dă al meu. N-are dăcît să țipe ori să mă înjosească. Mie nu-mi pasă. Și nici nu-i port dușmănie. Îl îngrijesc ca pă ochii din cap, și aș face orice ca să-i fie bine. Am o inimă păcătoasă și, plus dă asta, e tatăl copiilor mei. Da cînd mă roade ceva, i-o trîntesc fără frică — mai cu seamă de am dreptate.

— La fel și eu, i se alătură Emily. Cînd știu că un lucru e drept, i-l spun fără teamă.

— Atuncea spune-i dă mine și dă bieții mei copilași, își începu soția lui Parker apelul. Spune-i că nu mai mă prinde somnu dă cînd cu loteria în care l-a tras pă Sexty. Și nu pe motiv că i-ar place dă el, că doar știu ce dezbinați e. Nu cum sînt eu cu matale... care mi te-ai lipit dă suflet dă cum te-am văzut. M-oi privi ca p-o necioplită, și nu mă supăr, zise pornindu-se pe bocit, și, ca să-i spulbere îndoiala, Emily se aplecă și o sărută pe obraz. Te-am îndrăgit ca p-o soră, bîigui femeia printre șiroaie de lacrimi, da' pă oamenii noștri nu dragostea i-a legat, ci afurisita dă loterie, născocită dă dom' Lopez. El a fost cu ideia, și cum Sexty avea ceva părăluțe, le-a pus la bătaie...

Îngrozită de noua confesiune, Emily își ascunse fața în palme și începu să hohotească pe înfundate.

— Ăsta e adevăru, continuă cealaltă, și tare mult te-aș ruga să i-l spui soțului așa cum l-ai auzit. Spune-i că astea e vorbele mele și am vrut să le știe. Că le-am rostit dă mila și groaza copiilor, la care n-o să mai am ce le da de mîncare dacă ta-su să curățã dă toți gologanii. Așa să-i spui că am zis. Și de-o afla dă năpasta care-i pîndește, o s-o dea naibii dă loterie, nu crezi ? întrebă ea și se opri, scrutîndu-i privirile celeilalte. O să aibă atîta îndurare și n-o să-mi lase pruncii să flămînzească, așa ie ?

— Sper să-l înduplec, murmură Emily.

— Știam că ești omenoasă. Ți-e scrisă în ochi bunătatea. Și de cum te-am văzut în casă, mi-am zis : o să priceapă răul ce-l face bărbații cînd se luptă s-apuce la bani.

Nu ţi-o spui ca să te vîr în sperieţi, da află că dorul dă pricopseală îi sălbăticeşte ca pă jivine, iar de-i ameninţă şi o pagubă, să încaeră în toată legea. Nu le pasă chiar dă ucide. Singuru gînd e să scoată pîrleala. Şi se războieşte între ei fără milă, fără ruşine şi frică dă Dumnezeu. Or asta e vitejie ? Să te căpătuieşti cu paralele altuia ? E bine să ştii că le ai — da muncite din greu şi cu multă sudoare. Doar atuncea te bucuri dă ele, cum îi zic şi lui Sexty. Ce mulţumită eram cînd îmi venea seara cu cîte trei sau cinci sau chiar zece lire, şi-l auzeam socotind ce să cumpere ţîncilor sau unde să ne plimbarisim. Atuncea-mi tihnea să-l ascult sporovăind dă parale. Da acu m-apucă la inimă, fincă nici glasu, nici uitătura nu mai seamănă cu ale lui. Parcă nu grija banilor îi răzbate în ochi şi în vorbă... ci setea dă sînge...

„Ce ciudat !“ se miră Emily. Aceeaşi „sete de sînge“ i se păruse întipărită şi pe chipul lui Ferdinand cînd o îndemnase „să-şi perie“ tatăl, pentru a-l stoarce de bani ! Soţia lui Parker rostise doar adevăruri. Fără îndoială, nu era vitejească bătălia după profituri, ci lipsită de milă şi de ruşine, după cum o etichetase femeia. Biata de ea ! va încerca s-o ajute, deşi, pe cît îşi cunoştea soţul, nu-l prea vedea „îndurîndu-se“ de făpturile pe care avea să le apere.

— Sexty mi-a împuiat capu cu vizitele pă care-o să vi le facem în Manchester Square. Da' io v-anunţ dup-acuma că n-o să viu niciodată, o prevenise la despărţire. Ca ce aş da buzna în Manchester Square ? Zău că n-aş avea ce să caut. Şi d-aia, e mai cuminte să ne spunem adio d-aici. Dealtmintrelea, dom Lopez ne-ar arăta uşa cînd n-ar mai avea trebuinţă dă gologanii lui Sexty...

— E casa tatălui meu, încercă Emily să-i dea unele garanţii, fără să-l blameze pe Ferdinand.

— Aşa o fi, precum zici. Da nu vreau să supăr pe nimeni, se arătă femeia de neînduplecat. Plus dă asta, stăm şi la mama naibii — tocma în Ponder's End, pă unde nu ţi-a călcat picioru. Aşa că ne luăm rămas bun... şi nu uita că te port în inimă. Cîte zilişoare oi avea, n-am să te judec rău şi, rogu-te, fă încercarea dc mi-ai promis-o.

— Am s-o făc, făgădui Emily.

Desigur cititorul nu a uitat plăsmuirile lui Lopez — cu corăbiile aflate în larg — pe care le ticluise în locul situației financiare cerută de socru. Ei bine, între timp domnul Wharton le primise și chiar răspunsese ginerelui, deși într-un fel care nu-l mulțumise pe acesta. Pentru care motiv ? Veți judeca singuri, după conținutul epistolei : .

„Dragă Lopez,

relatarea trimisă nu vădește preciziunea ce-aș fi dorit-o și, ca urmare, nu mă poate convinge afirmația pe care mi-o faci cum că ai fi realizat, în ultima perioadă, un venit anual de 2000 lire. Nu mă pricep în ale comerțului. Însă din cel pe care mi l-ai descris, este cu neputință să fi cîștigat suma specificată. Nu ții nici un fel de registre ? Îți adresez întrebarea, deoarece, în ipoteza că le-ai avea și ai fi de acord, aș tocmi un contabil pentru a le cerceta.

Printre altele, îmi scrii că o donație de 20 000 lire ți-ar fi mai folositoare în prezent, decît după moartea mea. Și poate ai dreptate. Dar în fața unor indicații așa de neguroase ca cele pe care mi le-ai pus la îndemînă, nu mai sînt înclinat să mizez agoniselile mele de-o viață pe o negustorie mai mult decît îndoielnică. Se înțelege că remanierea care te-ar fi avantajat o făceam doar în scopul de a-mi ajuta fiica și eventualii copii rezultați din căsătorie. Or, după nebuloasa dumitale depeșă, mi se pare mai înțelept să las în grija executorilor testamentari împărțirea bunurilor ce-i vor reveni fiicei mele și moștenitorilor ei ipotetici, după ce voi fi decedat.

Al dumitale,
A. Wharton“

Bineînțeles că o asemenea hotărîre nu putea fi pe placul unui Lopez și nici binefăcătoare pentru viața lui conjugală. Totuși, nu i-o împărtășise soției sale cît mai durase vacanța — adică trei săptămîni — deși, în acest interval, mai apăruse în Dovencourt. Dar ca s-o pedepsească într-un fel pentru figura ce i-o făcuse bătrînul, în loc de orice altă discuție, o cicălea cu cheltuielile casnice, impunîndu-i economii tot mai stricte. Pînă cînd se împlini socrul s-o readucă la Londra.

Emily plecă spre metropolă urmărită de promisiunea făcută soției lui Parker și de poveţele acestei femei în care descoperise atîta înţelepciune şi bună-cuviinţă, încît o admira din străfundul inimii. Adevărat, nu era instruită şi nu putea s-o numească o lady. Dar în vîrtejul necazurilor ce-o năpădiseră fără veste, se întreba dacă o lady ca ea — nepregătită pentru încercările vieţii — nu învăţase mai mult din convorbirile cu această făptură neşlefuită — însă cît de sfătoasă ! — decît din şuetele de salon pe care le-ar fi purtat cu o lady de acelaşi rang. Printre altele, o învăţase cum să se poarte cu soţul ei, îndemnînd-o să nu se lase înfricoşată de el, ci să-i spună, cu îndrăzneală, orice are pe suflet. Şi hotărî s-o asculte începînd cu predarea soliei pe care i-o încredinţase. O să-i vorbească lui Ferdinand despre negoţul cu Parker fără să-i tremure inima că l-ar supăra. Şi, la urma urmei, de ce s-ar fi supărat ? Doar avea dreptul să intervină în calitatea ei de soţie. Ori poate îl obişnuise cu neamestecul de pînă acum ? ! Fiindcă, de la începutul căsătoriei, nu se făcuse odată auzită ; nu-şi exprimase o părere. Îşi văzuse de ale ei, ca o soţie supusă — poate chiar prea supusă ! — înfruntînd nevisatele deziluzii apărute în căsnicie, fără a se plînge la nimeni. Şi nu ca să-l oblojească pe Ferdinand sau dintr-o dragoste fără margini. Ci pentru că aşa socotise corect. Singură îşi croise destinul, şi trebuia să-l accepte cu resemnare, indiferent de suferinţele aduse. Ori de cele care puteau să mai vină. Căci oricît de grele aveau să fie, se cuvenea să le întîmpine lîngă omul ales. Chiar de va fi s-o tîrască în mizerie, s-o facă de rîsul lumii — şi aceste orori se profilau de pe acum — va rămîne alături de el. Dacă ţinuse morţiş să-l ia de bărbat, trecînd peste toate împotrivirile, nu putea să-l mai părăsească. Dar după sacrificiile pe care consimţea să le facă în virtutea legămîntului încheiat, ar fi fost ruşinos şi ridicol să-i mai ştie de frică !

„Femeia nu trebe să tremure înaintea bărbatului“, afirmase nevasta lui Parker. Şi mare dreptate avusese ! O să-i urmeze povaţa. Aşa cum avea să-i ducă la îndeplinire şi disperata ei rugăminte, pe care, cu siguranţă, nu i-o rostise întîmplător. Cu judecata-i pătrunzătoare, intuise urmările hazardatelor combinaţii comerciale care amenin-

ţau să-i nenorocească familia. Iar dacă — ferească cerul ! — i se adevereau presimţirile, ar fi înnebunit, pur şi simplu, ştiind că Ferdinand era vinovatul.

De aceea trebuia să-i vorbească. Şi cît mai curînd. Poate chiar în drum către Londra. Sau de îndată ce vor ajunge acasă. Numai că — lucru ciudat ! — la gîndul apropiatei discuţii, se simţea înfiorată de frică. La ce bun îşi mai repetase că nu se teme de încercarea ce-o aştepta ? Deşartă iluzie, pentru că spaima se dovedea mai puternică decît raţiunea. Şi atunci ce-i rămînea de făcut ? Să renunţe la ceea ce-şi propusese ? Nu, asta nici într-un caz. Oricît de tare o speria interpelarea unui soţ certăreţ şi oricît de slabe nădejdi îşi punea în roadele tentativei, nu avea voie să dea înapoi. Dar cînd se pregătea să deschidă gura, i se făcea inima cît un purice, şi amuţea. Dacă Lopez nu ar fi strîns-o ca într-o chingă din prima zi a căsătoriei, pretinzîndu-i supunere exemplară, reprimîndu-i orice amestec şi pedepsind-o prin tăceri şi îmbufnări necurmate, pentru neîmplinirea unei dorinţe, cu siguranţă nu ar fi îngheţat-o ideea demersului ce-l pusese la cale. Şi totuşi, încerca să-şi domine frica, spunîndu-şi că nu trebuia s-o răpună, întorcînd-o de la ţelul propus. Fiindcă deşi menirea femeii nu era să-şi îndrume bărbatul, ci mai curînd să-l asculte, măcar la răstimpuri avea dreptul să intervină, ca în momentele de acum, spre exemplu, cînd aflase nişte secrete nebănuite de Ferdinand şi a căror cunoaştere îi aducea doar foloase. Iar în felul acesta o ajuta şi pe nefericita care i le destăinuise, cu rugămintea fierbinte de a i le repeta negreşit soţului.

Dar în pofida încurajărilor invocate, pînă la Londra nu îndrăzni să înceapă discuţia, pentru ca seara, cînd poposiră în Manchester Square, să fie îngrădită de alte oprelişti.

Mătuşa Harriet Roby — abia revenită dintr-o călătorie în Boulogne — se înfiinţase la ea împreună cu nelipsita-i prietenă, doamna Leslie şi cu lady Eustace. Acestea din urmă veniseră nepoftite în locuinţa bătrînului Wharton, care, după ce le cîntărise din ochi la un festin al cumnatei — poate neuitat încă de stimabilul cititor — nu le-ar fi invitat la dînsul pentru tot aurul de pe lume.

Cunoscîndu-i resentimentele, nici Emily nu visase vreodată să le invite, și de aceea rămăsese înmărmurită auzindu-l pe Ferdinand că nu era exclus să le vadă apărînd la braț cu mătușa ei.

— Să vină la noi doamna Leslie și lady Eustace ? exclamase uluită și, în același timp, scuturîndu-se cu oroare.

— De ce-oi fi găsind deplasată o asemenea vizită ? se mirase încruntat. Nu are voie mătușă-ta să-și aducă niște prietene care vor să te vadă ? Ori există vreo interdicție în casa lui taică-tu ? o provocă el, pus pe ceartă.

Și ca să n-o declanșeze în preajma lămuririi pe care și-o tot pregătea, Emily renunță la orice ripostă. Seara fusese plăcută pentru toți — afară de ea. Doamna Leslie și lady Eustace turuiseră pe întrecute, iar Ferdinand se purtase de parcă ar fi fost un nabab și, totodată, stăpîn exclusiv în Manchester Square. La un moment dat apăruse și domnul Roby, urmat, la puțină vreme, și de maiorul Pountney care, de cînd fusese alungat de la Gatherum, se împrietenise la toartă cu așa zisa victimă de la alegerile din Silverbridge — adică Lopez. Judecînd după numărul musafirilor, nu era vorba de o simplă vizită a mătușii — cum îi fusese anunțată — ci de-o petrecere în toată puterea cuvîntului, de care Emily lua cunoștință cu aceeași uimire ca și de ifosele lui Ferdinand, care, ba se lăuda că-și va depune candidatura în proxima circumscripție vacantă și, ca deputat, va denunța întregului Parlament duplicitatea murdară a Ducelui de Omnium ; ba o covîrșea cu dulcegării pe lady Eustace, ca apoi s-o răsfețe pe Harriet Roby — oferindu-i un evantai nou nouț — și chiar pe iubita-i prietenă, doamna Leslie, promițîndu-i o lojă la teatrul „The Gaiety"... Și toate astea, se gîndea Emily înmărmurită, după ce, în luna care trecuse, îi suprimase abonamentul la publicația „Mudie" și de nenumărate ori îi pusese în vedere să nu mai poarte rochii de culoare deschisă care se dau prea des la spălat !

Dar după ce-i înghiți toate bazaconiile, a doua zi, înaintea gustării de dimineață, îl luă în primire :

— Cît am stat singură, în Dovencourt, m-am văzut mult cu doamna Parker, începu ea.

— N-am putut ocoli acest neajuns, îi ripostă acru. Deși tu ai fi avut posibilitatea să-l mai eviți, de-ai fi vrut.

Fiindcă era necesar s-o cunoşti, însă nu s-o şi vezi toată ziua.

— Nu ţi-am spus-o ca să mă plîng, îi preciză cu voce domoală, pentru că mi-a făcut plăcere s-o vizitez.

— Atunci, scuză-mă, dar ai un gust fistichiu, îi rînji cu maliţie. Nu cumva ţi-a plăcut şi Parker ?

— Nu, recunoscu Emily, fără ezitare. Pe dînsul l-am întîlnit prea puţin şi, afară de asta, incultura femeilor este mai suportabilă decît a bărbaţilor. Însă nu despre asta vreau să-ţi vorbesc, ci de convorbirile avute cu doamna Parker.

— Dacă ţi-a trăncănit despre negustoriile soţului, mai bine şi-ar fi ţinut gura. Şi tu ai face la fel, i-o reteză Lopez cu parapon.

Ceea ce nu putea s-o încurajeze pe Emily. Dar nu se lăsă intimidată nici de acest început nepromiţător.

— Ca să fiu sinceră, continuă cu bravură, de afacerile soţului nu mi-a vorbit cine ştie cît, ci mai mult de ale tale...

— Asta-i o mare neobrăzare din parte-i, şi n-ar fi trebuit s-o asculţi o secundă, îi zise ultragiat.

— Sper că nu vrei s-o laşi pe drumuri, împreună cu pruncii...

— Ce am eu cu plozii femeii ? protestă pe acelaşi ton ofensat. Mi-e nevastă ? Sînt tatăl lor ? Asta-i treaba lui Parker.

— O fi, dar soţia lui susţine că l-ai împins la riscuri prea mari, i-o trînti Emily.

— Numai el riscă ? Eu nu ? se aprinse Lopez ca o torţă. Ne-am luat riscuri egale, la fel cum vom împărţi şi cîştigul — de l-om avea. Iar de o fi să pierdem paralele, tot egal suportăm paguba, pretinse cu demnitate, omiţînd să adauge că Parker venise cu tot capitalul. Aşa stau lucrurile, conchise mai potolit, însă cînd v-adunaţi voi, femeile, să ferească sfîntul ce gogomănii debitaţi. Ori tu ţi-ai imaginat o secundă că m-ai întoarce din cale repetîndu-mi văicărelile nevesti-si şi ale lui ? Păi nu ştiu eu cu ce fricos am de-a face, unul care se sperie de orice adiere a vîntului ? Şi cînd se îmbată criţă, se plînge consoartei ca o babă chinuită de reumatisme.

— De-ar fi doar atît, Ferdinand. Însă femeia spunea...

— Mă doare în cot de ce ţi-a înşirat, o întrerupse cu violenţă. Să se ducă la naiba cu părerile ei ! Şi în loc să mă toci la cap, mai bine dă-mi o cană cu ceai.

În faţa ororilor auzite, Emily amuţi. Nu de frica omului care le pronunţase, căci în momentele acelea nu teama o copleşise, cît o senzaţie de neputinţă, ca înaintea unui obstacol de nebiruit. Simţea că nu va putea trece peste brutalităţile rostite, continuînd dialogul fără a le da importanţă, fiindcă efectul lor o paralizase. Deprimată de această întorsătură nefericită, umplu ceaşca — precum i se poruncise — după care, aşezîndu-se pe un scaun, reflectă la capitularea ce-i fusese impusă, la duritatea haină a lui Ferdinand şi la viitoarele înfrîngeri ce-o aşteptau. Pe de altă parte, Lopez îşi termină ceaiul şi, parcă uitînd de cele întîmplate, îi vorbi vesel şi radios, cerîndu-i să poftească, peste trei zile, la cină, pe Harriet şi Dick Roby.

— S-o invităm şi pe amica mătuşi-ti, împreună cu lady Eustace, pentru că eu mă fac forte să le găsesc parteneri potriviţi, adăugă la fel de bine dispus.

Emily se cutremură auzindu-i pretenţia, deoarece o punea într-o postură extrem de penibilă. Şi iată de ce. Mai întîi domnul Wharton lipsea de acasă. Revenise între timp din Herefordshire, dar nesimţindu-se bine cu sănătatea, medicul îl îndemnase să plece iar din Londra. Şi, în consecinţă, se instalase la Brighton, într-un hotel. Deci ospăţul s-ar fi dat în absenţa lui şi fără cuvenita-i încuviinţare. Pe care dealtminteri nici n-ar fi obţinut-o, deoarece nu o dată vorbise despre aceste edecuri ale saloanelor cu un dispreţ suveran. Pe lady Eustace o încondeiase chiar de faţă cu ginerele, iar pe Harriet Roby o persiflase în repetate ocazii pentru prietenia cu această pramatie atît de mult discutată într-o vreme. Aşadar, pe lîngă faptul că se oferea un festin în lipsa stăpînului casei — ceea ce însemna negreşit un abuz — erau invitate şi persoane pe care acesta le detesta. Şi, în sfîrşit, cheltuiala necesitată de sindrofie i se părea complet deplasată, cunoscînd jena financiară a lui Ferdinand.

— Pe doamna Leslie n-ai s-o poftești, îi răspunse pe un ton categoric.

— Ce vorbă-i asta ? o privi Lopez cu surprindere.

— Papà n-o are la inimă.

— Dar papà — cum îi zici — nici n-o vede.

— De unde știi ? Doar nu ne-a precizat ziua întoarcerii de la mare. Și afară de antipatia ce i-o nutrește, află că are o părere detestabilă despre ea.

— Auzi ce trăsnaie ! exclamă Lopez cu lehamite. Doar e prietena mătușă-ti, nu ? Și n-o să mă port urît cu o cunoștință, pe motiv că papà al tău a auzit nu știu ce basm cu cocoșul roșu și are mania să-i ponegrească pe toți amicii ei.

— Dar și eu o detest, Ferdinand. Iar pînă deunăzi, nu ne-a trecut pragul casei.

— Uite ce, draga mea, o luă mai cu tact. Lady Eustace m-ar putea ajuta, și n-am cum s-o chem fără prietena ei. Deci fă precum ți-am cerut... ori de nu, le poftesc eu.

Emily cumpăni un moment, după care îi declară răspicat :

— Mi-e peste putință s-o invit pe doamna Leslie aici. Și de va veni, totuși, voi sta la masă cu ea, dar am să mă port într-un fel, încît să priceapă că nu e dorită.

— Am impresia că vrei să-mi zădărnicești orice pun eu la cale, îi reproșă furios.

— De-ai ști cît mă nedreptățești cu asemenea vorbe, nu le-ai rosti niciodată...

— Atunci de ce nu înțelegi cînd îți spun că lady Eustace mi-ar putea fi extrem de utilă ?

— În ce chip ?

— Nu cumva ești geloasă, drăguțo ?

— Nici într-un caz pe lady Eustace — sau chiar pe altă femeie. Dar mi se pare cel puțin straniu să ai nevoie de serviciile unei asemenea creaturi...

— Ai de gînd să-mi împlinești voia ? Ce ar fi să te repezi la mătușă-ta și să-i și povestești totul ? Cu toate că se așteaptă s-o chem. Iar cît privește întrebarea de adineauri, află că la bănetul ce-l are lady Eustace, se prea poate s-o atrag în niște afaceri. Acum ți-e limpede planul meu ?

— Nici un pic, zise Emily ridicînd din umeri.

— Și totuși, e simplu ca bună ziua. De vreme ce face comerț cu cafea, m-am gîndit că ar putea foarte bine să-mi cumpere niște acțiuni...

— A mai cumpărat și altă dată ?

— Pe legea mea, Emily, ești tare obtuză ! o ironiză cu blîndețe.

— Oi fi, suspină ea, fiindcă nici acum nu-mi dau seama ce urmărești. În schimb, îmi dau seama că nu se cade să inviți în absența tatei niște persoane pe care el nu le are la suflet și nu le-ar așeza niciodată la masa lui.

— Îți închipui cumva că mă las învățat de tine ce să fac și ce nu ? își pierdu el răbdarea.

— Nici nu vreau acest lucru, se disculpă Emily.

— Ba după tine, soția pare chemată să-i dicteze bărbatului cum să-și diriguiască afacerile, ce parteneri să-și aleagă și pe cine să invite acasă. De aceea ți-ai și impus voința în toate. Numai că, de aci înainte, schimbăm macazul, drăguțo. Și uite în ce fel. Despre negustorie, să nu mai rostești un cuvînt, fiindcă destul m-am canonit să-ți trezesc interesul ca să mă secondezi, însă tu nu mi-ai luat în seamă silințele, preferînd să rămîi lîngă taică-tu. Și în chestiunea a doua, nu ai de ce să te amesteci, deoarece mă pricep mai bine să-mi selecționez partenerii de afaceri — fie că-i vorba de Sexty Parker sau de lady Eustace. Iar în legătură cu invitațiile, mă consider mai în măsură ca tine să hotărăsc la cine să le trimit, întrucît nu cultiv musafirii cu gîndul să mă distrez, ci tot în scopuri comerciale, zise sfîrșindu-și litania, după care făcu o pauză, așteptînd o eventuală remarcă. Dar Emily continuă să-l privească tăcută și încordată, exact cum îl ascultase. Acuma vrei să faci cum ți-am spus, adică s-o chemi pe lady Eustace cu prietena ei ? o întrebă grav.

— Mi-este cu neputință, îi răspunse cu îndîrjire, fiindcă sînt conștientă că aș comite un abuz. Doar casa nu este a noastră, ci trăim aici pe spezele lui papà.

— Lua-l-ar naiba pe acest papà ! izbucni el țîșnind din cameră.

Ca la un sfert de oră, să vîre capul pe ușă, s-o măsoare pe Emily care încremenise pe scaun ca o statuie, și s-o anunțe cu voce domesticită :

— Am scris invitațiile pentru lady Eustace și doamna Leslie. Iar pe mătușă-ta, o poți chema personal — dacă, bineînțeles, socoți că se cade...

— Mă voi duce la ea, murmură Emily.

— Şi încă un detaliu. Să nu crezi că poftesc musafirii „pe spezele lui papà“ — cum ziceai adineaori. Voi aduce mîncarea şi băutura din tîrg... ca să nu-mi aud vorbe din partea socrului.

— Totuşi, n-ai putea oferi masa la Richmond sau în vreun hotel londonez ? îi sugeră ea pe un ton rugător.

— Să-i duc pe oameni la Richmond în luna octombrie ? ! îi răspunse Lopez uluit. Asta înseamnă că nici acuma nu eşti de acord să-i ospătez aici. Or, de-ţi închipui că voi trăi într-o casă unde n-am voie să-mi aduc un prieten, află că te înşeli ! îi zbieră din nou. Şi se făcu nevăzut.

În urma lui, Emily rămase atît de învălmăşită că abia mai era în stare să cugete. Aducerea celor două intruse în casa tatălui ei i se părea un adevărat sacrilegiu, şi cînd încercase a-l zădărnici, amintindu-i lui Ferdinand de aversiunea bătrînului, soţul ei îl înjurase ca pe un borfaş. Ba mai venise şi cu adaosul că va comanda în oraş bucatele pentru cină, lucru ce avea să-l revolte la culme pe domnul Wharton. În disperarea ei, se gîndi să-l prevină pe loc de ce urma să se întîmple — fie printr-o scurtă depeşă ori un mesaj telegrafic. Dar odată expediată solia, trebuia să i-o aducă la cunoştinţa şi lui Ferdinand, care, aflînd-o, îi va arunca iarăşi învinuirea de rea-credinţă. Şi de astă dată îndreptăţită — căci în relatarea făcută părintelui, în mod fatal avea să-l condamne.

În ce situaţie nenorocită se afla, şi îl mai atrăsese şi pe sărmanul ei tată ! Şi asta numai datorită încăpăţînării cu care crezuse că a descifrat fără greş caracterul omului ce-o curta. Neîndoielnic că pe atunci îl aureolase cu marea ei dragoste, care, vai !, cît de grabnic se subţiase, părăsind-o pe nesimţite. Dar cum ar fi putut s-o păstreze, cînd idolul îi apărea zi de zi cu idei şi uneltiri necinstite, care pe ea o cutremurau, în vreme ce lui i se păreau neîntinate, împărtăşindu-i-le fără urmă de jenă ? Cum să-l mai fi iubit cînd nu se îngrijise o dată să-i cruţe liniştea sufletească, încrederea în fericire şi chiar demnitatea, sacrificîndu-i-le pe rînd intereselor sale meschine ? Pentru toate acestea şi altele, îi ieşise din inimă. Însă chiar neiubindu-l, îi făcuse întotdeauna pe voie, şi prevedea că la fel o să procedeze, dacă se va convinge că aşa i-o cerea datoria.

Deși cum se împăca această nobilă noțiune cu păcatul ce-l săvîrșea față de propriul ei părinte ? Ce datorie o dezlega să-i nesocotească dorințele, să permită batjocura casei lui și odiosul abuz ce se pregătea, după ce-i adăpostise cu atîta mărinimie ? În vîrtejul nedumeririlor, îi răsăriră în minte și necazurile soției lui Parker. Cît de mult ar fi vrut s-o ajute, dar cît de jalnică i se dovedise încercarea ! Pesemne se dăruise cu trup și suflet unui geniu al răului, și nu mai putea înfăptui nici un bine...

Într-un tîrziu, cînd se rupse din rețeaua gîndurilor și merse la mătușa Harriet, descoperi că, de fapt, sindrofia fusese dinainte aranjată, și peste voința ei.

— Bineînțeles că venim, îi răspunsese mătușa la invitație. I-am spus-o și lui Lopez de cînd ne-a chemat.

— Dar ce va zice papà de ospățul acesta ? o întrebă Emily chinuită de temeri.

— Ce să zică ? ridică doamna Roby din umeri. Doar știu că se înțelege de minune cu ginerele.

— Și totuși, nu cred că va fi de acord cu ce facem acum, stărui nepoata neliniștită.

— Adică-ți închipui că i-a pus casa la dispoziție, ca după aceea să-i refuze plăcerea de a-și chema niște prieteni la masă ? Așa ceva e greu de imaginat, îi argumentă doamna Harriet aferată. Și te asigur că nici soțul tău nu primea să locuiască la socru, de-ar fi existat o îngrădire de genul acesta. Însă dacă pe tine te deranjează ideea petrecerii, noi renunțăm și nu mai venim.

— Să nu spui asta ! o imploră Emily. Cînd știu cu ce femei am să fiu, te rog din suflet să nu mă lași singură...

— Bine, fie ! se învoi mătușica, făcînd haz de tulburarea ei deplasată.

Pînă seara sosiră și confirmările din partea celor două intruse — doamna Leslie și lady Eustace — în care se declarau încîntate să cineze împreună, la data specificată. Lady Eustace mai făcea mențiunea că, judecînd după natura depeșei primite, era vorba de o reuniune intimă, pe care o prefera dineurilor pompoase și, ca atare, venea cu nespusă plăcere.

Abia citindu-i răspunsul realiză şi Emily pe de-a-ntregul falsul comis de Ferdinand în numele ei. Şi se scuturâ îngrozită. Căci pentru prima oară îi atribuia cineva gînduri şi vorbe de care era întru totul străină. Sau poate ca soţ avea dreptul să-i pună pe seamă orice ? !

CAPITOLUL VIII

„TE-A BRUTALIZAT CUMVA ?“

Aşa cum o prevenise, Lopez a scutit-o de greul preparativelor, aducîndu-le din oraş, în ziua ospăţului.

— Am trecut astăzi prin Wigmore Street şi am comandat tot meniul, o anunţă el. Ne vor trimite şi un bucătar, ca să încălzească mîncărurile, încît pe taică-tu n-o să-l coste nici o coajă de pîine.

— Papà nu e omul care fuge de cheltuieli, îi luă Emily apărarea.

— E drăguţ să-l prezinţi în nuanţe trandafirii, numai că eu l-am văzut în alte culori. Dar oricum ar fi, nu-l oblig să se scarpine în pungă. Vom primi bucatele aranjate pe tăvi, de la firma Stewam şi Sugarscraps, iar tu nu ai nimic de făcut decît să le poruncești hodorogilor din bucătărie să stea frumos deoparte.

— N-aş putea să-l chem şi pe Everett, care se află în oraş ? îl rugă Emily.

— Păi am apucat să-i poftesc pe maiorul Pountney şi pe căpitanul Gunner, îi obiectă el.

— Şi ce-ar mai conta o persoană în plus ?

— Ne-ar da peste cap tot dineul, care, dintr-o întîlnire plăcută şi intimă, ar deveni o îndopare greoaie şi plicticoasă. Nu, de astă dată nu poate fi vorba de Everett, se opuse Lopez, categoric. Unde să-l mai vîrîm cînd am stabilit pînă şi protocolul ? În drum spre sufragerie, Pountney o să te însoţească pe tine, şi eu pe lady Eustace ; Dick o va conduce pe doamna Leslie, şi Gunner pe mătuşă-ta Harriet.

Iar odată ajunşi, Dick va sta faţă în faţă cu tine, şi doamnele se vor aşeza în cele patru colţuri ale mesei. În felul acesta ne vom simţi de minune, şi un oaspete în plus ar compromite aranjamentul.

Redusă, ca de obicei, la tăcere, Emily renunţă la prezenţa fratelui, şi coborî în bucătărie, pentru a le vorbi „hodorogilor", adică menajerei — pe care deschisese ochii din copilărie ; majordomului — care avea şi mai mare vechime în Manchester Square, şi bucătăresei — angajată de numai trei ani. Toţi se arătară nemulţumiţi de veştile date, iar bucătăreasa ameninţă cu plecarea cînd află de trimisul firmei Stewam şi Sugarscraps. În indignarea ce-i cuprinsese, pînă şi cei mai vechi îşi înfruntară stăpîna, majordomul avertizînd-o că se încuie în camera cu veselă, de unde nu vor avea cum să-l scoată nici pe el, nici tacîmurile trebuincioase, pe cînd menajera îi spuse cu îndrăzneală că „tare-l înjosea pe domnul aducîndu-i în casă bucate gătite la birt şi mult o să-l supere această batjocură pe care dînsul n-ar fi admis-o nici mort".

În protestul femeii răzbeau aceleaşi adevăruri amare ce-o torturau dinainte pe Emily, încît auzindu-le, îşi pierdu cumpătul şi fugi plîngînd din bucătărie, spre stupoarea celor de acolo, care o ştiau stăpînită şi destul de autoritară. Natural că nu-i bănuiau suferinţele de acum, sau necurmatele imputări pe care şi le făcea pentru reîntoarcerea acasă. Fiindcă nu îşi ierta slăbiciunea de a fi acceptat găzduirea părintelui, ştiind foarte bine la ce servituţi îl condamnă, ori faptul că nu încercase măcar să-l împiedice, dîndu-i pe faţă neajunsurile la care se expunea.

Şi astfel, prigonită de remuşcări, aşteptă seara hărăzită ospăţului. Musafirii sosiră la ţanc, începînd cu maiorul Pountney, care apăru gătit ca un fante, cu gura mare şi înarmat cu ultimele cancanuri. Prin purtare şi vorbă, se arăta extrem de prietenos cu amfitrionul, numindu-l, în cîteva rînduri, „Ferdy, băiatule". În schimb, părea grozav de pornit împotriva Ducelui şi a Ducesei de Omnium, pe care îi ocări copios.

— Te ascult cu uimire, îi declară lady Eustace într-o vreme. Deoarece, în perioada cînd o frecventam pe ducesă, părea cumsecade.

— A și fost, subscrise maiorul. Însă pe atunci nu și-o luase în cap cu politica.

— Iar eu n-am mai văzut-o de cînd a începu să se amestece unde nu-i fierbe oala, o mușcă lady Eustace cu savoare.

Căpitanul Gunner, răsărit pe aproape, îi luă apărarea ducesei, pretinzînd că doar soțul ei merita să fie disprețuit, fiindcă se dovedise „cel mai fudul măscărici din cîți vieţuiau pe pămînt".

— Și cel mai necinstit, completă Lopez, care nu se sfiise să-i încaseze cecul de 500 lire, pentru amortizarea cheltuielilor prilejuite de alegeri, așa cum nu pregetase nici să ascundă acest amănunt față de proaspeții săi amici.

Pînă la înfiripărea discuției de mai sus, apăruse și domnul Dick Roby — mare amator de festine ca cel oferit de Lopez, la care putea să bea cu nemiluita, întrucît invitatele nu erau cucoane simandicoase, ci sfidau rigorile etichetei, întocmai ca și Pountney și Gunner. Deși persoane de rang — cum le socotea dînsul — se dădeau în vînt după chefuri și veselie. Or petrecăreții erau marea lui slăbiciune, pe cînd societatea scrobită îi producea silă. Dealtminteri și consoarta lui părea la fel de încîntată, judecînd după zîmbetele-i necontenite și radioase, pe care Emily le urmărea revoltată, interpretîndu-le ca o desconsiderare flagrantă a domnului Wharton. Și, de fapt, o ghicise, pentru că mătușica nu mai dădea o parà pe el, de cînd se împrietenise cu ginerele acestuia.

Doamna Leslie etala un lux orbitor, dar care, asociat cu sărăcia-i proverbială și recenta ei adorație pentru o bogătașă ca lady Eustace, te punea realmente pe gînduri. Și dacă Emily ar fi avut poftă s-o vadă roșind în somptuoasa toaletă ce-o arbora, i-ar fi repetat răutățile ce i le debitase într-un timp la adresa lui Ferdinand, pe care acum îl sorbea din priviri. Alături de ea, se afla lady Eustace — frumoasă ca întotdeauna, isteață și plină de duh, la fel de avidă după lucruri senzaționale, pretinzînd, ca de obicei, că se încrede în oricine și, tot ca de obicei, incapabilă de a crede în cineva. Admiratorul din ultima vreme fusese însuși Lopez, ale cărui basme cu afaceri bănoase le ascultase din

ce în ce mai vrăjită. Oare și femeile aveau dreptul să-și încerce norocul pe tărîmul comerțului ? îl întrebase ea captivată de minunățiile auzite. Bineînțeles că-l aveau, întocmai ca și bărbații, se grăbise el s-o încredințeze. Căci negoțul nu cerea decît bani și pricepere — cea de-a doua condiție fiind cu totul indispensabilă pentru a ști ce să cumperi și ce să vinzi. Iar cei care n-o întruneau, puteau foarte bine s-o împrumute ca să dea lovituri grandioase, de care el — Ferdinand Lopez — auzea la tot pasul. De unde ajunsese la încheierea că două pătrimi din bijuteriile purtate în metropolă rezultau din profiturile obținute în afaceri. Că se mai iveau și eșecuri, nimic mai adevărat. Însă toate se datorau nepriceperii. Pe cînd el adunase un car de experiență, și bucuros ar fi pus-o la îndemîna unei făpturi atît de încîntătoare ca lady Eustace. Aceasta îl ascultase absolut fermecată, întrezărind în teoriile lui orizonturi noi și ispititoare, spre care putea să se îndrepte oricînd. Dar în ciuda ademenirilor, încă nu dăduse un ban pe mîna sfătuitorului.

Bucatele aduse din tîrg nu se dovediră la înălțime. Cum era și de prevăzut. Pentru că nici o mîncare gătită în casă nu suferea comparație cu ce furniza Stewam și Sugarscraps, ori altă firmă comercială. Pînă și cea mai umilă ciozvîrtă de miel, ieșită din bucătăria unei gospodării, lăsa în urmă și rafinatul „volovan marțial“ franțuzesc, preparat în laboratorul lui Stewam și Sugarscraps — care nu o dată apărea pe lista de bucate ca „bolovan marțian“...

Nici vinurile trimise nu se dovediră grozave, deși, la primirea comenzii, însuși patronul îl asigurase pe Ferdinand că avea numai soiuri alese. Însă cum sfintele aparențe creează întotdeauna iluzii, e posibil ca prezentarea fățuită a bucatelor, varietatea lor, forfota personalului care le mînuia și diversitatea vinurilor să-i fi amăgit și pe invitații din Manchester Square. Dealtminteri, Pountney și Gunner poate nici nu știau ce li se toarnă în pahare, specialistul înveterat în materie fiind numai Dick Roby, care, fericit, cum era, de compania pe care-o găsise, probabil se consolase și cu poșirca servită. Și astfel masa decurse mulțumitor, într-o atmosferă de veselie — poate cam zgomotoasă — în care trista tăcere a gazdei părea că nu stinghерește pe nimeni, comesenii petrecînd de minune — dar,

spre ghinionul lor, nu pentru prea multă vreme, deoarece, cînd le era lumea mai dragă, zbîrnîi clopoţelul de la intrare.

— E papà ! se auzi Emily pentru prima oară.

Şi toţi o văzură sărind de pe scaun.

Automat, doamna Roby se uită la Lopez care, după cum observă ea, o sfeclise. Însă panica lui nu dură mai mult de o clipă sau două, după care îşi recăpătă calmul şi îi spuse soţiei sale :

— Nu ar fi mai cuminte să rămîi pe loc, draga mea ? Doar ştii că are cine-i deschide. Plus că mă duc şi eu să-l întîmpin.

— O, nu ! se împotrivi Emily, înaintînd vertiginos către uşă.

— Îl aşteptaţi să se întoarcă astă seară ? îl interogă Dick pe amfitrion.

— Nu prevedea nimeni pe cînd va sosi, îi răspunse Lopez liniştit. I-a spus doar lui Emily că poate să vină oricînd.

— Păi da, cine ştie vreodată ce-i umblă prin minte ? ! bombăni doamna Dick, îngrozită de neaşteptata sosire a cumnatului şi, în acelaşi timp, hotărîtă să nu arate ce simte.

— Presupun că bătrînul va veni să se ospăteze cu noi, şuşoti căpitanul Gunner către vecina de alături.

— Ba de află că sînt aici, te asigur că n-o să apară, îi replică doamna Leslie, rîzînd pe înfundate. Deoarece mă consideră o... o... Dar prea sună oribil cuvîntul ca să-l pronunţ...

— E cumva certăreţ din fire ? se interesă lady Eustace cu voce discretă.

— Nu-l cunosc, îi declară Pountney, însă nu m-aş mira să fie ţîfnos, la fel ca toţi hodorogii pe care îi sîcîie guta şi mai ştiu eu ce alte beteşuguri.

Un minut sau chiar două, servitul la masă conteni, şi atmosfera deveni penibilă. Dar Lopez încercă s-o curme, poruncindu-le chelnerilor să se întoarcă la treabă şi adresîndu-se mai apoi comesenilor :

— Sper că revenirea socrului meu nu ne împiedică să ne vedem de ale noastre, le zise zîmbindu-le onctuos. Îmi pare rău de larma creată de Emily, însă vă rog să aveţi în vedere că mai toate soţiile tinere se pierd în faţa părinţilor.

După cuvintele sale, dineul continuă, dar atmosfera rămase încordată, de parcă fiecare se simțea pîndit de o primejdie la care nu se așteptase și nu știa în ce fel s-o pareze.

Cît despre Emily, de cînd dispăruse din sufragerie și pînă ajunse la ușa de la intrare, o ținuse într-o goană, iar cînd dădu cu ochii de domnul Wharton, i se aruncă de gît deznădăjduită.

— O, papà ! exclamă cu suflarea la gură.

— Dar ce se întîmplă aici ? o întrebă tatăl de cum păși în hol, pe unde mișunau chelnerii cu platouri în brațe și tăvi cu pahare. După cît îmi dau seama, aveți o petrecere, urmă bătrînul. Așa că nu ar fi cazul să te duci înapoi la oaspeți ?

— Nu, papà, se opuse Emily disperată.

— Și de ce, mă rog ? Ce musafiri aveți ? Și cine i-a invitat ? Tu sau el ?

În timp ce vorbea, domnul Wharton străbătu holul, intră în camera lui, se instală într-un jilț, după care, măsurîndu-și odrasla, o chestionă cu blîndețe :

— Ce necaz ai pe suflet ? Spune-mi-l, draga mea.

— Masa de astă seară a fost dorința lui, așa că nu am nici o vină, papà, și te rog să nu te superi pe mine, îl imploră Emily, aruncîndu-i-se în genunchi.

— Să mă supăr pe tine fiindcă Lopez a chemat niște prieteni la cină ? Nici vorbă, copila mea ! o liniști mîngîind-o pe creștetul capului. De cînd o știa n-o văzuse așa tulburată sau prosternîndu-se la picioarele lui, ca să-i ceară iertare. Ce se întîmplă cu tine ? o descusu cu voce duioasă. Ce nemulțumire te roade ?

— Nu trebuia să invite aceste persoane la cină...

— Se prea poate, dar odată ce le-a poftit, să-i fie de bine, se arătă bătrînul plin de îngăduință. Și apoi nici nu văd ceva grav în isprava lui. Mătușa Harriet se află aici ?

— Da, papà.

— Prin urmare aveam dreptate spunînd că fapta nu este gravă...

— Însă pe lîngă mătușă, mai sînt și alții, papà. Doamna Leslie, lady Eustace... și doi indivizi de care n-am auzit pînă astăzi.

— Se numără și Everett printre invitați ?

— Nu, fiindcă pe el nu l-a vrut.

— Și tu n-ar trebui să te întorci în sufragerie ?

— Să nu mă silești, papà, fiindcă nu mi-aș putea stăvili plînsul. De alaltăieri nu fac decît să plîng, îi mărturisi cu glas sugrumat și, lipindu-și fața de genunchii părintelui, începu să hohotească de s-ar fi zis că i se rupe inima în piept.

Domnul Wharton o privea înmărmurit, neputînd să înțeleagă ce-o adusese în această stare. Fiindcă, deși pe ginere nu îl iubea și nu-i inspirase niciodată încredere, totuși, nu ajunsese să-l dușmănească ori să-i atribuie vini din pură aversiune. Dimpotrivă. După căsătorie, se hotărîse a-l privi cu îngăduință, și chiar îi găsise unele merite în felul de a se purta. Adevăratul caracter nu i-l dibuise — de această descoperire avusese parte numai nefericita soție. Și cum Emily îi ascunsese decepțiile, nu i le bănuia încă. Așa cum nu își imagina că odrasla lui regreta pasul pe care-l făcuse. De aceea, văzînd-o jelind la picioarele sale, nu știa ce să creadă, pentru că, oricît de mult ar fi indignat-o festinul oferit de Lopez, nu putea s-o arunce în disperarea ce-o arăta.

— Îmi închipui că mătușa Harriet a fost cu ideea petrecerii, o tatonă cu abilitate.

— Ba nu. De la el a pornit ideea, îi răspunse fiica printre suspine.

— Adică de la Lopez ?

— Da. El este autorul. Și cînd am refuzat să le chem pe doamne, le-a invitat în numele meu, îl denunță revoltată, de unde bătrînul deduse că existase o ceartă între tineri. I-am spus că doamna Leslie nu are ce căuta în Manchester Square, își urmă Emily spovedania.

— E drept că-mi displace această femeie, ca și lady Eustace, dealtfel, recunoscu domnul Wharton. Dar faptul că au venit nu înseamnă nici o nenorocire, încercă el s-o domolească.

— Meniul a fost adus din oraș...

— De ce n-a lăsat pregătirile pe seama menajerei ? o întrerupse bătrînul pe un ton de vădită nemulțumire. Nu-i ajungea priceperea doamnei Williams ?

— Bucătăreasa a şi plecat, îl încunoştiinţă fiica, deoarece s-a considerat prea jignită. Iar doamna Williams tună şi fulgeră. Întocmai ca Barker, care a şi refuzat să servească la masă.

— Şi pentru ce toată această harababură ?

— Fiindcă aşa a vrut el. O, papà, de-ai şti prin ce am trecut ! Şi cît îmi pare de rău că ne-am mutat în casă la dumneata. Oriunde ar fi fost preferabil...

— În ce privinţă ?

— În toate privinţele. Indiferent ce ni se întîmpla, era mai bine să nu fim aici. Să nu te fi încărcat cu ponoasele mele... pe care nici nu le bănuieşti... şi n-ai să le ştii niciodată...

— Ba trebuie să le ştiu. Şi te rog să îmi spui ce anume te necăjeşte pe lîngă ospăţul de astă seară.

— Mă supără multe, îngînă Emily abia auzit, însă povestea cu invitaţii mi s-a părut de netolerat. Cum să abuzeze de casa tatălui meu, cînd nu i-am dat dezlegare ?

— Te-a brutalizat cumva ? o iscodi bătrînul cu teamă.

— Nu am de gînd să mă plîng, zise Emily ridicîndu-se brusc în picioare. Şi aşa am vorbit prea multe. Dar ai apărut tocmai în toiul petrecerii şi trebuia să afli anumite adevăruri, pe care, altminteri, le păstram pentru mine... aşa cum fac de o vreme... Însă te rog, obligă-l să ne mutăm.

— Cum aş putea, cînd nu aveţi altă casă ?

— Va trebui să găsească una. Nu importă unde. Dar aici nu mai vreau să rămîn. Eu am dorit această căsătorie şi nu admit să suferi dumneata consecinţele. Le iau asupra mea şi le suport împăcată dacă n-ai să mă vezi...

— Emily ! gemu domnul Wharton, biruit de durere.

— Da, aş vrea să nu mă mai vezi. Ştiu eu de ce. Şi, crede-mă, că aşa ar fi bine, rosti hotărîtă, depărtîndu-se de bătrîn. De ce să le vezi pe toate ?

— Ce să văd, fata tatii ?

— Dezastrul lui, nenorocirea mea, naşterea copilului ce-l aştept... Numai vai şi amar !

— Nu uita, Emily, că eu judec lucrurile ca tată, îi explică părintele cu răbdare, şi nu voi admite sub nici un cuvînt să te muţi de aici. Nu pretind că am înţeles tot.

Situaţia mi-e încă neclară. Însă, cu timpul, voi descifra şi celelalte necunoscute. Iar dacă Lopez este ameninţat de un dezastru — aşa cum spuneai — te încredinţez că am destule parale să ne întreţinem toţi trei. Deocamdată să nu mai vorbim cum stă cu negoţul, fiindcă momentul nu e deloc potrivit...

— Nici nu intenţionam să aduc în discuţie negustoriile lui, scînci Emily.

— Ce ai dori să faci acum — adică în minutele următoare ? Ai vrea să te întorci la oaspeţi ?

— Nu. De o mie de ori nu, se împotrivi hotărîtă.

— Atunci nu te mai necăji pe motiv că au venit. În fond, nu-i o crimă că i-a chemat în timp ce lipseam de acasă. Mai grav mi se pare faptul că nu s-a mulţumit cu preparativele doamnei Williams, apelînd la o firmă din tîrg. Dar să lăsăm şi asta deoparte. Aş putea bea un ceai ?

— Îngăduie-mi să ţi-l pregătesc eu şi să rămîn lîngă dumneata, îl rugă Emily.

— Prea bine, se învoi domnul Wharton pe loc. Şi, fiindcă nu mă sfiesc să intru în sufrageria casei mele, am să te scuz personal faţă de musafiri, anunţă el.

Şi pe dată porni într-acolo, cu mersul lui tîrşiit.

— Oo, iată cine a venit printre noi ! strigă doamna Roby cînd îl văzu răsărind.

— Aţi luat masa de seară, sir ? se arătă ginerele prevenitor.

— Da, am cinat mai devreme, îl informă socrul. După care se adresă celorlalţi : Nu v-aş fi deranjat cu prezenţa mea dar, la sosire, am găsit-o pe fiică-mea cam bolnavă, şi m-a rugat să-i scuz faţă de dumneavoastră absenţa.

— Mă duc să văd ce-i cu ea, zise Lopez ridicîndu-se de la masă.

— Nu e cazul, îi opri domnul Wharton avîntul. Starea ei nu e gravă, dar, oricum, nu-i permite să facă oficiul de gazdă.

— Atunci mă reped eu pînă la nepoţică, se oferi doamna Roby.

— Ba te-aş ruga să rămîi pe loc, se opuse bătrînul din nou.

Şi, după ce îi convinse pe toţi să continue masa nestingheriţi, se retrase la fel de discret precum apăruse. Evident că Lopez nu mai avea nici un chef de petrecere. Însă fiind mare meşter în arta disimulării, reuşi să ascundă negura ce-i pogorîse în cuget, arborînd veselia pe care i-o impunea rolul de amfitrion.

CAPITOLUL IX

„UNDE O FI GUATEMALA ?“

În urma celor aflate din gura fiicei sale, — deşi afirmaţii răzleţe şi prea puţin edificatoare — domnul Wharton ajunse la o hotărîre irevocabilă cu privire la ginere şi anume, să renunţe la orice proiect de a-l finanţa.

Despre confesiunile lui Emily, nu mai amintise de faţă cu ea, şi nici de ospăţul ce le prilejuise.

— Să nu mai vorbim de ce a fost. şi să nu-mi ceri amănunte referitoare la viaţa mea, îl rugase chiar Emily.

Şi tatăl se conformase, reînnoindu-şi doar stăruinţele de a nu părăsi locuinţa din Manchester Square măcar pînă la naşterea pruncului.

— Te asigur că Lopez nu mă stînjeneşte, îi argumentase el, plin de convingere. Mai ales că, în prezenţa mea, n-o să invite pe nimeni, adăugase zîmbind.

Faţă de ginere nu se arătase nemulţumit de libertatea pe care şi-o luase, trecînd peste incident fără să i-l pomenească măcar în treacăt. În schimb, la vreo săptămînă de la seara festinului, îi comunică hotărîrea definitivă cu testamentul.

— Uite ce, Lopez, începu el, socot că e bine să te anunţ de pe acum ce am decis în legătură cu moştenirea, ca să nu te nutreşti cu speranţe deşarte. De la mine nu mai primeşti nici un ban în contul lui Emily.

— Veţi face precum doriţi, sir.

— Întocmai. Dealtminteri, ți-am dat pînă acum o sumă considerabilă, însă care mă tem că n-a prea contat în vastele dumitale combinații comerciale.

— Într-adevăr, mare lucru n-a însemnat pentru mine, îi replică ginerele cu insolență.

— Mă rog, fiecare avem un anume etalon de măsurat. Încît, ceea ce pentru unii înseamnă un capăt de țară, pentru alții nu reprezintă nimic, filozofă domnul Wharton. Și oricare ți-ar fi criteriul, la alți bani să nu te aștepți. Mai vreau să te anunț că Emily va trebui să locuiască deocamdată la mine, unde și dumneata ești binevenit, se înțelege. Aranjamentul acesta te scutește de cheltuielile zilnice — o latură deloc neglijabilă în ipoteza unor încurcături de ordin bănesc.

— Oricît de interesat m-ați considera, totuși nu m-am pretat la asemenea calcule, pretinse ginerele cu aroganță.

— Eu mă pretez însă, îl ironiză bătrînul, zîmbind, fiindcă nevoile vieții m-au învățat să am în vedere și astfel de mărunțișuri. Și ca să termin ideea cu care am început, moștenirea ce-o las fiicei mele, îi va parveni după ce voi fi decedat, cînd executorii testamentari îi vor înmîna veniturile lichide, urmînd ca, după moartea lui Emily, să predea întregul capital eventualilor ei copii. Iată dar în ce chip am dispus de avere, și m-am gîndit că e datoria mea să te înștiințez.

— Și pentru mine nu faceți nimic ? se alarmă Lopez.

— Dacă înseamnă nimic faptul că te întrețin în clipa de față, iar pe viitor îți ajut soția și copiii, atunci nu fac nimic. Deși toate acestea îmi închipuiam că reprezintă ceva...

— Nu reprezintă nimic, se oțărî ginerele. Absolut nimic.

— Fie și cum zici dumneata, rosti domnul Wharton cu răceală de gheață. Și cu asta am încheiat. Bună ziua.

Pe moment, Lopez nu mai avu cum să își apare cauza, însă la două zile, declanșă o nouă discuție.

— Deunăzi mi-ați vorbit foarte răspicat, sir, îl atacă el pe socru.

— Nu întîmplător, ci pentru că am vrut-o neapărat.

— Ei bine, la fel am să vă vorbesc și eu astăzi, îl preveni Lopez, trăgînd aer în piept. Atît eu, cît și fiica dumneavoastră vom ajunge în cea mai neagră mizerie, dacă nu reconsiderați hotărîrea pe care ați luat-o.

— Dacă prin „reconsiderare" înțelegi bani — mai exact suma pe care ai dori s-o încasezi de la mine — află că n-o reconsider. Îți făgăduiesc în modul cel mai solemn că nu îți voi pune la dispoziție nici un capital care te-ar ajuta în afaceri.

— În cazul acesta, vă anunț și eu ce mi-am pus în gînd, și vă promit, tot atît de solemn, că n-am să-mi încalc cuvîntul. În situația în care mă aflu, sînt nevoit să părăsesc Anglia spre a-mi încerca norocul în America Centrală. Voi emigra în Guatemala, unde mi se oferă o perspectivă — deși nu foarte promițătoare.

— În Guatemala ? ! repetă bătrînul uimit.

— Da, întări celălalt. Niște prieteni de-ai mei au un aranjament pe acolo — de care nu i-am vorbit încă soției mele. Dar în situația de față va trebui să-l accept. Ca și Emily, dealtminteri, care mă va însoți.

— Doar n-ai de gînd s-o tîrăști în Guatemala cu dumneata ? se neliniști domnul Wharton.

— Cum adică, să nu-mi iau soția cu mine ? Ei nu, că asta-mi place ! rînji Lopez cu prefăcută surprindere. V-ați imaginat un singur moment că aș putea să plec lăsînd-o la cheremul filotimiei dumneavoastră ? Ori că Emily s-ar gîndi să mă abandoneze ? Am impresia că nu vă cunoașteți fiica.

— Bine ar fi fost să n-o fi cunoscut dumneata, suspină cu obidă bătrînul.

— Asta nu are nici o legătură cu tema noastră, i-o reteză ginerele. Odată ce n-am izbutit să mă căpătuiesc pe aici, sînt forțat să-mi caut norocul în altă parte. De-aș avea la îndemînă 20 000 lire — cît v-am informat că îmi trebuie — aș scăpa de încurcături și aș deveni om bogat. Or dacă nu dispun de acest capital pînă în pragul Crăciunului, nu-mi rămîne decît să pornesc cu Emily în pribegie.

— Ce mi-ai spus miroase a șantaj și mă îngrețoșează, îl repezi domnul Wharton.

— Aveţi intoleranţă pentru adevăruri ? Fiindcă n-aţi auzit altceva decît adevărul.

— Se poate. Dar tot nu mă întorc de la hotărîrea pe care am luat-o.

— Nici eu nu renunţ la a mea, sir.

— Iar Emily o să procedeze cum va crede ea de cuviinţă...

— Ba pardon, ricană ginerele. Va trebui să facă ce cred *eu* de cuviinţă.

— Nu mai am ce discuta cu dumneata, replică domnul Wharton. Şi o deplîng din adîncul inimii pe săraca mea fată.

— Într-adevăr, săracă, de vreme ce tatăl ei nu se îndură să-i întindă o mînă de ajutor, îl provocă Lopez cu impertinenţă. Şi întrucît mă aştept s-o montaţi împotriva mea — sau în orice caz să vă manifestaţi autoritatea — am s-o iau fără întîrziere din Manchester Square, ameninţă el, sfîrşind convorbirea întocmai cum plănuise.

Deoarece greşit şi-ar închipui cineva că n-o pusese la cale. De cînd primise verdictul domnului Wharton, o clocise întruna, neştiind în ce fel să-i plătească polița. Să-i vorbească mieros, chibzuise că nu mai avea nici o raţiune, din moment ce graţiozităţile şi supunerea nu-i slujiseră la nimic. Deci mai bine trecea la agresiune fățișă, pentru că tot nu mai avea ce să piardă. Sau cine ştie ? Poate că, arătîndu-se bătăios, îl intimida pe moşneag, întorcîndu-l de la zănatica hotărîre de a nu-l finanța. Şi astfel, pregătit de ofensivă, declanşase ostilităţile. Nici ideea expatrierii nu fusese spontană ori numai fructul imaginaţiei sale bogate. La originea ei se afla o discuţie purtată cu Mills Happerton, care-i sugerase, într-o vreme, un post de director la o exploatare minieră din Guatemala. Dar asta se petrecuse înaintea căsătoriei cu Emily, încît nu era deloc imposibil ca oferta să se fi perimat între timp. Iar dacă Lopez uzase totuşi de ea, o făcuse la gîndul să-l sperie pe socrul obstrucţionist. Precum şi pe fiică-sa. Drept care, după ce i-o servi juristului, i-o plasă şi lui Emily.

— Ţi-a vorbit taică-tu despre proiectele mele ? o întrebă la vreo două zile după dialogul cu domnul Wharton.

— Nu-mi amintesc să-l fi auzit pomenind despre așa ceva...

— Înseamnă că ți-a ascuns vestea, pentru că, altminteri, n-o uitai peste noapte. Așa că ți-o voi da eu. Voi pleca în Guatemala.

— Guatemala ? îngînă Emily. Unde s-o fi aflînd Guatemala ?

— Văd că ai lipsit de la această lecție de geografie, o ironiză portughezul, dar asta nu te împiedică să reflectezi la plecarea pe care ți-am anunțat-o.

— Într-adevăr, aud pentru prima dată că te-ai duce acolo...

— Nu „m-aș duce", fiindcă vom merge împreună. Și chiar foarte curînd, precizează el. Adică de îndată ce vei putea voiaja.

— Dar unde e Guatemala ? Și cîtă vreme vom sta, Ferdinand ?

— Guatemala se află în America Centrală, și vom rămîne acolo poate cît vom trăi. Pentru că aici nu am cum să-mi cîștig existența.

Această comunicare fulgerătoare și sibilinică, generă discuții interminabile în Manchester Square. Vreme de două luni se vorbi numai de strămutarea celor doi tineri pe meleaguri îndepărtate, în căutarea unui mijloc de trai. Și dacă la început perspectiva păruse aeriană și incredibilă, după confirmarea sosită din partea lui Mills Happerton, căpătase consistența unei realități amenințătoare. Adică exact cum dorise Lopez, și cum aranjase. Fiindcă avusese grijă să-l alerteze pe marele comerciant, reamintindu-i vechea propunere și arătîndu-se amator s-o accepte. Iar acesta îl anunțase în scris că putea să-i înlesnească numirea — dacă într-adevăr îl interesa.

— Cum să nu mă intereseze ! explodase el, fluturînd depeșa pe sub nasul domnului Wharton. Nu mi-e gîndul decît la plecare. Și sper că Emily va putea să pornească la drum cam la două luni după naștere. Din informațiile culese, pruncii suportă bine călătoria pe apă.

În perioada aceasta lipsea mult de acasă, fiind reclamat, chipurile, de treburi. Care anume ? Nu specifica niciodată, încît Emily și bătrînul și-l închipuiau fie ocupîndu-se de obișnuitele tranzacții comerciale, sau de perfec-

tarea emigrării în America. În zorul ce-l arăta, s-ar fi zis că uitase de amenințarea cu părăsirea locuinței din Manchester Square. În schimb, nu uita să arunce în fiecare zi o pastilă în legătură cu apropiatul surghiun. Pînă cînd Emily și bătrînul se văzură siliți să adopte o hotărîre.

— Ce voi face, papà ? Îl urmez ori nu ? îl întrebase Emily cu glas destrămat de temeri și îndoieli.

— După legile în vigoare, ai datoria de a-l urma ; dar într-un mariaj ca al tău, nu trebuie să respecți litera legii. Iar cu forța, nu te poate urca pe vapor.

— Și dacă-mi poruncește să merg ?

— Nu-l asculți. Rămîi cu mine și cu copilul. Va trebui să dau o luptă serioasă cu veneticul. Dar te asigur că toată lumea o să fie de partea ta.

După acest început, care nu o convinse întrutotul, Emily îl puse și pe Lopez în fața aceleiași întrebări.

— Natural că mă vei urma, îi răspunse pe obișnuitul ton de comandă.

— Vrei să spui că va trebui să merg, indiferent de dorința mea ?

— Bineînțeles, întări el. Doar unde e locul soției ? Sau te-oi fi gîndit că aș întinde-o de unul singur, lăsîndu-te aici, să te lăfăi în bogăția lui taică-tu ? Te înșeli, drăguțo. Fiindcă nu asta-i concepția mea despre căsnicie.

— Atunci, uite ce, Ferdinand. Am reflectat îndelung la ce am de făcut, și te rog să-mi lași libertatea de a rămîne aici. Îți cer acest lucru așa cum ți-aș cerși viața.

— Cine ți-a vîrît asta în cap ? Taică-tu ?

— Nici pomeneală. El mi-a sugerat altceva...

— Ce anume ?

— Să refuz pur și simplu să plec.

— Așa te-a învățat ? începu să fiarbă Lopez.

— Da. Însă n-am să refuz. Dacă tu stărui, am să merg. Doar nu ne-om război pentru asta...

— Așa mi-ar place să sper, se mai îmblînzi el.

— Însă eu te implor să mă cruți.

— Frumoasă probă de egoism, draga mea ! o luă în derîdere.

— O fi, nu te pot contrazice. Dar oare condamnatul care-l imploră pe jude să-i cruțe viața dovedește tot egoism ?

— La mine nu te gîndești nici un pic ? ocoli el răspunsul. Pentru că sînt nevoit să plec.

— Știu. Dar urmîndu-te, nu te-aș face mai fericit.

— Îți imaginezi cum o duce un bărbat complet singur într-o țară străină ? încercă s-o impresioneze.

— Oricum, cred că o duce mai bine singur, decît cu o soție... pe care... nu o iubește.

— Cine spune că nu te iubesc ? se aprinse el iar.

— Sau cu o soție... care... nu îl iubește, rosti Emily cu voce scăzută și cu nesfîrșită blîndețe, însă privindu-l curajoasă în ochi.

— Și-mi spui asta de la obraz ? scăpără indignat.

— La ce mi-ar sluji să te mint ? Nu te-ai dovedit omul pe care-l visam.

— Și pentru că-ți vezi năruite castelele ce ți le-ai înălțat pe nisip, îmi declari, fără urmă de jenă, că nu mă iubești și preferi să ne despărțim ? îi reproșă el vijelios. Așa înțelegi să îți faci datoria ?

— De ce mi-ai arătat atîta cruzime ? îi reproșă Emily fără a-l slăbi din priviri.

— Mă învinuiești de cruzime ? o întrebă din ce în ce mai ultragiat. Dar ce ți-am făcut ? Te-am bătut vreodată ? Te-am ținut flămîndă ? Nu ți-am implorat bunăvoința și ajutorul, ca s-o ducem mai bine, și m-ai refuzat totdeauna ? Se vede însă că ți-ai dat seama, împreună cu taică-tu, că nu am veniturile la care v-ați așteptat, și vreți să vă descotorosiți de mine. Asta e, recunoaște !

— Nu sărăcia mă alungă de lîngă tine, afirmă Emily cu solemnitate.

— Aiurea ! îi rînji sfidător. Și află că nu scapi de mine. Vă trebui să mă urmezi, ca soție, oriunde voi considera nimerit să trăiesc. Deși ai un tată bogat, n-o să te bucuri de bunăstare decît în ziua cînd ți-o voi asigura eu — așa cum se și cuvine, dealtminteri. Dacă tatăl tău mi-ar fi încredințat banii pe care ți-i datorează ca fiică, nu trebuia să ne luăm lumea în cap. Dar fiindcă nu se îndură să se des-

parte de arginți, sîntem siliți să ne căutăm norocul aiurea. Asta e adevărul, și nu strică să-l știi, încheie ceva mai domesticit. Dar cînd Emily se îndreptă către ușă, îi mai puse o întrebare : Ai de gînd să te opui dreptului meu de a te lua acolo unde mă duc ?

— Dacă-mi impui, am să merg, răspunse ea dezarmată.

— Cel puțin bine că te scutești de scandalul și presiunile la care aș recurge, îi zise abia ascunzîndu-și triumful.

La ivirea domnului Wharton, fiica îi relată convorbirea, iar bătrînul o ascultă amuțit, clătinînd cu jale din cap și pe urmă dispăru în birou, ca să ofteze pe săturate. Pentru că nu putea să-i fie de nici un folos. Îi oferise ajutorul, însă ea i-l refuzase, și nu avea nici tăria să-i spună cît de amarnic greșește. Deoarece, ancorîndu-se în continuare de căpcăunul pe care și-l alesese, nimic n-o mai putea smulge din ghearele lui. Sau poate doar banii ? se gîndea uneori. Ce ar fi fost să-i ofere o sumă oarecare, cu condiția să plece de unul singur în Guatemala? De ar fi avut garanția că scapă de el, i-ar fi dat bucuros și cele 20 000 lire pe care i le ceruse. Dar cine-l asigura că, după încasarea sumei, mai pleca la capătul lumii, ori că nu se va întoarce de acolo de îndată ce-o va isprăvi ? Torturat de incertitudine, cît și de nesuferita prezență a veneticului, simțea că se înăbușă în propria-i casă, din care Lopez nici nu visa să se mute, precum îl amenințase.

De o vreme nu-și mai văzuse nici fiul, care plecase din Londra înaintea revenirii sale din Brighton, și vagabonda pe meleaguri străine, de unde nu-i dădea nici o veste, afară de confirmările telegrafice a primirii stipendiului la băncile indicate.

Fără știrea părintelui, Emily îi scrisese fratelui ei, nu ca să-i împărtășească durerile, ci ca să-i anunțe plecarea în Guatemala și să-l recheme în Anglia pentru a-și lua bun rămas. Bîntuită mereu de necazuri, se schimbase așa mult, încît, cercetîndu-se în oglindă, aproape că nu recunoscu chipul tras, vlăguit și palid ce o privea cu ochi adînciți în orbite.

Iar înaintea Crăciunului născu un băiat, care avea să trăiască doar cîteva ceasuri.

— Sărmanul de el, nu va vieţui... L-am auzit şi pe doctor spunînd acest lucru, îi şopti ea lui Lopez cînd apăru în preajmă.

— Parcă aş fi blestemat ! scrîşnise acesta. Tot ce-i legat de mine se preface în scrum !

— N-ai vrea să-l vezi cum arată ?

— L-am văzut şi tare aş dori să mă iau cu el pe lumea cealaltă...

— Ba pe mine, fremătă Emily. Ce n-aş da să închid ochii şi să nu mai ştiu de nimic.

Spre seară, la întoarcerea lui Lopez de prin City, noul născut se stinsese, iar Emily arăta mai pieritâ ca oricînd.

— O, Ferdinand, măcar acuma spune-mi o vorbă de mîngîiere, îl imploră deznădăjduită.

— Ce cuvînt aş putea rosti cînd ştiu că nu mă iubeşti ? Ori crezi că am uitat ce mi-ai zis, pentru că... mi-am pierdut fiul ?

— Cu bunătatea poţi să recîştigi inima unei femei...

— Astea sînt basme ! pufni pe nări, sfidător. Şi apoi cum aş putea să te mîngîi şi să-ţi înşir vorbe dulci, cînd mă hărţuiesc atîtea gînduri şi greutăţi ? Şi totuşi, la despărţire, o sărută abia perceptibil pe frunte.

După înmormîntarea pruncului, aproape nimic nu mai amintea de efemera sa apariţie. Viaţa în Manchester Square se reîntorsese în albia firească, nestrîmtorată de jale şi obişnuitele tînguiri. Numai Emily — revenită şi ea la singurătatea din totdeauna — încerca să-şi aline durerea, repetîndu-şi cu stăruinţă că poate fusese norocul pruncului s-o părăsească aşa grabnic, salvîndu-se astfel de umilinţele şi încercările ce poate l-ar fi pîndit, datorită tatălui pe care i-l hărăzise. Dar cînd dădea cu ochii de lucruşoarele lui — în care-şi aflase de atîtea ori mîngîierea, lăsîndu-se absorbită de hărnicia degetelor şi de minunatele planuri ce i le făurea mititelului — o podideau lacrimile şi plîngea pînă la istovire.

Doar zidurile şedeau mărturie suferinţelor ei ascunse. Şi timpul — care înainta implacabil. Venise anul nou, trecuse prima jumătate din luna ianuarie, numai proiectul emigrării parcă încremenise. Deşi Lopez vorbea de plecare ca de un fapt iminent. Ba socotind-o atît de apropiată, îi declarase soţiei sale că nu mai vedea rostul mutării din

Manchester Square. Însă, lucru ciudat ! Cînd îi cerea desluşiri în legătură cu pregătirile şi garderoba ei specială, o poftea să nu se pripească, pretinzînd că două săptămîni ajungeau pentru a se pune la punct, şi avea s-o anunţe din vreme cînd să înceapă cumpărăturile.

— Mă simt onorat de favoarea pe care mi-o face de a zăbovi în umila mea casă, mai bombănea domnul Wharton din cînd în cînd.

— Papà, dacă ţii negreşit, îl rog să găsească fără întîrziere o locuinţă, murmură Emily încurcată.

— Vai, Emily, nu fi răutăcioasă cu mine, se apăra el. Oricît mi-aş impune, mă calcă pe nervi prezenţa lui zilnică. Dar mă împac şi cu asta, decît să te pierd...

Sărmanul bătrîn, îşi propunea să îndure orice, fără să bănuiască pe atunci că toleranţa lui va fi pusă la încercări şi mai grele, deşi de nişte fapte minore şi ridicole în esenţă, însă care aveau să-l scandalizeze la culme. Prima surpriză de această natură o constitui nota de plată trimisă de firma „Stewam şi Sugarscraps“ pentru faimosul dineu oferit de Lopez.

— Ia te uită ce mi-a venit ! îi arătă hîrtia lui Emily — de care nu se ferea în acea perioadă.

— Desigur e o greşeală, papà, susţinu fiica, văzînd că nota fusese făcută pe numele Wharton.

— Ba te înşeli, o contrazise bătrînul. Festinul s-a dat în casă la mine, aşa că-l voi achita, chiar dacă Lopez ar vrea să mi-o ia înainte — sau ar avea cu ce să-l plătească. Dar ascultă ce bazaconii mi se înşiră la capitolul vinuri : „Château Yquem“ şi „Côte d'Or“ ! Poate Château [1] — coteţ, însă nici într-un caz „Yquem“ !

Şi după ce-i bodogăni pe patronii firmei, le completă un cec de 26 lire şi le scrise cîteva rînduri, în care-i ruga să nu mai trimită mîncăruri pe adresa lui, întrucît nu obişnuia să ofere dineuri cu bucate pregătite în tîrg ori la preţuri aşa piperate.

La numai cîteva zile, se trezi însă cu altă factură — de astă dată pentru trăsura închiriată de Lopez încă de la întoarcerea din voiajul de nuntă. Spre deosebire de prima, aceasta era făcută pe numele ginerelui şi expediată juris-

[1] Castel (fr.).

tului cu scuzele de rigoare ale firmei. Aşa că bătrînul i-o arătă portughezului.

— Nu au trimis-o la indicaţia mea, se justifică el.

— O vei onora însă ? îl luă socrul din scurt.

— În orice caz nu vă rog s-o plătiţi dumneavoastră, îi răspunse băţos.

Dar şi „nerugat", bătrînul o achită. După care mai primi o somaţie pentru chiria apartamentului din strada Belgrave. Şi încă două — în valoare, respectiv, de 30 şi 40 lire — de la casa de mode „Lewes şi Allenby", unde Lopez comandase cîteva rochii soţiei sale, în primele zile după căsătorie.

— Vai, papà, ce rău îmi pare că mi le-am făcut ! se văicări Emily ruşinată.

— Nu-ţi imput nimic, fata mea, şi bucuros îţi plătesc orişice, o linişti părintele. Ba te asigur că şi pe el l-aş cadorisi cu bani, ca să mi te lase aici. I-aş da fericit oricît mi-ar pretinde, numai să-l văd odată... plecat !

CAPITOLUL X

RĂZBUNAREA LUI SLIDE

— Vreţi să spuneţi, my lady, că Ducele de Omnium î-a rambursat candidatului banii cheltuiţi cu alegerile din Silverbridge ?

— Întocmai, domnule Slide, confirmă lady Eustace, lăsîndu-l cu gura căscată pe ascultător.

— Ţi se pare de necrezut ! Pe cuvînt ! exclamă doamna Leslie, aflată şi ea de faţă.

Conversaţia se ducea în salonul distinsei lady Eustace, aliata de ultimă oră a ziaristului Quintus Slide — patriotul neostoit de la „People's Banner" [1], care se şi văzuse în posesia unei informaţii senzaţionale ce ar fi putut ferici naţiunea britanică.

[1] Drapelul poporului (engl.).

— Şi cum de aţi aflat, lady Eustace ? o descusu cu aviditate. Iertaţi-mi pisălogeala, dar cînd e vorba de granguri, nu ai voie s-o zbîrceşti cu vreo ştire. Tot ce publici trebuie să fie buche de evanghelie. De-aia mi-am şi luat obiceiul să nu folosesc zvonurile reporterilor, pînă nu mă conving la sursă de veracitatea lor.

— M-am gîndit eu că aşa procedaţi, rosti gazda cu un aer oracular.

— Pfiii ! şuieră editorul, privind-o cu ochi dilataţi de admiraţie, şi într-un fel care voia s-o şi măgulească. Numai că lady Eustace fusese ţinta atîtor mărturii de admiraţie şi atît de felurit exprimate, încît holbarea lui Slide o lăsă complet rece. Informaţia v-a dat-o chiar el ? o iscodi mai departe.

— Dar dumneata te-ai interesat de ce te-am rugat eu ? îl încolţi gazda cu nerăbdare.

— Mai e vorbă ? se hlizi jurnalistul.

— Atunci pot preveni orice pierdere, acceptîndu-i hîrtiile pe care le denumeşte titluri de garanţie ? stărui curioasă.

— O să vă spun ce aveţi de făcut, o temperă Slide. Doar ne ajutăm reciproc, nu-i aşa ?

— În ce mă priveşte, nu am de gînd să umblu cu ascunzişuri. Prin Pountney am aflat chestiunea. Îl cunoşti pe maior, îmi închipui...

— Mai e vorbă ? repetă ziaristul. Maiorul Pountney s-a numărat, într-o vreme, printre invitaţii de la Gatherum, de unde i s-a cam dat tălpăşiţa. Este sau nu ?

— Se pare că, într-adevăr, devenise indezirabil, recunoscu lady Eustace fără voie. Deşi nu văd nici o legătură între păţania lui şi discuţia noastră. Poţi fi sigur că Lopez i-a cerut Ducelui de Omnium să-i restituie investiţiile făcute în alegeri, iar acesta s-a executat prompt.

— Să nu aveţi cea mai mică îndoială, completă doamna Leslie. Deţinem ştirea chiar din gura maiorului Pountney. El ne-a povestit cum, în urma unui pariu făcut cu Lopez, acesta i-a arătat cecul Ducelui de Omnium.

— Cu alte cuvinte, Pountney a văzut banii, întări amfitrioana.

Ziaristul nu replică pe moment, ci, mîngîindu-şi bărbia şi gura, încercă să întrevadă efectul ştirii pe care o pes-

cuise. Hotărît lucru, avea să producă vîlvă, deoarece, platnicul pe care urma să-l demaşte nu era altul decît primul ministru al ţării şi în plus — amănunt decisiv — un vrăjmaş personal. „Or cînd cineva îmi refuză colaborarea cerută, nu-l iert nici în mormînt", afirmase cîndva jurnalistul. Şi cu toate că lady Eustace nu-i auzise ameninţarea, fusese impresionată de expresia feţei lui, în timp ce-şi netezise bărbia şi buzele. „Arăta ca un diavol", se scuturase ea mai pe urmă, descriindu-l prietenei. Şi lady Eustace nu se înfiora de orice nimic.

— E formidabilă chestia ! mormăi editorul la capătul cugetării. De-a dreptul senzaţională !

— Să nu-i spui maiorului că o deţii de la mine, îl avertiză gazda.

— Fiţi pe pace, my lady ! o linişti el. Am vrut doar să-mi fac o idee de ce sînt în stare grangurii. Cît despre sunătorii pe care vă gîndeaţi să-i puneţi în palma lui Ferdinand Lopez, aş zice să vă lăsaţi păgubaşă.

— Chiar dacă-mi dă, ca asigurare, acele titluri de garanţie ? scînci nobila doamnă cu vădită dezamăgire. Banii mei ar fi investiţi în mari cantităţi de rom, al cărui preţ — după cum se aude — va creşte vertiginos.

— Ţineţi-vă bănişorii, repetă jurnalistul. Nu vă pot spune mai mult, pentru că nu-mi stă în caracter să divulg nume de persoane. Dar nu vă încurcaţi cu Lopez.

De îndată ce sfîrşi vizita, jurnalistul porni în căutarea maiorului Pountney, pe care, găsindu-l la clubul obişnuit, îl stoarse de tot ce ştia în legătură cu plata făcută fostului aspirant al circumscripţiei Silverbridge. Dealtfel, Pountney recunoscu fără nici o codeală că văzuse cu ochii lui cecul de 500 lire.

— Ţi l-a arătat portughezul în urma nu ştiu cărui pariu. Este sau nu ? îl provocă editorul.

— Da de unde ! negă celălalt. Şi bănuiesc de unde ai aflat versiunea cu rămăşagul. Ţi-a plasat-o lady Eustace, care tulbură toate apele. Numai că lucrurile s-au petrecut altfel. Şi iată cum. Nu de mult, Lopez era foc şi pară de supărat, şi se lăuda că-l va face pe duce să-i cadă în genunchi. Ceea ce m-a făcut să-l iau în derîdere, natural. Atunci, mîniat, a scos din jiletcă un cec pe care mi l-a întins să-l privesc. Şi am văzut, scris negru pe alb, „Om-

nium“ — adică numele titularului — și „500 lire“ — adică valoarea donației.

Odată ce primi confirmarea știrii — și chiar de la „sursă“, cum pretindea că obișnuiește — editorul dădu fuga la sediul ziarului „People's Banner“, se închise în cușca de sticlă și se apucă să-l încondeieze pe duce.

Toate acestea se întîmplau în cea dintîi săptămînă a lunii ianuarie, în timp ce familia Omnium se recrea la domeniul Matching, împreună cu cîțiva oaspeți. Vacanța din toamnă, petrecută în doi, se dovedise un calvar pentru lady Glencora, deși i-l menise soțului, ca răsplată pentru șicanele prin care-i rănise orgoliul. Dar pînă la urmă, se pedepsise pe ea. Fiindcă Plantagenet se bucurase de o parteneră tăcută, ca lady Rosina — singura pe care i-o invitase ducesa — precum și de izolarea ce i-o crease — grație căreia lucrase cu spor — pe cînd lady Glencora se plictisise de moarte, cu toate că în fața lui nu voise s-o recunoască. Iar lady Rosina se simțise, firește, în al nouălea cer. Abia în septembrie răsuflase și Glencora ușurată, avîndu-i în preajmă pe Phineas Finn și pe prea iubita ei Marie. Apoi, în octombrie, o absorbiseră alte amuzamente și ocupații — printre care și o vizită la regină. Ca după un ciclu de conferințe ținute de duce prin țară, pe tema sistemului zecimal, să poposească amîndoi la castelul Gatherum, în vederea Crăciunului, pe care nu-l sărbătoriră totuși cu fastul obișnuit, ospitalitatea ducală mărginindu-se doar la două banchete — unul oferit în cinstea nobilimii rurale și a moșierilor, celălalt pentru fermieri și arendași. Fusese o perioadă tihnită, chiar pentru nobilul premier, care nu se mai prăvălea în genunile disperării de cîte ori descoperea cîte o șopîrlă în „People's Banner“, menită să avertizeze cetățenii britanici că actualul Cabinet nu se mai întrunise din vară. Aceeași liniște o vădise și mai pe urmă, la Matching, unde se mutase după Crăciun, însă, de astă dată, înconjurat și de prieteni apropiați ca bătrînul de St. Bungay cu soția, Phineas Finn împreună cu Marie, lordul și lady Cantrip, și încă vreo două persoane iubite.

Numai că seninătatea vieții lui avea să se curme în chipul cel mai brutal, odată cu apariția ultimei calomnii

a lui Slide. Ducele era singur, în camera lui, și tocmai sfîrșise gustarea de dimineață, cînd dădu peste nimicitorul articol.

„Ne muncește o întrebare : Cine a suportat cheltuiala domnului Ferdinand Lopez în alegerile din Silverbridge ?“ se spunea în articol. „Primul răspuns ar putea fi : însuși candidatul. Iar în fața lui, nu am mai avea nimic de adăugat, întrucît nu sîntem curioși să ne spună dacă încercarea l-a costat mult sau puțin. Ar mai exista posibilitatea să fi obținut fondurile trebuincioase printr-o subscripție inițiată de confrații politici. Și în cazul acesta, iarăși ne-ar astupa gura. Precum n-ar fi exclus să fi căpătat banii de la proaspătul club politic de care s-a făcut atîta vîlvă de la un timp, și al cărui sprijin l-am saluta bucuroși, ca dealtminteri și atestarea domnului Ferdinand Lopez sau a prietenilor domniei sale în legătură cu subvenția primită.

Dar pînă la confirmarea uneia dintre presupunerile enumerate, credem de datoria noastră să dăm glas unei întrebări zămislită de o știre — sau mai degrabă de o sesizare — ajunsă la cunoștința noastră. Iar întrebarea care ne urmărește este aceasta : nu cumva cheltuielile cu pricina au fost acoperite de primul-ministru ? Și dacă răspunsul este afirmativ, înseamnă că am descoperit o fisură în caracterul înaltului demnitar, o fisură urîtă pe care avem obligația s-o dăm în vileag. Ba mai mult de atît. Dacă într-adevăr investițiile la care ne referim s-au efectuat din buzunarul Ducelui de Omnium, atunci nu mai poate rămîne în funcția de acum.

Se știe că pairii nu au dreptul să influențeze alegerea deputaților din Camera Comunelor. De asemeni, se știe că premierul nu are voie să facă vreo tentativă de a-și cumpăra adeziunea parlamentarilor. Apoi se cunoaște declarația fermă — dacă nu chiar ostentativă — a Ducelui de Omnium din preziua ultimelor alegeri, prin care osîndea ingerința înaintașilor — cît și a sa, am adăuga noi — în desemnarea candidaturilor. Blamînd metoda predecesorilor, nobilul dregător ne încredința că nu le va urma pilda, ci va rămîne deoparte, așa cum n-o făcuse în anii trecuți. Or, în ce chip l-am putea judeca pe mai marele Cabine-

tului dacă, după solemna-i făgăduinţă, a subvenţionat totuşi pe candidatul din Silverbridge ?“

Evident, articolul era mult mai lung, dar socotim că din spicuirile de mai sus, cititorul a putut să desprindă gravitatea învinuirii adusă de Quintus Slide. Firește că Ducele de Omnium l-a străbătut pe de-a-ntregul, şi încă de două ori, înainte de a-l digera. Ca mai apoi să-şi dea seama că oribila acuzaţie putea să apară întemeiată, de vreme ce realmente îl despăgubise pe candidat. Fără îndoială, o făcuse cu cele mai pure intenţii — aşa cum o ştie şi cititorul. Dar cum să-şi fi motivat gestul, cînd nu concepea s-o pună pe Glencora într-o lumină defavorabilă ?

De la trimiterea ceculuí, nu mai pomenise nimănui despre el. Însă nici nu-l putuse uita. Existase un moment, înaintea expedierii, cînd fusese îndemnat să renunţe de a-l mai trimite. Imboldul venise de la secretarul particular, dar acesta nu cutezase să-l îmbrace într-o formă destul de convingătoare, fiindcă, deşi mai marele său îi arăta înţelegere, îngăduinţă şi-o politeţe aproape exagerată — ca dealtfel tuturor subalternilor —, nu permitea să fie îndrumat. Dincolo de incontestabila-i omenie, de grija constantă pentru binele celor din jur, de proverbiala sa modestie, ce-l desprinsese de titluri şi avuţii, lăsîndu-le în folosinţa exclusivă a familiei, stăruia o sensibilitate nemoderată, care-l făcea refractar la poveţe. Încît oricine se încumeta să i le ofere, trebuia să ştie că îl jigneşte, deoarece le interpreta ca o critică, nicum o încercare de a-l ajuta. Singurele sfaturi primite erau cele de ordin practic, asemenea recomandării făcute de lady Rosina în legătură cu încălţămintea ; sau a chelarului, referitoare la soiurile de vinuri ; ori a rîndaşului, cu privire la rasele cailor ce meritau să fie prăsite. Pe acestea le accepta bucuros şi chiar cu recunoştinţă, neavînd absurda pretenţie că se pricepe la ghete, la vinuri şi la cai. Însă cînd era vorba de propria conduită, în viaţa de toate zilele sau oficială, ori de opinii şi rezoluţii politice, atunci să nu-l fi împins necuratul pe careva să-i arate ce avea de făcut. Şi tocmai de aceea secretarul particular abia îndrăznise să-i strecoare un avertisment, cînd îl văzuse pregătind cecul pentru Lopez.

— Sînteţi convins că procedaţi bine despăgubindu-l pe acest domn ? îl întrebase năpădit de emoţie.

Iar cînd premierul îi mormăise un „bineînţeles“ lapidar, nu mai avusese curajul de a-i împărtăşi temerile ce-l încercau. Şi cecul fusese trimis. Însă din clipa expedierii, ducele îşi pierduse siguranţa ce o arătase.

Ca după citirea articolului denunţător, să nu mai ştie încotro s-o apuce. Ar fi putut să nu ia în seamă învinuirea, continuînd să trăiască de parcă n-ar fi aflat-o şi aşteptînd să dispară, acoperită de timp şi uitare. Dar cunoscîndu-l destul de bine pe editor şi gazeta ce-o mînuia, nu se putea amăgi cu speranţa uitării. Pentru că Slide avea să repete atacul pînă îşi ralia mai multe ziare, şi la întrebarea iniţială avea să mai adauge una : „Cum de primul-ministru a trecut cu vederea învinuirea adusă de noi ?“ Aşadar n-o putea ignora, cum îşi propusese la început. Iar dacă admitea că o ştie, care trebuia să-i fie reacţia ? Adevărul era că-l despăgubise pe candidat. Şi avea tot dreptul să dispună de banii săi după cum credea de cuviinţă, cîtă vreme nu încălca legiuirile în vigoare. Or nu mituise pe nimeni. Şi nu urmărise nici coruperea vreunui om. Ci, călăuzit de o judecată cinstită, recunoscuse amestecul imprudent al soţiei sale în pierderea suferită de candidat, cît şi implicita sa obligaţie de a repara greşeala Glencorei măcar pe tărîmul financiar. Pentru aceste motive îl despăgubise pe Ferdinand Lopez, şi nu-şi imputa modul cum procedase. Dar i se închircea inima de ruşine la gîndul că fapta lui era arătată cu degetul.

Cum de avusese nesocotinţa să accepte dregătoria de acum, care îl expunea la atîtea necazuri ? îşi reproşa cu obidă. Fiindcă, de cînd o primise, nu se mai bucurase de o singură zi senină ori de vreo satisfacţie cît de măruntă, şi nici nu se putea mîngîia cu încredinţarea că şi-a fericit naţiunea prin serviciile aduse. După ce frămîntă un răstimp tot felul de gînduri şi presupuneri întunecate, trecu în camera de alături şi arătă secretarului blestematul articol.

— Mă tem că ai avut dreptate prevenindu-mă asupra rezultatului trimiterii cecului, îi zise, întinzîndu-i gazeta.

După ce luă cunoştinţă de atacul îndreptat împotriva superiorului său, Warburton căută să-l încurajeze :

— Nu vă poate dăuna, Excelenţă, declară pe un ton optimist, după ce, în sinea lui, îşi spusese contrariul.

— A trebuit să-l despăgubesc, din moment ce ducesa l-a... încurajat să se avînte în alegeri. Se vede că... nu şi-a dat seama, pentru că o rugasem să nu se amestece, îi declară stînjenit subalternului, deşi Warburton cunoştea foarte bine povestea după cît o pritocise cu lady Glencora.

— Cred că cel mai bun lucru ar fi să nu acordaţi nici o atenţie articolului, îl sfătui pe mai marele său.

Şi de astă dată, ducele îl ascultă. Numai că după trei zile mai apăru o notiţă în „People's Banner", tipărită cu litere de o şchioapă şi începînd tot cu interogaţii : „Are sau nu de gînd premierul să ne răspundă la întrebarea pe care i-am adresat-o săptămîna trecută ? Este adevărat că i-a restituit domnului Lopez cheltuielile prilejuite de candidarea în circumscripţia Silverbridge ? Îl prevenim că vom repeta întrebarea pînă ce vom primi aşteptatul răspuns !"

După citirea notiţei, ducele se duse din nou la secretarul particular.

— Să fiu în locul domniei voastre, n-aş întreprinde nimic pînă nu aş vedea şi poziţia altor ziare, îl îndemnă Warburton. Se ştie că „People's Banner" cultivă numai scandalurile.

— Aşa e, încuviinţă ducele. Iar eu cunosc şi pricina pentru care mă atacă această canalie de ziarist. Dar, din păcate, ziarul este citit, aşa încît mizerabila acuzaţie va deveni cunoscută, de va fi repetată, şi culmea e că se întemeiază pe o realitate. Căci i-am restituit omului banii irosiţi în alegeri şi, ca să spun adevărul pînă la capăt — cum nu mă sfiesc de faţă cu dumneata — nu sînt deloc pregătit să arăt, în mod public, motivul pentru care am procedat astfel. Or, în afara lui, nimic nu-mi poate justifica gestul.

— Atunci ar fi bine să spuneţi, Excelenţă, ce anume v-a îndemnat, îşi dădu Warburton cu părerea.

— Mi-e peste putinţă, gemu premierul.

— Întîmplarea face ca Ducele de St. Bungay să fie aici. Nu credeţi nimerit să-i relataţi şi domniei sale întîmplarea ? îi sugeră secretarul.

— S-ar putea. Am să reflectez. Şi nu ştiu ce mi-a venit să te sîcîi pe dumneata cu încurcăturile mele...

— Vai, Excelenţă ! protestă subalternul cu umilinţă.

— Sau poate am făcut-o, continuă ducele, din eterna nevoie de a te spovedi şi altui suflet cînd te apasă un necaz. Am să meditez la ideea pe care mi-ai dat-o. Şi deocamdată nu ar fi cazul să mai pomeneşti de impasul în care mă aflu.

— Cine ? Eu ? se apără Warburton cu un aer rănit. Să nu mă suspectaţi o secundă că aş deschide gura faţă de cineva...

— Nu la străini mi-a fost gîndul, însă nu m-am exprimat limpede. Chiar de faţă cu mine să nu mai aduci vorba despre articol. Asta am vrut să te rog. Fiindcă socot că nu are rost să mai discutăm, pînă nu găsesc o soluţie. Pe care, firește, am s-o caut.

Şi se ţinu de cuvînt. Însă tot căutînd o ieşire, ajunse aproape obsedat de ameninţarea lui Slide. Ducesei nu i-o destăinui, conştient că ar fi amărît-o absolut de prisos. E drept că din cauza ei suferea, pentru că nu-l ascultase la timp. Dar nici să-l ajute nu avea cum. Aşa că se zbuciumă singur, recapitulînd faptele, cîntărindu-le consecinţele, pînă ce realitatea începu să-i apară în dimensiuni nefireşti şi în culori atît de întunecate, că nu mai întrezărea altă izbăvire în afara demisionării. Dealtfel, şi în ziar se spusese că nu merita să rămînă în fruntea guvernului dacă nu putea să îşi motiveze purtarea avută, îşi repeta el, ca suprem argument în sprijinul hotărîrii spre care înclina.

Iar în mijlocul zvîrcolirilor, descoperi cel de al treilea articol în „People's Banner", cît şi comentariul care-l urmase în gazeta „The Evening Pulpit". Pe acesta îl interceptă şi Ducele de St. Bungay, şi imediat încercă să-l tragă de limbă pe secretarul particular.

— Nu cumva ţi-a vorbit Excelenţa sa despre unele presupuneri, apărute în presă, în legătură cu nişte cheltuieli ocazionate de campania electorală din Silverbridge ? îl iscodi bătrînul cu simulată indiferenţă, deşi, în adîncul sufletului, fierbea de îngrijorare.

Şi nu de la citirea neplăcutului comentariu, ci de cîteva luni încoace. Fiindcă oricît se luptase cu mărturiile neplăcute, invocînd scuze în apărarea prietenului, se vedea aproape forţat de a-şi recunoaşte eroarea ce-o săvîrşise cu el. Greşise recomandînd pentru funcţia de prim-ministru

un om atît de firav plămădit. Se aşteptase ca ducele să dovedească destulă tărie de caracter — sau poate crezuse că n-o să facă atîta exces de conştiinţă. Dar se înşelase amarnic. Şi nici nu întrezărea posibilitatea unei înlocuiri. Căci la cine se putea opri cu alegerea ? Domnul Gresham n-ar fi primit să vină la cîrma guvernului. Iar pe Daubeny se străduise dintotdeauna să-l ţină cît mai departe. Doar asta-i fusese ambiţia de-o viaţă, esenţa crezului său politic, însăşi întruchiparea ideii ce o nutrea despre datorie. Şi, mai presus de acestea, ţinea în mod sincer la Ducele de Omnium. îi preţuia paritatea caracterului şi tot mai credea în patriotismul, inteligenţa, loialitatea şi cinstea acestui om — deşi, faţă de sine şi împotriva voinţei, recunoscuse de mult că tăria unui bărbat constă în a şti să pretindă.

— Într-adevăr, Excelenţa sa a pomenit în treacăt de afirmaţiile presei, îl informă secretarul particular.

— Şi l-au tulburat ? îl tatonă bătrînul Duce de St. Bungay.

— Poate ar fi mai bine să-l întrebaţi personal, se feri celălalt să-i răspundă.

Urmărindu-le dialogul impasibil şi reţinut, s-ar fi zis că nu prea se sinchiseau de ce i se întîmpla premierului. Dar în realitate se perpeleau amîndoi — asemenea mamelor cu copii slăbănogi — silindu-se deopotrivă să-l cruţe pe sărmanul lor protejat. Cel mai mult le dădea de furcă ducesa, cu boacănele ei. Deşi grija lor nu se mărginea doar la cadrul familiei, ci îi viza pe toţi cîţi aveau de-a face cu premierul. Cercetîndu-i în parte, după efectele bune sau rele asupra înaltului demnitar, observaseră, bunăoară, că lady Rosina avea darul de a-l calma. Drept care, o dată, cînd secretarul îl văzuse prididit de amărăciune şi nervi, sugerase să se apeleze la prezenţa ei binefăcătoare.

— Totuşi, dumitale cum ţi s-a părut felul lui de a fi ? Iritat ? încercă bătrînul să smulgă ceva de la Warburton.

— Ştiu şi eu ce să zic ? se codi secretarul din nou. Parcă era iritat. Însă mai bine aţi face să aveţi o discuţie cu Alteţa sa, în care poate nu ar fi necesar să mă amintiţi.

Bătrînul clătină din cap şi renunţă să-l mai iscodească.

— Am să stau de vorbă cu dînsul și poți fi pe pace că nu te amestec, își încredință aliatul.

Iar la prima întîlnire cu premierul, îl provocă :

— Ce e cu despăgubirea fostului aspirant la circumscripția Silverbridge ?

— De unde ai aflat ? îl întrebă acesta, bănuitor. Ți-a spus cineva ?

— Am citit în gazeta „The Evening Pulpit", și nu mai aveam nevoie de informațiile altora, îl domoli octogenarul cu tact.

— Să știi că-i adevărat ce s-a scris, confirmă nobilul dregător. I-am restituit candidatului banii irosiți în campania electorală.

— Ei, lasă-mă ! sări bătrînul speriat.

— Da, ceea ce ai citit este o realitate, întări încă o dată primul ministru. Și iată cum s-a întîmplat. La cîtăva vreme de la terminarea alegerilor, m-am trezit cu o scrisoare de la candidat, în care mă înștiința cît îl costase candidatura și-mi pretindea să-i înapoiez suma ce-o investise. Drept care, i-am completat un cec, în valoarea cerută, și i l-am trimis.

— De ce ai făcut asta ? îl dojeni vechiul sfetnic.

— Fiindcă așa am considerat că-i onest, se explică prietenul, vag.

— Tot nu pricep ! se lamentă bătrînul exasperat.

— I-am rambursat cheltuielile deoarece individul se aventurase în alegeri datorită unor informații greșite culese din casa mea, se strădui premierul să fie mai explicit. Ba mă tem că i s-au dat și speranțe că va fi susținut — ceea ce, natural, nu avea să se întîmple.

— Și cine l-a încurajat ? stărui veteranul.

— Nicidecum eu, se eschivă șeful guvernului.

— Atunci lady Glencora ? îl încolți Ducele de St. Bungay.

— Ca să fiu sincer, prefer să nu alunec în amănunte, chiar discutînd cu un prieten ca dumneata, îl placă celălalt. De bună seamă, trebuia să-ți confirm restituirea de care ai aflat ; să-ți mărturisesc și motivul ce m-a îndemnat să procedez astfel, după cum probabil va trebui să cîntărim împreună eventualele consecințe ale gestului meu.

Dar îmi displace să răscolesc un fapt consumat. Esențialul este că am trimis cecul în virtutea temeiului de care ți-am pomenit.

— N-ar fi exclus să ne trezim cu o interpelare în Parlament, îl preveni credinciosul sfătuitor.

— S-ar putea, mormăi premierul. Și în cazul acesta se va da același răspuns pe care l-ai auzit de la mine. Fiindcă nu am de gînd să fug din calea răspunderii și-a urmărilor.

— Nu ai fi de părere să aștearnă Warburton două rînduri către ziar ? îi sugeră bătrînul cu sfiiciune.

— Asta mi-ar mai lipsi ! se aprinse celălalt. Să scrie la redacția lui „People's Banner" !

— Aaa, de acolo a pornit tărășenia !? se lumină ducele, care nu cunoștea întreaga istorie. Păi nu la „People's Banner" mă gîndeam să fi scris, ci la „Evening Pulpit", și să explice redacției că ai înapoiat banii întrucît agenții electorali ți-au interpretat greșit indicațiile...

— Ceea ce nu ar corespunde adevărului, completă celălalt cu voce scăzută și rară.

— Eu așa am dedus că s-au petrecut lucrurile, afirmă sfetnicul vădit încurcat.

— Ba nu, îi desluși premierul. Instrucțiunile mele nu au fost greșit înțelese, ci, pur și simplu, neascultate. Și ar fi mai cuminte să încheiem această discuție.

— Să nu-ți închipui cumva că sînt pornit pe pisălogeală, se disculpă mentorul vorbindu-i cu afecțiune. Dacă insist, o fac în credința că e necesar să întreprindem ceva... măcar pentru liniștea dumitale...

— Liniștea mea ! îngînă prietenul cu amară ironie. Mi-am pierdut-o de multă vreme, odată cu mulțumirea și ultimul licăr de fericire.

— În fond, nu ai săvîrșit nici o faptă care să nu poată fi explicată în modul cel mai cinstit, îl îmbărbătă, ca intotdeauna, octogenarul. Nu e vorba de nimic incorect.

— Știu și eu ?!

— Ai restituit niște bani dintr-o probitate exagerată...

— Care nu poate sluji ca justificare, îl opri din vorbă amicul. Doar știi foarte bine că nici pe dumneata nu te-a mulțumit pe deplin. Și atunci cum aș putea s-o invoc în fața tuturor gură-cască din țară, care sînt gata să tabere

pe un om și să-l calce în picioare de îndată ce simt că nu le e pe potrivă ?

După infructuoasa consfătuire cu premierul, bătrînul apelă din nou la secretarul particular.

— Crezi că ar folosi la ceva să-i cerem părerea ducesei ? îl chestionă pe Warburton de cum îl văzu singur.

— Nu e cazul s-o abordaţi, se declară acesta împotrivă.

— Deși mi se pare că dînsa e autoarea bucluculuí, nu ?

— N-aș putea spune, o scăldă secretarul, din loialitate față de șeful său. Părerea mea este ca Excelența sa să aștepte redeschiderea Parlamentului, și numai în ipoteza unei interpelări, să treacă la cuvenitele explicaţii. În Camera Lorzilor s-o dea Alteța sa, personal, iar în cea a Comunelor, domnul Finn sau Barrington Erle. Va fi de ajuns să se arate că, luîndu-se după afirmațiile candidaturi din scrisoarea primită, Excelența sa i-a socotit vinovați pe agenții electorali ai domniei sale, care, încălcîndu-i instrucțiunile, l-au încurajat pe Lopez să se avînte în alegeri. Or, nutrind această convingere, evident că s-a considerat obligat să restituie păgubitului investițiile făcute. Iar în fața unui astfel de argument, cine va mai putea să-i găsească pricină ?

— Nimeni, îi replică Ducele de St. Bungay încîntat. Așa că povățuiește-ți fără întîrziere superiorul cum să scape de pocinog.

— Eu nu-i dau niciodată idei fără să mi le ceară, îi aminti secretarul.

— Într-o împrejurare ca asta, fă-o neapărat, îl îmboldi bătrînul. Mai ales că, în felul acesta, îl scutești pe maimarele dumitale de a se mai consulta și cu alții.

E greu de știut dacă secretarul i-a urmat sau nu sfatul, dar în pofida somațiilor ce au continuat să curgă în „People's Banner", primul-ministru nu a luat nici un fel de atitudine și nu a căutat nici îndrumările altora. Iar demnitarii din jur n-ar fi cutezat să-i vorbească neîntrebați — oricît i-ar fi fost de prieteni. Ba mai mult chiar. Barrington Erle și Phineas Finn se feriseră pînă și de Glencora, știind că, odată ce ar fi pus-o în temă, ar fi alergat la Plantagenet, supărîndu-l cu intervenția și amplificîndu-i necazul. De unde se poate deduce că și ei îl cruțau, nu doar bătrînul sfetnic și secretarul particular.

CAPITOLUL XI

GRIJA FAȚĂ DE PRIMUL MINISTRU

Redeschiderea Parlamentului — prevăzută pentru 12 februarie — trebuia, ca de obicei, precedată de o întrunire a Cabinetului, și cum data acesteia era fixată de premier, spre sfîrșitul lunii ianuarie, Ducele de Omnium se văzu obligat să-i menească o zi — ceea ce nu-l încînta, și o alese în silă, avertizîndu-i pe nelipsiții lui sfetnici, bătrînul de St. Bungay și secretarul particular, că, simțindu-se rău, nu se duce la întîlnirea miniștrilor.

— Așa ceva nu se poate ! se împotrivise bătrînul cu străşnicie.

— Și totuși, dacă nu sînt în stare să merg, ai să vezi că se poate, i-o întoarse primul-ministru.

— O să venim noi aici, în caz extrem, se încăpățînase bătrînul.

— Cum adică, să pun pe drumuri paisprezece ori cincisprezece înalți demnitari pe motiv că umila-mi făptură a binevoit să se îmbolnăvească ?! pledase prietenul revoltat.

Numai că argumentul bolii nu-l convinsese pe octogenar, mai înclinat să creadă într-o suferință morală — pricinuită de un microb cu numele Slide — decît într-una trupească. Dar să abandonăm deocamdată înfierbîntatul dialog de la Gatherum, și să urmărim răspîndirea denunțului ce-l tortura pe sărmanul premier. În Parlament pătrunsese de mult, și era copios comentat. În țară, la fel, prin intermediul cititorilor de ziare. Numai ducesa nu-l dibuise. Și nu pentru că nu ar fi citit presa, ci pentru că probabil o străbătea prea în fugă. Iar de la cei din imediata apropiere nu-l putuse afla, deoarece nimeni nu îndrăznise să i-l aducă la cunoștință.

Însă cu toată lipsa de informare, simțise că soțul a dat de un necaz. Fiindcă prea duios îl veghea secretarul ; prea grijuliu se arăta Ducele de St. Bungay ; prea misterioși deveniseră oamenii dimprejur și prea afanisit îl vedea pe însuși Plantagenet.

— Ce se petrece în preajma mea ? îl întrebase într-o zi pe Phineas Finn.

— Nimic în afara belelelor monotone și obișnuite, căutase acesta să o liniștească.

— Dacă nu îmi spui adevărul, nu-ți mai vorbesc niciodată, îl amenințase ducesa. Pentru că simt ceva putred în atmosferă.

— Mă tem că ducele e cam bolnav, ocolise Phineas adevărul.

— Asta o știu, că doar îl cunosc după înfățișare cînd se simte rău și cînd e perfect sănătos. Mai bine spune-mi ce l-a îmbolnăvit, fiindcă-l văd tulburat de ceva.

— Cred că aveți dreptate, ducesă. Dar cum nu mi-a făcut nici o mărturisire, nu-mi place să umblu cu presupunerile, să ghicesc ce anume îl supără.

Nemulțumită de răspunsurile lui Phineas, Glencora o atacă pe soția lui, care, deși nu-i oferi dezlegarea enigmei, îi dădu cîteva informații ajutătoare.

— Se pare că l-a întors pe dos povestea cu Silverbridge, îi declară Marie fără înconjur.

— Nu înțeleg, ridică ducesa din umeri.

— Doar știi că l-a despăgubit pe Lopez pentru investițiile făcute în alegeri.

— Asta nu este o noutate, îi răspunse cu impacientă.

— Dar pentru Slide s-ar zice că a fost, și după ce a descoperit-o, a trîntit un articol în „People's Banner".

— Ei, lasă-mă ! se sperie Glencora.

— Da, așa a făcut. Și l-a împroșcat pe duce cu tot soiul de acuzații. Sînt dezolată că-ți dau asemenea vești, dar nu sînt nici de acord să ți se ascundă la nemurire.

— Vezi cum sînt dusă de nas ? scăpără Glencora scîntei.

— Ei haide, că nu-i chiar așa, o temperă Marie Finn.

— Ba toți se feresc de mine, susținu furioasă. Și n-ar pregeta să mă și ucidă. Iar cît privește învinuirea lui Plantagenet, e o mare greșeală. Fiindcă eu sînt făptașa. Așa că de ce să-l atace pe el ? Am să le scriu ziariștilor realitatea. Să le spun verde că eu l-am încurajat pe Lopez să-și depună candidatura, deși soțul meu mă prevenise că nu-l va susține. Și dacă i-a restituit banii pe care i-a cerșit portu-

ghezul pe urmă, a făcut-o doar în virtutea acestui amestec al meu. Ăsta e adevărul curat, și atunci pentru ce i-ar atribui lui Plantagenet consecințele ? Să le arunce pe mine, care sînt vinovată. Iar pe deasupra, am și obrazul mai gros.

— Într-adevăr, ducele este extrem de sensibil, se îndoioșă Marie.

— Adică tocmai ce nu pot eu suferi, continuă ducesa cu aprindere, fiindcă prin pielea subțire răzbate și lașitatea. Cînd bărbatul se teme de beșteleală, nu îndrăznește nici să-și arate chipul decît învelit în blăniță de miel.

— Ei, draga mea, bărbații sînt făcuți din altă plămadă, încercă Marie să-l apere pe marele demnitar.

— În această privință, mă declar de acord, spuse Glencora. Iar cînd mai suferă și de acest beteșug — denumit sensibilitate — se cred plămădiți dintr-un aluat mai de soi decît semenii dimprejur. De aceea, ferească-ne cerul să avem lîngă noi specimene turnate din porțelan de Sèvres, și nu din lutul cel mai pietros, care ține la tăvăleală ! Dar aici mă opresc, fiindcă nu vreau să-l fac de ocară pe sărmanul Plantagenet.

— Nici n-ai avea dreptul, îi strecură amica.

— În schimb tu ai mare chef să mă împungi. Nu-i așa ? îi interpretă ducesa riposta. Dar să lăsăm înțepăturile deoparte, și să ne întoarcem la praftura pe care a înghițit-o Plantagenet. Va să zică a fost luat la rost pentru banii restituiți ipochimenului de Lopez ! De unde o fi aflat însă presa că l-a despăgubit ?

— Probabil de la Lopez, presupuse cealaltă.

— Iată peste ce buruieni poți să dai cînd inviți musafiri cu duiumul ! reflectă Glencora învrăjbită. Deși portughezul nu e o bălărie de rînd, ci dintre cele mai păcătoase. Și cînd mă gîndesc ce înger de fată a luat...

— Nu e primul caz de acest fel, observă Marie.

— Bineînțeles, încuviință Glencora. Cum există și atîtea situații inverse, în care bărbații sînt cei năpăstuiți de soartă. Dar nu această anomalie mă preocupă acum, ci necazul care a dat peste Plantagenet. Va trebui să am o lămurire cu ei. Și de ar fi să scriu la toate gazetele, n-am să mă las pînă nu limpezesc lucrurile.

Spre deosebire de prieteni și subalterni, Glencora îl cruța mai puțin pe duce. Și, în străfundul cugetului, nici

nu era de acord cu această cocoloșeală. Dar știindu-se vinovată de tot ce se întîmplase, trebuia să recurgă și la duhul blîndeții. De fapt, de la ultima mustrare a ducelui — cînd o prinsese cu intervenții în Silverbridge și o prevenise de nefastele lor consecințe — Glencora avea o purtare mai cumpănită. N-o dezarmase cu dojenile lui, fiindcă numai un lanț de înfrîngeri ar fi putut-o îngenunchea, eventual ; însă în orice caz o mai domolise. Conștientă de greșeala făcută, nu mai tăbărîse de atunci pe el „ca o ghionoaie“ — cum ar fi taxat-o un bătrîn măsurat la vorbă — ori ca „o cață“ — cum ar cataloga-o junii mai slobozi la gură. Și cu toate că nici în fața oglinzii n-ar fi recunoscut substratul acestei domesticiri, numai frica înfăptuise miracolul. O îngrozise jocul periculos în care alunecase, precum și ideea de a-i primejdui jilțul de prim-ministru al ducelui. Dar cu toată spaima ce i se cuibărise în suflet, provocă „lămurirea“ ce-o anunțase prietenei Marie.

— Abia acum mi-a ajuns la urechi tărăboiul ce l-a stîrnit despăgubirea neisprăvitului de Lopez, începu ea discuția de cum intră în camera ducelui și îl văzu singur.

— Cine te-a informat de scandal ? sări el ca ars.

— Nu am fost „informată“, în sensul obișnuit al cuvîntului. Am simțit că ești necăjit, și am tras-o de limbă pe Marie. Dar nu înțeleg pentru ce nu m-ai pus tu în temă ?

— De ce aș fi făcut-o ? ! îi răspunse abătut.

— Întrebarea e : pentru ce n-ai făcut-o ? De-aș fi pățit eu ceva, fii sigur că te înștiințam. Cum adică, să-ți ascund o poveste care m-a întors pe dos ?

— Așa mă vezi tu ? Întors pe dos ? îi răspunse cu un zîmbet căznit. Dar fiindcă nu concep să te mint, continuă ducele fără să mai surîdă, într-adevăr, m-a cam dat peste cap întîmplarea.

— Am simțit că te roade ceva...

— Deși nu m-am plîns, o întrerupse Plantagenet.

— Nici nu era nevoie să mi te văicărești ca să-mi dau seama ce se petrece cu tine. Și acum spune-mi, te rog, ce anume te sperie ? Ce rău ți-ar putea face gazetarul care te-a încondeiat ? Te impresionează vreun pic răutățile lui ? Lasă-l să le împroaște, pentru că tot nu se vor lipi de tine,

așa cum nu se lipește apa de lebăda maiestoasă. Ori de vrea să te înțepe, ești mult prea mare și sus ca să ajungă la tine, îl încredință cu înflăcărare și, în același timp, copleșindu-l cu admirație. Iar de vrei să-i dai o ripostă, va trebui îndelung chibzuită. Deși nu răspunsul mă preocupă acum, pentru că are cine să-l întocmească. Ce mă interesează, sînt resorturile tale lăuntrice, pe care nu le văd acționînd. Cînd înaintea egalilor stai încins în armură și, la nevoie, știi să te aperi cu spada, cum te lași fără platoșă în fața unei creaturi ca acest gazetar ? Și cum de nu ai măcar atîta discernămînt, încît să-ți dai seama că agresorul tău merită numai să fie disprețuit, nicidecum luat în seamă ?

— Nu am nici una din pavezele trebuincioase, suspină el nevolnic.

— Ufff, Plantagenet ! ! șuieră Glencora plină de imputare.

— Dar nici un om nu întruchipează numai virtuți, zise ducele, căutîndu-și parcă o scuză. Fiecare avem și defecte. Bunăoară eu nu mă consider un las, întrucît am convingerea că pot să înfrunt adevărata primejdie. Și totuși, defăimarea mea — chiar de niște gunoaie ca Slide și Lopez — mă torturează la culme.

— Ce te dor clevetirile din moment ce știi că nu ai greșit ? îl probozi ducesa în continuare. Și de ce să te chinuiești cînd conștiința îți spune că nu ai făcut nimic reprobabil ? Eu nu m-aș sinchisi chiar să știu că sînt vinovată. Și apoi unde s-a mai văzut ca un dregător de talia ta, pus în fruntea unui guvern, să fie comentat pentru orice nimic, de parcă și-ar folosi timpul numai să-și drămuiască fiecare mișcare ?

— Asta-i o lege, o informă ducele, și în virtutea ei, demnitarii sînt obligați să dovedească mai multă prudență decît semenii lor de rînd.

— Nu cred să existe asemenea lege, îl contrazise Glencora. Dar în starea de acum, exagerezi fără voie. Nu de mult am citit undeva că navele mari au carenele infestate cu viermi, ceea ce nu le împiedică totuși să străbată mările și oceanele lumii.

— Însă pînă la urmă, tot viermii le nimicesc...

— Ceea ce nu va izbuti niciodată un vierme ca Slide !

profeţi Glencora. Şi, la urma urmei, ce a putut să îndruge în legătură cu banii pe care i-ai dat ? Că n-ar fi trebuit să-i trimiţi ?

— Şi eu am început să gîndesc că nu am procedat bine...

— Ba deloc, îl întrerupse cu hotărîre. Numai eu am greşit, încurajîndu-l pe candidat. Eu l-am considerat gentilom şi, ca atare, vrednic de a fi susţinut. Iar odată ce i-am făgăduit ajutorul, mi-a fost penibil să mai dau înapoi. Aşa că m-am dus la fierarul din Silverbridge, care, încîntat de vizita mea, l-a primit cu braţe deschise pe omul ce i-l recomandasem. Ca să nu mai spun şi că acesta se dusese la el în credinţa desăvîrşită că era „favoritul Castelului" — cum se zice acolo.

— Şi cît m-am silit să împiedic amestecul tău ! îi reaminti el oftînd.

— La ce să mai răscolim ce a fost ? îl opri consoarta de la evocări inutile. Îmi recunosc păcatele fără să mă sileşti. Sau poate vrei să mă întind pe podea, ca să mă calci în picioare ?

— Cerul mi-e martor că nu la pedeapsă mi-e gîndul...

— Deşi o merit cu vîrf şi îndesat, îi declară spăşită. Şi sînt gata să mi-o primesc — dacă o socoteşti necesară. Dar pînă vei hotărî într-un fel, ascultă-mă pînă la capăt. După ce mi-am dat seama de răul ce i-l făcusem preferatului în alegeri, mă întrebam în ce chip să-l îndrept. Şi n-aş fi găsit nici o cale, dacă ar fi dovedit bunul simţ să accepte în tăcere înfrîngerea suferită. Abia cînd am aflat că vrea să fie despăgubit, am întrezărit posibilitatea de a-i oferi o compensaţie, socotindu-i justificată pretenţia de a-şi recupera măcar banii. Însă cu vîlva pe care a stîrnit-o, n-o să-i fie prea moale...

— Şi ce legătură am eu cu ponoasele lui ?

— Nu la tine mă refeream, pentru că nu te ating. În cel mai rău caz, în mine or să lovească. Dar am norocul că nu mă sperie.

— Pe cînd eu mă fac praf şi ţăndări gîndindu-mă ce ai putea să păţeşti, mormăi ducele.

— Ba să nu-ţi pese deloc, îl îndemnă curajoasă. Lasă pe fiecare să trăncănească despre ce a făcut şi ce a dres Ducesa de Omnium. Natural, n-o să-mi facă plăcere

această bălăcăreală, însă nu mă poate ucide şi nici nu mă scoate din vreo dregătorie. Iar demisia degeaba mi-ar aştepta-o gurile-sparte, pentru că nu mi-o dau. Încît, dacă reflectez bine, nu am nimic de pierdut.

— Eu însă va trebui să demisionez, anunţă el pe un ton funerar.

— Dacă toţi demnitarii din Anglia ar bate în retragere la fiecare năzbîtie a soţiilor lor, nu ştiu, zău, cum ar rezista un guvern, chicoti Glencora.

— Or face năzbîtii — cum le numeai tu. Dar nu de natură...

— Hai, zii, de ce te-ai oprit ? îl îmboldi ațîțată.

— Nu de natură politică, completă stînjenit.

— Mai ştii şi altceva decît asta ? îşi pierdu ea răbdarea. Oare nu ţi-a ajuns la urechi nici un aranjament din cîte au existat ? N-ai auzit, bunăoară, că soţia lui Daubeny l-a făcut episcop pe doctorul Mac Fuzlem ? Ori că nevasta lui Gresham l-a silit pe bărbatul ei să bălmăjească în aşa hal cuvîntarea despre drepturile femeii, ca nimeni să nu priceapă încotro voia să se îndrepte ? De-ai şti cîte soţii au tras sforile mai ceva decît mine, deşi poate nu au fost atît de mustrate. Dar acum ascultă-mă şi procedează exact cum te-am învăţat.

— N-am să pot, Cora, o preveni ducele. Ştiu că urmîndu-ţi îndemnul m-aş curăţa aproape complet de murdăria ce m-a întinat şi mi-aş păstra funcţia de premier. Însă mi-e peste putinţă să mă absolv de pedeapsă, aruncînd vina asupra soţiei mele. Nu admit să fie nici măcar implicată, pentru că nu concep să fie subiect de discuţie.

— Iarăşi începi cu exagerările tale, Plantagenet ?! răbufni disperată.

— În astfel de situaţii, lasă-mă să decid numai eu, Glencora. Şi hotărîrea mea este luată : nu mă voi disculpa acuzîndu-mi soţia.

— Şi totuşi Adam aşa a făcut, preferînd adevărul, argumentă ea.

— Nu uita însă că Adam e dispreţuit, îi dărîmă ducele argumentul. Şi nu pe motiv că s-a înfruptat din mărul oprit, ci pentru că a dat vina pe o femeie. Aşa că n-am să-i repet exemplul. Şi cred că am vorbit de-ajuns despre asta, conchise cu voce blajină dar fermă.

Glencora se răsuci pe călcîie și porni către ușă.

— Nu mă săruți, draga mea ? o rechemă cu aceeași blîndețe. Și ducesa se întoarse, pentru a-i împlini voia. Să nu-ți închipui că aș fi supărat pe tine pentru umilința ce-o îndur, îi spuse după ce-l sărută. O veni ea și ziua cea mult visată cînd vom putea să ne ascundem, împreună cu toți cei dragi, într-un colțișor agreabil, unde să trăim liniștiți ca și alții.

— Asta mi-ar trebui, ca să mă ucidă urîtul și plictiseala, bombăni ea închizînd ușa.

La cîteva zile, ducele plecă de la Matching, ca să fie totuși de față la convocarea miniștrilor, și cu toate că nu avem cunoștință despre natura dezbaterilor care au avut loc, putem afirma cu încredere că, în decursul lor, nu s-a prezentat vreo demisie, pentru că altminteri, ne-ar fi ajuns la urechi. N-am auzit nici să fi fost discutate calomniile apărute în presă. Or se știe că pînă și un miracol își pierde efectul și alunecă în uitare dacă nu este comentat. Poate de aceea Ducele de St. Bungay, Phineas Finn și Barrington Erle cultivau cu sfințenie discreția. Și nu doar în cercurile oficiale, ci în toate împrejurările.

— Ei, ce ați discutat la consfătuire ? îl iscodise ducesa pe Phineas la întoarcerea din metropolă.

— Nimic altceva decît Moțiunea Reginei — care nu prea abundă în idei.

— Și despre banii restituiți de Plantagenet ce ați mai vorbit ? stăruise Glencora.

— Nimic.

— Mă enervezi, ca și ceilalți, cu discreția pe care o afectezi, îl repezise amfitrioana. Pînă și o fetișcană, la prima ei dragoste, e mai limbută decît un ministru la primul său portofoliu.

— Se vede că acesta din urmă se obișnuiește mai repede cu surprizele funcției decît juna cu noutățile dragostei, glumise Phineas, ocolind astfel comentarea articolelor lui Slide.

Însă de la o vreme editorul tăcuse, pentru că nu se putea hotărî în ce chip să continue bătălia cu premierul și, pînă să depășească dilema, trecuse data redeschiderii Parlamentului. Desigur, ar fi putut să-l încondeieze pe duce

și înainte și după această zi memorabilă. Ba ar fi avut chiar putința să lungească la infinit defăimările, știut fiind că nimic nu îl delecta așa de grozav ca această îndeletnicire — pentru care se credea și cu multă chemare. Dar chibzuise că ocărînd una și aceeași persoană, risca să plictisească cititorii ahtiați după varietate. Și încă ceva. Să lase impresia că repetarea atacurilor se datora faptului că nu stîrniseră cuvenitul răsunet. Ceea ce n-ar fi fost de dorit. Și nu era nici întocmai exact. Deoarece cîteva ziare prestigioase sesizaseră noutatea, publicînd-o în coloanele lor. E drept că numai în treacăt, dar fenomenul era perfect explicabil, în sensul că, știrea nu le aparținuse de la bun început — nu fusese rodul priceperii lor — și, în consecință, nu-i acordaseră cine știe ce importanță. Însă oricîte justificări ar fi invocat, Slide nu era mulțumit de efectele obținute. De unde să-și fi închipuit, chiar în visele cele mai îndrăznețe, umilința, deruta, supărarea și discuțiile încordate pe care le suscitase în rîndul mărimilor de la Matching ? Or neștiind toate acestea, își repeta cu înfrigurare că trebuia să născocească ceva pentru alimentarea scandalului, nu să-l lase mocnit și, cu timpul, înghițit de uitare, ca orice banalitate nedemnă de luat în seamă. Și tot scormonindu-și imaginația, în căutarea mijloacelor de incendiere, ajunsese să considere fapta ducelui drept o mîrșăvie fără pereche. „Auzi dumneata !“, spumega indignat. „Coș-cogeamite prim-ministru, încărcat de titluri nobiliare, să amețească un om, îndemnîndu-l să candideze în alegeri, ca după ce l-a văzut îngenunchiat de înfrîngere, să-i azvîrle în ochi paralele cheltuite la propria lui instigare !“

Se putea admite una ca asta într-o epocă de puritate morală, cînd un deputat fără ranguri, un anonim oarecare, zbura de pe băncile Parlamentului, odată descoperit că învîrtise cîteva baniță de cărbuni ori niscaiva iepuri de casă ? Or dacă mărunta lui faptă era sancționată, cum să scape ditamai premierul nepedepsit ? Așa ceva nu putea să conceapă un apărător al virtuților civice, de calibrul domnului Slide. Dăruit trup și suflet acestui măreț ideal, editorul înțelegea să-l slujească șicanînd gentilomii de vază, beștelind demnitarii, legiuitorii, episcopii și, îndeosebi, scormonindu-le pricini ca să-i poată ocărî. La fel procedase și în

cazul ducelui, în care socotea că aportul său cîntărea foarte greu, întrucît el dăduse în vileag misterul din Silverbridge. Indiscutabil că naţiunea îi datora foarte mult pentru iscusinţa şi osteneala pe care le cheltuise întru demascarea înaltului dregător. Şi dacă nu izbutea să întreţină curiozitatea mulţimii, nu putea să-şi primească răsplata pentru silinţele sale, nu dobîndea creditul cititorilor şi, mai presus ca acestea, rata minunatul prilej de a reafirma sus şi tare meritele gazetei „People's Banner" care se dovedise cea mai destoinică strajă a intereselor obştei. Dar, vai !, în ce nepăsare cumplită zăceau cetăţenii britanici, dacă nici ultima şi zguduitoarea revelaţie cu premierul nu izbutise a-i trezi !, îi deplîngea Quintus Slide.

Spre norocul lor însă, le găsi leacul jalnicei apatii. După rafalele de început, se impunea o tăcere din partea ziarului, urmată de trăsnetul unei interpelări în ambele Camere. Asta era formula prin care-i va scoate din lîncezeală, jubilă editorul. Iar deputatul care va arunca piatra în Parlament, va spune că, luînd cunoştinţă din presă de o anume ispravă a premierului, voia să ştie precis dacă, într-adevăr, acesta şi-a murdărit mîinile cu banii despre care citise. Încîntat de geniala-i idee, Slide începu s-o îmbogăţească, ticluind pînă şi frazele indignatului orator, printre care strecură şi o aluzie măgulitoare la adresa unei gazete cu mare simţ patriotic. În avîntul ce-l cuprinsese, înseră pînă şi cîteva laude pentru editorul numitei gazete, deşi de pe atunci era conştient de inutilitatea acestei din urmă strădanii — sau mai bine zis, de natura-i intempestivă. Fiindcă în Anglia nu se obişnuia încă să fie recunoscută pe faţă vrednicia truditorilor din domeniul presei ori însuşirile lor de necontestat. Dar indiferent cum avea să sune interpelarea, îmbinată sau nu cu elogiile pe care le anticipase, negreşit va aprinde din nou interesul prea curînd adormit al cititorilor de ziare.

Mai rămînea totuşi o dificultate şi anume : cine să formuleze întrebarea ? De ar fi existat un patriotism înfocat pe meleagurile vechiului Albion, s-ar fi găsit lesne omul care să îşi asume această obligaţie de onoare. Fiindcă, avînd în vedere gravitatea abaterii săvîrşite, normal ar fi fost ca politicienii să concureze între ei pentru privilegiul de

a-l denunța pe făptaș. Cum altfel și-ar fi dovedit mai din plin loialitatea față de țară, decît demascînd pe răufăcătorii care se fofilaseră chiar la cîrmă ? Dar spre marele ghinion al Marei Britanii, suspina jurnalistul, prea puțini îi împărtășeau vederile înaintate, ca să judece delictul premierului după cum s-ar fi cuvenit. Or în această situație precară, nu prea vedea care pair va provoca răzmerița în Camera Lorzilor — unde se afla însuși delincventul — ori cîți dintre oponenții existenți în cealaltă Cameră mai erau în stare de răzvrătire și tărăboi — metodele preferate ale domnului Slide și singurele care garantau binele națiunii.

După primul articol tipărit în gazetă, editorul se trezise într-o zi cu Lopez, venit să-l întrebe cu ce drept îl discutase în mod public. Faptul îl deranjase teribil deoarece îi dăduse pe față un aranjament pînă atunci tăinuit. Nimeni nu știa că se despăgubise din două surse, realizînd de pe urma alegerilor un profit de 500 lire. Ba scăpase și de procesele de conștiință care-l sîcîiseră un răstimp — ce e drept foarte scurt — și de care se degajase grație înțeleptului obicei de a nu răscoli în neștire întîmplările consumate. Dar ce folos de tihna redobîndită cînd îl putea dibui socrul ? Fiindcă era de ajuns să deschidă ziarul, ca să afle că îl trăsese pe sfoară. De unde și paraponul ce i-l arătase lui Slide — pe care-l cunoștea mai de mult.

— Cine ți-a îngăduit să publici drăcia asta ? îl luase din scurt.

— Este sau nu adevărat ? îl încolți ziaristul.

— Nu te privește o chestiune particulară, tranșată între mine și duce.

— Ba mă interesează al naibii, susținu celălalt, pentru că ducii nu sînt persoane private, în special cînd devin prim-miniștri.

— Totuși nu aveai dreptul să mă vîri în povestea pe care ai scris-o...

— E reală sau nu ? îl interogă din nou Slide. Fiindcă dacă-i adevărată, aveam tot dreptul s-o public. Iar dacă nu este, nimeni nu mă oprea să pun o întrebare, din care nu te putea exclude atîta vreme cît ești în relații cu șeful guvernului. Și mai bine răspunde-mi : așa s-au petrecut lucrurile ? Povața mea e să-mi întinzi mîna, fiindcă nu ai

nimic de pierdut. Sau de vrei să mi te opui, atunci să nu te aştepţi la prietenie din partea mea.

— Nu văd ce rău mi-ai putea face, îl tatonă portughezul cu precauţie.

— Deh, să nu te amăgeşti cu această idee ! îl preveni Slide. Cînd am un dinte împotriva cuiva, îl pocnesc unde-l doare mai tare, lucru ce n-aş vrea să-l fac şi cu dumneata. Ci din contră. Să scriu după cum te avantajează...

Lopez rămase pe gînduri, cîntărindu-i oferta. Editorul vădea o judecată comercială, şi de accepta să-l ajute, avea să-i întoarcă serviciul. Adică ce şi-ar fi dorit Lopez, nu să-şi aprindă alte paie în cap. I se acrise de complicaţii, şi tocmai ca să scape de ele se muta în America. Or, în pragul acestei schimbări, o vorbă bună a jurnalistului nu avea ce să-i strice, pe cînd una rea îl putea păgubi. Şi apoi, oricum l-ar fi încondeiat jurnalistul, povestea cu ducele trebuia să răsufle. Şi de ajunge sub ochii domnului Wharton — cum desigur avea să se întîmple — va şti să-i astupe gura. Că doar nu s-o lua în beţe cu unul ca Slide de frica moşneagului.

— Aşa s-au petrecut lucrurile, precum le-ai descris, recunoscu el după scurta deliberare.

— Puteam să jur chiar dacă nu am fost martor ! jubilă ziaristul. Rareori mi se întîmplă să mă înşele pe mine flerul. Prin urmare i-ai cerut să-ţi restituie banii... amenin̦ţîndu-l...

— Nu, îl opri celălalt. Asta nu am făcut-o.

— Bine dar altfel nu ţi-i înapoia...

— I-am scris că am fost înşelat de edecuriile sale din circumscripţie şi că am cheltuit banii în urma falselor informaţii primite de la ducesă. Nu-mi amintesc să-i fi cerut înapoi. Şi totuşi, m-am pomenit cu un cec, pe care, bineînţeles, l-am oprit.

— Păi cred şi eu, îl aprobă editorul. Dar nu ai putea să-mi dai copia depeşei trimise ?

— Nu obişnuiesc să păstrez ciornele, îl minţi Lopez cu seninătate, deşi o avea chiar în buzunarul de la jiletcă. Jurnalistul nu îl crezu o secundă, ştiind că, într-un dialog ca al lor, nu se prea rosteau adevăruri — pe care, de

regulă, nici nu le aștepta de la oameni. Ducele mi-a expediat cecul aproape fără un cuvînt, adăugă Lopez.

— Bănuiesc că l-a însoțit totuși cu cîteva rînduri explicative...

— Mai degrabă cîteva vorbe, rectifică Lopez...

— Mi le-ai putea da ?

— Am rupt hîrtia pe loc, minți din nou portughezul, avînd-o și pe aceasta în buzunar.

— Le scrisese cu mîna lui ? se interesă editorul.

— Cred că Warburton — secretarul particular — le așternuse.

— În această privință s-ar cuveni să ai certitudine, îl înghesui Slide. Care din ei le-a scris ?

— Warburton, precizează Lopez de nevoie.

— Și cum suna biletul ? Civilizat ?

— Se înțelege. Altfel i-l trimiteam val-vîrtej înapoi. Pentru că nu tolerez mojiciile, nici dacă mi le adresează un duce.

— Dacă mi-ai da cele două răvașe, Lopez, te-aș urma prin foc și prin sabie, îl momi jurnalistul. Ți-o jur că aș face orice mi-ai cere. Gîndește ce înseamnă o gazetă ca „People's Banner", și cît de bine ți-ar prinde s-o știi că te apără. S-ar putea să ai nevoie într-una din zile. Lopez rămase tăcut și cu ochii la vorbitorul din față, pe al cărui chip se citea nerăbdare și lăcomie. Nu ți le cer cu gîndul de a le publica, îl încredință Slide. Dar nu-ți închipui ce-ar însemna pentru mine să le am ca dovadă. Și nu oricînd ți se oferă o prietenie — fie și ca a mea.

— Zici că n-ai să le publici ? îl întrebă privindu-l cu luare aminte.

— Te asigur că nu, se obligă editorul. Ci numai le menționez la nevoie.

— Atunci, fie, acceptă portughezul, scoțînd din buzunarul jiletcii prețioasele documente. Astea sînt. Ia-le, zise întinzîndu-le ziaristului, care le înhață cu aviditate, le citi dintr-o răsuflare și pe urmă îi spuse :

— Să știi că e una din cele mai stranii tranzacții ce mi-a fost dat să întîlnesc. De ce ți-o fi restituit gologanii ? Asta vreau să mă dumiresc. Căci, așa cum reiese din jalba ce i-ai trimis-o, nu aveai nici un reazim în alegerile din Silverbridge.

— În mod legal nu, recunoscu Lopez.

— Ascultă la mine, nu aveai nici o bază legală sau de altă natură, repetă Slide pe un ton apăsat. Dar asta nu contează prea mult. Important e că ţi-a înapoiat părăluţele şi gestul este blamabil. Pe cine să pun să-l scarmene în Parlament ? Oare tînărul Fletcher ar vrea ?

— E din aceeaşi tagmă cu ducele, îi atrase atenţia Lopez.

— Şi ce dacă ? pufni celălalt cu dispreţ. Doar s-au mai văzut şi alţii — poate mai apropiaţi decît ei — care s-au luat de piept. Ori să apelez la sir Orlando Drought ? Ce părere ai ? Ar primi ? Cred că nu există un om care să-l urască pe duce ca sir Orlando...

— Şi totuşi nu-mi vine a crede că s-ar coborî să-l atace, îi stăvili elanul Lopez.

— Cum adică „s-ar coborî ?", îi obiectă ziaristul. Unde vezi înjosire într-o treabă ca asta ? Dacă n-ar accepta, ar face-o în virtutea legăturilor din trecut. Fiindcă au fost împreună în cîteva cabinete, or se ştie că demnitarii care au conlucrat în diferite formaţii, nu se mănîncă între ei chiar de se duşmănesc. Şi nici nu acceptă să-i manevrezi, socotindu-se mai presus de semenii lor. Numai că eu am să-i învîrtesc după cum o să-mi placă. Căci pana lui Slide nu face deosebire între cîrmuitori şi văcari.

Ca urmare a dialogului de mai sus, a doua zi dimineaţă, editorul anunţă în paginile gazetei că se afla în posesia unor epistole compromiţătoare schimbate între Ducele de Omnium şi fostul candidat pentru circumscripţia Silverbridge.

„S-ar putea ca premierul să nege întreţinerea unei corespondenţe cu Ferdinand Lopez, deşi nu l-am povăţuit", se afirma pe undeva, în articol. „Şi fiindcă dorim a rămîne la fel de sinceri şi de corecţi cum am fost de la bun început, îi vom spune şi pentru ce nu l-am îndemna să tăgăduiască : pe motiv că toate scrisorile se găsesc în mîinile noastre".

Iată dar în ce fel înţelegea ziaristul să îşi respecte promisiunea făcută prietenului Lopez — nu publicase depeşele, ci numai le pomenise, în treacăt.

CAPITOLUL XII

„SPER CĂ POT RĂMÎNE AICI PESTE NOAPTE“

Precum s-a mai arătat undeva, ideea mutării în Guatemala, fusese, la început, vînturată numai în scopul de a-l speria pe bătrînul Wharton şi de a-i pleca grumazul său îndărătnic. De asemeni, s-a precizat că nu rodise din fantezia bogată a portughezului, şi nu era nouă. Lopez o aflase înaintea căsătoriei, cochetase o vreme cu ea, apoi o dăduse uitării, ca în cele din urmă s-o folosească în chip de ameninţare, nădăjduind că avea să înfăptuiască minunea de a dezlega punga socrului. Dar văzînd că pretextul nu se dovedise suficient de convingător — nereuşind să deznoade punga bătrînului şi nici să-i intimideze pe cei din Manchester Square — încercase a-i mări efectul, pornind pe urmele vechii propuneri, împrospătînd-o şi făcînd-o mai plauzibilă în ochii soţiei şi ai socrului. Însă descoperind că oferta rămăsese în picioare şi putea să capete o slujbă — fie şi pe continentul Americii — începuse a reflecta cu seriozitate la perspectiva exilului, pentru a-şi încerca şansele şi pe alte meleaguri. Fiindcă în Anglia îi mergea tot mai rău. Iar partenerul de afaceri devenea tot mai de netolerat. Ştiindu-l pe urmele sale, se văzuse forţat să-i împărtăşească proiectul plecării, dar într-o lumină cît mai incertă şi asigurîndu-l că nu-i va da curs pînă nu îşi reglementau socotelile. Sau — ca să-l reproducem cît mai fidel — pînă nu-i achita datoriile din banii făgăduiţi de socru, în schimbul emigrării sale definitive. Or asta era o minciună, întrucît domnul Wharton nu încheiase un asemenea tîrg. Cu toate că-l înfiora gîndul apropiatei expatrieri, bătrînul nu se încumetase a-i propune s-o cruţe pe Emily pentru o sumă oarecare. Şi nu o făcuse, deoarece nu credea în temeinicia unei eventuale tranzacţii. Din care motiv era şi îngrozitor de amărît. De ar fi putut să desfacă blestemata căsătorie, ar fi pus la bătaie jumătate din avuţii. Ori de ar fi putut cumpăra înstrăinarea ireversibilă a ginerelui i-ar fi plătit cît de mult. Dar cine îi garanta respectarea oricărei învoieli ? Nicidecum un individ ca Lopez, de a cărui ticăloşie se încredinţase cu fiecare zi petrecută

împreună. Pentru că ironia voise să-l aibă și în casă. Pe undeva, în străfundul cugetului, își acuza fata de ceea ce pătimea, fiindcă în loc să ia de bărbat un tînăr de toată isprava — cum era preferatul familiei — îl amenințase cu neconsolarea pe viață dacă nu-i permitea să se arunce în brațele acestui nemernic fără pereche. E drept că și lui îi revenea o parte din vină, pentru că nu trebuia să se lase impresionat de văicăreli și de rugăminți, făcîndu-i pe voie. Ca acum, cînd se înfăptuise nenorocirea din pricina slăbiciunii de care dăduse dovadă, să-și mai închipuie că există vreo cale de izbăvire...

Deși măcinat de îndoieli, față de Emily se arăta totuși încrezător, pledînd cu însuflețire pentru separarea de venetic și sugerîndu-i diferite modalități în sensul acesta.

— Nu te mai zvîrcoli, papà, îl rugase fata într-una din convorbiri. Nu eu mi-am dorit căsătoria cu Ferdinand ? Acum lasă-mă să trag singură consecințele.

— Renunță la vorbele mari și fă bine de spune-i că nu-l poți urma la capătul lumii pînă nu știi ce casă a închiriat, o învățase bătrînul.

— Orice i-aș invoca, tot el va decide. L-am implorat destul să mă lase aici, și am făcut-o zadarnic. Așa că de vrea să-l urmez, va trebui să-l ascult.

Atunci părintele îi dăduse de înțeles că ar fi gata să negocieze bunăvoința ginerelui.

— Să nu te gîndești că duc lipsă de bani. Am destui pentru tine și Everett, îi spusese sub formă de introducere. Și de crezi că i-am smulge clemența pe bani, sînt dispus orișicînd să i-o cumpăr.

— Eu nu te mai pot îndemna să-i dai o lețcaie, se arătase Emily rezervată ; de aceea orice aranjament încheiați-l doar între voi. Cum însă am ajuns la convingerea că este un speculant, te previn să nu te bizui pe făgăduința lui cînd e vorba de bani.

— Atunci să nu mă aventurez, se repliase bătrînul, și mai degrabă să ți-i trimit ție... cînd vei fi la nevoie.

— Eu n-o să mai am trebuință... căci voi muri, îi răspunsese în șoaptă. Și nu mă privi cu ochii ăștia, papà. Sînt conștientă de greșeala pe care am săvîrșit-o, cît și de urmă-

rile ce mă așteaptă. Mi-am nimicit viața. Asta am făcut. Și de-mi trăia pruncul, poate mă resemnam. Dar așa...

La puțină vreme de la acest dialog — mai precis, la sfîrșitul lunii ianuarie — domnul Wharton află de agresiunea lui Slide îndreptată împotriva ducelui, cît și de învinuirea adusă, care-l implica pe Lopez. Știrea îi parvenise prin cunoștințe. La club fusese acostat de prieteni, care-l întrebară dacă se întemeia sau nu pe adevăr, iar mai pe urmă o auzise și de la Harriet Roby, care ținuse neapărat să-i împărtășească părerea.

— Ești la curent cu articolul domnului Slide, nu-i așa ? îl atacase cumnata. L-am chestionat pe Lopez cum a fost, însă deși nu mi-a spus un cuvînt, după aerul arborat, pot să jur că a încasat banii.

— Nu știu nimic, mîrîise bătrînul.

— Iar dacă flerul nu mă înșeală, continuase aferată, și, într-adevăr, a vîrît bănișorii la buzunar, găsesc că a procedat înțelept, pentru că datorită ducesei intrase la cheltuială.

Pentru Harriet Roby nu mai constituia un secret nefericirea rudelor din Manchester Square. Aflase pe rînd de eșecul căsătoriei cu portughezul, de sărăcia acestuia, de nemulțumirea și decepțiile nepoatei și ale domnului Wharton, iar în ultima vreme, și de proiectatul surghiun, care-i dăduse fiori. Dar în loc s-o deplîngă pe Emily pentru nemeritata ei soartă, îl căina mai curînd pe Lopez, pretinzînd că se mai putea redresa dacă zgîrciobul de socru i-ar deșerta punga.

— Habar nu am de tot ce mi-ai înșirat, îi ripostase bătrînul acrit, și de aș vrea să mă informez, nu la dumneata aș veni. Mi-a adus atîta nenorocire acest individ, că mai bine îi ocoleam toată viața pe cei care-l cunoșteau.

— Nu eu ți l-am adus în casă, rostise ea înțepată, ci Everett.

— Și lui Everett cine i-l prezentase ? Nu dumneata ? îi amintise cumnatul.

— Comiți o gravă eroare — cum dealtfel ți-e obiceiul, îl combătuse vexată. Everett l-a cunoscut la club, nu la mine.

— Ce rost mai are acum să ne contrazicem ? Adevărul e că Emily l-a văzut pentru prima dată la dumneata. Așa că de acolo mi se trage năpasta. Și mă mir că mai îndrăznești să-i pomenești numele de față cu mine...

— Vai, ce îngrozitor te exprimi ! se scuturase cumnata cu silă. Și cînd mă gîndesc că sărmanul om trăiește în această casă !

Pînă la ceasul acela, domnul Wharton nu vorbise cu nici o persoană străină despre despăgubirea ginerelui pentru cheltuielile aferente campaniei electorale. E drept că-i dăduse banii fără să cumpănească prea mult, crezînd că pe această cale ocolită își ajuta fiica. Abia mai tîrziu realizase că Emily nu a profitat de pe urma gestului său. Și, ca atare, îl regretase. Dar nici o clipă nu-i trecuse prin minte să i-l impute cumva portughezului. Și nici n-ar fi făcut-o vreodată, dacă nu apărea povestea cu ducele. Pentru că nu îi folosea la nimic să răscolească un fapt perimat, plus că de atunci se trezise și cu alte isprăvi de ale venaticului, precum plata dineului oferit în absența sa ; întreținerea trăsurii angajată imediat după nuntă ; achitarea chiriei pentru apartamentul din strada Belgrave și alte chitanțe pe care le onorase sau, pur și simplu, le respinsese. Despre toate acestea discutase foarte puțin ori deloc cu Lopez, care-i servise replici de o rară obrăznicie, ca de pildă : „V-am cerut eu să le achitați ?“ Sau : „Ce contează cîteva zeci de lire pe lîngă zestrea la care eram îndreptățit să m-aștept ? !“ Iar de încercase să-l pună la punct, ripostîndu-i : „Nu aveai dreptul să te aștepți nici măcar la un șiling“, profitorul ridicase din umeri, sfidîndu-l. Așa încît se jurase să nu-i mai pună întrebări. Și, de un timp, își respecta legămîntul. Însă dacă se adevereau cele auzite în legătură cu ducele, cu siguranță, avea să-l încalce. Deoarece, profitorul de pînă mai ieri se dovedea un tîlhar. Și trebuia să-i dea socoteală de pungășia făcută. Fiindcă, indiferent de la cine obținuse prima despăgubire, cea de a doua fusese hoție curată — dacă, bineînțeles, o încasase. Ori, în cazul că învinuirea din presă ar fi fost întemeiată, cu siguranță Lopez l-ar fi căutat pînă acum, spre a-i da explicații. Însă nu-i apăruse în cale, și nici el nu-i ieșise înainte,

păstrînd deocamdată tăcerea ce-i despărţea de la o vreme şi lăsîndu-se absorbit de grijile zilnice.

Căci aşa trăia de la un răstimp — preocupat de clipa prezentă, şi renunţînd să mai reflecteze la viitor, amăgindu-se cu speranţa iraţională şi tulbure că, pînă la urmă, se va produce o minune care s-o salveze pe Emily de la surghiunul ce o pîndea. Poate miracolul aşteptat depindea chiar de el, în sensul că, refuzîndu-i cu aceeaşi tărie ajutorul bănesc, veneticul n-ar fi avut nici cu ce cumpăra biletul de drum pentru soţia sa. Dar nu şi îmbrăcămintea destinată călătoriei. Fiindcă, din cît îl ştia, nu s-ar fi dat înapoi să-i comande cele trebuincioase, ca pe urmă să trimită factura în Manchester Square.

În sfîrşit, la cîteva zile după denunţul apărut în ziare, domnul Wharton socoti că sosise momentul să rupă tăcerea ce-i separase, pentru a-i cere necesarele lămuriri. Şi cu această intenţie, îl aşteptă într-o dimineaţă în sufragerie — după ce o rugase pe Emily să nu rămînă de faţă.

— Spune-mi, Lopez, ce înseamnă afirmaţiile publicate în presă cu privire la despăgubirea ce-ai încasat-o după alegeri ? îl atacă de cum intrase pe uşă.

Ginerele se aşteptase la un eventual interogatoriu şi se pregătise din vreme. Aşa încît îi răspunse cu un aer mirat :

— N-aş fi crezut, sir, că acordaţi vreo atenţie bazaconiilor tipărite în gazete.

— Cînd mă privesc personal, le acord luare aminte, continuă domnul Wharton cu aceeaşi severitate. Doar ţi-am restituit cheltuielile făcute în alegeri.

— Vreţi să spuneţi că v-aţi dat un obol în valoare de 500 lire, domnule Wharton, pretinse Lopez.

— Nu de obol a fost vorba, i-o tăie socrul. Şi nu te folosi de cuvîntul acesta spre a sugera contribuţia mai multor persoane, care n-a existat. Dumneata mi-ai adus la cunoştinţă că încercarea din Silverbridge te costase 500 lire, iar eu ţi le-am restituit în ideea, pe deplin deslușită între noi, că-ţi plăteam cheltuielile pînă la ultimul ban. A fost sau nu aşa, domnule ?

— Fie şi cum voiţi dumneavoastră, încuviinţă portughezul cu un aer de îngăduinţă.

— Dacă nu-mi răspunzi explicit, rămîn la impresia că m-ai escrocat, i-o trînti bătrînul fără menajamente.

— V-am escrocat ? ! îngînă ginerele, prefăcîndu-se îngrozit de acuzație.

— Da, domnule, m-ai pungășit — ori pe mine, ori pe Alteța sa, Ducele de Omnium. Banii s-au dus, oricum, și nu mă interesează valoarea lor. Dar țin să stabilesc cu precizie modul fraudulos prin care i-ai obținut de la mine sau de la Ducele de Omnium.

— În calitatea ce-o am, sînt silit să îndur orice insulte mi-ați arunca, îi replică ginerele profund ofensat.

— Este adevărat că i-ai cerut ducelui banii cheltuiți cu candidatura în Silverbridge ? Iar Alteța sa ți i-a rambursat ? îl interogă domnul Wharton fără să țină seamă de jignirea ce-o arborase.

— După cum am mai spus, trebuie să ascult și să înghit orice cuvinte mi-ați adresa. Raporturile familiale, cît și vîrsta pe care-o aveți, mă silesc să-mi înăbuș reacțiile firești. Dar nu sînt obligat să mă conformez unor întrebări însoțite de un limbaj ca cel adoptat de dumneavoastră. Și. în consecință, refuz a vă da un răspuns.

— Bineînțeles că ai încasat banii ducelui, rosti magistratul scîrbit. O știam și fără să mi-o confirmi.

— Și atunci la ce mă mai chestionați ?

— Știam de asemeni că ești perfect conștient de natura tranzacției, urmă domnul Wharton. Iar felul cum îți tăgăduiești fapta, fără urmă de jenă, dovedește cu prisosință că ți-ai pierdut orice rușine și omenie.

— Așa o fi, sir.

— Și nu ai nimic de adăugat în chip de explicație ?

— Ce-aș putea să mai spun după tot ce mi-ați aruncat ? vorbi ginerele cu simulată revoltă. Fără să aveți o imagine completă a situației — ci numai cunoscînd amănuntul celor 500 lire prin care ați contribuit la cheltuielile făcute în Silverbridge — ați și ajuns la concluzia că sînt un escroc înrăit și nerușinat. Iar după toate acestea, mai îmi pretindeți să mă explic ? ! Ca și cînd mi-ar mai arde de așa ceva ! Ia gîndiți-vă bine și vedeți dacă-mi cereți un lucru posibil.

— M-am gîndit dinainte și bănuiam că ai să ocolești explicațiile, îi spuse celălalt dezgustat. Însă te anunț că voi lua legătura cu ducele și-l voi înștiința că, în calitate

de socru, ţi-am achitat suma ce mi-ai pretins că ai cheltuit-o cu candidatura din Silverbridge.

— Mult o să-i mai pese ducelui ! îl persiflă ginerele.

— Iar după cele întîmplate, reluă domnul Wharton fără să-l ia în seamă, trebuie să-ţi declar că nu vreau să te mai văd în casă la mine, şi îţi pun în vedere s-o părăseşti cît mai curînd cu putinţă.

— N-am nimic împotrivă, sir, conveni portughezul. Dar se înţelege că-mi voi lua şi soţia.

— Asta rămîne s-o decidă Emily.

— Ba, iertaţi-mă, sir. Va face precum voi hotărî eu. Doar este soţia mea. Şi deci pe mine m-ascultă, nu se lasă influenţată de tatăl ei. Dealtfel, de cînd ne-am mutat aici, şi-a cam uitat îndatoririle de soţie. Dar sper că nu într-atît, ca să-mi dea de furcă. Ci va fi de ajuns să-i spun că plecăm, şi mă va urma.

— Oricum ar fi, pe dumneata te somez să dispari, îi porunci socrul, deoarece nu concep să găzduiesc o persoană cu o purtare ca cea pe care ai avut-o.

— Sper că pot rămîne aici peste noapte ? adăugă portughezul cu glas mai mieros.

— Chiar şi mîine, dacă e necesar, îi permise bătrînul. Iar în ce o priveşte pe Emily, poate rămîne în continuare, în caz că nu ai nimic împotrivă.

— Ba am, fiindcă nu îmi convine, se opuse Lopez.

— Atunci nu-mi rămîne decît să accept ultima ei hotărîre, încheie domnul Wharton cu demnitate. Şi, după un „bună ziua", dispăru în sufragerie.

Însă nu cu ideea de a pleca şi de acasă, deoarece, înainte de a porni spre birou, voia să aibă o discuţie cu Emily. Şi cum se putea foarte bine ca ginerele să nutrească aceeaşi intenţie, se închise în camera lui, pregătit să aştepte. Dar spre marea-i surprindere, la vreo zece minute, veneticul se urcă într-o birjă şi se făcu nevăzut, fără a se mai abate pe la Emily. Se vede că se grăbise la gîndul că trebuia să-şi caute locuinţă, presupuse bătrînul. Deşi pentru el nu mai avea importanţă unde şi în ce condiţii va locui pînă la plecarea din Anglia. Dar pentru Emily era necesară o casă civilizată şi într-un cartier de bună reputaţie. Or aşa ceva costa mult, iar Lopez era la pămînt cu paralele. Ceea ce

poate îl obliga să-i lase fiica în Manchester Square pînă la ceasul cel blestemat — de avea să mai sune vreodată ? — cînd i-o lua pentru totdeauna, își spuse părintele agățîndu-se de o nouă speranță. Și, cu această nădejde în suflet, se duse la fată spre a-i reda dialogul cu ginerele.

— Va trebui să-l urmez, papà, dacă va ține morțiș, îi declară Emily, la capătul relatării.

— Aproape că nu știu ce povață să-ți dau, îi răspunse tatăl oftînd, fiindcă nu se putea hotărî s-o instige împotriva bărbatului ei.

— Nici nu am nevoie de sfaturi, pretinse ea abătută.

— Ba ai, și încă foarte mare nevoie, o contrazise bătrînul. Poate n-a existat o femeie cu atîta trebuință de a fi îndrumată.

— La ce mi-ar folosi un car de poveți, cînd tot pe *el* va trebui să-l ascult. Am greșit, și îmi ispășesc o pedeapsă. Oare unui întemnițat pentru cine știe ce faptă mîrșavă, îi mai pot sluji îndrumările, cînd se știe condamnat la închisoare pe viață ?

— În orice caz, tu poți scăpa de închisoare, îi aminti el.

— Nu, papà. Am și eu o conștiință de care trebuie să ascult, și glasul ei îmi ordonă să îndur consecințele alegerii mele. Eu l-am vrut pe acest om, înfruntîndu-i pe toți cei care mi-au dorit binele și hotărîndu-mi soarta de capul meu. Dacă sufeream de pe urma unei căsătorii impusă de alții, îmi venea mai ușor să dau bir cu fugiții. Dar fiindcă eu mi-am ales-o, nu am voie să dezertez. Și dacă Ferdinand îmi spune „urmează-mă !“, negreșit mă supun.

Văzînd-o la fel de îndîrjită, domnul Wharton scurtă convorbirea, și plecă la biroul de avocatură, unde își petrecu dimineața și după-amiază fără a deschide o carte sau un dosar. Oare nu exista nici un fel de scăpare, nici o putință de a-și ocroti fata, nici un liman pe care să adaste și el despovărat de nenorocire ? Adunîndu-se cu întreaga-i făptură asupra necazului ce-l rodea, începu să urzească planuri, deși subțiratice și fără a le duce pînă la capăt. Ce ar fi fost dacă ducele l-ar trimite pe venetic înaintea justiției pentru înșelăciune ? Sau dacă ticălosul ar consimți să-și părăsească soția contra a douăzeci sau chiar a treizeci de mii de lire, obligîndu-se în scris de a n-o mai revendica

niciodată ? Ori poate n-ar fi stricat să pună el însuşi piciorul în prag şi, mai cu forţa, mai cu puterea convingerii, s-o urnească pe Emily din metropolă, plecînd împreună într-o călătorie în Europa ? Doar trebuia să găsească un mijloc de a-l îndepărta pe nemernic !, îşi spunea la răstimpuri. Şi din nou căuta cu gîndul alte căi de salvare. Dar nu se opri la nici una, iar la orele cinci, se duse la „Mierla Sprinţară, ca să mănînce o ciosvîrtă de miel fără să vadă mutrele de la club. După masă reveni la birou — spre mirarea portăresei bătrîne — şi rămase acolo pînă spre miezul nopţii, cînd se tîrî către casă, gîrbovit de povara nenorocirii de care tot nu ştia cum să scape.

Contrar presupunerii sale, Lopez nu pornise de dimineaţă în căutare de locuinţă pentru el şi soţia sa. Ba, mai mult, nici nu zăbovise cu gîndul asupra acestei neplăcute preocupări, ducîndu-se direct la sediul companiei miniere „San Juan", din Coleman Street, unde rămase mai toată ziua. Ajutat de prestigiul şi influenţa fostului preşedinte al Companiei — comerciantul de vază şi prietenul său, domnul Mills Happerton — Lopez îşi croise un vad priincios prin birourile actualilor conducători, care-l recunoşteau ca postulant preferat la scaunul de director administrativ al exploatării miniere din Guatemala. Perspectiva era destul de ispititoare, oferindu-i o slujbă statornică, plătită cu o mie de lire pe an, cît şi toate spezele călătoriei pe care urma s-o efectueze în primele zile ale lunii mai. Un singur detaliu îl mai punea pe gînduri, întrucît îi condiţiona angajarea — altminteri, absolut certă — şi acesta consta în achiziţionarea unei tranşe de cincizeci de acţiuni, a cîte o sută de lire bucata. Clauza era obligatorie, şi pornise de la ideea că, la un venit anual de 1000 lire, orice director îşi putea demonstra încrederea în Compania „San Juan", ridicîndu-i şi cifra de afaceri. În plus, acţiunile dobîndite aveau să-i aducă un beneficiu de 20% — după asigurările date. Dar se punea întrebarea : cu ce să le cumpere ?

La începutul negocierilor, trăsese nădejde că va tărăgăna achiziţia — şi implicita onorare a celor cinci mii de lire — pînă la îmbarcarea spre Guatemala, iar odată ajuns acolo şi instalat ca director, isprăvea cu buclucul. Numai că, pe măsură ce se apropiase de încheierea contractului, i se pusese tot mai stăruitor în vedere că suma trebuia achi-

tată înaintea plecării. Or de la cine putea s-o extragă, în afară de socru ? Şi cum pe acesta nu-i dăduse mîna să-l abordeze, obţinuse o păsuire, pretextînd că domnul Wharton îi datora aceşti bani, însă trebuia să-l aştepte pînă în luna februarie.

De fapt invocase motivul în speranţa că tot îl va încasa pe bătrîn — în ipoteza că va pleca. Fiindcă prea se înrăutăţiseră relaţiile între ei ca să nu-l creadă mai curînd ispitit să-şi desfacă punga, decît să-l tolereze în casă. Iar de avea să se ţină tare, refuzîndu-i obolul, i-l va smulge consimţind să i-o lase pe Emily în ţară. Deşi formula nu-i surîdea, şi căuta s-o evite pe cît posibil. Căci prea i se părea derizorie suma de 5000 lire ca să-şi vîndă nevasta şi să renunţe la toate înlesnirile de care se bucura de pe urma ei. Pe cînd menţinînd căsătoria, beneficia măcar indirect de grija părintelui faţă de fiică-sa. În virtutea acestor calcule, amînase mereu să-l atace pe domnul Wharton pentru procurarea celor cincizeci de acţiuni, reuşind să mintă şi Compania, în aşteptarea unui moment mai prielnic. Ca în locul acestuia, să apară altercaţia pe tema despăgubirii, ceea ce-i întorsese planul pe dos. Dar fără să i-l zădărnicească, reflectase el în drum către Coleman Street. Fiindcă, oricum, domnul socru nu i-ar fi înmînat banii pe motiv că l-ar fi iubit sau l-ar fi respectat, ori pentru că şi-ar fi recunoscut vreo îndatorire faţă de unicul ginere ce-l avea. Ci numai ca preţ al evaporării sale. Iar gîlceava stîrnită nu era de natură să-i dizolve dorinţa de a-l vedea dispărînd.

Numai că nu ştia de i-o va duce la îndeplinire, întrucît, deocamdată, nu optase definitiv pentru Guatemala. Şi nu în nădejdea redresării negustoriei cu Parker, fiindcă această minune nu se mai putea înfăptui. Partenerul se scuturase de cea din urmă parà şi, îngrozit de spectrul bancrutei, îl apucau istericalele de cîte ori se întîlneau — din care pricină nici nu prea mai călca în dugheana din Little Tankard. În schimb se ivise altă cometă pe cerul speranţelor sale de propăşire, şi de avea să-l părtinească norocul, ieşea din necazuri. Ba chiar se îmbogăţea. Şi toate astea graţie unei noi băuturi alcoolice cu numele Bios ! Preparată din scoarţa unor copaci africani, licoarea se distingea prin remarcabila însuşire de a-i feri pe consumatori de neajunsu-

riile intoxicației alcoolice. Drept care, afișele apărute în Londra de vreo douăsprezece luni, îi pofteau pe amatori să se îmbete fără teama urmărilor. De bună seamă reclamele se citeau, însă anevoie, din cauza literelor pipernicite și a conținutului prea puțin inspirat. Ceea ce-l alarma pe Lopez. Căci de felul cum se impunea băutura pe piață, atîrna apropiata sa reușită. Or, cum să devină un produs cunoscut și solicitat, cînd publicitatea lăsa de dorit ? Abia în ultima lună apăruse ameliorarea dorită și, odată cu mărirea afișelor și înviorarea anunțurilor, se liniști și Lopez, concentrîndu-și efortul gîndirii asupra altei laturi a combinației și anume, sursa viitoarelor investiții. Dar despre aceasta se va vorbi într-un alt capitol al cărții pentru că, altfel, s-ar pierde pînă și încheierea discuțiilor purtate la sediul Companiei miniere din Coleman Street.

— Va să zică voi întîlni acolo un anume Dixon, rezumă Lopez informarea primită, și presupun că-i un tip cumsecade, nu ?

— După mine aș zice că este cam necioplit, îl preveni interlocutorul.

— Dar onest... îmi place să cred.

— O, da. E foarte corect.

— Dacă e cinstit și ceea ce numesc eu leal, nu mă deranjează unele durități, fiindcă n-om pretinde în Guatemala manierele din West End. Și cum voi avea de lucrat cu acest Dixon, m-ar neliniști gîndul că nu mă pot bizui pe dînsul.

— Să nu-ți faci griji în această privință, îl liniștise mandatarul Companiei. Domnul Happerton — fostul președinte — avea cele mai bune păreri despre el.

— Atunci mă declar mulțumit, zîmbi Lopez.

Oare ce ar fi spus domnul Dixon — administratorul provizoriu al minei San Juan — după ce ar fi lucrat cu Lopez ? Fiindcă probabil și dînsul tînjea după loialitate și cinste la viitorul coleg...

Convorbirile de la sediul Companiei s-au întins pînă spre după-amiază, cînd Lopez a pornit tacticos către clubul Progresul, ca să cineze, uitînd cu desăvîrșire de locuința pe care ar fi trebuit să și-o caute.

CAPITOLUL XIII

DOMNUL HARTLEPOD

A doua zi după furtunoasa invitaţie a bătrînului de a-i părăsi casa, Lopez se afla tot în Manchester Square. Despre somaţia ultimativă nu ştiau decît socrul şi ginerele, întrucît domnul Wharton nu i-o comunicase şi fiicei sale în convorbirea din acea dimineaţă. Şi nu o făcuse din două considerente. Întîi, pentru că scopul discuţiei fusese acela de a o hotărî pe Emily să-şi înfrunte soţul şi să rămînă pe loc, iar al doilea, fiindcă fusese încredinţat că Lopez avea să dispară — de unde se poate vedea ce puţin dibuise viclenia, tenacitatea şi ascunzişurile omului cu care se înrudise. Iar cînd o văzuse pe Emily, în dimineaţa sorocită mutării, fără nici un gînd de plecare, înţelese că Lopez nu-i spusese nimic, aşa că nu-i mai pomeni nici dînsul de cele întîmplate. Şi astfel se scurseră zile în şir fără ca ginerele să dea semne de ducă ori ca el să-i repete somaţia. Unica-i grijă era să-l evite pe venetic şi, ocolindu-l întruna, se transformase din stăpînul casei într-un soi de intrus, care nu ştia pe unde s-o mai apuce, spre a nu fi văzut. Pînă cînd îi veni şi lui rîndul să răbufnească. Şi aceasta se întîmplă în momentul cînd Emily îi nărui pînă şi ultimele speranţe de a rămîne împreună.

— Am fost anunţată de Ferdinand să fiu pregătită de drum pînă la data de două aprilie, cînd ne vom îmbarca pe o navă de poştă indiană, staţionată în Southampton.

— Şi pînă atunci cum rămîne ? izbucni bătrînul.

— Presupun că pot locui aici, bîigui Emily.

— Iar soţul tău unde ?

— Tot aici... presupun...

— Atîta necaz şi bătaie de joc nu s-a pomenit de cînd lumea ! se aprinse şi mai tare părintele. La care fiica tăcu, lucrînd de zor la un şal pe care şi-l croşeta în vederea voiajului. Sînt gata de nu ştiu ce sacrificiu, ca să te scap de

nenorocirea plecării, continuă juristul. Spune-mi, ce-i de făcut ? Şi ţi-o jur că voi întreprinde orice, afară de lucruri ce i-ar putea dăuna fratelui tău, Everett.

— De unde să ştiu, papà ? îl întrebă ea nevolnică.

— Ca soţie, trebuie să fi aflat ce învîrteşte... cum şi de unde l-am putea agăţa.

— Nu am habar de nimic. Nu mi-a vorbit niciodată despre negustoriile lui. Numai la început de tot — imediat după nuntă — mă îndemna să-ţi cer bani.

— Cînd mi-ai scris din Italia, rugîndu-mă să-l ajut ?

— Şi atunci şi mai pe urmă, preciză Emily. Însă eu refuzam să-l ascult, spunîndu-i că asemenea chestiuni vă privesc doar pe dumneata şi pe el. Asta i-am repetat-o mereu, ca să mă pot eschiva. Dar în vremea din urmă nu mai apelează la mine.

— Nu-mi vine a crede că vrea, cu adevărat, să te care cu el, cugetă bătrînul cu voce tare. Sau poate greşesc, şi nu te poate lăsa pentru că te iubeşte !?

— Nu de asta ţine morţiş să mă duc, îl contrazise Emily cu tristeţe.

— Atunci la ce şi-ar mai lua o povară în plus ? Cu banii de care dispune — Dumnezeu ştie cîţi ? — ar scoate-o mai bine la capăt de unul singur.

— Poate-şi închipuie că, avîndu-mă lîngă el, n-am cum să-i scap din mînă...

— Şi parcă altminteri i-ai putea scăpa ? pufni părintele indignat. Nu, alt profit urmăreşte. Dar mă întreb care anume ? O fi aşteptînd bani ? ! Oare cît ? Ce n-aş da să aflu exact...

— Dacă ţii negreşit, întreabă-l, papà.

— După cearta pe care am avut-o, nici nu ştiu cum aş mai putea să-i vorbesc, se perpeli domnul Wharton. Şi o vreme rămase pe gînduri, cumpănind încruntat.

— Sînt singura vinovată de tot ce se întîmplă, vorbi Emily destrămîndu-i tăcerea în care se învăluise. Aşa că lasă-mă să-l urmez, papà. Iar dumneata vei rămîne cu Everett... pînă la eventuala mea reîntoarcere. Că doar nu m-o ucide, şi eu poate n-am să mă prăpădesc.

— O, cerule !, răbufni iar bătrînul. De-ar şti că se alege cu bani, sînt convins că te-ar omorî fără să stea la îndoială, gemu gîtuit de durere.

Și se cuvine să amintim că dialogul dintre tată și fiică avea loc la numai optsprezece luni de la nuntă ! Peste cîteva zile, Emily vorbi din nou de plecare — însă de astă dată cu soțul ei.

— Ce crezi că va trebui să cumpăr în vederea călătoriei ? începu ea cu obișnuita-i blîndețe.

— Și de ce vii la mine ? Întreabă-l mai bine pe taicătău, îi răspunse tăios.

— De unde să știe papà ce ar fi necesar la un asemenea drum ? stărui Emily răbdătoare.

— Și eu de unde să am idee ?

— Credeam că te-ai interesat între timp...

— Ei bine, știi că îmi placi ? se enervă el de-a binelea. Cu atîtea griji, cîte mă frămîntă acum, numai la gătelile tale nu-mi șade gîndul. Că doar asta cred că țineai să afli : ce toalete să-ți tîrguiești.

— Nu doar la mine se referea întrebarea, se disculpă Emily, într-un mod delicat.

— De alții nu e cazul să te îngrijești, îi refuză el solicitudinea. Așa că, discută mai întîi cu bătrînul — ca să-ți spună cît îți permite să cheltuiești — și abia după aceea vino să-ți dau anumite îndrumări.

— Nu vreau să apelez cu nimic la papà, îi ripostă ea.

— Dacă te bizui pe mine, nu te alegi cu nimic, o preveni Lopez. Încît lasă mofturile, și atacă-l neîntîrziat pe tăticu, deoarece, mai devreme sau mai tîrziu, tot va trebui să dai o raită prin prăvălii. Sau ar mai exista o soluție. Du-te, fără să știe taicătu, la negustorii pe care-i cunoști, și cumpără cele necesare, pe credit. E cea mai bună formulă, fetițo. Și perfect echitabilă, avînd în vedere pungășia pe care mi-a tras-o bătrînul. Fiindcă nu găsesc o calificare mai potrivită pentru ce mi-a făcut. De unde eu m-am purtat ca un gentilom și nu m-am tocmit — precum alții — asupra zestrei, dumnealui a binevoit să nu mai îmi dea ce mi se cuvenea să primesc. Ce și-a zis ? Să facă și el ca vechii israeliți care, așa cum ai învățat la istorie, i-au prăduit pe locuitorii Egiptului antic, făcîndu-și din jaf un titlu de glorie. Însă te rog să-i comunici că o să pățească și el întocmai ca egiptenii, pentru că nu mă las pînă nu-l jumulesc. Așa să-i spui că am zis !

Luna februarie — și redeschiderea Parlamentului — îl găsi pe Lopez tot în casa din Manchester Square, întrucît domnul Wharton nu-i repetase porunca de a se muta, înțelegînd că în prima săptămînă a lui aprilie avea să plece definitiv. Și fiindcă bătrînul nu o determinase pe Emily să rămînă în Anglia, stăruia acum să își cumpere cele trebuincioase călătoriei.

— Du-te și tîrguiește tot ce ți-e necesar, o îndemna el întruna.

— Nu cumpăr un ac pînă nu mă trimite el, se încăpățîna Emily.

— Doar nu te-oi duce la capătul lumii neechipată cu tot ce îți trebuie ! Ce ai să te faci pe acolo, cînd ai să fii la nevoie ?

— Ce fac săracii care pleacă în pribegie ? Sau ce mi-aș fi luat cu mine dacă mă alungai pentru neascultare ?

— Nu mai invoca acest „dacă", din moment ce eu nu m-am gîndit să te alung.

— Știu că ești bun, papà, și, de aceea, te rog, înștiințează-l pe Ferdinand cît ne dai pentru pregătirile de plecare, ca să nu depășesc suma, cînd voi începe să tîrguiesc.

— Bine, copila mea. Așa am să fac.

Și chiar a doua zi dimineață intră în sufragerie la ceasul cînd știa că-l va găsi pe Lopez.

— Dacă Emily va pleca, are nevoie de-o garderobă aparte, i se adresă ginerelui fără a-l privi.

— Ca și alții, are nevoie de multe, pe care nu și le poate permite, îi ripostă portughezul cu tîlc.

Însă cum domnul Wharton nu voia să se întindă la vorbă, își urmă ideea neabătut :

— Am să le spun furnizorilor mei să-i deschidă un cont, în valoare de... știu și eu ?... două sute de lire, să zicem. Am prevenit-o și pe Emily în sensul acesta, dar a ținut să-i dai dumneata dezlegarea.

— Cum adică ? Să-i dau dezlegare de a cheltui banii tatălui ei ? grăi Lopez amuzat. I-o dau într-o clipă, și cu cea mai mare plăcere.

— Atunci să-i transmiți ce am hotărît.. sau îi comunic eu, conchise bătrînul, pornind către ușă.

Acum era momentul să-l atace pentru nevoile sale, calculă ginerele fulgerător. Căci de unde avea să plătească cele cincizeci de acțiuni, decît din buzunarul prea ilustrului socru ? Și nu-i va cere banii cu capul plecat și așezîndu-se în genunchi, pentru că cerșeala și umilirea nu erau genul lui, și nici nu-i ajutaseră la nimic. Ci avea să-l privească în ochi, vorbindu-i cu semeție, deoarece îl avea la mînă cu fiică-sa.

— Domnule Wharton, îi zise, întorcîndu-l din drum. În ultimul timp n-am fost prieteni prea buni...

— Într-adevăr, mormăi celălalt.

— A existat o vreme — destul de scurtă, e drept — cînd am crezut că ne vom înțelege, și m-am silit pe cît mi-a stat în puteri să ne apropiem. Însă, din cît am dedus, nu vă plac oamenii de categoria mea.

— Mă rog, mă rog, făcu domnul Wharton, evident agasat. Mai bine ai trece la chestiune, dacă într-adevăr ai vreuna.

— Nu ați greșit, dar în afara ei, mai am să vă spun multe altele. Sînteți un om cu stare, iar eu vă sînt ginere, vorbi Lopez urmărindu-l pe socru, care, vrînd să pară preocupat, își netezi fruntea și apoi creștetul capului, îndreptînd puținele fire de păr cîte le mai avea. De m-ați fi ajutat — cum era firesc să aștept — în acest an crucial pentru mine, deveneam și eu bogătaș, zise ginerele și se opri. Dar bătrînul nu rosti un cuvînt. Or, nefiind sprijinit, știți în ce impas am ajuns — împreună cu Emily. Sîntem siliți să ne luăm lumea în cap...

— Din vina mea ? interveni domnul Wharton.

— Cred că da — deși nu despre asta vreau să vorbesc. Compania care mă angajează și care, între paranteze fie adăugat, va cunoaște o înflorire fără precedent în ultimele două decenii — îmi asigură un salariu anual de 1 000 lire, ca director permanent al exploatării miniere San Juan.

— Știam acest lucru, mormăi bătrînul din nou.

— Leafa e derizorie, se grăbi să completeze Lopez, întrucît traiul în Guatemala nu e deloc ieftin. Dar înaintea plecării, voi deveni posesorul a cincizeci de acțiuni — fiecare costînd o sută de lire — care îmi vor aduce altă mie de lire pe an.

— Însemnînd un beneficiu de 20%, specifică socrul.

— Întocmai, confirmă ginerele.

— Iar leafa se va dubla.

— Întocmai, repetă portughezul. Numai că, înainte de a mi se îngădui să mă înfrupt din această existenţă tihnită, trebuie să îndeplinesc o mică formalitate, adică să plătesc cele cincizeci de acţiuni a cîte o sută de lire bucăta, specifică Lopez, vorbind rar. Şi fiindcă bătrînul nu emitea nici un sunet, măsurîndu-l doar cu pupile mărite, mai veni cu un adaos : Pe scurt, sînt obligat să investesc în această afacere cinci mii de lire înaintea plecării.

— Mă rog ! articulă bătrînul în silă.

— Or, cum eu nu dispun nici măcar parţial de această sumă de bani, cum îmi place să cred că nu vreţi să mă vedeţi flămînzind, împreună cu fiica domniei voastre şi cum, din cît am putut observa, abia aşteptaţi să scăpaţi de mine — deşi remarca nu mă flatează deloc — consider că nu vă pretind prea mult cerîndu-vă cele cinci mii de lire.

— De cînd sînt pe lume n-am auzit o nerușinare mai mare ! explodă domnul Wharton.

— Sau poate un adevăr atît de complet şi făţiş exprimat, amendă ginerele. Oricum, aşa stau lucrurile cu mine. Iar de nu renunţ la plecare, va trebui să achit suma în săptămîna de faţă. Poate am făcut o prostie tergiversînd plata pînă ce m-am convins că nu pot obţine banii din alte surse. În orice caz, am tărăgănat-o destul şi, deşi sînt îndreptăţit să apelez la dumneavoastră, vă asigur că nu o fac cu plăcere.

— Va să zică îmi ceri cinci mii de lire, recapitulă domnul Wharton.

— Exact.

— Şi ce garanţie îmi dai în schimbul acestei sume ?

— Garanţie ? îngînă ginerele nedumerit.

— Vreau să am garanţia că, odată ce voi da banii, n-o să mai fiu sîcîit de şarlatanul cel mai abject pe care am avut nenorocul să-l întîlnesc, îi explică celălalt apăsînd pe fiecare cuvînt. Ce siguranţă am că nu te întorci chiar a doua zi ? Sau că nici n-ai să pleci ? Ori ţi-ai închipuit

vreo secundă că ţi-aş pune în palmă cinci mii de lire pe o simplă promisiune ?

— În cazul acesta, şarlatanul va rămîne în Anglia, îl sfidă portughezul, şi va găsi destul de agreabil traiul în Manchester Square.

— S-o creadă el că mai şade acolo ! spumegă domnul Wharton. Şi ascultă-mă bine, domnule. Sînt dispus să încheiem şi un tîrg — să-ţi dau suma cerută. Dar în anumite condiţii.

— Nu m-am îndoit un moment că mi-o daţi, triumfă ginerele.

— Te însoţesc la birourile Companiei, şi dacă voi căpăta încredinţarea că lucrurile stau precum mi le-ai zugrăvit, iar acţiunile îţi vor fi înmînate numai la destinaţie, sînt dispus să ţi le plătesc.

— Puteţi să veniţi şi astăzi, sir, şi veţi primi toate asigurările, îl încredinţă Lopez exultînd.

— În plus, va trebui să-mi dai o promisiune scrisă — un document de care fiica mea să uzeze la caz de nevoie — specificînd că niciodată nu-i mai reclami prezenţa sau ajutorul de orice natură.

— Comiteţi o gravă eroare, sir, crezînd că renunţ la soţia mea, se îmbăţoşă ginerele. Emily o să meargă cu mine în Guatemala.

— Atunci n-ai să vezi o leţcaie din mîna mea, decretă socrul. Adică de ce ţi-aş da banii ? Îţi închipui cumva că mă preocupă absenţa sau prezenţa dumitale, altfel decît în măsura în care-o vizează pe Emily ? Sau îţi imaginezi că mă sperii cu ameninţările de a te eterniza în casă la mine ? Asta-i o treabă de resortul poliţiei, şi voi cere să fie reglementată.

— Oriunde voi merge, mă va urma şi soţia mea, îi replică celălalt.

— Asta rămîne s-o mai vedem, îi replică bătrînul. Dacă vrei banii, va trebui să renunţi la ea. Ori cinci mii de lire ori Emily. Bună ziua ! îi spuse ca încheiere. Şi se făcu nevăzut.

Chiar în drum spre biroul de avocatură — căci într-acolo porni domnul Wharton — începu să răsucească în minte propunerea veneticului. De bună seamă se simţea înclinat să-i onoreze cele cinci mii de lire dacă prin asta înlătura — fie şi numai vremelnic — năpasta ce se abătuse asupra familiei. Iar de apuca să plece singur în Guatemala, n-ar fi fost greu să-i îngrădească apropierea de Emily în ipoteza unei întoarceri. Dealtfel, l-ar fi lichidat mai uşor pe Lopez, de-ar fi văzut-o mai înţeleaptă şi mai maleabilă. Căci după scandaloasa lui comportare — de o nerușinare şi o cruzime fără pereche — l-ar fi putut azvîrli în orice clipă din casă. Dar cum să-l alunge, cînd Emily hotărîse a-l urma pînă la capătul lumii ? La toate silinţele de a o determina să-l abandoneze, îi venea cu riposte ca : „Odată ce mi l-am ales, nu mai pot dezerta". Sau : „Cum l-aş putea părăsi cînd nu mai are pe nimeni, în vreme ce dumneata ai rămîne, totuşi, cu Everett ?" Ori altă replică şi mai prăpăstioasă : „Cînd fetele se măritǎ, se rup de părinţi şi de rude. Aşadar, eu sînt ruptă de dumneata şi de Everett !" Cu asemenea perle îl reducea la tăcere de cîte ori aducea vorba de separare. Şi totuşi, de-ar fi primit dezlegarea nemernicului, fără îndoială l-ar fi lăsat să plece de unul singur. Aşa cum şi el ar fi lăsat-o în Anglia, pentru cincii mii de lire, dacă se vedea strîns cu uşa. Deci formula era să forţeze.

Şi, odată ce-şi limpezi acest gînd, purcese către sediul Companiei San Juan. Ajuns în Coleman Street, şi spunînd că îl caută pe director, cineva îl conduse într-o încăpere de la etaj, ponosită şi sumar mobilată, în care observă doi conţopişti, aşezaţi pe scaune pricăjite, iar de acolo îl introduse într-un birou dosnic, ocupat de un aşa-zis secretar — un individ oacheş, mărunt la statură şi durduliu, care, printr-o remarcabilă mobilitate a feţei sale slinoase, putea să-şi ia o expresie gravă şi importantă, cînd se răsucea pe jilţul mobil şi dădea cu ochii de cei veniţi să-i solicite informaţii privitoare la Companie. Se numea Hartlepod şi, dacă întreprinderea avea să prospere — după cum îl asigură în minutele următoare pe domnul Wharton — cu siguranţă grăsunul va ajunge o persoană de vază în City.

În dialogul care urmă, bătrînul trebui să-şi calce pe suflet ca să-i împărtăşească bursucului anumite chestiuni de familie. Dar fiindcă venise pentru Lopez, nu putea ocoli amănunte care-l priveau.

— Acum o jumate de oră a plecat de la mine, îl înştiinţă Hartlepod.

— Probabil aţi dedus că mi-e ginere, îl tatonă magistratul.

— Cred şi eu, se hlizi dolofanul. Doar ne-a vorbit de dumneavoastră...

— Se pare că pleacă în Guatemala, după cît înţeleg, continuă domnul Wharton.

— Şi încă foarte curînd, confirmă secretarul. Nu v-a anunţat acest lucru ?

— Ba da, recunoscu socrul. Şi mi-a mai spus că ar vrea să cumpere nişte acţiuni ale Companiei înainte de a purcede la drum.

— O fi vrînd omul ! zise bursucul zîmbind.

— Ba e chiar obligat să facă această achiziţie, specifică bătrînul, căci altminteri nu are dreptul la angajare.

— N-o fi avînd — dacă aşa v-a comunicat.

— Şi acum iată în ce scop mă aflu aici, trecu juristul la tratative. Sînt hotărît să-i înlesnesc procurarea celor cincizeci de acţiuni în anumite condiţii. Grăsunul dădu din cap în semn că a luat act de intenţia exprimată. Socot că nu e nevoie să vă răpesc timpul cu detalii familiale ce-l privesc pe ginerele meu şi pe mine, urmă domnul Wharton, la care secretarul clătină iar din cap. Dar mi se pare binevenită această angajare în Guatemala.

— Nu văd cine ar găsi o slujbă mai extraordinară ! ţîşni secretarul ca un torent. Este o afacere de mare viitor. Salariul grozav ! Călătoria plătită de noi ! Mă rog, o perspectivă cum greu se întîlneşte ! Iar în ce priveşte investiţia legată de cele cincizeci de acţiuni îi dăm aceleaşi garanţii pentru beneficii, ca şi... ca şi... Banca Angliei !

— Deci e sigură procurarea lor ?

— Cum de nu! pufni grăsunul, împăunîndu-se. Şi o să-i înmînăm fără întîrziere formularele, pentru a le completa.

— Iar exploatarea din Guatemala... ?

— Vreţi să aflaţi dacă şi mina e sigură ? se repezi Hartlepod. În această direcţie, vă dau cuvîntul meu de onoare. Nu e — ferească cerul ! — o şarlatanie plăsmuită din bazaconii, cum s-au mai văzut în comerţ, care-i lasă pe acţionari cu buza umflată. Dealtfel, aveţi şi prospectul, stimate domnule Wharton, ca să vă încredinţaţi pe deplin. Vă rog luaţi-l cu dumneavoastră şi aruncaţi-vă ochii pe el pe cînd veţi avea necesarul răgaz, îl îmbie Hartlepod pe vizitator întinzîndu-i o broşură destul de voluminoasă, pe care bătrînul o îndesă anevoie în buzunar. Să cercetaţi negreşit lista directorilor, îl îndemnă în continuare. Avem trei membri în Parlament, un baron şi vreo doi comercianţi din City care prezintă aceeaşi garanţie ca şi... ca şi... Banca Angliei, dibui, în sfîrşit, secretarul cel de al doilea termen al comparaţiei. Şi dacă nici conţinutul prospectului n-o să vă dea garanţie, păi nu ştiu cine v-ar mai putea-o da, urmă cu aceeaşi ardoare. Iar cît despre acţiunile ginerului dumneavoastră, fiţi sigur că nu le-ar fi căpătat la preţul valorii lor nominale dacă nu se ducea ca angajatul nostru în Guatemala. Fiindcă nu le vindem oricui. Ehe, cîţi ar vrea să devină acţionarii unei societăţi ce se reazimă pe un capital de aproape un sfert de milion ! Răsfoiţi prospectul, şi o să vedeţi ! Dispunem de bănet serios, dar îl ţinem într-o singură ladă — ca să zic aşa — care ne aparţine doar nouă. De-aia nu înstrăinăm acţiunile, punîndu-le la bătaie pe piaţă. M-aţi înţeles ? Şi acuma, ca să ne întoarcem la treaba pentru care aţi venit, uitaţi-vă cum o văd eu. Dacă e vorba de ginerele dumneavoastră, n-o să vă îndrumez ce să faceţi — deşi Lopez mi-e prieten, îi port respect şi aşa mai departe. Dar îmi cunosc lungul nasului, şi n-o să vă dau dumneavoastră lecţii. În schimb, dacă urmăriţi un lucru absolut garantat, atunci îmi permit să vă strecor o povaţă — ca unul ce se pricepe în materie. Iar sfatul meu este să cumpăraţi acţiunile, căci un asemenea noroc nu se întîlneşte a doua oară în viaţă.

După avalanşa verbală a bursucului, domnul Wharton nu mai avu ce să adauge, aşa că se întoarse la liniştea biroului său de avocatură. Bineînţeles că nu punea mare preţ pe asigurările secretarului, fiindcă numai încredere nu puteau să-i inspire o creatură ca Hartlepod, deşănţatele osanale pe care i le cîntase, înfăţişarea sordidă a birourilor sau

mutrele funcţionarilor întîlniţi. Şi cum nu cunoştea nici practicile curente în City, i se părea că doar un bezmetic ar fi încheiat o tranzacţie de cîteva mii de lire pe simpla vorbărie a grăsunului. Evident că aceste raţionamente izvorau din judecata sa înţeleaptă, pe cînd dragostea de părinte îl îndemna să cadă la învoială. În definitiv, de ce să nu fi riscat cinci mii de lire, dacă la preţul acesta se putea cumpăra plecarea veneticului fără Emily ? Dar întrebarea era : o să plece pînă la urmă sau, pur şi simplu, arunca banii ? Fiindcă Lopez îi declarase în modul cel mai solemn că nu-şi va lăsa soţia chiar de-i onora suma. Oare să nu-l ispitească atîta bănet ? Era greu de crezut — mai ales cînd avea să-şi dea seama că prin despărţirea de Emily se salva.

În acest punct al cugetărilor sale, bătrînul simţi nevoia să cerceteze şi alte păreri, drept care se duse în biroul unui coleg şi prieten, îi depănă odiseea cu portughezul, şi pe urmă se sfătuiră mai bine de un ceas. Cum şi în ce fel ? Va rămîne de-a pururi o taină. În schimb am surprins încheierea discuţiei, care ni se pare edificatoare :

— Iată care e hotărîrea mea, Walker, îi declară bătrînul confratelui la care apelase. Am să risc cele cinci mii de lire — chiar ştiind de pe acum că le arunc — numai ca să încerc a-l determina pe nemernic să-mi lase copila acasă.

CAPITOLUL XIV

LIZZIE

Dacă pînă acum s-au descris cu precumpănire suferinţele tatălui şi ale fiicei, să nu se deducă de aici că Lopez trăise pe roze. Deoarece ar fi o greşeală. Şi iată de ce. La începutul căsătoriei, o iubise pe Emily şi fusese încredinţat că avea „s-o formeze“ după tiparele lui, inoculîndu-i propriile ambiţii şi felul său de a gîndi, cîştigîndu-i încrederea şi ajutorul nelimitat, pentru „a lucra mînă în mînă“ — cum obişnuia să exprime idealul său marital. Nu vedea nimic reprobabil în ţelul ce şi-l fixase, la fel cum nu îşi

dădea seama nici de găunoşenia caracterului său. Şi, ca urmare, nu-i trecuse prin minte că îndemnul de „a-şi peria tatăl“ o înspăimîntase pe Emily, contravenind moralei în care fusese crescută, sau că urzelile sale meschine îi trezeau numai aversiune. Or, neştiindu-i aceste reacţii, se crezuse el însuşi nedreptăţit, închipuindu-şi că tovarăşa lui de viaţă îl iubea infinit mai puţin decît pe bătrînul Wharton. Şi astfel începuse să sufere, convins că ursita îi jucase două feste urîte, păcălindu-l şi în privinţa femeii visate, şi a zestrei pe care se bizuise — deşi această ultimă farsă mai nădăjduia s-o repare, cramponîndu-se cu îndărătnicie de Emily.

La decepţiile matrimoniale, se adăugaseră şi necazurile de pe tărîmul negoţului, fiindcă, de cînd se însurase, nici una din combinaţiile încropite nu-i adusese aşteptatele roade. Şi nu din vina lui, după cum şi-o spunea de cîte ori le trecea în revistă. Ci numai a partenerului cu care se încurcase — un neisprăvit, un prăpăstios şi un hapsîn. Dar oricare ar fi fost piaza-rea, afacerile cu Parker eşuaseră într-un chip lamentabil, iar acesta, văzîndu-se ameninţat de ruină, căzuse într-un fel de sălbăticie, gîlgîind rachiu în neştire, zbierînd la Lopez de cum îl vedea şi ameninţîndu-l cu răzbunările cele mai crunte, dacă nu avea să-l despăgubească — natural, din avuţiile domnului Wharton, din care tot mai spera să-i parvină o porţie, de astă dată spre salvarea lui şi a familiei. Cu toate că portughezul descoperise altă formulă izbăvitoare, pe care i-o repeta la fiecare întîlnire, înverşunîndu-l mai tare, în loc să-l domesticească.

— Salvarea noastră se cheamă Bios, perora Lopez optimist. Şi de-ai risca încă două, trei mii de lire — fie luate cu împrumut ori scoase de la ciorap — îţi garantez că ne-am reface cît ai bate din palme.

— Fi-ţi-ar poşirca dracului ! suduia Parker cu voluptate şi, după ce mai trăgea cîteva înjurături zdravene, sorbea din clondirul cu băutură autohtonă, pe care punea infinit mai mult preţ decît pe afurisita licoare africană.

De cînd cu proiectul plecării în Guatemala — sau, mai bine-zis, de cînd se încredinţase că l-ar putea pune în practică — Lopez încerca să îşi evite asociatul. Deşi rareori izbutea. Deoarece Sexty aflase de aranjamentul cu Guatemala, şi-l căuta prin tot City ca pe buruiana de leac.

— Să fiu al naibii dacă nu te feresti să mai dai prin Little Tankard, i-o trîntise într-o zi cînd pusese mîna pe el chiar în dreptul statuii ecvestre din fața Bursei.

— La ce-aș mai veni cînd nu mai ții seama de poveţele mele ?! pretextase Lopez.

— Știu că tot umbli să te rostuiești ca director la o mină din străinătate ; dar află că n-ai s-o ștergi din Londra cît mai îmi bate inima-n piept ! îi strecurase Parker nelipsita amenințare.

— M-ai auzit să am gînduri de ducă ? se disculpase Lopez făcînd pe naivul.

— Că le ai sau nu, te privește. Da' să știi că îți pui o piedică, puișorule, de-o să te dai peste cap !, șuierase Parker cu dușmănie. O să mă înființez la mărimile Companiei și le dau un pomelnic cu toate matrapazlîcurile cu care mi-ai umblat. Ca să știe cu ce pramatie și-ar face de lucru.

— Se putea să nu-ţi dai în petec, îndrugîndu-mi, ca întotdeauna, prostii ? îl pusese portughezul la punct. Mai bine m-ai asculta cu luare aminte, ca să pricepi odată ce urmăresc. Într-adevăr, mă interesez de un angajament în America, însă numai de formă, ca să obţin de la socrul meu cele cinci mii de lire pe care mi le-a promis. Nu mai e cazul să-ţi amintesc de oribila lui calicie. Nici de faptul că, de mi-ar fi dat dreptul ce mi se cuvenea, astăzi eram plini de bani amîndoi. Dar a dat Dumnezeu să-l apuc la mînă cu cinci mii de lire, și cum n-am uitat cît îți datorez, mai toată suma o să-ţi ajungă în buzunare. Însă nu-mi strica ploile cu născocirile tale !

— Să mă ia mama dracului dacă-ţi cred un cuvînt din tot ce mi-ai înșirat, îl împroșcase asociatul, care, pe lîngă ranchiuna ce i-o purta, mai era și turtit de alcool. Iar Lopez, în loc să-l repeadă, cum ar fi făcut-o cu luni de zile în urmă, se forţase să rîdă și apoi o luase din loc.

Poate nu cu bărbia în piept, asemeni unui înfrînt, cum se simţea deseori, dar în orice caz năpădit de amărăciune. Fiindcă deși croiala lui sufletească lăsa foarte mult de dorit, odată ce vădise tupeul de a se avînta la cumpărături în contul domnului Wharton, se cuvine totuși a spune că nu făcuse acest lucru fără o tainică stînjeneală. Chiar dacă nu fusese un orgolios, între timp devenise, și mîndria lui su-

ferea, văzîndu-se la cheremul filotimiei bătrînului. Doar şezuse la masă cu potentaţi şi cu lorzi. Fusese oaspetele Ducesei de Omnium. Se însurase cu fiica unui magistrat cu renume şi stare. Se înscrisese la un club de elită. Şi existase o vreme cînd se întrezărise pe băncile Parlamentului. Ori după ce ajunsese pe asemenea culmi, numai prin curtenia sa vrednică de un gentilom înnăscut şi prin vorbirea-i la fel de aleasă, natural că îl privea pe Sexty Parker de la mare altitudine, şi bineînţeles că nu-i convenea legătura cu un atare pigmeu. Cum nu se împăca nici cu traiul din ultima perioadă sau cu perspectiva exilului şi a îngropării sale într-o mină de la capătul lumii. Dar poate scăpa, pînă în cele din urmă, de pacostea pribegiei.

Cu această idee se disculpase faţă de Sexty, şi nu-l minţise în privinţa capcanei ce i-o pregătea socrului, ci numai cînd pretinsese a-l despăgubi cu mărinimie din suma ce spera s-o extragă de la bătrîn. Dar pînă s-o încaseze, trebuia să ia unele hotărîri, care, deşi vînturate şi cîntărite fără încetare, nu se cristalizaseră pe deplin. Bunăoară încă nu ştia cum avea să reacţioneze in ipoteza că domnul Wharton îi condiţiona onoarea celor cinci mii de lire de renunţarea la Emily. Să cadă la învoială ori să-i respingă manevra ? Iar în ipoteza unei eventuale acceptări, să plece totuşi în Guatemala ? Ori să rămînă în metropolă, aruncîndu-se în grandioasa afacere cu băutura africană ? Dar cu ce capital ? Ar fi existat o sursă la care ar fi putut apela. Dar de va avea bunătatea să-l finanţeze, se va prosterna la picioarele ei — întrucît „sursa“ era o femeie — spre a-i propune despărţirea de Emily şi refacerea existenţelor împreună ? Ideea părea destul de ademenitoare, fiind vorba de o lady înstărită — din cît auzise. Ori se lipsea şi de această ultimă punte, căutîndu-şi liniştea în moarte ? În fond, de ce să nu-şi recunoască definitiva înfrîngere, evadînd din vîrtejul stihiilor în care intrase ? „Da, poate că suprimarea vieţii rămîne ideala formulă pentru cei sortiţi falimentului !“, îşi spunea cîteodată răpus de incertitudine.

Dar să-l lăsăm deocamdată în păienjenişul dilemelor, întorcîndu-ne la un alt personaj, cunoscut cititorului din volumele precedente. Şi anume, la faimoasa lady Eustace, După noianul peripeţiilor prin care trecuse, fosta soţie a-

pastorului Mealyus trăia într-o casă modestă, pe o stradă la fel de modestă, însă nu și lipsită de o anumită distincție, în ciuda înfățișării nearătoase și, mai ales, a neplăcutei învecinări cu grajdurile Primăriei din Londra, care o mărgineau pe una din laturi. Lady Eustace nu locuia singură, ci cu amica ei, doamna Leslie, prin care o cunoscuse pe Harriet Roby, iar prin aceasta, pe Ferdinand Lopez. Așa cum cititorul probabil își amintește, văduva lordului Florian Eustace beneficia de un venit remarcabil pe care, de vreo doi ani, începuse să-l drămuiască la sînge, și fără prea multă discreție. De fapt niciodată nu fusese risipitoare, pentru că, altfel, ar fi secătuit de mult avuțiile cu atîtea pasiuni cîte o mistuiseră, pasiuni de naturile cele mai felurite : amor, poezie, lux, religie, sport și chiar boemie — după care se prăpădise într-un timp. Însă oricît ar fi fost de ambalată, și indiferent pentru cine sau ce, avusese grijă să nu irosească bunurile pe care le dobîndise la vremea juneții și cu farmecele de atunci, azvîrlind cu banii la curse de cai, dîndu-i pe mîinile curtezanilor, făcînd donații bisericilor, întreținînd personal cu nemiluita sau cumpărîndu-și trăsuri elegante.

În perioada la care ne referim, era încă tînără și frumoasă, chiar dacă îngrijirea tenului și a părului îi cerea mai multă migală decît în anii cuceririi primului soț. Îi plăcea ca întotdeauna să aibă un amorez — dacă nu cumva doi — deși ajunsese la nestrămutata credință că această plăcere o costa prea mulți bani. Era la fel de amatoare să gonească pe un cal de rasă — cu toate că și vînătoarea constituia un răsfăț prea costisitor pentru dînsa. O încîntau, ca și altădată, conversațiile cu pastorii — dacă erau cumsecade și vorbeau numai despre religie. Și avea aceeași tăinuită atracție pentru cancanuri și intrigi — pe care însă nu le mai practica în stil mare, de frica urmărilor dezastruoase. Iar la slăbiciunile acestea, și poate mai puternică decît toate, se adăugase de o vreme dorința de a-și spori avuțiile, prin speculații comerciale. Și cum Lopez îi dibuise pesemne meteahna, o și înglobase în planul lui de salvare, întrezărind în lady Eustace „sursa“ viitoarelor investiții.

Dar pînă să-i capteze încrederea, chibzuise că avea nevoie de un aliat, pe care căută să-l cîștige în doamna Leslie,

acoperind-o cu daruri cumpărate numai din Bond Street, pe creditul socrului. Şi cu toate că nu-i dăduse de înţeles în ce scop i le oferea, văduva pricepuse că aştepta să-i pună o vorbă bună pe lîngă prietenă. Şi se executase cu zel.

— Din ce am auzit de la Harriet Roby, domnul Lopez a lucrat cu proprietarii întreprinderii „Hunkey", oameni care se scaldă în bani, căuta s-o încinte pe Lizzie. Iar domnul Wharton cu siguranţă nu-i dădea fata de nu l-ar fi ştiut negustor cu cheag.

— Ştiu şi eu ce să zic ? se întreba prietena cu îndoială. Nu prea poţi să te bizui pe ce spune lumea...

— În fond, ce nevoie ai de părerile altora ? E de ajuns să-l priveşti, şi-ţi dai seama că scoate bani şi din piatră seacă, îl preamărea doamna Leslie cu patos. Şi apoi, nu-l găseşti şi foarte chipeş ?

— Frumuseţea nu îmi dă garanţia care mi-ar trebui, se arăta Lizzie tot circumspectă.

— Asta nu. Dar există bărbaţi care te încredinţează prin simpla înfăţişare că nu dau greş în ocupaţiile lor, o adusese văduva din condei. Ca dovadă, felul cum a pornit-o domnul Lopez — de la zero — ca să ajungă la strălucirea de astăzi !

— Mi se pare că ţi-a cam furat inima, draga mea, o tachina lady Eustace amuzată.

— Ei nu, că exagerezi ! protesta văduva chicotind. Doar nu m-a încurajat prin nimic... Deşi, un bărbat ca dînsul nu are nevoie să îmbie femeile ca să le cadă cu tronc, adăugase. Poţi să-l compari cu gîngavii şi spălăciţii din jur, care îşi muşcă limba pînă scot un cuvînt ? Şi cu toate astea îşi dau nişte aere de parcă s-ar aştepta să le cazi în genunchi ! Aminteşte-ţi numai de încuiatul acela de aseară... Fletcher, sau cum îl chema. Nu ai văzut cu ce caznă a rostit vreo trei vorbe, şi totuşi se credea cel puţin orator. Şi apoi mie îmi place bărbatul cutezător, nu să-l văd tremurînd de frică şi de ruşine.

— Cu Fletcher, pe care l-ai pomenit, e o poveste întreagă, o informă Lizzie. A iubit-o pe Emily Wharton, juna s-a aruncat în braţele lui Lopez, şi de atunci amărîtul nu şi-a mai revenit.

— Bine a procedat fata ! se bucură cealaltă. Deşi, personal, n-o simpatizez, fiindcă prea se ţine cu nasul pe sus

fără să aibă motive. Unicul ei atu este averea — pentru care a şi luat-o Lopez.

Abia după cîteva dialoguri de factura celui redat, apăruse şi portughezul în căsuţa celor două femei, unde, evident, a fost bine primit. Apoi vizitele se înteţiră, doamna Leslie topindu-se tot mai mult din salon, iar Lopez îşi pregăti cu atîta abilitate propunerea, încît enunţarea ei nici nu i se păru deplasată amfitrioanei, mirînd-o numai suma care i se ceruse.

— Şapte mii cinci sute de lire ? ! silabisise cu adîncă surprindere. Nu este o sumă fantastică ?

— Ba da, recunoscu Lopez cu seninătate. Dar şi afacerea e de mare amploare. Iar învestiţia mea depăşeşte această cifră — dacă-mi amintesc bine.

— Şi cum îi determini pe oameni să consume acest Bios ?

— Cu ajutorul publicităţii care-i va îndemna să-l bea cu încredere, îi explicase cu un aer atotştiutor. Potrivit constatărilor de pînă acum, printr-o reclamă asiduă se poate vinde orice, şi cu profituri enorme, care cresc în proporţie cu banii cheltuiţi pe reclamă. La fel ca dobînzile percepute la împrumuturi. Cu cît investeşti mai puţin, obţii beneficii mai mici. Şi invers. Drept care, nu e recomandabil să faci o reclamă de cîteva sute de lire, fiindcă le iroseşti fără rezultate. Pe cînd o mie de lire, să zicem, îţi asigură o vînzare uriaşă, şi cîştiguri tot atît de imense.

— Bine, dar ce garanţie capăt la mînă pentru banii pe care i-aş da ? îl întrebase lady Eustace cu aviditate.

— Acţiunile Companiei, îi ripostase el prompt, care sînt înmatriculate.

— Ale companiei Bios ?

— Nu. Se va chema altfel. Intenţionam s-o botez „Parker and Co. limited". Dar m-am răzgîndit, şi am să-i spun „Lopez and Co. limited", după numele meu.

— Dar principala afacere rămîne tot aceea cu Bios, nu-i aşa ?

— Absolut. Ne vom ocupa în exclusivitate de Bios.

— Şi aduceţi băutura tocmai din Africa ?

— De fapt o să fie îmbunătăţită la Londra, prin amestecul unor spirtoase autohtone, o lămurise Lopez. Dar cum

nu am de gînd să vă dau reţeta pînă nu deveniţi asociata noastră, vă mai spun doar atît : esenţa ei se extrage din scoarţa copacului Duffer.

— Ai gustat vreodată acest Bios ? îl întrebase lady Eustace curioasă.

— Da, am sorbit cîteva înghiţituri.

— Şi cum e gustul ? Plăcut ?

— Extraordinar ! Un pic dulceag — aşa cá se pretează grozav la amestecul de care vorbeam.

— Ar merge cu gin ?

— S-ar putea. Ori cu whisky. Şi vă garantez că nici o tranzacţie nu v-ar aduce atîta cîştig. Este o investiţie ideală pentru banii pe care vreţi să-i fructificaţi. Şi credeţi-mă că nu vă amăgesc. Doar vă consider ca pe o... soră.

— Nu mă îndoiesc de bunele dumitale intenţii, îi replicase gazda politicoasă. Dar şi şapte mii cinci sute de lire reprezintă o sumă, nu jucărie ! De care nici nu dispun deocamdată.

— Vom fi şase acţionari în total, însumînd un capital de 45 000 lire, fabuloase Lopez în continuare. Aţi consimţi să împărţiţi cota dumneavoastră cu mine ? În felul acesta aţi investi numai trei mii şapte sute cincizeci de lire...

— Dar am reţinut că ţi-ai şi pus de o parte cota care-ţi revine, observase Lizzie bănuitoare.

— Aşa e, încuviinţase Lopez ca să nu-i alimenteze suspiciunea. Dar pe aceasta aş putea s-o împart cu Parker — deoarece tot intenţionăm să ne trecem în scriptele oficiale măcar nouă asociaţi — urmînd să devin părtaşul domniei voastre la altă cotă. Ce ziceţi ? Aţi avea ceva împotrivă ? o întrebase pe Lizzie privind-o într-un fel de parcă-i punea jumătate din inimă la picioare.

— Ştiu şi eu ? Nu prea văd ce-aş avea, îi replicase cu voce tărăgănată şi nu prea convinsă.

— Avîndu-vă parteneră, continuase el înfocat, mi-aş da şi sufletul pentru reuşita afacerii.

— Care — de ce nu ai recunoaşte ? — este foarte riscantă, îi curmase ea declaraţia.

— Cine nu riscă nu cîştigă, aşa se spune din moşi strămoşi, îi amintise Lopez cu un zîmbet şăgalnic.

— Adevărat, convenise amfitrioana ; însă nu vreau să pierd puţinii bani de care dispun.

— Așa ceva nu vi se poate întîmpla cînd vă lansați alături de mine în afacerea Bios !

— Te văd încrezător în Bios ca într-un sfînt făcător de minuni. Oare să aibă trecerea pe care-o scontezi ?

— Sută la sută, o asigurase din nou, și cu aceeași ardoare.

— Oricum, am nevoie de un răgaz în care să cumpănesc ce am de făcut, încheiase nobila doamnă, luptîndu-se cu dorința de a se aventura în afacerea Bios, dar și cu spaima de a nu-și irosi capitalul.

De fapt, Lopez îi aruncase momeala în speranța să ocolească oferta primită în aceeași zi de la socru, lipsindu-se de lirele lui și refăcîndu-se numai cu ajutorul ei generos. Dar pînă să afle dacă avea să i-l dea, se pomeni scuturat de căpeteniile Companiei San Juan pe motivul celor cincizeci de acțiuni. I se imputa nepermisa tergiversare a procurării lor și era somat să le achiziționeze fără întîrziere, dacă nu se răzgîndise cumva. Lopez se jurase pe toți sfinții din calendar că nu renunțase o clipă la hotărîrea de a le cumpăra, invocînd, ca dovadă, însăși vizita domnului Wharton făcută Companiei. Atunci de ce nu le plătise pe loc magistratul ? i se ripostase cu neslăbită înverșunare, întrucît, la o persoană ca dînsul, cu siguranță nu contau cele cinci mii de lire. Firește că ginerele nu-și permisese să dea în vileag îndărătnicia bătrînului, afirmînd doar că, odată ce se obligase să vină cu banii, nu aveau voie să-i pună cuvîntul la îndoială. Numai că argumentul nu se dovedise destul de convingător pentru bursucul de Hatlepod și mărimile care îl hărțuiau. Și numai după alte pledoarii disperate, i se acordase o ultimă păsuire de două săptămîni.

În primele patru zile nu întreprinse nimic — afară de vizitele diurne făcute distinsei amice. Dar după aceea, încercă o nouă manevră de învăluire a socrului, folosindu-se iarăși de Emily.

— Taică-tu mi-a promis cumpărarea celor cincizeci de acțiuni, o atacase deliberat.

— Dacă ți-a făgăduit acest lucru, fii sigur că nu se dezice, îi răspunse în felul ei potolit.

— Dar mi-a condiționat achiziția de rămînerea ta acasă. Or nu pot să cred că ai vrea să-ți părăsești soțul, îi zise cu voce dulceagă. Și pe urmă așteptă. Oare te-ai săturat de mine așa de curînd ? urmase la fel de mieros.

— Aș prefera să rămîn acasă, îi mărturisi Emily cu vorbă rară și aproape șoptită.

— Păi asta ce înseamnă ? Nu că vrei să mă abandonezi ?

— Ce rost mai au asemenea întrebări ? îi spuse ea cu aceeași blîndețe. Doar nu mă iubești, Ferdinand. Și nu m-ai luat din adevărată dragoste.

— Ba cerul mi-e martor că numai dragostea m-a făcut să te iau.

— Și cum te-ai purtat cu mine ?

— Cu ce am greșit ?

— Nu mi-e gîndul să te acuz, Ferdinand, fiindcă nu are rost să ne adîncim suferința. Dar am duce-o mai bine dacă am trăi separat.

— Eu nu, îi declară categoric. Și nu așa concep căsnicia. Deci spune-i bătrînului că ești gata să mergi cu mine, ca să plătească pentru amîndoi.

— Nu, Ferdinand, n-am să-l mint, se împotrivi ea. Dacă mă silești, voi veni după tine cînd vei găsi locuință. Însă nu-l îndemn pe papà să-ți dea banii, pretinzînd că mi-ar face plăcere să te urmez. Pentru că nici nu m-ar crede.

— Asta înseamnă că tu i-ai vîrît în cap să-mi condiționeze plata acțiunilor, de rămînerea ta acasă...

— Nici prin minte nu mi-a trecut, se disculpă Emily cu neștirbit calm. Papà știe că nu vreau să plec. A simțit-o și fără să i-o fi spus. În schimb, i-am repetat în mai multe rînduri că te voi însoți, dacă asta ți-e voia.

— Și n-ai să faci nimic pentru mine ? o somă cu o scăpărare primejdioasă în priviri.

— Nimic, dacă prin asta înțelegi intervenția pe lîngă papà, îi confirmă liniștită. Și, în aceeași secundă, îl văzu ridicînd pumnul, hotărît s-o lovească. Dar nu, încă nu decăzuse atît de îngrozitor ! Fiindcă brațul îi recăzu aproape imediat. Dacă socoți că trebuie totuși să merg, continuă Emily netulburată, poate vei avea bunătatea să-mi spui data exactă a plecării...

— Nu ți-am repetat-o de zeci de ori ? se răsti Lopez cu același licăr ucigător în privire.

— Atunci rămîne definitivă ziua pe care-o știam...

— Rămîne ! spumegă el. Și întreabă-l pe taică-tu cît ai voie să cheltui cu echiparea de drum. Ți-a stabilit o sumă de rîsul lumii, pe care ultimul tarabagiu londonez nu i-ar fixa-o fiică-si.

— Oricît mi-ar da, mă declar mulțumită. Și nu fiindcă mi-ar fi teamă de el...

— În schimb, de mine o să-ți fie, și încă al naibii, pînă om ajunge să încheiem socotelile !

Și, cu această amenințare, ieși ca o vijelie pe ușă.

În aceeași seară, în timp ce mînca de unul singur la club, reflectă pentru prima dată cu stăruință la despărțirea de Emily. De multe ori, în ultima vreme, îl bîntuise ideea s-o lase cu „nepreţuitul“ papà, înlocuind-o cu noua sa protectoare și, de fiece dată, o alungase din minte. Dar după convorbirea de după-amiază, din care desprinsese că Emily nu-l mai voia, perspectiva ce-l ispitise împrumutase altă semnificație și merita luată în seamă. Așadar ce ar fi putut să-l împiedice de a porni cu Lizzie în pribegie ? Convenienţele sociale ? Nici vorbă. Fiindcă pe cine ar fi deranjat, într-o țară ca Guatemala — aflată dincolo de ocean — dacă în locul soției apărea cu o concubină ? Pe nimeni, firește. Și cu atît mai puțin pe el, care nu se sinchisise nicicînd de asemenea mofturi. Iar odată ce dispărea și această opreliște, rămînea numai latura profitabilă a combinației. Căci Lizzie Eustace deținea bogății însemnate, pe care, evident, nu și le putea însuși ca bărbat nelegitim. Dar luînd-o cu binișorul și, pînă la urmă, în stăpînire deplină pe adevărata lor posesoare, avea să dispună și de avuțiile ei. Pentru că la paralele bătrînului Wharton ajungea cu prea mare anevoință. Și chiar după moartea lui, nu întrezărea o simplificare. Ci dimpotrivă, avea să le dobîndească și mai greu. Or gîndindu-se la toate acestea, se felicita pentru geniala lui inspirație de a fi atras-o pe Lizzie Eustace în afacerea Bios. E drept că o cam speriase amploarea învestițiilor. Dar avusese fericitul imbold de a-și relua vizitele diurne spre a-i risipi teama. Nu în privința reușitei în sine, pentru că nu se îndoise un moment de succesul final ; ci numai în legătură cu propria sa angajare ca asociat — fondator, susținînd, cu o modestie demnă de toată lauda, că nu prea vedea la ce-ar folosi „măruntul ei capital“ într-o afacere așa gran-

dioasă. Aceeași reținere o vădise și cu privire la rețeaua publicitară, invocînd rizibilul argument că nu ar vrea să-și irosească „mărunțele agoniseli“ pe mormane întregi de afișe. Cîndva, în decursul acestor sfaturi ținute în doi, adusese vorba și de proiectul plecării în Guatemala, pe care nu i-l înfățișase, totuși, în amănunte, stăruind doar asupra generoaselor dividende ce urmau să-i revină în calitate de acționar al Companiei de exploatare minieră. În schimb, folosise prilejul creat pentru a descrie această țară ca pe un adevărat pămînt al făgăduinței — pîrguit de soarele auriu, brăzdat de un relief ca de basm, acoperit cu o vegetație de-a pururea verde și de o bogăție fără egal. Nu degeaba li se lipise de inimă conchistadorilor spanioli, și nu în van se jurase un Cortez ori Pizarro să n-o mai părăsească în veci, adăugase năpădit de entuziasn, fără să-i treacă prin minte că prea distinsa ascultătoare nu auzise niciodată de persoanele pomenite și, ca atare, n-ar fi putut preciza în virtutea căror temeiuri încheiaseră acest legămînt. Oricum, Lopez își continuase istorisirile tot mai avîntat, născocind și o poveste — inspirată de numele său — despre un mare apărător al libertății guatemalezilor, un anume Don Diego di Lopez, primul care se ridicase la luptă împotriva tiraniei de neîndurat a suveranilor spanioli. Iar cum în războaie și în dragoste totul pare îngăduit, presărase și el plăsmuirile cu tîlcuiri amoroase, fapt ce n-o supărase pe frumoasa audientă, care, precum se cunoaște, era oricînd amatoare de o aventură picantă.

— Iată dar în ce colț binecuvîntat al pămîntului aș dori să-mi încerc norocul, îi declarase patetic, la sfîrșitul amețitoarelor fabulații.

— Desigur ai să-ți iei și soția ? îi strecurase amfitrioana.

La care Lopez îi zîmbise în chipul cel mai suav și ambiguu, ridicase din umeri a neștiință și se topise din încăpere.

Fără îndoială, îi trebuise oarecare curaj ca să purceadă la cucerirea unei femei ca lady Eustace. Dar, asemenea multor curtezani dinaintea lui, se îmbărbătase la gîndul că nu va fi înghițit pentru nevinovatele-i tentative. Iar odată pornit asaltul, părea că nădejdile sale de bine încăpuseră pe un făgaș prielnic. Departe de a se arăta insultată, Lizzie Eustace îi acceptase aluziile străvezii, împletindu-le cînd

cu drăgălășenii, cînd cu întrebări privitoare la beneficiile aduse de Bios. Natural, nu știa ce răsunet găsiseră în inima ei, fiindcă prea puțin îi cunoștea firea ca să-i ghicească reacțiile lăuntrice. Însă nu era imposibil să-i fi trezit unele simțăminte. Poate chiar apropourile la soție însemnau o dovadă — deși se zicea că de la Cleopatra încoace, orice femeie curtată de un bărbat însurat își invocă rivala. Bineînțeles că i se plînsese de zilele negre ce i le făcea Emily, cît și de viclenia ei de vulpe, iar prietena îl ascultase vizibil mîhnită, mai să izbucnească în lacrimi, după care încercase să-l consoleze.

— Vă previn, însă, că nu sînt genul de om care să piară de inimă rea pentru eroarea ce a comis-o, o înștiințase la capătul unei spovedanii. Sînt de acord să respect legămîntul căsătoriei, dar nu atunci cînd mă ancorează la infinit de o năpastă.

— Eu mi-am pierdut orice încredere în acest legămînt, fiindcă te poate nenoroci, se pronunțase Lizzie cu gravitate, amintindu-și de grozăviile prin care trecuse.

Perioada de tatonări se dovedise extrem de folositoare pentru Lopez, întrucît îi elucidase două chestiuni cardinale. Prima se referea la banii prietenei, de a căror existență se încredințase cu desăvîrșire. A doua, la dozarea manevrelor sale de cucerire, iar aici dobîndise deplina convingere că putea să le folosească în continuare, fără să fie nimicit de femeia curtată. Și pentru că amînarea obținută de la Compania San Juan expira în curînd, se înființă într-o după-amiază în căsuța celor două doamne, hotărît să forțeze, energic și netemător, roata destinului. Ca întotdeauna la ivirea sa, doamna Leslie bătu în retragere, cu deplina încuviințare a gazdei, ceea ce însemna — în tălmăcirea vizitatorului — că nu se ferea să-i asculte noile declarații pe care le prefațase cum nu se poate mai limpede la ultima vizită.

— Ați reflectat îndeajuns ? începu el de cum rămaseră singuri, privind-o cu duioșie și luîndu-i mîinile într-ale sale.

— La ce să reflectez ? îl întrebă Lizzie nedumerită.

— La aventura noastră spaniolă, îi aminti cu o voce cîntată.

— Ai renunțat la Bios, amice ?

— Nuuu ! Asta nu, se dezvinovăţi cu candoare în timp ce se aşezau în jilţuri alăturate. Într-adevăr, nu am cumpărat jumătate din acţiunile celuilalt partener, dar continui să reflectez la afacerea Bios, deoarece cred în ea — după cum bine ştiţi...

— E grozav să crezi în ceva ! îngînă lady Eustace de parcă l-ar fi invidiat pentru elanuri de care dînsa nu se simţea în stare.

— Însă cred şi mai mult în ţara spre care pornesc, urmase Lopez.

— Cum ? Vrei să spui că pleci ? tresări ea mirată.

— Da, m-am decis, o anunţă visător. Prea sînt irezistibile tentaţiile de acolo, ca să nu mă fi cucerit. Gîndiţi-vă la clima din Guatemala şi comparaţi-o cu mizeria de aici, îi oferi un prim argument — nefiind pesemne avertizat de ţînţărimea ce bîntuia meleagurile invocate. Apoi reţineţi şi faptul, o ademeni mai departe, că din venitul care permite un trai oarecum confortabil la Londra, acolo poţi duce o viaţă absolut de nabab. Aşa încît am de ales între o existenţă regească şi una de biet anonim, pierdut în furnicarul oamenilor de rînd.

— Şi totuşi, de Anglia te desparţi foarte greu, murmură Lizzie Eustace languroasă.

— Sper că remarca nu se referă la dumneavoastră, care aţi îndurat atîtea suferinţe şi nedreptăţi, încercă Lopez să-i atingă coarda sensibilă.

— Într-adevăr ! suspină interlocutoarea, cu gîndul la ce pătimise.

— Ei bine, eu am să evadez din această ţară, şi voi zbura spre ţărmuri mai însorite, unde voi trăi liber, nu ferecat în cătuşe ! peroră Lopez avîntat.

— Şi cu soţia ce faci ? îl întrebă lady Eustace.

— O, Lizzie ! exclamă el cu patos, întrucît îi spunea pentru prima dată pe nume — deşi faptul nu păru să surprindă ori să tulbure partenera, de unde s-ar putea bănui că Lopez contemplase prea îndelung această mărturie de apropiere, fără să-i treacă prin minte cîţi alţii o folosiseră înaintea lui. Oare tot nu ai înţeles, Lizzie, urmă el cu însufleţire crescîndă, că un bărbat sau o femeie care poartă jugul căsniciei poate avea cele mai justificate raţiuni de a-l ignora cu desăvîrşire ?

— Cum de nu, replică Lizzie. De aceea și există divorțul permis de lege... cu motivări felurite. Cum ar fi bigamia, de pildă, adăugă mai la urmă, gîndindu-se iarăși la propriile necazuri.

— Eu desfid legiuirile găunoase și pe cei care le-au născocit ! se aprinse și mai tare Lopez, ridicîndu-se în picioare. Și nu am de gînd să recurg la ele ori să le fiu supus. Am să-mi închipui că nu există, cum aș vrea să le ignori și tu. Fiindcă visez să te iau cu mine în țara soarelui veșnic,

„Unde sălbăticia vulturilor și dragostea turturelelor
„Te învață, pe rînd, să fii bun sau hain".

Ai curajul să fugi, împreună cu mine, de convențiunile hîde și fără suflet ale societății engleze ? Să rupi toate chingile cu care te-au legat, ieșind pentru totdeauna de sub robia lor ? Rostește cuvîntul pe care-l aștept, și te voi duce în patria fericirii neîntinate ! își încheie Lopez înflăcărata chemare.

Numai că ființa pe care spera s-o atragă spre țărmuri necunoscute, știa că în Londra încasa anual un venit de 4000 lire, la care se adăuga și soldul din bancă.

— Domnule Lopez, începu lady Eustace. Și apoi se opri.

— Care îți este verdictul ? o ajută el sorbind-o din ochi.

— Ești un mare nătîng !

Bîjbîind ca un orb, se tîrîse pînă în stradă și abia acolo răsuflase mai ușurat. Lamentabil deznodămînt ! repeta năucit. Dar cel puțin scăpase neînghițit !

CAPITOLUL XV

NECAZURILE SOȚIEI LUI PARKER

În ultima zi a lunii februarie, Emily cugeta că mai aveau patru săptămîni încheiate pînă la îmbarcarea spre Guatemala, și totuși călătoria rămăsese o himeră prea puțin ancorată în realitate. Poate n-o mai făceau niciodată, își spuse ca și în alte dăți pentru că prea nehotărît

i se părea Ferdinand și prea puțin se îngrijise de cuvenitele pregătiri. Or, văzîndu-l atît de străin de această preocupare, amînase și ea tîrguielile, motivîndu-i domnului Wharton — care o tot îndemna să le înceapă — că mai aștepta unele confirmări. Iar bătrînul renunțase de un timp s-o mai îmboldească, acaparat de propriile incertitudini și șovăieli, dar și de firava speranță că va izbuti pînă în cele din urmă să-și răscumpere fiica din ghearele veneticului. În această nădejde, apelase din nou la colegul său Walker, trimițîndu-l să negocieze salvarea lui Emily direct cu Lopez. Numai că tratativele mergeau destul de anevoios. Deși Walker se arătase dispus de a-i plăti pe loc acțiunile — avînd în scopul acesta și o întrevedere cu domnul Hartlepod — portughezul îl șicana sistematic, spre a-i da socrului de înțeles că nu își vinde nevasta doar pe cinci mii de lire.

— Va trebui să-ți mărești oferta, îl prevenise confratele pe bătrînul Wharton.

— Sînt gata să-i dau și dublu, îi ripostase acesta, numai să plece singur și să ne dea o hîrtie, la mînă, că n-o va mai tulbura niciodată pe fiică-mea.

Însă cu toată mărinimia ce-o arătase, nici la sfîrșitul lunii februarie nu ajunsese la învoială cu ginerele — care, în treacăt fie adăugat, locuia tot în Manchester Square.

— Faptul că-ți stă pe cap, mi se pare că întrece toate samavolniciile, papă, îi declarase într-o zi Emily indignată. Pentru ce nu-l somezi să se mute ?

— De frică să nu te ia pe tine, îi mărturisi nefericitul tată.

— Ar fi de preferat, crede-mă, fiindcă, oricum, aș veni să te văd...

— Să știi că odată, cînd m-am supărat foarte rău, i-am poruncit să dispară de aici, se destăinui părintele mai departe, și tare m-am căit după aceea la gîndul că va pleca și mi te răpește. Dar vezi că nu i-a păsat de somația mea, deși, pe moment, se arătase atît de ultragiat, de ai fi zis că se mută a doua zi.

— Cum ? Chiar i-ai spus să-și caute locuință ? repetă Emily cu vizibilă neîncredere.

— Întocmai, încuviință domnul Wharton, și mă bucur că nu mi-a dat ascultare, deoarece, nu peste multă vreme, tot se va termina într-un fel.

— Știu eu, papà ? ! se arătă ea nesigură.

— Crezi că va renunța să mai plece ? se îngrijoră bătrînul.

— Adevărul e că nu știu ce să mai cred, suspină tînăra. Și tocmai de aceea nu-i mai permite să se eternizeze aici.

— Iar de-o fi să se mute, ce se întîmplă cu tine ? întrebase părintele.

— Va trebui să-l urmez, oftase din nou Emily. Dar pentru asta nu am voie să te jertfesc și pe dumneata. Așa că-i voi spune chiar eu să plece de aici... fiindcă nu-i știu de frică, papà.

— Încă nu, încă nu... să mai vedem ce-o să fie ! o implorase bătrînul. Și astfel, Lopez rămase nestingherit în Manchester Square.

Într-una din seri, cînd domnul Wharton află că veneticul cinează la club, iar pe deasupra mai aștepta și întoarcerea fiului din lunga peregrinare prin străinătate, se grăbi mai devreme spre casă, în dorința de a petrece cîteva ceasuri tihnite cu Emily. Dar la sosire o găsi ocupată „cu o vizitatoare necunoscută", cum îl informă majordomul. După intonația ultimelor cuvinte, juristul deduse că noua venită nu ar fi chiar o lady, știut fiind că personalul stilat are un anume fel de a insinua carențele sociale, prin simpla inflexiune a vocii. Și într-adevăr, musafirul doamnei Lopez nu era altcineva decît soția lui Parker.

— Vai, cît mă bucur să te revăd ! o întîmpinase Emily cu deplină sinceritate. Sper că ești bine...

— Binele meu să-l aibă dușmanii ! se văicărise vizitatoarea, curmîndu-i vorba. Nici o mamă a cinci copilași n-a trecut v'odată prin ce mi-e dat mie să pătimesc.

— Dar ce ? se interesă gazda cu bunăvoință. Ai vreun necaz ?

— Necaz ? îngînă cealaltă și mai cu jale. S-a abătut peste noi cel mai mare prăpăd. Și vreau să-mi spui cînd are de gînd dom' Lopez să-i înapoieze paralele omului meu ?

— Cum ? sări Emily îngrozită. A luat bani de la domnul Parker ?

— A luat ?! repetă iarăşi femeia. L-a stors pîn' la ultima para chioară, de l-a adus la sapă dă lemn. Şi pă noi ne-a zvîrlit în mizerie. Asta a făcut dom' Lopez. Îţi spuneam eu colo, în Dovercourt, că ne paşte năpasta. Şi iacă, am avut dreptate. De specolaţii s-a ales prafu, Sexty a pierdut capitalu, şi acu ce-o să ne facem ? întrebă musafira, aplecîndu-se înainte, spre jilţul în care şedea Emily.

Era o după amiază urîtă, cu zloată şi vînt, iar femeia arăta rebegită. cu hainele ude şi încălţările ponosite, după drumul făcut prin ploaie şi pe străzile noroioase.

— Te privesc în ochi şi te-ntreb : ce mă fac eu şi copilaşii ? se jelui mai departe. Doar dom' Lopez e soţu matale...

— Da, doamnă Parker, încuviinţă Emily.

— De ce nu l-o fi lăsat pe Sexty în pace ? îşi reluă musafira rechizitoriul. Şi cum s-a-ndurat să le ia pîinişoara de la gura copilaşilor mei ? I-am făcut noi v'un rău? Ori nu-i e milă de noi fin'că sînteţi bogaţi...

— Dar eu nu sînt, o întrerupse amfitrioana.

— Haida de ! o contrazise cealaltă. Doar nu trăieşti în căsoaia asta şi n-ai un tată care geme de bani ? Aşa că, fie ce-o fi, n-ai să ştii niciodată ce-i lipsurile şi nevoia. Pă cînd noi ce ne facem, madam Lopez ? Io sînt nevasta omului jefuit, iar matale a celui de l-a prădat. Şi trebe să-mi spui pă unde ne scoatem cămaşa ?

— Eu nu mă pricep la negustoria soţului meu, încercă să se apere gazda.

— Da' eşti femeia lui, nu ? i-o întoarse vizitatoarea. Şi de ar veni cineva la mine să-mi spuie că l-a prăduit omu meu, nu m-aş lăsa pînă nu fac lumină. Ori să-mi spuie o mamă de cinci copii că i-a lăsat Sexty fără pîinea de toate zilele, crezi c-aş rămîne pă scaun, ca'mneata ? se aprinse femeia. Şi io îţi spui că Lopez ne-a furat, ne-a jecmănit. ne-a luat ultimu şfanţ...

— Şi ce-ai vrea să-ţi răspund ? bîigui Emily. Sau ce pot să fac ?

— Unde ţi-e omu ? o înghesui cealaltă.

— Nu este acasă. Cinează la club astă seară...

— Și unde ie clubu ? Fiincă vreau să mă duc peste el și să-l fac de ocară de față cu toată lumea. Matale nu-ți crapă obrazu de isprăvile lui ? Ori fin'că te lăfăi în binele care te împresoară, nu-ți pasă de alții ? Așa-i că te-am dibuit ? Nu te doare nici în flecu' de la pantofi că bieții mei copilași o să crape de foame...

— Dacă m-ai cunoaște cu adevărat, nu mi-ai vorbi în felul acesta, se disculpă Emily.

— Dacă te-aș cunoaște ? îngînă musafira cu dispreț, dar și cu durere. Păi cum vine asta ? Doar vezi bine că te cunosc. Ești cucoană sus-pusă, ai un tată burdușit cu parale, un bărbat care se crede buricu pămîntului. și te uiți la noi ca la niște orbeți, fără să-ți pese că am fost prăduiți și aruncați pe drumuri. Te-am ghicit sau nu ?

— De-aș avea bani, ți i-aș da pînă la cel din urmă, o încredință Emily.

Dar femeia lui Sexty continuă, fără s-o ia în seamă :

— De l-ai vedea în ce hal a ajuns, i-ai plînge dă milă, zise cu gîndul la Parker, și pe dată începu să bocească. De cînd s-a văzut la aman, îi trage la măsea din zori pînă-n noapte. Ori cînd umblă numa' cu basamacu în cap, ce negustor își mai face de lucru cu el ? Da nu-i mai spui nici o vorbuliță, fiindcă-l știu cît este de prăpădit și-mi dau seama că își caută alinarea în rachiu. Iar păcatu cine i-l poartă ? Dom Lopez ! Numa' el !, repetă acuzația. Și măcar de-aș avea un tată ca al matale, care să mă puie la adăpost, împreună cu plozii ! Da' de unde să-l iau ? Ori gîndește cam cum ți-ar veni să te vezi aruncată pe drumuri, ca mine, și să n-aibă cine să-ți ocrotească pruncul de l-ai născut...

— Și pe care nu îl mai am, zise Emily, începînd să plîngă și ea.

— Cum adică nu-l ai ? se holbă femeia ștergîndu-și lacrimile.

— Mi-a murit... la puțină vreme... după ce l-am născut, se bîlbîi Emily printre lacrimi.

— Vai de mine, ce rău îmi pare !, o căină soția lui Sexty. Da' se vede că tot omu e încercat de necazuri...

— Să fii sigură că nu m-au ocolit nici pe mine, și că sufăr destul, vorbi cu dificultate amfitrioana.

— Se poartă cumva rău cu matale ? o iscodi femeia suspectîndu-l, evident, pe Lopez.

— Iartă-mă, dar nu obişnuiesc să-mi destăinui amărăciunile, îi replică Emily. Reţine doar că le cunosc gustul şi că tot ce mi-ai povestit se adaugă la preaplinul cupei din care sorb neîncetat. De-o vreme încoace mă ameninţă întruna cu plecarea din Anglia...

— Într-un loc unde-a-nţărcat dracu copiii, o întrerupse cealaltă spre a-i dovedi cît era de bine informată. Numa' că nu-mi vine acuma în minte cum îi zice la ţara unde vrea să se care...

— Guatemala, o ajută Emily.

— Ezact. Mi-a spus omu meu. Da' află că n-o s-o şteargă pă nicăieri, cîtă vreme îi datorează atît amar de bănet lu' Sexty. Cum adică, să-l lefterească p-al meu, şi acu să dea bir cu fugiţii în Kattymaly ? se zborşi femeia în culmea revoltei.

Însă cum tocmai atunci se auzi un ciocănit în uşă, amuţi ca prin farmec, iar la ivirea doamnei Wharton, se ridică de pe scaun, înclinîndu-se cu respect dinaintea bătrînului.

— Dă-mi voie să ţi-l prezint pe tata, interveni Emily, calmîndu-se şi ea la comandă. Dînsa e doamna Parker, vorbi mai departe către noul venit. Adică soţia fostului asociat al lui Ferdinand... care mi-a adus veşti neplăcute...

— Ba rele cum nu se mai poate, sir, se amestecă musafira, făcînd o nouă plecăciune bătrînului, care o măsură cu priviri încruntate, nu atît supărat de prezenţa ei, cît îngrozit de ororile ce presimţea că i le va spune în legătură cu ginerele său. Vă rog să mă iertaţi, sir, că mi-am luat îndrăzneala să viu la mneavoastră, da n-am avut încotro, sir, se scuză nevasta lui Sexty. Că la nenorocirea de m-a lovit, unde era să mă duc ? Fiincă dom Lopez, ne-a pîrjolit, sir.

— Se poate, replică magistratul, dar nu văd ce vină am eu.

— Nu la asta m-am gîndit, sir, însă cucoana e nevasta prăduitorului nostru, se explică arătînd către Emily. Şi atunci, încotro era să-mi îndrept paşii, dacă nu aici, unde ştiam că trăieşte ? Ori după ce ne-a jecmănit de toţi golo-

ganii, și l-a scos din minți pe bărbatu-mio, trebuia să-nghit în sec și să nu mă plîng bogătanilor de-i are în familie ?

— Este un om fără caracter, mîrîi domnul Wharton, și mi-e peste putință să-l schimb.

— Credeți cumva că n-o să ne scape de la prăpădu ce ne așteaptă ? îl iscodi femeia cu disperare în priviri și în glas.

— Eu vă spun tot ce știu despre el, îi răspunse bătrînul, după care, îi relată, cu lux de amănunte, cele aflate cu privire la angajamentul din Guatemala și salariul ce urma să-l primească acolo. De-o să vă despăgubească sau nu, n-am de unde să știu, adăugă la urmă. Deși, după cît îl cunosc, așa zice că n-o s-o facă decît silit. Oricum, vă povățuiesc să mergeți la sediul Companiei San Juan, din Coleman Street, și să vă impuneți anumite condiții chiar de pe acum. Însă repet — nu cred să țină seama de ele.

— Și atunci cu noi cum rămîne ? îl încolți iar femeia. Ne lăsați să murim de foame ?

— Nu văd ce vină ar avea ea, ripostă magistratul arătînd-o pe Emily. Nu-i poți imputa vreun amestec, deoarece a fost la fel de străină ca și dumneata de ce au pus bărbații la cale.

— Ba sînt vinovată fiindcă m-am măritat cu un asemenea om, își impută Emily izbucnind iar în lacrimi.

— Fie că era sau nu însurat, te asigur că tot l-ar fi jefuit pe domnul Parker, încercă tatăl s-o consoleze.

— Cred că are dreptate, i se ralie și soția lui Parker. Ăsta jumulește pe oricine apucă. Da' pe mine chiar cu nimic n-ați putea să mă ajutați ? se adresă din nou magistratului.

— Dacă ai o nevoie urgentă, ți-o pot ușura, se oferi dînsul.

Și cu toate că nu se împăca deloc cu ideea să primească o milostenie, disperata femeie acceptă, totuși, cele cinci lire de aur pe care i le puse domnul Wharton în palmă.

La puțină vreme după plecarea vizitatoarei, tatăl și fiica se așezară la masă, zidindu-se fiecare în negura gîndurilor stîrnite de întîmplarea abia consumată. Pe Emily o covîrșiseră mai ales remușcările, imputîndu-și, poate ca niciodată, nesocotința de a-și fi legat viața de un bărbat cu

desăvîrșire necunoscut. În ce mocirlă se aruncase, iubind un asemenea om ! Și cu cîtă osîrdie încercase familia s-o ferească de catastrofă ! Cum de fusese atît de orbită și nu ascultase de nimeni ? Iar după ce săvîrșise prima nesăbuință, nenorocindu-se pentru tot restul vieții, acum își împingea și părintele la pieire ! Dar acest ultim dezastru avea să-l oprească, dispărînd cît mai grabnic din Manchester Square. Și cu această hotărîre în minte, își reluă stăruințele pe lîngă bătrîn de a o lăsa să plece din casă.

— Numai eu sînt de vină de necazul în care ne aflăm, îi spuse la capătul pledoariei, și l-aș îndura mai ușor dacă mi-ai îngădui să mi-l duc singură.

Domnul Wharton o ascultă tăcut, de s-ar fi putut crede că e de acord cu dorința ei de a-l părăsi. Pentru ca la sfîrșit, s-o sărute înlăcrimat și s-o strîngă la piept cum nu mai făcuse din vremea copilăriei. Apoi se retrase în camera lui — ca să nu dea ochii cu ginerele — lăsînd să-l aștepte numai pe Emily, care voia să-l pună în temă cu cele întîmplate. Știa că îl supără, dar așa cum îi repetase domnului Wharton mereu, nu se temea să-l înfrunte. Chiar de avea s-o lovească — ori s-o ucidă — tot nu-i știa de frică. socotind că pe lîngă răul ce i-l făcuse, nu putea să existe altul mai de temut.

— M-a vizitat soția lui Parker în timp ce ai lipsit, îi dădu vestea de cum îl văzu apărînd.

— Și ce a vrut să-ți spună ? o întrebă Lopez cu indiferență.

— Că i-ai nenorocit soțul, continuă liniștită.

— Cît de înduioșător ! se strîmbă el. Să pierzi în afaceri și să arunci vina pe altul ! Iar pe deasupra, să mai fii și atît de las, încît să-ți trimiți nevasta cu jalba...

— Femeia susține că-i datorezi bani, îi curmă ea tirada.

— Și tu pentru ce-ai stat să-i asculți balivernele ? Dacă mai vine, să nu te prind c-o primești. M-ai înțeles ?

— A stat de vorbă și cu papà, urmă Emily de parcă nu-l auzise, și dacă te-ai îndatorat partenerului de afaceri. cred că ai obligația să-i înapoiezi banii.

— Dă-mi voie, prea scumpa și adorata mea, să mă minunez de filozofia pe care mi-ai debitat-o ! o luă în derîdere portughezul. Auzi, cînd îi datorezi cuiva bani, tre-

buie să-i plătești ! ! Dar asta-i o axiomă universal acceptată. Numai că noțiunea restituirii este incompatibilă cu lipsa de bani. Așa că fii bună și slăbește-mă cu nevasta lui Sexty, care nici nu e o companie demnă de tine...

— Și totuși, prin cine am cunoscut-o ? Nu tu mi-ai prezentat-o la...

— Ți-am cerut să termini cu ea, şi deci ţine-ţi gura ! îi porunci el răstit. Să fi știut ce tortură îmi pregătesc aducîndu-te în casa lui taică-tu, nu mă mutam niciodată aici !

CAPITOLUL XVI

CE GÎNDEA LADY GLENCORA DESPRE DUCE

Încă dinaintea redeschiderii Parlamentului, se vorbea despre formarea unei puternice opoziţii, sub egida lui sir Orlando Drought, care avea să atace guvernul pentru impardonabila nepăsare ce-o arătase față de soarta și prestigiul națiunii engleze, prin neglijarea forţelor sale maritime. În realitate, împotrivirea preconizată avea un substrat mai puțin patriotic decît reieșea din pompoasa formulare lansată de sir Orlando, și trebuia căutat în conflictul ce-l avusese cu premierul, cînd acesta îi refuzase construirea navelor de război — un afront pe care fostul subordonat nu i-l putea lăsa neplătit. O primă ripostă i-o și dăduse — ori, cel puțin, așa își imaginase — prin retragerea sa din guvern. Iar de atunci îi tot pregătea o revanșă mai drastică. Un aliat de nădejde găsise în confratele Boffin, incoruptibilul conservator care nu sucombase ispitei de a intra în cîrdășia eternilor adversari, apărîndu-şi cu demnitate vechile crezuri politice. Apoi se mai coalizase cu o mînă de radicaliști cîrcotași, hotărîți să facă scandal, însă nu în dorința de a obține construirea navelor refuzate, înscăunarea unei formaţii conservatoare sau alte înfăptuiri, ci numai cu scopul de a-l hărţui pe sărmanul Duce de Omnium, pe care nu-l înghiţeau, socotindu-l mult prea molatec pentru funcţia de prim-ministru. Şi astfel pregătit

de atac, sir Orlando îl declanșă chiar la începerea sesiunii, criticînd vehement anumite pasaje din Moțiunea către Regină. Ușor îi venea cîrmuirii să o informeze Majestatea sa, că, momentan, Anglia nu se războia cu nici o țară din lume, observă conservatorul cu nimicitoare ironie în glas. Dar se întrebase măcar o dată conducerea cum va impune pacea pe viitor, acum cînd Marea Britanie nu mai dispunea de o flotă ? Deși ostilă de la bun început, intervenția domniei sale nu cuprinsese acuzații directe la adresa ducelui, abundînd chiar în atribute măgulitoare. Pentru ca, în final, să-l proclame drept cel mai delăsător premier de la Ducele de Newcastle, aducînd, ca și acesta, flota autohtonă într-o stare de plîns. În apărarea coaliției se ridicase bătrînul Monk, asigurînd adunarea nu doar de faptul că forța navală engleză ocupa primul loc de pe glob, dar era și cea mai destoinică din cîte existaseră vreodată, întrecînd, ca putere de luptă, flotele reunite ale tuturor națiunilor. Cuvintele domnului Monk contraziceau în modul cel mai flagrant afirmațiile antevorbitorului, și totuși, auditoriul nu păruse șocat să audă doi vorbitori care lucraseră în același guvern și, ca atare, se adăpaseră la aceeași sursă de informații, avansînd teorii diametral opuse. În schimb o mulțime de ascultători se arătau de părere că sir Orlando făcuse o treabă pe cinste. Fiindcă, deși întreaga asistență era cu desăvîrșire încredințată de eficiența flotei britanice, și doar o minoritate, absolut neglijabilă, ar fi susținut majorarea capacității navale, se considera necesară ivirea unei opoziții parlamentare. Or aceasta nu putea să apară dacă nu se scormonea o chichiță care să-i fie reproșată guvernului. Firește, nici un deputat nu credea într-o invazie franco-prusacă după cum o profețise nobilul sir Orlando ; nici în devastarea orașelor și a Londrei, sau în jefuirea bunurilor și luarea în captivitate a fecioarelor. Neputința unor asemenea catastrofe reieșea limpede din rapoartele oficiale ! Și totuși, un strigăt de alarmă era binevenit, cum la fel de binevenită se considera și o săpunealâ a cîrmuitorilor. Încît perdaful lui Sir Orlando nu stricase deloc. Mai ales că știuse să și-l dozeze, neriscînd crearea unui separatism la votarea Moțiunii către Regină — fapt ce i-ar fi compromis intervenția. Drept care, bătă-

iosul conservator se reașezase pe bancă scăpărînd de mîndrie.

Nici demnitarii nu se simțeau ofensați de împunsăturile sale, fiindcă le cunoștea substratul real, și mai știau că orice administrație ajungea la blazare dacă nu era din cînd în cînd forfecată de opoziție. Numai primul ministru suferea ca un cîine de pe urma ocărilor auzite și era oblojit, ca întotdeauna, de credinciosul prieten Ducele de St. Bungay. Dealtfel, în ultima vreme, bătrînul se transformase în dădacă, și cu toată afecțiunea ce i-o nutrea suferindului, deseori se întrebase dacă nu era mai cuminte să-i dea dezlegarea de a demisiona. Pentru că oricîte însușiri ar fi întrunit un bărbat și de oricîtă bunăvoință ar fi dat el dovadă, dacă nu era plămădit pentru slujba de premier, nu-i putea face față. Dar odată cu demisionarea prietenului, cădea și echipa de coaliție, își amintea veteranul. Iar această formație rodise din inspirația sa. Și dăduse rezultate admirabile. Țara cunoscuse o perioadă de liniște și înflorire, la adăpost de neînțelegerile politice. Așa că de ce nu ar fi cîrmuită de coaliție încă mulți ani de zile ? își spunea în concluzie. Și, reconfortat de propriile raționamente, își oblojea mai departe amicul, încurajîndu-l în momentele critice — cum era cel de acum, cînd falsitatea și josnicia lui sir Orlando îl îmbolnăviseră, pur și simplu.

— Pentru ce mi-aș dori să rămîn la putere ? Ca să am de-a face cu specimene ca el ? gemuse îndurerat premierul.

— Sir Orlando nu mai este în guvern și, deci, ai scăpat de prezența lui, îl îmbărbătase octogenarul.

— Cînd văd un om coborîndu-se atît de jos, din invidie, și mă gîndesc la funcțiile care se presupune că le-a deținut doar pe merit, îmi spun că un suflet cinstit nu are ce căuta într-un post ce-l apropie de un asemenea ticălos, continuase înaltul demnitar cu aceeași amărăciune.

— Iartă-mă, dar teoria nu poate fi aplicată, îl combătuse bătrînul, fiindcă ar însemna ca oamenii de bună credință să bată în retragere, lăsînd țara pe mîna lichelelor. Or cu asta cred că nu ai fi de acord...

Primul ministru se înclinase în fața punctului său de vedere, renunțînd la văicărelile de pînă atunci. Însă ră-

mase la fel de abătut, de sumbru și taciturn, dezlegîndu-și limba numai în prezența Ducelui de St. Bungay. Ceea ce nu era bine, și o recunoștea singur, fiind conștient că, în calitatea sa de acum, trebuia să fie mai guraliv și mai apropiat de colegi, ascultîndu-le sfaturile — chiar dacă nu le urma — și arătîndu-le mai multă încredere. Dar cum putea să adopte atitudinea ideală, cînd neplăcerile se țineau lanț ? Pentru că Slide nu își contenise atacurile și, în străfundul cugetului, era mai îngrozit de învinuirile ziaristului, decît de oricare acuzație adusă de sir Orlando.

De la reînceperea sesiunii — eveniment ce redeșteptase apetitul parlamentarilor pentru întîmplările cu nuanță politică — se comenta copios boroboața din Silverbridge. Între timp apăruse în mai toate ziarele fie în favoarea premierului, ori împotriva sa. Deși, pentru el, articolele care îl părtineau erau la fel de nesuferite ca și cele acuzatoare, întrucît se pornea pretutindeni de la premisa că, în dubla calitate de pair și de prim-ministru, avea obligația de a nu interveni în alegeri, arătîndu-se, totodată, și felul cum încălcase această îndatorire — dacă într-adevăr îl despăgubise pe candidatul Lopez. Unele gazete, în dorința de a-l apăra, invocau argumentul că Ducii de Omnium și-au impus din totdeauna cuvîntul în circumscripția Silverbridge, și chiar după reforma electorală, influența lor se perpetuase. Numai actualul duce renunțase la acest privilegiu, deși cu oarecare întîrziere, fapt ce-i atrăsese și suspiciunea de acum, deoarece, precizîndu-și neamestecul doar în ultima clipă, presupusul favorit se trezise dintr-o dată abandonat și, probabil, din această pricină i se restituiseră cheltuielile — gest care, bineînțeles, rămînea încă sub semnul întrebării. Deoarece premierul nu-l confirmase, iar Slide nu scotea o ediție în care să nu repete : „Vrem să știm dacă șeful guvernului l-a despăgubit pe candidatul din Silverbridge, și în ipoteza că a făcut acest lucru, să ne precizeze motivul ce l-a determinat. Vom reveni cu întrebarea noastră, pînă ce vom primi cuvenitul răspuns; reamintind publicului că deținem întreaga corespondență purtată pe această temă între Ducele de Omnium și Ferdinand Lopez.“ În unele articole mai

strecura și aluzii la adresa ducesei dat fiind că aflase amănuntele chiar de la portughez. Iar cînd se convinse „cu cîtă greutate îl silea pe duce să-și dea arama pe față", după cum se exprimase într-un timp, începu s-o atace din plin pe ducesă, fără să-i pese că ar putea fi chemat înaintea justiției, pentru calomniere, sau că ar suferi represalii din partea colegilor săi de breaslă.

„Nici pînă în ziua de astăzi nu am primit răspunsurile așteptate la întrebările pe care ne-am socotit datori să le formulăm cu privire la conduita premierului, în alegerile din Silverbridge", anunța editorul într-un articol de curînd publicat. După care urma : „Ne exprimăm încă o dată părerea asupra influenței exercitate de către pairi în circumscripțiile electorale, susținînd că acest amestec merită condamnat de legiuitori cu aceeași neîndurare ce o vădesc în pedepsirea celei mai josnice mituiri. Iar cînd infractorul este, pe lîngă pair, și primul-ministru al țării, datoria celor care păzesc libertățile civice — (acesta fiind rolul predilect al domnului Slide) — negreșit că sporește, și nu va fi împlinită pînă ce vinovatul nu-și recunoaște fapta și nu e sancționat după cum se cuvine. Dealtfel, întîmplările de pînă acum ne dau temeiuri să credem că persoana vizată și-a recunoscut culpa. Fiindcă de nu l-ar fi despăgubit pe Lopez — o ipoteză deschisă, avînd în vedere autenticitatea corespondenței pe care-o deținem — acuzația ar fi fost de multă vreme respinsă. Or tăcerea, într-un caz ca acesta, ține loc de mărturisire. Dar avem informații că ducele urmărește să scape cu fața curată, aruncînd vina pe mîna-sa-dreaptă, învestită cu aceeași nefastă putere de influență asupra teritoriilor pe care le patronează, însă de faptele cărcia nu răspunde ca pair în Parlamentul britanic și ca șef al guvernului. Cu alte cuvinte, privilegiul familiei Palliser de a dirija alegerile din Silverbridge nu a fost exercitat de persoana ducelui, ci de mîna-sa-dreaptă, adică de ducesă, iar ducele i-a restituit cheltuielile candidatului în clipa cînd a aflat că ducesa se obligase a-l sprijini mai mult decît îi ședea în puteri. Or trebuie s-o spunem deschis că, deși îl știam un molîu, totuși n-am fi putut crede că Ducele de Omnium va încerca să fugă din calea răs-

punderii, aruncînd vina asupra soției. Numai că tentativa sa o să eșueze, după cum o va constata cu infinite regrete.

Împotriva ducesei nu avem nici o vorbă de spus. Ne-a ajuns la urechi ospitalitatea ei fără margini — dar nu și netrecută prin sita selecției — și o considerăm o adevărată lady, inimoasă, plină de ambiții și în perpetuă agitație, ale cărei mărunte greșeli merită să fie scuzate în virtutea omeniei și a generozității de care a dat dovadă. Însă nu putem accepta indiscreția ei drept o scuză pentru conduita neconstituțională a premierului."

Exasperată de mutenia celor din jur și în dorința de a cunoaște orice afirmație despre Plantagenet în legătură cu isprava din Silverbridge, lady Glencora își procura cu sfințenie faimoasa gazetă „The People's Banner", în care descoperise și articolul din care am redat crîmpeiele de mai sus.

— Sînt uimită cînd văd ce maculatură citești, se mirase prietena Marie, surprinzînd-o asupra lecturii.

— Ție ce-ți pasă de glasul presei ! suspinase Glencora. Pe cînd oropsiții de noi, care sîntem sclavii poporului, trebuie să cunoaștem părerile unei gazete ca „People's Banner".

— După mine, ai fi mai cîștigată să nu afli ce se scrie acolo, susținu Marie.

— Așa li se recomandă și autorilor — să nu citească criticile, zîmbise ducesa. Dar vreau să-l văd pe acela care nu și le urmărește. Oare cînd o fi descoperit acest Slide că aș fi inimoasă ? zise cu gîndul la articolul străbătut. În nici un caz nu i-aș dovedi-o dacă aș pune mîna pe el...

— Doar n-ai să-ți faci inimă rea din pricina gazetarului, căută s-o consoleze prietena.

— Fii pe pace, că știu să mă cruț, o liniștise cealaltă. Însă mi-ar place să-i pot răspunde direct, fiindcă i-aș spune tot ce am pe suflet, fără ascunzișuri și teamă. Doar n-am să tremur de niște clevetitori ambulanți, care-și toarnă scursorile în fițuicile lor imunde ! Și, în definitiv, ce am făcut ? Nu mi-am ascultat soțul, pentru că l-am crezut prea corect. Ia să afirm doar atît în mod public, la care să mai adaug și amănuntul că mă căiesc de fapta co-

misă — așa cum și este — și vreau să văd cine ar mai fi împotriva mea ? Sau care ar mai sufla un cuvînt ? Aș deveni, timp de o lună, cea mai populară femeie din Anglia, iar denunțurile domnului Slide ar fi date uitării. Dealtminteri, poate să le continue încă un an de aci înainte și să le publice zilnic, fiindcă tot nu îmi pasă. În schimb, pe sărmanul Plantagenet îl usucă. Simpla mențiune a numelui meu îl aruncă în brațele celei mai aprige deznădejdi. Habar n-ai cît poate să sufere ! Pentru că nici acum nu cred că-l cunoști.

— Eu aș zice că da, șopti Marie sfielnică.

— Ba nu, o contrazise Glencora. Și ai să vezi pentru ce. În ciuda înfățișării sale rigide, a preocupărilor serioase — golite de orice nuanță idilică —, a necurmatelor calcule menite să reducă impozitul oamenilor cu o jumătate de penny la liră, fără să păgubească venitul țării, are atîta cavalerism în el, că ar merita să fie cîntat de rapsozi. În ochii lui, femeia — și, cu precădere, nevastă-sa, este o făptură așa de firavă și prețioasă, încît nici boarea văzduhului nu ar trebui s-o atingă. Or avînd această concepție, nu suportă nici gîndul ca oamenii să-i comenteze soția. Și, totuși, am dat destule prilejuri să fiu comentată ! Iar cavalerismul din el îl întrece pe cel al poeților antici. Și am să-ți explic în cel fel. Așa cum ne este știut, eroii acestora își păzeau femeile ca să nu aibă ei de suferit de pe urma lor, zăvorîndu-le în castele, ținîndu-le în totală ignoranță și cît mai departe de orice păcat.

— Deși cu ponoase tot se alegeau, surîse Marie zeflemitoare.

— Așa e, dar încercau orișice, din pur egoism. Ei bine, Plantagenet e prea mîndru ca să mă țină sub pază. Dacă am urzi amîndouă un complot prin care să-l pierdem și, din întîmplare, ne-ar auzi, și-ar astupa urechile ca să nu ne asculte. Are o încredere fără de margini — chiar cînd se simte trădat. Iar simțul onoarei le întrece pe celelalte. Vai, de ai ști la ce cazne teribile l-am supus mai înainte de a te cunoaște ! Nu ți-am povestit niciodată ce s-a în-

timplat, și cu atît mai puțin aș încerca-o acum. Dar s-a purtat ca un zeu ! Nu i-am spus ce-am simțit — deși eram copleșită...

— Se vede că îl iubești, șopti Marie emoționată.

— Bineînțeles, confirmă ducesa. Dar cu ce mă aleg ? Plantagenet e un zeu, iar eu nu sînt zeiță. În plus, e un zeu rigid, tăcut, distant, incomod. Or mie mi s-ar fi potrivit mult mai bine un păcătos. Numai că cel pe care voiam să-l iau de bărbat era un drac împielițat, cu neputință să-l dau pe brazdă...

— Nici nu cred că femeia poate schimba pe un bărbat defectuos după căsătorie, interveni prietena.

— Mai ales cînd ea însăși e atrasă de rău, răspunse ducesa făcîndu-i cu ochiul. Vai, cît va suferi cînd o să vadă tot ce se îndrugă aici despre mine ! suspină ea, uitîndu-se la ziarul din poală. A mai citit unele aluzii, și-mi aduc aminte cît l-au costat. Pe mine nu mă jenează deloc, dar mi se strînge inima pentru el. Ca să nu mai spun că acest articol îi veștejește unicul argument la care putea recurge pentru a se apăra. Tocmai formula anticipată de nenorocitul ăsta de ziarist — prin care pretinde că s-ar fi acoperit de ocară — îl salva în mod sigur. Și nu pricep de ce s-ar fi compromis, atribuindu-mi vina pe care o o am ? ! Cel mult mă făceam eu de rîs. Însă nu m-aș fi sinchisit.

— Ai de gînd să-i vorbești de articol ? o întrebă Marie.

— Nu, nu m-aș încumeta ! se scutură Glencora. Această temă a devenit tabu. O discută, cred, doar cu bătrînul Duce de St. Bungay. Dar de față cu mine nu ar mai pomeni-o decît dacă mi-ar anunța că a demisionat și ne vom retrage în Maiorca pentru următorul deceniu. O, cît de mîndră eram cînd l-au numit prim-ministru, iar acum am început să regret această mărire ! suspină ea din nou. După care tăcu un răstimp, cufundîndu-se în lectura gazetei. Care nu dură însă mult, pentru că, la necaz, omul simte nevoia de a vorbi.

— Pe mine trebuia să mă fi numit prim-ministru, reluă conversația întreruptă, și Plantagenet să fi rămas la finanțe. Cîrmuirea e o treabă murdară, pe care puteam s-o fac de minune. Aș fi împărțit, în dreapta și în stînga,

ordinul Jartierei şi toate celelalte distincţii, încheind cîte un tîrg pentru fiecare medalie.Aş fi ştiut să aleg episcopi mieroşi, impozanţi şi fără şira spinării, care să nu dea bătaie de cap. Aş fi dat pe sprînceană şi pensiile, ori le suspendam după plac, şi ridicam la rangul de pair pe toţi găgăuţii. Aş fi avut la picioarele mele o mulţime de nobili, care m-ar fi rugat să-i numesc guvernatori în diverse provincii. Aş fi împărţit cu duiumul titlurile de lorzi şi înalţi demnitari, cerînd pentru fiecare un anume profit. Aş fi susţinut preferaţii fără să-mi pese că mă iau în tărbacă jurnaliştii de teapa lui Slide. Şi te asigur că mi-aş fi cîştigat simpatie şi în falanga politică pe care-o slujeam, fiindcă mă pricep la discursuri sforăitoare despre patrie şi binele ei. Numai cei chemaţi să facă o treabă anume trebuie negreşit să muncească. Or Plantagenet e născut pentru aşa ceva. Cînd îl cauţi, vrea să înfăptuiască un lucru folositor, iar cînd urmăreşti un asemenea ideal, ţi se cere şi pregătire şi trudă. Pe cînd primul ministru nu are nevoie de o instruire deosebită, ci numai să ştie cîte ceva despre agricultură, comerţ, opere filantropice şi cum să menţină pacea. E necesar să fie şi bun de gură, un har ce-i lipseşte cu desăvîrşire bărbatului meu, care nu scoate o vorbă decît atunci cînd are ceva de spus. În vreme ce eu aş turui toată ziua. Ca să nu mai adaug ce recepţii grozave aş da...

— Şi ce cuvîntări ai rosti ! completă Marie, fiindcă talentul vorbirii ţi-l cunosc foarte bine.

— Oo, cît aş vrea să mă fac auzită mai ales în împrejurarea de faţă ! zise ducesa. Şi suspină iar.

Întocmai cum îşi prevenise prietena, Plantagenet trecea prin chinuri de nedescris în urma articolului citit. Şi tot cum observase Glencora, răutăţile ce loviseră în ea anulau formula de apărare ce-i fusese recomandată de sfetnicii apropiaţi. Firește, nu consimţise — şi n-ar fi consimţit niciodată — să-şi blameze soţia în faţa lumii. Dar se împăcase oarecum cu ideea sfătuitorilor de a lua, în sfîrşit, notă de învinuirea adusă şi a provoca o explicaţie în Cameră, unde să se arate că neajunsul din Silverbridge se trăgea de la nesupunerea unui agent electoral ce-i încălcase instrucţiunile, încurajîndu-l pe candidat şi, ca ur-

mare, socotise că avea datoria să repare greșeala comisă, acoperind personal cheltuielile păgubașului. Aceasta era soluția la care cugetase o vreme, fără să fi luat însă hotărîrea de a-i da curs. Ca acuma s-o vadă definitiv năruită. Fiindcă adaosurile apărute în gazetă ar fi alimentat alte întrebări : Cine anume era agentul care nu-l ascultase ? Nu cumva însăși ducesa încurajase candidatul ? Și nu eroarea ei o plătise prin banii rambursați lui Lopez ? Or la astfel de întrebări, cum ar fi putut să răspundă ? Deși, în adîncul sufletului, le considera pe de-a-ntregul îndreptățite — ca dealtfel și scormonelile editorului. Oare cum îl etichetase pe undeva ? Parcă „molîu?! se înfioră ducele. Și căută cu înfrigurare pasajul cu pricina"... deși îl știam un molîu, totuși n-am fi putut crede că Ducele de Omnium va încerca să fugă din calea răspunderii, aruncînd vina asupra soției." Scrîșnind de durere, reciti cuvintele pînă le învăță pe de rost, căindu-se amarnic că nu exista un articol în Constituție care să-i îngăduie premierului de a-l trimite la ocnă pe un defăimător atît de abject. Și totuși, nu gestul editorului îi sfîșia inima, cît adevărul ce i-l zvîrlise în obraz. Căci așa era — un molîu. De ce-ar fi negat ? Și ar fi fost și un netrebnic dacă fugea de răspundere, aruncînd vina asupra soției ! Or atunci ce-i rămînea de făcut ? Singura cale era să ia cuvîntul în Camera lorzilor, pentru a recunoaște că restituise banii, determinat de împrejurarea creată — pe care nu putea s-o explice — adăugînd mai pe urmă că nu mai are nimic de spus pe această temă și nici nu primește să fie întrebat.

În aceeași zi asistă la o întrunire a Cabinetului, unde nimeni nu îndrăzni să-i pomenească de afirmațiile jurnalistului, fiindcă, deși se credea „un molîu", colegii îl respectau și chiar îi știau de frică. Tălmăcirea acestei bizare deferențe amestecată cu teamă, sălășluia în demnitatea-i rigidă, care-l ferise de multe nemulțumiri, vitregindu-l, în schimb, și de binefacerile apropierilor afective. Pînă la data adunării miniștrilor, își confiase necazul Ducelui de St. Bungay, bătrînului Monk, amicului Phineas Finn și lordului Cantrip. Dar cum ultimii doi nu făceau parte din Cabinet, și deci nu asistaseră la întrunire, se apropie doar

de domnul Monk, pe care, la sfîrșitul discuțiilor, îl luă de braț și-l conduse în biroul său.

— V-au căzut cumva ochii pe un articol, apărut dimineață în „People's Banner" ? îl întrebă ducele cînd rămaseră singuri.

— Nu citesc această gazetă, replică celălalt cu vădită desconsiderare în glas.

— Iată, îl am aici, și v-aș ruga să vedeți ce cuprinde, continuă mai marele său întinzîndu-i gazeta. Și Monk începu să citească. Dumneavoastră știți foarte bine ce include așa zisa practică constituțională, reîncepu premierul la sfîrșitul lecturii. De aceea aș vrea să mă lămuriți dacă restituirea banilor de care v-am mai vorbit poate să fie privită ca fiind neconstituțională...

— Asta depinde, Excelență, de împrejurările în care s-a efectuat plata. Bunăoară, dacă l-ați sprijinit în alegeri, acoperindu-i cheltuielile din buzunarul domniei voastre, ați comis o faptă neconstituțională, fiindcă se presupune că ați influențat alegerea deputatului, cumpărîndu-vă, pe această cale, un susținător în Cameră.

— În cazul meu, s-au dat banii după ce candidatul ieșise din competiție, și nu-i fuseseră promiși dinainte nici de mine, nici de altcineva, în numele meu, precizează ducele.

— E o intîmplare stupidă și regretabilă, observă domnul Monk.

— De acord, absolut de acord ! Dar nu asta vreau să aud de la dumneavoastră, îi ripostă premierul pierzîndu-și răbdarea. Candidatul a fost păgubit din imprudența unor persoane care l-au încurajat ca din partea mea, nesocotindu-mi instrucțiunile, îi explică mai departe, fără a pomeni de ducesă, deși interlocutorul o și trecuse printre vinovații de imprudență. Iar cînd mi-a cerut să-l despăgubesc, a pretins că agenții mei l-au indus în eroare. Or dacă lucrurile s-au petrecut așa cum le-am relatat, am făcut un gest neconstituțional ?

— După mine, nu, afirmă celălalt cu tărie, și, ținînd seama de împrejurări, sînt încredințat că nu veți avea nici o neplăcere.

— Mulțumesc. Mulțumesc foarte mult, îi spuse ducele iritat. Numai atît am vrut să vă întreb, și nu vreau să vă mai reținem.

CAPITOLUL XVII

EXPLICAȚIA DATĂ DE CAMERĂ

Domnul Monk fusese expediat cam la repezeală, și plecase nedumerit în urma iscodirii mai marelui său. Ca la un ceas după strania convorbire, să-l întîlnească din nou, în drum către Parlament.

— Sper că nu am fost prea pripit adineaori, se scuză ducele de cum îl văzu.

— Nu mi s-a părut, îl liniști bătrînul, zîmbind.

— Ați văzut ororile din ziare și vă puteți lesne imagina cît de grav mă afectează. Or, știind că nimeni nu-mi poate răspunde mai competent la întrebarea care mă urmărește, m-am grăbit să vă abordez. Ca abia mai pe urmă să îmi dau seama de modul cum am făcut-o și de faptul că poate m-am purtat... nepoliticos.

— Da de unde ! protestă domnul Monk.

— Totuși, dacă am comis o impolitețe, stărui ducele, vă solicit îngăduință față de un om tracasat cum sînt eu. Și acuma spuneți-mi, pe cine ați vedea potrivit să dea o ripostă în Cameră, dacă s-ar ivi o interpelare ? Dumneavoastră v-ați asuma acest rol ?

Bătrînul își luă un răgaz de gîndire, înainte de a rosti :

— Desigur, voi lua cuvîntul, de vreme ce o doriți, se pronunță subalternul, după răstimpul de chibzuință. Dar am credința că Phineas Finn ar face-o cu mai multă pricepere decît mine. Tînărul are tact în astfel de situații, și apoi se cunoaște prietenia dintre soția lui și ducesă...

— Nu vreau să fie menționată ducesa, se repezi premierul cuprins de panică.

— Nici nu m-am gîndit la așa ceva, îl calmă domnul Monk. Mi-am închipuit doar că, în temeiul apropierii de care am pomenit, v-ar face plăcere să-l aveți pe Finn ca apărător.

— Am deplină încredere în el, vorbi premierul mai domolit, și, sîntem, într-adevăr, în relații foarte apropiate. Așa că rămîn la domnul Phineas Finn — dacă voi hotărî să dau curs unei explicații cînd e vorba de o chestiune pur personală.

— V-aș sugera ca întrebarea să fie pusă într-un mod absolut amical, continuă radicalistul. Și ar fi bine să apelați la niște membri independenți, cum ar fi deputatul Beverley ori Sir James Deering, care să nu strecoare nici o nuanță de bîrfă sau intrigă în formularea interpelării. Iar prin răspunsul rostit de un om ca Phineas Finn, se vor astupa gurile tuturor. Probabil v-ați consultat și cu Ducele de St. Bungay, nu ?

— Da, am făcut-o în treacăt, mormăi celălalt.

— Și nu v-a dat aceeași povață ?

În realitate, bătrînul sfetnic îl îndemnase să dea în vileag aranjamentul ducesei — adică exact lucrul de care nu voia să audă discipolul. Și de aici se iscase o întreagă discuție, în care mentorul pledase pentru mărturisirea adevărului crud, pe cînd Telemah nu concepuse s-o denunțe pe vinovată.

— Vă mulțumesc pentru sfaturi și le voi avea în vedere, îi spuse domnului Monk, evitînd să-i răspundă la ultima întrebare și părăsindu-l precipitat în curtea interioară a Parlamentului.

Întreaga poveste îl dezgusta, îi producea suferință și, în același timp, nu putea s-o alunge din minte. Așa încît, la sfîrșitul întrunirii, o răscoli iarăși — de astă dată în prezența lordului Cantrip.

— Ai citit cumva articolul publicat astăzi de „People's Banner" ? îl acostă la ieșirea din Cameră.

— Această gazetă nu se numără printre publicațiile pe care le frunzăresc dimineața, îi replică lordul cu același dispreț arătat de bătrînul Monk.

— Nu îți pretind să-l citești, îl preveni celălalt. Te informez numai că mă atacă îngrozitor, poate mai vehement ca întotdeauna. Și de aceea mă întrebam dacă nu s-ar impune să dau o ripostă. Ce părere ai avea ?

— În locul dumneavoastră, m-aș da pe mîna Ducelui de St. Bungay, urmîndu-i întocmai povața, opină lordul Cantrip, deoarece nimeni nu știe mai bine ca dînsul cum trebuie procedat în asemenea situații. Premierul îl ascultă cu fruntea încrețită, fără să articuleze un sunet. E tot ce pot să vă învăț, continuă prietenul, și nădăjduiesc să țineți cont de îndemnul meu. În fond, cine vă apără inte-

resele și onoarea cu mai multă rîvnă ca nobilul St. Bungay ? Sau care sfătuitor are rutina și înțelepciunea lui ?

— Ce ai zice să te ridici cu o întrebare în Camera Lorzilor, cu privire la injuriile apărute în gazetă ? îi propuse cîrmuitorul guvernului.

— Eu să fac acest lucru ? bîigui celălalt uluit.

— Mă gîndeam că ai formula-o într-un fel care... care să nu jignească, adăugă premierul.

— Se înțelege că aceasta ar fi cea dintîi grijă, dacă ar fi s-o rostesc. Însă nu mi-a trecut niciodată prin minte că mi-ați cere s-o fac. Acordați-mi un răgaz de gîndire, mai înainte de iau o decizie. Și primul ministru se învoi, clătinînd din cap și închizîndu-se în obișnuita-i muțenie. Nu ! Mi-este cu neputință să fac una ca asta ! îl auzi pe amic după cîteva clipe. Și am să vă explic pentru ce. Dacă aș proceda în felul cum doriți, s-ar crea impresia că datorați Parlamentului o explicație. Pe cînd eu socot că nu sînteți dator să i-o dați. Nu orice întîmplare din viața înalților demnitari trebuie să devină ținta unei interpelări pentru simplul motiv că a fost menționată în presă. Și chiar dacă țineți, la o lămurire, n-o văd în Camera lorzilor, ci a Comunelor.

— Ducele de St. Bungay este de această părere, recunoscu premierul.

— Tot ce se poate, conveni lordul. Dar în ce mă privește nu vreau să las nici pe departe impresia că m-ar interesa o chestiune strict personală.

În fața unui refuz așa net, șeful guvernului nu mai stărui, ci, înclinîndu-se abia perceptibil, schiță un surîs artificial, rece și canonit — ca în orice împrejurare penibilă — despărțindu-se de prieten fără să mai articuleze o silabă.

În paralel cu tatonările descrise mai sus, încercase și Quintus Slide să provoace o interpelare — desigur de altă factură — în care scop abordase cîțiva inamici reputați de ai ducelui, inclusiv pe sir Orlando. Propunerea editorului îl atrăsese pe impulsivul conservator și, la început, s-ar fi zis că avea să-i dea curs. Ca după ce-o cîntărise o vreme, să renunțe la ea. Și nu pe motiv că uitase disprețul superiorului de pînă mai ieri, felul cum îi sfidase po-

veţele, respingîndu-i pînă şi valorosul proiect de întărire a flotei. Afronturile îndurate îl urmăreau fără contenire, îndreptăţindu-l să vadă un vrăjmaş în omul care i le servise. Dar pe lîngă amintirea ofenselor, îl mai obseda o idee, anume probitatea inegalabilă a duşmanului detestat. Iar aceasta îl oprise de a trece la răzbunarea sugerată de gazetar, mulţumindu-se cu revanşele de pînă atunci, adică să-l ştie hărţuit, strîns cu uşa, împroşcat cu noroi. La fiecare năpastă a ducelui, îi creştea inima în piept, o reacţie absolut clasică în rîndurile opoziţiei, întrucît orice lovitură suferită de duce însemna un cîştig pentru sine. Totuşi nu avusese tăria să-l lovească pe sub centură. Ceea ce demonstra că pînă şi în lupta parlamentară existau anumite limite, peste care nici unul ca sir Orlando nu putea trece.

Printre persoanele sondate de Slide, se numărase şi Arthur Fletcher, pe care ziaristul îl tămîiase cîndva în gazetă pentru triumful repurtat în alegerile din Silverbridge, unde îl biruise pe favoritul familiei Palliser, smulgînd circumscripţia de sub tiranica influenţă de pînă atunci. În virtutea acestor elogii, precum şi în ideea că proaspătul deputat ar avea un prilej de a-şi dobîndi notorietate în Cameră, i se făcuse oferta să lanseze întrebarea spinoasă privind subvenţionarea fostului său rival. Dar şi această manevră dăduse greş, junele Fletcher arătîndu-se indignat de propunere şi respingînd-o laconic şi cu voce răstită : „Ce mă interesează pe mine cine i-a plătit cheltuielile derbedeului ?!"

Încercările ducelui şi ale editorului s-au perpetuat vreme de cîteva săptămîni, fără a se ajunge la soluţia definitivă. Premierul nu consimţea să renunţe la explicaţia din Cameră, dar, în acelaşi timp, nu voia ca aceasta să capete forma preconizată de bătrînul său mentor. Iar în tot acest interval arăta aşa de crispat şi pierit, încît cei din imediata apropiere — adică secretarul particular şi Ducele de St. Bungay — îşi repetau zi de zi că trebuia negreşit să se întreprindă ceva. Degeaba îi sfătuise radicalistul Monk să nu-i mai vorbească de subiectul nevralgic, asigurîndu-i că în felul acesta, se va stinge şi zbuciumul său, fiindcă era destul să-l privească spre a-şi da seama că cel dintîi se va stinge el însuşi. Pentru cei binecuvîntaţi

cu mai multă nepăsare în viaţă, calvarul înaltului demnitar părea de neînţeles, deşi s-ar fi cuvenit să nu uite că într-un fel îndură gîrbaciul o piele mai groasă, şi în alt fel una subţire.

Dar sosi, în fine, şi ceasul cînd se hotărî lămurirea de care se cramponase nobilul suferind. La îndemnul domnului Monk, sir James Deering — veteran între deputaţi şi un partizan notoriu al echipei de coaliţie — acceptă să provoace interpelarea în Cameră, urmînd ca Phineas Finn să-i dea necesarele deslușiri. Dar pînă a se trece la fapte, primul ministru ţinuse să-l instruiască pe viitorul său emisar, cu toate că, în răvăşeala sa de atunci, nu făcuse decît să trunchieze povestea arhicunoscută de Phineas, învăluind-o într-un mister inutil.

— În primul rînd vreau să-mi făgăduieşti că nu vei pomeni de ducesă, îşi începuse şcoleala.

— Aşa voi face, din moment ce mi-o cereţi, îl încredinţase Phineas.

— Asta să-ţi fie cea dintîi grijă, îi mai aminti ducele încă o dată, după care urmase grav şi întunecat : De fapt întreaga poveste se va mărgini la o singură întrebare şi răspunsul pe care-l implică, deoarece mi se pare absurd ca purtarea unui înalt demnitar să constituie tema unei dezbateri. Şi chiar de-o fi să degenereze în aşa ceva, nu văd care dintre deputaţi mi-ar ataca soţia. Iar cît priveşte întîmplarea care va trebui lămurită, iată ce se impune să arăţi. Familia Palliser a deţinut privilegiul de a desemna candidaţii în circumscripţia Silverbridge încă dinaintea Reformei electorale. La ultimele alegeri am socotit însă de cuviinţă s-o rup cu această tradiţie şi, ca urmare, i-am înştiinţat pe toţi cei în drept de hotărîrea adoptată. Numai că, aşa cum se ştie, deciziile noastre nu se pot materializa totdeauna fără un amestec nedorit din afară. Cum s-a întîmplat şi cu prilejul acesta. În speţă, anumite persoane, din... imediata-mi apropiere, mi-au încălcat voia, sfătuindu-l pe domnul Lopez să îşi depună candidatura şi promiţîndu-i sprijinul meu. Şi cum nu i l-am dat, evident, a pierdut în alegeri. Drept care, cînd mi-a cerut să-i rambursez cheltuielile, i-am trimis imediat banii. Asta e tot. Şi nu pot să cred că parlamentarii nu îmi vor recunoaşte strădania de a pune capăt unui procedeu neconstituţional.

În ziua fixată, sir James Deering se înscrise cel dintîi la cuvînt, începînd delicata sa misiune prin delimitarea propriei atitudini. „De bună seamă asistența nu își închipuia că întrebarea înscrisă în agenda de lucru și căreia urma să-i dea glas pornise din dorința dînsului de a cerceta comportarea primului ministru“, precizează vorbitorul. „Departe de sine un asemenea gînd. Doar știa că Ducele de Omnium era la fel de puțin înclinat — ca orice britanic de bună credință — să încalce rigorile constituției. Însă cum ultimele alegeri din Silverbridge suscitaseră îndelungi comentarii în presă și societate, se alăturase celor care au socotit necesară o explicație menită să pună capăt presupunerilor tendențioase. Deci în această intenție îl întreba pe stimabilul și onorabilul Președinte al Camerei dacă Alteța sa Ducele de Omnium desemnase pe cineva să dea cuvenitele deslușiri“.

Cum se aflase din vreme despre interpelarea ce va avea loc, venise puhoi de lume s-o urmărească, așa încît sala de întrunire se umpluse pînă în ungherele cele mai depărtate ale galeriilor. Mulți spectatori pretindeau că Ducele intrase la apă și nu mai putea ieși. Alții auziseră pe la cluburi că lady Glencora va trage poncasele faptelor sale. Pe cînd londonezii de toată mîna, care, evident, nu asistau la dezbatere, condamnau pe întrecute mîrșăvia fostului candidat Lopez, deși nu i-o cunoșteau nici pe jumătate ca domnul Wharton, întrucît numai dînsul era la curent cu dubla încasare a despăgubirii de pe urma alegerilor. Înghesuit pe-o bancă, la galerie, se afla și gazetarul Slide, așteptînd, cu creionul în mînă, să consemneze importantul eveniment la care lua parte. În sinea lui exulta. Reușise de unul singur incredibila performanță de a-l pune pe duce cu botul pe labe, declanșînd o adevărată babilonie. Poate că soarta îi hărăzea fericirea să-l mătrășească și din postul de prim-ministru. Ceea ce nu ar fi fost de mirare pentru o strajă neobosită a patriei !

Și ducesa ar fi vrut să fie de față la întrunire, însă nu avusese curajul să vină fără consimțămîntul soțului ei. Iar acesta i-l refuzase în modul cel mai energic.

— Nu pot să pricep, Cora, cum de-ți trece măcar prin minte o pretenție atît de absurdă ! îi spusese gîtuit de revoltă.

— Ce ţi se pare deplasat în dorinţa pe care mi-am exprimat-o ? Mai bine te-ai vindeca de năravul să faci din ţînţar armăsar, îl arsese plină de ciudă.

Însă rămăsese acasă. Deşi băncile rezervate doamnelor erau ocupate pînă la ultimul loc. Marie Finn sosise din vreme, mînată nu doar de teama pentru soarta unui prieten ca ducele, dar şi de grija lui Phineas care acceptase să-l apere, şi ardea de nerăbdare să vadă cum se va descurca. În jurul ei se înşiraseră pe încetul mai toate soţiile şi fiicele demnitarilor, atrase de zvonul că aveau să asiste la un spectacol unic în analele Parlamentului, fiindcă, din cîte auziseră, marele sfat al ţării punea în discuţie conduita unei femei. Tot sfînta curiozitate îi adusese probabil şi pe numeroşii nobili ce inundaseră sala, astfel că spaţiile hărăzite pairilor deveniseră cu totul neîncăpătoare, o droaie de bătrîni, cu plete argintii, pripăşindu-se pe culoarele înguste, de trecere. Şi măcar de ar fi fost răsplătiţi pentru îmbulzeala şi înghesuiala ce le îndurau. Însă adunarea la care veniseră nu le rezerva o dezbatere epocală. După cum se anunţase, plenul audia apărarea unui slujitor al Coroanei, care, saturat de provocările unui ziarist de mîna a treia, hotărîse să ia atitudine, explicîndu-şi poziţia. La aceasta se cuvine adăugat că nici unul din cei prezenţi nu îl suspecta pe demnitarul în cauză de o abatere serioasă. Cel mult de o nesocotinţă ce merita luată în seamă doar în virtutea calităţii sale de prim-ministru, care i-ar fi cerut mai multă prudenţă. Dacă acelaşi plen ar fi luat în dezbatre impozitele pe anul în curs, desigur nu se îmbulzeau spectatorii. Ori nu umpleau nici măcar jumătate din sală, dacă s-ar fi analizat situaţia din coloniile indiene. Şi atunci pentru ce invadaseră Camera ? se va întreba cu dreptate onorabilul cititor. Doar în speranţa să audă rostindu-se numele unei anumite femei — o satisfacţie măruntă, şi de care nici n-au avut parte.

Phineas Finn şi-a început pledoaria prin a se scuza că vorbeşte în numele mai marelui său, anunţînd, în continuare, că fusese desemnat de către acesta să-l reprezinte în faţa adunării. Iar după sumara explicaţie introductivă, plonjase direct în apărarea de fond. „Poate niciodată nu existase o învinuire mai lipsită de fundament ca aceea

atribuită actualului prim-ministru", afirmă de la bun început, „deoarece pornea de la falsa premisă că nobilul dregător a recurs la metode neconstituționale, cu scopul a-și întări suportul în Parlament. Or, după cum era evident pentru orișicine, acuzarea de față nici nu ar fi putut fi măcar formulată dacă ducele nu renunța de bunăvoie la privilegiul ce-l moștenise, tocmai fiindcă l-a socotit în dezacord cu prevederile Constituției. Dacă ar fi perpetuat străvechea tradiție de a patrona alegerile din Silverbridge, alesul domniei sale ajungea negreșit deputat fără a se declanșa comentarii. Dar Alteța sa preferase s-o rupă cu practica împămîntenită, adoptînd un procedeu de o rară noblețe, pe care el, Phineas Finn, nu avea libertatea să îl pună în meritata lumină, dat fiind dubla sa calitate de împuternicit al ducelui înaintea Camerei și de subaltern, în guvernul ce-l cîrmuia. Însă oricare din cei prezenți știa foarte bine ce valoare avea obținerea unui loc în Parlament. Nu în termeni bănești, fiindcă, din grația cerului, acest titlu nu se mai cumpăra. Totuși, privilegiul de care ducele se lipsise numai din rațiuni patriotice, dăinuia încă — după cunoașterea sa. Și tare i-ar fi plăcut să-i întrebe pe puținii ce mai aveau norocul — sau poate invidiata putință — de a înlesni și acum pătrunderea rubedeniilor sau amicilor în marele forum al țării, cum priviseră renunțarea ducelui ? Poate cîțiva dintre mijlocitorii la care făcuse aluzie se găseau acolo, de față ; după cum alții, aflați tot în sală, poate își datorau locurile de acum însăși favoarei la care se referise. Oare nu rămăseseră uluiți de gestul Alteței sale Ducele de Omnium ? Sau nu se îndoiseră chiar de înțelepciunea omului care jertfise autoritatea ce-o deținuse, fără a se gîndi la vreo compensație ? Oricum i-ar fi interpretat însă gestul, cu siguranță nu-l acuzaseră de violarea rigorilor Constituției. Prin urmare aceasta era adevărata faptă a premierului, pe care o săvîrșise nu ca șef al guvernului, ci ca nobil englez ce înțelegea să dispună într-un anume fel de prerogativele moștenite. Iar în ce privea culpa atribuită — care, bineînțeles, nu îl atingea — fusese plăsmuită din următoarele împrejurări.

La eliberarea circumscripției Silverbridge — prin demisionarea unui gentilom a cărui absență din rîndul

parlamentarilor era unanim regretată — Ducele de Omnium încunoștințase agenții electorali asupra deciziei sale de a renunța la patronatul de pînă atunci. Se cuvenea reținut amănuntul că, la data aceea, ca și în prezent — și, după cum se nădăjduia, încă multă vreme pe viitor — Alteța sa ocupa funcția de prim-ministru. Or, împovărat de această mare răspundere, domnia sa nu avusese răgazul de a veghea administrarea domeniilor personale sau alegerile din Silverbridge. Că fusese animat de cele mai sacre intenții cînd și-a instruit agenții electorali, o dovedea însăși desfășurarea evenimentelor. Numai că, din păcate, îndrumările sale au fost greșit înțelese."

„Care-au fost agenții avertizați ?" îl întrerupse o voce din sală.

„Spune-i pe nume !" îi ceru alt glas.

Pasămite anumiți spectatori nu mai sperau în distracția pentru care veniseră și încercau, pe această cale, să forțeze amestecarea ducesei.

— Întrucît nu i-am putut identifica pe gentilomii care mi-au adresat întrebările, le pot răspunde, fără nici o reținere, că nu am rolul de a satisface o curiozitate anonimă și deșănțată, ripostă Phineas indignat.

Urmase un strigăt de „Liniște !", apoi un apel către Președintele Camerei din partea unui ascultător care ținea să i se specifice dacă ultimul adjectiv al cuvîntătorului se înscria în limitele practicii parlamentare. După oarecari ezitări, Președintele se arătă de părere că vorbitorul nu recursese la un cuvînt nepermis, întrucît, de-a lungul încăierărilor oratorice, se aruncaseră expresii mult mai tăioase. Așa încît Phineas își reluă pledoaria, întorcîndu-se în direcția de unde se auziseră intervențiile :

— Dacă domnul care mi-a pretins a-i preciza nume binevoiește a-și repeta cererea ridicîndu-se totodată în picioare, mă oblig să retractez adjectivul care l-a supărat, înlocuindu-l prin altul, sau altele. De asemeni, îi voi spune de la obraz că, de fapt, nu-l interesează comportarea premierului — ca om sau ca slujitor al Coroanei — ci urmărește doar să-l rănească în modul cel mai laș cu putință, pentru ca, mai pe urmă, văzîndu-l că suferă, să jubileze încîntat.

După aceste fraze, Phineas rămase o vreme tăcut, în așteptarea unor eventuale riposte. Și fiindcă nu le primi, își continuă apărarea :

— La ivirea candidatului pentru Silverbridge — al cărui nume nu merită să-l pronunț și nădăjduiesc să nu-și împlinească niciodată ambiția de a se număra printre noi — cîțiva negustori din oraș au găsit de cuviință să-l sprijine. Atitudinea lor e ușor de înțeles, pentru că mulți localnici nu se împăcau cu ideea ca un potentat, de rangul și cu bogățiile Ducelui de Omnium, să renunțe la privilegiul pe care îl deținea. Se prea poate să fi nutrit și credința că, fiind absorbit de treburile administrației, premierul nu va ajunge să le descopere aranjamentele, așa încît puteau să-și exercite influența fără sfială. Dar indiferent de socotințele lor, fapt este că au încurajat candidatul. Iar cînd ducele a prins de veste, a trecut la măsuri și mai drastice, în virtutea cărora pretendentul la deputăție a pierdut în alegeri. În felul acesta, Camera a scăpat de stigmatul unui reprezentant ca cel pe care l-ar fi avut circumscripția Silverbridge, înfrîngerea lui prefăcîndu-se într-o victorie a noastră, a tuturor. Din împrejurările pînă aici relatate, se desprinde limpede, cred, neamestecul ducelui în alegeri. Și acum să trecem la capul de acuzare — adică despăgubirea fostului candidat.

Ca să nu plictisim însă cititorul cu detalii dinainte știute, vom rezuma această latură a pledoariei la ideile pe care s-a întemeiat : restituirea se efectuase la cererea portughezului și pe motiv că banii fuseseră învestiți în temeiul unor făgăduințe care nu se adeveriseră. „Pretenția de a i se rambursa cheltuielile", afirmase vorbitorul în încheiere, mi se pare de o josnicie supremă, pe care o condamn fără drept de apel. Iar gestul ducelui, de a fi onorat-o, trădează o mare noblețe de caracter. Și cred că onorata Cameră se va arăta de aceeași părere.

Confirmarea ultimei afirmații nu a primit-o, deoarece, după ce se reașeză pe bancă, nimeni nu mai ceru cuvîntul. Deși frumos ar fi fost s-o facă însuși nobilul sir Orlando — cum s-a comentat mai tîrziu — declarînd că întreaga asistență se alătura concluziei oratorului. Însă conservatorul nu schițase nici o intenție în sensul acesta, așa încît,

după o scurtă pauză, plenul trecu la proxima chestiune înscrisă pe agenda de lucru, în larma pricinuită de iureşul coborîrii spectatorilor de la galerii, de retragerea doamnelor din cuşca unde şezuseră şi îmbrîncirea parlamentarilor la uşile de ieşire, urmaţi, anevoie, de venerabilii pairi care se întorceau în Camera lorzilor. Iar cînd forfota conteni, domnul Monk propunea un amendament la legea impozitelor în faţa unei săli de cel mult optzeci de ascultători.

Tărăboiul cu ducele luase sfîrşit, spre uimirea parlamentarilor care nu puteau crede că o învinuire aşa gravă se spulberase cît ai bate din palme. Căci, după apărarea lui Phineas, nimeni nu mai cîrtise. Fără îndoială, toţi cîţi îl urmăriseră ştiau că ducesa împinsese din spate agenţii electorali menţionaţi. Această convingere o nutriseră dinainte, însă acum nu mai prezenta nici o importanţă, deoarece cazul în sine se clasase definitiv. Poate singurul om care mai spera într-o posibilă reaprindere a scînteii, era Quintus Slide. Şi în această nădejde, zorise către redacţie, unde mai trînti un articol, în care susţinea că bărbatul incapabil să îşi strunească nevasta nu poate fi prim-ministru. Dar chiar în timp ce aşternea veninoasele-i slove, avu jalnica revelaţie că speranţa de care se agăţa era iluzorie. Şi totuşi, nu se opri din scris, fiindcă încondeierea de acum putea să-i slujească pe viitor, cînd i se deschidea o portiţă de a lansa din nou acuzaţia. Doar această manevră era oricînd la îndemîna celor porniţi împotriva unui cîrmuitor şi, în virtutea ei, după cîteva luni, se putea scormoni o veche învinuire, oricît de răsuflată sau incredibilă. Or versat, cum era, în tactica ofensivă, Slide îşi publică pînă la urmă articolul, ca pe o armă cu explozie întîrziată, pe care avea s-o depoziteze în arhiva redacţiei în stiva gazetelor consacrate „Cazului Silverbridge". de unde urma să o scoată într-o conjunctură mai favorabilă.

— Îţi rămîn îndatorat, domnule Finn, pentru osteneala care ţi-ai dat-o, îi declarase ducele apărătorului său.

— Nu a presupus osteneală, fiind o misiune plăcută, îi replicase acesta cu modestie.

— Oricum, îţi mulţumesc pentru modul cum ai îndeplinit-o.

Atît i-a spus ducele. Iar Phineas consideră că răsplata fusese și prea formală. În realitate premierul îi rămăsese profund recunoscător pentru ce făcuse, însă, ca întotdeauna, nu găsise o formulă mai fericită pentru a-și manifesta gratitudinea. Pe cînd restul colegilor — meșteri în mînuirea cuvintelor — îl acoperiseră cu elogii iscusit exprimate pe nemulțumitul apărător.

CAPITOLUL XVIII

O HOTĂRÎRE IREVOCABILĂ

După rușinoasa ruptură cu lady Eustace — un episod ce-l umilise dincolo de orice închipuire, și pe care nu izbutea să-l șteargă din minte — Lopez se trezise și ostracizat de mai toată suflarea britanică. Și primul și ultimul neajuns i se trăgea de la neputința lui funciară de a filtra răul de bine, o infirmitate care-l făcea să nu recunoască latura reprobabilă a isprăvilor sale. Bunăoară în comportarea cu ducele nu găsea că greșise reclamîndu-i despăgubirea, deoarece nu-i scrisese cu unicul scop de a-i scoate paralele, ci, mai degrabă, ca să-l lovească. Iar dacă binevoise a-i trimite un cec, considerase normal să nu i-l refuze. Cum la fel de firească i se păruse și dosirea banilor primiți de la socru, socotind că bătrînul îi datora incomparabil mai mult decît cele cinci sute de lire amărîte.

Din toate acestea se vede că era lipsit de atributele unui adevărat gentilom, și dacă o vreme fusese privit ca atare, confuzia se datorase prestanței lui studiate, costumelor impecabile, ușurinței de-a mînui cuțitul și furculița la masă, de a răsuci bastonul pe stradă, de a se mișca elegant. Pe scurt, izbutise să epateze grație sfintelor aparențe, pe care le cultivase cu mare osîrdie, conștient, pe de o parte, de rolul acestei fațade, iar pe de alta, de repercusiunile compromiterii ei. Or, de cînd cu povestea despăgubirii, o văzuse tot mai amenințată, ca în perioada din urmă s-o simtă năruindu-se și nimicindu-i silințele de

o viaţă.. Şi cum era dăruit cu o percepţie foarte ascuţită pentru orice-i primejduia interesele, de cîteva săptămîni nu îşi mai găsea liniştea, apăsat de urmările lamentabilei sale comportări. E adevărat că nu peste mult avea să dispară din Anglia pentru cine ştie cîţi ani. Însă pînă atunci turba să se ştie stigmatizat şi arătat cu degetul. Plus că antipatia creată putea să-i pericliteze însăşi plecarea. Dealtfel cei de la Compania San Juan începuseră să-l privească pieziş, în timp ce bursucul de Hartlepod mersese într-atît de departe, încît i-o spusese de la obraz că „a făcut-o de oaie". Se silise din răsputeri să poarte cu demnitate povara oprobriului, ducîndu-se zilnic la sediul din Coleman Street şi comportîndu-se ca şi cînd nu făcuse nimic de care s-ar putea ruşina. Dar în ciuda strădaniilor, funcţionarii nu-i mai adresau un cuvînt, iar într-una din după-amieze, Hartlepod îi aduse la cunoştinţă că a depăşit păsuiala ce i se acordase pentru cumpărarea celor cincizeci de acţiuni, şi Compania numise un alt director la exploatarea din Guatemala.

— Scadenţa se împlineşte doar mîine, protestase el indignat.

— Asta e dispoziţia pe care am primit-o de la şefii mei, îi ripostase grăsunul, şi nu faci decît să-ţi iroseşti timpul bătîndu-ne pragul de aci înainte.

Pe domnul Wharton nu-l mai văzuse de la intervenţia lui Phineas în Cameră, deşi continuau să locuiască în aceeaşi casă. În schimb se întîlnise cu fiul său, Everett, reîntors din călătoria prin Europa. Însă revederea fusese vijelioasă.

— Din tot ce am aflat, eşti o puşlama, Lopez, i-o trîntise cumnatul, după ce ascultase relatările tatălui său.

Scena se petrecuse la club, nu în Manchester Square, unde tînărul Wharton îl pîndise anume ca să-i servească o lecţie. Se înţelege că nici acolo nu mai era privit cu ochi buni, şi chiar a doua zi după scena cu Everett, urma să se ţină o consfătuire, în vederea excluderii sale ca membru. Cu toată atmosfera ostilă pe care-o simţise din plin, Lopez apărea cu aceeaşi statornicie, hotărît să înfrunte orice, pentru a salva aparenţele. Natural, nu-i trecuse prin minte că Everett confirmase, în faţa întregului comitet,

dubla încasare a despăgubirilor. De-ar fi ştiut-o, poate nu-l mai întîmpina cu atîta solicitudine, prin care oricum se înjosise, deoarece junele îi arătase din capul locului un dispreţ suveran. Ca pe urmă să-l facă şi puşlama, de faţă cu alţii. În primul moment Lopez ridicase mîna în care ţinea bastonul, intenţionînd să-l pocnească. Dar nu îşi dusese gestul pînă la capăt, temîndu-se de adversarii care-l împresurau.

— Cum ai tupeul să foloseşti un limbaj aşa grosolan cînd vorbeşti cu mine ? şuierase gîtuit de revoltă.

— Este singurul pe care îl meriţi, îi ripostase Everett sfidător.

— Sînt silit să mă stăpînesc pe motiv că sîntem cumnaţi...

— Din nenorocire aşa e, îl plesnise tînărul fără milă.

— Şi pentru că locuiesc în casa tatălui tău...

— Asta-i altă nenorocire, pare-se greu de înlăturat, fiindcă, deşi ţi s-a pus în vedere să-ţi iei tălpăşiţa, ai rămas pe loc, neclintit.

— Eşti de-o ingratitudine fără margini ! îi reproşase Lopez. Uiţi cine ţi-a salvat viaţa cînd ai fost atacat în parc şi nu puteai să te aperi, turtit de alcool cum erai ? Sau cine ţi-a ţinut parte în faţa domnului Wharton cînd pierduseşi la cărţi şi nu aveai din ce să-ţi plăteşti datoriile ? Însă te numeri printre ingraţii care le arată spatele binefăcătorilor cînd îi văd la ananghie.

— Sînt obligat să-i întorc spatele unui om care s-a purtat în halul cum ai făcut-o, îi replicase Everett răsucindu-se pe călcîie şi dispărînd.

În urma lui, se trîntise într-un jilţ, scuturase îndrăcit clopoţelul, comandase o cafea — care trebuia să-i fie servită cîtă vreme mai era membru — şi, pînă să-i fie adusă, îşi aprinsese un trabuc. Iar tîrziu, cînd se întoarse acasă, îşi aşteptă socrul, în vederea unei discuţii. De astă dată îşi dorea cu ardoare să evadeze în Guatemala — numai de nu ar fi fost prea tîrziu ! Consimţea să plece şi fără Emily, renunţînd la orice speranţă de a-l mai stoarce de bani pe bătrîn, mulţumindu-se doar cu suma pe care i-o stabilise în schimbul plecării definitive. Într-adevăr amînarea acordată de Companie expirase în acea zi, dar asta nu însemna că în dimineaţa următoare nu i se mai pri-

meau banii. Sau că eventuala lipsă de numerar a domnului Wharton ar constitui un impediment, deoarece, odată iscălită tranzacţia, îl puteau păsui pînă la scoaterea sumei din bancă. Nici în privinţa numirii nu avea de ce să fie îngrijorat, întrucît nu-i fusese condiţionată decît de achitarea celor cincizeci de acţiuni. Aşa că ameninţarea lui Hartlepod nu stătea în picioare, fiindcă nu era de conceput să-l respingă pentru simplul motiv că primise despăgubirea ducelui. Or, astfel stînd lucrurile, îi va cere socrului cele cinci mii de lire, aducîndu-i la cunoştinţă că renunţă pentru totdeauna la Emily.

Perspectiva inevitabilei separări îl făcu să tresară, năpădit de regrete şi, cîtăva vreme, se simţi parcă inundat de o reală dragoste pentru făptura pe care urma s-o abandoneze. Incontestabil o iubise ! Şi poate că ar fi iubit-o cu aceeaşi intensitate dacă nu i-ar fi înşelat aşteptările. Dar îl decepţionase amarnic. Oare cum o lăsase inima să ţină numai cu taică-său şi cu el niciodată ? Ori de ce-i respinsese propriile deprinderi şi crezuri, în loc să se modeleze, ca orice soţie, după omul de care-şi legase viaţa? Sau cum de-i privise cu atîta indiferenţă năzuinţele şi proiectele de viitor, dezinteresîndu-se de strădaniile lui şi nesprijinindu-le în nici o împrejurare ? De multe ori îşi spusese că vina o purta doar bătrînul, şi tot de atîtea ori îl bătuse gîndul s-o ia cu sine, în Guatemala, sperînd că, departe de nefasta influenţă a părintelui, se va mlădia după dorinţele lui, devenind supusă şi credincioasă. Atunci ar fi iubit-o ca la începutul căsătoriei, i-ar fi arătat duioşie, s-ar fi silit să-i îndulcească existenţa pe cît posibil... Însă acum era prea tîrziu să mai cugete la aşa ceva ! În Anglia nu-i mai rămăsese nimic de făcut, deoarece eşuase în toate încercările. Şi principala cauză a eşecului său era Emily. De aceea va accepta s-o părăsească definitiv — îşi zise cu hotărîre, dar şi cu aceleaşi păreri de rău ce-l făceau aproape să lăcrimeze.

În ultimul timp domnul Wharton venea acasă numai spre miezul nopţii, iar atunci, zorea către camera lui, unde lua şi gustarea de dimineaţă, ca să nu dea ochii cu ginerele. La micul dejun venea şi fiica sa, şi se mai sfătuiau în ce chip să evite plecarea. Deşi nu ajungeau la nici o soluţie, deoarece. ca întotdeauna, discutau de pe poziţii

opuse — bătrînul pledînd pentru despărţirea de venetic, pe cînd Emily susţinea că va trebui să-l urmeze, dacă Ferdinand i-o cerea.

Potrivit obiceiului, magistratul zăbovi şi în seara cînd era aşteptat de Lopez. Dar acesta rămase de veghe pînă îl auzi descuind uşa de la intrare.

— Aş vrea să vă vorbesc, îi spuse de cum îl văzu. Aţi avea ceva împotrivă să intrăm puţin în sufragerie ?

Fără să-l onoreze cu un răspuns, domnul Wharton se îndreptă spre camera indicată.

— Cu traiul pe care îl ducem de o vreme, nu am putut lămuri... chestiunea bănească, urmă portughezul.

— O poţi face acum dacă ai luat vreo decizie, îi replică bătrînul cu acreală.

— Cele cinci mii de lire pe care mi le-aţi promis trebuie achitate mîine... cînd e ultima zi.

— Le-am făgăduit numai cu o condiţie, îi aminti socrul, şi dacă o acceptai, erau de mult achitate.

— Nu mă îndoiesc de acest lucru, răspunse Lopez deferent. Însă condiţia impusă e foarte grea, şi chiar mă surprinde ca un om cu vederile dumneavoastră să pledeze pentru despărţirea soţului de soţie...

— Pledez pentru că socot necesar s-o despart pe fiică-mea de o creatură ca dumneata, îi ripostă celălalt fără menajamente. Şi dacă mai înainte aveam destule temeiuri pe care să-mi reazem această dorinţă, între timp numărul lor a crescut. Drept care, dacă pot să-ţi obţin emigrarea în Guatemala contra sumei cerute, precum şi iscălirea hîrtiei pregătită de domnul Walker, prin care te obligi să renunţi pentru totdeauna la Emily, îţi achit cele cincizeci de acţiuni.

— Această formalitate necesită timp, obiectă Lopez alarmat.

— Dar fără s-o îndeplineşti, nu plătesc nici un sfanţ, îl preveni domnul Wharton. Ne putem întîlni la sediul Companiei, unde va fi primită asigurarea mea scrisă că voi achita suma de îndată ce îmi vei satisface aceste pretenţii.

— Dar asta m-ar compromite, domnule Wharton se tîngui ginerele şi mai speriat.

— Îţi închipui cumva că nu te-ai compromis pînă acum ? îl ironiză magistratul. Sau oi fi vrînd să-mi pretinzi că cei de la Companie nu au aflat ce isprăvi ai făcut şi nu şi-au pierdut orice fel de consideraţie faţă de dumneata ? ! Lopez nu îi răspunse, urmărindu-l înnegurat. Dar fiindcă toate acestea nu mă interesează, reluase bătrînul, sînt gata să te întîlnesc în Coleman Street la ora pe care-o vei stabili. Iar dacă oamenii de acolo mai vor să angajeze un asemenea specimen ca director, n-am să fiu eu acela care să-i îngrădească.

— Rămîneţi pînă în ultima clipă crud şi de neînduplecat ! scrîşni portughezul. Totuşi am să fiu dimineaţă acolo, la orele unsprezece.

Domnul Wharton plecă fără să mai articuleze un sunet, lăsîndu-l singur între pereţii tapetaţi în culoare închisă şi umbrele draperiilor groase, din dreptul ferestrelor. Ca toate sufrageriile londoneze, şi cea din Manchester Square era deprimantă după căderea nopţii. Îmbîcsită cu mobilă neagră, masivă, cu tablouri posomorîte, spînzurînd pe tapetul la fel de posomorît, insuficient luminată şi încălzită pentru cuprinderea ce-o avea, încăperea aducea mai degrabă a peşteră, decît a sufragerie. Dar în tulburarea sa de atunci, Lopez nu lua seama la atmosfera din jur, ci, măsurînd camera de la un capăt la altul, încerca să întrevadă pînă unde putea să arunce vina pe soartă şi cîtă îi revenea lui, pentru naufragiul care-l ameninţa. Fără îndoială, debutase promiţător, avînd în vedere de unde pornise. Tatăl lui fusese ceva mai răsărit decît un negustor ambulant, iar cu puţinii bani cîştigaţi în comerţul cu giuvaeruri îl trimisese la învăţătură. Deci pe el nu-l putea osîndi sub nici un cuvînt pentru jalnicul său naufragiu. Trudise ca să-i netezească urcuşul, deşi ajutorul lui nu-l scutise de cumplite greutăţi şi nevoi. Însă amintirea acestora nu făcea decît să-i sporească mîndria pentru reuşitele sale de mai tîrziu. Visase dintotdeauna să răzbească în altă lume şi, cu chiu şi vai, îşi croise calea dorită; izbutind să-şi asigure un loc aproape statornic printre aceia spre care îl mînase ambiţia. Încă de timpuriu pătrunsese în straturile de elită ale societăţii, unde, observînd cu atenţie manierele gentilomilor şi ale doamnelor nobile, le copiase cu atîta fidelitate, încît, mai tîrziu, trecuse el însuşi

drept un adevărat gentilom. Lucru ce-l ajutase să urce în cercuri și mai selecte, ajungînd să fie poftit în casa unui Duce de Omnium ! — o cinstire pe care n-ar fi putut s-o omită din bilanțul succeselor obținute. Ca mai pe urmă să alunece în prăpăstia de acum ! Să nu aibă un ban. Să fie alungat de socru. Temut — și poate chiar detestat — de soție. Dat afară din club. Ocolit de prieteni, de cunoștințe, de oamenii cumsecade. Și, ca o culme a umilințelor și a neșansei, să-l mai audă și pe Hartlepod sfătuindu-l să nu le mai bată pragul Companiei ! Oare ce avea să devină dacă se refuzau banii domnului Wharton și nu mai era trimis ca director la exploatarea minieră din Guatemala ? La un moment dat se desprinse de întrebările ce îl vizau doar pe el, îndreptîndu-și atenția spre Parker și femeia acestuia — fiindcă deși o mustrulise pe Emily pentru slăbiciunea de a-i fi ascultat văicărelile, pretinzînd că normal ar fi fost să se împace cu încercările vieții, nu să vină cu jalba în Manchester Square, în realitate, răul ce i-l pricinuise se adăuga la povara suferințelor prin care trecea. De unde se poate deduce că nu era cu desăvîrșire lipsit de omenie. Apoi se trezi din nou prigonit de ideea compromiterii sale la Companie. Ce va face dacă i se tăia puntea spre Guatemala ? Încotro își va îndrepta pașii ? Unde se mai putea rostui ? Și fiindcă nu i se lumina nici o dezlegare înaintea minții, după un ceas de frămîntare și zbucium, renunță la orice speranță de izbăvire — afară de aceea oferită de un revolvér sau de brici.

Cu toate acestea, în dimineața următoare se duse la sediul Companiei, ca și socrul, dealtminteri, care, ajungînd înaintea lui, explică secretarului Hartlepod pentru ce anume venise. Bursucul se arătă respectuos, însă rece și rezervat, ceea ce, în tălmăcirea bătrînului, însemna că se renunțase la serviciile ginerelui său. Dar fiindcă tot se ostenise pînă acolo, se așeză pe un scaun și-l așteptă. Evident, nu-i făcea nici un fel de plăcere să-l mai vadă la față. Însă trebuia să-și calce pe suflet și să limpezească definitiv situația. La unsprezece și zece, hotărî să rămînă pe loc pînă la și jumătate, iar dacă nu apărea pînă atunci, nu va mai irosi nici un șiling pe acest mizerabil. Ca după cinci minute, „mizerabilul“ să intre în birou, și încă mai

plin de ifose ca întotdeauna. Pasămite amenințarea nenorocirii îi surpase controlul de sine, și nu ar fi fost de mirare, știut fiind că numai caracterele tari nu se pierd în fața necazurilor, înfruntîndu-le cu înțelepciune și demnitate.

— Sper că nu v-am făcut să mă așteptați, se adresă bătrînului, care nici nu-i răspunse, nici nu îl salută. Iar tu, Hartlepod, cum te lauzi pe ziua de azi ? îl întrebă aferat. Așadar mica noastră tranzacție se va încheia, în sfîrșit, prin cumpărarea și plata acțiunilor. Cred că, între timp, domnul Wharton te-a înștiințat în ce scop a venit.

— Mi-a spus, confirmă bursucul în silă. Deși nu era necesar.

— Oricum, presupun că treaba nu va fi complicată, urmă cu aceeași fanfaronadă. Și îmi închipui că nu greșesc anunțînd că sînteți gata să achitați suma ? vorbi către socru.

— Într-adevăr, sînt gata s-o onorez în momentul cînd mi se spune cu certitudine că vei pleca în Guatemala, precizează magistratul. Dar pînă nu primesc această asigurare, nu voi da nici un ban.

— Domnilor, interveni Hartlepod, ridicîndu-se de pe scaun, în ultimile zile chestiunea a luat o nouă întorsătură.

— În ce fel ? sări Lopez alarmat.

— Directorii Companiei nu mai vor să-l trimită pe domnul Lopez ca împuternicitul nostru în Guatemala, ci au intenția să numească pe altcineva. Dealtminteri l-am înștiințat de acest lucru, adăugă arătînd spre Lopez.

— E vorba de o hotărîre sau de o simplă intenție ? se interesă magistratul.

— O hotărîre irevocabilă, precizează secretarul.

— Cum adică ? se amestecă portughezul spumegînd de mînie. După ce și-au dat cuvîntul de onoare, domnii directori și-l iau îndărăt ? Și după ce m-au determinat să-mi abandonez afacerile, își închipuie că mă pot arunca peste bord ? Ei bine, să nu încerce cumva să mă joace, că li se înfundă cu mine ! trecu la amenințări. Doar există legi în această țară, și nu pot să-și facă de cap !

— Ieri a fost ultima zi de amînare pentru cumpărarea acțiunilor, îi aminti Hartlepod.

— Este absolut sigur că nu-l mai trimiteți în Guatemala ? mai întrebă o dată bătrînul.

— Absolut sigur, îi replică secretarul.

Juristul se ridică imediat de pe scaun și, tîrîndu-și picioarele, dispăru din birou, după care Lopez irupse ca un vulcan :

— Pe toți sfinții din ceruri, v-ați bătut joc de mine ! începu el să urle. M-ați nimicit fără pic de rușine ! Oare nu mai există milă pe lume, mărinimie, îngăduință, sentimente prietenești ? Pentru ce sînt tratat cu atîta cruzime ? !

— Dacă te consideri nedreptățit și vrei să te plîngi, trimite o reclamație directorilor, îl sfătui Hartlepod mai mult ca să-i facă vînt. Eu nu mi-am făcut decît datoria comunicînd o decizie...

— Pe cinstea mea, or să audă de mine acești domni directori ! spumegă portughezul ieșind ca o furtună pe ușă.

Domnul Wharton plecase către biroul de avocatură muncit de întrebarea cum să scape de venetic în noua și cumplita încurcătură de care aflase. O primă variantă ar fi fost să-l alunge din casă. Numai că, izgonindu-l, risca să își piardă și fiica. Așa că renunță la idee. În curînd îi veni însă alta. După socotințele sale, Lopez nu avea nici un fel de venituri. Or fiind așa de lipsit, va primi cu zece mîini un stipendiu din partea sa. Nu la gîndul să-și întrețină familia — pentru că acest mizerabil nu se interesa de soarta soției, Emily reprezentînd doar unealta prin care sperase să intre în posesia unei averi. Ce ghinion avusese cu anularea angajamentului pentru Guatemala ! cugeta bătrînul plin de amărăciune, fiindcă, prin achitarea celor cinci mii de lire, i-ar fi cumpărat evaporarea definitivă. Dar poate același lucru îl va obține și acum, oferindu-i o sumă ispititoare pe loc, și alta plătită la intervale prestabilite ! Formula părea salutară, și nu rămînea decît să-i pună banii în față, cu condiția să dispară din Manchester Square fără pretenția de a-și lua și soția.

De bine de rău, magistratul își încropise un plan de acțiune, și încă perfect realizabil, încît, cu toată năpasta ce îi căzuse pe cap, se putea agăța de o nădejde. Pe cînd

Lopez, după despărţirea de secretarul Companiei, nu avea nici o perspectivă de care să se ancoreze. Cu mers încet şi abătut, se tîrîse pînă la dugheana lui Sexty, din fundătura Little Tankard, unde îşi găsi partenerul balansîndu-se pe picioarele dinapoi ale scaunului pe care şedea şi cu o sticlă de rachiu dinainte.

— Am vedenii sau ce naiba-i cu mine ? se miră Parker văzîndu-l. Da' ce vînt te-aduse p-aici ?

— Am venit să-mi iau rămas bun.

— Ei fugi că mă-mbolnăveşti ! Da unde-ai de gînd să te cari ? În Guatemala, nici pomeneală, cîte zile am eu...

— Cu Guatemala s-a zis, băiete, îl anunţă celălalt zîmbindu-i amar.

— Cum adicătălea ? se miră Parker, îndreptîndu-se în scaun şi holbîndu-se la fostul asociat.

— Nu mai plec în America ori în altă parte. Şi tocmai de aceea am trecut pe aici, să te anunţ că sînt complet ruinat. Nu mai am de unde să încasez o parà nici acum, nici pe viitor. Şi fiindcă mi-ai spus într-o zi că mi-e frică să vin pe la tine, am ţinut să-ţi probez că, de îndată ce am un rezultat hotărît, mă grăbesc să te anunţ.

— Şi ce dracu de rezultat ai acu'? îl descusu Sexty buimac.

— Nu mai primesc nici un bănuţ de la nimeni, îi silabisi celălalt.

— Păi socru-tu geme de bani...

— Ca şi Banca Angliei, surîse Lopez. Dar nu poţi ajunge la ei.

— Şi ce ai să te faci ?

— Ei, asta e întrebarea pe care mi-o pun şi eu. Însă nu i-am găsit răspunsul. Un singur lucru mi-e limpede : că afacerile noastre s-au isprăvit. Şi regret acest lucru, bătrîne, fiindcă normal ar fi fost să ne pricopsim amîndoi. Dar n-am izbutit. Deşi te încredinţez că m-am străduit pe cît mi-a stat în puteri. Iar acum îţi spun adio, prietene. Ai să te pui din nou pe picioare, şi încă foarte curînd. Sînt convins, crede-mă. Şi te rog nu-ţi îndemna puştii să mă afurisească. Îmi ajung blestemele doamnei tale, pe care, oricum, nu le-ai putea stăvili. Şi, cu aceste cuvinte, Lopez dispăru, lăsîndu-l pe Sexty cu gura căscată.

CAPITOLUL XIX

„PRIMA ȘI CEA DIN URMĂ ÎMBRĂȚIȘARE"

Dimineața menită perfectării tranzacției cu Compania San Juan aduse două evenimente în casa din Manchester Square. Unul neprevăzut și legat de o vizită primită de Emily, celălalt îndelung așteptat de bătrînul jurist, întrucît era vorba de pecetluirea învoielii cu ginerele. În săptămînile premergătoare acestei zile, domnul Wharton trecuse printr-o frămîntare de nedescris. Pe de o parte, se îndoise în permanență de proiectul emigrării în Guatemala, iar pe de alta, se temuse de eventuala lui confirmare. Desigur, ar fi fost un noroc să îl vadă plecat pe Lopez. Dar o mare nenorocire dacă rămînea fără Emily. Și, cu sufletul dezbinat între cele două alternative, gemuse neputincios, ascunzîndu-și durerea în fața odraslei lui. Deaîtfel nici Emily nu fusese scutită de zbucium în acest interval, însă, cu timpul, se resemnase, ajungînd să vadă în viitorul surghiun penitența pentru neascultarea ce-o dovedise. Într-adevăr, era greu de îndurat înstrăinarea de cei îndrăgiți, alături de un bărbat pe care nu-l mai iubea. Dar odată ce se împăcase cu gîndul de a-și primi binemeritata pedeapsă, începuse a privi din cu totul alt unghi perspectiva călătoriei, îngrijindu-se de necesarele pregătiri. În scopul acesta îl tatonase mereu pe Lopez, încercînd să obțină unele îndrumări. Numai că Ferdinand îi vorbea după toane — cînd arătîndu-i solicitudine, cînd mîrîindu-i cîte un singur cuvînt. Totuși, cu nici un prilej nu-i infirmase data plecării, statornicită pentru ziua de 3 aprilie. Și fiindcă pînă atunci nu mai rămăsese nici o lună întreagă, iar domnul Wharton nu mai depunea stăruințe ca s-o abată de la ideea exilului — fapt pentru care îi purta gratitudine, deoarece o scutise de a-i mai respinge bunăvoința paternă — pornise după cumpărături. Dar nu intra într-un magazin fără s-o obsedeze grija economiei — care trebuia să devină o lege pe viitor — și nu își lua un capăt de ață fără să anticipeze cu jale amarnica existență în care îl va purta.

Iar într-una din zile se apucă să-i trimită un mesaj fostului pretendent, Arthur Fletcher. Și iată în ce impre-

jurări. Întîmplarea făcuse ca tocmai în toiul preparativelor de plecare să pice în metropolă sir Alured Wharton, însoţit de fiica lui, Mary. Baronetul nu se arătase prin Manchester Square, chibzuind că prezenţa lui tot nu mai îndrepta nefericitul mariaj al nepoatei. Pentru că, între timp, cutreieraseră pînă în Herefordshire veştile despre înşelăciunile portughezului, astfel că rubedeniile, precum şi cei din familia Fletcher pricepuseră că aleasa lui Arthur — pe care ar fi adorat-o cu toţii dacă se mărita cu acesta — încăpuse pe mîinile unei secături. Cu siguranţă, sir Alured se văzuse cu vărul său în oraş, fie la club sau la biroul de avocatură al bătrînului Wharton, dojenindu-l în lege pe ticălos. Dar ocolise nepoata ce se făcuse de rîs cu bărbatul de care se cramponase, trimiţînd-o numai pe Mary s-o viziteze. Şi prin ea îi trimisese o solie lui Arthur.

— Anunţă-l că plec. Şi spune-i că am să-l îndrăgesc totdeauna ca pe cel mai generos prieten din cîţi am avut.

— De ce, de ce nu l-ai luat ? o căina verişoara, trecînd peste obişnuita-i discreţie, datorită emoţiei.

— Pentru ce îmi pui asemenea întrebare ? Doar nu-l pomenesc niciodată şi nici nu îl port în gînd, căută Emily să se apere. Dar fiindcă mă aflu în preajma plecării din ţară, transmite-i mesajul pe care ţi l-am încredinţat.

Mary se conformase degrabă şi, ca urmare, a doua zi dimineaţă, la ceasul cînd domnul Wharton afla de contramandarea emigrării în Guatemala, Arthur se înfiinţă în Manchester Square. Emily nu îl mai văzuse de la recepţia dată de lady Glencora în parcul vilei din Richmond. Întîlnirea de atunci fusese fulgerătoare şi urmată de o ceartă cumplită, anume provocată de Ferdinand ca să-i îngrădească orice putinţă de a-l revedea pe cel dintîi pretendent. Cu alte cuvinte, îi impusese clasica interdicţie de a cultiva o relaţie suspectă şi, ca să nu-i întreţină deşartele bănuieli, Emily îi respectase porunca, alăturînd-o mortificărilor suferite de pe urma căsătoriei. Dar în clipa cînd majordomul i-l anunţă pe junele Fletcher, uită de opreliştea soţului şi îl primi fără umbră de ezitare, ceea ce ne face să credem că sperase în venirea lui de cînd îi trimisese mesajul.

— Nu concepeam să pleci fără să te revăd, îi declară el din primul moment.

— Îți mulțumesc că ai avut bunătatea să vii, murmurase profund tulburată. Din cîte se pare, vom pleca realmente. Și tocmai în Guatemala. Însăși numele țării îți sugerează o distanță imensă. Nu ai aceeași impresie ? Însă din cele auzite, pare să fie frumos pe acolo, zise cu voioșie, de parcă o bucura perspectiva exilului. Arthur rămase tăcut, privind-o cu ochi rugători, neliniștiți și îndurerați. În definitiv ce contează o călătorie de cîteva săptămîni ? ! urmase cu aceeași veselie în glas. La capătul ei mă voi instala într-un loc unde voi putea fi la fel de fericită ca și aici. Nici în privința prietenilor nu întrevăd vreo schimbare. Îmi va lipsi doar papà.

— Iartă-mă, dar nu sînt de acord cu ce spuneai de prieteni, interveni junele. Acolo va fi cu totul altfel.

— Ba deloc, îl combătu Emily. Doar acum trăiesc în Londra, și nu văd pe nimeni — nici rude, nici pe cei din familia Fletcher. Așa încît, dacă n-ar exista papà, aș fi bucuroasă că plec. Am auzit că în Guatemala te simți ca într-un adevărat paradis. Or, în casa de aici, nu am dus-o ca în rai. Deși înclin tot mai mult să cred că existența nu ți se schimbă în funcție de locul unde trăiești sau de ocupația pe care o practici. Însă oricum ar fi, mă strămut pe un alt continent, și sînt mulțumită că putem să ne luăm bun rămas.

Vorbise tot timpul precipitat, contrar obiceiului, dar numai în felul acesta spera să țină piept disperării și să n-o podidească plînsul în fața lui Arthur.

— De cum am primit mesajul prin Mary, am zorit către tine, îi mărturisi el domol.

— Da, Mary a venit să mă vadă, reîncepu Emily cu aceeași iuțeală. În schimb tatăl ei nu ne-a trecut pragul. Dar asta nu mă mai miră ca la început. Și doamna Fletcher a fost în Londra, însă nu i-am așteptat vizita. Mi se pare normal să fiu ocolită. Și nu știu dacă nu era mai cuminte să mă fi evitat și tu, Arthur. Doar sînt o paria pentru toți de aici. Pe cînd în țara unde mă duc, și o repudiată ca mine poate trăi. Te-ai întîlnit cu Everett de la întoarcerea lui din voiaj ?

— Da, ne-am văzut.

— Sper să nu devină un renegat din pricina mea. Dealtminteri, gîndul că i-am făcut să sufere — pe el și pe

papă — m-a durut mai mult ca orice. Prea sînt necruțători oamenii ! Puteau să mă pedepsească pe mine, fără să fi lovit în ei. Or faptul că au avut neplăceri de pe urma mea, îmi sfîșie inima. Crede-mă.

Arthur continua s-o privească în tăcere, neîndrăznind s-o întrerupă și chiar neștiind ce anume să-i spună. Cohorte de gînduri i se roteau în minte, dar nu se putea hotări cu care să înceapă ori în ce formă să le exprime.

Poate cînd voi dispare din mijlocul vostru, se vor îndrepta lucrurile, o auzi vorbind mai departe. De aceea am și răsuflat ușurată cînd mi s-a anunțat perspectiva plecării. La mine nu mai mi-e gîndul. M-am învățat să mă împac cu toate, să îndur orice caznă, cum s-au deprins oamenii din deșert cu lipsa de apă. Mulțumesc cerului că nu am și un copil, să-l mai văd suferind alături de mine. Pentru că viața de aici a devenit de nesuportat. Cînd îl zăresc pe papà strecurîndu-se pe furiș, în propria-i casă, îmi vine să-mi pun ștreangul de gît. Slavă Domnului că ne ducem în Guatemala și se isprăvește cu furișatul ! E o binecuvîntare plecarea din țară și, de ar fi după mine, aș porni-o chiar mîine la drum.

De-a lungul acestei tirade, Emily își ținuse ochii în pămînt ca să nu întîlnească privirea lui Arthur. Însă cînd se opri și își ridică fruntea, îi văzu fața brăzdată de lacrimi, iar în tăcerea ce se lăsase, îi auzi un suspin surd.

— De ce plîngi, Arthur ? îl întrebă uluită. El nu a plîns niciodată. Și nici eu... decît la moartea copilului. Pentru că lacrimile sînt vane și caraghioase. Ca om, trebuie să te împaci cu durerea, spunîndu-ți, că, odată și odată, va lua sfîrșit. Și de izbutești să-ți imprimi această credință, nu mai simți nevoia să plîngi. De curînd m-a vizitat o femeie care bocea de ți se sfărîma inima, pe motiv că soțul ei ajunsese la faliment. Atîta s-a jeluit, nefericita de ea, încît uitasem de mine, compătimind-o. Dar avea pentru ce să se tînguie, fiind mama cîtorva copilași.

— Ah, Emily... hohoti Arthur.

— Nu-mi spune pe nume, îl opri ea speriată, fiindcă l-ai supăra să te audă. Și m-am învățat să-i fac totdeauna pe voie. Deși îmi vine așa greu ! Dar am ajuns la concluzia că e mai bine să-i dai ascultare bărbatului, chiar dacă nu poți face tot ce-ți pretinde. Bunăoară, dacă-mi cere să je-

fuiesc, înseamnă să execut ? Ori dacă mă gîndesc la venirea ta, crezi că trebuia să te fi primit ? Nicidecum ! Fiindcă *el* nu ar fi de acord, şi s-ar mînia tare rău. Însă mi-a făcut atîta plăcere să revăd un prieten de-o viaţă...

— Ce-mi pasă mie de furia lui ? răbufni Arthur copleşit de durere.

— Pe mine nu mă lasă indiferentă, recunoscu Emily. Şi mă străduiesc din răsputeri s-o evit.

— Pentru ce nu îl laşi ? Părăseşte-l ! o îndemnă Arthur.

— Cuum ? exclamă uluită.

— Exact cum ai auzit, Emily. Pe mine nu mă poţi induce în eroare. Şi nici nu-ţi propune aşa ceva. Doar ţi-ai dat seama că este nevrednic de tine...

— Ajunge ! Nu mai vreau să aud un cuvînt ! protestă Emily.

— Şi totuşi, vei auzi, îi ripostă el. Doar n-ai să-mi pretinzi să închid ochii cînd mi-ai descris pînă acum numai suferinţele pe care le înduri. Dealtminteri, şi fără să mi le divulgi, ştiam ce fel de om este. Şi, după tot ce am auzit, ai vrea să-l admir ?

— Opreşte-te, Arthur ! îi porunci rugătoare.

— Ba deloc ! o refuză net. Destul am tăcut de cînd mi te-a luat. Şi fiindcă mi s-a oferit un prilej să vorbesc, voi spune ce am pe suflet.

— Crezi că ne-ar ajuta la ceva ?

— Şi fără să ne ajute, tot am s-o fac. Aşa că ascultă-mă. Cînd te-am îndemnat să-l abandonezi, nu mă gîndeam să te întorci la mine — deşi te iubesc mai presus de orice.

— O, cerule ! exclamă Emily.

— Deci nu mi-am pledat cauza, îi mai preciză el o dată. Dar lasă-l pe domnul Wharton să te salveze. Anunţă-l numai că vrei să rămîi cu dînsul, şi fii sigură că te va scăpa. În felul acesta voi putea măcar să te ocrotesc, — fie şi de la distanţă. Însă nu rămîne lîngă un... ticălos.

— Nu mai ascult nici o vorbă, zise Emily, astupîndu-şi urechile, dar venind mai aproape de Arthur.

— Oare n-ai auzit şi din gura domnului Wharton aceleaşi poveţe? o întrebă el cu un aer mirat, Pentru că nu aş

rosti un cuvînt care să contravină ideilor sale, şi nu ţi-aş da nici un sfat pe care nu l-ai primi şi din partea lui. Doar ştii că te iubesc, Emily. Că mi-ai fost dragă dintotdeauna şi, deci, nu ţi-aş putea face vreun rău cît de mic.

— Nu, nu, nu ! îi repetă fără noimă.

— Într-adevăr, nu, îngînă după ea. Şi vreau să te încredinţez că cei care ţin la tine de-o viaţă îţi poartă în continuare de grijă. Chiar tu te plîngeai adineaori că ai fost părăsită.

— Nu la mine m-am referit, ci la Everett şi la papà, fiindcă, în ce mă priveşte, pe încetul, m-am rupt de toţi.

— Nu şi de mine ! o contrazise cu fermitate. Să-i fii nevastă de zece ori, şi eu tot nu te scot din suflet. Dimineaţa, cînd mă trezesc, şi seara, înainte să adorm, îmi repet că tu eşti unica fiinţă pe care-o iubesc. Aşa că rămîi lîngă noi şi te vom cinsti atît ca soţia lui, dar şi ca prietena cea mai dragă.

— Nu pot rămîne, se scutură Emily. Mi-a spus să-l urmez, şi va trebui să-l ascult. Cînd vei avea şi tu o soţie, o să vrei să-ţi îndeplinească dorinţele. Dar sper s-o facă de dragul tău, fără să guste din pătimirile mele. Şi acum, la revedere, prietene drag, conchise întinzîndu-i mîna.

Arthur o privi un moment cu o dragoste nesfîrşită, apoi o cuprinse în braţe, sărutînd-o pe frunte, pe ochi şi pe gură.

Ah, Emily, de ce nu m-ai vrut ?! Iubirea mea... dragostea mea fără margini ! îi şoptea ţinînd-o la piept.

— Ca în secundele următoare, cînd ea tocmai se desprindea din strînsoarea lui, să se deschidă uşa şi să apară Lopez în prag.

— Domnule Fletcher, ce înseamnă această scenă ? îl interpelă portughezul cu desăvîrşit calm.

— A venit să-şi ia rămas bun, interveni Emily, şi este normal, cînd pleci la un drum aşa lung, să-ţi vezi un prieten de-o viaţă, poate pentru ultima oară, îi spuse cu o voce în care răzbea nepăsarea şi chiar dispreţul faţă de soţul răsărit din pămînt.

Lopez se uită de la unul la altul, afectînd o mînie abia reţinută, după care se adresă iarăşi vizitatorului :

— Dumneata ai fost prevenit că nu ai ce căuta în această casă...

— Şi totuşi a fost bine primit, se amestecă din nou Emily.

— Iar eu îi calific prezenţa drept o intruziune dintre cele mai condamnabile, decretă portughezul, deoarece urmăreşte să ne dezbine menajul.

— Am venit s-o anunţ — zise Arthur arătînd-o pe Emily — că are un prieten pe care se poate bizui la nevoie.

— Şi-ţi închipui, cumva, că i-ar trebui un reazim mai de nădejde ca cel pe care-l găseşte în propriul ei soţ ? îl persiflă Lopez. Nu te pot da afară din casă, pentru binecuvîntata pricină că nu-mi aparţine, dar te poftesc să ieşi măcar din odaia în care se află soţia mea. Şi încă fără zăbavă. Fiindcă, altminteri, va trebui s-o poftesc afară pe ea.

— La revedere, domnule Fletcher, îi mai spuse Emily o dată, întinzîndu-i mîna.

Şi, în aceeaşi secundă, Lopez o plesni peste braţ, nu ca să-i producă durere, ci mai curînd ca s-o umilească.

— Nu-ţi permit s-o atingi în prezenţa mea ! sări Arthur în culmea revoltei.

— Pleacă, domnule, cîtă vreme te rog ! îl somă portughezul din nou.

— Cerul să te aibă în pază ! Şi mă voi ruga să apuc fericita zi a reîntoarcerii tale în Anglia, zise Fletcher cu ochii la Emily şi îndreptîndu-se către uşă.

— Cînd am intrat în odaie, te săruta, o luă soţul din scurt după ieşirea vizitatorului.

— Într-adevăr, recunoscu Emily fără pic de codeală.

— Şi mi-o spui de la obraz... fără să-ţi fie ruşine ?

— Ţi-am răspuns la întrebarea pe care mi-ai pus-o, îi replică liniştită. Şi nu m-a sărutat la dorinţa mea...

— Dar mai pe urmă i-ai luat apărarea...

— De ce nu ? îl înfruntă cu aceeaşi voce domoală. Şi n-am să pretind că m-a supărat gestul lui.

— Ba poate-mi vei spune că-l şi iubeşti, o întărîtă Lopez.

— Bineînţeles, confirmă ea. Doar există mai multe feluri de a iubi, Ferdinand. Într-un anume chip îl iubeşti pe

bărbatul de care vrei să-ţi legi viaţa — şi aceasta e dragostea cea mai frumoasă... dacă durează ; şi altă substanţă are sentimentul prieteniei, care se cîştigă de-a lungul anilor şi numai pe merite. Or acest sentiment i-l nutresc lui Arthur, în care văd prietenul cel mai apropiat.

— Iar în virtutea lui, te poate lua în braţe şi săruta ?

— Într-o împrejurare ca cea de faţă, nu-l pot blama pentru gestul făcut.

— Ba poate chiar l-ai dorit ?

— Sinceră să fiu, da. Mă iubeşte aproape de-o viaţă, şi n-am să-l mai văd niciodată. A fost prima şi cea din urmă îmbrăţişare, pentru care nu îl condamn. Cum n-ar trebui să-l osîndeşti nici tu, ştiind foarte bine că mă separi de toate făpturile dragi şi mă duci la capătul lumii.

— Aiurea ! rosti Lopez cu lehamite. Şi apoi s-a terminat cu plecarea. Nu te mai duci nicăieri... decît poate în stradă, de-o fi să-ţi arate taică-tu uşa, îi zise cu aceeaşi silă în glas, după care se făcu nevăzut.

CAPITOLUL XX

HALTA TENWAY

Iată dar în ce chip află Emily că soarta ei se schimbase şi nu mai avea să plece în Guatemala. De unde, pînă la ivirea lui Arthur, lucrase de zor la vestmintele necesare călătoriei ce-o aştepta, cîteva vorbe aruncate la întîmplare aveau să-i vestească anularea voiajului îndelung discutat.

„...s-a terminat cu plecarea... nu te mai duci nicăieri...", îi trîntise Ferdinand, şi dispăruse pe uşă.

Natural că după aceste cuvinte nu mai reluase lucrul de mînă. Mai întîi trebuia să se încredinţeze de adevărul ce-l cuprindeau. Şi dacă realmente survenise o schimbare, să vadă ce avea de făcut. O primă decizie se contură pe moment şi anume, să nu mai rămînă în Manchester Square. Fiindcă era de neconceput să mai dăinuiască un abuz ce-o

exaspera și pe ea și pe domnul Wharton. Dar unde se va muta ? Și din ce vor trăi fără oblăduirea părintelui ?

Confirmarea noutății azvîrlite în treacăt o primi în aceeași seară, cînd îșI revăzu tatăl.

— A căzut proiectul cu emigrarea, o înștiință el. Directorii Companiei nu mai vor să-l numească la exploatarea lor transoceanică — o hotărîre care, sincer, să fiu, nu mă miră.

— Și atunci ce-o să facem, papà ? îl întrebase descumpănită.

— Din nenorocire, nu știu ce să-ți răspund. Probabil mă va onora în continuare cu prezența sa permanentă, vorbi bătrînul cu amarnică ironie. Dealtfel nici nu pricep de ce ar fi vrut să emigreze în Guatemala ori mai știu eu pe unde, cînd are tot ce-și dorește aici...

— Perpetuarea situației de acum este imposibilă... îți dai seama, papà...

— La unul ca *el* nu ai cum să prevezi ce este posibil și imposibil, mîrîi, magistratul, deoarece nu respectă nici una din legile după care se călăuzesc oamenii.

La cină se înființă și Lopez, ca de regulă, pentru că nu se lipsea de mîncarea pregătită în mod special pentru el și soția sa, deși nu exista masă la care personalul să nu bombănească în surdină. Despre Arthur nu mai pomeni un cuvînt și, în general, nu căută sămînță de ceartă, dar nu se arătă nici bine dispus, pentru că n-ar fi cadrat cu melancolica deprimare a soției lui — chiar dacă, prin absurd, se simțea în altă umoare. La sfîrșitul cinei, cînd trecură în salon, Emily începu să-l sondeze în legătură cu planurile de viitor :

— Mi-a spus papà că nu mai pleci nicăieri.

— Păi nu ți-am dat vestea de dimineață ?

— Mi-ai aruncat, ce e drept, niște vorbe, dar nu știam dacă merita să le dau crezare. Așadar s-a sfîrșit povestea cu emigrarea...

— Se pare că da.

— M-aș fi așteptat ca o noutate așa importantă, să-mi fie comunicată cu mai multă... seriozitate.

— Nu văd rostul reproșului pe care mi-l faci, pentru că am vorbit cu destulă seriozitate. Însă nu ți-am transmis și motivul pentru care s-a stricat treaba. Taică-tu a

tărăgănat așa de mult achitarea celor cincizeci de acțiuni, încît Compania s-a lipsit de serviciile mele. Fapt pentru care nici n-o condamn.

Emily nu-i răspunse la provocare, ignorînd-o printr-o tăcere de cîteva clipe. La capătul cărora își reluă întrebările :

— Și acum ce ai de gînd să faci ?

— Pe cuvîntul meu dacă știu. Plutesc în aceeași dezorientare ca și tine, de pildă.

— Asta-i o inepție ! își pierdu ea răbdarea.

— Mulțumesc de apreciere, surîse el acru, și nu îmi propun s-o combat. Doar există atîtea inepții în lumea care trăim, deși poate nici una din ele nu conține atît adevăr ca cea pe care am rostit-o.

— Totuși, ar trebui să ai un anumit plan... fiindcă nu e de conceput să mai stai în această casă.

— Nici tu..., presupun, fără soț...

— Nu despre mine discut acum, îl opri ea din vorbă, cu toate că, dacă vrei, pot rămîne acasă.

— Aruncîndu-mă peste bord și scăpînd frumușel de mine, rînji Lopez cu egală ironie și indignare.

— Dacă-mi asiguri o locuință, ne mutăm împreună, se apără Emily. Nu am pretenții. Poate fi oricît de modestă. Dar tu nu mai poți sta aici.

— Te-a delegat taică-tu să-mi anunți izgonirea ?

— Nu, infirmă ea. Însă te pot preveni și fără îndemnul său. L-ai surghiunit din propria-i casă, și s-a resemnat, amărîtul, o vreme, la gîndul apropiatei noastre plecări. Dar acum, cînd perspectiva exilului a căzut, trebuie să înceteze supliciul. Doar ți-oi fi încropit un plan oarecare.

— Îți jur că nu am nici unul.

— Nici pentru viitorul mai îndepărtat ?

— Nici. Am tot urzit la proiecte, dar s-a ales praful de ele, și numai pentru că nu am primit ajutorul la care aveam dreptul să mă aștept. M-am zbătut din răsputeri și fără foloase. Așa că nu mai am nici un plan. Dar tu ai vreunul ?

— Nu e datoria mea să duc grija zilei de mîine, ci a soțului, preciză Emily. El este cel chemat să ia hotărîri, în timp ce femeia își modelează viața în consecință.

— Lopez nu-i replică pe moment, aprinzîndu-şi trabucul pe îndelete, un gest prin care contravenea obiceiului împămîntenit în Manchester Square de a nu se fuma în salon. Pe Emily o deranja încălcarea acestei tradiţii — ce e drept, pentru prima oară — de către Ferdinand. Însă renunţă să-l admonesteze, preferînd să urmărească ideea ce o pusese în discuţie.

— Totuşi, va trebui să-i transmit lui papà eventualele intenţii pe care le ai, îl presă pe Lopez.

— Dat fiind că nu am nici una, spune-i ce vrei, îi răspunse cu nepăsare. Dacă binevoieşte să ne fixeze un venit corespunzător — pe care, firește, să-l încasez eu — ne mutăm de urgenţă. Iar de m-azvîrle în stradă, fără să-mi asigure existenţa, va trebui să-şi alunge şi fiica. Asta e tot ce pot să-i comunic. Şi e preferabil s-o audă din gura ta, decît de la mine. Fără îndoială, regret că m-am împotmolit aşa rău. Însă cînd m-am trezit ginerele unui bogătaş, m-am întins cu negustoriile mai mult decît mă ţinea plapuma. Iar socrul meu nu a vrut să ştie de mine... Şi, fiindcă te văd indispusă, mă voi duce la club, draga mea.

Întrunirea care trebuia să decidă excluderea sa din clubul Progresul se tot amînase, aşa că putea să-l frecventeze nestingherit şi să comande orice poftea. Precum şi făcu. În seara aceea dori un ceai şi pîine prăjită, care i se aduseră cu promptitudine exemplară. În schimb, nimeni nu-i adresă un cuvînt, ceea ce nu-i căzu deloc bine, în pofida seninătăţii ce-o arbora. Iar această ciudată muţenie se datora următorului fapt. Printre membrii care alcătuiau comitetul de administraţie, circulau păreri divergente cu privire la îndepărtarea sa. Cei mai mulţi se declarau în favoarea acestei măsuri, invocînd carenţele de ordin moral, social şi politic ale împricinatului. Pe cînd alţii susţineau că nici una din culpele atribuite nu meritau să fie luate în seamă. Într-adevăr, se dovedise o lichea, un individ fără simţul onoarei şi al probităţii. Dar ce legătură avea clubul cu păcatele acestea ? Un membru mai vîrstnic şi un bun cunoscător al confraţilor mai ridicase şi această întrebare, exprimată cu multă însufleţire : „Dacă am elimina toate puşlamalele şi pe toţi cei lipsiţi de onoare, ce s-ar alege de clubul nostru ?“ Acelaşi sfătos amintise

că portughezul nu se făcuse vinovat nici înaintea legii, nici a clubului, întrucît respectase regulamentul de funcţionare al celui din urmă, iar presupusele sale abateri nu fuseseră pedepsite de tribunal. „Or calitatea de membru al unui club nu presupune, cu necesitate, condiţia de a fi onorabil", încheiase energicul gentilom. Şi, ca urmare, se tergiversase înlăturarea-i definitivă, adoptîndu-se sancţiunea de a nu i se adresa nici o vorbă.

Afectat de această măsură, Lopez îşi bău ceaiul, ronţăi pîinea prăjită şi răsfoi o revistă, încercînd să pară degajat şi binedispus, ca orice britanic la preaiubitul său club. Şi cum nu era un cabotin de duzină, izbuti să creeze dorita impresie, încît cei întrebaţi mai pe urmă despre felul cum se purtase, au afirmat, cu deplină convingere, că nu-l supărase deloc neplăcuta tăcere din jur. Aşadar simularea fusese perfectă. Ca şi aceea de acasă, cînd se arătase nepăsător în faţa soţiei. Or, se cuvine arătat că, deşi egoist, lipsit de orice principii morale, nedemn — şi chiar străin de noţiunea demnităţii umane — Lopez era extrem de sensibil la părerile semenilor, deranjîndu-l orice opinie negativă. Natural, socotea că societatea engleză comitea o greşeală osîndindu-i purtările, fără a le cunoaşte substratul şi neştiind că, în condiţii identice, majoritatea semenilor ar fi procedat întocmai ca el. Nici un moment nu-i trecea prin minte că exista pe lume o însuşire ca cinstea, a cărei valoare nu o cunostea nici din punct de vedere semantic. În schimb, era pe de-a-ntregul încredinţat că anumiţi oameni, provenind dintr-o clasă năpăstuită, ajungeau să se pună rău cu cei pricopsiţi şi să fie sfidaţi de aceştia. Iar printre nedreptăţiţii din prima categorie, se număra acuma şi el. În ce mod ar fi putut depăşi impasul creat, habar nu avea. Viitorul prefigurîndu-se ca o pîclă de nepătruns.

Iritat de muţenia confraţilor de la club, e foarte puţin probabil să-l fi instruit sau distrat paginile revistei pe care-o ţinuse în mînă pînă spre miezul nopţii, cînd se ridică de pe scaun şi porni către casă. Dar nu pe drumul obişnuit şi cel mai direct, cu toate că vremea nu îmbia deloc la plimbare, fiind rece şi bîntuită de un vînt nemilos, care spinteca văzduhul între rafalele ploii amestecată cu o zăpadă întîrziată, de martie. Înfruntînd vîrtejul şi zloata, Lopez înconjură Trafalgar Square, apoi o luă de-a lungul cartierului Strand.

străbătu niște stradele sordide, pînă la teatrele mici, pe urmă se îndreptă către Holborn, traversînd Piața Bloomsbury și ajungînd la Tottenham Court Road, de unde, apucînd-o pe niște ulițe neumblate, ieși în Piața Portland, se angajă pe Marylebone Road, întorcîndu-se prin Baker Street, în Manchester Square. Datorită traseului adoptat dublase distanța, întîlnind în drumul întortocheat tot soiul de vagabonzi care îl acostaseră. Însă trecuse pe lîngă ei fără să le acorde atenție, tîrîndu-și picioarele înainte, mereu înainte, și ținînd cu nădejde umbrela smulsă de vîntul năpraznic. Nu-i simțea biciuirea, nici ploaia ce-i udase veșmintele, deși, de felul său, era cum nu se poate mai grijuliu, ferindu-se de orice pericol sau imprudență ce-i-ar fi putut dăuna. Dar absorbit de vîrtejul gîndurilor, nu mai lua seama la frig sau la umezeala pătrunzătoare, căutînd cu febrilitate răspunsuri la întrebările pe care le respinsese cu multă bravură în fața consoartei. Firește că după neașteptata întorsătură a lucrurilor, nu mai era nevoit să pornească în pribegie, ori să născocească zeci de manevre ca s-o tragă pe Emily după sine. În schimb nici în Manchester Square nu mai putea să rămînă. Poate bătrînul jurist l-ar fi miluit cu o răsplată — o sumă derizorie, din care să poată trăi — dacă renunța pentru totdeauna la fiică-sa. Dar ce fel de viață ar fi dus din milostenia primită ?

Ca și la alte retrospective, nu scăpă din vedere succesele obținute, care-l aduseseră atît de aproape de triumful visat. Din nou își aduse aminte că fusese invitatul primului-ministru al Angliei și selecționat de lady Glencora ca viitor deputat în Parlamentul britanic. De asemeni, fusese prieten la cataramă cu un Mills Happerton — milionarul în devenire fulgerătoare. Apoi se însurase cu o tînără aristocrată, și chiar el se impusese în cercurile de elită, grație instruirii din tinerețe. Ca acum să fie redus la batjocura lumii, la numai două sau trei lire de aur — cît îi rămăseseră ca unică avuție — și la perspectiva de a trăi din filotimia bătrînului Wharton !

Categoric nu avusese noroc ! Aidoma unui jucător de cărți talentat, dar care nu poate să încropească decît careuri de șesari și șeptari, pe cînd partenerii — deși inferiori ca pricepere — au parte numai de chinte roiale ori careuri deași. În aceste condiții, natural că pierduse. Și neputînd să

acopere miza la ultimele partide, fusese exclus de la masa de joc. Dar acest ghinion putea să lovească în oricine — fără să aibă vreo vină ! Numai că soarta i-l rezervase lui, compromiţîndu-l şi anulîndu-i orice putinţă de redresare. De aici înainte nu se mai putea aştepta decît la ofranda meschină a socrului, din care să ducă o existenţă retrasă şi solitară, departe de satisfacţii, de măgulirile şi respectul oamenilor.

Ajuns acasă, se strecură binişor pînă în dormitorul de la etaj, unde o găsi pe Emily în pat, însă trează.

— Sînt ud pînă la măduva oaselor, îi spuse de cum intră. Şi asta, pentru că mi-a venit chef să mă plimb fără să iau seama la ploaie. Aşa că îmi merit pedeapsa.

Vrînd să evite orice discuţie, Emily se prefăcu a fi somnoroasă, răspunzîndu-i monosilabic şi răsucindu-se pe partea cealaltă.

— Mîine de dimineaţă va trebui s-o iau din loc mai de timpuriu, urmă el, aşa că spune-le, te rog, servitorilor să-mi usuce hainele, căci de vorbele mele nu se sinchisesc niciodată.

— Vrei, cumva, să ţi le usuce la noapte ? şuşoti Emily cu faţa întoarsă.

— Da de unde ! După ce voi pleca. Însă de nu le poruncești tu, le lasă pe scaun, să zacă, cine ştie cît amar de vreme. Eu am de făcut o călătorie, şi va trebui să dispar înaintea gustării.

— Unde te duci ? se interesă ea. Ai nevoie de vreun bagaj ?

— Nuuu, de nimic. Mă întorc pînă la masa de seară. Mă reped pînă la Birmingham, unde mă aşteaptă un amic de al lui Happerton, în vederea unei afaceri. Pentru că, aşa cum spuneai mai devreme, nu pot lîncezi cu braţele încrucişate. Mă aflu într-o cumpănă grea, dar trebuie să găsesc o ieşire.

Emily rămase trează şi după ce îl simţi că adormise, cîntărindu-i cuvintele de pe urmă. I se păreau cele mai înţelepte din cîte rostise de la începutul căsătoriei, şi dătătoare de bune speranţe, deoarece arătau, în fine, un ţel. Şi de izbutea să treacă prin încercarea la care se referise, prin mijloace cinstite, i-ar fi rămas alături pe mai departe, ier-

tîndu-i boroboaţele de pînă atunci. Aşa cugeta în naivitatea ei, fără a se gîndi un moment că îndreptarea de care îşi legase nădejdea ar fi cerut unui înrăit ca Lopez o prealabilă primenire lăuntrică, întemeiată pe recunoaşterea păcatelor din trecut, regretarea lor şi dorinţa de a nu le mai repeta. Or cum el nu trecuse prin acest purgatoriu, chiar în ipoteza că ar fi luptat cu stihiile ce-l ameninţau, căutînd să le biruie, tot n-ar fi recurs la modalităţi onorabile.

Precum o înştiinţase, a doua zi se sculă aproape în zori şi, înaintea plecării, veni s-o sărute.

— Rămîi cu bine, fetiţo, îi spuse, şi să nu te laşi copleşită de amărăciune.

— Nici n-aş avea motive, din moment ce porneşti hotărît la o treabă.

— Într-adevăr, sînt decis, îi confirmă cu seninătate, şi pînă diseară o termin. Anunţă-l pe taică-tu că nu-l mai deranjez cu prezenţa mea. Şi mai spune-i că nici nu am pentru ce-i mulţumi.

— Asta nu i-o repet, Ferdinand, se împotrivi Emily.

— Fie precum doreşti, deoarece va deduce şi fără să-i mai predai mesajul. Să ştii că pe tine nu sînt deloc supărat. Şi acum, te las cu bine, dragostea mea, îi spuse în chip de adio, după care se aplecă, o sărută încă o dată şi ieşi din odaie.

Afară ploua cu găleata şi, un răstimp, se uită după o birjă, dar negăsind-o, porni pe jos pînă în Baker Street, de unde se urcă într-un omnibuz, care îl transportă la staţia trenului subteran, cu care se duse pînă la Gara Euston, unde intră la bufet, interesîndu-se de micul dejun. Putea să mănînce o friptură de miel şi să bea un ceai cald ? întrebă pe una din chelneriţe, iar după ce i le comandă, îi atrase atenţia să fie bine prăjită carnea. Impresionată de înfăţişarea clientului — spilcuit şi arătos la faţă — tînăra îl servi cu grijă deosebită, mulţumindu-l şi stimulîndu-i pofta de vorbă.

— Pe cuvînt că mi-ar place să-mi iau aici gustarea de dimineaţă, îi declară mestecînd cu savoare friptura.

— N-aveţi decît să veniţi începînd chiar de mîine, îl îmbiase fata.

— Aş face-o cînd nu plouă, ori de-aş găsi măcar o trăsură, pentru că, altfel, plăcerea se preface în chin, îi repli-

case afabil, plasîndu-i și cîteva glume pe urmă, încît, la plecare, o lăsase încîntată.

De la bufet, se întoarse în holul cel mare al gării, de unde își cumpără un bilet dus-și-întors, clasa întîi, dar nu către Birmingham — cum anunțase acasă — ci numai pînă la stația cu numele Tenway. Pentru londonezi, această haltă nu mai are nevoie de prezentare, aflîndu-se la o depărtare de numai șase, șapte mile de marea metropolă și asigurîndu-le, prin structura-i ultra ingenioasă, atît circuitele în afara orașului și înapoi, cît și o mulțime de ramificații, pornind de pe linia sa de centură și mergînd în toate direcțiile. Dar pentru străinii de loc se cuvin cîteva precizări, ca să nu treacă vreodată prin Tenway complet neinițiați, cum desigur se întîmplă cu o mulțime dintre miile de călători ce se perindă zilnic pe aici — fie numai în tranzit sau cu scurte popasuri, pînă la proxima legătură. Ca suprafață, această stație însumează tot atîtea mile pătrate cît o fermă dintre cele mai respectabile, pe care șerpuiesc șinele de cale ferată — eșalonate pe circuite principale și secundare — toate intersectîndu-se cu movilițele rampelor, cu pasajele pentru traversare și misterioasele meandre ale macazurilor, încît, pentru privirea neavizată, pare o minune de necrezut că locomotivele se înscriu fără greș pe liniile reglementare. Iar pe întreaga întindere se înșiră puzderie de trenuri — marfare golite, altele încărcate și răsuflînd din greu, precum animalele închise în vagoane ; garnituri înnegrite de zgura cărbunelui transportat și trase mai la o parte, de parcă s-au rătăcit de traseul normal și nu mai au destinație. În realitate, fiecare pornește la ora exactă, și nu se scurge un minut pe ceasornic fără să apară noi trenuri, fie trecînd în goană, ca niște fulgere materializate, fie oprindu-se la peroane, pentru a deșerta sutele de pasageri aduși pînă aici, și a primi alte sute, din furnicarul ce le așteaptă. În vînzoleala halucinantă de pretutindeni, femeile nu se încumetă să facă un pas fără instrucțiunile călăuzelor, în timp ce bărbații se mișcă vădit stînjeniți și cu ochii în patru. Însă cu ajutorul îndrumătorilor, toți ajung la locul dorit, astfel că orice spectator derutat la început, recunoaște, pînă în cele din urmă că, mai presus de haosul aparent, dăinuiește o desăvîrșită ordine în activitatea desfășurată aici. Care, bineînțeles, nu stagnează

nicicînd. Din zorii zilei, pînă la căderea întunericului și, din nou, pînă dimineața, văzduhul se înfioară de șuieratul aproape necurmat al locomotivelor, care, deși pentru urechea drumeţului e lipsit de semnificație, contopindu-se în larma statornică, vestește, fiecare în parte, un anumit tren unui anume feroviar, iar specialiștii susțin că eventuala diminuare a vacarmului existent ar micșora și atenţia personalului de serviciu, înlesnind astfel producerea accidentelor — teorie aproape de necrezut pentru omul obișnuit.

Peroanele haltei — în număr de șase — sînt interminabile și veșnic ticsite de călători și bagaje. Pe unul dintre acestea apăruse Lopez, începînd să se plimbe încet, ca și cînd aștepta un tren oarecare. Datorită aglomerației permanente, s-ar fi zis că orice persoană putea pribegi zi și noapte de-a lungul peroanelor fără să fie luată în seamă. Și totuși, lucrul nu era cu putință, grație supraveghetorilor extrem de versați, cărora nu le scăpa nimic din vedere. După un an sau doi de serviciu prestat la Tenway, pînă și un hamal diagnostica la precizie scopul fiecărui străin apărut în raza lui de observație, stabilind, în funcție de înfățișare și felul de a se mișca, dacă urma să plece ori tocmai sosise ; dacă aștepta el însuși pe alții ; dacă merita să-i vorbească politicos ori să-i azvîrle o somație de a descongestiona locul sau, în sfîrșit, dacă prezenta garanțiile necesare, ca să-i dea o mînă de ajutor.

În timp ce Lopez se foia de-a lungul peronului, zîmbitor și mergînd agale — ba oprindu-se în dreptul unui panou și citindu-i anunțul, ba amuzîndu-se de panica vreunui călător cu totul descumpănit — se pomeni acostat de un hamal care-l urmărise, întrebîndu-l cu ce rosturi se afla pe acolo. Aștepta un prieten cu trenul de Liverpool, se justifică el, pe care intenționa să-l însoțească pînă la Dulwich, călătorind amîndoi cu cursa ce trecea la vest de metropolă. Satisfăcut de motivarea primită, hamalul îl anunță că trenul de Liverpool sosea peste șase minute, fiind precedat de un expres venind dinspre nord. Lopez îi mulțumi pentru informație, punîndu-i în palmă și o monedă de șase penny — un gest care-i trezi bănuieli celuilalt, obișnuit să primească bacșișuri numai cînd se tîra cu valize în spinare, dar niciodată pentru o lămurire.

Intrigat de întîmplare, rămase cu ochii pe ciudatul călător pînă la ivirea expresului dinspre miazănoapte, care își făcu intrarea în stație huruind și țipînd zgomotos. La auzul signalelor, Lopez își înteți pașii, apropiindu-se de linia ferată, în ciuda prevenirii hamalului care îl anunță că nu era trenul de Liverpool, iar cînd găsi un spațiu liber, își conteni mersul și rămase complet nemișcat, în timp ce locomotiva se prelinse ca o nălucă prin dreptul său.

— Îmi place la nebunie să le văd gonind chiar pe lîngă mine !, exclamă mai pe urmă în fața hamalului ce-l privea buimăcit.

— Să nu mai faceți una ca asta, sir ! îl mustră omul și mai suspicios. Nimeni nu are voie să stea așa de aproape, pentru că suflu' locomotivei te poate arunca sub roți, cînd nu ești învățat să-ți păstrezi echilibru' !

— Nu-ți face grîji, bătrîne, îl liniștise Lopez depărtîndu-se.

La sosirea trenului dinspre Liverpool, hamalul îl observă de la oarecare distanță și, după golirea vagoanelor, îl văzu plimbîndu-se iarăși de unul singur, ceea ce însemna că nu-i venise prietenul. Așa că din nou se înfățișă dinaintea lui, cu aceeași privire întrebătoare, iar Lopez încercă să-i plaseze o nouă justificare :

— O să pice cu următorul, și rămîn să-l aștept...

— Numa' că dinspre Liverpool nu mai oprește niciunu' în halta noastră pînă la două și douăzeci, și mai bine v-ați duce pe undeva pîn-atunci, îl sfătuise celălalt pe un ton care aducea a comandă.

— Pesemne nu s-a urcat într-un tren direct și vine cu vreo legătură intermediară, încercase Lopez să-l lămurească.

— Nu există nici una, pînă la trenu de vi l-am spus. Și nimeni nu are voie să bată peronu' ceasuri întregi, i-o tăiase hamalul. Citiți anunțurile care interzice așteptarea pe lîngă linii...

— Bine, bine, cedă Lopez și, fără a se mai tocmi, o luă din loc, îndreptîndu-se către ieșirea din haltă.

În minutele imediat următoare, hamalul răspunse altor solicitări, fiindcă, oricît de mult ar fi vrut să vegheze la respectarea instrucțiunii ce-o menționase, trebuia să mai care și bagajele călătorilor. Însă chiar ocupat, îl căută din

priviri pe drumeţul suspect şi, nu peste mult, îl descoperi vînturîndu-se pe alt peron. Scandalizat, lăsă toată treaba şi porni într-acolo, hotărît să-i facă un tărăboi de să-l ţină minte. În timp ce mergea, auzi şuieratul prelung şi răsunător al expresului Euston-Inverness, care tocmai apăruse la orizont, gonind către staţie cu o mie de mile pe oră. Apoi îl văzu pe Lopez răsucindu-şi capul înspre năluca ce se apropia şi apucînd-o spre linie, întocmai ca şi înainte, cu diferenţa că, da astă dată, nu se mai opri la muchea peronului, ci trecu peste pasarela înclinată, prevăzută pentru accesul personalului tehnic, înaintînd către şină. Alarmat, hamalul o luă la fugă, încercînd să-l ajungă din urmă, strigîndu-i, cît îl ţinea gura, să se dea la o parte. Dar cum Lopez se afla la distanţă şi cu spatele către el, probabil nici nu-i auzi strigătul. Oricum, îşi continuă mersul domol, însă ferm şi, mai pe urmă, se postă dinaintea locomotivei care, în iuţeala-i vertiginoasă, îl izbi în spinare şi îl prefăcu, într-o clipă, în mii de fărîme însîngerate.

CAPITOLUL XXI

VĂDUVA ŞI CEI DIN IMEDIATA APROPIERE

Tragedia descrisă pînă aici s-a petrecut în primele zile ale lunii martie şi l-a răscolit aşa de puternic pe domnul Wharton, încît i-au trebuit săptămîni întregi pînă să-şi vină în fire. După aflarea ştirii, părea doborît, şi de unde pînă atunci fusese un musafir în propria-i casă, acum abia de-o mai părăsea, uitînd să mai treacă pe la biroul de avocatură sau pe la club. Fiul său Everett — care se instalase iarăşi în Manchester Square — îşi explica surparea lăuntrică a tatălui său prin oroarea ce i-o stîrnise năpraznica moarte a ginerelui. Totuşi, la sfîrşitul lui martie, bătrînul îşi pusese peruca şi toga de magistrat, şi apăruse în tribunal, la apărarea unui proces, vrînd parcă să demonstreze lumii şi sieşi că, începînd din acea dimineaţă, socotea definitiv încheiat amarnicul episod prin care trecuse şi nu mai intenţiona să-l pomenească vreodată. Deşi îl mai evoca în

prezența feciorului — singurul apt să-i accepte versiunea reală, deoarece pe fiică trebuia s-o cruțe.

— Nu știu dacă, în situația la care se ajunsese, ar fi existat altă izbăvire, îi mărturisea fiului. Cînd mi s-a spus cum a pierit, am crezut că-mi dau duhul, iar pe Emily era cît pe aci s-o ucidă știrea. Dar acum, după suferințele pe care le-am traversat, sînt măcar liniștit.

În contrast cu domolirea treptată a suferinței bătrînului, Emily părea tot mai deprimată cu fiecare zi ce trecea. La început, vestea morții o lăsase încremenită, ca mai apoi să-și piardă cunoștința o bucată de vreme. De fapt tragedia o aflase numai a treia zi, deoarece, pînă atunci, nici domnul Wharton, nici Everett nu avuseseră certitudinea că rămășițele de la Tenway îi aparțineau lui Lopez. Cu atîta migală își ascunsese defunctul identitatea, de parcă voise să nu-i fie deslușită de-a pururi. Și te îngrozea grija cu care se ferise să poarte asupra sa orice act sau hîrtie ce i-ar fi denunțat numele, sau prudența de a-și cumpăra dinainte lenjerie de corp — fără monograme — pe care o îmbrăcase în ziua fatalei călătorii. Iar din rămășițele pămîntești și ceasornicul sfărîmat, cine ar fi putut să deducă identitatea nefericitei victime ? Dispariția sa de la domiciliu fusese curînd sesizată, declanșînd cuvenitele cercetări, în decursul cărora fusese audiată chelnerița de la bufet și hamalul care asistase la sinucidere. Numai că relatările lor nu se dovediseră concludente, din care motiv se amînase și înștiințarea lui Emily.

Abia la ancheta făcută asupra cadavrului — dacă se mai puteau denumi astfel sfîrtecăturile rămase din trup ? ! — se ajunsese la deplina elucidare. Deși nu în sensul așteptat de onorabilul cititor pe care, desigur, îl va surprinde să afle că, de unde nu exista nici un dubiu asupra modului cum pierise accidentatul, se ivise o mare derută în privința naturii decesului. Survenise întîmplător sau fusese premeditat ? se întrebaseră anchetatorii. Iar confuzia pornise tocmai de la hamalul din Tenway, care, deși cunoscut ca truditor zelos și destoinic, se bîlbîise îngrozitor la întrebările procurorului, schimbîndu-și părerea de cel puțin zece ori, în cele zece minute cît fusese interogat. Natural că în sinea lui nu avea nici o umbră de îndoială cu privire la tragica

întîmplare. Dar înțelegînd — de la nu se știe care persoană — că nu trebuia să declare exact ce văzuse, o scăldase tot timpul. „Indiscutabil că gentilomul ar fi putut coborî pe șină întîmplător", se pronunțase timid. Doar ședea cu spatele către namila ce venea, și putea foarte bine să n-o fi zărit. „Deși, adăugase tot el," avea deplina convingere că gentilomul ochise expresul... Și totuși, parcă nu era sigur." Sau : „Putea să jure că victima coborîse cu bună știință pe linie cînd auzise șuierul trenului. Dar poate nu în ideea de a se vătăma".

După cîteva replici de genul acesta, legiuitorul se înnegrise la față și, fulgerîndu-l cu priviri mînioase, îl făcuse de două parale, decretîndu-l o rușine a Companiei Feroviare pe care-o slujea, și exprimîndu-și nădejdea că va fi concediat cît mai grabnic. Lucru ce nu avea să se întîmple, de bună seamă, întrucît, la serviciu, omul nu era judecat în calitate de martor, ci de hamal ; iar în această direcție nimeni nu-i contesta meritele.

Cu toată diversiunea creată, pînă la urmă anchetatorii stabiliseră numele victimei, care, mai presus de orice îndoială, era Ferdinand Lopez, arătînd, în procesul verbal încheiat, că acesta pierise strivit de expresul de Londra — direcția nord vest, pe a cărui linie se aflase in ziua de... ora... din motive ce nu s-au putut preciza din cauza lipsei de mărturii. Negreșit că la redactarea concluziei atîrnase în balanță și cuvîntul avocatului angajat de bătrînul Wharton, tocmai ca să se evite pronunțarea unei sentințe de *felo de se* [1]. Iar în chip de anexă a hotărîrii judiciare, se trecuse și o recomandare către compania feroviară, în sensul de a îmbunătăți semnalizarea expreselor în halta Tenway, unde se produsese un accident așa de grav.

Abia la terminarea investigației a fost anunțată și Emily — prima care se alarmase de lipsa lui Lopez de acasă. Dealtfel, pe ea o și prevenise că avea să se întoarcă la cină. Or văzînd că nu apare nici atunci, nici a doua zi, și neprimind nici o știre în acest interval, îi reveniseră în minte clipele despărțirii, cuvintele și sărutările de adio, mesajul de trist augur lăsat bătrînului tată, care o conduseră la concluzia că se întîmplase ceva. Nu în sensul că dezertorul și-a curmat viața, fiindcă nu-i trecuse prin cap așa o tra-

[1] Sinucidere.

gedie. Dar poate o părăsise, vrînd să-i dispară din cale, asemeni altor bărbaţi care nu le aduseseră fericire tovarăşelor de viaţă. Şi la gîndul acesta o năpădise un simţămînt care aducea a iubire. Nu-i uitase defectele. Chiar în panica ei crescîndă îi recunoştea lipsa de caracter. Dar se legase oare să îl iubească numai dacă se comporta fără greş ? Nu se jurase să-i rămînă fidelă oricum ar fi fost — bun sau rău ? Tot mai cuprinsă de temeri, cît şi de iluzoria dragoste ce o inundase, îşi ruga fratele şi părintele să-l caute cu neslăbită osîrdie, deşi, precum îşi spunea uneori înfricată, poate nu voiau să i-l mai găsească. În realitate, aşa zisele lor căutări coincideau cu începutul anchetei, care nu stabilise încă identitatea victimei de la Tenway. Presupuneri existau, se înţelege, care nu întîrziaseră a-şi pune amprenta pe chipurile bătrînului şi al fiului. Ceea ce observase şi Emily, sporindu-i neliniştea şi suplicările de a nu i se ascunde adevărul. „Dacă ai vreo ştire, spune-mi-o, papà, te implor", îl rugase în cea de a doua seară de la dispariţia lui Lopez. Bătrînul avea noutăţi, şi încă multe, însă mai aşteptase o zi, pînă la pronunţarea legiuitorilor. Iar cînd toate datele se închegară într-o realitate de necontestat, s-a văzut nevoit să i-o împărtăşească.

În primul ceas de la vestirea năpraznei, Emily nu vărsase o lacrimă şi nu leşinase. Rămăsese încremenită şi mută, cu privirile aţintite în gol, depănîndu-şi pelicula vieţii, cu toate necazurile ce le atrăsese asupra celor din jur. Abia mai tîrziu o covîrşise durerea, izbucnind într-un plîns cu sughiţuri, tăvălindu-se şi zbătîndu-se ca într-o criză de nebunie, pînă ce, stoarsă de vlagă şi, spre binele ei, îşi pierduse, în sfîrşit, cunoştinţa. Apoi zăcuse la pat, cîteva săptămîni, într-o stare atît de gravă, încît nu o dată familia crezuse că nu mai are scăpare.

Pe Lopez începu să-l evoce după o lună şi jumătate, iar atunci doar în faţa domnului Wharton, care se văzu obligat să-i asculte acuzaţiile ce şi le aducea. Pentru că se credea unica vinovată de moartea pretimpurie a soţului. Părintele nu avea voie să rostească o vorbă împotriva defunctului — un adevărat canon, trebuie să o recunoaştem, pentru un socru ce îndurase atîtea infamii de la gi-

nere. Dar bătrînul suporta cazna de dragul fiicei, cu toate că i se rupea inima auzind-o cum se blamează. Numai ea îl împinsese în mormînt. Dacă nu ar fi luat-o, nu pierea sub roţile trenului, susţinea cu privirea sticlită de disperare. E drept că nu încerca să-i atribuie însuşiri, ca noblețe de caracter, cinste sau demnitate. În schimb, toate relele ce se abătuseră asupra lui i se datorau ei.

— Fetiţa mea, intervenise tatăl exasperat, sînt de acord că nu se poate uita întîmplarea prin care am trecut. Dar e mult mai cuminte să n-o mai evocăm cu glas tare.

— Nici în tăcere nu mi-aş găsi liniştea, scîncise Emily dezolată, fiindcă ştiu ce ar ascunde în ea...

— ...nici într-un caz acuzaţiile pe care ţi le aduci, o completase el cu blîndeţe.

— Deşi le merit cu prisosinţă, se arătase fiica neînduplecată, pentru că i-am distrus viaţa... Şi te-am nimicit şi pe dumneata. Nu trebuia să-l fi luat de bărbat cînd m-ai avertizat atît de stăruitor. Ori, de-am făcut-o, s-ar fi cuvenit să-i arăt mai multă supunere şi îngăduinţă. Cîteodată îmi doresc să fi fost de religie catolică, fiindcă puteam să mă închid într-o mînăstire şi să-mi ispăşesc păcatele ce mă apasă.

— Nici acolo nu ţi-ai afla liniştea, îi replicase la fel de blajin domnul Wharton.

— Dar măcar aş dispare din casă şi ai uita de nenorocirea ce ţi-am adus-o, se tînguise răpusă de remuşcări.

Dacă tatăl nu îndrăznea niciodată s-o contrazică, încercînd să-i aline durerea călcîndu-şi pe suflet, în schimb fratele nu-i cînta chiar atîta în strună, respingîndu-i teoria nedreptăţirii defunctului şi a pretinsei ei vinovăţii.

— Iubita mea surioară, îi declarase într-una din zile, degeaba te străduieşti, fiindcă n-ai să mă poţi convinge că ai greşit mai mult decît el. Doar îl ştiu ce pramatie a fost, şi nu are rost să ne ascundem de adevăr.

— Dar care din noi e perfect ? îl înfruntase ea, ridicîndu-se în capul oaselor şi privindu-l în faţă cu ochi încercănaţi şi înfundaţi în orbite. În scriptură nu scrie că toţi sîntem păcătoşi ? Şi cine se încumetă să măsoare păcatele fiecăruia ? Doar ştii că nu a fost nici beţiv şi nici cartofor. Ca să nu mai adaug fidelitatea desăvîrşită ca soţ! îl apărase ea cu însufleţire, neştiind cît se căznise „fide-

lul“ s-o atragă pe Lizzie Eustace în mrejele lui, propunîndu-i pînă şi emigrarea în doi ! Afară de asta, era harnic şi întreprinzător, îl lăudase Emily mai departe. E drept că nutrea idei diferite faţă de tine sau de papà în privinţa banilor şi a modalităţilor de a-i cîştiga. Însă prin ce era mai condamnabil ca alţii ? Numai tu îi judeci greşelile fără pic de îndurare... şi nu vrei să-i recunoşti nici o virtute...

— Oricum i-aş privi eu greşelile, datorită lor suferim...

— Oare nu ar fi ajuns foarte bine dacă nu mă întîlnea ? îi curmase Emily vorba. Şi, în definitiv, la ce mai discut cu tine ? Fiindcă tot nu-mi vei da dreptate. Ca să mă înţelegi, ar trebui să-mi cunoşti frămîntările prin care am trecut de doi ani încoace. Pe cînd tu habar n-ai de ele, încheiase ostenită. Şi Everett renunţase la un dialog ce-o mîhnea.

Dacă ar fi acceptat să primească vizite, s-ar fi putut întreţine şi cu alte persoane dornice s-o revadă. Cea dintîi care încercase a pătrunde în camera suferindei fusese Harriet Roby, venită nu doar în calitatea ei de mătuşă, ci şi de aliată a răposatului. Însă Emily refuzase să dea ochii cu ea, pretextînd că se simte rău. Cum era de aşteptat, doamna Roby nu capitulase prea lesne, trimiţîndu-i un bileţel afectuos, prin care stăruia să fie admisă. Dar în loc să-i răspundă tot pe cale epistolară, nepoata îl rugase pe domnul Wharton să intervină. Iar bătrînul atît aşteptase.

— Nu ştiu cum ai obrazul să mai insişti, o luase el în primire, cînd ştii ce rol ai jucat în această căsătorie ? ! Prin dumneata l-a cunoscut pe Lopez — amănunt pe care desigur şi-l aminteşte şi fata.

— Ba, pardon, se apărase cumnata ultragiată, nu eu le-am făcut cunoştinţă. Şi de cîte ori să-ţi repet acest lucru ? Everett l-a adus pe Lopez în casă.

— Iar căsătoria ai plămădit-o la dumneata, urmase bătrînul cu foc, şi vezi în ce iad ne-ai vîrît şi pe ea şi pe mine. Nu ţin să mă cert cu sora fostei mele soţii, dar măcar în ceasul al treisprezecelea retrage-te mai deoparte, o poftise poruncitor. Şi de atunci doamna Roby nu mai îndrăznise să se arate la faţă ori să trimită răvaşe.

Şi Arthur Fletcher ar fi dorit s-o vadă pe Emily, însă nu apăruse prin Manchester Square, mulţumindu-se doar cu veştile date de domnul Wharton şi Everett, pe care-i întîlnea deseori. Totuşi o dată îi ceruse permisiunea bătrînului s-o viziteze pe suferindă.

— Nu aş putea să vin măcar pentru cîteva clipe ?

— Încă nu, Arthur, îi răspunsese părintele. Desigur, Emily te consideră tot unul dintre prietenii cei mai apropiaţi. Dar nu te poate primi.

— Să fie încredinţată că nu o stînjenesc cu nimic, îşi pledase tînărul cauza, ci m-aş duce la ea ca pe vremea copilăriei.

— Încă nu, Arthur, repetase juristul. E prea crudă rana ca s-o arate cuiva...

Tot în perioada la care ne referim, sosiră două scrisori din Herefordshire, asupra cărora merită să ne oprim un moment, deoarece ilustrează nu doar reacţia rubedeniilor la dispariţia ghimpelui ce-i jenase, dar şi a clanului Fletcher, din a cărui mărinimie şi înţelepciune rodiseră chiar epistolele. Şi iată cum.

De îndată ce se aflase de moartea năpraznică a portughezului, cele două familii — Wharton şi Fletcher — ţinuseră un sfat, în care se dezbătuse evenimentul, se cîntărise din nou nesocotinţa lui Emily şi se hotărîse iertarea ei, socotindu-se că şi-a ispăşit vina prin suferinţele îndurate. Bătrîna Fletcher nu aderase imediat la această decizie, fiind bîntuită de o grijă pe care nu avusese curajul s-o dea pe faţă înaintea tînărului John — apărătorul lui Emily — mulţumindu-se s-o exprime doar soţiei acestuia : „Ar fi mai mare ocara pentru bietul meu Arthur s-o mai ia de nevastă pe văduva unui derbedeu ca Lopez", se mărturisise nurorii cu inima friptă. Totuşi, cînd plenul din Longbarns dezbătuse reprimirea tinerei rătăcite în mijlocul lor, nu se făcuse nici o aluzie la mariajul ce-i pîrjolea sufletul doamnei Fletcher. Se comentase doar faptul că fata pe care-o îndrăgiseră din pruncie scăpase de omul pe care-l detestaseră unanim şi o torturase de ajuns şi pe ea, ca să merite absolvirea greşelilor. Cam aşa sunase pledoaria tînărului John, pe care bătrîna o urmărise încruntată şi clătinînd întruna din cap, încercînd mai apoi s-o contracareze printr-o predică despre obligaţiile femeii şi gravele

consecințe atrase de nerespectarea lor. Cei de față o ascultaseră o vreme — adică fiul cel mare, consoarta lui, sir Alured, lady Wharton și fiica lor, Mary — (Arthur neaflîndu-se printre ei, deoarece, altfel, nici nu s-ar fi putut ține conclavul). Dar spre sfîrșitul tiradei, John Fletcher țîșnise nervos de pe scaun și, ferindu-și privirea din calea mamei, pronunțase următorul verdict :

— De azi înainte, Emily poate veni oricînd dorește la noi, unde va fi primită cu brațele larg deschise, și îmi place să cred că aceeași căldură o s-o găsească și la conacul prea nobilului sir Alured.

Fiind privit ca un suveran în ținutul de baștină, cuvintele tînărului John căpătară valoare de lege, inclusiv pentru doamna Fletcher, care, după alte priviri piezișe și clătinări ale capului, trebui să închine steagul. Și tot ca o consecință a verdictului, Mary Wharton scrisese în Manchester Square, adresîndu-se în epistole separate atît unchiului, cît și verișoarei. În depeșa către domnul Wharton sugera o schimbare de peisaj pentru Emily, înșirînd, pe o pagină întreagă, binefacerile unei șederi în mediul rural, și invitînd-o la conacul tatălui ei, cît și la Longbarns, unde se putea odihni și reface nefulburată de alți musafiri. Cea de a doua scrisoare era mai scurtă, dar plină de afecțiune. „Te rog, te implor, vino la noi, Emily !“, se spunea undeva, în cuprins. „Doar știi foarte bine ce mult te iubim. Să ne întoarcem la vremile de altă dată, cînd cutreierai cu atîta plăcere plaiurile din Herefordshire ! Te aștept lîngă mine, și nu voi avea altă preocupare decît să îți port de grijă“.

Oricît de calde erau chemările verișoarei, totuși Emily nu se simți înclinată să le accepte. Fiindcă, deși îl apăra pe Lopez cu tărie — și avea s-o facă mereu din moment ce murise — nu uitase nici faptul că își dezonorase rudele, alegîndu-l ca soț, nici amarnica deziluzie prilejuită clanului Fletcher. Și, din orgoliu, nu concepea să fie așa de curînd iertată.

Pe lîngă aceste mărturii de afecțiune, care, oricum, o mișcaseră, mai primi una din partea cuiva la care nu s-ar fi așteptat. Și, anume, de la Ducesa de Omnium. Cu toată moderația pe care și-o impusese de o vreme, atît datorită

indispoziției ducelui, dar și ca o recunoaștere a propriilor gafe politice, lady Glencora nu renunțase complet la ambiția de a menține unitatea formației de coaliție, continuînd să ofere banchete, recepții și baluri, prin care să își apropie tinerii și ambițioșii parlamentari, cîștigîndu-le bunăvoința și transformîndu-i în partizanii lui Plantagenet. În această idee, la sindrofiile din ultimul timp, îl răsfățase cu precădere pe deputatul Arthur Fletcher, care fusese bine primit și de duce, ca reprezentant al circumscripției Silverbridge. Natural că de-a lungul repetatelor invitații, Glencora comentase cu el comportarea fostului său rival în alegeri, vestejindu-l pentru insolența de a pretinde să fie despăgubit. Tot prin Arthur aflase și o parte din necazurile întîmpinate de Emily în căsnicie, pe care junele nu i le povestise cu titlul de simple cancanuri, ci în dorința de a pune în lumină deosebirea dintre Lopez și femeia ce-i purta numele. Apoi auzise de tragedia petrecută la Tenway, care, survenind după ultima și mult discutata ispravă a portughezului, căpătase o deosebită amploare, împrumutînd și o anume semnificație. În speță, se credea că Lopez își suprimase viața pentru că nu suportase oprobriul care-l acoperise după scandalul stîrnit cu alegerile din Silverbridge. Or cum ducesa își recunoștea marea vină în această lamentabilă combinație, așteptă să se scurgă o vreme de la deces, iar în primele zile ale lunii mai, îi trimise văduvei un mesaj pe cît se pricepu mai umil și duios, în care, după ce-i arăta adînca mîhnire pricinuită de vestea încetării din viață a soțului ei, o ruga pe Emily să-i îngăduie de a se prevala de faptul că se cunoscuseră, pentru a-i exprima cele mai sincere condoleanțe. Fără îndoială, era prematur să-i facă o vizită, însă nădăjduia că nu peste mult, îi va permite să vină în Manchester Square.

Scrisoarea o înduioșase pînă la lacrimi pe Emily, deși nu pe motiv că venea de la o lady atît de suspusă, ci fiindcă văzuse în ea un fel de grațiere a lui Ferdinand sau, în orice caz, un semn de iertare a culpei ce-l apăsase. Abuziva pretenție de a i se rambursa investițiile — pe care bătrînul ei tată nu ostenea s-o condamne — îl lezase teribil pe duce. Și totuși, prin rîndurile trimise, lady Glencora lăsa de înțeles că fapta lui trebuia iertată și dată uitării. Cînd

i le citi domnului Wharton, întrebîndu-l apoi în ce chip se cuvenea să-i răspundă, părintele tăcuse un răstimp.

— E un gest de mărinimie, papà, îi spusese văzîndu-i mina îngîndurată și bănuielnică.

— Da, sînt de acord, recunoscuse juristul. Doar atît că există oameni care nu au căderea să-mi arate mărinimie. Dacă m-ar opri cineva în drum și mi-ar întinde o jumătă' de coroană, gestul ar oglindi generozitate. Dar eu nu am nevoie de jumătatea lui de coroană.

— Cu ducesa nu mi se pare același lucru, papà, îi obiectă Emily. Fiindcă demersul ei nu este gratuit. Ci cu tîlc.

— Așa o fi, draga mea, concedă bătrînul. Numai că eu nu-i văd tîlcul.

Emily se roșise pînă peste urechi, însă nu articulă un cuvînt, pentru că existau gînduri pe care se jena să i le împărtășească și lui.

— Totuși, va trebui să-i răspund, îi spuse după o scurtă tăcere.

— Bineînțeles, fata mea. Transmite-i cele mai sincere salutări și mulțumește-i pentru amabilele cuvinte.

— Se pare că vrea să mă și viziteze... dacă ai reținut...

— Peste acest amănunt aș trece fără vreo referire.

— Prea bine, papà. Dacă astfel gîndești dumneata, nu pomenesc despre vizită. Pentru că, într-adevăr, ar crea complicații venirea ducesei la noi.

După sfaturile primite, a doua zi așternu un răspuns, poate nu atît de formal precum o povățuise părintele, dar fără a cuprinde vreo mențiune privitoare la vizita sugerată. Prin cuvinte alese și îngemănate cu multă simțire, îi arăta prețuirea mărinimosului gest de a-și fi amintit de încercarea ei, îi purta cuvenita recunoștință și, totodată, spera că-i va înțelege durerea ce-o mistuia cu aceeași intensitate, izolînd-o de semeni.

Dar lanțul surprizelor nu se sfîrși aici, deoarece mai primi o solie care-i produse chiar mai multă mirare decît mesajul Ducesei de Omnium. Cu siguranță cititorul își amintește că ultima întîlnire dintre Lopez și lady Eustace nu se încheiase în modul cel mai plăcut. Portughezul își

asumase rolul de prim amorez, arătîndu-se excesiv de ambalat, însă cînd ajunsese la declaraţii, exprimîndu-şi intenţia de a-şi închina viaţa frumoasei Lizzie, luînd-o cu sine în Guatemala, aceasta îl făcuse nătîng. Năucit de violenţa ripostei, curtezanul se retrăsese cu mare caznă şi nu o mai revăzuse pe Dulcinee. Cu toate că Lizzie nu i-ar fi tăiat capul dacă-l vedea revenind a doua zi după masă. Ci dimpotrivă. După rostirea cuvenitelor scuze — pe care i le-ar fi primit rîzînd amuzată — i-ar fi ascultat cu atenţie proiectul altei afaceri bănoase. Pentru că, realmente, propunerea lui n-o jignise, considerînd-o la fel de absurdă ca aceea de a-i dărui jumătate din avuţii. Dar necunoscînd-o de ajuns, Lopez abia se tîrîse pînă în stradă şi nu se mai arătase în căsuţa din May Fair. Ca într-o dimineaţă, lady Eustace să afle de cumplita lui moarte, într-un articol ultrasenzaţional ieşit din pana editorului Slide. Dacă nu l-ar fi auzit pe sinucigaş declarîndu-i amor numai cu cîteva zile înainte, vestea nu ar fi răscolit-o prea mult. Însă la amintirea scenei atît de recente, se simţise profund zguduită, de parcă ar fi asistat la cumplitul masacru. Ba mai mult. Se întrebare dacă nu cumva îşi curmase viaţa chiar din pricina ei. Poate că n-ar fi recurs la actul funest dacă l-ar fi urmat în Guatemala sau indiferent unde, îşi spusese aproape convinsă. Şi, în dorinţa de a culege detalii în legătură cu ultimele clipe de viaţă, se gîndise să stea de vorbă cu văduva. E drept că n-o plăcea nici un pic, socotind-o banală şi prea demodată în concepţii, dar trebuia negreşit s-o întîlnească. Aşa că-i trimise cîteva rînduri, mărturisindu-i durerea stîrnită de moartea lui Ferdinand Lopez — „prietenul cel mai valoros şi stimat din cîţi avusese", şi adăugînd că ţinea s-o condoleze în persoană într-o zi pe care i-o va fixa. Spre ghinionul ei, însă, primi următorul răspuns :

„Doamnă,
fiica mea este atît de bolnavă, încît nu poate primi nici adevăraţii prieteni.

Cu respect,
Abel Wharton".

Netulburate de musafiri nedoriți ori de întîmplări neobișnuite, zilele în Manchester Square începură a se depăna liniștite. După cîteva săptămîni, Emily se întoarse treptat la măruntele obligații diurne, ocupîndu-se de gospodărie, de tihna părintelui, de nevoile și preocupările fratelui, astfel că viața reintră, pe încetul, în albia pe care cursese pînă la ivirea lui Ferdinand Lopez, omul ce-o abătuse de la vadul firesc, împingînd-o spre altul — abrupt și întunecat — în care fericirea celor două familii, Wharton și Fletcher, fusese, mai întîi, tulburată, apoi știrbită și, cu timpul, amenințată de eclipsă totală. Acesta era adevărul curat, de care Emily nu se lepăda un moment. Și chiar dacă apăra memoria sinucigașului de cîte ori o simțise pîngărită, știa că nenorocirile ivite în anii din urmă se datorau numai neascultării și îndărătniciei de care dăduse dovadă, ea fiind unica vinovată. Dar nu și singura pedepsită...

CAPITOLUL XXII

DILEMA LUI PHINEAS FINN

Comoția creată de sinuciderea lui Lopez nu se resimți doar în casa din Manchester Square, ci de la un capăt la altul al metropolei și chiar în întreaga țară. Pe măsură ce cazul intrase în circuitul discuțiilor la ordinea zilei și fusese disecat cu atenție, mulți își dăduseră seamă că nu alegerile din Silverbridge îl împinseseră pe Lopez înaintea locomotivei. Motivul fusese totala bancrută în care se pomenise, și lipsa oricărei perspective de redresare — un impas ce-i mînase pe atîția alții la acte funeste. Mai existau însă oameni — și aceștia erau cei mai mulți — convinși că denunțarea în Parlament îi fusese fatală, și nu lipseau nici admiratorii care-l proslăveau pe defunct ca un exemplu de căință și răscumpărare a greșelii comise. Fără îndoială, nu procedase corect pretinzînd despăgubiri din partea Alteței sale Ducele de Omnium. Însă revendi-

carea lui avusese totuși acoperire, deoarece, în mod cert, oropsitul fusese batjocorit de ducesă și duce. Iar Phineas Finn — pe care oponenții guvernului îl denumeau trepăduşul actualului premier — îndrugase o poveste țesută cu ață albă, pentru a-l scoate basma curată pe mai marele său. Dar care om nu știa cît de măsluite erau motivațiile parlamentare ? Ori cîtă valoare aveau ? se întrebau dezgustați apărătorii sinucigașului. Corect ar fi fost ca interpelarea să împrumute o formă agresivă, nu de tămîiere a ducelui. Ori pesemne domnii de la putere se simțeau atît de tari pe poziție, că nu se mai sinchiseau de nimic și de nimeni...

Aceste comentarii potrivnice coaliției alimentau cu atîta rîvnă compasiunea pentru Lopez, încît ajutaseră la închegarea unei mișcări de simpatizanți, pentru care victima de la Tenway devenise martir. În fruntea grupării trona Quintus Slide, în dubla ipostază de promotor al ei și de neobosită strajă a dreptății. Deși adevărata lui țintă era să-l asedieze iarăși pe duce — dușmanul pe care nu se putuse răzbuna îndeajuns. Și cum situația creată se preta de minune să-l atace și pe Phineas Finn — o ură mai veche și nemicșorată de trecerea timpului — avea prilejul de a-i strivi dintr-o dată pe ambii vrăjmași, deplîngînd, în articole calomnioase, moartea nefericitului candidat la circumscripția Silverbridge. E drept că, în pledoaria rostită în Cameră, Phineas Finn — îl ostracizase pe Ferdinand Lopez, deși fără a-i menționa numele, afirmînd că prin înfrîngerea sa în alegeri, Parlamentul scăpase de stigmatul unui asemenea deputat, și calificîndu-i pretenția la despăgubire drept „o josnicie inegalabilă". Firește că dē ar fi continuat să trăiască, înfruntînd „praștiile și săgețile unei soarte necruțătoare" [1], nimeni n-ar fi văzut în aceste cuvinte o defăimare de neîndurat. Numai că moartea spală multe păcate, iar cînd omul se mai și sinucide de pe urma mustrărilor de conștiință, oricît de prihănit ar fi fost, devine imaculat ca un înger în ochii posterității. De aceea Phineas Finn fusese bălăcărit de numeroși apologeți ai defunctului. Însă nici unul din ei nu îl lovise cu atîta cruzime ca Slide. „Cum de nu-și amintea nobilul

[1] Citat din monologul lui Hamlet, de W. Shakespeare.

cavaler irlandez, care se repezise cu spada să apere premierul, de unele întîmplări deocheate din propria-i viaţă?", întrebase gazetarul într-unul din corosivele sale articole. „Oare uitase că şi dînsul fusese un sărăntoc, şi că, înghesuit de nevoi, ajunsese în situaţii destul de îndoielnice ? Nu i se părea tot „o josnicie" felul cum cerşise cîndva o slujbă în administraţie ? Cu cît era mai puţin odioasă milogeala după o funcţie, decît revendicarea unor bani învestiţi într-o treabă născută moartă, la instigaţia unei mărimi ? Sau cînd îl blamase pe omul care îşi ceruse banii înapoi, uitase complet domnul Finn de propriile sale dezonorări ? Îi ieşise din minte boxa acuzaţilor în care şezuse cîndva ? Ori scăpase complet din vedere că, deşi achitat pentru crima ce-i fusese atribuită, procesul prin care trecuse îi dăduse în vileag o mulţime de hibe, e drept, nu de gravitatea unui asasinat, dar nu mai puţin ruşinoase ? Şi atunci, pentru ce condamnase cu atîta sălbăticie un biet aspirant la onorurile politice, care nu fusese mînat de setea de parvenire — atît de caracteristică domnului Finn — ci de ambiţii infinit mai modeste ?"

Apoi, întorcîndu-şi tirul către primul ministru, editorul adopta mult îndrăgita persoană întîi a pluralului, pretinzînd că „*Noi* nu am vrea să-i adîncim zbuciumul pe care, desigur, i l-a pricinuit cumplita soartă a lui Lopez. Însă ne obsedează modul în care l-a prigonit pe acel oropsit, aruncîndu-l în ghearele morţii, numai ca răzbunare pentru modica sumă ce i-o ceruse ! Şi totuşi, după părerea *noastră*, principala vină nu îi revine ducelui, ci soţiei sale. Pe care nu am vrea s-o blamăm. Însă ne punem elementara întrebare : pentru ce nu a consimţit premierul să fie menţionată ducesa în Parlament, cînd, simpla rostire a numelui ei, l-ar fi scos tot atîta de sigur din cauză ca şi intervenţia slugarnicului Phineas Finn, salvîndu-se, totodată, şi viaţa nefericitului Ferdinand Lopez ? Dar în loc să procedeze omeneşte, a recurs la valetul său, permiţîndu-i să îndruge povestea cu agenţii misterioşi — pe care ţinem s-o denunţăm ca fiind întru totul neavenită— şi să arunce întreaga culpă asupra celui mai puţin vinovat. Consecinţa acestei erori o cunoaştem cu toţii. A putut fi văzută la halta Tenway, sub forma unei grămezi amorfe de carne zdrobită şi însîngerată".

E lesne de închipuit ce vîlvă stîrnise articolul din care am extras crîmpeiele de mai sus. Cum la fel de uşor se poate vedea că l-ar fi îndreptăţit pe Phineas Finn să intenteze gazetei un proces de ultragiu — posibilitate pe care, cu siguranţă, o avusese şi Quintus Slide în vedere, cumpănind-o pe toate feţele înainte de a tipări diatriba, şi ajungînd la concluzii care-l favorizau. Deoarece, chiar şi în cazul cînd reclamantul cîştiga acţiunea, editorul se alegea cu mai multe beneficii decît angarale. În sensul că, o eventuală penalizare pecuniară, se recupera de pe urma publicităţii stîrnită de procesul în sine. Or domnul Slide negreşit chibzuise că atacarea primului ministru — care se întîmpla să mai fie şi duce — îi atrăgea, dintr-un foc, simpatia maselor largi ale cititorilor. Şi de-ar fi contat numai pe publicul londonez — stimulat, în cumpărarea gazetei, de tenta ei patriotică şi tonul cutezător — redacţia tot se îmbogăţea. Fiindcă nimic nu rentează mai mult decît relatarea unui martiriu, cu condiţia ca presupusul martir să ştie precis pînă unde să întindă coarda şi în care direcţie. Iar în aceste privinţe, Quintus Slide era imbatabil. Aşa încît publicase articolul în deplină cunoştinţă de cauză, rezultată din îndelungi socotinţe.

Dealtfel şi Phineas Finn îşi dăduse seama de chibuinţele prealabile ale editorului, cît şi de natura lucrurilor pe care le-ar fi putut răscoli în ipoteza unui proces. Doar strecurase aluzii mai mult decît străvezii la viaţa sa din trecut, avertizîndu-l parcă la ce se putea aştepta. Şi cu toate că nu prea avea de ce să se ruşineze în perioada de burlăcie, puţinele întîmplări prin care totuşi trecuse se cereau justificate în detaliu, ca să nu atragă anatema oamenilor de bine. Adică exact ce nu putea face. Iar la aceasta trebuia să adauge şi periclitarea unor persoane apropiate, cărora nu ar fi conceput să le pricinuiască nici cel mai mic rău — un amănunt pe care îl intuise probabil şi gazetarul, înglobîndu-l în măsurile sale de precauţie.

Mulţi nu pricepeau însă pasivitatea lui Phineas, încercînd să-l asmută împotriva lui Slide, deşi poate nimeni nu era mai intrigat de nepăsarea ce-o afirma, ca vechiul şi afectuosul său amic, lordul Chiltern, care iubea ideea abstractă a justiţiei şi nu putea să admită nepedepsirea unui nemernic. Fiind maestru de vînătoare în ţinutul Brake,

Chiltern profitase de încheierea sezonului cinegetic pentru a se repezi la Londra și a reglementa unele treburi legate de pasionanta lui ocupație. În primul rînd intenționa să treacă pe la șelar și să-l scuture pentru marfa trimisă, care rănise spinările cailor. Apoi avea de expediat, unui prieten în Scoția, un transport de copoi. Iar la urmă trebuia să asiste la o convocare a maeștrilor de vînătoare, unde se discuta instalarea unor vizuine de vulpi într-un comitat de sub jurisdicția lui. Dar cu toate îndeletnicirile care-l absorbeau, Chiltern se ținea scai de Phineas, afurisindu-l pe editor și pledînd pentru trimiterea lui în fața instanței.

— Trebuie să-l înveți minte, nu să aibă impresia că este lăsat să-și facă de cap, perora lordul cuprins de revoltă. Fiindcă de-ai să-i permiți unei pușlamale ca Slide să te împroaște cu noroi — cum am văzut în gazetă — apoi, Dumnezeule mare !, oricine poate să terfelească pe oricine.

Dintr-o excesivă delicatețe, Phineas nu voia să-i divulge adevăratul motiv al reținerii sale, care-l implica și pe el, alături de Laura Kennedy, agasîndu-l cu argumente ce nu i se păreau plauzibile.

— Ai perfectă dreptate, îi spuse cu voce domoală. Dar eu tot nu-i deschid proces.

— Pentru ce, omule ? sărise lordul cît colo.

— Fiindcă nu vreau să-i fac pe plac. Dîndu-l în judecată, aș cădea în groapa ce mi-a săpat-o.

— Care groapă ? Mai dă-l la naiba, că nu poate să-ți facă nimic, îl asigură Chiltern. Ori ți-e frică de unul ca Slide ? Nu uita că pe noi ne păzește cerul de rele, adăugase amicul făcîndu-i cu ochiul.

— Ei bine, află, Chiltern, că pînă și îngerii din cerurile în care-ți pui tu nădejdea s-ar trezi cu aripile întinate dacă ar intra pe mîna acestui nemernic, și toate faptele lor de bine ar fi nimicite pe rînd de martorii ce i-ar aduce Slide la proces. Bineînțeles că ar tîrî-o și pe soția mea în depozițiile făcute. Și chiar pe a ta — din cît îl cunosc.

— Cu mine ar încurca-o, de s-ar atinge de Violet, turbă lordul, făcîndu-se stacojiu de mînie.

— Pînă una, alta, ascultă la ce-ți spun eu, continuă Phineas. Dacă vrei să nu te înnegrești de funingine, nu te apropia de coșar cînd îl vezi pe stradă. Iar dacă totuși te vîri în el, fii sigur, de la început, că te murdărești.

— Şi totuşi, al naibii să fiu, dacă eu l-aş ierta ! se încăpăţîna Chiltern.

— Ba te asigur că l-ai lăsa în pace, odată ce ţi-ai da seama de ponoasele pe care ţi le-ai atrage dintr-o încăierare cu o lichea cum e Slide.

Şi Marie îl sfătuise la început să-l dea în judecată pe gazetar, dar fiindcă ei îi destăinuise adevărata cauză a reţinerii, o convinsese mai uşor ca pe Chiltern.

— E drept că nu am avut-o în vedere pe biata lady Laura, recunoscuse Marie. Dar cum te împaci cu ideea de a-i lăsa mînă liberă, ca să-şi facă mendrele mai departe, în loc să-i administrezi o pedeapsă ? îl întrebase cu indignare. La care Phineas ridicase din umeri a neştiinţă.

De stăruinţele lordului şi ale consoartei sale scăpase destul de lesne, şi nu s-ar mai fi gîndit o secundă la sancţionarea lui Slide dacă nu ar fi fost asaltat de insistenţele altora. Deoarece, cu dreptate vorbind, defăimările tipărite în „People's Banner" nu-i dăunaseră niciodată. Existase o vreme cînd îl dăduseră peste cap, convins că-l vor compromite. Dar cînd văzuse că nu au efectul de care se îngrozise şi, chiar după zeci de articole, nu i se închideau uşile în nas, nu era ocolit de prieteni şi nici afecţiunile nu pieriseră sub maldărul invectivelor şi acuzaţiilor proferate în paginile gazetei, nu se mai sinchisise de pana otrăvită a editorului. Şi cu atît mai puţin îl afecta în prezent. Ceea ce nu se putea spune, însă, despre Ducele de Omnium, pe care, contraofensiva lui Slide, îl îmbolnăvise din nou. Învinuirea de a-l fi împins la sinucidere pe Lopez, denunţarea cruzimii lui îl răniseră crunt, şi nu fiindcă s-ar fi simţit vinovat de moartea nefericitului om, ci numai fiindcă i se adusese această culpă. Iar pledoariile celor din jur nu-i micşorau suferinţa. Degeaba i se amintea de poziţia altor gazete care-i săriseră în apărare, dezvinovăţindu-l complet, ori de fapt că Lopez fusese compromis înaintea interpelării din Cameră, întrucît se aflase de banii încasaţi de la socru — un abuz ce-i pusese pecetea de şarlatan. Şi tot în zadar i se argumenta că portughezul nu-şi luase viaţa în urma denunţării sale în Parlament, ci numai datorită nereuşitelor succesive în afacerile comerciale, care culminaseră cu falimentul total.

După cîteva zile de oftaturi, de zbucium şi sînge rău, îi comunică secretarului Warburton hotărîrea de a pedepsi totuşi gazeta calomnioasă. Între timp se consultase cu specialiştii, şi după opinia unuia dintre ei — care nu era altul decît procurorul general, sir Gregory Grogram — procesul nu trebuia intentat de primul ministru, ci de Phineas Finn. E adevărat că un alt expert în materie — sir Timothy Beeswax — nu împărtăşise părerea confratelui ; însă nu se putea bizui pe atitudinea lui, deoarece se ştia că sir Timothy Beeswax strîmba din nas la orice afirmaţie făcută de sir Gregory. Aşa că rămase la sugestia procurorului general, pe care secretarul i-o aduse la cunoştinţă lui Phineas.

— Ducele socoteşte că editorul ziarului „People's Banner" trebuie trimis în faţa justiţiei, îşi începu Warburton înştiinţarea.

— O fi trebuind, dar sper că nu s-a gîndit s-o fac eu...

— Sînteţi singurul în măsură să porniţi acţiunea, îl opri celălalt, deşi veţi figura doar cu numele; fiindcă procesul va rămîne pe seama guvernului, cu tot ce presupune ca tevatură, cheltuieli şi aşa mai departe.

— Mă mîhneşte intenţia ducelui, îi replică Phineas indispus.

— Nu văd cu ce v-ar putea dăuna, se miră Warburton.

— Mă mîhneşte intenţia ducelui, repetă Phineas, de a declanşa o acţiune juridică în numele meu. Pentru că aşa ceva nu se poate. Şi eu am reflectat la posibilitatea unui proces, însă am exclus-o definitiv. Iar ducele greşeşte cochetînd cu această idee, întrucît, dacă am pune-o în practică, i-am face jocul ticălosului editor. Eu îl cunosc foarte bine şi am ajuns de mult la concluzia că trebuie ocolit. Afară de asta, mai există un motiv care nu-mi îngăduie să-l provoc, şi te rog să-l asculţi cu atenţie, ca să-l transmiţi superiorului dumitale. În ultimul său articol, ipochimenul a făcut unele referiri la trecutul meu, şi pentru a le găsi o justificare, e capabil să invoce în faţa instanţei, scene, întîmplări şi poate anumite persoane, într-un fel care pe mine nu m-ar leza, da ca să cruţ susceptibilităţile altora, sînt obligat să împiedic o astfel de indiscreţie. Ai să-i explici ducelui acest lucru ?

— Mă tem că va stărui, totuşi, îl avertiză Warburton.

— Atunci va trebui să-i declar, cu toată părerea de rău, că nu-i pot face pe voie, răspunse Phineas abătut. Consider inutil să adaug că nu are un coleg mai devotat decît mine. Dacă mi-ar cere să preiau altă slujbă, să ies din guvern ori să-mi asum orice fel de răspundere, în limitele priceperii mele, sînt gata să-i dau ascultare. Dar în chestiunea cu Slide, am datoria să-i cruţ pe alţii şi, în consecinţă, nu pot să-i împlinesc dorinţa.

Secretarul particular îşi luase o expresie de îngrijorare şi, pe un ton de aceeaşi factură, îl încredinţa că avea să depună toate silinţele pentru a-i motiva Excelenţei sale refuzul. „Care în orice caz îl va supăra", completase Phineas pentru sine. Oare cum avea să reacţioneze de astă dată, se întrebă tot în gînd, dacă după pledoaria din Parlament îi arătase atîta răceală ? Atunci se simţise nedreptăţit, şi se plînsese soţiei sale. Dar Marie îl apărase pe duce.

— Ţi s-a părut scorţos şi distant fiindcă nu îl cunoşti deajuns...

— Firește, nu am pretenţia că l-aş cunoaşte ca tine. Însă oricît de străini am fi, într-o împrejurare ca asta trebuia să-mi arate mai multă căldură.

— Ba din contră, pentru natura lui, momentul nu se preta deloc la mărturii de efuziune, îl combătuse consoarta. Glencora mi-a afirmat într-o zi că, de vrei să-i vezi un surîs autentic, vorbeşte-i de încălţările tălpuite cu plută. Şi am înţeles ce voia să spună prin asta. Adică ducele adoră sinceritatea necomplicată de formalisme, însă nu ştie cum să le confieze oamenilor marea sa preferinţă. Pe care lady Rosina a descoperit-o cu totul întîmplător.

— Să nu-ţi închipui, cumva, că m-a rănit prin purtarea lui, ţinuse Phineas să adauge.

Ca după dialogul cu Warburton, să alerge din nou la Marie.

— Secretarul este convins că se va simţi ofensat de refuzul meu, şi Warburton îi cunoaşte reacţiile, cred, îi spuse după redarea argumentelor sale.

— Din cît i-am pătruns caracterul — pe care nici Glencora, după cincisprezece ani de convieţuire, nu pretinde că i l-a descifrat pînă la cel din urmă ungher — parcă nu l-aş vedea ofensîndu-se pe motiv că nu-i satisfaci o do-

rinţă, se pronunţă Marie. După impresia mea, secretarul îi cam ştie de frică şi tinde să creadă că toată lumea trebuie să i se supună. Or dacă pe duce îl deranjează ceva la culme, e tocmai această supunere.

— Dar nu-i place nici să i te opui, adăugă Phineas.

— Nu împotrivirea îl supără, ci mobilul ei, căută să-i explice Marie. Să luăm ca exemplu pe sir Orlando. Obstrucţia lui pornea exclusiv din invidia, pe care ducele i-a intuit-o, şi de aceea l-a respins cu dispreţ. Dacă l-ar fi simţit că este de bună credinţă, l-ar fi îmbrăţişat pentru proiectul cu navele de război — chiar dacă mai pe urmă s-ar fi văzut nevoit să-l combată, la întrunirea miniştrilor.

— Am impresia că tu vezi în duce pe cavalerul Bayard [1], remarcă Phineas rîzînd amuzat.

— Ba îl asemui mai degrabă cu Don Quijote, pe care-l socot superior primului, rectifică Marie. Deşi, ca să fiu absolut sinceră, pe Ducele de Omnium nu-l compar cu nici unul din cavalerii imortalizaţi de literatură, deoarece, după mine, îi întrece pe toţi. Şi am să spun în ce fel. Este lipsit de orice urmă de viclenie şi e pe de-a-ntregul dăruit ţării. Aşa că nu te certa cu el, dacă-ţi stă în putere.

De fapt îndemnul era gratuit, întrucît Phineas nu intenţiona să intre în conflict cu mai marele său. În schimb, după cele întîmplate, se putea foarte bine ca premierul să aibă pricină de gîlceavă. Fără îndoială că acuzaţia lui Slide de a-l fi împins la sinucidere pe Lopez, îl rănise de moarte, făcîndu-l să sufere neînchipuit de mult. Ca probă, grija sporită ce-o remarcase la demnitarii care îl menajau, cît şi relatările Glencorei, ce-i parveneau întotdeauna prin Marie. La fel se torturase şi cînd cu prima învinuire a gazetarului, dar atunci avusese putinţa să-i acorde ajutorul cerut, apărîndu-l în faţa parlamentarilor. Pe cînd astăzi, cînd tot la el apelase, se văzuse obligat să-l refuze — atitudine ce-l descumpănise vizibil pe secretarul particular, care, neliniştit şi solemn, îi dăduse de înţeles că răspunsul o să-l mîhnească pe duce. Sau poate chiar o să-l ofenseze. Probabil avea să-l înscrie pe răbojul ce conţinea

[1] *Pierre Terrail Bayard* (1473—1524), nobil francez de un cavalerism legendar, graţie căruia a fost supranumit *„le chevalier sans peur et sans reproche“*.

numele demnitarilor deveniți antipatici ?! se gîndi Phineas. Fiindcă așa umbla vorba de o vreme, că-i trecea pe o listă neagră, ceea ce dovedea că subalternii îl știau de frică, în pofida slăbiciunii ce o vădise ca prim-ministru și chiar în sînul formației politice de care ținea. Bineînțeles că nimeni nu îl credea în stare să someze pe un ministru să demisioneze, ci mai curînd ar fi făcut-o el însuși într-un moment de totală nemulțumire. Și totuși, un sir Orlando, care se răzvrătise, încercînd să-l înfrunte, o sfîrșise în felul cum se știa. Poate că și refuzul său de acum va fi interpretat ca o înfruntare, cugetă Phineas. Dar oricum avea să fie privit, nu accepta să intenteze proces editorului. Iar dacă premierul o să-l măsoare încruntat, îi va pune demisia pe masă.

O săptămînă întreagă vîntură numai astfel de temeri și îndoieli, pentru că nu se crease ocazia să rămînă numai cu ducele și să aibă o explicație. Prilejul se ivi abia după acest interval, și la reședința Carlton Terrace, pe care o frecventase la fel de asiduu, ca să nu stîrnească suspiciuni, de vreme ce Marie își petrecea jumătate din viață acolo. Așadar, la una din vizitele tradiționale, se pomeni în grădină numai cu premierul și, cu toate că împrejurarea părea o potrivealã a hazardului, fusese totuși căutată de mai marele său.

— Domnule Finn, i se adresă ducele, aș vrea să-ți spun vreo două cuvinte.

— Vă ascult cu plăcere, îi replică Phineas, oprindu-se din plimbarea pe care-o făcea.

— Știu că ți-a vorbit Warburton în legătură cu... ziarul acela.

— Într-adevăr, Excelență, îi confirmă celălalt, și părea atras de ideea intentării unui proces de calomniere.

— Și pe mine m-a bătut gîndul să-i deschidem o acțiune juridică, fiindcă sînt absolut scandaloase articolele pe care le-a publicat.

— Sînt de aceeași părere, încuviință Phineas, însă de cînd citesc „People's Banner" — și s-au adunat cîțiva ani — nu am dat decît de articole infamante.

— Sînt convins, sînt convins, mormăi ducele. Și este revoltător, de-a dreptul revoltător. Nu te cuprinde exasperarea să vezi atîta batjocură și să nu poți întreprinde

ceva ca s-o curmi ? După relatările secretarului meu, s-ar părea că nici nu vrei să auzi de întentarea unui proces în numele dumitale...

— Mă opresc anumite motive, Excelenţă.

— Negreşit, negreşit, mormăi din nou ducele. Şi, ca atare, trebuie renunţat la idee — deşi, după mine, ipochimenul merită pedepsit. Rareori mi se întîmplă să fiu vindicativ ; dar în cazul de faţă, nu l-aş ierta pe făptaş... Şi totuşi, mi se pare că va scăpa fără sancţiune...

— Da, pentru că nu i se poate administra, susţinu Phineas.

— Mă rog, mă rog, făcu ducele. Eşti cel mai în măsură să judeci şi să iei o decizie. Dar spune-mi, nu te încearcă dorul unei vacanţe petrecută departe de larma metropolei ? întrebă el, schimbînd brusc subiectul discuţiei.

— M-aş lăsa prea devreme ispitit de ideea concediului, ripostă Phineas cu reală nedumerire. Sîntem abia în iunie, şi mai avem două luni de activitate în faţă...

— Într-adevăr, două luni ! suspină ducele. Încă două luni de aci înainte ! Însă vor trece, din fericire şi, la capătul lor, ne vom duce la Matching, ca să ne odihnim în deplină linişte. Aş vrea să-mi făgăduieşti de pe acum că te vei număra printre puţinii oaspeţi pe care o să-i poftim. Ce zici, ai să vii ? Ţin în mod cu totul deosebit la prezenţa dumitale, domnule Finn.

— Vă promit că nu voi lipsi, îl asigură subalternul, izbăvit de o dilemă dintre cele mai dificile într-un chip atît de neaşteptat şi de onorabil.

CAPITOLUL XXIII

CONSFĂTUIREA DUCESEI CU UN PRIETEN FIDEL

Dacă Phineas răsuflase uşurat, graţie mărinimiei nedezminţite a premierului, acesta din urmă se tortura în continuare pe seama articolelor apărute în „People's Banner".

Pentru că Slide nu își contenise atacurile. De atîtea ori reeditase învinuirile de a-l fi hăituit pe Lopez fără milă, împingîndu-l la sinucidere, și de a-și fi murdărit mîinile cu sîngele său prin declarația făcută în Cameră, încît îl adusese într-o asemenea stare, de nimeni nu mai îndrăznea să rostească numele decedatului în prezența sa. Pînă și Glencora își măsura cuvintele, îl privea temătoare și, în străfundul cugetului, începuse a-i dori retragerea, despre care îi pomenea uneori ca de un paradis depărtat ce nu mai avea să-l apuce. Și adevărul era că, de la o vreme, arăta foarte îmbătrînit ; părul său rar se argintase, chipul scofîlcit și prelung se alungise mai tare și, din tăciturnul care fusese totdeauna, parcă amuțise complet. Zile întregi ședea ferecat în biroul de acasă, ori în cel de la președinție, măcinînd gînduri pe care nu i le împărtășea. Și din cît pricepuse, o mare parte din suferință i se trăgea de la puținătatea preocupărilor de acum, care, din observațiile făcute, nici nu îl atrăgeau. Altminteri, i-ar fi împuiat capul, ca în trecut, cu explicații plictisitoare și de neînțeles pentru ea, însă pe care le ascultase numai pentru plăcerea lui. Or astăzi nu își mai frămînta creierul cu finanțele țării, nu se mai ocupa nici de ambițiosul sistem zecimal și, chiar dacă rămînea atît amar de timp în birou, știa că nu mai umple coli întregi cu calcule de tot soiul. Așa că despre ce i-ar fi povestit în răstimpul petrecut în doi ? O altă ciudățenie, remarcată tot în perioada din urmă, era aceea că și bătrînul Duce de Bungay devenise foarte zgîrcit la vorbă, ocolind, parcă anume, discuțiile despre Plantagenet. De unde în primul an de activitate ca prim-ministru, o sfătuise întruna și, în momentele de încordare, o încurajase, arătîndu-se optimist, acuma părea străin de asemenea grijă. Continua să le vină în casă la fel de frecvent, însă rareori se întîlneau, iar cînd se nimereau laolaltă, nu-i mai împărtășea reușitele sau insuccesele guvernului cîrmuit de Plantagenet. Și, dacă se gîndea bine, aceeași rezervă o vădiseră și alți prieteni și aliați de nădejde pe care se bizuise în trecut. De pildă, Barrington Erle abia de mai catadicsea să-i comunice cîte o noutate. Domnul Rattler nu-i adresase cuvîntul de nu mai știa cînd. Proverbiala discreție a secretarului Warburton se prefăcuse în muțe-

nie. Și chiar Phineas Finn devenise tăcut și solemn. Drept care, într-una din zile, o întîmpină pe soția lui cu întrebarea :

— Ai aflat cumva cine mai e prim-ministru ?

— S-a produs vreo schimbare ? răspunsese Marie înmărmurită.

— Îmi închipui că da, fiindcă, după tăcerea din jur, mi-e peste putință să cred că Plantagenet ar mai fi premier. Știi cumva ce fac miniștrii ?

— Îmi imaginez că își văd de treabă în liniște...

— Păi tocmai asta nu-mi place, o întrerupse Glencora, deoarece liniște înseamnă trădare și mare primejdie. Dealtfel, îți garantez că, nu peste mult, se va produce o răsturnare. O simt în atmosferă, zise încrețindu-și nasul și mirosind aerul. Ție nu-ți tremură pielea de ce-l așteaptă pe domnul Finn ?

— De ce mi-ar fi teamă ? se mirase prietena. Într-adevăr, îi place să dețină un portofoliu, ca să aibă de lucru. Dar atîta vreme cît va fi deputat, nu se va putea plînge că duce lipsă de ocupație.

— Totuși, ca să fii prim-ministru este o cinste pe care n-or să fie în stare să i-o răpească, urmă ducesa întorcîndu-se la Plantagenet. Uneori am impresia că și el s-a îndrăgostit de acest titlu, la care nu mai vrea să renunțe...

— Cine ? Ducele ? se mirase din nou prietena.

— Închipuiește-ți ! se strîmbă Glencora. E drept că mereu repetă ce fericit ar fi să renunțe la jilțul de premier, dar parcă Cincinnatus [1] nu pomenea întruna de întoarcerea lui la ogoare și la livezi ? De aceea spuneam, mă tem că Plantagenet e tot mai robit de ideea că viața o să apună în clipa cînd nu va mai fi primul bărbat al țării. Bineînțeles, nu mi-a făcut nici o mărturisire, însă prea e nervos cînd rostesc numele unui eventual succesor. Și am impresia că a devenit tiranic cu subalternii. Deunăzi vorbea despre lordul Drummond de parcă ar fi avut poftă să-l cravașeze. Or așa ceva te surprinde la unul ca el, nu ?

— Prea este apăsat de răspundere ca să nu devină nervos, îl apără Marie.

[1] Lucius Quinctius Cincinnatus (sec. 5 î.e.n.), consul roman, apoi dictator, celebru pentru simplitatea și austeritatea moravurilor sale.

— Fie că îl apasă prea mult, cum ziceai, ori este complet lipsit de răspundere. Fiindcă dacă ar avea-o, nu i-ar rămîne atîta timp ca să-şi muncească mintea şi sufletul cu nenorocitul care s-a sinucis. Felul în care se torturează îl va îmbolnăvi. Şi cînd îl văd cum se chinuie, îmi spun că nu există răzbunare mai aprigă din partea unui vrăjmaş decît aceea de a-şi curma zilele lăsîndu-te prigonit de gîndul că nu trebuia să-l fi pedepsit. De cîte ori îl surprind cu privirile rătăcite şi cutremurîndu-se ca de frica morţii, ştiu că şi-a amintit de Lopez.

— E de înţeles prin ce trece, îl căină Marie.

— O fi de înţeles, dar nu şi normal, i-o întoarse ducesa. Şi mai află că, după mine, sir Timothy Beeswax va trebui să dispară din coaliţie pînă la viitoarea sesiune parlamentară.

— Nu ar fi nici o pagubă, se pronunţă cealaltă. Dar pe ce îţi întemeiezi presupunerea ?

— Ieri l-a pomenit pe Lopez. L-am auzit cu urechile mele. Iar Plantagenet s-a ascuţit dintr-odată la faţă şi s-a uitat într-un fel de parcă ar fi vrut să amuţească întreaga suflare a lumii pe cel puţin două luni. Numai că sir Timothy nu e om, ci flaşnetă, şi cînd se porneşte pe turuială, nimeni nu-l mai opreşte. Aşa încît, i-a dat zor înainte, cu vocea lui ţipătoare, afirmînd că sinuciderea lui Lopez a fost o binecuvîntare cerească, întrucît a scăpat societatea de-o lepră. La care Plantagenet a făcut stînga împrejur şi a tulit-o, zăvorîndu-se iar în birou. Desigur, nu şi-a jurat pe moment să-l concedieze pe sir Timothy Beeswax, fiindcă nu are asemenea apucături. Dar ai să vezi, totuşi, că sir Timothy va trebui să-şi ia tălpăşiţa.

Asta ar fi realmente o mană cerească, zise Marie, care nu îl avea la inimă pe sir Timothy.

La cîteva zile de la acest dialog, Glencora se hotărî să-l ia la întrebări pe Ducele de St. Bungay, ca să nu mai plutească în neştiinţă. Una din cele două luni plicticoase şi parcă fără sfîrşit — despre care premierul vorbise cu groază faţă de Phineas Finn — se scursese între timp, iar acum, la sfîrşitul lui iunie, mai toţi miniştrii trăgeau nădejde într-o scurtare a sesiunii. Fenomenul se repeta an de an, şi mai totdeauna în iunie, nu în iulie, ca o terapie menită

să învioreze spiritele apatice ale demnitarilor istoviţi, chiar dacă speranţa lor se adeverea foarte rar.

— Se aude că anul acesta plecăm mai devreme în vacanţă, îl provocă Glencora la discuţie pe Ducele de St. Bungay, referindu-se tocmai la cele arătate mai sus.

— Şi eu cred la fel, îi răspunse bătrînul, deoarece nu prea văd ce ne-ar ţine în metropolă. În plus, nu odată se întîmplă ca, după evadarea din Londra, miniştrii să devină mai înţelegători şi pliabili, aşa cum nădăjduiesc să-i văd şi de data aceasta.

— Nu vă gîndiţi la bietele domnişoare care nu şi-au găsit încă soţi în timpul sezonului londonez ? îl mustră ea şăgalnică.

— Ce să le fac ? ! suspină moşneagul. S-ar fi cuvenit să profite mai mult de perioada pe care au avut-o la dispoziţie. Deşi nu e cazul să le jelim, fiindcă şi în vacanţă mai pot să găsească soţii după care tînjesc.

— Sărăcuţele fete !, le căină Glencora, ele sînt obligate să-şi continue truda, nu cum fac demnitarii, care îşi lasă baltă departamentele, şi o pornesc la vînătoare de potîrniche. Pînă se văd măritate, fecioarele nu au parte de tihnă — fie primăvară, iarnă, vară sau toamnă. Şi silinţele se perpetuează an după an. Doamne, cît i-or fi detestînd pe bărbaţii după care aleargă !

— Ne pare rău, însă nu putem prelungi sesiunea numai de mila lor, se prefăcu ducele întristat.

— Aşa sînt bărbaţii — egoişti ! decretă Glencora, mimîndu-i seriozitatea. După care îi strecură pe neaşteptate întrebarea pe care i-o pregătise de cînd îl agăţase la vorbă : Ce impresie vă face Plantagenet în ultima vreme ?

— Ce impresie ? ! îngînă moşneagul descumpănit de asaltul ducesei.

— Da, întări Glencora. Ce părere aveţi despre sănătatea lui, starea psihică şi puterea de rezistenţă ? Credeţi că mai are tăria de a mai rămîne multă vreme unde se află ? Şi de ce mă priviţi cu atîta uimire ? Doar ştim deopotrivă că de opt săptămîni nu mi-aţi pomenit un cuvînt despre el ! Şi mai ştim, de asemeni, că în acest interval s-au ivit foarte multe, care ne dau amîndurora de gîndit. Ori v-aţi certat cu Plantagenet ?

— Să mă cert cu ducele ? Ferească-mă cerul ! se scutură bătrînul ca de vise urîte.

— Deci vă consideraţi tot prieteni, zîmbi Glencora satisfăcută. Şi continuaţi să lucraţi în aceeaşi echipă de guvernare. Numai că în trecut vă arătaţi mai grijuliu şi apropiat...

— Şi acum sînt la fel, o încredinţă ducele.

— Doar dumneavoastră l-aţi făcut prim-ministru...

— Nu, nu, nu, şi iar nu, tăgădui bătrînul energic. Numai graţie lui a ajuns în fruntea guvernului, fiindcă şi-a cîştigat deplina încredere a Parlamentului. Or, e lucru ştiut că numai pe această cale poţi deveni prim-ministru în Anglia.

— Dacă aş fi într-o altă dispoziţie, şi nu aşa serioasă, aş răspunde : asta să i-o spuneţi lui mutu, nu mie, i-o trînti Glencora, vezi Doamne, pe ocolite. Deşi nimeni nu ar fi cutezat să-i arunce asemenea vorbe unui Duce de St. Bungay, în afară de ea, care se ştia răsfăţata octogenarului. Dar aşa cum ziceam, urmă cu desăvîrşită candoare, sînt prea serioasă, şi chiar amărîtă, ca să nu le spun lucrurilor pe nume. Fără îndoială, liberalii din Parlament au susţinut numirea lui Plantagenet — un amănunt important, dat fiind că între ei se aranjează ploile. Însă l-au susţinut la propunerea şi îndemnul Alteţei voastre...

— Drăguţa mea lady Glen, mă văd obligat să te contrazic, se opuse cu aceeaşi tărie bătrînul.

— Nu este cazul, îl opri ea, deoarece nu vă aduc nici o vină pentru ce aţi făcut. Din contră. Vă rămîn recunoscătoare. Nimeni ca mine nu s-a bucurat de promovarea lui Plantagenet, şi nu a simţit atîta mîndrie în suflet. Mi-aş fi dat zece ani din viaţă ca să-l văd prim-ministru. Iar acum mi-aş da cinci, ca să păstreze acest titlu. În ochii mei, funcţia lui e regească. Or menţinerea tronului presupune o luptă. La care m-am înhămat cu nădejde, fiindcă, spre deosebire de Plantagenet, eu sînt ambiţioasă. Mă topesc de plăcere ştiindu-l în fruntea tuturor demnitarilor, căci o părticică din marea sa cinste îmi revine şi mie, ca tovarăşa lui de viaţă. Şi niciodată nu am fost aşa fericită, ca atunci cînd mi-a anunţat că îl convocase Regina...

— Pe cînd el numai fericit nu era, completă ducele.

— Aveţi dreptate, Alteţă, îl încuviinţă ea. Doar v-am spus : nu semănăm nici un pic. Plantagenet nu are alt

ideal decît acela de a fi util societății. Asta și-a dorit-o dintotdeauna.

— Și nu se dezice de el nici azi, spuse octogenarul.

— Numai că omul nu poate cără la infinit o povară, fără să-i încovoaie spinarea...

— Eu, unul, nu văd de ce s-ar împovăra cu o greutate prea mare, se arătă bătrînul nedumerit.

— Dar la drept vorbind, în ce constă povara de acum ? Doar se duce la președenția consiliului de miniștri abia către douăsprezece, iar în Camera Lorzilor nu întîrzie peste orele douăzeci, și nu are decît patru, cinci întruniri de luni pînă sîmbătă. Pe cînd înainte, rămînea și pînă la trei, dinspre ziuă în Camera Comunelor. Și nu știu dacă prînzea de două ori pe săptămînă la ceasul amiezei. Așa încît, nu-l prea văd copleșit de obligații istovitoare.

— Și atunci, ce-l apasă ? o iscodi ducele, deși întrezărea adevărul aproape la fel de limpede ca Glencora.

— E dificil de exprimat în cuvinte. Dar îl apasă ceva teribil de greu.

— Răspunderea — asta e, draga mea, îi veni bătrînul în ajutor.

— Nu aș zice, clătină ea din cap. Sau nici într-un caz doar răspunderea. Se știe învinuit de multe, și cu siguranță se întreabă dacă nu pe bună dreptate. Natural, nu își poate răspunde cu certitudine, iar nesiguranța îi creează o stare de agitație, care, la rîndul ei, îl exasperează, considerînd-o nedemnă de el și de poziția ce-o are. Aceeași nesiguranță îl îndeamnă să-i scoată vinovați și pe alții de acuzațiile care-i sînt aduse ; ca după aceea să se judece cu asprime pentru faptul că i-a blamat. Cu firea lui e în stare să își repete minute de-a rîndul că e premier și trebuie să se comporte în consecință. Ca tocmai bine pe urmă să își repete alte minute că nu trebuia să accepte funcția de premier. Ascultînd-o, Ducele de St. Bungay își mai pierduse din obișnuita serenitate, ceea ce o neliniști pe Glencora, care crezu că l-a supărat. Sper să nu-mi luați în nume de rău spovedania, îi zise ca să-l împace. Dar cui să-mi deschid sufletul, dacă nu dumneavoastră ?

— Să-ți iau în nume de rău ? o îngînă el mirat. Nici vorbă, drăguța mea ! De unde și pînă unde ai ajuns la această idee ?

— V-aţi luat o expresie de parcă vă pregătiţi să-mi trageţi o săpuneală, se explică ea, făcîndu-l pe octogenar să surîdă. Şi, după ce v-am împuiat capul cu toate cîte le-am înşirat, veţi fi de acord că Plantagenet îşi distruge complet sănătatea, de mai continuă pe drumul acesta.

— Îl consideri bolnav ? tresări bătrînul neliniştit.

— Nu l-am auzit niciodată plîngîndu-se de o suferinţă anume. Deşi l-aţi văzut cît arată de uzat şi pierit. E drept că nu mănîncă şi nici nu doarme — fiindcă îl urmăresc pas cu pas.

— L-a consultat medicul ? se interesă ducele.

— Nici nu vrea să audă de el ! pufni pe nări supărată. Cînd i-am sugerat, într-o zi, să-l chemăm pe doctorul sir James Thorax, pentru că răguşise, a scuturat din cap şi a luat-o la pas. Înainte, cînd făcea parte din cealaltă Cameră şi ţinea zilnic discursuri, îl consulta mereu pe doctorul Thorax şi îl asculta cu sfinţenie. Parcă îi şi plăcea să deschidă gura, ca să-i arate omuşorul. Dar acuma nu lasă pe nimeni nici măcar să-l atingă.

— Şi ce ai dori să fac eu, lady Glen ? o întrebă ducele.

— Nici eu nu ştiu, ridică din umeri.

— Crezi că i s-a şubrezit într-atît de mult sănătatea, că i-ar prinde bine să se retragă ?

— Nu spun aşa ceva. Şi, de fapt, nici nu aş îndrăzni să dau vreo soluţie. Vă previn doar că teoria cu sănătatea nu l-ar impresiona cîtuşi de puţin. Fiindcă nu-l preocupă persoana lui. De-ar şti că îşi pierde viaţa printr-un efort cerut de interesele naţiunii, l-ar face fără umbră de ezitare. Aşa încît, dacă vreţi să renunţe la slujba de acum, nu invocaţi motive ca surmenajul ori îngrijirea sănătăţii, pentru că tocmai atunci se va crampona şi mai tare de scaun — pe care dealtminteri, nici nu l-am văzut dornic să-l părăsească...

— Vacanţa care începe o să-i facă mult bine, numai să nu-l oboseşti cu prea mulţi invitaţi...

— O să veniţi şi dumneavoastră la Matching, nu-i aşa ?

— Aş veni, pentru o săptămînă sau două, dacă mă vei invita.

— Vă consideraţi poftit de pe acum şi obligat să onoraţi invitaţia. Nici nu ştiu ce aş face să mă părăsiţi într-o zi ? !, îi declară ea cu patetism. Sînteţi singurul om de

care Plantagenet a rămas atașat, fiindcă de ceilalți îi văd înstrăinîndu-se tot mai mult... Și să nu vă împingă păcatul de a-i spune ce vă zic eu...

— Sper să nu fac asemenea boroboață, surîse moșneagul.

— Am impresia că pe toți a început să-i privească de sus, îl reclamă Glencora. Pe domnul Monk, bunăoară, l-a plăcut totdeauna. Ca acum să-l invidieze pe motiv că e ministrul finanțelor. Iar într-una din zile, cînd l-am întrebat dacă nu ar fi nimerit să-l chemăm pe lordul Drummond la Matching, m-a străfulgerat cu privirea și mi-a mîrîit să poftesc întregul-guvern dacă așa mi s-a abătut mie.

— Drummond l-a contrazis mai deunăzi, o informă ducele.

— Așa va să zică ! exclamă parcă satisfăcută. Am bănuit eu că s-a întîmplat ceva. Deși morocăneala pare să-i devină a doua natură. Ar fi meritat să-l vedeți ce mutră și-a luat mai alaltăieri, cînd Rattler i-a sugerat un anume sistem de partajare a fermelor...

— Niciodată nu l-a avut la suflet pe Rattler, îl scuză ducele.

— Și ce dacă nu-l înghite ? se enervă dintr-o dată Glencora. Parcă eu nu-s forțată să le zîmbesc unor demnitari pe care n-am ochi să-i văd ? Ca să nu mai adaug silia ce mi-o provoacă soțiile lor ! Pe care, de asemeni, le scald în surîsuri. Credeți cumva că mi-e dragă soția lordului Ramsden ? Sau madame Mac Pherson ? Or că Plantagenet l-ar îndrăgi pe unul ca lordul Cantrip.

— ... pe care și acuma îl agreează, se grăbi octogenarul să completeze.

— Numai că, de cînd i-a cerut nu știu ce, și lordul l-a refuzat...

— ... cunosc întîmplarea, o întrerupse iarăși bătrînul.

— Ei bine, de atunci se uită pieziș la Cantrip. Iar prietenii, cum prea bine știți, nu suportă fasoane dintr-astea la infinit.

— Cu domnul Finn, bunăoară, se pare că nu are animozități, zise ducele cu egală mirare și mulțumire.

— Într-adevăr, se împacă bine cu domnul Finn, confirmă Glencora, și cred că niciodată n-o să-l înțepe, știind că soția lui mi-e cea mai apropiată amică. Fiindcă, la drept

vorbind, afară de Plantagenet și copii, nu am decît două făpturi pe lume de care sînt foarte legată : pe Marie Finn și pe dumneavoastră. De ea sînt sigură că nu mă va părăsi, dar aș vrea să am și din partea Alteței voastre aceeași promisiune că n-o să mă abandonați.

Înduioșat de această mărturisită nevoie de afecțiune, bătrînul o cuprinse pe după umeri și o sărută pe creștetul capului, jurîndu-i prietenie pînă la moarte. Dar în ce fel putea s-o ajute ? Știa și fără destăinuirile ascultate că prietenul, colegul și mai-marele său ierarhic devenise tot mai greu de strunit. Și, la gîndul acesta, recapitulă perioada de cînd îl promovase în fruntea guvernului. Pentru că, în realitate, lui i se datora numirea Ducelui de Omnium în funcția de acum, chiar dacă — așa cum afirmase înaintea Glencorei — selectarea oricărui premier atîrna, de creditul Parlamentului. Natural, aceasta era regula ideală, și nu rostise un neadevăr. Însă o cît de sumară retrospectivă, îl obliga să recunoască, măcar pentru sine, devierea acestui caz de la regula invocată. La vremea alegerii ducelui, se instalase o criză de guvernare din care s-ar fi părut că nu mai există ieșire. Liderii celor două partide — onorabilii Gresham și Daubeny — încercaseră în zadar să închege o formație, căci deși arhicunoscuți și apreciați, nu întruniseră sufragiile deputaților. Așa că cedaseră pasul și trecuseră în umbră, dovedind o răbdare îngerească de-a-lungul celor trei sesiuni prezidate de coaliție, pe care rareori o înfruntaseră, și atunci cu menajamente. Evident, nu le sosise momentul ca să revină la cîrmă, și trebuiau să-l aștepte cuminți. Poate că deocamdată se asemuiau și ei cu anticul Cincinnatus, mimînd satisfacțiile vieții retrase. Dar în sinea lor abia apucau să iasă din vremelnica izolare, să reapară pe buzele tuturor și să fie nemuriți de istorie cel puțin în virtutea erorilor săvîrșite, dacă nu a înfăptuirilor de valoare. Ceea ce era de înțeles la politicieni de talia lor — prea deprinși cu luminile rampei ca să se împace cu bezna culiselor. Însă la instalarea crizei de guvernare, cînd nimeni nu-i mai voia, se impusese găsirea unui cîrmuitor. Și atunci îl susținuse cu însuflețire pe Ducele de Omnium, își amintea octogenarul zîmbind. Încît Glencora nu exagerase spunîndu-i că de fapt el îl înnăscuse ca premier. Numai că uneori se dovedește că e mai lesne să faci

un lucru decît să-l desfaci ! se gîndi bătrînul oftînd. Deoarece se părea că bătuse ceasul cînd ţara avea iarăşi nevoie de o conducere unitară. Ba mai mult chiar. Însăşi falanga liberalilor părea că va întruni majoritatea trebuincioasă, dacă actualul şef al guvernului ar fi găsit o soluţie onorabilă de a se retrage. Dar cine putea să-i dea acest sfat ? Ori să-i spună adevărul în faţă ? Un singur om în tot imperiul britanic : el însuşi, îşi zise bătrînul. Or cum să-i fi pomenit de retragere, cînd de doi ani îl tot implora să nu facă una ca asta ? ! De cîte ori nu-l rugase timidul şi preaconştiinciosul prieten să-i permită să renunţe la mărirea de acum. Ca să-l combată mereu şi să-l întoarcă de la această idee. Pentru ca, într-o zi, să nu-l mai audă cerîndu-i asemenea dezlegare... Pasămite ducesa avusese dreptate spunînd că nu îl văzuse dornic de a-şi părăsi funcţia.

Dar fiindcă el îl vîrîse la apă, avea negreşit datoria să-l şi salveze, îşi spuse bătrînul cu hotărîre. Şi poate repetarea unor insuccese în Cameră îi vor uşura misiunea. Pînă nu de mult, coaliţia întrunise majoritatea parlamentară. Însă, cu timpul, se mai iveau dezertări. Dreptatea de fier a lui Aristide [1] începea să-i plictisească pe oameni, care, precum se ştie, sînt veşnic dornici de noutate şi de schimbare. Sir Orlando îşi cîştigase cîţiva adepţi, iar pe lîngă aceştia, mai existau deputaţi urmăriţi de ideea că fumul stîrnit de ziarul „People's Banner" nu ieşea dintr-o vatră stinsă. Într-adevăr, smuciturile lor erau contracarate de simpatia compactă dobîndită de domnul Monk — un slujitor devotat, străin de ambiţiile nutrite de un sir Orlando şi incapabil de răzvrătire. Or astfel stînd lucrurile, nu prea putea fi găsit un motiv pentru demisionare. Şi totuşi, după atenta sa cercetare a Camerei şi îndelunga-i experienţă politică, Ducele de St. Bungay ajunsese la definitiva concluzie că echipa de coaliţie pe care el însuşi o zămislise îşi trăise traiul şi nu mai putea rămîne mult la putere. Ca dovadă, chiar semnele de impacienţă observate la Gresham şi Daubeny care, în cîteva rînduri, sforăiseră puternic pe nări, asemenea unor cai nărăvaşi, gata să rupă zăbala şi să răstoarne stăpînul din brişcă.

[1] Aristide (540—467 î.e.n.), om politic atenian, principal adversar al lui Temistocle.

CAPITOLUL XXIV

UN NOU CAVALER AL ORDINULUI JARTIEREI

În primele zile ale lunii iunie, se săvîrșise din viață marchizul de Mount Fidgett, descendent al celei mai vechi seminții din Marea Britanie — familia Fichy Fidgett — al cărei castel princiar, denumit „Fichy Fellows", constituia o adevărată perlă arheologică și o nesecată încîntare a turiștilor. Început sub domnia lui Eduard I și terminat pe vremea regelui Eduard al VI-lea, castelul aparținuse din totdeauna neamului Fichy Fidgett, care, cu o stăruință tot mai rar întîlnită în evul modern, ținuse cu dinții de fiecare acru de țarină, sporindu-le numărul și lărgind moșia străbună, de la o generație la alta. Ca urmare firească, marchizul strămutat acum printre iluștrii săi înaintași, avusese sub stăpînire imense proprietăți latifundiare, bucurîndu-se de o mare influență teritorială și de implicitul respect al cîrmuitorilor de guverne, care se întrecuseră în măguliri și răsfățuri, pentru a-i cîștiga aderența. Se mai cuvine adăugat că defunctul fusese și un mare petrecăreț — ca, dealtfel, toți coborîtorii din spița Fichy Fidgett — și dacă ar fi să le spunem lucrurilor pe nume, nu avusese nici o virtute. Singurul merit recunoscut se referise la străvechea îndatorire de a nu știrbi moștenirea primită, pe care o respectase cu atîta zel, că oricîte nebunii își îngăduise și oricît de josnice vor fi fost, nu aruncase atîția bani încît să pericliteze averea. E drept că nu se sacrificase ca să scape bunurile străbune, pentru că la uriașele sale venituri ar fi trebuit să penduleze o viață întreagă între alergările hipice și mesele de ruletă ca să ajungă la vînzarea pămîntului. Or întîmplarea făcuse ca nici un marchiz de Mount Fidgett să nu fie atras de jocurile cu miză — o reținere ce ar fi putut să vădească înțelepciune și cumpătare. Numai că asemenea atribute nu împodobiseră niciodată numele familiei Fidgett, care nu onorase prin nimic țara, deși țara îi cinstise cu prisosință. Însuși marchizul de curînd decedat se numărase printre creaturile cele

mai egoiste şi depravate, care s-ar părea că trăiesc pe pământ numai pentru a compromite specia umană. Şi cu toate acestea, fusese Cavaler al ordinului Jartierei ! În ce chip obţinuse distincţia ? Cum nu se poate mai simplu. Fiind angrenat în activitatea parlamentară, primul-ministru al zilei nu îndrăznise a-i refuza un titlu pe care îl purtaseră toţi marchizii Mount Fidgett. Într-adevăr, decernarea stîrnise nemulţumiri şi proteste, considerîndu-se încă de pe atunci că cel mai important ordin conferit de Regină nu merita să încapă pe mîinile unui specimen care ducea o existenţă absolut scandaloasă şi merita cele mai crunte pedepse ale justiţiei omeneşti sau divine. Purtătorul distincţiei avea o liotă de copii, dar nici unul legitim, fiindcă, deşi mare iubitor de femei, pe soţia oficială o băgase repede în mormînt. Combinaţii avusese cu droaia, dar numai cu făpturi decăzute, cu care se purta ca un zbir, acordîndu-le numai privilegiul de a convieţui la faimosul castel „Fichy Fellows". Pe motivul acesta, nici un vizitator ce ţinea la renumele său nu înnopta sub acelaşi acoperiş cu marchizul. Şi totuşi căpătase ordinul Jartierei, trecînd drept unul din nobilii care se dovediseră vrednici de suprema cinstire a Coroanei. Precum s-a mai arătat, mulţi dregători şi parlamentari dezaprobaseră hotărîrea guvernului. Cum adică, un astfel de putregai să primească cea mai înaltă distincţie a ţării ? Or fi existat destui desfrînaţi în Parlamentul englez, deoarece constituţia nu stipula nicăieri ca marchizii şi pairii să fie neprihăniţi. Însă nici unul nu avusese mizerabila faimă a noului pretendent la ordinul Jartierei !

E adevărat că antipatia crescuse considerabil de cînd se aflase de neobrăzata-i pretenţie, fiindcă, altminteri, nu s-ar fi sinchisit nimeni că îşi torturase consoarta ori că trăia în afara moralităţii. Dar la toate protestele exprimate, premierul făcuse pe surdul, în primul rînd fiindcă avea o sensibilitate de pachiderm, şi apoi o neţărmurită grijă de a-şi menţine bunăvoinţa marchizului.

Ca acum deţinătorul mult disputatei distincţii să plece pe drumul cel fără de întoarcere, iar Ducelui de Omnium să-i revină delicata obligaţie de a selecta un nou Cavaler. Cum era şi firesc, evenimentul generase discuţii, specu-

lații și nelipsitele zvonuri. Potrivit unuia dintre acestea, însăși Regina avea să-și impună alegerea față de căpetenia guvernului, fapt ce nu putea să-i lezeze orgoliul înaltului slujitor, întrucît presupusa voință regală respecta punctul său de vedere. Or concepția premierului în această direcție se oglindise în chiar felul cum procedase cu ordinul Jartierei moștenit de la răposatul său unchi. Căci așa cum ne amintim, fostul Duce de Omnium îi lăsase, printre alte legate, și panglica magică. Însă Plantagenet n-a purtat-o, din rațiuni relatate pe larg în volumele anterioare și pe care nu le mai evocăm în detaliu, mărginindu-ne doar la cîteva referiri menite să împrospăteze memoria cititorului. Vom arăta deci că, după intrarea în posesie a titlurilor nobiliare, actualul Duce de Omnium trecuse în Camera lorzilor, pierzînd, totodată, și portofoliul finanțelor. Nemulțumit de pasivitatea impusă de noua sa existență, se angrenase în altă activitate, acceptînd o dregătorie inferioară rangului său, cît și celei care o precedase. Hotărîrea lui nu-i convenise Glencorei, cum nu se împăcase nici cu dezinteresul pe care i-l surprinsese în legătură cu ordinul Jartierei, instigîndu-l mereu să-l revendice ca pe un drept ce-i revenea de la sine. Numai că stăruințele — și chiar șicanările — ambițioasei ducese care voia să îl vadă pe un soclu cît mai impunător, nu l-au convins că merita această distincție, căpătată în condițiile cunoscute. Și, pînă la urmă, o înstrăinase, sugerîndu-i premierului de atunci s-o atribuie altcuiva. Fără îndoială, renunțarea lui ilustra o rară probitate și modestie. Dar așa cum se întîmplă adesea, nu a fost înțeleasă de oameni, fiind interpretată ca o mărturie de slăbiciune din partea sa.

Cît despre zvonul care viza actuala decernare a mult disputatului ordin, se cuvine spus că nu primise confirmarea oficială a presei, considerîndu-se, pasămite, prea timpuriu să se anticipeze voința Coroanei. Numai Ducele de St. Bungay avea altă părere, declarîndu-i de pe acum prietenului și mai marelui său :

— Nu văd pe cine ar ținti alegerea suveranei în afară de dumneata. Și bine ar fi să o stimulezi în sensul acesta.

— Cum adică ? Să mă autopropun ? îl întrebase celălalt întunecîndu-se brusc.

— Ai să constaţi că intenţia sugerată o nutrea şi Regina, continuase bătrînul imperturbabil. Aşa s-a procedat de cînd lumea. Şi un exemplu dintre cele mai grăitoare ţi-l ofera sir Robert Walpole.

— Bine, dar eu nu sînt sir Robert Walpole, protestase amicul din nou.

Ignorîndu-i împotrivirea, veteranul înşirase şi alţi premieri care se autodecoraseră. Dar celălalt o ţinuse pe a lui, susţinînd că, atîta vreme cît rămînea în fruntea guvernului, era de neconceput să accepte ordinul Jartierei. Totuşi bătrînul nu se predase, fiind hotărît să-l convingă cu orice preţ. Ca abia după cîteva zile să îşi dea seama — împreună cu membrii Cabinetului şi restul miniştrilor — de inutilitatea oricăror stăruinţe.

Aşa că presiunile încetară şi, timp de aproape o lună, nu se mai abordă subiectul. Dealtminteri, nicăieri nu scria să fie înlocuit un cavaler al ordinului Jartierei imediat după moarte. Doar existau destui nobili în alaiul Reginei ca să nu se resimtă lipsa unuia singur. Numai că, de cînd se golise o strană în capela St. George, numeroase priviri se îndreptau într-acolo, şi multă invidie, răutate şi ură s-ar fi topit ca prin farmec odată cu alegerea noului ocupant. Pentru că, dintre toate distincţiile autohtone, panglica azurie, petrecută piezişs peste piept era pe departe cea mai decorativă sau, în orice caz, cea mai jinduită. Iar în cazul de faţă, mulţi amatori îşi pierduseră tihna şi de teamă ca nu cumva premierul, cu slăbiciunea-i proverbială, să cedeze într-o bună zi insistenţelor, lăsîndu-i mofluzi.

Evident nu ştiau că, între timp, acesta găsise în mapa corespondenţei o epistolă care le primejduia sorţii de reuşită, prin aceea că purta semnătura noului marchiz de Mount Fidgett — candidatul cel mai îndreptăţit la titlul de Cavaler. Primul ministru nu îl cunoscuse pe semnatar, ba nici măcar nu auzise de el, şi aceasta din binecuvîntata pricină că trăise doar în Italia, departe de unchiul pe care îl detestase, dar căruia îi datora, totuşi, o înavuţire grandioasă, trezindu-se, peste noapte, şi nobil şi extrem de bogat. Primul avantaj dobîndit a căutat să îl pună imediat în valoare, precizînd, în scrisoarea trimisă, că marchizii de Mount Fidgett purtaseră din vremuri străbune ordinul Jar-

tierei și, ca urmare, aștepta să primească acest drept moștenit. Tot în ideea tradiției ținuse a-l informa pe cîrmuitorul guvernului că nu se abătea de la crezurile politice ale răposatului unchi, însă le va sluji printr-o carieră mai dîrză. Iar în finalul depeșei se declara un partizan al echipei de coaliție.

— În ce temeiuri pretinde ordinul Jartierei ? îl tatonă premierul pe Ducele de St. Bungay.

— În virtutea titlului de marchiz și a bogățiilor moștenite care l-au făcut omul cel mai înstărit din Anglia — după dumneata...

— Și ce legătură are avuția cu ordinul pe care-l revendică ?

— Cum să nu aibă ? Doar n-ai să faci pair pe un coate goale, zise bătrînul vădit amuzat.

— Ba l-aș face, dacă s-a dovedit de mare folos națiunii, îi replică celălalt cu extremă seriozitate. Firește, nu este cazul proaspătului marchiz de Mount Fidgett. Deși nu sărăcia m-ar opri de a-i satisface pretenția ce și-o exprimă.

— Totuși, bogăția, rangul și influența teritorială au cîntărit totdeauna în balanța acordării ordinului Jartierei, îl preveni veteranul.

— Și caracterul omului nici un pic ? se încruntă premierul.

— Nu am spus asta, se apără Ducele de St. Bungay.

— Nu fățiș, dar ai lăsat de înțeles, din moment ce pledezi în favoarea marchizului. Oare ai fost de acord și cu selecționarea răposatului unchi pentru titlul de Cavaler ?

— Pe atunci, făceam parte din Cabinet și, natural, nu am putut să mă împotrivesc. Însă de caracterul moștenitorului, nu am auzit nimic rău...

— Dar nici bun, completă premierul. Ca să fim sinceri, e la fel de îndreptățit să primească Jartiera ca și omul ce ne-a deschis ușa mai adineaori. Nu a fost niciodată văzut la întrunirile Camerei...

— Asta nu înseamnă nimic, surîse bătrînul.

— Atunci consideri că merită ordinul ? îl presă celălalt.

— Îmi cunoști foarte bine părerea, îi replică bătrînul vag iritat. După mine, singurul om care merită, într-ade-

văr, decorația, ești dumneata, și ar trebui să-i îngădui Majestății sale să ți-o confere.

— Mi-este cu neputință ! mîrîi celălalt cu dîrzenie.

Dar moșneagul continuă pledoaria de parcă nu-l auzise.

— Părerea mea este că, în această împrejurare deosebită, s-ar cuveni să faci abstracție de ceea ce simți. Indiscutabil, sufletele alese nu se reped la onoruri, preferînd să le împartă.

— Așa e ! încuviință interlocutorul înseninat.

— Numai că decorarea cîrmuitorului pe care-l urmăm cu loialitate, s-ar răsfrînge și asupra noastră, și astfel, distincția ar împrumuta mai multă semnificație decît dacă-i va parveni unui anonim.

— După dumneata, toți premierii ar trebui decorați, mormăi marele dregător.

— Ba deloc, îl combătu veteranul. Un politician de rînd, lipsit de titluri nobiliare sau de avere, nu scade în ochii lumii pe motiv că nu a primit Jartiera. Pe cînd răposatul Duce de Omnium nu s-ar fi bucurat de poziția meritată, dacă nu devenea Cavaler al Ordinului Jartierei. Și nu trebuie să uiți un moment că argumentul îi aparține chiar unchiului dumitale, precum nici faptul că el a purtat această supremă distincție timp de treizeci de ani. Numai că dumneata...

— Pe mine lasă-mă la o parte...

— ... dumneata ești un îndărătnic, își reluă bătrînul ideea exprimînd-o pînă la capăt.

— În cazul de față sînt încăpățînat. Recunosc, admise premierul fără codeală.

— Atunci am să-l recomand Majestății Sale pe noul marchiz, îl amenință Ducele de St. Bungay.

— Asta n-am s-o admit ! îi replică celălalt cu o tărie nicicînd arătată. Nu voi fi de acord cu acest soi de arvună plătită în contul unor servicii care nu se cumpără și nici nu se vînd.

— Nu uita că selecționarea marchizului nu ar jena pe nimeni....

— Nu e suficient, îl întrerupse primul ministru. Ce a făcut acest om pînă acum ? Îmi imaginez că a colecționat

lucruri de artă în Italia. Dar pentru țară nu a mișcat un deget ! Nici pentru suverană.

— Dacă te călăuzești după aceste criterii, atunci hai să-l propunem pe lordul Drummond, sugeră ducele. Și pe loc premierul se posomorî, deoarece nobilul menționat îi lezase orgoliul, contrazicîndu-l de față cu alți demnitari. Lordul Drummond, urmă bătrînul, s-a arătat devotat coaliției...

— Devotat.. cum de nu ! pufni celălalt. Și ce alte merite îi mai atribui ?

— Este un om de caracter și se bucură de aprecieri unanime, continuă veteranul. Prin alegerea sa, ca și a marchizului de Mount Fidgett s-ar pune capăt invidiei și dușmăniilor germinate de conferirea distincției. Însă prevăd că nu vei fi de acord cu nici unul. Deși îmi închipui că ai vrea să-ți asiguri bunăvoința celor care acționează alături de lordul Drummond...

— Nu în mod special, tăgădui premierul. Și ducele ridică din umeri a neputință. Chiar dacă aș urmări să le cîștig sprijinul, nu e cazul să le majorăm recompensa. Consider că Drummond și-a primit cuvenita răsplată prin însăși numirea sa în fruntea unui departament. Iar ca valoare, nu îl pot măsura cu prietenul meu, lordul Cantrip.

— Cantrip n-o să ne sprijine, ține minte ! îl preveni vechiul sfetnic, și nu există greșeală mai mare în politică decît aceea de-a cumpăra oameni care nu te susțin fără plată. Recompensele se acordă în raport de serviciile aduse.

— Dar nu m-am gîndit să-i conferim lordului Cantrip Jartiera, se justifică discipolul îndărătnic.

— Fii sigur că nici n-o așteaptă, îl încredință mentorul.

— L-am folosit numai ca exemplu de om care ar fi mai îndreptățit decît Drummond să primească distincția. Însă pentru decernarea reală am în vedere pe altcineva. Ce ai zice de lordul Earlybird ? vorbi cu un aer misterios.

Ducele de St. Bungay își cuprinse capul în mîini de uimire. Lordul Earlybird era un bătrîn cu o fire ciudată. Nu luase niciodată cuvîntul în Camera lorzilor, nu intrase nicicînd în cea a Comunelor, așa că era complet ignorat ca valoare politică. Poseda o casă în metropolă, dar locuise numai în reședința Early Park, din suburbia Bird, pe care

o luase în stăpînire cu patru decenii în urmă, odată cu titlul de lord. Avea o situaţie materială mediocră, şi o inteligenţă tot mediocră — după aprecierea celor care-l ştiau. În schimb fusese extrem de activ. În paralel cu îngrijirea familiei numeroase, pe care şi-o întemeiase de timpuriu, aproape o jumătate de veac se preocupase de existenţa claselor truditoare, interesîndu-se de locuinţele în care trăiau, de instruirea copiilor, pînă cînd, fără voie, atrăsese atenţia şi preţuirea publică.

Deşi, precum s-a mai spus, nu i se auzise glasul o dată în Parlament, venea la întruniri cu sfinţenie şi asculta ore în şir vorbitorii care se perindau la cuvînt. Răbdarea şi modestia constituiau principalele pîrghii ale caracterului său. şi graţie lor înfăptuise lucruri de necrezut, care desigur ar fi rămas neştiute dacă nu le descopereau alţii. Revelaţia se produsese abia pe la mijlocul vieţii, şi de unde pînă atunci nu se bucurase de multă consideraţie, pe urmă fusese alăturat puţinilor semeni cu adevărat de excepţie. Aceasta era reputaţia grăsunului vîrstnic şi chel, stîngaci în mişcări, îmbrăcat cum dădea Dumnezeu, grijuliu doar cu ochelarii, fără de care ar fi fost un infirm, şi absorbit de preocupările cărora li se dedicase din fragedă tinereţe. Despre însemnătatea ordinului Jartierei avea tot atîta idee ca de îndatoririle unui episcop. Dar asta nu împieta asupra bunei lui firme care ajunsese şi la urechile primului ministru.

— Ai auzit ceva de rău în legătură cu lordul Earlybird ? îl întrebă el pe ducele care rămăsese amuţit de uimire.

— Absolut nimic, îi răspunse acesta.

— Dar de bine ?

— Îl cunosc de mult şi foarte de aproape. Aşa că pot afirma cu siguranţă deplină că nu există un suflet mai cumsecade ca al lui.

— O adevărată cinste pentru pairii din Camera lorzilor ! exclamă premierul entuziasmat.

— Ba aş zice o cinste a speciei umane, întări ducele, întrucît Earlybird e complet lipsit de egoism şi total dăruit semenilor săi.

— Ce se poate spune mai mult despre un om ? jubilă premierul.

— Ai dreptate, recunoscu celălalt. Dar cu toate meritele de necontestat, nu îl văd potrivit pentru ordinul Jartierei, pe care, de ar fi să-l primească, nu l-ar purta niciodată.

— Prețuirea onoarei ce i se face nu presupune și arborarea distincției, obiectă primul-ministru. De pildă, și eu ar trebui să port o coroană și, slavă Domnului, nu m-ai văzut niciodată plimbîndu-mă cu ea înfiptă pe creștetul capului. Lordul Earlybird e un om inimos și plin de virtuți, și sînt pe de-a-ntregul încredințat că Majestatea Sa, cît și poporul britanic i-ar conferi cu mare plăcere ordinul Jartierei.

— Mă cam tem că nu privești chestiunea în lumina care s-ar cuveni, îi declară vechiul și experimentatul politician care începuse să se înfioare de intenția prietenului. Și sper să nu te superi pe mine dacă-ți vorbesc fără pic de cruțare.

— Fii sigur că nu ai putea să mă superi vreodată, îl asigură premierul.

— Atunci, fă bine și mă ascultă, ca să știi cum judec eu situația. Există decorații conferite nemijlocit de Coroană sau de către miniștri. Însă pe cele mai însemnate, suverana le decernează la recomandările premierilor. Potrivit unei tradiții de mult împănîntenită, acestea sînt date susținătorilor partidului aflat la putere — deși înclin și eu spre ideea pe care o susțineai adineaori că nu e corect să se meargă numai pe acest criteriu, ci trebuie avute în vedere atît caracterul omului decorat, precum și serviciile aduse. Dar anularea tradiției aflată în vigoare ar șubrezi foarte mult temelia pe care se sprijină guvernul nostru de coaliție. I-ar ofensa pe vechii dumitale prieteni și ar da apă la moară oponenților. Desigur e de dorit ca în funcțiile de mare răspundere să funcționeze slujbași din ambele falange politice, nu să existe în toate provinciile numai guvernatori din partidul whig [1], zise octogenarul care, înfierbîntat de discuție, recurse la un termen ieșit din uzul curent. Însă te rog să reții că, odată veniți la putere, rivalii noștri vor numi pretutindeni guvernatori de ai lor,

[1] Membri ai unui partid istoric în Anglia, opus partidului Tory ; azi liberal-conservator.

nicidecum liberali de ai noştri, chiar dacă dumneata sau eu îi promovăm în momentul de faţă. Or, aşa precum ştii, Earlybird a fost şi este conservator, spuse bătrînul, şi după aceea tăcu un răstimp, pentru ca premierul să rumege ultima sa afirmaţie să şi-o însuşească. Şi mai există un considerent care pledează împotriva alegerii sale, reluă el după strategica pauză. Lordul Earlybird este, fără îndoială, un om cumsecade şi cu atîtea virtuţi, încît mulţi dintre noi ar avea temeiuri să-l pizmuim. Dar nu se pretează deloc rolului pe care vrei să i-l atribui. Un Cavaler al ordinului Jartierei trebuie să fie un om cu vază şi a cărui activitate l-a adus faţă în faţă cu lumea. Un candidat la această supremă distincţie se impune să întrunească anumite condiţii şi aptitudini, care nu pot fi exprimate prea lesne, ci mai curînd se subînţeleg.

— Numai că aceste condiţii şi aptitudini îşi schimbă conţinutul de la o zi la cealaltă, observă premierul. A existat o vreme cînd Cavalerul trebuia să fie oştean, spre exemplu.

— O perioadă de mult apusă, interveni celălalt.

— Cum sper să apună şi aptitudinile care se mai pretind, iar Coroana să nu mai confere Ordinul Jartierei unui om de talia răposatului marchiz de Mount Fidgett. Eşti de acord cu dezideratul meu ?

— Nici acum nu este propus un asemenea specimen, ocoli ducele întrebarea.

— Şi mai sper să dispară multe alte condiţii şi aptitudini, urmă primul ministru cu înflăcărare, astfel ca viitorii guvernatori să fie aleşi dintre cei mai capabili şi Cavalerii Jartierei doar în virtutea meritelor.

— Vorbeşti ca un vizionar exaltat, îi spuse bătrînul pe un ton de dojană. Uiţi că datoria de căpetenie a premierului este aceea de a menţine tradiţiile ţării. Ori de vrei să renunţi la ele, fă-o măcar pe încetul.

— Şi ce îl aşteaptă pe acela care o rupe cu vechile pravile ? îşi întrebă discipolul privindu-l în ochi.

— Îţi va pierde încrederea care l-a ridicat în funcţia ce o deţine, îl avertiză acesta cu obişnuita-i seninătate.

— Bine că ştiu ce mă paşte, de-o fi să ies de sub jugul care mă apasă, replică celălalt încercînd să surîdă. Iar cît

privește alegerea pe care am discutat-o împreună, mai poate rămîne în suspensie cîteva zile, conchise pe un ton hotărît, din care bătrînul deduse că rebelul discipol rămăsese la punctul său de vedere.

Și nu se înșelă. Deoarece, la o săptămînă, se pomeni cu o notă prin care îl anunța că, după îndelungi socotințe, ajunsese la definitiva decizie de a recomanda suveranei decernarea ordinului Jartierei lordului Earlybird, dar că pînă la întrevederea cu Majestatea regală mai lăsa un interval de cîteva zile, în care aștepta eventuale proteste din partea sa. Însă cum ducele nu și le mai exprimă, la sfîrșitul răgazului anunțat, și spre uimirea fără de margini a lordului Earlybird, se comunică, pe cale oficială, alegerea noului Cavaler.

Neașteptata opțiune a premierului produse, pe lîngă stupoarea nevinovatului preferat, deruta și nemulțumirea dregătorilor din subordine. Lordul Drummond — ca să-l folosim drept exemplu — vedea în hotărîrea mai marelui său un semn de netă emancipare. Ba mai grav. Violarea unor tradiții respectate cu strășnicie de premierii care îl precedaseră. De ar fi fost el alesul, de bună seamă nu l-ar fi judecat cu atîta asprime. Ori dacă se oprea cu selecția la moștenitorul marchizului de Mount Fidgett, i-ar fi găsit circumstanțe atenuante. Dar faptul că îl scăpase complet din vedere, preferînd o momîie ca lordul Earlybird, îl jignise de moarte. Dealtminteri și ducele de St. Bungay se simțea ofensat, deși într-altfel, firește. Discipolul îi desconsiderase povața, înfruntîndu-l chiar în decursul convorbirii avute. Și dacă-i servise o ripostă usturătoare, declarîndu-l „vizionar exaltat", o făcuse cu titlu de avertisment, prevenindu-l că nu va susține un premier cu înclinații donquijotești. Ca tocmai bine tînărul Telemah să treacă peste severul avertisment al mentorului din ultimii ani, rămînînd tot la ideea sa exaltată. De unde se putea vedea limpede primejdioasa metamorfoză prin care trecuse. Pătrunsese și în el dulcea otravă a puterii !, cugetă ducele cu inima strînsă. Or, asta îl ducea la pierzanie. Ce bine ar fi fost dacă se lipsea de mărire înainte de a-i prinde gustul, își spuse bătrînul cu părere de rău. Dar așa, îl așteptau suferințe nebănuite...

CAPITOLUL XXV

„MAI ARE NEVOIE DE TIMP"

În ultima decadă a lunii iulie — cînd sesiunea parlamentară părea că nu se mai isprăvește și nu se anunțase nici data fericitei vacanțe — domnul Wharton primi din partea junelui Arthur Fletcher o scrisoare care îl tulbură într-atît, că i-au trebuit două zile pînă să-și limpezească răspunsul. Amintim că de la sinuciderea lui Lopez — survenită în martie — se scurseseră trei luni și mai bine. Și cu toate că tragica întîmplare nu putea fi trecută în rîndul minunilor ce durează numai o săptămînă — efectul ei prelungindu-se atît în virtutea silințelor neslăbite ale editorului Slide, cît și datorită răsunătorului nume al premierului pe care-l asociase — timpul și binecuvîntata uitare își spuseseră totuși cuvîntul. După nouă săptămîni de la actul funest, oroarea ce-o declanșase pălise cu totul, iar soarta lui Ferdinand Lopez dăinuia doar în amintirea celor apropiați, întrucît londonezii n-o mai considerau pasionantă și nu o mai comentau. O categorie aparte o formau Ducele și Quintus Slide, fiecare legat într-un fel de năluca defunctului. Editorul evocînd-o pe mai departe în paginile gazetei din dorința de a-l șicana pe șeful guvernului, iar acesta fiind hăituit de învinuirile perpetuate, pe care le citea cu oroare — dar și cu sfințenie.

Deși cu implicații complet diferite, și pe tînărul Arthur Fletcher îl urmărea spectrul sinucigașului. Pentru el, ivirea lui Ferdinand Lopez însemnase o stavilă blestemată, o negură deasă ce se așternuse peste soarele vieții întunecîndu-i speranțele, nimicindu-i orice perspectivă de viitor și abătîndu-l de la calea firească, pe un făgaș nedorit și străin. Suferințele prin care trecuse nu se datorau numai fatpului că Emily Wharton nu-l mai voise ca soț, ci mai ales gîndului că făptura pe care-o iubea mai presus de orice încăpuse pe mîinile unei secături. Pe femeia îndrăgită nu o blamase un singur moment. În schimb, afurisea necruțătoarea ursită ce i-o răpise pentru vecie. Ca dintr-odată să afle că stavila răsărită din chiar senin, despărțindu-l

de Emily și urgisindu-i pe amîndoi o bucată de vreme, dispăruse la fel de neașteptat precum se ivise, nemaiexistînd nici o barieră între ei, afară de o amintire. Iar dacă Emily se dovedea în stare s-o uite, i-ar fi iertat și el rătăcirea.

Dar pînă a se ajunge aici, trebuia să mai treacă un timp. Cît anume ? Nu se întrebase la început. Se mulțumise numai cu certitudinea că iubirea ei nebunească pentru intrus dispăruse de cînd își dăduse seama de îngrozitoarea eroare comisă, și pe care-o răscumpărase prin suferințe amarnice, după spusele domnului Wharton. Tot bătrînul îl informase despre dorința ei de a se despărți de nemernic — dacă îi obținea dezlegarea. Ca mai pe urmă să i-o confirme chiar Emily prin purtarea ce-o avusese la neuitata lor revedere, pe care o evocase la nesfîrșit, retrăind, de fiecare dată, emoția îmbrățișării, savurînd freamătul ce-l simțise în trupul iubitei și repetîndu-și cu reînnoită încredere că, în sfîrșit, îi cîștigase dragostea după care tînjise. Însă trebuia să mai treacă timp ! Legile societății dobîndiseră atît de mare aderență în rîndul femeilor, încît se socotea o rușine și o impietate să își dăruiască inimile prea curînd după moartea soților. Potrivit acestor canoane, numai după doi ani de doliu văduva era dezlegată de obligații și liberă de a-și alege alt tovarăș de viață fără pericolul de a-și atrage ocara celor din jur. Numai că intervalul prescris cuprindea și idila cu cel de al doilea bărbat și îngroparea primului și pregătirile de căsătorie, socotea Arthur nemulțumit. Pe cînd situația lor se deosebea radical de oricare alta. O fi necesar un răstimp de recluziune, dar nicidecum așa lung ! De ce să își irosească doi ani din viață cînd se iubeau de pe acum ? ! Și apoi Emily nu avea nevoie de timp ca să uite dragostea pentru cel dispărut, fiindcă pierise cu mult înainte de a fi murit. În fața tragediei fusese desigur încercată de groază, de milă, poate și de iertare. Însă nici într-un caz cotropită de sentimentul iubirii — și încă potențat de pierderea suferită, cum se întîmplă îndeobște, sau însoțit de o fidelitate extremă, care exclude însăși ideea unui eventual înlocuitor al defunctului. Așa ceva nu se petrecuse cu ea, pentru că sinuciderea soțului îi adusese izbăvirea, chiar dacă nu o putea recunoaște

cu voce tare, ci doar pentru sine. Iar dacă totuşi se impunea să mai treacă un timp, cît anume era necesar ? începu să calculeze cu nerăbdare. Şi în temeiul argumentelor invocate şi îmbogăţite cu fiecare zi ce trecea, termenul separării se scurta simţitor. În fond, se împliniseră trei luni de cînd n-o mai văzuse. Or cît mai era condamnat s-o evite ? E drept că nici nu făcuse vreo tentativă în sensul acesta, hotărît să nu treacă peste voinţa domnului Wharton. Dar nu era oare vremea să-i ceară îngăduinţa de a se înfăţişa în Manchester Square ? Şi, în această idee, se pregăti să-i aştearnă cîteva rînduri. Ca mai pe urmă să-i vină alt gînd. De ce nu i-ar fi mărturisit tot ce simte ? Doar îi cunoştea mai de mult taina, şi dacă putea cineva să-l ajute, reducîndu-i perioada de aşteptare, acela era numai bătrînul. Aşa că iată ce-i scrise :

„Colegiul de avocaţi Temple, 24 iulie, 187...
Stimate domnule Wharton,

regret din tot sufletul că ne întîlnim aşa rar şi, mai ales că, de atîta vreme, nu am revăzut-o pe Emily ! Dealtfel, de dorul ei vă şi trimit rîndurile de faţă, pe care vă rog să nu i le arătaţi, deoarece vreau să mă spovedesc dumneavoastră ca şi cînd v-aş avea dinainte şi m-aţi asculta. Netrebnicul care mi-a răpit-o nu mai există, iar dragostea mea pentru Emily este la fel de profundă ca şi înaintea întîlnirii lor, ca şi după căsătorie. Fără îndoială, nu m-aş fi adresat dumneavoastră şi mi-aş fi luat orice gînd de la Emily, dacă ştiam că a fost fericită în căsnicie. Deşi ţin să repet încă o dată că mariajul ce-l încheiase nu mi-a alterat cu nimic sentimentele. Într-adevăr am suferit mult, căci a fost un canon nu numai pentru mine, ci pentru noi toţi. Dar s-a terminat, şi ar trebui s-o privim ca un fel de genune ce ne-a înghiţit fără veste, însă din care am ieşit din nou la lumină, şi nu merită s-o mai evocăm niciodată.

Firește, nu am nici un drept să pretind ca barbatul de care s-ar ataşa într-o bună zi Emily să fiu neapărat eu. În schimb, mă consider îndreptăţit să-mi încerc norocul, prevalîndu-mă pe bunăvoinţa pe care mi-aţi arătat-o întotdeauna. S-ar putea să pară intempestiv demersul meu de

acum, dar l-am făcut în ideea să nu se ivească un altul, în răstimpul meu de tăcere. Ceea ce nu e deloc imposibil. Și de aceea, vă rog, să nu mă judecați cu asprime, considerînd drept o necuviință graba rîndurilor de față. Dar socot că, în cazul nostru, nu se pot aplica legile după care se conduc în general oamenii. E vorba de o căsnicie care s-a dovedit din primele zile o gravă eroare, așa cum a recunoscut-o și Emily, și a plătit-o amarnic. Nici eu nu am fost scutit de pedeapsă, vă asigur cu mîna pe inimă. Și totodată vă întreb, nu ar fi mai cuminte să punem capăt, cît mai curînd, suferințelor, înlesnindu-mi apropierea după care tînjesc ?

Rogu-vă, aveți bunătatea și lăsați-mă să cunosc părerea dumneavoastră în această privință. Dacă ar fi să îmi dați ascultare, v-aș propune să-i împărtășiți dorința mea s-o revăd, vorbindu-i de mine cît și cum credeți. Bineînțeles că nu aș agasa-o cu stăruințele, îndeosebi la început. Aș putea să vin doar la masă, și treptat s-ar obișnui cu prezența mea. În fond nu sînt un străin răsărit dintr-o dată în casă. Doar ne leagă o veche și strînsă prietenie. Însă veți proceda cum veți chibzui că-i mai bine, și sînt convins că veți găsi modalitățile ideale. Am vrut de mult să vă scriu, dar am tot amînat pînă cînd am simțit că îmi pierd mințile dacă nu îmi deschid sufletul. Mulțumindu-vă,

rămîn același prieten afectuos,
Arthur Fletcher"

Scrisoarea tînărului l-a pus în mare încurcătură pe domnul Wharton. De ar fi fost după voia lui, ar fi urmat fără întîrziere povața junelui Fletcher de a uita genunea în care se prăbușiseră la un moment dat, fără să-i mai recheme amintirea. În definitiv ce putea fi mai înțelept decît să îngroape episodul Lopez și, chiar de mai stăruia în memorie, să nu-l mai răscolească prin comentarii. Doar suferiseră de ajuns — cum afirmase și Arthur — și dacă s-ar fi putut pune cruce canonului, luîndu-și asupra lui ce mai rămăsese de îndurat, ar fi acceptat bucuros, numai să vadă familia revenind la o viață normală. Dar așa ceva nu ar fi admis Emily. Chiar după intervalul care trecuse, o vedea crispîndu-se de durere cînd se gîndea la

Lopez — o ciudăţenie pe care nu izbutea s-o priceapă, ştiind cu cîtă oroare îl privise în ultimul an de convieţuire. Dragostea se topise de mult, şi ca soţie fusese atît de nenorocită, încît la ivirea combinaţiei cu Guatemala, nu se opusese ideii de a-i cumpăra rămînerea în Anglia. Dealtfel nici înainte nu se arătase dornică să plece cu veneticul, repetînd mereu că avea să-l urmeze numai de o silea. Şi apoi de cîte ori nu-i dispreţuise purtarea faţă de el, ca părinte, sau nu-i dăduse dreptate cînd i se plîngea de matrapazlîcurile ginerelui ! În realitate, căsnicia însemnase un şir de amărăciuni şi decepţii, care, cu siguranţă, ar fi nimicit-o pe încetul. Or astăzi era în afara acestui pericol, şi chiar întremată ca sănătate. Iar în vremea din urmă, parcă i se mai luminase şi cugetul, arătînd mai multă însufleţire şi chef de vorbă. Era imposibil să nu-şi fi dat seama de ce osîndă scăpase. Şi totuşi, de cîte ori pomenea de Lopez, părea afectată ! Nu pretindea că a fost uşă de biserică, dar nici o pramatie fără pereche, invocînd argumentul că existau şi mai mari păcătoşi pe pămînt. Ceea ce-l cam scotea din răbdări pe bătrîn, fiindcă, de cînd se ştia pe lume, nu întîlnise o lichea mai patentă ca portughezul. De bună seamă îşi călcase pe suflet, şi nu i-o spusese. Însă de data aceasta, nu ştia dacă putea să mai tacă.

Prea îşi legase multe speranţe de Arthur Fletcher ca să nu îi dea curs rugăminţii. Şi apoi ajutîndu-l, înlesnea înfăptuirea visului său ascuns. Fiindcă, şi după atîtea cîte se întîmplaseră, tot mai credea în trăinicia dragostei lui, în putinţa de a ierta şi a da uitării deziluzia încercată, smulgînd-o pe Emily din cumplitul ei zbucium. Negreşit, trebuia să mai treacă un timp pînă s-o vadă acceptîndu-l pe Arthur, pentru că tot mai era răscolită de tragedia petrecută la Tenway. Sau poate însăşi prezenţa lui i-ar fi grăbit vindecarea ? ! Deoarece prea trăia izolată de la ivirea decesului. Din ziua fatală, nu le mai intrase nimeni în casă, şi nici ea nu ieşise decît la biserică, iar atunci, învăluită în crepuri cernite. Cu trăsura nu se plimbase decît o dată sau, cel mult, de două ori, şi numai însoţită de tată ; încît cu dreptate s-ar fi putut spune că

nici o văduvă nu respectase cu atîta stricteţe rigorile doliului de cînd fuseseră născocite de societate. Or cînd nu primea un vizitator şi o scotea cu arcanul pe stradă, cum o determina să admită un nou curtezan ? se întrebă domnul Wharton cu îngrijorare. Sau cum va îndrăzni măcar să-i sugereze ideea ? Şi cu toate acestea nu concepea să-i răspundă lui Arthur fără să-i precizeze sfîrşitul perioadei de doliu ori, cel puţin, data cînd ar putea să apară în Manchester Square.

— Am primit o scrisoare din partea junelui Fletcher, o anunţă pe Emily la vreo două zile, în timp ce luau masa de seară, împreună cu Everett.

— Se află în Herefordshire ? se interesă ea.

— Nu, e la Londra, şi probabil ocupat cu sesiunea parlamentară, urmase bătrînul. Avea să-mi transmită ceva, şi fiindcă nu prea ne întîlnim, a recurs la calea epistolară. Ar vrea să vină la noi, să te vadă.

— Încă nu, papà, scînci Emily.

— Zicea că poate cinează într-o zi cu noi, continuă tatăl neabătut.

— Asta da, se învioră fiica. Şi te rog chiar să-l chemi.

— Nu te-ar deranja ? îi zise observînd-o atent.

— Deloc. Aş mînca mai devreme şi m-aş retrage la mine, în cameră, se explică ea. Mi-ar părea bine să mai primeşti şi dumneata cîte un musafir, deoarece m-aş convinge că nu-ţi stau chiar atîta... în cale.

— În schimb, pe mine nu m-ar mulţumi, draga mea, îi ripostă domnul Wharton, dezamăgit de răspunsul primit. Şi nici pentru musafir nu ar fi o plăcere, ştiind că te afli în casă, dar îl eviţi.

— Pe cuvîntul meu, ar fi cazul să vezi un prieten atît de vechi ! interveni Everett.

La care Emily, îl măsură cu o privire speriată, apoi şi-o întoarse către bătrîn, şi începu să plîngă.

— Nici nu mai stărui, dacă te tulbură aşa mult, o linişti tatăl.

— Prima reîntîlnire cu lumea te stînjeneşte, o dăscăli fratele, iar dacă ai tăria s-o înfrunţi, pe urmă nu te mai supără chiar aşa rău.

— Papà, înţeleg intenţia lui Arthur, vorbi Emily cu voce scăzută. Şi n-am să-i uit niciodată mărinimia — lu-

cru pe care te-aș ruga să i-l spui. Dar încă nu mă simt în stare să dau ochii cu el.

Și tatăl nu mai încercă s-o convingă. Important era că sesizase ce urmărea Arthur, deși bine ar fi fost să mai îmbogățească mesajul prin cîteva vorbe care să-l consoleze pentru așteptarea la care îl condamnase.

Cu toate acestea, a doua zi îl căută la Westminster și, preț de un ceas, se plimbară prin holul central al Camerei, dezbătînd subiectul fără nici o reținere.

— Nu poate folosi nimănui această jertfă de sine, și cu atît mai puțin ei ! zise tînărul, cătrănit. Parcă ar fi o văduvă indiană, și cînd mă gîndesc pentru ce bărbat se autoflagelează ! Desigur, nu am căderea să vă impun vreo părere... sau poate nici s-o exprim...

— Ba deloc, îl încurajă domnul Wharton.

— Dar mi se pare că ar trebui s-o smulgeți cu forța din starea de acum. De ce nu pleacă pentru o vreme în Herefordshire ?

— Să mai treacă timp, Arthur, să mai treacă timp, mormăi bătrînul.

— Numai că viețile noastre zboară pe nesimțite ! oftă junele cu năduf.

— Dragă băiete, dacă ai vedea-o, ți-ai da seama cît de zadarnică e încercarea să o zorim... Mai are nevoie de timp — singurul care vindecă rănile.

CAPITOLUL XXVI

SFÎRȘITUL SESIUNII PARLAMENTARE

Ducele de St. Bungay trecea printr-o dureroasă decepție ca primul ministru. Fiindcă deși față de lady Glencora negase cu strășnicie rolul de Warwick [1] ce i-l atribuise la numirea soțului ei în fruntea guvernului, în sinea lui știa

[1] *Richard Neville, earl of Warwick* (1428—71), poreclit „făuritorul de regi", a jucat roluri decisive atît la înscăunarea regelui Edward al IV-lea, cît și la reinstalarea pe tron a lui Henric al VI-lea.

foarte bine cît de hotărîtor fusese umărul ce-l pusese la promovarea amicului, ca să merite ascultarea poveţelor pe care i le dăduse cu atîta stăruinţă şi competenţă în chestiunea Ordinului Jartierei. Sau dacă nu le urmase în temeiul gratitudinii pe care i-o datora, s-o fi făcut măcar din consideraţie pentru vîrsta sa venerabilă şi pentru experienţa ce-o adunase în decursul atîtor ani de activitate politică. Oare să fi uitat nerecunoscătorul prieten că pe vremea cînd el era un ţînc, dînsul participa la întrunirile Cabinetelor ? Ori pe cîţi dregători îndrumase în lunga sa carieră şi cu ce personalităţi avusese de a face ? Îl sfătuise pe unul ca Lordul John ; fusese primul care-l felicitase pe sir Robert Peel cînd acesta s-a declarat adeptul comerţului liber ; mai tîrziu pusese ţara la cale cu Marele Duce şi binecuvîntase cutezătoarele diatribe liberaliste rostite de Contele Grey atît în Camera Comunelor, cît şi în Camera Lorzilor. Iar poveţele sale fuseseră invariabil apreciate, deoarece nu le dăduse fără să-i fie cerute şi nici orişicui, ferindu-se a le irosi pe cine nu se dovedea vrednic de ele ori să cadă în excese. Totodată avusese de grijă să nu primeze cumva propriile preferinţe, ambiţiile personale ori să lase impresia că voia să-i domine pe cei care i le solicitau. Or cînd ştia toate acestea, şi îi vorbise cu atîta sinceritate, cu însufleţire şi o desăvîrşită cunoaştere a faptelor, normal că se aşteptase să fie cît de cît luat în seamă. Într-adevăr îl deranjase chiar în timpul discuţiei îndărătnicia discipolului, şi tocmai de aceea îi dăduse un avertisment drastic, etichetîndu-l drept un om cu idealuri donquijoteşti. Urmărise, deliberat, să-l supere, pentru că, altminteri, n-ar fi recurs la un calificativ aşa de brutal. Ca tocmai bine prietenul să nu se sinchisească de spusele sale, dovedindu-se, totuşi, un exaltat.

În primele ceasuri de la comunicarea penibilei hotărîri, bătrînul îşi munci mintea cu pedeapsa pe care să i-o administreze, oprindu-se la ideea de a-i retrage beneficiul poveţelor, sistînd orice consfătuire în doi. Ar fi existat şi varianta demisionării sale urgente sau cea a şicanării învăţăcelului, însă nu adoptase nici una, pentru că asemenea stratageme îi repudiaseră de cînd păşise în Agora politică. În schimb avea să-i servească o lecţie cu mult

mai corectă și, în același timp, mai usturătoare. Ca în oricare echipă de cîrmuire, și în sînul coaliției se creaseră nuclee interioare, în virtutea unor afinități și atașamente cu mult mai puternice decît cele care-i unesc, îndeobște, pe cei douăzeci sau treizeci de înalți demnitari, cîți formează guvernul. Or tocmai de această legătură afectivă și ideatică avea să-l lipsească o vreme pe înverșunatul discipol, pentru că s-ar fi cuvenit să-i urmeze poveței date în legătură cu decernarea Jartierei măcar pe motiv că veneau de la dînsul ! De îndată ce hotărî în ce chip să-l penalizeze, îl ocoli sistematic două,. trei zile, și cum în Camera Lorzilor trebuia să-i stea tot alături, își încetă comentariile privitoare la oratori, pe care obișnuia să i le sîsîie la ureche.

Deși nu pentru cine știe cît timp, fiindcă, de cum îi aplică sancțiunea, îl năpădiră aducerile aminte, silindu-l s-o îndulcească și, pînă la urmă, să o suspende. Iar dintre toate amintirile retrezite la viață, sărutarea dată Glencorei îl obsedase, răscolindu-i răspunderi morale de care nu se putea dezice. Femeia îi declarase că se număra printre foarte puținele ființe pe care le iubea cu adevărat — o mărturisire ce-i înduioșase bătrîna lui inimă. Apoi îl rugase să n-o părăsească, și-o liniștise nu doar printr-o simplă făgăduință, ci un legămînt pecetluit de un sărut. Evident pricepuse ce a îndemnat-o să-i ceară promisiunea că n-o va abandona. Martoră la zbuciumul permanent al ducelui, la zvîrcolirile provocate de unele bîrfe și de repulsia față de slujba pentru care nu se crezuse competent la început — ca în ultima perioadă s-o îndrăgească de-a binelea, robit de voluptatea puterii —, Glencora intrase la griji foarte mari și simțise nevoia de a reînnoi vechea lor alianță. Or, cunoscînd-o de atîta vreme, și nebănuindu-i această devoțiune pentru încercatul ei soț, bătrînul fusese impresionat, înțelegînd, pentru prima dată că, deși nu îl iubise pe duce, îl slujea cu tot sufletul. Și deci, merita s-o ajute, respectîndu-și făgăduința.

De asemeni își amintise că orice greșeală comisă de premier în funcția ce-o deținea, cădea și asupra persoanei care pusese umărul s-o primească. Și atunci cum putea să-l condamne și să-l evite cînd mai făcea cîte o boro-

boață ? N-aveau decît să se certe între ei rivalii pripășiți în echipă, de speța lui sir Orlando, Beeswax, Drummond sau alții. Dar nici într-un caz unul ca el, care crescuse la altă școală, ale cărei precepte or fi fost poate mai puțin îndrăznețe și mai îndelung răbdătoare, însă cu siguranță mai nobile. Iar la anii pe care îi număra, nu mai putea să le schimbe. Așa încît trebuia să-i rămînă fidel prietenului, indiferent dacă îl supăra ori avea să-i cînte numai în strună. Și de cum își limpezise aceste gînduri, începu din nou să-i sîsîie la ureche tot ce îl deranja în ditirambele oratorilor. În ziua cînd reveni la vechea și mult îndrăgita deprindere, cel înscris la cuvînt era lordul Fawn — vorbitor rutinat, liberal cu tradiție, însă neprimit în guvern, pe care îl făcea de două parale poate tocmai pe motivul acesta. Deci ascultîndu-i perdaful, bătrînul se plecă la urechea prietenului ca să-l încondeieze în șoaptă. Acesta nu reacționă la început pentru că sesizase radicala prefacere în comportarea bunului sfetnic și îl duruse teribil. De asemeni pricepuse și cauza, care nu era alta decît hotărîrea ce-o luase de unul singur și, mai ales, în dezarmonie cu îndrumările lui. De asta se ofuscase. Dar n-avea decît ! Toți prietenii îi întorceau spatele, lăsîndu-l fără un reazim. Dar ce putea face decît să reziste cum o da Domnul pînă cînd ceasornicul mare din Westminster îi va bate ora retragerii ? ! Însă Ducele de St. Bungay nu se lăsă dezarmat de indiferența amicului, continuînd să-i șoptească tot felul de znoave, pînă ce-i dizolvă rezistența.

— Are un dar nemaipomenit de a îndruga cuvinte lipsite de noimă, cu o demnitate de mîna a doua îi sîsîi cu ochii la orator.

— Omul e foarte cinstit, îi ripostă premierul bățos.

— O cinste doar aparentă și, pe deasupra, emanată din stupizenie, care nu are nimic de a face cu convingerile zămislite de-o minte ageră, îl desființă veteranul pe agresivul tribun. Și din momentul acela premierul își descreți fruntea, simțindu-se mai puțin oropsit.

Dar în vreme ce inimosul prieten îi trecuse cu vederea greșeala, lordul Drummond nu avea nici un gînd de iertare. Nu se lipsise de portofoliul ce-l deținea în echipa

de coaliție, însă legase mare prieteșug cu unii vrăjmași notorii ai guvernului și ai premierului, ca sir Orlando sau domnul Boffin, la care se tot plîngea de gafa mai-marelui său. Și nu pe furiș, ci în văzul celorlalți demnitari, pentru că nu făcea un mister din nemulțumirea ce-l măcina. Auzi cine să fie făcut Cavaler al ordinului Jartierei ? ! O momîie ca lordul Earlybird, lipsit de orice personalitate și bărbăție ! Care demnitar din Marea Britanie ar fi avut nenorocita idee de a irosi coșcogeamite titlu pe o cîrpă ca el ? Și nu o spunea din invidie — pretindea dînsul — deoarece existau pe puțin șase nobili în jur a căror alegere l-ar fi lăsat rece, interpretînd-o ca o ieșire demonstrativă a premierului, prin care voise a dovedi tuturor că e stăpîn pe poziție și nu împarte distincții pentru a-și cîștiga partizani. Numai că ducele nu îl selectase pe Earlybird în scopul acesta, ci din pură gogomănie, indignîndu-și colegii și obligîndu-i să reflecteze dacă mai puteau să accepte porunci de la un găgăuță. În afara defăimărilor pe la colțuri, răzvrătitul conservator nu făcuse alt pas, deoarece se aflau în pragul închiderii sesiunii. Dar ajunsese la definitiva concluzie că această stare de lucruri nu mai putea dăinui mult. Și pînă să treacă la alte măsuri, începu să-l evite pe șeful ierarhic, adresîndu-i cuvîntul pe sponci și numai în legătură cu departamentul coloniilor, pe care îl cîrmuia. De unde se răzleți zvonul că Drummond și primul ministru erau la cuțite. Rumoarea era îndelung comentată și cu nesaț, fiindcă, oricît ar părea de bizar, printr-o decizie atît de măruntă, ca decernarea unei distincții, Ducele de Omnium își atrăsese un val de antipatii, alimentat de proverbiala-i corectitudine de care multora li se făcuse lehamite. Prea voia să le scoată ochii cu excesul lui de virtute — îl bombăneau detractorii — și tot în scopul acesta îl smulsese și pe amărîtul de Earlybird din făgașul existenței lui șterse, obligîndu-l să-și treacă la coada numelui pompoasa inițială de C.O.J. [1] Cel dintîi care profită de climatul creat în jurul înaltului demnitar fusese, evident, Quintus Slide, care, într-un articol intitulat „Binefacerile premierului nostru", îl terfelise fără

[1] Cavaler al Ordinului Jartierei.

milă pe Earlybird, ca apoi să pretindă că nevisata-i alegere trebuia privită și judecată drept o tentativă a premierului de a contracara nedreptatea ce-o săvîrșise prin „hăituirea lui Ferdinand Lopez pînă îl împinsese la sinucidere". Ca de obicei, editorul recursese la termenul favorit — „hăituire" — după care ținuse să comunice obștei că primul ministru se certase cu toți colegii — sau, mă rog, aceștia se certaseră cu domnia sa —, amănunt pe care nu-l stabilise cu certitudine și nici nu-l interesa, preocupat fiind numai de gravele-i consecințe, de pe urma cărora suferea țara... În orice caz, Ducele de St. Bungay și lordul Drummond erau atît de scandalizați de conduita mai-marelui lor, încît nu-i mai adresau cuvîntul. Și astfel, primul ministru nu mai avea nici un sprijin, afară de acela oferit de aventurierul irlandez Phineas Finn.

Neavînd obiceiul să deschidă gazeta „The People's Banner", lordul Earlybird nu luase act de modul cum îl batjocorise Slide, continuînd să penduleze la fel de tihnit între Camera Lorzilor și reședința sa din apropierea metropolei. Pe cînd premierul citise ponegririle editorului pînă la ultima buche, și nu mai avea pic de liniște. Spre deosebire de alte dăți, nu se mai tînguise credinciosului mentor, fiindcă, după disensiunea ce existase între dînșii, nu i-ar fi convenit să-i repete afirmația gazetarului că nu își vorbeau. Și astfel păstrase doar pentru sine noile defăimări, care îl prigoneau cu atîta înverșunare, încît ajunsese la deplina convingere că acel duh al răului, cu numele Slide, venise pe lume cu menirea de a-i mînca zilele.

În sinea lui era conștient că dăduse greș, și se acuza zi și noapte. Cu alte cuvinte, istoria se repeta, fiindcă mai toate necazurile i se trăgeau de la felul cum se crampona de o idee, respingînd orice sfaturi pînă și-o vedea înfăptuită, ca abia după aceea să realizeze temeinicia îndrumărilor refuzate și să își muște mîinile că nu le-a urmat. Firește, nu-i cădea bine afirmația lui Slide că se pusese rău cu miniștrii, însă recunoscuse adevărul ce-l cuprindea și, vrînd, nevrînd, îi dăduse dreptate blestematului editor. Dealtfel, de cum expediase depeșa lordului Earlybird, anunțîndu-i decernarea faimosului ordin, își dăduse seama de gafa făcută. Și, pe loc, începuseră procesele de

conștiință. Oare ce se credea el, ca să încalce tradițiile ? Pe ce anume își întemeiase curajul ? Așa ceva ar fi putut face un Pitt [1], un Peel [2] sau un Palmerston [3], care deveniseră prim-miniștri doar în virtutea meritelor și faptelor proprii, sfidînd orice tentativă uzurpatoare. Pe cînd el fusese înscăunat numai datorită unei crize de guvernare, cînd nu se găsise un altul care să preia cîrma administrației. Or astfel stînd lucrurile, nu s-ar fi cuvenit să respecte tradițiile, acceptînd povețele unui sfetnic cu atîta experiență și așa devotat ca Ducele de St. Bungay ? Și pentru cine încălcase rigorile, lipsindu-se și de sfatul îndrumătorului ? Pentru un anonim care nu avea putere să susțină coaliția — sau oricare altă formație — și a cărui viață retrasă nu se împăca nici pe departe cu strălucirea unei distincții ca cea acordată ! Abia acum își privea drept în față îndărătnicia și aproape că detesta așa zisa-i corectitudine pe care o demonstrase.

— L-ai văzut pe lordul Earlybird încins cu magnifica panglică ? îl provocase Glencora.

— Nici nu-l prea știu cum arată la chip, mîrîise întunecat.

— Nu mă mir deloc, întrucît nimeni nu îl cunoaște, îl înțepase ducesa. Dar asta nu înseamnă că nu-ți datora o vizită — dacă ar fi avut un dram de recunoștință pentru ce ai făcut pentru el. Fiindcă, din ce mi-a ajuns la urechi, ai jertfit însăși coaliția, ca să-l împodobești cu titlul de Cavaler.

— Nu mi-am făcut decît datoria pe cît m-am priceput eu mai bine, protestase aproape sălbatec, și este oribil să-mi arunci în obraz fiecare greșeală...

— Plantagenet ! exclamase ea consternată.

— Mă scoți din minți cînd văd cum le iei parte altora și lovești în mine...

---

[1] *Sir William Pitt* senior ; conte de Chatham (1708—1778) ; lider al partidului liberal ; de multe ori ministru și prim-ministru.

[2] *Sir Robert Peel* (1788—1850) ; de două ori prim-ministru ; a susținut politica liberului schimb și a înfăptuit numeroase reforme cu caracter liberal.

[3] *Henry John Temple Palmerston*, viconte ; (1784—1865) ; de două ori prim-ministru ; promotor al intereselor coloniale britanice

— Cum adică lovesc în tine ? îngăimase ducesa. Doar nu am spus mare lucru, se apără, făcînd pe nevinovata, deşi în sinea ei se căia cum nu se mai poate că recursese la săgeţile de altă dată, fără să bănuiască în ce rană adîncă se înfig. Dacă te supăr cu vorbele mele, urmase şi mai spăsită, de aci înainte am să-mi ţin gura.

— În orice caz, nu mai îmi repeta ce îndrugă gazetarul acela în ziar.

— Nici nu ar trebui să-i iei în seamă, Plantagenet, îl îndemnase cu rîvnă, ori să mai deschizi gazeta pe care o scoate.

— Adică să-mi fie teamă de a citi părerile unor oameni ? se cătrănise din nou premierul. Aşa ceva nu se va întîmpla niciodată ! Însă nu e nevoie să mi le repeţi şi tu — mai ales că nu corespund adevărului. Glencora îl ascultase descumpănită, necunoscînd articolul la care se referea, pentru că, altminteri, nu i-ar fi amintit acuzaţia editorului. Nu m-am certat cu nici un coleg, urmase el pe acelaşi ton ulcerat. Iar dacă unul ca Drummond se simte nedreptăţit, să-i cer iertare în genunchi ? Povestea cu Earlybird mi-a lăsat un gust îngrozitor de amar, fiindcă mi-a demonstrat micimea şi răutatea oamenilor, în genere. Mi-a readus în minte felul cum se torturau urşii în anii copilăriei mele şi delectarea fără de margini a privitorilor. Ursul era legat de un stîlp, şi muşcat de cîini, pe care spectatorii îi aţîţau, ca să-i asmută asupra jivinei lipsită de apărare. Ei bine, semenii mei se distrează şi astăzi la fel, cu deosebirea că, în locul animalului priponit, au un om.

— N-am să mai întărît cîinii, îţi jur !, făgăduise ducesa, venindu-i aproape şi cuibărindu-se în braţele lui.

Într-adevăr, atitudinea lui fusese donquijotească se mustra premierul, repetînd cu atîta stăruinţă cuvintele Ducelui de St. Bungay, încît începuse a se teme să nu le rostească şi de faţă cu alţii. Deşi imputările nu mai slujeau la nimic, din moment ce dispoziţia lui fusese îndeplinită. Şi totuşi, nu îşi ierta faptul că numai o dată avusese prilejul să confere ordinul Jartierei, şi tocmai bine îl irosise pe unul ca Earlybird. Sau că unica-i hotărîre independentă, luată ca prim-ministru — cum o socotea în mod eronat — se dovedise o gafă monumentală.

În această stare de spirit își continuă activitatea pînă în prima jumătate a lunii august, întrucît sesiunea parlamentară se încheie abia pe data de unsprezece. Prelungirea lucrărilor stîrnise un curent de nemulțumiri, mulți deputați considerîndu-se victimile cîrmuitorilor, care, deși le făgăduiseră din iunie o sesiune mai scurtă, îi ținuiseră atîta vreme în metropolă ! Ceea ce dovedea rea voință și nepricepere. Iar vinovații nepermisei lor sechestrări erau premierul și domnul Monk, ministrul finanțelor. Nu ne propunem a-i apăra, decretînd că amînarea nu putea fi scurtată. Dar e penibil pentru șeful guvernului să dijmuiască elanul subordonaților, silindu-i să renunțe la treburile ce-i pasionează, ca să plece în vacanță. Negreșit că există și prim-miniștri care pun piciorul în prag atunci cînd tergiversarea nu este justificată, așa cum există și subalterni care, profitînd de slăbiciunea conducătorului, își fac de lucru după bunul lor plac. Poate în această categorie din urmă se încadra și sărmanul duce, împreună cu domnul Monk — deși răzvrătiții îi condamnau de parcă îi reținuseră în capitală dintr-un simplu capriciu, și nimic altceva. Bineînțeles că după ce s-au săturat de mîrîit și de bodogăneli, și-au luat tălpășița. Însă ecoul nemulțumirilor a mai stăruit și după ce se făcuseră nevăzuți.

— Ei, cu ce părere ai rămas la sfîrșitul activității ? îl chestionă premierul pe ministrul său de finanțe, afectînd o umoare senină și veselă.

— După umila-mi părere, țara este foarte prosperă, îi replică domnul Monk fără șovăire. Personal, nu îmi amintesc o epocă în care comerțul englez să fi fost mai înfloritor.

— Aa, da, în această privință îți dau dreptate, concedă mai-marele său. Este un cîștig pentru Anglia, care s-ar cuveni să ne mulțumească și pe noi, cred.

— Pe mine, unul, mă satisface, declară subalternul.

— Și pe mine, într-un fel, i se ralie primul ministru. Dar ia spune-mi, dacă ai fi încălțat cu niște ghete care te strîng de simți cîte un junghi în inimă la fiece pas, te-ar mai putea bucura vestea că plata agricultorilor s-a ridicat cu șase penny pe săptămînă ?

— Ca să mă bucur, m-aș descălța mai întîi, răspunse ministrul cu tîlc.

— Așa mă gîndeam să fac și eu, zise ducele, ca să simt bucuria prosperității de care vorbeai. Atîta doar că nu te poți descălța cînd în jurul tău se mai află și alții. Ori cînd mai ai de făcut un drum pentru care nici o gheată din lume nu e mai nimerită ca nenorocitele de-ți înjunghie inima...

— Oricum, le vom arunca din picioare peste foarte scurt timp, vorbi domnul Monk referindu-se la apropiata vacanță.

— Și cînd ne lipsim de chinul lor pentru totdeauna ? îl întrebă premierul tot în parabolă. Ca imediat să adauge : Lăsînd gluma deoparte, cred că va trebui să le suportăm, dacă țara ne-o cere.

— Bineînțeles, Excelență, încuviință interlocutorul.

— Iar dumneata și cu mine sîntem și de părere că le-am purta cu folos, nu-i așa ? Oare alții gîndesc contrariul ?

— Pînă în clipa de față, nu am constatat-o, îl informă subalternul. Doar se știe că am întrunit majoritatea parlamentară în toate chestiunile sugerate.

— Deși nu o majoritate covîrșitoare, observă premierul. Mă întreb ce atitudine va adopta Camera Comunelor față de amendamentele aduse la legea privitoare la falimente ?

Legislația la care se referise nu fusese inițiată de prezenta administrație, dar o luase în dezbatere mai întîi în Camera Comunelor și apoi în Camera lorzilor, unde miniștrii îi aduseseră unele îmbunătățiri, după care i-o încredințaseră bătrînului Monk, sub a cărui oblăduire urma să fie rediscutată ca o măsură dorită de coaliție. Și, pentru ca cititorul să își dea seama de importanța ce i se acorda, trebuie spus că și datorită ei se prelungise sesiunea parlamentară.

— Grogram susține că vor fi acceptate amendamentele, îl anunță domnul Monk.

— Și dacă se va întîmpla altfel ? îl încolți premierul.

— Atunci Camera Lorzilor va trebui să se împace cu rezistența întîlnită.

Iar noi o să fim învinși, se întunecă marele demnitar.

— Se înțelege, confirmă celălalt.

— Și asta numai fiindcă o vor deputații din Camera Comunelor. Din ce mi-a ajuns la urechi, s-ar părea că sir Timothy Beeswax are de gînd să respingă amendamentele.

— Cum vine asta ? Sir Timothy de o parte, iar sir Gregory de alta ? se miră ministrul finanțelor.

— Așa mi-a șoptit lordul Ramsden, îi confie ducele. Și dacă va fi precum m-a prevenit lordul, de noi ce se alege ? conchise abătut.

Nici într-un caz n-o să fim detronați tocmai în luna august, zîmbi domnul Monk optimist.

La 8 august, cînd se luară în dezbatere amendamentele propuse în Camera lorzilor, se adeveri întru totul avertismentul primit de șeful guvernului. Cu o gravitate extremă, sir Gregory Grogram se declară în favoarea lor, știind foarte bine că fuseseră plăsmuite de tartorul său ierarhic — lordul cancelar [1] — care îl și informase, dealtminteri, că voia să le vadă legiferate. Așa că sir Gregory Grogram le susținu cu o rîvnă nedrămuită, din care se putea desprinde nu doar dorința de a nu dezminți așteptările mai marelui său, dar și intima sa convingere că ideile pe care le apăra cu atîta zel erau în pericol de a fi atacate. Lucru ce s-a întîmplat de îndată ce și-a încheiat pledoaria și s-a ridicat la cuvînt sir Timothy Beeswax. Magistrat de profesie, sir Timothy se credea și un avocat de mare talent, plus o capacitate politică. Drept care, trată chestiunea îndelung și pe toate fețele. La început arătă că măsura pusă în dezbatere nu angrena interese partinice, întrucît debutase ca un proiect de lege parlamentar. Datorită naturii sale, fusese bine primită de actualul guvern, și chiar dînsul avusese onoarea s-o sprijine pînă să treacă prin Camera lorzilor. Dar acolo suferise radicale modificări, din grija prea distinsului său amic, lordul cancelar, cu ale cărui idei nu putea fi de acord. În continuarea oratiei, sir Timothy îl făcu harcea-parcea pe „distinsul amic", lordul cancelar, ca pe urmă să descrie în termeni și mai brutali „judecata întortocheată" a prea onorabilului și mult instruitului său prieten, sir Gregory Grogram, procurorul general al guvernului. Iar după ce îl des-

[1] Președinte al Camerei lorzilor, al Curții de Apel ; membru al Cabinetului și păstrător al marelui sigiliu.

ființă și pe acesta, azvîrli cîteva aluzii usturătoare la adresa premierului, reproșîndu-i atitudinea mai mult decît rezervată față de subordonați.

Se vedea că discursul fusese ticluit dinainte în scopul de a submina coaliția, deși vorbitorul se număra printre demnitarii care o alcătuiau. Și tocmai de aceea produse mirare, pentru că rareori se iveau neînțelegeri în sînul unui guvern. Dar cu toată surprinderea sălii, vehementa împotrivire a conservatorului se soldă cu succes, amendamentele sugerate în Camera lorzilor fiind respinse la vot cu o majoritate considerabilă.

— Și acuma ce se întîmplă cu noi ? își arătă premierul neliniștea în fața Ducelui de St. Bungay.

— Doar n-o să demisionăm în luna august, îi răspunse bătrînul întocmai ca domnul Monk. Va trebui să avem răbdare pînă la toamnă, ca să vedem în ce atmosferă se va deschide viitoarea sesiune parlamentară. Iar între timp, să chibzuim serios dacă nu e cazul să-i impunem demisionarea acestui sir Timothy nărăvaș.

La cîteva zile de la belicoasa lui intervenție, se încheie activitatea parlamentară, și cei mai răbdători deputați, rămași pe poziție pînă la ultima întrunire, părăsiră Londra cu viteza trenurilor în care s-au aruncat.

CAPITOLUL XXVII

ȘI EMILY PĂRĂSEȘTE METROPOLA

Una din trăsăturile definitorii ale Ducesei de Omnium — pe care prietenii buni i-o treceau cu vederea, însă dușmanii nu osteneau să i-o pună în lumină — era lipsa de tact. Cînd o măcina un necaz, își vărsa nervii pe cine nu trebuia, iar cînd voia să facă un bine, își atrăgea neplăceri. Așa cum i se întîmplă și înaintea plecării în vacanță.

— Ai avea ceva împotrivă s-o poftesc la Matching pe doamna Lopez ? își întrebă soțul după închiderea Parla-

mentului. O să fim numai noi, plus cîţiva invitaţi, adăugase cu grijă, ca să nu-l sperie cu propunerea.

Numai că simpla rostire a numelui de Lopez îl făcea să tresară pe duce, şi tot ce-i amintea de blestemata-i făptură îl umplea de fiori. Glencora îi cunoştea această meteahnă, şi normal ar fi fost să evite orice discuţie care i-o răscolea. Dar cu proverbiala ei lipsă de tact, procedă pe de-a-ndoaselea.

— Nici nu poate fi vorba de aşa ceva, îi răspunse Plantagenet îmbătoşîndu-se iritat.

— Şi de ce nu poate fi vorba ? insistă ea.

— Pentru o mie de motive, pe care nu mă apuc să ţi le înşir, se enervă ducele şi mai tare. Aşa încît este inutil să mai stărui.

— Mă rog, nu mai spun un cuvînt, se execută ea cu jumătate de glas. Deşi dacă i-ai cunoaşte idila, ai fi realmente mişcat...

— Vrei să spui, cumva, că are un curtezan ? o întrebă el înmărmurit.

— Îhm ! îi confirmă ducesa misterioasă.

— Cum o fi cu putinţă una ca asta, cînd abia i-a murit bărbatul, şi încă atît de îngrozitor ? ! se minună ducele indignat. Şi dacă-i în stare de aşa ceva, să n-o mai văd pe această femeie vreodată !

— Nu te pripi, Plantagenet, căută ea s-o dreagă. Vorbeşti cu mînie fiindcă nu ştii povestea...

— Nici nu vreau s-o aud, îi curmă vorba pe un ton categoric.

— Bărbatul care-o iubeşte şi vrea s-o ia de soţie, o cunoştea cu mult înaintea sinucigaşului, şi o ceruse de nu ştiu cîte ori în căsătorie. E un tînăr de toată isprava, pe care l-ai şi întîlnit...

— Iartă-mă, dar nu mai pot să ascult, o întrerupse iar ducele, părăsind încăperea în care-l asediase.

Şi astfel Glencora se văzu obligată să abandoneze proiectul de a pofti-o pe Emily la domeniul Matching, regretînd împotrivirea brutală a ducelui, dar nebănuind că ar fi putut s-o aştepte şi alta — mai delicată, însă la fel de fermă — din partea celei pe care ar fi dorit s-o invite. Oricum, nu renunţă la ideea de a şi-o apropia pe văduva lui Lopez, arătîndu-i prietenie. În primul rînd, din sentimentul vino-

văţiei faţă de răposatul ei soţ, apoi dintr-o simpatie reală pentru această femeie, pe care o cunoscuse în treacăt şi, în cele din urmă, fiindcă voia să-l cîştige pe Arthur Fletcher. Pentru toate aceste temeiuri, pe data de cincisprezece august — adică în ajunul plecării la Matching — se înfiinţă în Manchester Square, lăsîndu-şi cartea de vizită şi cîteva rînduri. În drum către locuinţa bătrînului Wharton trecu printr-o Londră pustie. Pe străzile din West-End nu se vedea ţipenie de om. Pînă şi nelipsiţii măturători ai trotuarelor se făcuseră nevăzuţi. Casele arătau părăsite. La fel şi clădirile administrative, în care mai rămăsese doar cîte un funcţionar oropsit ce-şi căuta consolare în romanele poliţiste, citite în faţa mesei de lucru. Şi birjele parcă intraseră în pămînt, dovadă că vizitiii plecaseră cu duiumul pe litoral, ori poate îşi odihneau mădularele, uitînd să mai iasă din aşternuturi. Magazinele continuau să fie deschise, însă negustorii înstăriţi o zbughiseră în Elveţia sau la vilele lor de pe malul mării. Turiştii se împărţiseră în două tabere : adepţii Agenţiei Cook şi cei care le făceau în ciudă — primii apelînd la serviciile cunoscutei firme străine, ceilalţi folosind numai mijloacele autohtone, atît din raţiuni patriotice, dar şi pentru a combate specula sucursalelor Cook.

Golit de vacarmul vieţii obişnuite, oraşul era dezolant. Totuşi, marea Ducesă de Omnium îşi văzu de treaba pe care şi-o propusese, la fel cum şi ducele continua să meargă la preşedinţia consiliului de miniştri, unde se fofila, prin intrările dosnice, în fiecare dimineaţă, la orele unsprezece, şi lucra doar cu secretarul particular. Bietul Warburton ardea de nerăbdare s-o şteargă la vînătoarea de potîrnichi. Dar mai degrabă şi-ar fi dat duhul, decît să-i fi strecurat superiorului vreo aluzie în sensul acesta.

Ajunsă în Manchester Square, Glencora nu-i ceru majordomului s-o anunţe stăpînei, ci numai să-i înmîneze cartea de vizită şi răvaşul cu cele cîteva rînduri în care-i spunea că nu concepuse să părăsească metropola fără să-i dea un mic semn de viaţă. Nu voise s-o deranjeze, şi tocmai de aceea se mulţumise a-i lăsa un mesaj, sperînd că avea s-o găsească mai refăcută ca sănătate. De asemeni nădăjduia că, la reîntoarcerea din vacanţă, va putea s-o re-

întîlnească, pentru a reînnoi vechea lor cunoștință. Cuprinsul biletului era pe cît de simplu pe atît de prietenos. Ca dealtfel și gestul Glencorei care venise pînă la ușa lui Emily doar ca să-i transmită gînduri de bine. Această dovadă de modestie n-ar fi mirat-o pe văduva lui Lopez în cazul cînd mesagera ar fi fost doar consoarta unui umil funcționar la departamentul finanțelor, cu numele Palliser, necum coșcogeamite Ducesă de Omnium, iar pe deasupra soția primului-ministru al Angliei. Și încă ceva. Dintre toate femeile cunoscute, era singura care-o cinstise cu apariția ei de la moartea nefericitului Ferdinand. E drept că pe mătușa Harriet Roby refuzase s-o vadă, cum procedase și cu lady Eustace mai pe urmă. Însă pe mama lui Arthur ar fi primit-o cu bucurie, de pildă, dacă, în loc să-i trimită salutări afectuoase prin domnul Wharton — cu care se întîlnise în oraș — ar fi binevoit să-i facă o vizită. Însă probabil devenise indezirabilă și, la gîndul acesta, se împăcase cu viața de claustrare pe care-o ducea. Pe măsură ce se scurgea timpul, i se părea că niciodată nu va mai fi în stare să dea ochii cu lumea. Dar asta nu însemna că nu prețuise biletul ducesei și nu-i purta recunoștință pentru mărinimia ce o arătase.

— Nu-l socotesc doar un gest de amabilitate, papà, îi mărturisi tatălui, ci și de bunăvoință.

— O fi, bombănise bătrînul. Însă există oameni de a căror bunăvoință nu am nevoie.

— Bineînțeles, încuviință ea, și în această categorie am inclus-o pe detestabila Lizzie Eustace. Pe cînd ducesa e de altă factură, întocmai ca mărturia pe care mi-a dat-o, și al cărei substrat l-am și deslușit. În sinea ei recunoaște că i-a făcut un deserviciu lui Ferdinand, și vrea să-l repare.

— Cînd ai să ieși din izolarea de acum — ceea ce sper să se întîmple cît mai curînd — te vei simți mult mai bine cu vechii prieteni decît cu o Ducesă de Omnium, o preveni tatăl.

— Nu vreau să mai văd pe nimeni, papà, rosti Emily. Și se așternu pe boceală.

— Ba va trebui să revii printre oameni, stărui domnul Wharton. Abia te așteaptă prietenii, rudele... Și cu aceștia se cuvine să faci începutul.

— Doar nu ţi-oi fi închipuind că vreau să mă duc la Ducesa de Omnium ?! îngînă Emily plîngînd cu suspine.

— Las-o pe ea deoparte, şi reţine că vreau foarte mult să mergi undeva. Fiindcă nu-ţi face bine să te izolezi între pereţii casei la infinit. Şi te-aş acuza de rea voinţă sau, cel puţin, încăpăţînare, de ai continua să trăieşti în singurătate.

— Şi unde să merg ? îi zise ea printre lacrimi.

— La moşia Wharton, de pildă, îi răspunse bătrînul. Acolo socot că ţi-ar prinde bine să evadezi deocamdată.

— Iar eu te-aş ruga să mă laşi aici, continuă deznădăjduită, şi să pleci numai dumneata. La anul, îţi promit să te însoţesc — dacă voi mai fi invitată.

— Pînă atunci, poate nici nu mai sînt în viaţă ! oftă părintele cu tristeţe.

— Nu spune asta, papà, fiindcă nimeni nu ştie cînd va muri, îl implorà Emily.

— Oricum, nu mă duc fără tine, urmă bătrînul, şi de la gîndul acesta nu mă întorci. Cum îţi imaginezi că te-aş lăsa singură, în pustietatea de aici, două luni încheiate ? N-o să merg nicăieri, ci vom sta amîndoi în metropolă.

Aceeaşi renunţare nu ar fi presupus nici un sacrificiu în anii trecuţi, cînd bătrînul îşi oferea alte plăceri. Însă de la decesul ginerelui, renunţase la toate, trăind numai în umbra odraslei. La biroul de avocatură nu se mai eterniza, cum avea obiceiul, iar pe la club nu mai trecuse o dată, ci venea cît mai devreme la Emily, o ţinea de vorbă cîte un ceas înaintea cinei, apoi mîncau împreună, şi din nou şedeau la şuetă pînă se duceau la culcare. Cu atîta sfinţenie respecta programul acesta, de parcă l-ar fi privit ca o terapie menită să-i lecuiască nefericita copilă, smulgînd-o din apatia în care căzuse. În zadar îl rugase Emily să meargă la club, ca să cineze cu vechile cunoştinţe ori să mai joace o partidă de whist. De fiecare dată îi dăduse acelaşi răspuns : nu-i mai plăcea jocul de cărţi şi îl agasau mutrele de acolo. Evident, acestea erau doar pretexte, cum le suspectase şi ea de la bun început, ca într-una din zile, să-l ia gura pe dinainte şi să-i confirme din plin bănuielile : „Nu mă mai îmboldi, fata mea, că tot nu mă duc. Prea îţi petreci singură dimineţile, ca să te las şi după-amiaza la

fel". Mărturisirea lui o mișcase pe Emily, fiindcă, deși îl știa devotat ca părinte, nu îl crezuse în stare de asemenea jertfe. Iar cînd îl văzu hotărît să renunțe și la vacanță, numai ca să n-o părăsească, ar fi vrut să cedeze pe loc. Însă din nou îi veni în minte primejdia revederii lui Arthur, și cabră, biruită de teamă.

Cine-i putea garanta că nu avea să-l reîntîlnească atîta vreme cît ședea la fratele său, în Longbarns, de unde zbura, cînd nici nu visai, la moșia unchiului ei ? Ori exista vreo modalitate să-l împiedice de a veni la conacul Wharton ? Pe moment se simți ispitită să-i pună această întrebare părintelui, însă pînă la urmă, nu îndrăzni. Și de fapt la ce ar fi slujit ? Putea să-i divulge motivul pentru care îl ocolea ? Să-i spună că îl iubește mai presus de orice făptură, și tocmai de aceea își impunea să nu-l vadă ? De ar fi fost cu putință să șteargă, cu un burete, ordalia prin care trecuse în ultimii ani, să arunce îmbrăcămintea cernită odată cu zăbranicul ce-i îndoliase și cugetul, nu ar fi existat fericire mai mare decît să-i arate dragostea ce i-o poartă. Dar cum nu-i ședea în putere să aducă cea mai mică prefacere în realitățile existente, se rușina de sentimentul nutrit, socotindu-l necuviincios. Așa cum eticheta și eventualele duioșii din partea lui Arthur. De unde nu de mult îl lăsase s-o îmbrățișeze — saturată de brutalizările soțului, de șirul decepțiilor la care o condamnase și de josniciile ce tindeau s-o tîrască în abisul propriei decăderi — acum se scutura îngrozită și la gîndul unei strîngeri de mînă, încredințată că nici o pravilă de pe lume nu-i mai îngăduia să iubească ori să fie iubită. După cele întîmplate, nu mai avea dreptul decît la rochia și vălul de doliu, pentru că lanțul nenorocirilor pornise de la încăpățînarea ei. Și nu putea să-și răscumpere vina față de toți cîți greșise, înfruptîndu-se din bucuriile vieții. Ci dîndu-le la o parte și sorbind din cupa durerii pînă la ultima picătură.

Stăpînită de aceste convingeri, nu capitulă nici atunci înaintea domnului Wharton, dizolvîndu-i proiectul călătoriei nu atît cu ajutorul cuvintelor, cît al privirilor rugătoare. Ca la vreo două zile, bătrînul să-i vină cu alt argument sau, mai exact, cu o depeșă primită din Herefordshire, care schimba radical fața lucrurilor, obligîndu-l măcar pe dînsul să purceadă fără întîrziere într-acolo. Și iată de ce.

Așa cum s-a mai arătat undeva, în volumele precedente, sir Alured urma să fie moștenit de un nepot detestat. Și detestat nu doar de dînsul, ci de toate rudele, fiind un beţiv notoriu și o pramatie fără egal. Dar pe cînd restul neamurilor scăpaseră de lichea, interzicîndu-i să le mai intre în casă, sir Alured trăia cu coşmarul că, după ce închidea ochii, familia lui rămînea pe drumuri, fiindcă averea încăpea pe mîinile ticălosului. Încercase cîndva să-l îndepărteze, reclamîndu-l justiției și cerînd să-i facă dreptate. Însă după ce bătuse un an treptele tribunalului și cheltuise o droaie de bani, nu obţinuse nimic. Iar de atunci se lăsase în voia destinului, renunţînd la orice speranţă de bine, știind că nepotul se bucura de o sănătate robustă și de grațiile zeiței Fortuna. O bucată de vreme nu mai auzise de el ; apoi aflase, pe căi ocolite, că s-a însurat cu o femeie de cea mai joasă condiție, culeasă, pare-se, de pe stradă, iar acum se trezise cu vestea că pușlamaua pierise într-o ascensiune alpină. Episodul se petrecuse în Elveţia și, din amănuntele recoltate ulterior, reieșea că decesul se datorase nu atît eforturilor ascensionale, cît mai ales băuturii ce-o consumase în timpul excursiei. Dar indiferent de cauza morții, detestatul moștenitor nu mai exista și nu lăsase nici un urmaș.

De bună seamă, știrea primită îl interesa pe bătrînul Wharton poate în aceeași măsură ca și pe vărul ce se grăbise să i-o aducă la cunoștință, deoarece, în urma accidentului survenit, tînărul Everett devenise moștenitor. Dar acesta lipsea din metropolă, fiind plecat într-o croazieră, în direcţii necunoscute, iar părintele nu putea să-i anunţe evenimentul decît la un oficiu secundar al poștei maritime, de unde putea să-i parvină într-o lună sau poate nicicînd. Or, astfel stînd lucrurile, singurul fericit de neașteptata întorsătură era deocamdată sir Alured, care își văzuse împlinit visul de a-și lăsa avuțiile și rangul nobiliar unui suflet pe care să-l îndrăgească. Sau, cel puţin, să-l respecte. Necum unei secături ca nepotul ce răposase. Pe Everett îl plăcuse dintotdeauna, și chiar de vădise într-un timp anumite năravuri care-l neliniștiseră ca și pe propriul său tată, acum, cînd devenea titularul moșiei și coșcogeamite baronet, se puteau lecui — sau chiar transforma în virtuți. Fi-

încă ce putea fi mai decorativ pentru stăpînul conacului Wharton și al unei jumătăți din averea părintelui său decît oroarea pentru oricare meserie, plus năzuința de a pătrunde în Parlament ?

În scrisoarea trimisă la Londra, sir Alured își arăta dorința ca Everett să fie cît mai degrabă înștiințat de schimbarea produsă, pentru a se înfățișa la viitoarea sa proprietate, rugîndu-l pe domnul Wharton să-i suplinească eventuala întîrziere prin imediata venire în Herefordshire. Natural, însoțit de Emily, care într-o împrejurare ca cea creată, trebuia negreșit să fie alături de rude. Aceeași idee apărea și în depeșele primite de Emily din partea verișoarei Mary și a doamnei Wharton, care, prin conținutul și amploarea lor, prelungeau pînă în depărtata metropolă ecoul puternicelor emoții trăite. Doar un eveniment ca dispariția nemernicului ce le întunecase atîția ani viața putea s-o determine pe una ca lady Wharton să umple pagini întregi ori să trădeze tulburarea fără precedent a familiei. Din relatările așternute reieșea că nu-și mai găseau liniștea pînă ce nu-l prezentau pe noul stăpîn arendașilor și nu îi dădeau în primire ogoarele, iar în așteptarea lui, gazda îi pregătea unul din dormitoarele cele mai somptuoase, pe care Everett — după cum a dedus Emily — nu avusese cinstea să-l mai ocupe.

Zeci de îmbunătățiri și prefaceri erau sugerate în epistole și urmau să primească dezlegarea viitorului proprietar. Căci de unde pînă mai ieri ar fi fost de neconceput să se întreprindă ceva, de acum înainte se puteau face sumedenii de lucruri folositoare, precum vînzarea unei bucăți de teren și cumpărarea alteia în loc: tăierea unor copaci și plantarea unor specii mai bune ; construirea unor clădiri și repararea celor deteriorate — toate prevăzute de baronet și menite să primenească nu doar înfățișarea domeniului, ci însăși viața pe care o dusese. Fiindcă una era să îngrijească de o proprietate ce avea să treacă în stăpînirea unui suflet iubit, și alta să știe că de silințele sale va profita un dușman pe care trebuia să îl țină la cît mai mare distanță. Și, ca să treacă la înfăptuirile pe care și le dorea, avea nevoie numai de îndrumările vărului din metropolă și de bunăvoința nepotului.

Vestea ce zguduise din temelii existența celor din Herefordshire produse oarecare agitație și în casa din Manchester Square. Pe domnul Wharton nu-l afectase direct, întrucît, fiind cam de aceeași vîrstă cu baronetul, nu se gîndise o secundă la dreptul său de succesiune. În schimb reflectă la avantajele ce-i reveneau fiului său, și se bucura pentru el. Dealtfel, se cuvine arătat că acum se înțelegea foarte bine cu Everett, convins că prăpastia ce-i separase cîndva fusese săpată și întreținută de ginere.

— Va trebui să plecăm de îndată, îi declarase lui Emily, absorbit de interesul feciorului și parcă uitînd de suferințele fetei.

— Ba cred că Everett este cel chemat să te însoțească, se codise ea ca întotdeauna.

— Dumnezeu știe pe unde o fi ! exclamase bătrînul îngrijorat. Așa că am obligația să îl suplinesc, și presupun că, într-o asemenea situație, vei binevoi să mă însoțești.

— „Voi binevoi ?“ îngînase ea derutată. Ce fel de vorbe sînt astea, papà ?

— Știi foarte bine că nu mă pot duce doar eu, îi răspunsese, ocolind explicația. Și apoi cum te-aș lăsa singură acasă ?

— Foarte bine, papà.

— Nu. Așa ceva este cu neputință, se opuse părintele. Într-o împrejurare ca cea de acum, se impune să fim împreună. Absența ta i-ar indispune pe toți. Și cu deosebire pe lady Wharton, care ți-a trimis o scrisoare atît de frumoasă. Or, față de gestul ei, ar fi o jignire să nu te duci. Și am datoria să te previn că, prin această purtare, îți vei pierde afecțiunea celor apropiați.

Morala domnului Wharton nu se încheiase aici și fusese lipsită de obișnuitele duioșii, în locul lor apărînd argumente mai aspre și tonul imperativ, la care părintele recurgea pentru prima dată de la moartea năpraznică a ginerelui, impresionînd-o pe Emily și smulgîndu-i, pînă în cele din urmă, acordul. Întrucît la mai puțin de douăzeci și patru de ore de la primirea depeșelor din Herefordshire, bătrînul mai bătu o telegramă vărului său — după altele expediate mai înainte — pentru a-i aduce la cunoștință că sosea împreună cu fiica.

Timp de două zile, cît au durat pregătirile în vederea călătoriei, Emily se simțise strivită de o tristețe ucigătoare. Pentru prima dată își umplea cufărul cu straie cernite, și tot pentru întîia oară se vedea obligată să le îmbrace nu doar în fața tatălui ei și a lui Everett. Pînă atunci fusese scutită de stînjeneala pe care-o produce ținuta de doliu, cît și de încercările bietelor văduve de a mai îndulci aspectul deprimant. Pe cînd acum trebuia negreșit să recurgă la unele compromisuri, ca de pildă înlocuirea panglicilor negre și lungi, ce-i fluturaseră de-a lungul obrajilor și a brațelor în ultimele cinci luni, cu altele mai puțin hidoase. Dar și cu ameliorarea pe care încerca s-o aducă, ce impresie avea să-i producă lui Arthur ? Fiindcă desigur îl va vedea. Doar nu putea să-și închipuie că sir Alured va încuia ușa vizitatorilor, numai pentru a-i respecta doliul. Sau că nu va veni la dînsul tot clanul Fletcher, mînat de împrejurarea cu totul deosebită ce o trăiau. Și atunci, cum avea să-l privească pe Arthur? Sau ce atitudine se cuvenea să adopte dacă îi vorbea drăgăstos? Va reuși oare lucrul cel mai anevoios pentru orice femeie anume, să-l mintă pe omul iubit? Prin vorbă, poate că da. Însă nu și prin felul de a fi. Căci aidoma oricărei îndrăgostite, tresărea, cuprinsă de freamăt, la simpla lui apariție ; simțea nevoia de a-l atinge, de a-i sta în preajmă, de a-l sorbi din ochi. Or aceste porniri se reflectau în fiecare mișcare a trupului, cît și în expresia feței, și nu se simțea în stare să le pareze. Prea era covîrșită de dragoste și admirație ca să nu îl privească pierdută ori să nu îl asculte extaziată, își repeta cu crescîndă neliniște. Fiindcă, pe cît îl iubea de mult, pe tot atîta ținea să nu se trădeze nici măcar printr-o uitătură sau un gest cît de neînsemnat, încredințată că, după impardonabila ei greșeală și dezastrul ce-o încununase, s-ar fi făcut de ocară să își divulge adevăratele sentimente.

În după-amiaza cînd isprăvise bagajele și anticipa cîteva ceasuri de reculegere înaintea plecării de a doua zi, se pomeni în vălmășagul unei furtuni, stîrnită de ivirea lui Everett. Fericitul moștenitor aflase de marea întorsătură tocmai pe coasta Scoției, de unde bătuse cîteva telegrame celor din Herefordshire, după care pornise glonț către Londra, într-o exaltare de nedescris. Însă lesne de înțeles. Deoarece, pentru el, dispariția vărului pe coamele

înghețate ale Alpilor — fie într-un accident sau din pricina băuturii — împrumuta o semnificație cu totul aparte, propulsîndu-l în chipul cel mai neașteptat printre marile personalități ale țării — după impresia lui. Și nu merita condamnat pentru această exagerare, într-adevăr, lipsită de înțelepciune, dar cît de firească la orice tînăr ! În noua sa calitate — care îi conferise și dreptul de a cîntări datoriile celor apropiați — își anunță sora că era obligată să onoreze invitația rudelor, hotărîndu-i plecarea împreună cu domnul Wharton, pe cînd el avea să purceadă la drum în aceeași seară. Deoarece nu putea să nesocotească dorințele unchiului — care-l chemase cu așa stăruință, se arătase atît de nerăbdător să-l revadă și subliniase necesitatea de a se înfățișa cît mai urgent la moșie în postura sa de moștenitor ! Părintele îi ascultase argumentele surîzînd, dar nu în deriziune, ca în alte dăți, ci aprobîndu-i entuziasmul. Iar la cîteva ceasuri își luaseră bun rămas, Everett îmbarcîndu-se într-o cursă poștală, urmînd ca tatăl și Emily să pornească la drum a doua zi dimineață.

CAPITOLUL XXVIII

CREZUL POLITIC AL PREMIERULUI

Înaintea plecării la Matching, ducele reînnoise de două ori invitația lui Phineas Finn, repetîndu-i-o și în ajunul călătoriei. Dar cu toate stăruințele premierului și în ciuda despărțirii de Marie — care o însoțea, ca întotdeauna pe Glencora — Phineas rămase la datorie pendulînd între Irlanda și Anglia pînă la sfîrșitul lunii septembrie, cînd, mai degajat de răspunderi, se duse la Matching mînat de îndoita dorință de a-și revedea consoarta, cît și pe distinșii amfitrioni. După cum îl anunțase ducesa, se aștepta să găsească foarte puțini musafiri. „Contez pe Marie, care este prea bună ca să mă părăsească la greu", îi declarase înaintea vacanței. „Va fi probabil și lady Rosina — de

care Plantagenet nu se poate lipsi întocmai ca și mine de iubita dumitale soție. Iar în rest, nu văd cine să mai apară, decît secretarul Warburton, dacă va fi necesar".

Contrar așteptărilor, Phineas nu a găsit-o pe lady Rosina la Matching și nici inițimitatea preconizată de Glencora, conacul fiind ocupat de întreaga familie a Ducelui de St. Bungay, de alte două, trei cupluri din clanul Palliser, apoi de holteiul Barrington Erle, de episcopul diocezei locale însoțit de consoartă, plus încă de vreo patru oaspeți pe picior de plecare, însă imediat înlocuiți de alții, așa încît numărul invitaților nu scădea nici o zi.

— L-am poftit și pe Rattler, îi șoptise Glencora, însă m-a refuzat cu zeci de scuze și lingușiri. Ceea ce nu miroase a bine. Cînd unul ca Rattler ocolește casa mai marelui său, e limpede că se coace o treabă urîtă. Pentru mine, purtarea lui rămîne un barometru infailibil, la fel ca porcinele care umblă cu paiul în gură înaintea furtunii.

— Sincer să fiu, îi replicase Phineas rîzînd amuzat, nu pun mai marc temei pe intuiția lui Rattler decît pe a celorlalte porcine din coaliție.

Venirea la Matching nu-i rezerva însă numai obișnuitele confidențe ale gazdei, ci o surpriză dintre cele mai mari, legată de duce, care i-a arătat atîta francheță și apropiere, încît s-a văzut nevoit să admită față de sine că îl judecase fără a-l cunoaște îndeajuns. Pînă atunci nu se simțise niciodată la îndemînă în prezența acestui nobil prieten. Însuși felul de a întreține un dialog — sau, mai curînd, de a-l destrăma — îl pusese veșnic la încercare, fiindcă, la drept vorbind, nu se putea discuta cu ducele. În afară de cîteva propoziții complet nesărate, impuse de împrejurări și rostite numai de circumstanță, niciodată nu scosese altceva de la el, și încă nu era dumerit dacă muțenia în care se cufunda după comunicările sale mecanice, se datora aroganței sau sfiiciunii. Marie căutase a-l convinge că tăcea din timiditate. Dar cum să-i fi dat crezare cînd îi știa îndărătnicia și duritatea cu care își apăra punctele de vedere în chestiuni politice ori privitoare la treburile administrației ? Ca dintr-o dată să-i apară în cu totul altă lumină — adică descătușat de rezerve, zîmbitor, plin de bunăvoință și grijuliu față de el, ca proaspăt sosit.

— Mi se pare că eşti mare ţintaş, îi spusese din primele zile.

— S-ar zice că da, recunoscuse Phineas, deşi vînătoarea nu mă mai pasionează ca în alte vremi.

— Dar o practici cînd ţi se oferă prilejul...

— Asta e drept, fiindcă îmi place teribil să gonesc după vînat pe un cal ager.

— Încep să cred, îi declarase amfitrionul, că am greşit abandonînd vînătoarea din fragedă tinereţe numai pentru că i-am văzut pe anumiţi oameni consacrîndu-i exagerat de mult timp. Căci pornind de la această premisă, ar însemna să renunţi şi la hrană, pe motiv că există pe lume mîncăi.

— Fără sporturi se poate trăi, pe cînd denutriţia te duce la moarte, observase Phineas Finn.

— Ba sînt convins că aş rezista hrănindu-mă doar cu pîine, îşi continuase premierul ideea, deşi am mîncat destulă carne la viaţa mea fără să fi devenit un mîncău. De aceea regret că am renunţat la toate distracţiile, şi îndeosebi la acelea care mă obligau să fiu în mijlocul semenilor. Fiindcă eşti absolut singur cînd cugeţi, cînd scrii ori citeşti. La fel şi în Parlament — în ciuda colegilor care te împresoară. Or, trăind izolat, nu reuşeşti să-i cunoşti pe oameni şi nici să-i ajuţi după cum ai dori. Aşa încît, de ar fi să-mi iau cariera de la început, nu aş mai ocoli sportul şi amuzamentele.

La puţine zile de la acest dialog, se organiză o partidă de vînătoare pentru oaspeţii ducelui, la care Phineas nu luă parte, fiind absorbit de rezolvarea hrisoavelor sosite din Londra.

— Dar după-amiază nu ai face o plimbare cu mine ? îl ispitise primul ministru, profitînd de rămînerea musafirului la conac. Nimic nu îmi place mai mult decît mersul pe jos, şi ţi-aş putea arăta nişte peisaje magnifice în preajma rîului care ocoleşte parcul, precum şi locul unde străbunul meu, sir Guy de Palliser, a cucerit bunăvoinţa suveranului, împreună cu domeniul pe care ne aflăm. Ce vremuri de necrezut, cînd un om putea căpăta un conac şi latifundii întinse, pentru simplul motiv că intrase în graţiile regelui ! ! se minunase urmaşul.

— Și dacă nu i-ar fi cîștigat simpatia ? îl zădărise Phineas amuzat.

— În loc să fi fost răsfățatul monarhului, ar fi rămas un curtean oarecare, recunoscuse moștenitorul. Dar spre norocul și fala mea, sir Guy a dovedit o dibăcie diplomatică rareori întîlnită.

Potrivit înțelegerii, după prînz au pornit amîndoi la plimbare, dar furați de discuții, nu s-au extaziat în fața privelиștilor lăudate de amfitrion și nu s-a mai amintit de memorabila împroprietărire a strămoșului Palliser. Ducele adusese vorba de viitoarea sesiune parlamentară, cîntărind grijuliu perspectivele echipei de coaliție, de unde partenerul deduse că nu mai voia să demisioneze, deși anticipă cu indiferență și această eventuală necesitate. Era într-o dispoziție de zile mari, ca de fiece dată cînd hoinărea pe domeniul său, unde bunăstarea îl întîmpina la tot pasul, alături de frumusețile cele mai îndrăgite. În plus, îl încînta și compania lui Phineas, în fața căruia putea să-și deschidă sufletul. Deși nu într-atît încît să-i împărtășească nesuferita senzație de a fi nedreptățit de colegi — un sentiment ce-l urmărea incontinuu și nu îl slăbise nici în acea după-amiază. Desigur, nu se gîndea niciodată la propria-i aroganță și rigiditate care îi deranjase pe unii ca sir Orlando, sir Timothy Beeswax ori alții, ci numai la bunele sale intenții și la faptul că aceștia îl trădaseră. Iar dacă în urmă cu douăsprezece luni își dorise cu ardoare să scape de asemenea servituți, printr-o retragere onorabilă, și tînjise după o existență netulburată, în ultimul timp se depărtase de acest ideal. Și nu fiindcă ar fi devenit imposibil de realizat. Dar nu-l mai ademenea. Odată ce prinsese gustul puterii și al onorurilor primite în virtutea înaltei funcții de prim ministru, perspectiva demisionării îl umplea de triștețe și temeri, în loc să-l mai ispitească.

— Ce părere ai, ne vom izbi de rezistența parlamentarilor în sesiunea care urmează ? îl iscodi, cu inima strînsă, pe însoțitor.

Și Phineas îi răspunse afirmativ, la fel cum ar fi făcut-o mai toți confrații săi liberali, martori ai dezbinării produse în sînul guvernului și conștienți de iminentele-i conse-

cinţe. Căci aşa se întîmpla cu orice echipă pestriţă : odată începută răzmeriţa între rivali, nu se mai termina. Şi încă un amănunt. Însuşi programul neutru şi paşnic al unei formaţii de coaliţie îi plictisea pe demnitarii ce-o închegau, încît abia aşteptau să se întoarcă la obişnuitele frecuşuri şi vînzoleli.

— Sincer vorbind, actualul guvern s-a descurcat binişor, opină Phineas, aducînd reale foloase ţării şi menţinîndu-se la putere dincolo de aşteptările unanime.

— Dacă s-a dovedit realmente folositor naţiunii, înseamnă că şi-a atins ţelul. Pentru că asta este menirea oricărei administraţii — ori ar trebui să fie — cît şi a tuturor guvernanţilor. Iar acela care n-o recunoaşte ca suprem ideal, menţinîndu-se la putere spre paguba ţării, comite o greşeală de neiertat, decretă ducele acuzîndu-se indirect. Fiindcă acesta era tocmai păcatul ce i-l atribuiau de la un răstimp oamenii din imediata apropiere şi pe care el însuşi îl recunoştea uneori, fără să aibă şi necesara tărie de a se frîna. De multe ori mă gîndesc, urmă cu aceeasi sinceritate, că noi, care plămădim destinele ţării, nu reflectăm îndeajuns la rolul ce ni l-am asumat.

— Poate sîntem prea absorbiţi de treburi şi nu ne mai rămîne vreme să cugetăm, îi oferi partenerul o motivare.

— Sau, mai de grabă, ne lăsăm prea covîrşiţi de disputele politice, ca să mai avem disponibila luciditate cerută de asemenea meditaţii, completă premierul. Mulţi oameni — cunoscuţi de dumneata şi de mine — îmbrăţişează cariera politică nu doar lipsiţi de convingeri, dar considerînd-o un mijloc de a se amuza. Unii tineri apucă pe un anumit drum în virtutea influenţelor suferite în familie. Dacă înaintaşii au fost liberali — ca în cazul meu, bunăoară — şi ei devin liberali ; iar de au slujit partidul conservator, le urmează exemplul întocmai. Fără nici o convingere, şi numai în virtutea tradiţiei moştenite.

Convingerile se formează cu timpul, observă Phineas.

— De acord, se pronunţă ducele. Dar una este convingerea că trebuie să fii un devotat liberal, şi alta se cuvine să stea la temelia înregimentării în această falangă. Pe cînd oamenii îşi creează, în deobşte, o trambulină din aderarea lor la o anumită organizaţie — cum procedează avo-

cații, de pildă. Sau vor să-și asigure un spate solid, asemenea negustorilor. Ori dacă văd în aristocrație o floare de soi, care merită ocrotită, se înscriu în partidul conservator, ori dacă au impresia că democrația e pe cale să propășească, atunci se transformă în liberali. Dealtfel și dumneata ești liberal, domnule Finn.

— Exact, răspunse acesta.

— Și cum de ai ajuns ? îl chestionă premierul.

— Ei, după tot ce mi-ați spus, îmi vine greu să vă vorbesc despre mine, se codi Phineas. Totuși, nu dintr-o simplă atracție am devenit ce sînt astăzi, ci datorită liberalismului care prevalează în Anglia.

— Bine, dar în anumite epoci, au predominat și alte curente aiurite, la care nu îmi închipui că aderai numai ca să fii la modă, îi replică ducele. Așa încît nu consider o motivare suficientă, tendința liberalistă de care mi-ai pomenit. Mai întîi se cuvine să descoperi în ce constă ea, și apoi să capeți convingerea că este folositoare. Ceea ce cred că ai și făcut, spre deosebire de alții, care nu își pun nici un fel de întrebări.

— Nu pretind să fi procedat mai corect decît alți colegi, afirmă partenerul cu modestie. Și nu mă refer la colegii ocazionali, adăugă el cu tîlc.

— Înțeleg, înțeleg, zise premierul chicotind amuzat. Dumneata ai dori să vezi înșirați pe băncile opoziției samariteni cu intenții curate în locul unui sir Timothy și a fariseilor de o seamă cu el. Este îngrozitor să ieși rănit dintr-o bătălie și să-ți vezi prietenii în care credeai, nu doar înfrățiți cu vrăjmașul din totdeauna, dar azvîrlind și cu pietre în tine ! Astea sînt pătimirile mele din ultimul timp, pe care nu am intenția să le discut, deși cu nimeni nu mi-aș îngădui s-o fac mai deschis decît cu un prieten ca dumneata. Să revenim însă la ideea apartenenței politice, de care vorbeam înainte. Nu mai departe de ieri căutam un răspuns la întrebarea : cum de am rămas toată viața în așa-zisa falangă liberală a Camerei ?

— Și ați găsit, pînă la urmă, răspunsul ? se arătă Phineas curios.

— Mai întîi am avut ghinionul să preiau vederile înaintașilor mei. La douăzeci și unu de ani, aveam gata asi-

gurat locul în Cameră, dar nimeni nu şi-a dat osteneala să-mi sondeze opiniile, socotindu-se natural să urmez exemplul predecesorilor. Unchiul meu, care nu fusese niciodată atras de politică, nu s-a gîndit o secundă că o să mă abat din drumul pe care mersese el. Cu alte cuvinte, trebuia să devin liberal, adoptînd străvechea tradiţie a familiei, la fel ca şi titlurile ce urma să le moştenesc. Fiindcă dacă averea putea să fie înstrăinată sau irosită, rangul nobiliar şi crezul politic se cercau apărate cu cea mai mare sfinţenie. Şi nu-mi amintesc să mă fi încercat dorinţa de răzvrătire. Ci mi-am însuşit convingerile impuse ca pe un ideal de care nu mă puteam lepăda.

— Un tînăr de douăzeci şi unu de ani nici nu se apleacă prea serios asupra sensurilor politice, interveni Phineas.

— Şi chiar de o face, de cele mai multe dăţi ajunge la concluzii greşite, adăugă premierul. Aşa că socotesc un noroc faptul că am fost angrenat fără voie şi fără să-mi fi dat seama pe făgaşul cel bun. Ca pe urmă să am aceeaşi soartă ca dumneata. De timpuriu am primit amîndoi portofolii şi, absorbiţi de misiunile încredinţate, nu ne-am mai frămîntat creierul cu doctrina pe care o îmbrăţişasem. Fiindcă atunci cînd te apasă grija de a menţine liniştea în Irlanda ori de a împiedica fraudele pe şantierele navale ale statului, sau cînd vrei să găseşti o modalitate pentru mărirea venitului naţional, micşorînd totodată impozitele, te simţi scutit oarecum de obligaţia de a despica firul în patru. Aşa se şi explică pentru ce demnitarii de carieră sînt mai puţin versaţi în latura teoretică, decît confraţii din Parlament, care, neavînd nicio treabă, au timp berechet să gîndească. Ceea ce fac şi eu, dealtminteri, în vremea din urmă.

— Deşi nu se poate spune că nu aţi fi ocupat, se amestecă Phineas.

— Sînt, ce e drept, dar poate nu aşa mult pe cît îţi imaginezi, zîmbi ducele cu subînţeles. Şi, afară de asta, nu mă mai mulţumeşte o singură zonă de activitate, ca în anii juneţii. Să nu-ţi închipui de aici că m-aş pretinde o mare forţă politică, deoarece ai greşi. Unicul merit pe care mi-l recunosc este acela că mi-am limpezit cu desăvîrşire concepţiile. Te previn, însă, că nu diferă de ale dumitale sau de ale altora, întrucît cu toţii urmărim să ameliorăm existenţa celor care ne-au încredinţat cîrmuirea, să asi-

gurăm propășirea Angliei sau, în cel mai rău caz, să-i împiedicăm decăderea.

— Asta e de la sine înțeles, sublinie Phineas.

— Iartă-mă, dar prea multe lucruri sînt de la sine înțelese, cu care, personal, nu mă declar de acord, obiectă ducele. Bunăoară, de ce s-ar crede că oponenții mei nu ar fi animați de aceleași bune intenții, nutrite de dumneata și de mine ? Sau numai noi, liberalii, apărăm interesele nației ? Aceste idei sînt pe cît de absurde, pe atît de păgubitoare. Și dacă le vînturăm în discursuri, însoțindu-le de ocări și dispreț, o facem pentru că nu avem la îndemînă și alte mijloace prin care să întreținem focul dezbaterilor.

— Plus că multora le place grozav să ațîțe focul, adăugă Phineas.

— Am surprins această atracție și la anumiți irlandezi, pe care mă feresc a-i numi deocamdată, rosti premierul misterios, iar Phineas începu să rîdă cu poftă, știind că aluzia țintise la faima pe care și-o cîștigase de la apărarea prietenului în Cameră. Dacă în Parlament ne facem de două parale, continuă ducele, cînd rămînem numai cu gîndurile noastre judecăm mai la rece, și le recunoaștem conservatorilor patriotismul și buna credință prin care ni se aseamănă întru totul. E drept că există și deosebiri între noi. De pildă, însăși denumirea ce-o poartă relevă tendința lor „de a conserva“ diferențele ce-i separă pe semenii înstăriți de cei nevoiași. Nu este un secret pentru nimeni că adevăratul conservator își închipuie lumea împărțită de Dumnezeu în clase antagoniste, și consideră drept suprema lui datorie să îndrepte, pe cît posibil, condiția celor de jos, împregnîndu-le, totodată, convingerea că locul pe care-l dețin le-a fost hărăzit de voința divină.

— Și poate că nu greșesc, interveni Phineas.

— Ba da, și încă foarte mult, îl contrazise mai marele său. Pentru că teoria lor mi se pare incompatibilă cu îmbunătățirea continuă a vieții celor de jos. Chiar dacă se admite necesitatea unei ameliorări, se cere și respectarea diferențierii între oameni. De pildă, eu, ca duce, trebuie să mențin aceeași distanță între mine și vizitii, ca pe vremea străbunilor, iar copiii să-mi urmeze exemplul, și tot astfel urmașii lor. Or această concepție este mai mult decît dis-

cutabilă, investindu-i numai pe nobili cu inteligenţă, mărinimie şi calitatea de a-i ferici pe cei mulţi şi lipsiţi. Încît bunăstarea cea mult visată, s-ar afla doar în puterea conservatorilor — singurii chemaţi s-o împartă.

— Iar mulţimea nu acceptă dania lor, completă Phineas.

— Dacă într-adevăr le-ar fi dată, ar merita să fie constrînsă ca s-o primească. Dar să nu uităm că stăpînii acestei lumi sînt plini de păcate. Şi chiar dacă, luaţi în mod separat, ar vădi — sau vădesc — mai multe virtuţi decît semenii lor nevoiaşi, sînt mai puţin consecvenţi în convingeri şi atitudini, decît masele pe care vor să le cîrmuiască. Doar ştim că puterea corupe sufletele, că suveranii nu sînt nici iubitori, nici deosebit de inteligenţi ori născuţi cu instincte nobile, iar după o scrutare atentă a prezentului şi a trecutului, oamenii nu mai cred în putinţa fericirii făgăduite.

— Dar în alta cred oare ? întrebă Phineas.

— Îmi închipui că da, răspunse ducele cu solemnitate. După cum cred şi eu. Am văzut pînă acum că doctrina conservatoare prevede menţinerea distanţelor între semeni. La polul opus, liberalismul susţine tocmai micşorarea acestor distanţe între duce şi vizitiu, truditori şi stăpîni, aducîndu-i tot mai aproape, pînă se va ajunge la mult jinduita fericire prin intermediul...

— ...egalităţii ? i-o luă Phineas înainte, oprindu-l din vorbă şi arătîndu-şi dezaprobarea prin inflexiunea glasului.

— Nu recurgeam la acest cuvînt, deoarece îl consider prea vulnerabil, se apără ducele. Dealtminteri, şi fericirea la care m-am referit este aşa depărtată, încît nici nu pare posibilă. Deocamdată judecăţile oamenilor diferă într-atît, că nici nu putem realiza ideea egalităţii. Iar în Anglia, am fost învăţaţi să detestăm cuvîntul acesta, datorită nefericitelor rezultate cu care s-au soldat absurdele tentative făcute în alte ţări unde s-a crezut că simpla lui mîzgălire pe un hrisov sau încrustarea în piatră, proclama era egalităţii. Or asta ne-a dăunat foarte mult, fiindcă a dus la excluderea unui cuvînt minunat din vocabularul oameni-

lor de bună credinţă. Fără îndoială, ar fi o fericire să înfăptuim această egalitate. Dar am îndrăzni măcar s-o visăm cînd sîntem aşa de îmbuibaţi ? Cînd trecem cu nepăsare pe lîngă plugari cu spinările încovoiate, cu picioare diforme şi chipuri schimonosite, care îşi tîrăsc, iarnă şi vară, mădularele chinuite de gută pe ogoarele noastre unde trudesc ? Iar după ce i-am văzut, mai avem şi tupeul să spunem că totul e bine în ţară ? Ca liberal, mai recunoşti că lucrurile nu stau tocmai cum trebuie, şi mai faci unele încercări pentru a se ajunge cîndva la egalitate, deşi nici tu nu mai crezi pe de-a-ntregul în această idee aşa de măreaţă, de minunată şi aproape sfîntă, deoarece de prea multe ori ţi s-a repetat ori ai repetat-o fără s-o vadă careva împlinită. Iar între timp, a mai fost şi înlocuită cu atîtea farse, încît oamenii sînt complet derutaţi.

Furat de entuziasm, ducele adăstase pe o buturugă, la întîmplare, azvîrlise pălăria pe iarbă şi privise mai tot timpul în sus. Din cînd în cînd, îşi trecuse mîna dreaptă prin părul rărit sau de-a lungul frunţii, pe cînd palma stîngă rămăsese încleştată. La început, vorbise cu voce scăzută, pronunţînd cuvintele cu indiferenţă şi imprecizie. ca pe măsură ce se încălzise, să devină mai limpede în rostire, mai răsunător şi plin de convingere. Din cele auzite de Phineas, se părea că pe vremuri avusese cîteva izbucniri oratorice în Cameră care-i uimiseră pe deputaţi, silindu-i să recunoască între ei că Planty Pall — cum i se spunea pe atunci — este omul surprizelor. Dar cum acestea datau cam de mult, Phineas le apucase numai ecoul, pe care-l credea abia după demonstraţia de acum. Emoţionat şi surprins, îl măsura pe duce tăcut, întrebîndu-se dacă avea să continue peroraţia. Ca la puţine clipe să-l vadă schimbîndu-se dintr-o dată la chip, culegînd pălăria de jos cu gesturi stîngace şi la urmă privindu-l cu un aer îngrijorat.

— Sper că nu ţi s-a făcut frig ? îi zise, revenind la tonul obişnuit.

— Deloc, îl asigură Phineas.

— Am venit pînă aici de dragul priveliştii, fiindcă îmi place teribil această buclă a rîului, se explică în mod inutil. Însă nu mai înaintăm, deoarece, mai încolo, începe proprietatea domnului Upjohn.

— Este cumva reprezentantul comitatului în Parlament ? se interesă Phineas.

— Exact, confirmă ducele. Şi încă un deputat extrem de activ — deşi nu ne sprijină. Face parte din vechea gardă, a conservatorilor fanatici, ceea ce nu l-a împiedicat, totuşi, de a fi prieten la cataramă cu răposatul meu unchi. O fi oare acasă ? Va trebui să aflu neapărat, ca să-l poftească ducesa într-o seară la cină. Îmi închipui că îl cunoşti, nu?

— Doar din vedere, cît l-am zărit pe la Cameră...

— O să-ţi placă, sînt sigur. Cînd stă la moşie, umblă în pantaloni bufanţi şi cu jambiere — o ţinută foarte comodă, după cît am impresia.

— Dar nu şi arătoasă, obiectă Phineas. Dumneavoastră aţi purta-o ?

— La vîrsta mea ? Ferească-mă cerul ! se scutură ducele. Dar ce îmi văd ochii ? exclamă consternat, uitîndu-se la ceasornic. A trecut de orele cinci, şi avem două mile de mers pe jos. Iar eu nu am deschis o scrisoare din maldărul ce m-aşteaptă. Warburton şi-o fi închipuind că m-am aruncat în pîrîu, ca să scap de sir Timothy Beeswax.

Vorbind, se ridicase în picioare şi, împreună cu partenerul, o pornise la drum, cu pas ager.

— Nu voi uita niciodată extraordinarele definiţii ale liberalilor şi conservatorilor, mărturisi Phineas cu elan.

— E prea mult spus „definiţii", îl corectă premierul, fiindcă nu au fost decît nişte idei disparate, care m-au obsedat în ultima vreme. Şi te-aş ruga ceva, Finn.

— Ce anume, Alteţă ?

— Nu cumva să le spui unora ca Ramsden şi Drummond că ţi-am propovăduit idealul egalităţii, pentru că aş da de bucluc. Nici bătrînului meu prieten — Ducele de St. Bungay — nu i-ar suna bine...

— Vă rog să vă bizuiţi pe discreţia mea absolută, îl linişti partenerul.

— Egalitatea este un vis, urmă ducele. Şi, cîteodată, îmi place să mai visez, îndeosebi cînd nu există primejdia de a mă trezi fără Matching. Fiindcă nu m-aş vedea în stare să îndur asemenea pierdere.

— Nici dacă aţi avea certitudinea că va căpăta şi plugarul cel oropsit o palmă de glie ? îl tachină Phineas.

— Nici atunci, recunoscu moșierul. Și poate tocmai de aceea ne îndreptăm așa de încet spre egalitate — ca să nu asistăm la dispariția proprietății particulare. Dar iat-o pe Glencora în rădvanul cu ponei ! Cred că nici ei nu i-ar conveni să piardă trăsura trasă de ponei în virtutea doctrinei pe care ți-am predicat-o...

Ducesa nu venise de una singură, ci însoțită de Marie și fiica cea mai în vîrstă, așezată între ele.

— Domnul Warburton te-a căutat de trei ori, anunță Glencora adresîndu-se ducelui, pe cînd tu, aș putea să jur că ți-ai petrecut vremea distrîndu-te cu prietenul.

— Am discutat chestiuni politice, o informă soțul.

— Bineînțeles ! se prefăcu indignată. Doar cu ce altceva puteați să vă amuzați ?! Deși nu pricep cum ți-ai îngăduit să-ți pierzi timpul cu discuții sterile, cînd lui Warburton îi sfîrîie inima să te vadă la masa de lucru... În lipsa ta a primit o ladă întreagă de scripte, și încă atît de mare, că s-ar putea să conțină demisiile tuturor trădătorilor din guvern.

Afirmația soției îl făcu pe duce să se crispeze, considerînd-o absolut deplasată, deși prin apropiere nu existau persoane străine, ci numai Marie și Phineas, de care nu avea de ce se feri.

— Mai bine aș lua-o din loc spre conac, zise el, ca să isprăvesc ce am de făcut pînă la orele cinci, și Warburton să-și fumeze în tihnă trabucul după masa de seară.

— Atunci urcă-te în trăsură, și noi ne întoarcem pe jos, îi propuse Glencora, după ce se înțelese din priviri cu prietena, Marie.

În secundele următoare coborîră amîndouă, postîndu-se lîngă Phineas, iar ducele plecă însoțit de fiica lui.

— Numai de n-ar intra într-un pom ! oftă Glencora petrecîndu-i cu ochii, deși ducele știa să conducă rădvanul și ajunse acasă fără peripeții. Ia spune-mi, domnule Finn, ce treburi ați aranjat ? se întoarse ea către Phineas. Fiindcă îmi închipui că ați luat hotărîri importante...

— Nici una măcar, doamnă ducesă, o informă Phineas.

— Aa, va să zică nu ați căzut de acord, îl suspectă ea.

— Ba ne-am înțeles de minune, o contrazise rîzînd. Dar nu am făcut altceva decît să cutreierăm printr-o lume de vise...

— Vai de mine ! Asta e un semn foarte rău ! se văicări Glencora. De vreme ce coşcogeamite politicienii se refugiază în lumea himerelor, e limpede că nu-i mai atrage pămîntul pe care trăiesc.

Cutia cu poştă venită din Londra nu conţinuse demisionarea vrăjmaşilor echipei de coaliţie. Fiindcă, de regulă, demnitarii nu părăsesc posturile în luna septembrie, şi nu erau să-şi taie craca de sub picioare tocmai miniştrii de acum. La ce ar fi bătut în retragere sir Timothy Beeswax ori aliatul său, lordul Drummond, cînd pînă în luna februarie îşi puteau încasa stipendiile în linişte, fără să dovedească supunere, dar nici să se ia în beţe cu primul ministru ?

Scutit de surprize nefaste, ducele petrecu zile destul de senine la Matching, unde nu îl înghesuiau treburile, ocupîndu-se doar de pregătirea proximei sesiuni. O înfăptuire dintre cele mai importante, prevăzută în programul anual următor, era contopirea sistemului de votare în comitate cu cel adoptat în circumscripţii. Măsura fusese făgăduită de vreo doi ani, la început doar cu jumătate de gură — ceea ce denota intenţii prea puţin serioase — şi apoi pe tonuri mai hotărîte, prefaţîndu-i apropiata prezentare în Cameră. Ducele de St. Bungay, lordul Drummond şi alţi cîţiva demnitari nu i-ar fi dorit realizarea. În schimb, domnul Monk abia aştepta s-o vadă votată, ca şi Phineas Finn, dealtminteri. Cît despre şeful guvernului, se lăsase, ca întotdeauna, influenţat de bătrînul său mentor, fiindcă deşi nu se îndoia de utilitatea legii, nu putea spune dacă era oportun s-o propună pe dată, ori s-o mai amîne un timp. Iar cum sfetnicul mirosise că nu va fi acceptată de adversari, considerase de datoria lui să-i reţină mîna. Şi nu doar o singură sesiune, ci cîteva. Pînă ce fusese şi dînsul forţat să plece steagul în faţa stăruinţelor domnului Monk. Cedarea îl întristase, pentru că nu putea consimţi bucuros la desfiinţarea unor legislaturi în care văzuse principalele garanţii ale naţiunii britanice, deşi în calitatea sa de vechi şi convins liberal s-ar fi cuvenit să le sprijine înlăturarea. Dar nu ar fi fost oare mai înţelept să părăsească arena politică mai înainte de a le vedea nimicite pînă la cea din urmă ? se întreba uneori.

Cît şezuse la Matching, nu prea se adusese vorba de măsura care-l indispunea. Însă de cum plecă, apăru domnul Monk, apoi Phineas — care se repezise cîteva zile în metropolă — iar aceştia doi îl determinară pe duce să accepte reglementarea votării în comitate, şi chiar se apucară de redactarea proiectului, cu noile împărţiri teritoriale şi viitoarele circumscripţii. Ajutaţi de un specialist şi de secretarul Warburton, lucrau destul de stăruitor, dar nu şi cu inimile uşoare, ştiind de pe atunci că, indiferent de forma în care turnau propunerea, tot avea să fie respinsă de inamicii parlamentari saturaţi de cîrmuirea blîndului premier şi hotărîţi să-l răstoarne cu prima ocazie.

CAPITOLUL XXIX

NECAZURILE SOŢIEI LUI PARKER

În cele cinci luni de cînd rămăsese văduvă, Emily nu mai aflase nimic despre soarta nevestei lui Parker şi a copilaşilor ei. Covîrşită de propria-i tragedie, nici nu se mai gîndise la suferinţele oropsitei femei care o vizitase în preziua sinuciderii lui Lopez, anunţîndu-i dezastrul ce se abătuse asupra familei în urma oneroaselor lui speculaţii. Ca în seara premergătoare plecării spre Herefordshire — după vijelioasa trecere a lui Everett prin Manchester Square — să se audă zbîrnîitul clopoţelului de la uşă şi să apară în prag o femeie cu înfăţişare mizeră, care nu era alta decît soţia lui Parker. Intrigat de aspectul ei, majordomul nu se încumetă s-o lase de una singură lîngă cuierul ticsit de haine şi umbrele, ci rămase de pază, trimiţînd o subretă să înmîneze stăpînei bileţelul străinei. Emily se afla la etaj, împreună cu tatăl ei, dar cînd citi răvaşul, îl lăsă imediat pe bătrîn şi coborî într-un suflet la noua venită. Ultragiată la culme de suspectarea făţişă a majordomului, femeia o aşteptase hotărîtă să i se plîngă de felul cum fusese tratată. Însă cînd o văzu în straie de văduvă, uită pe loc de insulta ce o rănise.

Trebuie spus că Emily nu avusese niciclnd preocuparea vestimentară, şi dacă la Dovencourt — unde o cunoscuse soţia lui Parker — arătase cochetă şi chiar elegantă, faptul se datorase răposatului ei soţ, grijuliu să fie bine îmbrăcată, dar nu să-i şi plătească toaletele, pe care le achitase bătrînul Wharton. Oricum, vizitatoarea îi păstrase imaginea unei doamne atrăgătoare, îmbrăcată în rochii luxoase şi tinereşti, care nu semăna deloc cu umbra îndoliată sau, mai degrabă, cu stafia cernită care alunecase în cameră, postîndu-i-se în faţă. Uluită de această neaşteptată prefacere, femeia uitase de ofensa majordomului şi o privi amuţită.

— De la ultima noastră întîlnire, am trecut printr-o grea încercare, îi spuse Emily întinzîndu-i mîna.

— Am auzit dă-ntîmplare, dondăni musafira, şi mi-am zis că pe lume parcă n-a mai rămas decît suferinţe.

— Domnul Parker e bine, îmi închipui, continuă gazda. Şi nu ai vrea să ne aşezăm ?

— Mulţumesc de pofteală, îi răspunse cealaltă, instalîndu-se pe scaunul cel mai apropiat. Da Parker nu ie bine dăloc, şi nici n-ar putea să fie, cu atîtea belele pă cap. Doar i-a confiscat tot ce avea. Pricepeţi ce-i asta ? În loc de răspuns, Emily scoase un geamăt. Să ştii că nu aş spune o vorbă urîtă dă răposat, urmase femeia, dacă nu aş fi în halu de-acu. Fiincă înţeleg ce durere te apasă cînd ai pierdut pe omu ce l-ai iubit. Ba poate suferi mai dihai decît alte văduve cînd ştii că nici el n-a pierit dă bine. Cu toate că şi-a făcut-o cu mîna lui. Şi te rog să mă ierţi că vorbesc aşa...

— Lasă asta, şi spune-mi ce ai pe suflet, o îndemnă Emily hotărîtă să îndure cu răbdare supliciul.

— Păi atunci uite cum şade lucrurile, reluă musafira mai cu îndrăzneală. Ne-a lăsat înglodaţi în atîtea datorii şi încurcături, că nu mai avem după ce bea apă. Şi asta nu ie partea cea mai nenorocită — deşi greu ţi-ai închipui o năpastă mai mare, nu ? Da Parker a fost aşa dă slab, că l-a sucit pă degete cum a vrut, şi p-ormă venea acasă, la mine, şi mă-mbrobodea cu fel şi fel dă poveşti, dă l-am lăsat să facă ce a vrut cu banii, pînă la ultimu sfanţ...

— Dar parcă spuneai că asta nu este partea cea mai nenorocită, îi aminti Emily.

— Şi chiar aşa ie, întări musafira. Pentru că după tot ce am pătimit, s-a trezit, bietu Sexty cu o poliţă dă patru sute cincizeci dă lire, încasate pentru băutura dă-i spune Bios. Or Sexty să jură că n-a iscălit-o. Da cine poate să ştie care o fi adevăru cînd el a umblat luni dă zile numa cu basamacu' în cap ? I-am spus-o eu cu frumosu că poate a făcut-o la mare beţie şi acuma nu-şi mai aduce aminte: Da el o ţine pe a lui, că n-a semnat-o, şi pace. Ba mi-a povestit cum i-a vîrît-o sub nas dom' Lopez, cerîndu-i să-şi treacă numele ; cum s-au luatără în beţe şi, pînă la urmă, nu i-a făcut pă voie. Da cum să declare toate astea la tribunal ? Sau cine i-ar da crezare ? întrebă femeia. Emily tremura îngrozită de cele auzite şi abia îşi reţinea plînsul. Ca să spui adevăru curat, vorbi mai departe năpăstuita făptură, lui Sexty nici nu-i pasă că ie urmărit pentru o cambie după ce a rămas lefter. Numa' eu mă fac praf şi ţăndări, fiincă, dă unde pînă deunăzi nu se sechestraseră mobila, şi mă gîndeam să închiriez camere mobilate cînd se mai potolea lucrurile, ieri a venit portăreii să ne-o înhaţe pentru ăle patru sute cincizeci dă lire ! Sexty i-a luat la goană cu înjurături, dă ziceai că şi-a pierdut minţile ! ! Da ce folos dă sudălmile lui cînd semnătura rămîne în picioare ? Şi poţi jura că şi-a pus-o Sexty, aşa dă bine-i falşificată. Lucru ce nu mă miră. ştiindu-l pă răposatu, care era aşa un... un... Înţelegi matale ce vreau să zic.

În faţa ultimei acuzaţii, Emily îşi pierdu stăpînirea de sine şi, ascunzîndu-şi faţa în palme, izbucni într-un plîns cu sughiţuri. Nu îşi dădea încă seama dacă crezuse sau nu în temeinicia învinuirii aduse fostului soţ. La fel cum nu avusese răgazul nici să pătrundă întreaga semnificaţie a ticăloşiei ce-i fusese atribuită. Dar era pe de-a-ntregul încredinţată că nenorocita de alături ajunsese pe drumuri graţie necinstitelor lui combinaţii.

— E mare jale cu noi ! se tîngui nevasta lui Parker, pornind şi ea pe boceală. Mai mare jale nici că se poate ! Şi ca să pricepi ce se-ntîmplă în inima mea, gîndeşte că am cinci copilaşi pe care îi văd flămînzind, şi nu le pot da o bucată de pîine ! Iacă, şi astă seară, după ce mi-oi

plăti biletu dă clasa treia, cu care mă-ntorc acasă, mai rămîi cu doi penny — singurii bani ce-i mai am...

Această nevoie imediată și îngrozitoare, cum era pîinea pentru a doua zi, putea să i-o satisfacă pe loc, din modestele fonduri de care dispunea, cumpăni Emily. Numai că le ținea în poșetă și trebuia s-o aducă din dormitor, se gîndi ridicîndu-se de pe scaun și pornind într-acolo. Dar după primii pași realiză că suma din geantă nu ar fi fost de ajuns, întrucît avea datoria să-i dea un ajutor mai substanțial. Pe care nu și-l îngăduia, totuși, din resursele proprii. Și nu îndrăznea nici să-l ceară domnului Wharton, după cheltuielile din ultima perioadă. Căci de la moartea lui Ferdinand, la fiecare lună — sau chiar săptămînă — se trezise cu noi datorii lăsate de ginere, pe care le onorase cu resemnare, numai s-o cruțe pe ea. Or după absurdele sacrificii impuse de neinspirata-i căsătorie, nu cuteza să-i mai vină cu alte pretenții.

— Spune-mi, ce vrei să fac pentru dumneata ? o întrebă pe vizitatoare așezîndu-se iar pe scaun.

— Te știu plină dă bani, începu femeia. Dar Emily scutură din cap, în semn că se înșală. Sau dacă nu ești matale bogată, oricum, ie tăticu, rectifică nevasta lui Parker. Și mi-am zis că n-o să te rabde inima să mă lași într-așa o mizerie...

— Într-adevăr, mi se rupe inima să te văd suferind, îi declară Emily cu ochii în lacrimi.

— Și atunci, nu-l poți face pe tata să mă sprijine cu ceva ? o imploră disperată. Doar știi că nu numa Sexty e vinovat dă năpasta ce ne-a lovit, cît, mai ales, răposatu... Și nu ți-aș aduce mereu aminte, dacă nu ne-ar amenința foametea. Nu ți-aș bate la ușă, dacă nu mi-ar fi groază de copilași. De-ar fi vorba numa dă mine, m-aș trînti într-un șanț, așteptînd să-mi dau duhu, fiincă te simt cît dă greu îți cade tot ce auzi. Da cînd te așteaptă cinci plozi acasă, și nu ai o jimblă, să le rupi cîte o bucătură la fiecare, ai zice și ai face orice. Mă pricepi ?

Emily se ridică din nou în picioare, de astă dată cu hotărîrea să apeleze, totuși, la domnul Wharton.

— Te rog așteaptă-mă cîteva minute, îi spuse femeii mai înainte de a ieși din cameră.

După plecarea ei, apăru majordomul care-o jignise cu păzirea cuierului, dar acum o privea cu alți ochi pe vizitatoare, în timp ce-i așeză dinainte o tavă, pe care se afla un pahar cu vin și o friptură. „Domnul Wharton o ruga să ia o gustare pînă avea să vină și dînsul", îi spuse cu bunăvoință. Și femeia chibzui că nu îi strica să mai prindă ceva putere, în vederea drumului ce-l avea dinainte, căci pînă la gara din Bishopsgate Street, trebuia să traverseze întregul City pe jos. Așa încît se înfruptă din bucata de carne, și goli paharul cu vin de Xeres.

Emily rămase de vorbă cu tatăl ei cam o jumătate de oră, după care se auziră pașii greoi ai bătrînului pe scara interioară. Ajuns în dreptul sufrageriei, se reculese cîteva clipe, înainte de a pune mîna pe clanță. Sau poate reflecta la ce avea de făcut, întrucît, la despărțirea de Emily, încă nu știa ce anume va întreprinde. Ca întotdeauna cînd se trezea cu o nouă infamie a ginerelui, era mai întîi cotropit de revoltă împotriva nemernicului ce i se insinuase în viață, întunecîndu-i amurgul cu norii furtunii și vitregindu-l de liniștea de care ar fi avut parte la senectute. Oare cît trebuia să mai sufere de pe urma nelegiuitului ? se întrebase și de data aceasta, abia stăpînindu-se de față cu Emily. Pentru că, de o vreme, îl ura cu atîta patimă pe Lopez, că numai printr-un efort de voință nu răbufnea înaintea fiicei lui. Și totuși, nu se dădea înapoi de a-i plăti obligațiile sau a-i netezi încurcăturile. De dragul copilei, firește, pe care voia s-o scutească de noi suferințe. E drept că singură își atrăsese nenorocirea. Dar își răscumpărase greșeala cu prisosință, și nu ar fi lăsat-o să se încarce cu o povară în plus. De aceea era decis să lichideze datoriile ginerelui fără s-o necăjească. Într-un timp îl bătuse gîndul să-i scadă sumele onorate din zestrea ce i se cuvenea. Însă renunțase curînd la idee, în primul rînd pentru că nu avusese niciodată intenția să facă din Everett ceea ce se numește „legatar principal", și cu atît mai puțin l-ar fi părtinit în prezent, cînd devenise moștenitorul baronetului Wharton ; și, în al doilea rînd, fiindcă, pe lîngă averea copiilor, dispunea de un buget personal, din care putea să acopere oricîte reclamații fără să se resimtă prea mult. Deși perspectiva ivirii lor îl irita de pe acum, de-

oarece fiecare prilej îi readucea dinainte odioasa amintire a veneticului, răscolindu-l și pe el și pe Emily. Cum se întîmplase și în seara aceea. Biata fiică-sa venise răscolită după convorbirea avută cu vizitatoarea nocturnă, încercînd să-i împărtășească, printre suspine și lacrimi grozăviile pe care le aflase.

— Știu că nu ar trebui să te supăr cu povești atît de urîte, și nici nu am îndrăzneala să ți le spun, bîiguise la început.

Ca abia după repetate încurajări, prin care-i mai domolise tulburarea și plînsul, să-i relateze isprava cu plastografia. O ascultase amuțit, fără a-și trăda indignarea, deși numai ușor nu-i fusese să audă din gura proprici fiice mîrșăvia comisă de omul pe care și-l alesese ca soț. În momentele acelea își impusese cu strășnicie să nu se gîndească la adorația ei pentru un asemenea ticălos, nici la felul cum îi nesocotise cuvîntul de părinte, cîntărind doar abjecta falsificare de care lua cunoștință. Spre deosebire de Emily, nu pusese la îndoială acuzația. În fond, ce l-ar fi reținut pe Lopez să uzeze de un fals, odată ce fusese crezut că asociatul semnase polița la beție ? ! Odraslei lui nu-i împărtășise convingerea, urmărindu-i povestea pînă la capăt, apoi sărutînd-o pe frunte și pornind spre vizitatoarea care-l aștepta în sufragerie.

La vederea lui, femeia se ridică de pe scaun, făcu o plecăciune pînă la pămînt, după care se reașeză. Bătrînul o scrută un răstimp cu pupile care sticleau de sub desișul sprîncenelor, iar cînd deschise gura, vorbi cu desăvîrșit calm.

— E foarte tristă întîmplarea pe care am aflat-o, îi zise instalîndu-se pe un scaun, în timp ce femeia se ridică, repetă reverența, după care își acoperi ochii cu o batistă. Personal, socotesc că nu ar servi la nimic s-o mai comentăm, adăugă domnul Wharton.

— Și eu la fel, sir, încuviință ea.

— Eu și fiică-mea plecăm din Londra mîine de dimineață.

— Așaa va să zică ! Păi dînsa nu mi-a zis nimic dă plecare...

— Secretarul meu va rămîne însă pe loc continuă magistratul, și se află la baroul din Stone Buildings, 12. Crezi că vei dibui această adresă ? Dealtfel, ți-am scris-o și aici, completă el întinzîndu-i un bilețel.

— O găsesc, sir, cum de nu, spuse ea ridicîndu-se de pe scaun ca de fiecare dată cînd îi vorbea.

— Am scris și numele secretarului pe hîrtie. Îl cheamă Crumpy așa cum observi, o școli domnul Wharton.

— Ie limpede, sir, se grăbi femeia să îl asigure, țîșnind în picioare.

— Și dacă ești de acord, îți dau două lire de aur chiar astă seară.

— Vă mulțumesc, sir, glăsui recunoscătoare.

— Iar dacă te poți deplasa pînă la domnul Crumpy, în fiecare joi, la ora amiezei, o să-ți înmîneze cîte două lire de aur pînă la întoarcerea mea în oraș. Și după aceea vom mai vedea...

— Dumnezeu cel Atotputernic să vă aibă în pază ! izbucni femeia, prosternîndu-se iar într-o reverență.

— Cît despre mobilă, urmă bătrînul, îi voi scrie judecătorului Walker, ca să nu mai fii nevoită să bați drumul pînă la dînsul.

— Nici nu mă duc, sir, dacă nu mă trimeteți.

— S-ar putea să te cheme dînsul, dacă va fi nevoie, dar în orice caz o să caute o cale să ți-o salveze. Și acum, noapte bună, doamnă Parker, conchise amfitrionul, apropiindu-se de vizitatoare și punîndu-i în palmă cele două lire promise.

Gîtuită de plîns și emoție, femeia abia izbuti să-și ia rămas bun, iar domnul Wharton rămase în hol, pînă ce văzu închizîndu-se ușa de la intrare.

— Am aranjat lucrurile, o anunță pe Emily mai pe urmă. În ce fel ? Îți voi spune mîine sau altădată. Acum nu te mai frămînta, ci mergi la culcare.

Emily îi aruncă o privire nemulțumită și tristă, dar îi dădu ascultare, retrăgîndu-se în dormitor. Pe cînd el se așeză la masa de lucru, deoarece mai avea de împlinit o corvoadă și, anume, de a-i pune în temă, pe judecătorul Walker și pe secretarul Crumpy cu necazurile femeii pe

care urmau s-o ajute. Or asta presupunea, pe lîngă oboseala unor descrieri amănunțite, mîhnirea de a le mărturisi amîndorura că propria-i fiică — lumina ochilor săi — fusese măritată cu un escroc. Colegului Walker a trebuit să-i redea întreaga poveste cu falsificarea iscăliturii lui Parker, ceea ce îl răscolise așa mult, încît nu se putuse reține de a-l judeca necruțător pe făptaș. „S-ar putea ca delictul să rămînă nedovedit", scrisese pe undeva „deși am motive întemeiate să cred că a fost realmente comis. Fiindcă persoana suspectă nu se dădea în lături de la cele mai josnice infamii ca să scoată bani". Chiar și în epistola secretarului Crumpy renunțase la obișnuitele reticențe, afirmîndu-i pe față : „Soțul nenorocitei femei a fost ruinat de mîrșavele speculații născocite de Ferdinand Lopez".

Pînă isprăvi cele două depeșe se făcuse destul de tîrziu, și abia se tîrîse în pat. Ce fericit ar fi fost să plătească nu două lire pe săptămînă, dar și valoarea cambiei plastografiate, numai să fie scutit de a mai auzi numele lui Lopez! suspinase înainte de a-l prinde somnul.

Grație intervenției sale, nu s-a mai recuperat polița prin sechestrarea mobilierului, iar alocația săptămînală, înmînată de Crumpy, în fiecare joi, la amiază, a devenit unicul mijloc de trai al familiei Parker. Și, în același timp, singurul punct luminos în viața urgisitei femei, care abia aștepta să pornească în călătoria către baroul din Stone Buildings unde, din mila cerului, găsea cei patruzeci de șilingi care le asigura pîinea de toate zilele. Căci în afara daniei bătrînului magistrat, Sexty Parker nu mai aducea alte parale în casă. Și niciodată nu s-a mai refăcut.

— Nu-mi spui și mie, papă, dacă ai ajutat-o pe amărîta aceea de aseară ? îl întrebă Emily în timpul călătoriei de a doua zi.

— Am ajutat-o, copila mea.

— Dar în ce chip ? insistă fiica.

— Va primi cîte două lire pe săptămînă, din mîna lui Crumpy, pînă vom afla exact cum stau lucrurile.

Emily nu mai stărui cu alte întrebări, ci strînse, cu gratitudine, brațul părintelui. Iar soția lui Parker nu se mai arătă prin Manchester Square, de vreme ce milostenia o primea de altundeva...

CAPITOLUL XXX

LA CONACUL WHARTON

Sosirea la rubedeniile din Herefordshire a ferit-o pe Emily de temuta întîlnire cu solii clanului Fletcher. În drumul către conac voise de cîteva ori să-l sondeze pe domnul Wharton dacă nu cumva îi aştepta. Însă nu îndrăznise. Şi chiar dacă şi-ar fi luat inima în dinţi să-l întrebe, probabil i-ar fi răspuns că, într-o împrejurare deosebită ca aceea pe care-o trăiau, vizitatorii nu dădeau buzna din primele clipe, şi cu atît mai puţin un tînăr binecrescut, cum era Arthur Fletcher. Or presupunerea tatălui nu i-ar fi spulberat teama de a se trezi faţă în faţă cu el, aşa că de-abia la intrarea în conac răsuflase uşurată, observînd că, afară de Everett, erau singurii musafiri. La puţină vreme, mai făcuse o descoperire la fel de îmbucurătoare, în sensul că Everett polarizase întreaga atenţie scutind-o de îmbulzeala disperantă a rudelor. Dealtfel acestea fuseseră atît de şocate de apariţia ei în straie de doliu, încît se trădaseră fără voie. Desigur, se aşteptaseră s-o vadă îmbrăcată în negru — cu vălul şi panglicile de văduvă. Dar felul cum îşi adaptase expresia feţei şi mişcările trupului la aceste veşminte o făcea să arate ca o statuie a durerii. La un moment dat, lady Wharton o duse în camera ce i-o pregătise, unde-i ţinu o predică scurtă. „Toţi am plîns pentru tine, şi încă sîntem mîhniţi. Însă a stărui într-o durere exagerată, e condamnabil — îndeosebi la vîrsta pe care o ai. De aceea ne vom strădui să-ţi luminăm sufletul, şi nădăjduiesc să te văd fericită la noi. Însuşi norocul iubitului Everett ar trebui să-ţi aducă o mîngîiere".

Emily se arătă plină de bunăvoinţă, făgăduind să-şi impună altă stare de spirit — dar nu în virtutea „norocului" ce se abătuse asupra „iubitului Everett". După mătuşă, îi strecurase şi verişoara cîteva vorbe dulci : „Scumpa mea Emily, voi face orice îmi stă în puteri să-ţi aduc mulţumire. Ai încredere în cuvîntul meu !" rostise Mary cu înfocare. Însă cu toate promisiunile şi bunele lor în-

tenții, nu i-au acordat prea multă luare aminte, canalizîndu-și eforturile înspre adevăratul erou al zilei — adică Everett.

El merita răsfățul — mai ales după spaima prin care trecuse. Fiindcă, deși la început se știa că fostul moștenitor nu lăsase urmași, într-o zi se pomenise cu vestea că, totuși, avea un copil ! Iar pînă se stabilise că pruncul era o fetiță, să nu fi fost nimeni în pielea lui. Sărmanul Everett și bieții gentilomi britanici a căror soartă atîrna de sexul unei progenituri ! Odrasla rămasă orfană era osîndită să crească în cea mai neagră mizerie dacă rudele pricopsite nu se îndurau să-i întindă o mînă de ajutor. În schimb, de-ar fi hotărît ursitoarele să se nască băiat, nu Everett era alintatul celor din Herefordshire, ci noul născut, care, salvat din mîinile nevrednicilor părinți, ar fi fost instalat în dormitorul cel mai frumos al conacului și împresurat de căldura întregii familii a baronetului, ca unica lor speranță de viitor. Pe cînd grație nenumăratelor telegrame, expediate la repezeală de magistrat, se confirmase, fără putință de îndoială, sexul nefericitului prunc, iar Everett devenise idolul tuturor. Și de unde pînă mai ieri abundase în defecte, acum apărea — pînă și în ochii părintelui său — înzestrat cu zeci de însușiri. Faptul că nu se lipise de nici o profesie, fusese un semn al norocului ce-l pîndea, fiindcă, dacă ar fi devenit bancher — angrenat în afaceri — sau avocat — prididit de procese — nu mai avea nici răgazul și nici răbdarea să se dedice noilor îndeletniciri. Natural că lipsindu-se de afaceri sau de procese, pierduse și perspectiva cîștigurilor masive. Dar chiar păgubit de asemenea beneficii, nu putea s-o ducă prea rău, întrucît, pe lîngă venitul frumușel de care avea să dispună, îl aștepta și un loc pe băncile Parlamentului.

Stimulat de adularea celor din jur, intră la iuțeală în rolul viitorului proprietar, cît și de stăpîn al familiei, iar în această postură i se păru de datoria lui s-o strunească puțin pe Emily. În fond trebuia dojenită de cineva cu mai multă severitate decît domnul Wharton, pentru că disperarea în care căzuse întrecea orice limită, frizînd absurdul și degradarea. Doar una din principalele calități ale omului sănătos — la minte și trup — era aceea de a se redresa după o grea încercare. Că unele femei sucombau în fața

tragediilor, nimic mai adevărat ; dar acestea meritau să fie deplînse, nicidecum admirate, pierind nu atît de pe urma durerii, cît a slăbiciunii lor structurale. Ceea ce dovedea tocmai lipsa de robusteţe morală — acel atribut care-l înnobilează pe om. Cu gîndul la toate acestea şi la obligaţia de a-şi călăuzi sora, Everett o provocă la discuţie.

— Cînd te privim, Emily, şi te vedem cum arăţi, ne întristezi foarte mult, începu el.

— Serios ? păru ea mirată. Îmi pare rău să aud acest lucru. Şi de ce nu aţi renunţa să mă mai priviţi ?

— Pentru că eşti a noastră, îi ripostă fratele, şi deci nu avem voie să facem abstracţie de tine. Ori chiar de ne-ar fi permis, nu ne-ar lăsa inima. Pe cînd tu parcă nu mai observi ce se petrece cu noi. Nu iei parte la bucuria pe care o trăim de un timp. Oare nu socoteşti că măcar de dragul tatii şi al unchiului Alured s-ar cuveni să fii altfel ? Pentru că atîta vreme cît jeluieşti, ne indispui şi pe noi, uitînd cu desăvîrşire că oamenii mai zîmbesc şi ca să-i cruţe pe cei din jur.

— În fond ce mi-ai pretinde să fac ? întrebă Emily.

— Să iei parte la conversaţii, să mai surîzi la răstimpuri, să te mişti mai cu sprinteneală, o şcoli Everett. Să nu mai apari în salon cu aerul că ai venit să boceşti. Şi o ultimă rugăminte : să mai luminezi cît de cît ţinuta de doliu.

— Insinuiezi cumva că aş fi o perfidă ?

— Departe de mine această intenţie, şi o ştii foarte bine, o asigură fratele. Dar ai putea face anumite eforturi în interesul celor apropiaţi, rămînînd credincioasă amintirilor pe care le îndrăgeşti. Desigur ai priceput ce am vrut să îţi spun şi, cu un dram de bunăvoinţă, ai putea să te schimbi.

Ascultîndu-i îndemnul, Emily operă anumite prefaceri în ţinuta vestimentară, ce-i drept, atît de mărunte, încît un ochi neversat nu le putea defini decît cu anevoie. Şi totuşi, cei din conac sesizară schimbarea ivită. Se cuvine arătat că probozeala lui Everett o rănise pe Emily la început şi, cîtă vreme îl urmărise, nu se gîndise un moment să ţină cont de observaţiile sale, considerîndu-le deplasate, iar pe Everett, lipsit de omenie. Cum putea să-i

arunce cuvinte așa dureroase, și cum își închipuise că i le îndură ? Într-un timp simțise nevoia să-l pună la punct, arătîndu-i că nu era chemat să-i dea lecții cînd habar nu avea de ce se petrece în sufletul ei. Dar mai apoi se frînase, pentru ca, mai tîrziu, cînd îi cîntărise în singurătatea camerei afirmațiile, să le găsească îndreptățite. Într-adevăr, nu trebuia să urmeze exemplul nefericitei Niobe, stropind cu lacrimi necontenite și egoiste bucuriile celor din jur. Cum de nu își cruțase măcar părintele, căruia îi datora așa mult ? ! Căci după ce îi nesocotise povețele, atrăgîndu-și nenorocirea și aducîndu-i-o, mai pe urmă, în propria-i casă, acesta o iertase fără s-o certe o dată. Nici nu-l crezuse în stare de atîta îngăduință pe vremea cînd trăiseră fericiți în Manchester Square și nu fusese nevoie să i-o folosească în chip de balsam. Dar cîtă mărinimie îi arătase de îndată ce a văzut-o încolțită de suferință ! Și cu gîndul la toate acestea, se silise să-i dea ascultare lui Everett, impunîndu-și modificări nu doar în privința înfățișării, dar și în felul de a fi. Astfel începu să-i arate mai multă apropiere mătușii, ținînd-o de mînă cînd își vorbeau ; de asemeni și verișoarei, pe care o săruta la fiecare întîlnire, iar domnului Wharton îi sărea de gît și-l îmbrățișa, de cîte ori se aflau singuri, repetîndu-i în șoaptă promisiunea de a încerca să se schimbe.

— Ai avut dreptate, Everett, în tot ce m-ai învățat, i-a mărturisit într-una din zile.

— Nu am vrut să fiu crud, căută fratele s-o încredințeze.

— Mi-am dat seama de lucrul acesta abia cînd ți-am cîntărit, cu luare aminte povețele, recunoscu mai departe, și voi încerca din răsputeri să fiu cum dorești. Poate nu înțelegi pe de-a-ntregul ce se petrece cu mine, însă oricît mi-ar fi de greu, voi ascunde ce simt.

De fapt nu numai pe Everett îl suspecta de opacitatea pe care i-o imputase, ci pe toți din familie. Și poate pe drept. Fiindcă cine ar fi putut să întrevadă încrengătura durerilor ce-i torturau sufletul ? Suferea pentru că îi murise bărbatul și rămăsese văduvă la o vîrstă așa timpurie. Suferea că îl pierduse într-un mod atît de tragic și degradant. Suferea fiindcă își dăruise iubirea unui om care n-o meritase. Suferea că se înșelase atît de amarnic tocmai în

privința bărbatului pe care ținuse să și-l aleagă de una singură. Dar poate mai presus de acestea, suferea la gîndul că fosta mîndreţe a familiei — cum se ştiuse privită din cea mai fragedă tinereţe — pîngărise numele oamenilor ce-i arătaseră preţuire, dragoste şi încredere. Or fiind conştientă de nemeritata ocară la care îi condamnase şi obsedată de sentimentul vinovăţiei, cum ar fi putut să vorbească şi să arate ca o făptură neprihănită ? Şi totuşi, se strădui să îndulcească aparenţele, izbutind să mai risipească indispoziţia celor din jur.

La reuşită contribuise şi starea sufletească a unchiului Alured, care, deşi mîhnit de valurile cernite ale nepoatei, nu îşi putea struni bucuria ce-l năpădise, comunicînd-o şi celorlalaţi. Fericit şi aferat de noua calitate a lui Everett, baronetul îl purtase de mînă pe la toţi arendaşii, prezentîndu-l ca viitor proprietar. Doar el avea să preia întregul domeniu, deoarece tatăl său renunţase la această succesiune. Cu spiritul lui metodic, bătrînul magistrat rînduise de pe acum situaţia, delimitînd opţiunile de obligaţiile impuse prin lege. Astfel, dacă supravieţuia vărului său, trebuia, vrînd, nevrînd, să primească rangul de baronet ; în schimb, nici o pravilă nu-l forţa să accepte pămînturile şi conacul, care treceau în stăpînirea feciorului. Discutată în această lumină, sir Alured îşi contempla moartea cu vădită încîntare, rugîndu-i şi pe cei din familie s-o privească la fel. Doar se ştia cît de îndurerat ar fi închis ochii la gîndul că îşi lăsa avuţiile unui fluieră-vînt care avea să i le toace. Pe cînd actualul moştenitor venea cu alte intenţii, plus un capital de 60 000 de lire, din care putea îngriji conacul, reparîndu-l şi stăvilind degradarea ce ameninţa să-l distrugă. În dorinţa de a-l vedea salvat de paragină, amintea întruna de remedierile necesare, ca şi cînd abia aştepta să-l vadă pe Everett proprietar şi apucîndu-se de lucrări. Sărmanul Sir Alured !, pesemne nădăjduia să mai viziteze sălaşul în chip de stafie, bucurîndu-se măcar după moarte de restaurarea lui şi înflorirea domeniului.

— Ţi-l recomand pe John Griffith drept un om de ispravă, după cum singur vei constata, îi spuse lui Everett pe un ton de parcă în proxima săptămînă va avea de-a face cu acel arendaş, în vreme ce dînsul se va fi strămutat pe lumea cealaltă. John Griffith e mai în vîrstă ca mine, urmă

baronetul, şi poate din pricina bătrîneţii se descurcă mai greu, aducîndu-mi cotele datorate cu oarecare întîrziere. Dar pentru asta sper să nu-l iei la rost, nu-i aşa ?

— Voi evita pe cît posibil ciocnirile, îl asigură junele.

— Foarte bine, şi aşa este sănătos, îl aprobă unchiul. Dar nu prea ştiu ce povaţă să-ţi dau în legătură cu tînărul Griffith. Pînă în prezent, drepturile de arendă s-au transmis din tată în fiu, fără a se încheia noi contracte.

— Are cumva vreo meteahnă feciorul ? se interesă Everett.

— Se cam îndeletniceşte cu braconajul, îl informă baronetul.

— Asta e o apucătură urîtă ! decretă junele.

— Într-adevăr, încuviinţă moşierul, şi l-am iertat mereu de dragul lui taică-său. Însă din ce mi-a ajuns la urechi, s-ar părea că se însoară cu Sally Jones, care-l va lecui, probabil, de vechiul năravv. Mi-ar place ca micile aşezări să treacă şi de aci înainte tot din tată în fiu, în virtutea unei tradiţii de omenie, deşi neconsfinţită prin lege.

— Asemenea legislaţie nici nu va exista, se grăbi să anticipeze nepotul numai spre a-şi linişti ruda, fiindcă, în sinea lui era un reformator încarnat, cu principii radicaliste.

— Aşa o fi, cum zici tu, jubilă baronetul, pentru că s-o milostivi de noi Dumnezeu să nu ne lase prăduiţi de nevolnici.

Sir Alured auzise de o reformă agrară, prevăzută în Irlanda şi, cu toate că nu aflase în ce va consta, îl treceau fiorii de groază de cîte ori îi venea în minte. Cred că ţi-ar prinde bine să ştii cum am procedat eu şi poate chiar îmi urmezi exemplul, continuă moşierul dăscăleala nepotului. Credincios ideii de a nu disloca arendaşii de la o generaţie la alta, le-am lăsat căsuţele şi pămînturile din tată în fiu. Nu le-am promis niciodată respectarea succesiunii, dar ştiind că nu-i vîntur de colo, colo, părinţii lucrau cu rîvnă, cu gîndul la rostuirea urmaşilor. Şi treaba a mers ca pe roate. Cum sper să se întîmple şi cu tînărul Griffith care, odată căsătorit cu o femeie cinstită, ca Sally Jones, o să renunţe la braconaj.

In timpul iniţierii lui Everett, nu a rămas un petec de pămînt, un zaplaz ori poate nici chiar un arbore care să nu-i fi fost arătat de zelosul sir Alured.

— Vezi fîşia de colo, care se cheamă „Barnton Spinnies“ ? Ei, află că nu aparţine domeniului, îl înştiinţă într-o zi pe un ton încărcat de regrete.

— N-aş fi crezut, se arată moştenitorul mirat.

— Şi totuşi, asta e realitatea, suspină baronetul, deşi, după cum observi, lotul se întinde chiar între fermele arendaşilor Lane şi Puddock. În semn de respect, proprietarii îmi îngăduie să vînez pe terenul lor. Nu-mi oferă cine ştie ce posibilităţi, întrucît suprafaţa lui se reduce la şapte acri. Dar mă simt măgulit de stima ce mi se arată.

— Şi cine stăpîneşte parcela ? se interesă Everett.

— Colegiul Benet, îl informă unchiul.

— Vreţi să spuneţi colegiul Corpus Christi ?

— Întocmai. Însă pe vremea mea se numea Benet. Avocatul nostru pretinde că terenul ar fi de vînzare, dar nu la un preţ global, ci unul pentru partea forestieră, şi altul pentru cea cultivabilă. Nu-ţi garantez că rentează — dacă ar fi să cumperi. Însă ar întregi aspectul domeniului... mai ales pe hărţile funciare.

— O să-l cumpărăm negreşit, hotărî Everett, care auzea de pe acum zornăindu-i în buzunare cele şaizeci de mii de lire, cît reprezenta cota de moştenire a tatălui.

— Nu am avut niciodată banii trebuincioşi, oftă baronetul, însă merita achiziţionat, îl îmboldi pe viitorul stăpîn, pentru ca cel puţin în chip de stafie să vadă dispărînd de pe hărţile funciare nesuferita lacună ce-l amărîse o viaţă întreagă.

Furaţi de urzeala planurilor de viitor, timpul zburase pe nesimţite în Herefordshire. La începutul lunii septembrie, Everett tot mai asculta lecţiile baronetului — de care, sincer vorbind, i se cam acrise — pe cînd magistratul o convinsese pe Emily să rămînă la rude, în vreme ce dînsul se întorcea la Londra, unde, probabil, avea să recapete gustul partidelor de whist şi al atmosferei de club. Firește nu intenţiona să se eternizeze în metropolă — după cum îşi încredinţă fiica — însă nici nu îi precizase cînd va reveni la moşie, lăsîndu-i doar de înţeles să nu îl aştepte înaintea anotimpului hibernal. Pe la mijlocul lui no-

iembrie, se înființă și bătrîna doamnă Fletcher la conacul Wharton, dar această vizită nu rodise din întîmplare, ci se înscria într-un plan înjghebat de cele două familii în scopul de a grăbi vindecarea neconsolatei văduve. Natural, Emily nu suspecta nimic din ce i se pregătise, iar bătrîna Fletcher aderase anevoie la uneltirile celorlalți, fiindcă simțise de mult că țintеau să înlesnească însurătoarea lui Arthur cu logodnica ce-l trădase. Or cu așa ceva, nu se putea declara de acord.

— Fie că vrei sau nu vrei, el tot o s-o ia, o prevenise feciorul cel mare. Și, în definitiv, de ce nu ar asculta de îndemnul inimii ?

— Ai uitat cu ce bărbat a fost măritată ? se aprinsese bătrîna.

— Mai cuminte ar fi să nu uităm însușirile fetei, îi replicase feciorul. Arthur e hotărît s-o ceară din nou și, din cît îl cunosc, nimeni nu-l va întoarce de la această decizie.

Cu astfel de argumente, tînărul John îi smulsese în cele din urmă învoiala, trimițînd-o, ca prim eșalon, în asaltul de recucerire a femeii pe care o renegaseră într-o vreme. Și bătrîna se dovedi la înălțimea misiunii încredințate.

— Oricare va fi fost pricina dezbinării noastre, socotește-o pe veci îngropată, iubito, îi șoptise văduvei de cum se întîlniseră. Și, fiindcă aveai obiceiul să mă săruți de cîte ori ne vedeam, dă-mi și acum un sărut.

Emily se executase pe loc, după care bătrîna doamnă începu s-o îngrijească și s-o dezmierde, îndopînd-o cu niște pastile calmante, pe care le prezenta drept „miraculoase“ pentru nervii slăbiți. Din conversațiile zilnice reieșise pe încetul și programul sărbătorilor de Crăciun, care prevedea sosirea tînărului Fletcher, cu soția și pruncii, la conacul baronetului sir Alured. Desigur Everett nu avea să lipsească — deși deocamdată plecase la Londra. Iar domnul Wharton își amînase întoarcerea tocmai ca să poată veni de sărbători, fiindcă, așa cum îi explicase lui Emily în ultima sa depeșă, „Crăciunul trebuia negreșit petrecut în mijlocul rudelor, datorită lui Everett și a situației lui speciale“. Toți vorbeau doar de Everett, fără să-l menționeze o dată pe Arthur, lăsînd impresia că numai de dragul lui se adunau cele două familii. Și cu toate

că Emily nu îndrăznea să pună întrebări, treptat dibui adevărul. Un prim indiciu i-l furniză soţia tînărului John, care o întîmpină cu asemenea duioşie, de parcă o socotea de pe atunci cumnată. În acelaşi timp, soţul ei îi confiase grijile de părinte şi gospodar, lucru ce nu îl făcea decît cu ai săi, ceea ce însemna că şi el o adoptase în familie. Şi încă un detaliu ce o izbise : faptul că niciodată nu i-l menţionase pe Arthur. Ca şi bătrîna Fletcher, dealtminteri, care o doftoricea cu sfinţenie, procurîndu-i, din Londra, o nouă provizie de pastile calmante, pe motiv că cele aduse de dînsa nu erau tocmai proaspete. La şirul acestor bizarerii, demne de luat în seamă, se mai adăugase una, poate şi mai tîlcuitoare. De cînd venise în Herefordshire, nimeni — dar absolut nimeni — nu pronunţase numele Lopez. Firește, nu s-ar fi aşteptat să-l audă folosit ca apelativ, de către fiinţele apropiate. Dar să nu-l surprindă măcar o dată rostit în discuţii sau în contextul directivelor date personalului de serviciu, i se păruse ciudat. Mai ales că şi slugile îl ocoleau pe cît le şedea în putere. Pasămite tot din ordinele stăpînilor. De unde trase concluzia că rudele şi prietenii încercau să-l îngroape dacă nu în uitare, cel puţin în muţenie. Şi, din cît observase, însuşi bătrînul Wharton adoptase aceeaşi formulă. Fiindcă, de cîte ori îi scria din metropolă, în loc să-i expedieze depeşa într-un plic adresat „doamnei Lopez", o strecura într-o epistolă trimisă lui Everett ori vărului său, cu menţiunea „pentru Emily".

Prin urmare toţi se uniseră în strădania de a-i risipi amintirile dureroase descoperise ea cu egală emoţie şi gratitudine. Dar şi oarecum răzvrătită. Pentru că nu era cinstit să se recurgă la şiretlicuri, împingînd-o, pe nesimţite, spre fericire ! Cum îşi închipuiau că ar admite una ca asta ? Cînd se ştia vinovată în ochii lumii, ar fi putut ea să mai rîdă, să fie veselă, să mai sărute un bărbat ori să fie, la rîndul ei, dezmierdată, să mai guste din bucuriile altui cămin sau chiar să devină mamă ? Cu neputinţă aşa ceva ! Firește, le rămînea recunoscătoare pentru grija şi dragostea ce i le arătau. Iar mărinimia lui Arthur o preţuia dincolo de orice închipuire. De cîtă statornicie se dovedise capabil dacă, după răul ce i-l făcuse, continua s-o iubească ! Ce inimă largă avea şi ce tărie de caracter !

Pentru toate acestea îl va păstra în suflet o viață întreagă, venerîndu-l, rugîndu-se pentru el, dorindu-i tot binele de pe lume și tremurînd să-i vadă năzuințele împlinite. Iar de avea să se însoare — cum spera să se întîmple nu peste mult — va căuta să cîștige prietenia soției și afecțiunea copiilor lui pe care-i va adora. Căci Arthur va rămîne supremul ei idol. Și tocmai de aceea nu avea voie să-l facă de rîs, sucombînd uneltirilor de a-l accepta de bărbat.

Într-un tîrziu, cînd se îndură și bătrînul Wharton să revină din Londra, o înștiință de sosirea junelui Fletcher în ajunul Crăciunului.

— De ce nu m-ai anunțat mai devreme, papà, protestă nemulțumită, fiindcă te-aș fi rugat să mă iei de aici.

— Nu am făcut-o, copila mea, chibzuind că e mai cuminte să îl revezi constrînsă de împrejurări, îi mărturisise părintele. Doar n-oi fi vrînd să trăiești ani de zile cu spaima de a-l întîlni...

— Poate nu ani de zile, papà, încercase ea să se apere.

— Nu știu, dar e mai bine să nu-l mai eviți, susținuse bătrînul. Prima revedere o să fie mai dificilă, după care totul va intra în normal. Ai să vezi. Și trebuie s-o înfrunți măcar pentru cei din familia lui, care-ți arată atîta afecțiune.

— Chiar prea multă, papà. Și nu aș fi vrut-o!

— De ce nu ? se mirase părintele. Nu sînt cei mai vechi prieteni ai noștri ? Și apoi nu există al doilea suflet în Anglia pe care să îl stimez ca pe John Fletcher. Iar cînd nu voi mai fi lîngă tine, n-o să te încălzească prietenia lor ?

— Ba da, recunoscuse învinsă. Și să nu-ți închipui că nu le sînt recunoscătoare.

— Nu, însă cum ai putea să te vezi cu ei, ocolindu-l pe Arthur ? Afară de asta, de ce mi-ai impune și mie o interdicție așa neplăcută, ca aceea de a nu-l primi niciodată în Manchester Square ? Doar e singurul Fletcher care trăiește la Londra și o să-mi prindă bine apropierea lui, fiindcă, de acum înainte, Everett o să-și facă veacul mai mult pe aici. Deci, oricum ai privi lucrurile, e preferabil să dai ochii cu el, și să scapi de obsesie!

Emily nu mai găsise ce să-i răspundă, dar în tăcerea care urmase, își reînnoi jurămîntul de a respinge orice

tentativă amoroasă din partea lui Arthur. Cîteva zile la rînd, iarăşi nu-i mai auzi numele — potrivit obiceiului — ca în dimineaţa sosirii să constate că nimeni nu se mai sfia să-l pronunţe.

— Cine merge după Arthur la gară ? începu doamna Fletcher.

— Eu mă duc, o informă Everett. Iar Giles mă va însoţi cu un ponei, ca să transporte bagajul. Fiindcă are destul. Numai eu l-am încărcat cu o puşcă de vînătoare şi o şa.

— Ce bucurie pe noi să-l revedem pe Arthur ! glăsui aferată soţia tînărului John.

— Era şi cazul să-i mai viziteze pe ai săi, o completă soţul ei.

Ascultîndu-le conversaţia, Emily se roşise, înţelegînd că fusese regizată doar pentru ea.

— Nu a mai dat pe acasă de la începutul sesiunii, încît se prea poate ca între timp să fi devenit şi un bun orator, continuă doamna Fletcher. De ai şti cît îmi tremură sufletul să îl văd propăşind ! suspină bătrîna cu ochii la Emily.

— Vă garantez că va propăşi, o încredinţă ea.

— Nu aş vrea în magistratură, deoarece, ca judecător, ar fi obligat să poarte perucă, adică exact ce detest, se strîmbă doamna Fletcher. Dar poate, cu vremea, va ajunge lord Cancelar, grăi luminată de satisfacţie, neştiind, asemenea majorităţii femeilor, că şi această mărime purta perucă.

Timpul se scurse anevoie în aşteptarea călătorului care sosi abia după masă. Fiindcă deşi plecase cu expresul de 9, acesta îşi încetinea mersul după primele două, trei ore, aşa încît poposise în halta cea mai apropiată de reşedinţa Wharton numai la orele 15, iar de acolo, pînă la poarta domeniului, mai rămîneau vreo cinci mile de străbătut cu docarul. Dar oricît de greoaie şi lungă fusese călătoria, pe la orele patru, Arthur se afla în faţa căminului din salon, cu ceaşca de ceai în mînă şi împresurat de membrii celor două familii, veseli şi radioşi să-l aibă în preajmă pe acest june reprezentant ce pătrunsese în Parlament. Numai

Emily absenta de la fericita reuniune, pregătindu-şi din vreme retragerea. Avînd la îndemînă un Bradshaw[1], văzuse la cît sosea trenul şi se refugiase în cameră cu cîteva ceasuri mai înainte, astfel că, la intrarea în casă, Arthur nu o găsise. Şi nu cutezase nici să pună întrebări încă din primele clipe, mulţumindu-se cu asigurarea ce i-o dăduse Everett în docar că se găsea la conac, şi avea s-o întîlnească pînă la masa de seară.

Cam aşa chibzuise şi Emily în singurătatea odăii în care se ascunsese, şi unde aşteptase cu inima cît un purice ivirea iubitului. Într-adevăr, nu se simţise în stare să-l întîmpine de cum apărea, însă era conştientă că nu putea să-l ocolească prea mult. Şi pe cînd se tot socotea cum să facă, auzi un scîrţîit de roţi pe aproape — semn că sosise docarul — aşa încît, lăsînd gîndurile de o parte, se postă îndărătul perdelei de la fereastră, ascultînd, cu atenţie, zgomotele de afară. Poate va surprinde o vorbă de a lui sau, cel puţin, paşii, îşi repeta tulburată, apăsîndu-şi inima care părea că îi sare din piept. Dar în afara vocii lui Everett şi a poruncii dată rîndaşului, nu distinse nimic. Şi totuşi era convinsă că Arthur venise. I-o confirma însuşi felul cum se oprise docarul, cît şi ordinul fratelui. O bucată de timp rămase pironită la geam, cîntărind hotărîrea pe care trebuia s-o adopte. Ca apoi să iasă din cameră şi, cu mers domol, însă ferm, să coboare scara, îndreptîndu-se către salon.

Nimeni nu se aştepta să apară la ceasul acela, crezîndu-se că numai rugată va veni şi la cină — fapt întru totul scuzabil, cunoscîndu-i-se starea de spirit. Pentru ca, dintr-o dată, să se ivească în prag, înaintînd demnă spre mijlocul încăperii. Numai Arthur nu visa ce se întîmplă, fiind cu spatele către uşă şi ambalat într-o explicaţie datorată amfitrionului, care ardea de nerăbdare să afle cît va mai încurca lumea guvernul de coaliţie, pînă va ceda locul destoinicilor conservatori. Însă, deşi absorbit de discuţie, tînărul auzi paşii abia iviţi şi, întorcîndu-se brusc, se trezi în preajma femeii adorate. Într-un suflet se apropie de ea, întinzînd amîndouă mîinile, iar Emily i le predă pe ale sale, negăsind, pe moment, un pretext să-l repingă. Arthur

[1] Orarul căilor ferate.

i le cuprinse cu aviditate, strîngîndu-le şi sorbind-o din ochi. „Cerul să te binecuvînte şi să te aibă în pază !", îi spuse în secundele următoare. Alte cuvinte nu găsise la îndemînă în emoţia ce-l covîrşea. Se aprinsese la faţă şi inima îi bătea în tîmple şi în creier, anulîndu-i stăpînirea de sine. Emily nu-i răspunse, lăsîndu-i doar mîinile prizoniere poate vreme de un minut, după care, izbucni în lacrimi şi, smulgîndu-se din strînsoare, fugi din salon către camera ei.

— E bine că plînge, fiindcă îşi mai descarcă sufletul, decretă doamna Fletcher. Şi nu căutaţi s-o opriţi, urmînd-o în cameră. Ci rămîneţi pe loc.

Seara, cînd coborî la cină, tînărul John îi oferi braţul, ca s-o conducă în sufragerie, iar la masă şezu departe de Arthur. Abia cînd o văzu instalată în salon şi brodînd alături de bătrîna lui mamă, se aşeză pe un taburet, la picioarele ei.

— Ce bucuroşi sîntem cu toţii să te revedem ! Nu-i aşa, mamă ? îi spuse ghemuindu-se lîngă ea.

— Bineînţeles că ne bucurăm, se grăbi să confirme bătrîna, care, după scurt timp, renunţă la lucrul de mînă, alăturîndu-se baronetului, magistratului Wharton şi feciorului ei, John, la o partidă de whist, şi lăsîndu-l pe fiul mezin la picioarele văduvei. Emily ar fi vrut să fugă de lîngă el, însă nu avea cum, fiind blocată de taburet.

— Să nu-ţi fie teamă de mine, pentru că nu ai de ce, îi zise Arthur nu pe şoptite, dar cu o voce aşa molcomită, încît nu putea să-l audă nimeni. Îmi închipui că vrei să rămînem prieteni...

— Cum de nu ! îl asigură Emily.

— Atunci, vino mîine să ne plimbăm, şi ai să vezi că ne vom deprinde unul cu celălalt, continuă cu aceeaşi blîndeţe în glas. Şi fiindcă te văd tulburată, acum te las, îi spuse ridicîndu-se în picioare şi depărtîndu-se încet — un gest pentru care Emily îi mulţumi în gînd.

Potrivit înţelegerii, a doua zi se plimbară împreună, ca şi în zilele următoare, şi astfel se scurse o săptămînă întreagă, fără s-o supere cu un sigur cuvînt. Ar fi putut s-o asedieze cu declaraţii de dragoste, fiind mai totdeauna departe de urechile celorlalţi. Dar nu îi făcuse niciuna, cruţînd-o şi cîştigîndu-i recunoştinţa. Oare nu se hrănise

cu presupuneri deşarte, atribuindu-i intenţii pe care nu le avusese niciciînd ? începuse Emily să se întrebe. Şi nu suspectase degeaba şi purtarea celor din jur, răstălmăcindu-le bunătatea şi punînd-o pe seama dorinţei de a-i netezi măritişul cu Arthur ? Cu siguranţă se înşelase, lăsîndu-se pradă închipuirii bolnave, căci un om cu judecată întreagă ar fi întrevăzut utopia unei asemeni căsătorii. Doar nu era să se compromită un tînăr aşa de valoros, cu o femeie degradată ca ea !

— Ia spune-mi, Arthur, ai mai făcut vreun pas înainte ? îl tatonă tînărul John, referindu-se la însurătoare.

— Deocamdată nici unul, îi răspunse fratele abătut.

— Sau te-oi fi răzgîndit între timp ?

— Cum adică ? să n-o mai iau de soţie ? se miră junele. Asta nu se va întîmpla niciodată ! Pe cinstea mea, în rochia de doliu, e şi mai frumoasă !

— O fi, deşi, după mine, ar trebui s-o determini să nu o mai poarte.

— Încă nu îndrăznesc, mărturisi Arthur.

— Sper că ştii ce se spune, în general, despre văduve, îl zădări John.

— E uşor să vorbeşti despre ele „în general". Ori să iei în derîdere o femeie străină. Dar cînd o iubeşti — cum o iubesc eu pe Emily — faţa lucrurilor se schimbă. De aceea, n-o pot zori deocamdată să renunţe la doliu. Nici măcar să i-o cer pe departe. O voi face, probabil, dar cînd va sosi vremea. Iar pînă atunci, se impune să mai aştept.

CAPITOLUL XXXI

FEMEILE DIN LONGBARNS DEVIN BĂNUITOARE

Cînd domnul Wharton părăsi pentru a doua oară conacul vărului său — unde zăbovise mai mult ca oricînd — Emily mai rămase la rude urmînd să petreacă o lună de zile şi la moşia prietenilor din Longbarns, la o dată încă

nedefinită. La venirea în Herefordshire nu prevăzuse această prelungire a vizitei, și nici după revenirea tatălui din prima sa escapadă în metropolă. Iar de consimțise să mai întîrzie pe acele meleaguri, o făcuse și la îndemnul părintelui, dar și conștientă de binefacerile acestei șederi. Deoarece spre deosebire de existența dusă la Londra, unde ședea cu săptămînile zăvorîtă în casă, plîngîndu-și ursita, la conac putea să se miște, să hoinărească, și traiul acesta îi făcuse mult bine. Apoi însăși schimbarea decorului însemna un cîștig — după cum i-o spusese și tatăl — fiindcă în locuința din Manchester Square era permanent hăituită de amintiri. Și încă un avantaj, deloc neglijabil. În prima săptămînă a lunii februarie, Arthur se întorcea în metropolă, lăsînd-o în Longbarns, unde n-o putea vizita ca în oraș.

Modificarea programului implicase destule frămîntări, urzeli și dezbateri, însă, de îndată ce căpătase forma definitivă, se potoliseră spiritele. Domnul Wharton aștepta mulțumit plecarea în capitală — fixată la mijlocul lunii ianuarie — anticipînd cu plăcere reînceperea pledoariilor vremelnic abandonate, precum și reluarea îndrăgitului whist, în ambianța clubului Eldon. Pe de altă parte, bătrîna Fletcher se gîndea bucuroasă la apropiata repatriere în Longbarns, deoarece rămăsese fără feciori — tînărul John mutîndu-se mai de mult cu familia, pe cînd Arthur plecase de cîteva zile. Îi mai revăzuse între timp, aduși în plimbare de Everett, însă tot îi sfîrîia inima să ajungă la ei. Singură Emily își dorea să rămînă pe loc, cel puțin pînă la redeschiderea Parlamentului, pentru că nu i-ar fi convenit să stea la conacul prietenilor cît mai dura vacanța lui Arthur. Dar cum avea ghinionul să i se încurce mai toate pasiențele, se văzu obligată să purceadă spre Longbarns exact cînd nu ar fi vrut. Adică la începutul lunii februarie. Și nu împreună cu unchiul, mătușa și verișoara Mary, cum se proiectase inițial. Fiindcă tocmai se începuseră tratativele pentru cumpărarea parcelei „Barnton Spinnies", iar sir Alured nu admitea să lipsească de la perfectarea tranzacției. Doar oftase atîta vreme după întregirea domeniului, și nu și-ar fi iertat niciodată să nu asiste la fericitul eveniment, pentru a se plimba, cel dintîi, pe te-

renul care urma să fie alipit. Negocierile se puteau prelungi luni de zile, dat find că se purtau între un avocat şi un colegiu — ceea ce baronetul s-ar fi cuvenit să prevadă la vîrsta şi experienţa domniei sale. Însă cum nu se gîndise un moment la posibilitatea tergiversării, rămase pe loc, aşteptînd terminarea formalităţilor. În plus mai avea o treabă ce-i reclama cu stringenţă prezenţa. Noul moştenitor hotărîse înlăturarea unor copaci pe care nu i-ar fi putut atinge securea dacă trăia celălalt şi, ca urmare, sir Alured aştepta ritualul tăierii lor, ştiut fiind că nici un arbore nu cădea la conacul Wharton fără supravegherea stăpînului.

În virtutea acestor temeiuri, Emily porni către Longbarns însoţită numai de verişoară, petrecînd o săptămînă printre prieteni, şi lîngă Arthur, care o aşteptase în uşă. La intrarea în casă, îi veniseră în minte crîmpeie din ultima vizită făcută amicilor Fletcher — entuziasmul ce-l arătase în legătură cu pretendentul Lopez, cît şi dorinţa de a-i accepta propunerea de căsătorie. Parcă trecuse un veac de atunci, se gîndise înfiorată de tristele amintiri, neputînd să înţeleagă cum izbutise s-o ameţească omul acela, încît să-l considere întruchiparea cea mai apropiată a soţului ideal. Dealtfel, această nedumerire o urmărea cu putere de obsesie, în paralel cu o mulţime de scene din fosta ei căsnicie, toate proiectate pe imaginea falsului idol. Pe care deşi nu-l mai pomenise de la venirea în Herefordshire, nu îl uitase o secundă, aşa cum nu contenise să-şi reproşeze felul cum se lăsase îmbrobodită. Retrăia ca aevea şi cu nespusă durere iniţierile lui în arta înşelătoriei, prin care nu făcuse decît să-i deschidă ochii asupra adevăratului său caracter. Revedea modul cum încercase, cu neobosită rîvnă, s-o încredinţeze de datoria pe care o avea să-l ajute la jefuirea părintelui ; cum se căznise să-i imprime convingerea că în viaţă nu contau decît aparenţele, şi de erai un aventurier fără căpătîi, trebuia să creiezi impresia de om respectabil şi înstărit. Cu fiecare lecţie de genul acesta îi făcuse o rană în suflet, care nu se închisese nici pînă acum. Şi cu toate că de la sinucidere nu permisese nimănui să-l vorbească de rău, imaginea lui devenea tot mai detestabilă. Cum ar fi putut s-o compare cu tînărul blond ce-o întîmpinase în uşă — cu obraji rumeniţi, cu ochii dilataţi

de încîntare, cu pecetea cinstei întipărită pe față ? Cu siguranță nu exista pe pămînt un chip mai onest ca al său. Spre deosebire de al celuilalt, care exprima numai perfidie. Natural, nu își dăduse seama de la început, ci pe măsură ce-l observase în viața de zi cu zi, surprinzîndu-i licărul ipocrit din priviri, surîsurile șirete, mișcările studiate și pline de tîlcuri ascunse, ori scopul ținutei lui îngrijite, care era tot acela de a induce în eroare. Întreaga-i făptură fusese o savantă îmbinare de neadevăruri. Iar în clipa cînd constatase că nu o putea modela după tiparele lui, folosind-o în chip de complice, se lipsise de dragostea ei, aruncînd-o la coș.

Ca acum s-o aștepte în prag o perlă de om, înzestrat cu însușiri dintre cele mai lăudabile, însă pe care le prețuia prea tîrziu. Fiindcă la timpul cînd s-ar fi cuvenit să le vadă, se lăsase orbită de vorbe mieroase și de o purtare vicleană. Ușurință pe care nu și-o ierta.

Zilele petrecute în preajma lui Arthur se scurseră liniștite. Deseori rămăseseră în doi, însă chiar de o mai iubea, se abținuse de la orice mărturisire.

— De ce-oi fi tăcînd, dragul meu ? îl iscodi doamna Fletcher contrariată. Dacă ești hotărît s-o iei de nevastă, nu are rost să bați apa în piuă. Firește, nu te poți însura pînă în martie viitor — cînd împlinește anul de doliu. Însă de ți-ar cunoaște intențiile, ar mai renunța la vălurile cernite și la viața închistată pe care o duce. Bineînțeles pe încetul, fiindcă așa se procedează în asemenea situații. De aceea se cuvine să stați de vorbă și să-i spui ce ai de gînd.

— Mi-e teamă, mamă, bîigui feciorul.

— Vai de mine, băiete ! Numai asta n-aș fi crezut-o despre tine — să știi de frica unei femei. Și pentru care pricină, dacă nu-ți este cu supărare ? Ce ar putea să-ți răspundă ?

— Că nu mă ia, murmură emoționat.

— Atunci e mai bine s-o știi de pe acum ! pufni matroana. Deși nu o cred chiar așa nătăfleață, ca să refuze o partidă ca tine.

— Poate n-o înțelegi îndeajuns, încercă Arthur s-o apere.

— Așa o fi, bombăni înciudată bătrîna, clătinînd cu îngrijorare din cap. Dealtminteri, nici nu îmi plac tinerele

pe care le înțelegi cu greu. Înseamnă că au ascunzișuri, adică exact ce mă scoate din fire. De aceea prefer o femeie de la care cam știi la ce să te aștepți. Nu s-o vezi măritîndu-se cu o pramatie, cum a fost portughezul. Lucru la care nu m-aș fi așteptat niciodată...

— Dacă mă iubești, mamă, să nu mai aduci vorba de această căsătorie, o rugă feciorul. Cînd am spus că poate nu o înțelegi de ajuns, nu am învinuit-o de gînduri ascunse. Ci alta mi-a fost ideea. Emily și-a dat seama de ce om își legase viața, înaintea sinuciderii lui. Și nu mă hazardez să pretind că îl urăște după moarte ; dar pot afirma cu destulă convingere că se detestă pe ea pentru faptul că l-a ales.

— Și pe drept cuvînt, se pronunță bătrîna cu satisfacție.

— În ceasul de față, nu poate anticipa viitorul decît sub forma unei suferințe neîntrerupte, îi explicase Arthur mai departe. Nu plîngîndu-l pe cel decedat, ci propria ei greșeală. Și dacă nu am cerut-o pînă acum, să nu îți închipui că nu am făcut-o dintr-o ușurătate. Dar m-am temut să nu îmi răspundă că vrea să trăiască în văduvie, iar după aceea să nu mai dea înapoi, numai ca să-și respecte cuvîntul.

— Ia ascultă, băiete, prea o consideri mai altfel decît restul femeilor, îl luase bătrîna din scurt, aproape geloasă de atributul moral ce i-l acordase unei văduve oarecare.

În preziua plecării din Longbarns, se văzu provocat și de fratele John la o discuție de aceeași natură.

— Va să zică ai terminat vacanța, și nu ai făcut un pas înainte cu însurătoarea...

— Sînt cam delăsător, nu-i așa ?

— Tu știi mai bine ce ai de făcut. Însă dacă nu ți-ai schimbat hotărîrea...

— ...asta nici într-un caz, interveni Arthur pe un ton categoric.

— Atunci nu pricep de ce nu i-ai spune-o pe față ? Doar nu există loc mai nimerit pentru dialoguri sentimentale ca o reședință la țară.

— Îți imaginezi că pe Emily ar influența-o vreun pic ambianța sau conjunctura în care o cer de soție ?

— De fapt știe la fel de bine ca mine ce intenții nutrești.

— Nădăjduiesc din tot sufletul, pentru că, altminteri, ar avea o părere îngrozitoare despre mine. Dar îmi pun întrebarea : dacă știe ce vreau, și nu e de acord cu dorința mea ?

— De unde ai să afli, dacă nu-i vorbești ?

— Fii sigur că o să-i vorbesc de îndată ce am temeiuri să sper într-o reacție prielnică. Să nu uiți că am dezbătut chestiunea chiar cu bătrînul Wharton, și am hotărît să aștept împlinirea anului de la sinuciderea blestematului portughez.

Tot în ajunul plecării, seara, înainte de cină, avu și cu Emily o mică discuție, în biroul tînărului John, unde rămăseseră singuri pentru puține minute.

— Mîine nu te mai văd, zise Arthur, întrucît voi pleca la opt jumătate. Gustarea o iau la orele opt și, probabil, numai cu mama, fiindcă la ceasul acela nu-mi închipui cine ar mai coborî în sufragerie.

— Eu, de exemplu, anunță Emily, fiindcă am obiceiul să iau devreme micul dejun. Deci mîncăm împreună, și pe urmă voi asista la plecarea ta.

— Nu îți închipui ce bucuros am fost să te văd aici, Emily !, suspină tînărul mulțumit.

— Și eu m-am simțit tare bine, recunoscu ea. Toți mi-au arătat afecțiune și grijă.

— A fost ca pe vremuri — sau aproape la fel.

— Ca odinioară nu mai poate să fie, rectifică Emily. Totuși mă felicit că am venit la voi și la unchiul Alured. Uneori mă încearcă ispita să nu mă mai întorc la Londra. Și nici nu m-aș duce, dacă nu ar exista papà.

— Mie îmi place la Londra, se arătă tînărul entuziasmat.

— Cred și eu, cu minunatele perspective pe care le ai. Cu atîtea îndeletniciri și speranțe de viitor. Pentru tine, Arthur, viața de-abia începe.

— Ai uitat că sînt cu cinci ani mai mare ca tine ?

— Și ce contează ? îl ironiză Emily. Am ajuns la convingerea că vîrstele nu se socotesc în raport de anii pe care-i avem. Bunăoară, eu mă simt o femeie bătrînă, și nu de

acum, ci de mult. Pe cînd tu eşti într-adevăr tînăr. Ai devenit mîndria întregii familii, şi ar trebui să fii fericit.

— Ştiu şi eu ? ! E greu de spus ce anume îl face pe un om fericit, vorbi Arthur îngîndurat. Şi, preţ de cîteva clipe, cochetă cu ideea de a-i destăinui atunci şi pe loc ce are pe suflet. Îşi aminti însă de legămîntul ce-l încheiase, care nu merita anulat printr-o hotărîre pripită. Se cerea să mai aibă răbdare. Şi poate nici nu era de dorit ca Emily să accepte aşa de curînd dragostea altui bărbat. Voi veni să te văd la Londra, îi zise după trecătoarea lui şovăială.

— Chiar te rog să-l vizitezi pe papă, fiindcă de aci înainte se pare că Everett se va eterniza la domeniul Wharton. Şi acum fug să mă îmbrac pentru cină, ca să nu mă las aşteptată de ceilalţi.

Arthur o prinse de mînă şi îşi luă rămas bun, explicîndu-i că ţinuse neapărat să facă de pe atunci acest lucru, întrucît la plecare nu vor mai fi singuri. Precum se şi întîmplă. Emily îl conduse pînă la poartă, iar după ce dispăru, în goana trăsurii, se simţi părăsită şi parcă golită pe dinăuntru. Afară era o zi minunată de iarnă — senină, geroasă, cu aer uscat şi proaspăt, deşi pămîntul mustea sub mantia chiciurii. Sub pretextul vremii prielnice, Emily rămase în curtea conacului, plimbîndu-se mai bine de un ceas pe aleile străjuite de arbuşti, petrecîndu-l în gînd pe călătorul abia plecat şi blagoslovindu-i purtarea. Ce tact dovedise ocolind o temă atît de penibilă, pentru ea, ca iubirea. Şi cîtă recunoştinţă îi purta pentru delicata reţinere. Ar fi însemnat un supliciu să-i asculte confesiunile amoroase, şi tocmai de aceea hotărîse să ocolească de-a pururi dialogurile sentimentale. Nu doar cu el, ci cu orice bărbat. Dragostea rămînea un capitol închis. Nu fiindcă s-ar fi simţit incapabilă s-o nutrească. De aşa ceva nici nu putea fi vorba, fiindcă iubea şi în clipa de faţă. Şi chiar cu înflăcărare. Iar dacă nu s-ar fi socotit definitiv compromisă şi întru totul nedemnă de Arthur, s-ar fi aruncat în braţele lui, pornind spre o fericire de necuprins în cuvinte. Însă de vreme ce ratase într-un chip aşa lamentabil prima încercare în viaţă, judecase că nu are dreptul să mai aspire la un al doilea noroc. Iar acum, cînd iubitul era departe, se simţea şi mai întărită în această credinţă. O săptămînă întreagă fuseseră împreună, locuind în aceeaşi

casă. Și cu toate acestea. nu îi spusese o vorbă de dragoste, ci se purtase ca un frate cu ea. Ori asta ce putea să însemne decît că-i împărtășea pe de-a-ntregul convingerea ? Fapt pentru care îi mulțumea. Dar plîngînd. Îl binecuvînta pentru cumpătarea ce-o dovedise, scutind-o de complicații și suferințe absolut inutile. Ca și pe el, dealtminteri. Și totuși, nu își putea stăvili șuvoiul de lacrimi. Fără îndoială, procedase cum nu se poate mai înțelept. Deși, un singur cuvînt drăgăstos i-ar fi luminat sufletul ca un soare. Ba poate i-ar fi plăcut s-o și ceară în căsătorie, numai spre a-i răspunde că de dragul lui — ca să nu îi păteze numele adorat — nu putea să accepte. Bineînțeles, nu-i reproșa o secundă reținerea, fiind însăși dovada probității sale morale. De care se încredințase cu desăvîrșire. Și totuși, își simțea inima împovărată de o amarnică deziluzie.

Abia la sfîrșitul lui martie părăsi meleagurile din Herefordshire, după o lungă ședere la domeniul Longbarns. În urma ei, doamna Fletcher și nora ei rămaseră dezorientate, întrebîndu-se cu crescîndă suspiciune, în ce fel se va termina povestea cu Arthur. Între timp bătrîna își sădise în suflet convingerea că nu se va înfăptui niciodată căsătoria dorită de fiu și, ca urmare, o privea din nou cu ochi răi. Fiindcă vlăstarul merita să-și vadă împlinit orice vis. Nu doar însurătoarea cu o văduvă. În această idee îl și ajutase, absolvind-o pe Emily de păcatul trădării, luînd-o iarăși de mînă și încercînd, prin orice mijloace, s-o reapropie de familia lor. Dar după ce aflase din gura feciorului cît era de nesigur în privința răspunsului ei, socotea mai cuminte să-și caute în altă parte ursita. De ce s-ar fi cramponat de o văduvă ? Și încă a unui pungaș ca Lopez ? Asta era nebunie curată ! Mai ales cînd nici nu știa dacă îl vrea. Și dacă i se adevereau temerile, răspunzîndu-i-se cu nazuri, atunci trecea și dînsa la represalii. Deocamdată se purta bine cu Emily, fiindcă apucase s-o ierte, și nu avea nici o pricină de gîlceavă. Însă nu mai considera necesar s-o răsfețe ca pe o doamnă Fletcher în devenire. Și totodată începu s-o monteze pe actuala noră în spiritul ofensivei ce-o plănuia. Pînă cînd le surprinse tînărul John într-o consfătuire și, auzind ce prăpăstii vorbeau, le puse la punct pe amîndouă.

— De ce vorbiți de ca cu atîta înfocare cînd nici nu știți ce are de gînd ? intervenise energic, referindu-se, firește, la Emily.

— Mă apucă la inimă, John, cînd te aud și pe tine apărînd-o, se enervă bătrîna.

— Și apoi, nu pricep cum puteți ponegri o femeie atît de dragă lui Arthur, continuă el fără să ia în seamă protestul mamei sale. Fiindcă, indiferent de părerile voastre, frate-miu nu se lasă pînă n-o cere în căsătorie.

CAPITOLUL XXXII

DUCELE AVEA ZILELE NUMĂRATE CA PREMIER

Așa cum s-a arătat într-un capitol anterior, proiectul remanierii sistemului de votare în comitate căpătase formă la Matching, prin silința bătrînului Monk și a lui Phineas Finn, sub îndrumarea domnului Prime — cel mai mare expert în materie de legislație electorală, de unde i se trăgea și porecla de „Charlie, tartorul votului". Avînd peste șaizeci de ani, își dăduse obolul și la întocmirea faimoasei *Reform Bill* [1], iar de atunci nu se ocupase decît de organizarea sufragiului, pritocind circumscripțiile și motivîndu-le ajustarea. Dealtfel, și actualul proiect — sau viitoarea lege, dacă avea să fie aprobată — i se datora într-o mare măsură. Și totuși, contribuția lui rămînea anonimă în ochii britanicilor. Dar să sperăm că nerecunoscuta-i strădanie fusese răscumpărată de traiul princiar, dus la Matching, și de zîmbetele Glencorei.

În perioada cît se lucrase intens, conacul se golise de oaspeți. Ducele de St. Bungay se numărase printre primii plecați, și chiar premierul lipsise cîteva zile. Iar cînd revenise și ar fi vrut să ia parte la procesul elaborării, nu prea fusese lăsat de colegi. Știau că măsura se discutase în

[1] Reforma sistemului electoral în Anglia (1831—1832).

Cabinet, unde se adoptaseră — ca principale jaloane — propunerile domnului Monk aproape nealterate. Dar oare cîți dintre miniștrii prezenți sesizaseră miezul fiecărei prevederi ? Pînă și demnitarii versați nu realizau, la prima vedere, efectele clauzelor preconizate, primejdiile generate de anumite modificări sau denaturările ce puteau surveni în decursul dezbaterilor sau al redactării ulterioare. Numai după o lectură atentă, în liniștea biroului personal, întărită și de o discuție cu un prieten isteț la minte, se conturau părerile demnitarului care ascultase pasiv citirea propunerilor — sau poate chiar le aprobase — făcîndu-l apt de a le susține cu fermitate sau, dimpotrivă, de a le respinge într-un anume moment. De pildă, unul ca lordul Drummond, care urmărise placid prezentarea proiectului în ședința de Cabinet, cu siguranță nu întrevăzuse spaima ce avea să-l cuprindă ulterior și nici similitudinea existentă între schimbările prevăzute și sistemul american de votare, caracterizat prin reprezentare numerică. Dar după ce le studiase pe îndelete și le mai comentase cu sir Timothy Beeswax, nimeni nu-i mai putea ține piept argumentelor. Cu specifica sa hărnicie, primul ministru analizase proiectul înainte de a fi citit în fața miniștrilor, pătrunzîndu-i toate subtilitățile. Și cu toate acestea, i se refuzase participarea la întocmirea lui. Dacă i se dădea voie, l-ar fi alcătuit singur. Dar i se pretextase că nu era cazul a se osteni cu asemenea treabă, realitatea fiind însă alta, pe care o mirosise, și anume, că nu fusese dorit de colegi. Totuși nu se formalizase, urmărind pas cu pas evoluția lucrării, așa încît nu se luase nici o hotărîre esențială fără să-i fie adusă dinainte la cunoștință. Ba ceruse explicații amănunțite, mergînd pînă la suprafața fiecărei noi circumscripții. Însă oricîtă rîvnă și interes învestise, știa că această lege nu-i aparține, fiind opera domnului Monk și a lui Charlie, „tartorul votului."

Ce soartă o aștepta ? Nu îndrăznise să-l iscodească pe Monk. Dar a-ți consacra timpul, priceperea și energia unei măsuri sortită eșecului, trebuie să fie nespus de trist. Iar munca depusă în aceste condiții, deprimantă la culme. Însă ca demnitar se cerea să prevezi și astfel de încercări din partea destinului. Că domnul Monk trudise la reorganizarea sufragiului sub amenințarea nereușitei, premierul n-ar

fi putut s-o afirme, deși se văzuse zi de zi cu colegul. Iar explicația nu ședea doar în faptul că nu-l chestionase, cît mai ales în reținerea celor din jur de a-i mărturisi ce gîndeau. Pînă și devotatul său mentor — Ducele de St. Bungay — nu-i divulgase părerea, ducînd-o cu sine, la mosia personală din Long Royston, unde plecase. Numai cu Phineas Finn mai discuta cîteodată, deși eliptic și cu vădită timiditate, așa cum nu-l văzuse prietenul în fosta lor promenadă. Dar pe atunci se amuzase într-o dezbatere de principii, care-i făcuse plăcere, pe cînd comentarea actualei reforme îl inhiba, deși firesc ar fi fost să-l atragă, fiind o temă extrem de actuală, și s-o analizeze pe toate fețele, cu un coleg atît de apropiat precum Phineas, nu reținut și ambiguu, cum o făcea îndeobște.

— Ce zici, o să fie o lege cuprinzătoare ? îl întrebase într-o zi.

— Cam lungă, mă tem, Excelență. Va conține peste o sută de paragrafe...

— Atunci prezentarea ei va dura cam toată sesiunea parlamentară ?

— Dacă vom începe în martie cea de a doua citire în camera Comunelor, s-ar putea să ajungă în Camera Lorzilor în prima săptămînă a lunii iunie. Or asta înseamnă că ne rămîne destulă vreme pentru dezbaterea propriu-zisă.

— Da, cred că da, bîiguise ducele, neîndrăznind să-l mai chestioneze pe Phineas dacă realmente nădăjduia într-o a doua citire a proiectului.

Între timp se auzise că tremura pentru soarta guvernului, deși parcă numai deunăzi cei îngrijorați fuseseră subalternii, știind că mai marele lor amenința mereu cu demisionarea. De unde aflaseră ? Nimeni nu ar fi putut spune, întrucît premierul nu se destăinuise străinilor, ci doar bunului prieten și sfetnic, Ducele de St. Bungay. Dar se vede că marile personalități nu-și pot trăda nici în șoaptă intențiile, fără pericolul de a se prelinge prin aer și a deveni cunoscute. Oricum, cînd transpiraseră amenințările ducelui, se și decretase prin cluburi că demisionarea cîrmuitorului va aduce cu sine naufragiul echipei de coaliție. Temere care de asemeni se propagase în toată metropola, fiind repetată și de anumite ziare. „People's Banner" se și grăbise să asigure cititorii de avantajele retragerii

premierului, calificînd-o drept „singurul gest prin care ar fi adus reale servicii națiunii britanice". Asta se petrecuse în perioada de răzvrătire a conservatorului sir Orlando și cam pe timpul sinuciderii lui Lopez. Ca acum, cînd ducele nu mai amenința cu demisionarea, același „People's Banner" să afirme că se crampona de înalta sa funcție cu o tenacitate îndărătnică și neconformă prevederilor constituției. Ce îl mai ținuia pe jilțul de premier ? întreba Quintus Slide. Uitase că sir Orlando l-a părăsit ? Ori nu știa că sir Timothy Beeswax și lordul Drummond rămăseseră în funcție dintr-o loialitate greșit înțeleasă ?

La întoarcerea de la Matching, domnul Monk avea proiectul de lege în buzunar — cum s-ar zice. Curînd se redeschise și Parlamentul, iar viitoarea reorganizare a sufragiului fu anunțată în chiar moțiunea adresată Reginei, care se votă cu foarte puține interpuneri și critici, adversarii fiind hotărîți să nu declanșeze pe moment bătălia. Pentru cei învățați cu aprinsele dispute din Cameră, armonia din acea zi a fost nefirească și prevestitoare de rău. Pe cînd spectatorii ocazionali o interpretaseră ca o dovadă de trăinicie a echipei de coaliție. De mult nu mai existase un guvern care să întrunească o majoritate atît de puternică, încît să ai sentimentul că dispăruse tradiționala opoziție. Desigur, unul ca Monk nu încerca această senzație ; dimpotrivă, aștepta resemnat ivirea săgeților, și nu trimise de la periferia sălii de întrunire, ci din imediata-i apropiere. Dar presimțirea lui avea să se adevereacă ceva mai tîrziu, întrucît proiectul ce-l pregătise l-a prezentat la o săptămînă de la inaugurarea sesiunii parlamentare, iar a doua citire urma să înceapă abia la începutul lui martie.

Premierul ar fi vrut să amîne și acest termen — după cum i-o ceruse lui Monk — împărtășindu-i totodată și rațiunea pe care își întemeiase pretenția. Avea neapărată nevoie de un răgaz pentru a lichida o serie de lucrări începute, care ar fi rămas baltă, în ipoteza unei demisii precipitate, impusă de respingerea legii propuse. Cunoscut ca un om de o probitate absolută, ducele nu fusese niciînd suspectat de mistificări. Și totuși, de astădată sucombase ispitei, lăsîndu-se probabil influențat de teama pe care i-o inspira viitorul. Nu se știa dacă bătrînul Monk intuise adevărata

natură a dolcanței șefului său ; dar în orice caz o combătuse cu strășnicie. După vîlva ce se făcuse în jurul proiectului de reorganizare a sufragiului, tergiversarea dorită ar fi atras după sine comentarii și bănuieli întru totul dăunătoare, îi pledase inflăcărat subalternul. Iar în fața argumentelor invocate și a tonului său categoric, ducele se înclinase pînă în cele din urmă. Însă după tăcerea-i încruntată și negura din priviri, Monk pricepuse cît l-a supărat cu împotrivirea.

— Îmi pare tare rău, Excelență, că nu vă pot satisface dorințele, încercase el să-l mai îmbuneze, dar sînt așa de încredințat că s-ar comite o greșeală, încît nu puteam să rămîn impasibil.

La aceasta premierul îi ripostase printr-o simplă înclinare a frunții și un zîmbet ce ar fi vrut să-i reflecte încuviințarea, însă care fusese doar o grimasă rigidă. Era perfect conștient că se poartă urît, dar nu mai avea necesara stăpînire de sine ca să fie politicos. Iar prin conduita față de Monk mai cîștigase un vrăjmaș, își spusese chiar de pe atunci — deși se înșela — cugetînd mai apoi că prin depărtarea bătrînului, îl pierdea și pe Phineas Finn. De fapt, nu îi mai rămăsese nici un amic de nădejde, adăugase cu infinită tristețe, pentru că și Ducele de St. Bungay îl trata cu răceală și nepăsare. Pesemne i se făcuse lehamite să-l ajute și voia să trăiască mai liniștit. Deși bătrînul îl aruncase în viesparul de acum, forțîndu-l să accepte o funcție a cărei pierdere l-ar fi discreditat pentru totdeauna. Ca după toate acestea, să-l părăsească ! Mistuit de nemulțumire și indignare, suferea ca un cîine, era supărat pe întreaga suflare din jur, repezea oamenii în neștire, arătîndu-și colții pînă și secretarului sau ducesei, ca mai pe urmă, cînd își dădea seama de greșelile săvîrșite, să fie și mai nenorocit. Iar pe fondul acesta de necurmat zbucium, stăruia și dorința bolnăvicioasă de a lupta pînă în pînzele albe pentru a-și apăra jilțul. Să facă ce or vrea colegii și să zică ce or pofti, va rămîne primul ministru al Angliei cîtă vreme se rezema pe majoritatea din Cameră.

— După mine, legea reorganizării sufragiului înseamnă un pas înainte spre era despre care vorbeați la Matching, îi declarase Phineas într-una din zile cu un aer vizibil admirativ. Numai de-am vedea-o votată !

— Ideile pe care le-am etalat atunci, domnule Finn, rămîn valabile doar în sfera abstractă a speculațiilor filozofice, nicidecum în viața reală, unde nu rezistă uzurii diurne, i-o retezase cu voce tăioasă, aproape brutală, și privindu-l de sus, cu toate că tînărul său prieten nu-l ofensase prin afirmațiile făcute. Conștient de riposta complet deplasată, premierul amuțise cîteva clipe, timp în care căutase o formulă prin care s-o dreagă. Dar negăsind-o, se depărtase fără să mai articuleze un sunet. Descumpănit de ieșirea lui, Phineas ridicase din umeri, interpretînd-o ca o nouă dovadă de inconsecvență a nobililor, pe care nu trebuia să se bizuie.

— Ne așteaptă o înfrîngere certă, îi proroci domnul Monk a doua zi după pocinogul ducelui.

— Cum de-o prevezi cu atîta siguranță ? se miră Phineas.

— O simt în aer, se explică vechiul prieten. O citesc pe fețele oamenilor.

— Totuși, legea pe care am propus-o e moderată, observă celălalt, și dacă într-adevăr ne-o resping, peste foarte scurt timp vor fi obligați să aprobe alta mai drastică.

— Nu legii vor să-i facă de petrecanie, ci nouă, îi desluși Monk, pe motiv că am stat destul la putere și trebuie să ne luăm tălpășița.

— S-or fi săturat oamenii de primul-ministru ?

— Avînd în vedere cît este de cumsecade, îmi vine greu să admit asemenea presupunere. Și totuși, acesta e adevărul, oftă domnul Monk. Din cauza sensibilității exagerate, și-a făcut mulți dușmani.

— Uneori am impresia că este bolnav, zise Phineas.

— E bolnav sufletește, precizează celălalt, și nu își poate ascunde starea lăuntrică. Iar în clipa cînd și-o trădează, devine și mai nenorocit. Nu cred că am respectat vreodată pe cineva mai mult ca pe duce, așa cum nimeni nu mi-a inspirat milă ca el.

— Nu mai departe de ieri, m-a repezit de nu m-am văzut, îl informă Phineas chicotind.

— O face fără să vrea, îl apără domnul Monk. Și pe mine mă ofensează de cîte ori îmi vorbește, deși pot jura că își dă toată silința să fie politicos. Cîrmuirea sa a fost

o binefacere pentru naţiunea britanică şi de aceea mă bucur că am aderat la formaţia pe care a condus-o. În schimb pentru el, perioada de guvernare a însemnat o tortură continuă.

De la o vreme, Glencora renunţase la viaţa mondenă pe care o inaugurase după numirea ducelui în funcţia de premier. Nu mai oferea nici recepţii, nici baluri, nici găzduire cu lunile la Gatherum sau Matching. Şi nu doar pentru că ostenise de pe urma treburilor pe care le avea ca amfitrioană. Ci, mai ales, fiindcă o dezgustaseră oaspeţii pentru care dăduse în brînci. Numele unui Pountney sau un Lopez o făceau să tresară cu stînjeneală, ca şi amintirea lui Sir Orlando şi Timothy Beeswax, pe care nu ar fi conceput să-i mai scalde în amabilităţi şi surîsuri dogoritoare.

— Pînă la anii mei, am cunoscut destui oameni vulgari, îi mărturisise prietenei Marie într-un moment de supremă descurajare, dar nici unul pe măsura presupuşilor susţinători ai echipei de coaliţie. Cu siguranţă nu l-ai apucat pe domnul Butt, dragă Marie, pentru că era foarte înaintat în vîrstă. A fost un matematician de calitatea întîi şi prieten la cataramă cu Plantagenet, dar avea o fire insuportabilă, cum nu-mi închipuiam să mai existe pe lume. Ca mai tîrziu să cunosc specimene şi mai nesuferite. Nu zic, un strop de vulgaritate nu strică la anumite răstimpuri. Însă cînd voi scăpa de balamucul de acum, va fi o desfătare să am de-a face cu adevărate doamne şi adevăraţi gentilomi.

— După cît am impresia, ai cam lichidat „balamucul", zîmbise prietena.

— Într-adevăr ! confirmase Glencora răsuflînd uşurată. Dar încă nu am înlocuit festinele de duzină cu altele mai de soi. Şi cred că nu am s-o fac timp de un an — pe puţin. Fiindcă, de unde trăiam în sfînta convingere că nimic nu m-ar putea doborî, acuma mă simt la pămînt. Aproape sfîrşită. Nu mai am nici curajul, nici energia să deschid gura în faţa lui Plantagenet. Şi de la cine să aştept o încurajare ? Ducele de St. Bungay m-a scos de la inimă. Domnul Monk îmi aruncă numai ocheade prevestitoare de rău, ca o bufniţă. Soţul tău nu mai îmi spune o vorbă. Barrington Erle îşi ascunde capul, ca struţul, cînd dă cu ochii de mine. Iar domnul Rattler, încercînd să mă consoleze,

mi-a declarat deunăzi că s-a întors lumea cu fundul în sus ! Auzi ce cuvinte să-mi toarne ! Dar m-am simţit măgulită de faptul că mi le adresase, fiindcă nici nu mai ştiu de cînd nu m-a onorat cu o silabă. Şi apoi nu ai impresia că Plantagenet e bolnav ?

— Mai curînd măcinat de gînduri şi griji...

— Numai să nu îl macine pînă nu mai rămîne nimic din el — aşa cum se întîmplă de obicei ! suspinase ducesa. Şi de un timp, nu-l mai aud vorbind de retragere. L-a anunţat bătrînul episcop de St. Austell că vrea să demisioneze, şi de îndată a început să-şi frămînte creierul pe cine să pună în loc. În astfel de împrejurări, se sfătuia cu Ducele de St. Bungay. Or, acum, nu mai are cu cine să se consulte. Şi-a pierdut sfetnicul de cînd cu Jartiera pe care i-a dat-o lordului Earlybird. Aşa încît dacă vrei să te certi cu prietenii şi să-ţi îndoieşti ura vrăjmaşilor, ai nevoie de un singur lucru : să ajungi prim-ministru.

— Regreţi că ducele a devenit premier ? o iscodi Marie.

— Ei, nu o dată mi-am pus această întrebare, dar nu am reuşit să-mi răspund, admise Glencora. Dacă refuza postul, l-aş fi considerat un fricos. De ce să nu fi ajuns personalitatea numărul unul în prima ţară a globului şi să nu fi intrat în istorie ? Pentru că asta e încununarea tuturor premierilor, oricît de inactivi ar fi fost. Ceea ce nu s-ar putea spune despre Plantagenet, care şi-a dat silinţa ca nimeni altul să fie la înălţime... pînă ce... pînă cînd...

— Să nu ne legăm de anumite scăpări, o scoase prietena din încurcătură. Poate-i adevărat că, din cauza oboselii şi a grijilor, şi-a modificat puţintel conduita cu oamenii. Dar fondul a rămas la fel de bun ca întotdeauna.

— Nu ştiu dacă e chiar aşa ! oftase ducesa din nou. Eu, una, cred în Plantagenet mai mult ca în orice bărbat — numai că în nici unul nu prea cred pe de-a-ntregul. De cum prind gustul puterii, parcă în toţi se strecoară un demon... De aceea, mi-e greu să spun ce aş fi dorit cu Plantagenet. Şi apoi de cîte ori îmi fixez o dorinţă, se dovedeşte dăunătoare. Cînd mă gîndesc cît am vrut să mă înconjur de oameni şi cu ce iluzii m-am amăgit, îmi vine să înnebunesc, nu alta. Pe cine am putut să poftesc

la Gatherum, cît am trudit și în ce vise m-am legănat, ca să mă aleg cu ce ? Îți amintești ce-am pățit cu amărîtul acela pe care țineam să-l văd că triumfă în Silverbridge ?

— Ai mai întîlnit-o pe văduva lui ?

— Nu, dar am intenția s-o caut. Nu am izbutit să fac din primul ei soț deputat, în schimb, vreau s-o mărit cu unul gata ales. Deși m-am cam săturat de urzeli. O, Doamne sfinte, ce ar putea să mai îmi procure o plăcere ? Singura pe care am gustat-o din plin, a fost prima mea dragoste. Însă m-a încîntat tocmai pentru că era condamnabilă...

Printre numeroasele afirmații făcute prietenei, aceea că ducele de St. Bungay ar fi scos-o din inimă, fusese lipsită de orice temei. Pentru că în realitate, octogenarul nu uitase de legămîntul încheiat, ori de sărutul prin care-l pecetluise. Și niciodată nu-i trecuse prin minte să se dezică de el. Însă, de la o vreme, devenise tot mai anevoioasă conlucrarea cu premierul. Cum să-i fi spus ce gîndește despre echipa de coaliție, care, după convingerea sa, își împlinise menirea și trebuia să dispară într-un chip onorabil ? Indiscutabil, nu era chiar ușor pentru cîrmuitorul unui guvern să găsească pretextul demisionării. Totuși, dacă prietenul său ar fi uzat de prilejul oferit de reorganizarea sufragiului, pretinzînd că nu poate fi de acord cu modificarea sistemului existent, formula ar fi părut plauzibilă, și o putea folosi fără riscul de a-și leza colegii. În locul său ar fi venit domnul Gresham sau Monk, iar la demisionare ar fi explicat că, de fapt, se achitase de misiunea încredințată de tron. Însă ratase această ocazie, cedînd la iuțeală în fața lui Monk, și admițîndu-i proiectul de lege, pe care Parlamentul nu avea să-l primească de la unul ca el. Or, într-o conjunctură așa delicată — la care se mai adăuga și disensiunea ivită la decernarea ordinului Jartierei — cum era să-l mai povățuiască pe discipolul refractar ? Se ducea — ce e drept — la fiecare întrunire a Cabinetului, răspundea la chemările tot mai împuținate ale învățăcelului, se arăta plin de vervă, ca de cînd lumea. Însă rolul de sfetnic luase sfîrșit. Și, în această credință, multă vreme nu se osteni să-l prevină de înfrîngerea ce-l așteaptă. Abia la începutul lui martie, cînd se apropia cea de a doua prezentare a proiectului, se descătușă de orice

idee preconceputã şi hotărî ă-i vorbească prietenului. Trebuia să-i pună în vedere, măcar în ceasul al doisprezecelea, ce i se pregătea, arătîndu-i şi ce îi mai rămînea de făcut în vederea retragerii. I-o cerea nu numai datoria faţă de propria sa conştiinţă, cît mai ales obligaţia faţă de acela pe care îl adusese în impasul de acum. Evident nu prevăzuse ca un om mai tînăr şi mai viguros decît dînsul — dar lipsit de orice simţ practic — să fie copleşit de răspunderea ce i-o pusese în spinare. Doar o purtase şi el — chiar dacă nu sub această formă — şi nu se simţise nicicînd covîrşit. Fiindcă politica nu însemnase o povară. O practicase decenii de-a rîndul, asumîndu-şi nenumărate funcţii, pe care le acceptase cu bucurie, de cîte ori i se ofereau, şi le părăsise fără pic de regret, ştiind că, după un interval de repaos, va primi altă misiune, aducătoare de noi satisfacţii. Asemenea unui jucător de whist, care se tot ridică şi din nou se aşază la masa plusată. savurînd deopotrivă şi jocul şi relaxarea. De bună seamă era patriot. Însă patriotismul nu-i tulburase digestia. Fusese desigur şi ambiţios, dar nu cu pretenţii prea mari ; şi tocmai de aceea avusese parte de mulţumiri. Nu suferise nicicînd la căderea unei măsuri propusă de liberali ori numai de dînsul, oricît de mult ar fi preţuit-o. Cum nu îşi pusese nici cenuşă pe cap, fiindcă era demnitar sau şoma. Cînd partidul slujit se afla în opoziţie, călătorea prin Italia, pînă prin luna mai, după care, se ocupa pe îndelete de ferma şi de livezile pe care le stăpînea. Şi ca preşedinte al consiliului de miniştri — cum fusese în ultima perioadă — îşi văzuse de obligaţii fără să neglijeze mondenităţile capitalei. Pe scurt, se bucurase de viaţă, de muncă, de stima pe care şi-o dobîndise, socotindu-se fericit. În timp ce prietenul său — la fel de bun patriot şi tot slujitor în administraţie — cu ce mulţumiri se alesese ? Funcţiile pe care le deţinuse, îl robiseră trup şi suflet, iar patriotismul îl mistuia ca boala de friguri. Şi de ar fi fost doar atît, nu i-ar fi plîns de milă, ştiind că se complăcea în orice dregătorie, şi nu aspira la posturi înalte, din prea puţină încredere în sine. Dar de cînd se lăsase subjugat de ambiţie, cît şi de absurda idee că pierderea jilţului de acum îl dezonora pentru toată viaţa, merita să-l compătimească. Oare cum ajunsese

la această concluzie ? Sau poate era inerentă celor cu structura lui ? ! Şi ce avea să devină dacă, după iminenta înfrîngere, se va simţi umilit să accepte demnităţi mai mărunte ? În trecut primise cu zece mîini orice funcţie în care se putea dovedi de folos. Pe cînd astăzi nu se vedea decît ori prim-ministru, ori un anonim izolat !

Urmărit de aceste gînduri, bătrînul puse mîna pe pană şi îi scrise :

„Iubite duce,
mîine, la orele unsprezece, voi veni să te văd şi să discutăm — dacă îmi poţi acorda o jumătate de oră.

Al dumitale, cu afecţiune,
St. B."

Premierul primi răvaşul cu două zile înaintea prezentării proiectului, şi cum în aceeaşi seară se văzură în Camera Lorzilor, aduse vorba de întîlnirea fixată :

— Nu ţi-ar fi mai uşor să te vizitez eu ?

— Uiţi că stau în Piaţa St. James şi că în drumul meu către Downing Street trec la doi paşi de Carlton Terrace ? surîse bătrînul.

Aşa că propunerea lui rămase în picioare, iar a doua zi, fix la orele unsprezece, se înfăţişă la prieten.

— Nu-mi place să te tulbur cînd ştiu cîte preocupări ai pe cap, îi zise de la intrare.

— Nu aş putea spune că sînt asaltat de prea multe, se dezvinovăţi primul ministru, şi apoi nu-mi închipui cît ar trebui să fiu de absorbit, ca să renunţ la o întrevedere cu dumneata.

— Desigur, toţi sîntem neliniştiţi de soarta proiectului, urmă veteranul, şi afirmaţia lui îl făcu să surîdă pe celălalt. Oare „neliniște" se putea denumi ceea ce îi răpise de o vreme somnul şi îl hăituia minut de minut ? Natural, se cuvine să ştim ce avem de făcut şi în ipoteza că legea va fi acceptată, şi în cazul unei eventuale respingeri, vorbi bătrînul cu tîlc.

— Pînă una, alta, aruncă-ţi ochii peste aceste hîrtii, glăsui premierul întinzîndu-i cîteva foi.

Paginile înmînate prietenului conţineau demisia lui Timothy Beeswax — al doilea consilier juridic al tronului — cît şi motivarea amănunţită a gestului său. După o cercetare atentă a proiectului ce urma să fie recitit în Cameră, sir Timothy constatase că nu putea să-l susţină. Drept care, cu profundă părere de rău, trebuia să sisteze plăcuta colaborare cu membrii echipei de coaliţie orî, eventual, s-o continue, dacă se anulau paragrafele cu privire la reîmpărţirea teritorială. Consilierul nu-şi exprima şi speranţa de a-i fi respectată condiţia rămînerii în guvern, menţionarea ei urmărind doar să pună în lumină gravitatea obiectării ce-l condusese la htărîrea de a se retrage.

— În orice caz, plăcerea colaborării a existat de o singură parte, remarçă ironic Ducele de St. Bungay. Şi, de fapt, trebuia să-şi fi luat mai demult tălpăşiţa.

— Pe căi ocolite, şi lordul Drummond m-a înştiinţat că se va opune proiectului cînd va fi dezbătut în Camera Lorzilor dacă nu se vor scoate clauzele cu reîmpărţirea teritoriilor, anunţă premierul.

— Şi va demisiona, completă ducele.

— Se subînţelege, zise primul ministru. Din partea lordului Ramsden nu avem încă nici un semn.

— Să sperăm că nu-i se vor înfige şi lui în gît prevederile neînghiţite de ceilalţi. În definitiv, proiectul a fost conceput de experţi, şi nu văd pentru ce s-ar amesteca nişte neofiţi.

— Întrebarea e alta, interveni premierul, şi anume, dacă în aceste condiţii nu ar trebui să amînăm cea de a doua citire a proiectului ?

— Nici pomeneală de aşa ceva ! se opuse bătrînul pe un ton categoric. Pe sir Timothy ai să-l înlocuieşti fără nici o dificultate. Dealtfel i s-a dat postul numai ca o concesie făcută conservatorilor săi. Pe cînd Drummond sînt sigur că şi-l va păstra pînă o să vadă ce atitudine va adopta Camera. Iar de o fi să respingă proiectul, atunci n-are decît să bată în retragere, împreună cu noi.

— Rattler susţine că vom întruni majoritatea. Ca şi Roby, dealtminteri. Iar aceşti oameni vorbesc în virtutea experienţei, nicidecum la întîmplare, argumentă premierul, apărîndu-şi inconştient cauza.

— Într-adevăr, Rattler și Roby sînt cei mai în măsură să simtă pulsul, conveni sfetnicul. Dar să nu scăpăm din vedere pornirile mocnite ale oamenilor, care pot izbucni tocmai la recitirea proiectului, respingîndu-l cu duritate. Or, în cazul acesta, nu te-ai gîndit să demisionăm ?

— Ba da, recunoscu celălalt.

— Sau dacă nu chiar atunci, mai pe urmă, cînd vor începe să mutileze proiectul în comitetul de redactare definitivă ! Sincer să fiu, pe mine nu mă atrage deloc această reformă, iar obiecțiunile de care am aflat concordă cu ale mele, mărturisi ducele. Dar fiindcă țara dorește reorganizarea sufragiului, avem datoria să ne opunem unor modificări atît de substanțiale ca cele sugerate aici, zise el arătînd scrisoarea lui sir Timothy Beeswax.

— Domnul Monk nu concepe nici un fel de schimbare, adăugă premierul.

— Era de așteptat ; ripostă celălalt. Și amîndoi avem obligația de a sprijini punctul său de vedere. Doar un lucru mă preocupă : să acționez în deplină armonie cu dumneata.

— Ai fost și ai rămas un prieten loial !

— În ce mă privește, continuă veteranul, nu aș regreta o întorsătură care să-mi impună demisia. Socot că ne-am făcut datoria, și dacă majoritatea parlamentară ar trece de partea unui Gresham sau Monk, țara nu ar avea de pierdut, ci numai de cîștigat.

— Iar pe dumneata nu te-ar stînjeni situația, completă premierul, întrucît ai prelua aceeași președinție...

— Asta nu se va întîmpla, îl contrazise bătrînul. N-aș accepta-o imediat. Sau poate chiar niciodată. În schimb, dumneata, care ești încă așa de tînăr... încercă el să-l ispitească. Dar se opri văzîndu-l cum se înnegrește la chip.

— Așa ceva nu ar fi cu putință, îl auzi vorbind iritat. Ar fi ca și cînd Cezar s-ar înrola într-o legiune condusă de Pompei...

— Și totuși, te asigur că s-au mai făcut concesii de felul acesta, spre binele țării și fără știrbirea prestigiului personal, îl temperă mentorul.

— Nu te contrazic, însă la ce-ar sluji să le discutăm ? mormăi prietenul îmbufnat. Mai bine să ne întoarcem la

ce spuneai adineaori. Dumneata prevezi o înfrîngere iminentă. pe care am datora-o exclusiv Camerei Comunelor, fiindcă obstrucţia Camerei Lorzilor nu prea cred să ne fie fatală.

— În trei situaţii sîntem ameninţaţi cu înfrîngerea, reluă bătrînul ideea. Prima, respingerea legii la viitoarea ei prezentare — o ipoteză deloc exclusă, în pofida asigurărilor primite din partea domnilor Rattler şi Roby, care a dat greş şi în alte ocazii cu profeţiile.

— De acord, se pronunţă marele dregător.

— A doua : anularea unei prevederi esenţiale impusă de Comitetul pentru redactarea definitivă.

— Şi cea de a treia ? îl îmboldi premierul.

— Îmi închipui că nu vei supune proiectul la vot dacă vei avea o majoritate neînsemnată...

— Adică nu de trei sau patru persoane, specifică primul ministru.

— Nici şase ori şapte nu ar ajunge, îl încuie veteranul. Deci părerea mea este că proiectul n-o să încapă pe mîinile Comitetului pentru redactare, împotmolindu-se în Cameră.

— Înseamnă că aşa o să fie, bombăni discipolul cu pofidă, pentru că niciodată nu ai emis opinii greşite.

— M-am lăsat călăuzit totdeauna de convingerea generală, cum am făcut-o şi de astă dată, vorbi Ducele de St. Bungay. Iar după ce am captat-o din plin, ţi-am împărtăşit-o şi dumitale, ca să pui rînduială în treburi, fiindcă, în ciuda rigidităţii afişată în societate, era un suflet curat şi neprefăcut. Dar precum ţi-am mai spus, urmă ducele, nu mă încearcă nici o părere de rău la gîndul înfrîngerii ce ne aşteaptă.

— Totuşi, ar fi fost prima lege de anvergură impusă de noi, murmură premierul cu adîncă tristeţe.

— Aminteşte-ţi, prietene, că nu pentru asta am preluat cîrma. Şi de priveşti înapoi, ai să constaţi că nici Pitt nu a venit cu reforme de amploare. În schimb, a cîrmuit ţara într-o perioadă de mare criză, salvînd-o de la nenorocirile care o ameninţau.

— Pe cînd noi ce am înfăptuit ?

— Am condus trei ani guvernul Majestăţii Sale, asigurînd bunăstarea şi liniştea Angliei. Or asta nu înseamnă

nimic ? Personal, nu am fost niciodată adeptul reformelor importante, mai ales adoptate în lanţ, ştiind că mai multe daune aducea tărăboiul ce le preceda întotdeauna, decît ulterioara lor aplicare. Naţiunea şi Parlamentul ne-au încredinţat o misiune precisă, pe care noi, după umila-mi părere, am împlinit-o mulţumitor.

— Şi cu toate acestea, nu mă simt deloc încîntat de ce am făcut, oftă din nou premierul. Oricum, rămînem la datorie, şi de o să fie aşa cum prevezi, voi demisiona, se înţelege. Dealtminteri eram pregătit de retragere. Şi dacă în ultima vreme am pomenit-o mai rar, am făcut-o pe motivul că mă ataşasem de reforma sufragiului, care voiam să apară sub auspiciile noastre.

La puţine minute, bătrînul îşi luă rămas bun şi plecă, lăsîndu-şi prietenul să reflecteze în linişte la spusele sale. Către sfîrşitul întrevederii, ducele afirmase că era pregătit de retragere, dar fără să cîntărească prea mult cuvintele pronunţate, şi cu atît mai puţin starea lui sufletească. E drept că fusese tot timpul prigonit de îndoieli. Însă tot mai sperase într-o salvare. Doar primise asigurările unor tartori ca Rattler şi Roby, după opinia cărora putea chiar să doarmă cu vise frumoase. Sau, în ceasurile de veghe, să privească încrezător spre ziua de mîine. Numai că judecăţile domnilor Rattler şi Roby, puse de-a valma, nu se puteau măsura cu înţelepciunea Ducelui de St. Bungay. Or acesta îi declarase făţiş că nu-l mai vedea multe zile în fruntea guvernului. Şi ar fi avut încă atîtea lucruri de înfăptuit ! Bătrînul episcop ce-şi anunţase demisionarea nu se învrednicise nici pînă la ceasul acela să i-o înmîneze, astfel că jilţul său clerical nu putea fi ocupat de ecleziastul ce-i inspirase încredere şi ar fi vrut să-l instaleze în loc. Apoi reflectase la vreo două persoane, pentru a le decerna rangul de pair, însă, din precauţie, tot amînase decizia, pe care acum nu mai avea cînd s-o ia. Ca şi altele proiectate, la care trebuia să renunţe odată ce Camera îl silea să demisioneze... Dar viaţa lui cum va arăta după aceea ? Cu ce îndeletniciri şi-o va umple la cei patruzeci şi şapte de ani, pe care-i avea ? Cît se căia de trufaşa ripostă cu Cezar, prin care îi respinsese ideea bătrînului de a lucra în viitorul guvern. Cunoscîndu-i discreţia, era sigur că nu ar fi repetat-o în dauna sa. Şi totuşi, ce-l apucase să se

enumere printre marile personalităţi ale omenirii ? Mă rog, nu era cel dintîi muritor şi nici cel din urmă care se măsura cu o persoană ilustră ; dar omisese lucrul esenţial şi, anume, să-şi recunoască micimea în faţa titanului pe care îndrăznise să şi-l alăture. Aici greşise — recunoştea. Însă ideea ce-o exprimase ţîşnise dintr-o aversiune pe cît de reală, pe atît de statornică. Pentru că, într-adevăr, oricine avea să devină Pompei, el — nevolnicul Cezar al clipei de faţă — nu admitea nici în ruptul capului să comande o legiune de a sa.

În memorabila discuţie purtată cu Phineas la Matching, recunoscuse drept o mare şi regretabilă lacună evitarea divertişmentelor practicate de gentilomii englezi. Numai că el nu ocolise doar amuzamentele semenilor britanici, dar şi ocupaţiile lor curente — afară de cazul cînd politica s-ar fi numărat printre acestea. Nu se interesase niciodată de agricultură, de vite ori de livezi. Habar nu avea de suprafaţa fermelor stăpînite şi date în arendă. De cînd începuse învăţătura, se dedicase cărţilor trup şi suflet deşi, prin forţa împrejurărilor, lectura de mai tîrziu se axase pe rapoarte parlamentare şi presă. Or, neavînd nici deprinderea sportului, nici a distracţiilor, nici de a-şi gospodări avuţiile, cu ce se va ocupa după demisionare ? Pentru că, după cît îşi cunoştea firea — ori îşi închipuia că o ştie — putea să dea în scris de pe acum că n-o să fie văzut în nici o funcţie după clasica perioadă de suspendare. Odată ce obţinuse slujba de prim-ministru, chiar dacă nu ca personalitate politică sau ca staroste recunoscut al partidului său, ci mai curînd ca să umple un gol — cum îşi repetase adesea — existenţa nu mai putea să-i rezerve decît un şir de zile şi ani spălăciţi, pînă la pragul mormîntului.

Saturat de tristeţea gîndurilor ce-l asaltau, se urni din jilţul în care şezuse şi porni spre iatacul soţiei, în care Glencora îşi ticluise o bucată de vreme triumfurile, iar acum îşi contempla deziluziile.

— A fost în vizită Ducele de St. Bungay, o informă cu voce neutră.

— A catadicsit în sfîrşit ? zise Glencora zeflemitoare.

— Nu m-ar fi ajutat la nimic dacă venea mai devreme.

— Şi, mă rog, ce ţi-a spus Excelenţa sa ?

— Că avem zilele numărate.

— Pfui ! făcu ducesa strîmbîndu-se. Asta e noutatea ? Puteai s-o afli şi de la mine, şi nu acum, ci de mult. La ce s-o mai fi ostenit pînă aici pentru o veste aşa răsuflată, pe care şi portarii cluburilor o ştiu...

— Dacă-i aşa, surpriza n-o să fie prea mare, şi poate nici suferinţa oamenilor pe care-i vizează, bravă ducele ocolind privirea soţiei sale.

— Măcar ţi-a comunicat cine o să-ţi vină în loc ?

— Nu tocmai...

— Păi mă mir, fiindcă desigur ştia. Doar de mult nu mai este un mister — decît pentru tine, Plantagenet.

— Şi cine va fi, dacă eşti la curent ?

— Fireşte că sînt. Domnul Monk va deveni prim-ministru.

— Mă bucur, Glencora, ştiindu-l cît e de capabil şi cumsecade.

— Oare va ridica un deget şi pentru noi ? Doar îţi dai seama cît o să fim de nenorociţi ! Oare să-l rog pentru o slujbă ? Ţi-ar da-o ? Ce zici ?

— Eşti nefericită, Cora ? o întrebă ducele la capătul ironiilor debitate.

— De ce-aş fi ? se prefăcu a nu înţelege. Pe motivul înfrîngerii tale ?

— Ni se va schimba radical existenţa...

Înainte de a-i răspunde, Glencora îl ţintui, o secundă sau două, cu acea scăpărare în ochi, atît de familiară, în care se îmbinau deopotrivă hazul, patetismul şi zeflemeaua.

— Ei bine, eu am curajul să spun adevărul, nu ca tine, Plantagenet, zise continuînd să-l privească. Pot să mărturisesc fără nici un înconjur ceea ce simt. Şi mă declar necăjită. Dar tu în ce ape te scalzi ?

— Crezi că eu nu am tăria să recunosc în mod sincer ce simt, măcar de faţă cu tine ? Mă amărăşte gîndul demisionării. Şi nu mă pot vedea fără ocupaţie.

— E drept că îndeletnicirea maurului va conteni un răstimp oarecare, spuse ea venindu-i aproape şi rezemîndu-şi palmele de reverele hainei. Şi totuşi, dragă Othello, n-am să fiu prea nefericită.

— Dar unde îţi vei găsi mîngîierea ? se arătă el nedumerit.

— În tine, Plantagenet. Ocupaţia de prim-ministru îţi surpa sănătatea. Brutele ce-ţi mişună în jur — şi pe care nu le poţi tolera cu natura ta delicată — trăgeau cu dinţii de tine, te călcau în picioare, te acopereau de răni şi de sînge. Una ca mine le-ar fi întors pe plătite sălbăticiile. Pe cînd tu nu eşti în stare de aşa ceva. Şi faptul că vei scăpa din ghearele lor, îi zise Glencora privindu-l cu acelaşi licăr poznaş şi patetic, mă va mulţumi. Te asigur.

— Atunci n-am să mai sufăr nici eu aşa mult, spuse ducele sărutînd-o.

CAPITOLUL XXXIII

NUMAI DUCELE DE OMNIUM

În după-amiaza hărăzită dezbaterii reformei sistemului de votare, sir Timothy ceru din primele minute cuvîntul, explicînd că avea de făcut o declaraţie cu caracter personal. Şi, într-adevăr, se apucă să înfăţişeze auditoriului motivul ce îl determinase să părăsească guvernul într-o perioadă aşa de critică pentru acesta. Dar în timp ce vorbea, unul din demnitari, aşezat în apropiere, strecură o remarcă necuviincioasă la adresa domniei sale, ce e drept, pe şoptite, însă interceptată de cel vizat. Autorul afrontului fusese Laurence Fitzgibbon — o gură spartă, dar şi un liberal înfocat. De unde isteţii care au comentat mai tîrziu incidentul susţineau că se instalase anume lîngă conservator, ca să-l ardă cînd i-o veni bine. Oricare va fi fost realitatea, oratorul se auzise comparat cu unele rozătoare care abandonează corabia cînd simt naufragiul. Pentru că asta sîsîise Fitzgibbon, şi încă destul de tare, încît zicala ajunsese nu doar la ţintă, ci la multe alte urechi. Şi totuşi nimeni nu-l putea sancţiona. În primul rînd fiindcă şuşotelile erau permise în timpul discursurilor, iar în al doilea, pentru că nu li se stabilise o limită a intensităţii — pe care

Fitzgibbon tot n-ar fi respectat-o, dealtminteri. Deci ofensa lui ar fi trecut nemarcată de vreun protest dacă sir Timothy, om de curaj, nu s-ar fi întors către irlandez, cerîndu-i să repete cuvintele jignitoare în auzul întregului plen. Dar liberalul nu-i îndeplinise pretenţia, ci, împroşcîndu-l cu priviri sfidătoare, rămase pironit locului, fără să scoată măcar tichia ori să schiţeze un gest. Deşi penibilă într-o mare măsură, scena fusese gustată de spectatori, aducînd o notă de veselie în sală. La capătul ei, sir Timothy îşi reluase expunerea, ocupîndu-se de reforma sufragiului şi forfecînd-o de la un capăt la altul. Măsurile prevăzute aduceau după sine consecinţe de o gravitate incalculabilă, arătase domnia sa, un pericol de care pasămite guvernul nu îşi dădea încă seama. Oricum, socotea deplasată graba ce o vădea în adoptarea proiectului — şi aci se cuvine arătat că orice grabă a miniştrilor era invariabil privită ca „deplasată“ întocmai cum fiecare întîrziere denota „reacredinţă“. După convingerea sa, urmase cuvîntătorul, demnitarii din alcătuirea echipei de coaliţie nu cercetaseră îndeajuns implicaţiile clauzelor incluse în lege ori, dacă le studiaseră fără să le întrevadă urmările, însemna că nu aveau nici un discernămînt. Şi, ca să le demonstreze temeinicia acestei concluzii, trecuse la analizarea minuţioasă a paragrafelor cuprinse în reformă. Dar aproape imediat, Preşedintele Camerei îl chemase la ordine, amintindu-i în ce scop ceruse cuvîntul şi poftindu-l să nu anticipeze cu păreri personale dezbaterea programată. Luat din scurt, oratorul îşi încheiase tirada — însă nu înainte de a plasa cîteva observaţii înveninate la adresa fostului şef, precum şi de a-l felicita pentru inspirata alegere a unui colaborator ca deputatul de Mayo — adică Laurence Fitzgibbon care îl sîsîise ceva mai devreme.

După neprevăzuta sa intervenţie urmau prezentarea proiectului şi discutarea lui propriu-zisă, deşi poate ar fi fost preferabil să demisioneze guvernul şi să retragă reforma propusă, fără să mai fie luată în dezbatere. Fiindcă indiferent de impresia pe care-o lăsa şi la această lectură, cu siguranţă nu ajungea să fie votată. Şi nu pe motiv că nu ar fi fost necesară. Sau că plenul onoraţilor deputaţi nu intuiau această cerinţă. Dar există anumite măsuri

— şi aceasta se număra printre ele — care necesită încrederea şi elanul unei administraţii mai proaspete, cît şi vigoarea întreprinzătoare a unui Parlament recent primenit. Or Camera de acum era cuprinsă de o apatie în care nu putea prinde viaţă nici o reformă. Dealtfel, pînă şi un optimist incurabil ca domnul Monk se convinsese de acest adevăr, şi era conştient că numai schimbarea guvernului putea reîmprospăta atmosfera, împregnîndu-i avîntul şi interesul propice oricărei înfăptuiri. Dar cu toată pasivitatea dizolvantă a sălii, bătrînul începu să pledeze în favoarea proiectului, invocînd argumentele într-o rînduială perfectă. Ştia că o face în zadar, însă nu putea să dea înapoi. Aşa că vorbi ceasuri de-a rîndul, tălmăcind cu răbdare fiecare clauză a reformei, fără să scape nimic din vedere şi fără să dea semne de osteneală. Cînd termină, pendula cea mare arăta orele nouă. Sir Orlando propuse imediat suspendarea lucrărilor pînă a doua zi, motivînd că plenul avea nevoie de un răgaz pentru a digera explicaţiile audiate. Şi cum asistenţa se declară de acord cu ideea domniei sale, Camera se goli cu mult mai devreme decît era prevăzut.

În dimineaţa următoare, cluburile zumzăiau de sporovăielile deputaţilor care se întreceau în presupuneri şi speculaţii privitoare la dezbaterea ce urma să aibă loc după amiază. Se aflase că gruparea constituită din grija lui Sir Orlando ţinea o consfătuire menită să-i limpezească atitudinea faţă de adversar. De regulă hotărîrea unui conclav nu transpiră pe dată, dar cum acesta se adunase într-o împrejurare deosebită, se impunea chiar să difuzeze decizia. Aşa că, pînă la prînz, o mulţime de oameni erau la curent cu tactica adoptată de sir Orlando care se opunea dezbaterii momentane a proiectului, cerîndu-i o amînare de şase luni.

De bună seamă guvernul nu se aşteptase la această întorsătură, ştiind că reforma era dorită şi de parlamentari şi de plebe. Totuşi, dacă torpila formula lui Sir Orlando şi a ciracilor săi, ieşea întărit din confruntarea ce-l aştepta. În schimb, dacă rivalii zădărniceau cea de-a doua citire a proiectului printr-un veto, acesta ar fi egalat cu un vot de lipsă de încredere în atmosfera creată. Şi putea să-i fie fatal.

— Nu știu, dar parcă nu am deslușit tocmai limpede intențiile deputaților față de măsura propusă, mormăi domnul Roby către amicul său Rattler.

— Ba eu i-am intuit exact, pretinse celălalt cu emfază, însă nu îmi dau seama ce-au de gînd cu echipa de guvernare. Bunăoară chiar în rîndurile liberalilor noștri există o mulțime de oameni care par credincioși coaliției, însă pe duce n-au ochi să-l vadă. Îl detestă fiindcă au trecut prin foc și prin sabie ca să-l salte, pentru ca după ce s-a văzut prim-ministru, tocmai bine să nu-i onoreze cu o vorbuliță. Și atunci, cum să-l mai aibă la suflet ? Ori de ce să mai lupte pentru interesele lui ?

— Mai deunăzi, Lupton i-a trimis o depeșă în legătură cu o chestitune ce-mi scapă în momentul de față, dar la care a primit un răspuns glacial din partea secretarului său — o adevărată palmă peste obraz ! vorbi domnul Roby la fel de scandalizat ca amicul. Cînd mi s-a povestit, mi-am făcut semnul crucii — ai cuvîntul meu de onoare. Auzi dumneata, să-l tratezi ca pe un nimeni pe unul ca Lupton — un tip cu așa popularitate în Cameră, prieten la toartă cu jumătate din pairi și înfumurat de nu-i ajungi nici cu prăjina la nas ! Așa că nu m-aș mira să voteze împotriva lui. Zău că nu !

— Dacă Plantagenet se poartă urît cu oamenii — deși nu o face în mod conștient — să-i mulțumească lui unchiu-su, răposatul Duce de Omnium, de la care a luat năravul, zise Rattler cu egală indignare și milă. Iar echipa de coaliție a fost un fiasco de la bun început, și m-așteptam s-o sfîrșească rău. Dealtfel, nu cred să existe englez care să-i fi anticipat cu atîta luciditate destinul precum am făcut-o noi doi. Adu-ți aminte cum am simțit pulsul conservatorilor dumitale care, din primul moment, o detestau în ascuns.

— Și nu pe bună dreptate ? îi apără Roby ca unul ce servea același partid. Cum adică, să moară de dragul ei, cînd ajunge liderul Camerei o mîrțoagă ca Monk ? !

În aceeași dimineață se întrunise și Cabinetul într-o consfătuire de puține minute în care e lesne de presupus că miniștrii căzuseră de acord să demisioneze dacă amendamentul lui Sir Orlando avea să întrunească sufragiul

Camerei. Probabil același lucru hotărîseră să îl facă și în ipoteza cînd adversarul obținea o mică majoritate la vot, lăsînd să aprecieze mai marele lor limita acestei superiorități neglijabile. Demnitarii prezenți se arătaseră vioi, glumeți și chiar mulțumiți, de parcă sfîrșiseră cu necazurile și nu-i așteptau decît biruințe. Să nu uităm însă că nici flăcăul spartan din poveste nu cîrtise cînd l-a înhățat lupul de fese. Iar băieții din coaliție se credeau cu toții spartani ! Pînă și premierul fusese agreabil — dacă nu chiar îndatoritor de politicos — deoarece avusese prudența să se fortifice din timp pentru întîlnire, plus că nu se tînguia orișicui, ci numai Glencorei și Ducelui de St. Bungay.

— După cîte se pare, deocamdată nu vom putea face pasul care ne-ar duce spre era descrisă de mine, îi declarase lui Phineas la plecare, încercînd să răscumpere coltoasa ripostă ce i-o dăduse nu prea de mult.

— Și totuși, am putea spune că ne-am apropiat de acel pas și, implicit, de era visată, ceea ce nu e tocmai puțin, îi replicase prietenul cu surprindere, dar și mulțumire.

— Cred că fiecare din noi arde de nerăbdare să vadă efectul măruntelor sale înfăptuiri, continuase ducele cu aceeași bunăvoință în glas. Cît privește pasul de care vorbeam, îi vom afla destul de curînd ursita. Monk se așteaptă mai degrabă la un atac împotriva guvernului decît a reformei. Așa că nu ar strica s-o votăm cît mai repede...

În vreme ce dregătorii își definecau opțiunile în ședința de Cabinet, conservatorii Lupton și Beauchamp, care sprijiniseră coaliția, făceau cam același lucru, dar sub altă formă și la clubul ce-l frecventau.

— Pun rămășag pe o bacnotă nouă de cinci lirișoare că pînă mîine guvernul e debarcat și se va instala altul din care nici măcar cinci miniștri nu ne sînt cunoscuți, profeți Lupton confratelui său Beauchamp.

— Îți dă mîna să faci pariuri cînd poți să pui umărul ca să le și cîștigi, insinuă celălalt.

— Ba așa ceva n-am să fac, se apără Lupton, deși motive aș avea. Doar știi că nu mă topesc după duce, însă nu pot vota împotriva lui cînd îl văd la strîmtoare. În con-

cluzie mă voi abține, nădăjduind în victoria lui sir Orlando.

— Și de-o să iasă învingător, cine o să vină la cîrmă ? îl tatonă Beauchamp. Ori vrei să capeți o funcție sub bagheta lui Sir Orlando ?

— Da de unde ! negă confratele. Nici sub conducerea lui, nici a înfumuratului Duce. Și, în definitiv, la ce ne-ar trebui un nou prim-ministru cînd, așa cum spune proverbul, „peștii din farfurie sînt la fel cu ăi din baltă ?“ conchise Lupton, lăsînd de înțeles că, de fapt, nu dorea mazilirea premierului actual.

Curînd după înscăunarea ducelui, mai apăruse un club liberal, născut din aceleași necesități ca „Progresul“, călăuzit de concepții aproape identice, dar cu o compoziție mult mai selectă. Principalul deziderat se conturase cu timpul, inspirat de nemulțumirile existente în sînul coaliției, și țintea la formarea unui guvern de esență pur liberală, al cărui program să nu fie subminat de edecuri ca sir Orlando și sir Timothy Beeswax. Iar de cînd se începuse lupta pe față, se accentuase și idealul neatîrnării. Numai că realizarea lui implică detronarea actualului premier — un liberal cu străveche tradiție și, mai ales, prieten cu Phineas Finn, cu Rattler și Barrington Erle, care alcătuiau însăși conducerea clubului. Deci pe aceștia și alți vreo cîțiva nu-i îmbiase ideea de a-l pierde pe duce În schimb, restul membrilor au îmbrățișat-o fără rezerve. Și, cu trecerea vremii, concepția lor prevalase, fiindcă, așa cum argumentau, tot unul de al lor venea la putere — fie Gresham, dacă binevoia să accepte, fie bătrînul Monk. În felul acesta se termină și cu acalmia din Cameră, atît de păgubitoare înfăptuirilor îndrăznețe preconizate de liberali. Pentru că se făceau noi alegeri, la care solii clubului vor acționa într-o rînduială desăvîrșită — nu la întîmplare, ca în trecut — urmărind scrutinul de pretutindeni și asigurînd dorita izbîndă. Iar odată înscăunat un premier liberal, putea să păstreze puterea aproape la infinit. Îmbătați de visul viitoarei hegemonii, membrii clubului nu mai tremurau pentru soarta echipei de coaliție sau a reformei electorale, contemplînd cu încredere viitorul.

— Mă duc la întrunire și o să votez pentru ai noștri — sau mai bine zis, mă prefac, spusese unul din ei, pe nume O'Mahony.

Și afirmația lui reflecta în mod ideal starea de spirit a oamenilor care, deși atașați ducelui și recunoscîndu-i anumite merite, nu se simțeau obligați să-l mențină neapărat în fruntea guvernului.

În această atmosferă începu mult așteptata dezbatere a proiectului — o adevărată sărbătoare pentru unul ca sir Orlando. După amiază, pe la patru și jumătate, sala de întrunire arăta plină pînă la ultimul loc. Deși mulți spectatori nu veniseră ca să-l audă pe sir Orlando desființînd măsura propusă de coaliție, ci mînați de curiozitate. Deoarece se zvonise că are de gînd să transforme discutarea proiectului într-un prilej de a-și vărsa focul pe duce. Sărmanul de el! Dacă destinul îi hărăzise postura de prim-ministru, pentru ce ursitoarele nu-i dăruiseră și harul de a-și face prieteni? Fiindcă nu elocință îi trebuia unui premier — ca s-o arate oricui și să-și atragă necazuri. Dacă nu chiar năpaste. Nici iubire prea mare de țară — patriotismul trezind bănuieli și fiind uneori suspectat de paradă. Sau o minte prea ascuțită — care înțepa subalternii născuți mai săraci cu duhul. Hărnicia însemna o pacoste, pur și simplu — șubrezind sănătatea. Iar cinstea incomoda — anulînd orice posibilitate de pricopseală. La fel ca sinceritatea — o nesecată sursă de antipatii și decepții. Ori demnitatea — care nu permitea spinării să se îndoaie. În schimb dacă ursitoarele îl fericeau cu talentul de a-l unge pe fiecare cu o vorbă dulceagă sau cu o glumă; ori cu tăria de a ierta păcatele semenilor — fie vrăjmași ori prieteni; sau îl blagosloveau cu o memorie mai firavă, ca să uite numele oamenilor și festele făcute de unii, atunci nici nu i-ar fi păsat de cumpăna în care se afla coaliția, știind că amicii, colegii și subalternii se dau peste cap să îl tragă deasupra necazului. Numai pentru asemenea premier se nevoiesc cei din jur — se frămîntă, urlă, se bat cu pumnii în piept ori, la nevoie, se iau chiar la trîntă, ca și cînd viața întregii națiii atîrnă de trăinicia jilțului ce-l ocupă. Pe cînd unul ca ducele nu putea aspira la nimic din toate acestea, ci aștepta mazilirea. Care merita urmărită, pentru că răs-

turnarea brutală a unui șef de guvern oferea un spectacol nu tocmai obișnuit.

Sir Orlando dezlănțui ofensiva, demonstrînd încă de la începutul discursului că nu reforma constituia ținta atacului său. Domnia sa caracteriză împrejurarea de față ca fiind deosebit de precară, drept care trebuia lichidată pe loc și fără concesii. Pentru că nu se putea concepe ca în actuala atmosferă a Camerei — pe care pretindea că a surprins-o cu suficientă acuitate — să fie votată o lege de magnitudinea celei propuse. Premierul pierduse încrederea ce i se acordase la început și, odată cu aceasta, necesarul suport al parlamentarilor. Pe care nu-l mai recupera niciodată.

Nu vom reda întreaga filipică a conservatorului, fiind limpede în cine bătuse tot timpul. Interesant însă era și felul cum a făcut-o, și anume uzînd de orice idee rostită. La un moment dat, cînd alunecase pe panta lăudării de sine, arătînd marile binefaceri aduse guvernului pe care-l slujise o vreme, se legă de pretinsa manie dominatoare a ducelui, care-l silise, dealtminteri, să-l și părăsească. Fiindcă, deși învestit cu autoritatea de a conduce un departament, fostul șef îi răpise libertatea inițiativelor. Și, din cîte știa, nu numai dînsul fusese infirmizat de pornirile autocrate ale premierului, ci existau chiar în clipa de față demnitari vitregiți de autonomia ce li se cuvenea. Afirmația din urmă ridică un val de proteste în rîndul miniștrilor, urmat de un vacarm venind dinspre opoziție. Preț de cîteva clipe, oratorul își conteni asaltul, după care, cu glas ridicat, arătă consecințele năravului denunțat. Mai mulți dregători abandonaseră coaliția, șubrezindu-i considerabil structura... „Numai doi au demisionat, nu mai mulți !“, îl opri din vorbă un glas anonim. „Și încă cei mai netoți“, adăugă altă voce — desigur a lui Fitzgibbon. La primul afront, oratorul se răsucise în direcția de unde se strigase, hotărît să dea o ripostă. Însă cînd apăruse și completarea, se lăsă păgubaș, îmbufnîndu-se și încheindu-și expunerea printr-o ultimă răutate. „În aceste condiții“, rosti cu un aer exagerat de solemn, „nu îmi rămîne decît să anunț Adunării hotărîrea actualului secretar al coloniilor — prea distinsul lord Drummond — de a-și depune demisia la sfîrșitul dezbaterilor“.

După ce se reașează pe bancă, plenul asistă la o controversă iscată între sir Timothy și Phineas Finn, care, nu peste mult, degeneră într-o încăierare atît de înverșunată, încît s-ar fi zis că sala de întrunire se transformase într-un teatru de ostilități. În sprijinul lui Phineas, interveni și Barrington Erle, apoi Laurence Fitzgibbon, montîndu-se unii pe alții și întrecîndu-se în replici încrîncenate, care, ce e drept, l-au îngenuncheat pe sir Timothy. Dar numai în limitele disputei de atunci. Fiindcă și dacă, prin absurd, l-ar fi determinat pe rival să renunțe de a mai vota — după cum hotărîse un Lupton sau alții din sală — abținerea lui tot nu salva guvernul de la pieire. Un adevăr întrevăzut de toți cei prezenți, însă rostit numai de domnul Monk, cu intenția să-l tempereze pe Phineas.

— Nu merită să-ți mai răcești gura pentru o cauză iremediabil pierdută, îi murmură bătrînul.

— Îi știu și păcatele și calitățile ducelui, pe cînd acești oameni nu îi cunosc nici o însușire. Și nu suport să-i aud vorbindu-l numai de rău, se explicase prietenul.

Aproape de miezul nopții, Camera s-a scindat, în vederea votării, deși nici după această împărțire în tabere nu se întrezărea rezultatul scrutinului. Mulți deputați aveau să voteze împotriva ideii lui sir Orlando, numai spre a-și lăsa mărturia adeziunii la reforma preconizată de coaliție. Alții doar ca să pedepsească pripeala și insolența conservatorului, care, la fel ca și acoliții, se crezuse mult prea stăpîn pe poziția dumisale în Cameră și se repezise prea dintr-odată la adversar, în loc să-l respingă treptat, prin atacuri gradate și succesive. Desigur, cei care-l judecau astfel nu puteau bănui că în violența ce-o arătase clocotea amintirea umilințelor îndurate din partea ducelui — răceala de gheață și exasperanta-i muțenie pe care tot încerca să i le plătească. Votarea propunerii sale nu i-a fost favorabilă, aducîndu-i înfrîngerea. Coaliția obținuse nouă voturi în plus. Ceea ce nu-i ajungea, totuși, pentru impunerea reformei electorale.

— S-a zis cu ea ! exclamă dezgustat domnul Rattler, ieșind pe unul din culoarele Camerei. Cu o majoritate așa neglijabilă, îmi pun capul pe tăietor că parlamentarii n-o mai susțin.

— Nici un guvern nu ar aspira să-i fie acceptată o reformă după ce a obţinut doar nouă buletine în plus, la votul de încredere, îi ţinu isonul domnul Roby.

După suspendarea întrunirii — hotărîtă în minutele următoare — bătrînul Monk se precipită spre reşedinţa Carlton Terrace.

— Bine ar fi fost să obţinem un plus de numai trei, patru voturi, îl întîmpină ducele surîzînd.

— Pentru ce ? se arătă colegul nedumerit.

— Fiindcă existau mai puţine îndoieli, se justifică mai marele său.

— Dar acum vă încearcă vreun dubiu ?

— Nu atît în ce mă priveşte, se codi premierul, cît în legătură cu dumneata, bunăoară. Mai intenţionezi să susţii reforma, după rezultatele obţinute ?

— Nici într-un caz, Excelenţă, se rosti Monk pe un ton categoric.

— Personal, sînt complet de acord, spuse primul ministru. Dar poate unii vor zice că merita să încercăm, ori chiar ne vor socoti slabi de înger că nu am făcut-o.

— Se prea poate, conveni celălalt. Dar cei care s-ar pronunţa astfel, nu cunosc pulsul Camerei.

— E posibil, se învoi ducele. Totuşi, mi-ar fi plăcut să avem o majoritate şi mai redusă — de numai două, trei voturi, aşa cum susţineam adineaori. În rest ce-ar mai rămîne de spus ?

— Mai nimic, Excelenţă.

— La fel consider şi eu, încuviinţă premierul. Aşa încît mîine, pe la orele două, ar fi bine să ne vedem, pentru ca, în decursul după amiezei, să mă înfăţişez la Palatul Regal. Şi acum, noapte bună, domnule Monk.

— Noapte bună, Excelenţă.

— Era mea s-a sfîrşit, pe cînd a dumitale s-ar putea să înceapă abia de acum înainte — cu toate că eşti mai în vîrstă ca mine, îi zise bătrînului.

Iar acesta zîmbi şi dădu din cap, evitînd să discute o chestiune aşa importantă la ora aceea tîrzie.

Odată plecat, premierul — fiindcă tot mai era premier — se duse în iatacul Glencorei, încredinţat că aştepta să-i comunice rezultatul scrutinului. Şi o găsi stînd de vorbă cu Marie Finn.

— Aţi terminat ? îl chestionă ducesa de cum îl văzu apărînd.

— Da, s-a isprăvit cu votarea, îi comunică el, iar la venirea acasă, m-am trezit cu vizita domnului Monk.

— Şi cu ce s-a soldat votarea ? îl descusu mai departe Glencora.

— Am fost învinşi — aşa cum se prevedea, vorbi ducele încercînd să pară nepăsător. Nu-i aşa că v-aţi aşteptat la înfrîngere, urmă întorcîndu-se către Marie, şi chiar aţi fost pregătită de domnul Finn s-o întîmpinaţi ?

— Da de unde ! tăgădui musafira cu glas iritat. De cînd tună şi fulgeră împotriva rivalilor, soţul meu e veşnic întors pe dos. Aşa că nu a mai socotit necesar să mă pună în temă cu ce se întîmplă, şi nici eu nu am îndrăznit să mai deschid gura.

— Mai bine istoriseşte, Plantagenet, cum a decurs întrunirea ! îi ceru Glencora.

— Nu fi absurdă ca doamna Finn, pretinzîndu-mi să-ţi dau raportul amănunţit. Pot să-ţi spun doar că propunerea făcută de sir Orlando a întrunit o majoritate de nouă voturi...

— Numai nouă ? se interpuse consoarta surprinsă.

— Iar de mîine, nu mai sînt prim-ministru, îşi termină el ideea.

— Insinuezi cumva că s-a şi luat hotărîrea ? se arătă ducesa speriată.

— Firește că da, îi confirmă soţul. Piesa a fost jucată, cortina a căzut, luminile din sală s-au stins, iar bieţii actori — istoviţi — se pot întoarce la casele lor.

— După mine, nu contează numărul voturilor majoritare la o propunere ca cea votată, se încăpăţînă Glencora.

— Ba contează enorm, o combătu el, întrucît nici un demnitar de-al meu nu s-ar mulţumi numai cu nouă buletine în plus.

— Asta înseamnă că totul s-a terminat ? se scînci ea.

— Exact, zise ducele, dacă prin „totul“ înţelegi funcţia de premier.

— Atunci şi misiunea mea s-a încheiat !, suspină Glencora, şi nu îmi rămîne altceva de făcut decît să mă retrag la ţară şi să mă apuc de îngrijirea coteţelor şi vinderea păsărilor. Pe cînd tu, Marie, mai poţi deveni cineva. Dacă

domnul Finn se va descurca bine, va ajunge și premier într-o zi.

— Te asigur că nu este chiar așa de ambițios, îi spuse prietena.

— Ambiția vine cu timpul, stărui Glencora, și încă nici nu întîrzie prea mult. Nu am dreptate, Plantagenet ? E mult pînă se înfiripă visul de a fi premier, și odată ce și-l închipuie realizabil, nu mai are astîmpăr pînă nu-l vede împlinit. Iar tu cum ai să te simți ca soția primului ministru al țării ?

— Este utopică însăși ideea, îi replică Marie cu gravitate.

— Ba deloc, se încăpățînă Glencora. După mine, nimic nu este cu neputință pe lume. De pildă, să preia cîrmuirea guvernului unul ca sir Orlando, pe cînd sir Timothy să fie numit Președintele Camerei. Or din moment ce se întîmplă minuni ca acestea, pentru ce nu am asista și la altele ? Deocamdată ar fi însă cazul să ne culcăm. Trăsura ta o mai fi pe aici, Marie ?

— Sper că da.

— Atunci, sună clopoțelul, Plantagenet, ca s-o conducă un majordom pînă în stradă. Și mîine te aștept la masa de prînz, draga mea, pentru că altfel, îmi rămîn dumicații în gît de mîhnire. Doamne, ce brute, ce monștri și ce ingrați sînt bărbații ! Cînd se adună destui, ca să prindă curaj, le întrec pînă și pe femeile-vipere. Și cîte am făcut numai ca să-i atrag ! Am cumpărat cearceafuri cu suta de iarzi și am mobilat zeci de dormitoare la Gatherum, ca să le dau găzduire. Dar în zadar au fost toate! Ia spune Plantagenet, nu te simți în pielea lui Wolsey ?[1]

— Nici un pic, draga mea, replică ducele, pentru că nimeni nu mă deposedează de ce-mi aparține.

— Ferice de sufletul tău ! oftă ea cu năduf. Fiindcă eu mă consider aproape la fel de nenorocită ca biata Catherine[2], după anularea căsătoriei, sau ca Anne Boleyn[3],

---

[1] Cardinalul Thomas Wolsey, a cărui grandoare și decădere formează substanța romanului *Viața și moartea lui Thomas Wolsey*, de G. Cavendish.

[2] Catherine de Aragon, una din soțiile regelui Henric al VIII-lea, renegată de acesta și divorțată fără consimțămîntul Papei.

[3] Anne Boleyn, soția lui Henric al VIII-lea, suspectată de adulter și executată prin decapitare.

înaintea decapitării. Așa că du-te, draga mea Marie, ca să pot plînge pe săturate...

În loc să cheme un majordom — precum i se sugerase — ducele ținu s-o petreacă el însuși pe soția lui Phineas, iar în drum spre ieșirea din reședință, o chestionă în privința Glencorei.

— O crezi într-adevăr copleșită de amărăciune ? Eu, unul, mărturisesc că nu îmi dau seama, fiindcă mimează la fel de perfect durerea și veselia.

— Părerea mea este că suferă realmente de pe urma demisionării Alteței voastre, se pronunță Marie.

— Și totuși, nu mai departe de ieri, mi-a declarat că nu va fi deloc afectată, se arătă el nedumerit.

— În cîteva săptămîni o să-i treacă ; sînt sigură Iar în ce vă privește, Alteță, sper să nu îmi luați în nume de rău dacă vă felicit pentru hotărîrea de a vă retrage.

— Aa... nu... nicidecum, mormăi încurcat. Deși, precum se cunoaște, niciunuia dintre noi nu ne place să pierdem din mînă un bun pe care-l avem. De aici provine și întristarea ce m-a năpădit la început. Însă după ce voi înfrînge această primă senzație, s-ar putea să mă bucur. Și sper ca toată povestea să nu-l mîhnească prea tare pe domnul Finn.

— Pentru el, personal, nu suferă nici un pic, îl asigură Marie ca una ce-l cunoștea. Nu peste mult se va avînta din nou în dueluri oratorice cu rivalii din Cameră, și o să fie încîntat. Fiindcă, sincer vorbind, e plăcut să te afli în opoziție. Și acum, noapte bună, Alteță, și vă mulțumesc pentru osteneala de a mă fi însoțit.

După despărțirea de Marie, ducele se duse direct în camera lui, unde se trînti într-un jilț și rămase pe gînduri cîteva ceasuri la rînd. Incontestabil era o mare cinste să fii trei ani prim-ministru — o cinste pe care nu i-o putea răpi nimeni. Și totuși, se simțea trist și groaznic de păgubit ! Niciodată nu se făli se cu rangul pe care-l purta, iar în imenselei avuții nu văzuse decît un joc al hazardului. Incontestabil avantajos. Însă nici pe departe un prilej de mîndrie. La fel nu uitase că locul din Parlament îl datora tot obîrșiei, și poate însăși lansarea pe orbita administrației. Fiindcă orice moștenitor al unui titlu ducal — care se întîmpla să mai fie și harnic — ateriza aproape

inevitabil pe o culme sau alta din Downing Street. E drept că bătrînul Monk ori Phineas Finn porniseră de la poalele muntelui și luptaseră cu greutatea urcușului, pînă se văzuseră în vîrf. Dar nici el nu căpătase funcția de premier în virtutea titlurilor nobiliare. Ca dovadă, faptul că nu orice duce ajungea prim-minstru, ci grație unor merite care s-ar fi cuvenit să-i procure o reală mîndrie.

Numai că amintirea unei izbînzi nu putea să-l încînte dacă viitorul nu îi mai rezerva și altele în perspectivă. Pe care nu le întrezărea. Și atunci cum avea să trăiască ? Ideile sale nu vor mai fi luate în seamă ? Și nu i se mai acorda dreptul de a munci în numele semenilor britanici, cum o făcuse cu atîta plăcere în perioada cînd se aflase în Camera Comunelor ? Oare totul se isprăvise aici ?, i se năluci o ultimă întrebare care-l umplu de o teamă fără de margini. Deoarece îl înspăimînta perspectiva de a-și petrece tot restul vieții numai ca Duce de Omnium.

CAPITOLUL XXXIV

„SÎNT COMPROMISĂ ÎN OCHII LUMII"

La puțină vreme după redeschiderea Parlamentului, Arthur Fletcher deveni un oaspete nelipsit în Manchester Square. cinînd mai în toate duminicile cu bătrînul jurist. precum și în zilele cînd i-o permiteau întrunirile Camerei și obligațiile diurne. Între june și amfitrion nu exista nici o reticență, fiecare cunoscînd gîndurile și năzuințele celuilalt — domnul Wharton fiind la curent cu dorința nestrămutată a tînărului de a-i lua odrasla în căsătorie, iar acesta contînd pe ajutorul nelimitat al părintelui. Numele lui Lopez aproape nu se rostea în decursul întrevederilor, întrucît amîndoi hotărîseră — în parte și pe tăcute — să evoce cît mai rar cu putință amintirea intrusului ce li se amestecase în viață, nimicindu-le, asemenea unui duh necurat, cele mai îndrăgite proiecte. Dacă nu se ivea printre ei, cu puterea-i distrugătoare, fiecare ar fi

avut parte de fericirea visată. Dar fiindcă murise — şi încă într-un mod aşa tragic ! — ajunseseră la decizia de a-l ignora cel puţin, dacă nu puteau să-l alunge deocamdată din minte, ajutînd-o direct şi pe Emily să scape treptat de obsesia lui.

Nu dragostea pentru *el* o face să sufere, ci ruşinea ce o stăpîneşte, îl asigurase bătrînul într-una din zile.

Şi Arthur se mărginise a-i răspunde printr-o vagă clătinare a capului, deoarece nu-i împărtăşea pe de-a-ntregul ideea. Cu prima parte era de acord, fiind absurd să-şi închipuie că Emily îl mai iubea încă pe răposat, jelindu-i pieirea. Dar nici durerea de acum nu putea s-o atribuie exclusiv umilinţei — cum susţinuse bătrînul. Ci o vedea înglobată într-un proces mai complex, în care orgoliul rănit se îmbina cu neputinţa de a recunoaşte pe faţă greşeala de a fi ales pe cel mai nevrednic din pretendenţi.

— Suma totală n-o să mai fie cea pe care i-o sorocisem, îi declarase altădată bătrînul cu glas încărcat de regrete.

— Iertaţi-mă, însă nu-mi amintesc să vă fi pus vreo întrebare în legătură cu zestrea, se apărase tînărul stînjenit.

— E drept, recunoscuse părintele, şi tocmai de aceea te previn cum stau lucrurile, fiindcă, dacă eram iscodit, nu suflam un cuvînt. Şi încă ceva. De mult stabilisem ce urma să primească, aşa că socot de datoria mea să te anunţ că, mulţumită veneticului, suma iniţială s-a micşorat cu şase ori poate chiar şapte mii de lire.

— Măcar de aş avea numai această pagubă ! exclamase Arthur cu acelaşi dezinteres.

— În plus, continuase juristul, m-am legat în faţa vărului Alured, să-i îngădui moştenitorului său, Everett, folosinţa banilor pe care i-am hărăzit, începînd de acum, şi nu după moartea mea, cum prevăzusem la început — deoarece vrea să aducă unele îndreptări proprietăţii sale de mîine. Ce bizar mi se pare ca tocmai copilul de la care mă aşteptam numai la încurcături şi necazuri, să-mi dea dovada unor judecăţi aşezate, pe cînd cealaltă... !! suspinase tatăl, şi se oprise. Dar să sperăm că răul va trece, adăugase după o pauză, şi mă voi bucura de ambii copii. Everett se interesează de treburile moşiei de parcă ar fi

luat-o în stăpînire. Iar Emily... să nădăjduim, dragă Arthur, că își revine și ea. Dar ce văd ? Nu ți-ai golit încă paharul cu vin...

— Am să-l beau, însă numai pe acesta, se eschivase junele comesean.

— În schimb, eu îmi torn încă unul, pe care să-l sorb pînă mă duc la culcare. Așa că pasează-mi sticla, te rog.

Aceasta este ambianța pe care o găsi Emily la întoarcerea în Manchester Square, pe cînd atmosfera metropolei se mai resimțea de pe urma recentei demisionări a echipei de coaliție. „Țara trăia un eveniment de crucială însemnătate pentru binele ei de mîine", proclama Quintus Slide într-un articol din „People's Banner". Și totuși, pe tînărul deputat Arthur Fletcher, împrejurarea semnalată cu surle și trîmbițe de editorul gazetei îl preocupa infinit mai puțin decît revenirea iubitei. Așteptase un an încheiat pentru a-și reînnoi propunerea de căsătorie. Iar sorocul se împlinise. Știuse ziua la fel-de bine ca Emily, dar spre deosebire de ea — care o marcase printr-o dimineață de jale și bocete, închisă în cămăruța de la etajul conacului Wharton — el se simțise descătușat de osînda interminabilei amînări și pe deplin înarmat pentru dificila încercare. Nimic nu putea să-l mai țină în loc, decretase cu vitejie. Dar pe măsură ce se apropia sosirea iubitei la Londra, îl pridisise incertitudinea. Oare trecuse destulă vreme ca să-i vorbească de măritiș ? Nu s-ar fi cuvenit să-i mai prelungească răgazul de vindecare, cruțîndu-i sufletul încă rănit și, totodată, consolidîndu-și propria reușită ? Numai că amînarea presupunea încălcarea vechii sale decizii de a o cere după anul de doliu. Or de vreme ce o respectase cu atîta strictețe, sfidînd părerile tuturor, cum i-ar fi stat s-o încalce cu de la sine putere ? Și gîndul acesta îl scosese din marca dilemă, readucîndu-l definitiv la cea dintîi hotărîre. Însă nu fără să-i aducă noi complicații, legate de convorbirea cu Emily, pe care nu știa dacă era nimerit s-o provoace la proxima întîlnire ori s-o tergiverseze un timp oarecare, pînă se deprindea cu prezența lui în Manchester Square. În ultima vacanță petrecută acasă, bătrîna lui mamă îl persiflase, acuzîndu-l că tremură de frica femeii îndrăgite. Oare să fi avut dreptate ? se întrebase în dezorientarea ce-l hărțuia. Și căutarea răspunsului îl pro-

iectă în anii adolescenței, cînd se apropiase de Emily Wharton. Pe atunci cu siguranță nu-i inspirase teamă, ci numai dragoste, precum i-o mărturisise, repetîndu-i de nenumărate ori spovedania. Deși fără ecou. Reținerea ei nu îl neliniștise la început, însă, cu timpul, începuse a-și dori s-o audă spunîndu-i cuvîntul cel magic. provocînd-o pe toate căile, și găsind aproape o voluptate în stăruința cu care o incita să-l rostească. Dar mereu în zadar. Dezamăgit, și totuși încrezător, făcea cîteodată pe supăratul, în speranța copilăroasă că dorul de împăcare o va împinge pe Emily să-i sară de gît. Ceea ce iarăși nu se întîmplase. Și cu toate că de-atunci trecuse parcă un veac, dragostea lui nu pălise, chiar adumbrită de negura deziluziilor. Însă credința nestrămutată de a și-o vedea împlinită ce-i strălucise ani de-a rîndul în cuget, se preîăcuse pe încetul în nădejdi prizărite si temeri ce-i împovărau inima în clipa de față. Deși i-ar fi rămas încă destui ani de fericire neîntinată, în ipoteza că Emily avea să-l accepte. Precum și destulă vreme. pentru stăruințe istovitoare și deprimante. dacă îl respingea...

În ciuda socotințelor cu care își muncise mintea, revederea cu Emily se produse într-o împrejurare pe cît de neprevăzută pe atît de neprielnică declarației pe care intenționa să i-o facă. Adică o întîlni în biroul de avocatură a domnului Wharton, unde venise în virtutea unei înțelegeri cu tatăl ei, neașteptîndu-se, evident, să dea cu ochii de el. Vizibil mirată și stînjenită de apariția lui Arthur, îl salută cu voită afecțiune frățească, după care începu să-i relateze pe nerăsuflate cum fratele Everett fusese uns ca judecător al Comitatului — spre încîntarea unchiului Alured — și cum tînărul John Fletcher primise oferta de a deveni maestru de vînătoare. întrucît lordul Weobly, care împlinise șaptezeci și cinci de ani, se declarase incapabil de a mai deține acest titlu. Pentru Arthur veștile erau perimate, fiindu-i transmise de ai săi mai de mult, și în chip de evenimente senzaționale. Încît repetarea lor, departe de a-i produce cuvenita surpriză, îl pusese în nefericita postură de a bîlbîi stingherit cîteva încuviințări, urmate de invocarea unor obligații urgente, care îl forțau, chipurile, să plece de grabă. Totuși nu se făcu nevăzut mai înainte de a promite juristului ca va cina și dumi-

nica următoare cu dînsul — precum o făcuse în ultima vreme — sau de-a observa unele ameliorări apărute în ţinuta de mare doliu a iubitei, care marcau expirarea perioadei de interdicţie.

Ieşit în stradă, începu iarăşi să răsucească pe toate feţele ideea ce-l obseda. Foarte bine, se va duce la masă în Manchester Square, dar o să aibă putinţa să discute cu Emily ? Din cîte ştia, domnul Wharton nu ieşea din casă duminica seara, şi nici nu-l prea vedea retrăgîndu-se din salon spre a-i netezi calea unui îndrăgostit. Deci nu avea perspective de a-şi pune proiectul în aplicare, ci trebuia să pîndească altă ocazie. Ori s-o provoace — dacă nu se ivea.

Cina decurse potrivit aşteptărilor. La capătul ei rămăsese cu amfitrionul în sufragerie, ca să mîntuiască vinurile servite la masă — Porto şi Xeres — iar după aceea, merseseră tot împreună în salon.

— Ei, ce zici ? Cum arată Emily ? îl chestionase bătrînul în timp ce sorbea din pahar. Înaintea plecării la ţară era palidă ca un spectru.

— Vă dau cuvîntul meu, sir, că nici nu prea am privit-o, mărturisi Arthur. Şi, ca să fiu sincer, în prezent nu mă mai preocupă înfăţişarea, ca înainte. Aş putea spune că am depăşit această fază. Nu în sensul că mi-am pierdut orice interes pentru chipurile atrăgătoare ori că am renunţat la criteriile după care le judec. Dar cînd atingi o anume intensitate în dragoste, aproape nu te mai interesează cum arată iubita.

— Nu ştiu dar, după mine, copila e mai frumoasă ca întotdeauna, se pronunţă tatăl plin de mîndrie.

În salon — unde o regăsiră pe Emily — junele Fletcher mai însăilă cîteva comentarii referitoare la fratele John şi perspectiva de a deveni starostele vînătorilor din ţinutul natal, apoi mulţumi pentru masă şi bătu în retragere, hotărît să revină a doua zi. Fără îndoială, Emily avea să-l primească, nu să-l ţină la uşă, sub un pretext oarecare. Prea o văzuse calmă, echilibrată şi încrezătoare în sine, ca să evite o convorbire în doi. Aşadar va veni cu încredere pentru a-i spune tot ce are pe suflet. Va căuta să imprime cuvintelor întreaga solemnitate a momentului, alegînd şi o formă concisă, şi totodată, imperioasă. Iar de

avea să-l respingă — lucru deloc imposibil la cea dintîi încercare — îi va invoca dorința bătrînului Wharton de a-i vedea împreună, cît și a celor din Herefordshire. „Numai eventuala repulsie față de mine te-ar împiedica să aduci vindecarea atîtor inimi rănite", îi va declara la sfîrșit. Încîntat de formula găsită, o repetă grijuliu, ca s-o memoreze, deși nu avea să-i slujească, fiindcă și el, ca orice îndrăgostit, nu și-o va aminti în buimăceala clipelor decisive.

Oricum, pregătit sufletește, luni dimineață se înfățișă în Manchester Square și întrebă de doamna Lopez, stîlcind fără voie cuvîntul din urmă. Majordomul îl informă că „stăpîna era acasă" — el însuși ocolind pronunțarea numelui detestat — după care îl conduse la etaj, unde se afla Emily. Dar nu singură, ci împreună cu doamna Roby. Îndepărtată de domnul Wharton, după tragica moarte a ginerelui acestuia, Harriet Roby nu mai dăduse luni de zile pe acolo, trimițînd doar răvașe prin care se disculpa în fața cumnatului. Înduplecat de stăruința intervențiilor și, în special de imputarea ironică a lui Emily „de a pedepsi o ființă nevinovată pentru greșeala făptuită de ea", bătrînul încetase ostilitățile. Iar mătușa reapăruse pe orbita familiei, de astă dată în chip de consolatoare a nepoatei — fiindcă așa o cerea ținuta îndoliată a rudei. La vederea ei, Arthur se simți străbătut de fiori, deoarece o detesta din adîncul inimii, mai întîi ca femeie vulgară, și apoi ca vrăjmașă directă. Indiferent cum o priveau alții, el îi atribuia un rol principal în dezastrul cu Emily, fiind convins că dacă nu ar fi atras-o „în căsuța de după colț", nu s-ar fi măritat niciodată cu portughezul. Totuși, ca musafir, trebui să-și calce pe inimă, salutînd-o politicos și urmărind întrebarea pe care i-o adresă cu o voce funebră:

— Nu găsiți că șederea la țară a refăcut-o enorm pe doamna Lopez ?

Cuvîntul din urmă îl făcu să tresară oripilat și, pentru a-i preveni repetarea, în răspuns introduse apelativul Emily, pe care, așa cum știa și nesuferita mătușă, îl folosea din adolescență. Dar socotind că avea datoria să înlăture această intimitate, Harriet Roby recurse din nou la numele detestat, arătînd ce binefacere însemnase pentru bătrînul Wharton întoarcerea din vacanță a doamnei

Lopez. La care musafirul, nemaiputîndu-se domina, înşfăcă pălăria din jilţul unde o trîntise, aruncă un „la revedere“ şi ieşi ca o vijelie din cameră.

— Da' zurliu a mai devenit de cînd s-a văzut membru în Parlament !, bombăni doamna Roby în urma lui.

Emily nu-i ripostă pe moment, cumpănind dacă se cuvenea ori nu să-i arate adevăratul substrat al purtării lui Arthur. Iar cînd luă hotărîrea s-o facă, vorbi anevoie şi cu infinită durere :

— A plecat val-vîrtej, fiindcă l-a scos din sărite numele de Lopez...

— Ei bine, asta îmi place ! răspunse mătuşa indignată.

— Şi papà are aceeaşi intoleranţă, însă te rog... te implor să nu te dai de gol că ai cunoaşte-o. Ci să-mi spui numai Emily de-aci înainte.

— Nu cumva te-oi fi ruşinînd de numele care-l porţi? o luă doamna Roby din scurt.

— Nu are importanţă ce simt, şi dacă nu eşti de acord cu ce ţi-am cerut, poţi foarte bine să nu mă mai vezi. Dar nu suport gîndul de a-l răni pe papà.

— Mă rog, dacă ţii cu tot dinadinsul să-i faci pe plac, atunci te ascult, concedă doamna Roby.

Pentru ca seara, vorbind acasă cu soţul ei, să facă haz de absurditatea senilă a cumnatului.

A doua zi dimineaţă, Arthur sună din nou la uşa locuinţei din Manchester Square şi din nou fu condus în salonul de la etaj. Negreşit majordomul dibuise ţinta acestor vizite, şi poate chiar intuia că este încuviinţată de domnul Wharton. De astă dată musafirul nu găsi pe nimeni în salonaş, dar după puţine minute apăru Emily.

— Plecarea mea de ieri a fost cam precipitată, începu el de cum o văzu, şi sper să nu mă fi judecat foarte aspru...

— Nu-ţi face nici o grijă, îl linişti Emily.

— Venisem cu gîndul de a-ţi spune ceva, dar văzînd-o pe însoţitoare, am renunţat.

— Am bănuit că mătuşa te-a pus pe fugă, pentru că niciodată nu ai avut-o la inimă.

— Aşa e, recunoscu Arthur. Deşi acum sînt dispus să-i iert orişice. Precum aş fi gata să uit toate suferinţele

prin care am trecut... dacă mi-ai împlini rugămintea ce vreau să ți-o fac.

Emily prevedea ce avea să urmeze, așa cum știa și răspunsul ce-l va rosti. Cu puțină vreme în urmă, vărsase lacrimi amare la Longbarns, pentru că Arthur plecase fără să-i spună o singură vorbă de dragoste ori să-i strecoare măcar o aluzie pe care să-și fi clădit nădejdea într-o viitoare căsătorie. Și nu plînsese fiindcă ar fi renunțat între timp la ideea de a trăi în singurătate pînă la capătul zilelor, ca o văduvă amărîtă și aproape neștiută de nimeni. Ci convinsă că Arthur i-a înțeles hotărîrea și avea de gînd s-o respecte. Ca acum, cînd îi simțise intenția și se încredințase de statornicia dragostei lui, să îmbrățișeze cu și mai multă dîrzenie vechea idee, repetîndu-și că ar fi lipsită de scrupule, de pudoare și omenie dacă ar accepta să mai fie iubită și răsfățată după urgia pe care o dezlănțuise. Întîi se măritase împotriva voinței părintelui, sfidîndu-i povețele cu o incredibilă îndărătnicie de care se cutremura cu oroare. Apoi căsătoria încheiată se dovedise o sursă de necurmate decepții și un prilej de compromitere a familiei. Ca după nici doi ani de conviețuire cu soțul ei, acesta să-și curme viața, mînat de încurcături insolubile și de oprobriul pe care și-l atrăsese. Bine ar fi fost să-l urmeze și ea, și nu s-ar fi dat înapoi, dacă avea necesara tărie. Dar se arătase prea slabă, și rămăsese victima amintirilor. Pentru că nu le putea alunga din memorie, ștergîndu-le cu buretele ca pe niște imagini hidoase de pe o tăbliță de ardezie. Or fiind mereu hăituită de spectrul sinucigașului, cum era de imaginat să mai fie o dată mireasă ?

Și, totuși, Arthur era hotărît să o ceară. Îl ghicise de cum l-a văzut apărînd a doua zi după cină, pe urmă din felul cum o tulise, pentru ca dimineață să vină din nou. Dar nu avea s-o înduplece, își făgădui de la primele lui cuvinte.

— Nu știu ce rugăminte ai în vedere, îi spuse cu voce scăzută, însă m-ar durea tare mult să nu ți-o pot satisface.

— Poate nu strică să te previn că e cunoscută și încuviințată de tatăl tău...

— Bine ar fi fost să mă las călăuzită de povețele și dorințele lui, recunoscu Emily. Dar cînd a trebuit, nu am

făcut-o. Iar acum mi-ar veni şi mai greu să-l ascult. Fiindcă papà mă judecă în lumina în care mă vede, şi nu pricepe ce simt. Ori altfel spus, i-ar place să fiu aşa cum mă crede dînsul. Pe cînd eu sînt rezultatul faptelor mele...

— Încă nu mi-ai auzit dorinţa, îi aminti Arthur cu infinită blîndeţe. Ai avea răbdarea să mi-o asculţi ?

— Cum de nu.

— Te iubesc de cînd eram un adolescent, zise şi se opri, aşteptînd parcă o vorbă din partea ei. Pe care Emily nu o socoti necesară, drept care Arthur urmă : Ţi-am rămas credincios din copilărie pînă în ziua de azi.

— Eşti o natură prin excelenţă loială, murmură ea.

— Şi aşa voi rămîne — cel puţin în sectorul sentimental, zîmbi el. Dragostea pentru tine nu a oscilat un singur moment. Nu te-am asemuit niciodată cu altă femeie, fiindcă întruchipai, pentru mine, unicul ideal. Ca dintr-o dată să mă trezesc fără el. Te rog îngăduie-mi să vorbesc despre această nenorocire măcar în măsura în care îmi justifică năzuinţele de acum.

— Ai dezlegarea s-o faci, Arthur, însă te rog să nu mă răneşti cînd poţi să mă cruţi.

— Cerul mi-e martor cît de mult aş dori să îmi pledez cauza fără să pomenesc despre răul ce a subminat-o. Dar aşa ceva nu este cu putinţă, se scuză tînărul. Nu ştiu dacă ţi-a trecut vreodată prin minte cît am putut suferi cînd am fost vitregit nu de dragostea ta — pentru că nu mi-o nutreai — ci de idealul visurilor mele.

— Nu credeam că şi bărbaţii pot nutri sentimente atît de intense, se miră Emily.

— Pentru ce nu ar fi la fel ca femeile ? îi apără Arthur. Suprema mea năzuinţă era să-mi devii soţie. Şi nu văd care bărbat nu s-ar agăţa cu toată nădejdea de un asemenea ideal... Însă a trebuit să apară un altul care să mi-l zădărnicească, deşi — cu dreptate vorbind — nu merita o făptură ca tine...

— Într-adevăr, nu ne-am potrivit, interveni Emily, denaturînd prin felul în care se exprimase natura constatării lui Arthur.

— Ar fi inutil să-ţi mai amintesc durerea prin care am trecut. Şi eu şi cei din Herefordshire trăiam cu senzaţia că ne-a învăluit o negură deasă, prin care nu mai

întrevedeam soarele. Nu ne lăsa inima să vorbim despre tine, dar nici nu ne puteam opri de a te menţiona...

— Desigur mă osîndeaţi, murmură Emily şi, cu timpul, m-aţi renegat...

— A reieşit acest lucru din scrisoarea ce ţi-am trimis-o ? Ori din comportarea mea cînd te-am întîlnit ? Sau faptul că stau în faţa ta şi-ţi vorbesc, nu constituie prin sine o mărturie că nu te-am renegat nici o clipă ? Şi ţi-am rămas credincios ?

— Ba da, şopti ea de-abia auzit.

— Tot astfel te rog să mă crezi că, în toată restriştea ce mi-a fost hărăzită nu am rostit un cuvînt jignitor sau de imputare la adresa ta, afirmă Arthur cu gravitate. Desigur a fost o durere cumplită să aflu că te-ai dăruit unui om nevrednic de tine. Poate dacă-l ştiam un exemplu printre bărbaţi, sufeream mai puţin. În fine, nu vreau să te întreb cum ai dus-o în timpul căsătoriei...

— Am fost nefericită, şi ţi-aş povesti întreaga mea odisee dacă aş avea puterea s-o fac. Dar fiindcă-mi lipseşte, ajunge să-ţi spun că am fost tare nefericită.

— Apoi a venit sfîrşitul, continuă Arthur, şi Emily începu să plîngă mocnit, cu faţa îngropată în batistă. Aş vrea să te cruţ, îi zise văzînd-o cum plînge, dar sînt anumite lucruri pe care trebuie negreşit să le auzi.

— Spune-le, Arthur, îi bolborosi din batistă. De la tine... primesc orişice.

— Ei bine, succesul lui nu mi-a diminuat dragostea. Deşi nu mai avea nici un fel de speranţă — deoarece te rupseseşi complet de mine — nu mă puteam opri de a te adora în continuare. E drept, mă simţeam mutilat — fără o mînă sau un picior — şi mi-era greu să trăiesc cu această infirmitate. Dar nu aveam încotro. Mi-am dus viaţa cum am putut, încercînd din răsputeri să nu-mi arăt suferinţa. Însă nu izbuteam totdeauna, după cum mi-o spunea frate-miu cîteodată. Dar acum... cînd s-a schimbat radical faţa lucrurilor, oare nu e firesc să mă agăţ de o nouă speranţă ? S-ar putea să-mi recapăt piciorul pierdut, să redevin un om sănătos, întreg şi pe deplin fericit. Iar cînd această putinţă de a reînvia îmi stă la îndemînă, nu e normal s-o doresc ? întrebă el privind-o pe Emily. Ori să

lupt pentru ea ? adăugă şi apoi se opri, în aşteptarea unui verdict al iubitei. Dar sărmana femeie plîngea cu sughiţuri. După anumiţi oameni ar mai trebui să aştept pînă ce va dispare pecetea durerii, vorbi tot el mai departe. Dar la ce ar servi aşteptarea ? Cînd ştiu că pe sufletul tău curat s-a ivit o pată ce-l murdăreşte, nu se cuvine s-o înlătur cît mai degrabă ?

— Din păcate, nu e posibil aşa ceva, îngăimă Emily.

— Vrei să spui că nu poate fi uitată. rectifică el, şi cu asta sînt perfect de acord. Deoarece unele perioade din vieţile noastre — ca cea prin care am trecut amîndoi — nu se pot alunga din memorie. Dar nimeni nu ne opreşte s-o îngropăm în tăcere, ca să nu ne întunece existenţa la infinit. Şi încă ceva. În situaţia deosebită în care ne aflăm, ar fi absurd să ne lăsăm influenţaţi de părerile celor din jur.

— Nici prin minte nu-mi trece să-mi plec urechea la spusele oamenilor, se scutură Emily. Nu mă sinchisesc de opinia lor. Un singur lucru contează — ce gîndesc eu... în legătură cu mine.

— Nici dorinţele altora nu te interesează ? tresări Arthur. De pildă ce mi-aş dori eu... sau domnul Wharton...

— Bineînţeles că papă nu mă lasă indiferentă...

— Şi cred că nu e nevoie să-ţi precizez ce aşteaptă el de la tine sau în ce chip ai putea să-i redai liniştea sufletească ?

— Nici pentru fericirea lui nu pot face orice, îl avertiză ea.

— Mai rămîne să-ţi pun o întrebare — doar una — şi de felul cum vei răspunde atîrnă tot ce vei face pentru mine sau dînsul.

Vorbind, Arthur se ridicase în picioare şi devenise atît de solemn, încît o speriase pe Emily.

— La ce întrebare ţi-e gîndul ? îngînă temătoare.

— Mă iubeşti ? îi spuse privind-o fix. Pe moment nu se simţi capabilă să-i răspundă, aşa încît Arthur urmă : Natural, îmi dau seama că nu mă iubeai cînd ai optat pentru celălalt.

— Dragostea îmbracă mai multe forme, încercă Emily să se eschiveze.

— De acord, îi replică el. Dar știi foarte bine la ce dragoste mă refer, și pe aceasta nu mi-o nutreai în momentul căsătoriei. Ca și înainte, dealtminteri, deși poate o meritam. Însă, din fericire, sentimentele oamenilor se schimbă în fața necazurilor și a decepțiilor, atracțiile de odinioară împrumută alte dimensiuni și semnificații. Iar în perioada adolescenței, cred că mă iubeai, Emily. Îți mai aduci aminte cum ne-au separat cei din Longbarns, în urmă cu șapte ani, pe motiv că eram prea copii ca să ne ardă călcîiele de amor. Bineînțeles, nu ne-au spus-o pe față, dar am priceput-o fiecare din noi, îmi închipui Sau cel puțin eu am dibuit pricina despărțirii impuse, și am jurat să mă înec... Pe atunci mă iubeai Emily, nu-i așa ?

— Pe vremea aceea eram o fetiță, se eschivă ea din nou.

— Dar acum nu mai ești, așa că spune-mi ce simți azi pentru mine. Mă iubești în clipa de față ? stărui tînărul înflăcărat. Dacă da, atunci dă-mi mîna și lasă trecutul să putrezească, acoperit de tăcere. Cu atîtea peripeții ce au trecut peste noi, aproape am îmbătrînit. Totuși mai avem destui ani înaintea noastră și, dacă-mi împărtășești sentimentele pe care ți le nutresc, nu ne rămîne decît să ne unim viețile, îi zise întinzîndu-i o mînă.

Dar în loc să răspundă gestului său avîntat, Emily murmură cu ochii în pămînt :

— Nu pot face una ca asta.

— De ce ? sări Arthur înspăimîntat

— Pentru că în starea mea jalnică nu mai sînt capabilă de nimic.

— Bine, dar mă iubești, nu ? o presă el din nou

— Îmi vine greu să-mi analizez inima, începu iar s-o scalde. Însă, natural, țin la tine. Și mi-ai fost drag de cînd ne cunoaștem. Nimic din tot ce ți se întîmplă nu mă lasă indiferentă. Mă bucur de bucuriile tale, mă cutremură orice necaz, mă înalță fiecare izbîndă a ta și nu îți doresc decît împliniri. Dar înțelege, te rog, că nu pot să-ți fiu soție.

— Chiar știind că prin asta i-ai ferici pe toți purtătorii numelor Wharton și Fletcher ?

— Îți imaginezi că nu am cîntărit ideea căsătoriei ? Sau am uitat de prima ta scrisoare ? Ori, cunoscîndu-ți sufletul — precum ți-l cunosc — a trecut o zi sau un ceas în lunile de pe urmă în care să nu mă gîndesc la răspunsul pe care va trebui să-l pronunț dacă admirabila-ți consecvență te va mîna către mine ? Nu ți-am spus-o pînă acum. dar cînd ți-am auzit glasul, am început să tremur ca frunza, iar la sunetul pașilor tăi, îmi bătea inima nebunește, gata să-mi iasă din piept. Și iarăși nu bănuiești cît de amarnic mi-am imputat că te-am izgonit. Însă dorința de a îndrepta răul e prea tîrzie.

— Ba nu, ba nu e deloc. o contrazise tînărul aruncîndu-se în genunchi și încolăcindu-i mijlocul.

— Și totuși așa e, îi răspunse Emily neclintită. Nu înțelegi că sînt compromisă în ochii lumii și mi-e rușine să mă privesc ? Că am umblat prin gunoaie pînă m-am terfelit ? Și te rog ia-ți mîinile de pe mine, îi zise smucindu-se de pe scaun. Nu vreau să te murdărești atingîndu-mă. Nici să iei de soție scursura ce a rămas de la altul...

— Dar asta e tot ce-mi doresc eu mai mult, încercă Arthur s-o tempereze. Deși, în zadar. Pentru că îi vorbi cu aceeași neînduplecare :

— Fii bărbat și învinge-ți dragostea pentru mine. La fel cum voi face și eu. Calc-o în picioare pînă ai s-o strivești, repetîndu-ți întruna că este înjositoare și trebuie să dispară. Cum adică, tu, Arthur Fletcher, să te însori cu văduva unui om de nimic ? Tu, cel ales de ursită a trăi ca o stea printre semeni, să-ți ancorezi viața de o femeie ce s-a tîrît așa de mult prin noroaie de nu se mai poate curăța niciodată, în loc să-ți alegi făptura cea mai frumoasă și cea mai neprihănită — o floare neatinsă nici măcar de adierea zefirului ? Așa să îți repeți, Arthur, îl îndemnă cu voce imperioasă. Fiindcă, în ce mă privește, mi-e limpede ce am de făcut. Nu mă voi eschiva de la pedeapsa ce-o merit și nu-ți voi permite să te distrugi. Îți jur pe conștiința mea de femeie că nu se va întîmpla nici una. aici alta. Și după toate cîte le-ai ascultat, nu mă mai supără să știi dacă țin la tine sau nu. Năucit de avalanșa argumentelor invocate, Arthur nu se mai simțea

deocamdată în stare să reia pledoaria. Şi acum, du-te, continuă Emily. Cerul să te binecuvînte şi să-ţi scoată în cale o soţie pe merit ! La mine să nu mai vii cu gînduri de însurătoare, ci numai dacă renunţi pentru totdeauna la ele. Doar atunci te primesc. Şi chiar fericită. Iar cu papà te rog să nu mă pui rău, scoţîndu-mă vinovată pentru neputinţa de a-i face pe voie, îi puse în vedere cu aceeaşi voce poruncitoare. După care dispăru din salon mai înainte ca Arthur să poată rosti un cuvînt.

Ba era vinovată, o judecă el pe urmă. Şi rugămintea privitoare la domnul Wharton nu avea să i-o satisfacă, întrucît trebuia să-i aducă la cunoştinţă teoriile pe care i le servise, deşi poate nu va izbuti să i le redea cu fidelitate ori să-i motiveze propriile reacţii. De pildă, cînd Emily îi venise cu interdicţia de a o mai vedea, se simţise aşa indignat încît, pe moment, îşi pierduse şi glasul. Ca în minutele următoare să ajungă la hotărîrea de a persevera cu şi mai multă dîrzenie. Deoarece se încredinţase nu numai că ţine la el, dar că îi nutrea o dragoste pătimaşă, de-a dreptul mistuitoare. Cum altfel ar fi putut să interpreteze bătăile inimii la apropierea paşilor săi ori tremurul ce o cuprindea de cum îi auzea glasul ? Şi totuşi, îi pretindea să nu o mai caute ! Bineînţeles că nu avea s-o asculte. Însă ce-l tulbura foarte mult era nemăsurata ei îndîrjire care punea sub semnul primejdiei orice stăruinţă din partea sa. Prea o văzuse pătrunsă de sentimentul vinovăţiei, prea obsedată de greşeala făcută şi de înjosirile suferite ca să nu se aştepte la complicaţii. Oare cînd şi în ce chip va reuşi să-i imprime convingerea că, în pofida erorii comise şi a ticăloşiei fostului ei soţ, nu era murdărită, precum se credea ?

Aşa cum îşi pusese în minte, din Manchester Square se duse direct la biroul de avocatură al domnului Wharton, unde îi relată cele întîmplate.

— Tot nu i-a venit mintea la cap ! răbufni tatăl după ce-l ascultă — semn că nu sesizase adevărata dimensiune a frămîntărilor prin care trecea Emily.

— Iertaţi-mă, sir, dar nu sînt de aceeaşi părere, îl combătu Arthur. Refuzul ei se datorează unei obsesii. Emily se consideră definitiv compromisă prin căsătoria

încheiată cu un netrebnic. Şi trebuie s-o lecuim de această obsesie...

— Care se întemeiază pe un adevăr, interveni domnul Wharton. Pentru că realmente e compromisă...

— Nu în felul cum îşi închipuie, îl corectă tînărul. Şi nici în ochii mei.

— De ce n-o fi recurgînd la această unică posibilitate de a stîrpi răul care o macină şi pe ea şi pe noi ? se văicări magistratul. S-ar cuveni s-o facă în numele obligaţiei ce-o are faţă de tine, de mine şi de Everett...

— Eu însă nu aş vrea să mă ia de bărbat numai pentru a se achita de o îndatorire, îi dărîmă celălalt argumentul.

— În situaţia ei, nu au ce căuta dulcegăriile sentimentale, mormăi tatăl. Sau dacă-i arde de aşa ceva, să tragă consecinţele. Oricum, pentru mine este o mare durere să-i văd nepăsarea şi inconştienţa de acum cînd ştiu cum era înainte.

Văzîndu-l aşa cătrănit, Arthur trecu sub tăcere admiraţia ce i-o stîrnise iubita, care se îmbinase cu dragostea neţărmurită ce i-o nutrea. Ci se mulţumi doar să-l înştiinţeze că, în ciuda eşecului proaspăt înregistrat, nu renunţase la ideea însurătoarei cu Emily.

CAPITOLUL XXXV

ALIANŢA ÎNCHEIATĂ ÎNTRE FAMILIILE WHARTON

După-amiază, cînd se întoarse acasă, domnul Wharton nu pomeni de întrevederea cu tînărul Fletcher deşi, la birou, avusese intenţia s-o dea în vileag, şi chiar se gîndise la două modalităţi. Prima, să-i anunţe fiicei lui că era la curent cu isprava ce o făcuse, după care să-i spună de la obraz că tratase cu nepermisă indiferenţă îndatorirea ce-i revenea faţă de ea şi familie, fapt ce-l silea să-i pună

în vedere că, dacă nu consimțea să-l ia de bărbat pe tînărul ce-l iubea — după cum o recunoscuse — își retrăgea bunăvoința și prietenia de pînă atunci. Cam așa ticluise cea dintîi variantă dar, după ce formulase amenințarea, o găsise complet deplasată, iar pe deasupra mai realizase și propria-i neputință de a o rosti. Fiindcă era destul să dea ochii cu biata copilă, să-i vadă privirea abătută, rochia îndoliată sau felul de a-l primi, ca să-i înmoaie inima și să devină un sclav. Așa că renunțase la formula brutală și încropise alta, diametral opusă, care miza pe compasiunea fetei, întrucît avea s-o implore să pună capăt durerii ce-i măcina deopotrivă, acceptînd fericirea oferită de Arthur. Cu această variantă plecase de la birou, dar pe drum descoperise enormitatea ce-o exprima și o repudiase îngrețoșat, certîndu-se pentru ideea năstrușnică ce-i venise de a-și implora fiica să se mărite la repezeală, cînd, sărmana de ea, mai purta doliu Și astfel, cînd intrase în casă și o găsise așteptîndu-l, nu suflase o vorbă. La început, Emily îl urmărise crispată și cu inima strînsă, căutînd să-i surprindă un gest care să-i trădeze întîlnirea cu Arthur, și abia după ce-o sărutase cu obișnuita lui duioșie, începuse să ciripească înveselită

— Papà, am primit o epistolă de la Mary.

— Ei, nu mai spune...

— O scrisoare interminabilă și plină de Everett.

— Deh ! Everett a devenit cineva !

— Sînt sigură că te bucuri de lucrul acesta. Și nu ar strica să citești ce scrie Mary de el. Ca unul ce nu fusese niciodată atras de corespondența femeilor, bătrînul se cam codi să accepte oferta. Nu presimți nimic în legătură cu frate-miu ? îl ațîță Emily.

— Ce să presimt ?! făcu domnul Wharton, săltînd din umeri. Dar incitat de întrebarea adresată, întinse mîna după scrisoare și începu s-o citească.

„Conacul Wharton, joi...

Scumpă Emily,

ne place să credem că ai călătorit în condiții plăcute pînă la Londra, iar acolo ți-ai găsit tatăl perfect sănătos. Precum știi, la plecarea ta rămăsesem la Longbarns, dar

a doua zi a venit Everett și m-a adus acasă în rădvanul său. A fost o plimbare de vis, deși a plouat — dacă stau să mă gîndesc bine ; însă alături de un vorbăreț ca fratele tău, nici că m-am sinchisit de ploaia ce mă uda. După mine, John Fletcher va accepta să devină maistru de vînătoare. Bineînțeles, el susține contrariul, zicînd că nu se transformă în robul ținutului, dar o spune pe un ton din care pricepem că nu are nimic împotrivă. Everett îl îndeamnă mereu să primească oferta, motivîndu-i că este singurul vînător înstărit din împrejurimi și, ca atare, nu se va resimți prea mult din punct de vedere material. Iar părerea lui Everett atîrnă greu în balanța hotărîrii ce o va lua. Sarah se cam opune, însă cu siguranță se va schimba, dacă soțul ei va admite propunerea. Natural, sîntem cu toții nerăbdători să-l vedem ce decide, deoarece, pe la noi, maistrul de vînătoare se bucură de o prețuire imensă.

Ieri dimineață papà s-a dus la tribunalul din Ross, unde Everett apărea pentru întîia oară în chip de judecător. Și domnul jude m-a rugat să-i comunic tatălui său că nu a trimis pe nimeni la streang. De curînd s-a început tăierea pădurii Barnton Spinnies — sau „defrișarea", cum spun specialiștii. Ideea a pornit de la Everret, care a sesizat că nu-i va renta ca pădure — lucru recunoscut dealtminteri și de papà. Așa încît Barnton Spinnies se va preface în teren cultivabil, care va fi arendat de familia Griffin. Personal nu mă împac cu desființarea copacilor, pentru că îmi plăcea să văd puștii cățărîndu-se după ghindă. Însă Everett mi-a argumentat că nu merita să-i păstrezo numai de dragul copiilor veniți după ghindă.

De la plecarea ta, Emily, biata Mary Stocking e tare bolnavă, și mă tem că mult n-o mai duce. Are un reumatism avansat și, văzînd-o cît suferă, mi-am zis că fac mai mare păcatul rugîndu-mă să trăiască, și mai bine aș scoate-o din rugăciuni. Într-un timp i-am dus uleiul cu care se fricționează mama, cu gîndul să-i mai ia din dureri. Ca la cîteva zile, cînd m-am reîntors ca să văd cum se simte, să m-anunțe că l-a băut ! Ce spui de așa grozăvie ? Cînd am aflat-o, am simțit că se învîrtește pă-

mîntul cu mine. Noroc cu Everett care m-a liniştit, spunîndu-mi că şi de-l folosea altfel, tot nu se alegea cu nimic.

În papà a cam încolţit teama că Everett nutreşte concepţii radicaliste. Deşi eu sînt sigură că se înşală. Deunăzi îi afirma lui papà că nu se deosebeşte cu nimic de un conservator pătimaş. Dar îşi pune mereu întrebarea : „Ce merită conservat în această ţară ?“ „Tot ce au creat politicienii englezi“, i-a răspuns papà înţepat. „Atunci înseamnă că trebuie menţinută şi Camera înstelată ?“, a continuat Everett. „După mine, da“, a pretins papà. Şi de aici s-au luat la o harţă pe viaţă şi moarte, nu altceva. Pînă la urmă, Everett şi-a impus cuvîntul — vorbind şi mai mult şi mai tare ca bietul papà. În vreme ce eu îmi spuneam : „Dă Doamne să nu fie radicalist cu adevărat!“ Fiindcă s-ar lua în beţe cu toţi boierii rurali. Nu-i aşa, draga mea ?

Doamna Fletcher te îndeamnă prin mine să continui tratamentul cu pastile calmante, pe care le poţi cumpăra la spiţeria din Oxford Street, unde să ceri numai tuburi etichetate. Săraca femeie, se dă de ceasul morţii de cînd John s-a trezit cu propunerea să devină maistru de vînătoare, şi tot zice că speră să n-o accepte, din pricina cheltuielii. Dar noi ştim că i-ar plăcea tare mult să-i poarte feciorul un asemenea titlu. E drept că remuneraţia ce-ar urma s-o primească e aproape de rîsul lumii — adică 1500 lire pe an. Pe cînd John ar fi obligat să scoată din pungă îndoit. Însă cum are de unde, toţi îl povăţuim să accepte.

Dacă îl vezi pe Arthur, transmite-i gîndurile mele afectuoase. Firește, nu mă aştept să îmi scrie, ştiut fiind că deputaţii nu au vreme de aşa ceva. Plus că Arthur nici înainte nu se ostenea cu corespondenţa. Pesemne o fi de aceeaşi părere cu Everett care consideră că bărbaţii nu ar trebui niciodată să scrie. Îl îmbrăţişez pe tatăl tău. Iar pe tine te sărut cu afecţiune,

verişoara ta,
Mary Wharton“

— Everett şi-a pierdut minţile, bombăni domnul Wharton la sfîrşitul lecturii.

— De ce spui asta, papà ?

— Fiindcă se pune rău cu sir Alured mai înainte să intre în posesia moştenirii. Şi apoi cum îşi permite un flăcăiandru ca el să-l înfrunte pe un bătrîn, numai spre a-şi impune o părere politică ?

— Asta-i o veche meteahnă de-a lui, îi aminti Emily.

— O fi, şi nu i-a adus nici o pagubă cîtă vreme a vînturat-o pe la cluburile din Londra. Pe cînd astăzi îi dăunează, îmbolnăvindu-l şi pe unchiu-său de inimă rea.

— Dar afară de gafa lui frate-miu, nu te-a frapat nimic altceva ? îl iscodi Emily.

— Ba da, dondăni bătrînul afanisit. Prostia pe care o s-o facă John Fletcher, cheltuind peste o mie de lire cu vînatul ce-l va prăsi pentru alţii...

— Şi totuşi, epistola mai conţine un amănunt plin de semnificaţie, stărui Emily.

— Care anume ? o privi domnul Wharton contrariat.

— Dragostea verişoară-mi pentru Everett. Te-ai supăra să auzi într-o bună zi că s-au logodit ?

— Hei ! exclamă tatăl brusc luminat. Acum, cînd mi-ai deschis ochii, realizez că aproape nu există aliniat în epistolă fără numele lui ! Şi de ce m-ar supăra — cum ziceai — o eventuală logodnă ? Nu văd pentru ce nu s-ar însura cu o verişoară, de vreme ce o place. Însă mi s-ar părea ciudat să facă logodna şi să nu ne înştiinţeze...

— Nu am spus că s-au logodit, precizează Emily. Ba chiar îţi pot garanta că nu au ajuns pînă acolo, pentru că altfel îmi scria Mary. Dar se vede că Everett încă nu a cerut-o. În secunda cînd se produce evenimentul, va afla toată lumea. Doar ştii că sir Alured nu poate să ţină un secret. Iar pe deasupra, logodna odraslei lui nici nu trebuie tăinuită. Oricum, verişoară-mea îl iubeşte pe Everett. O cunosc mult prea bine ca să nu îmi dau seama că numai dragostea a determinat-o să-l pomenească de atîtea ori...

Cam la zece zile după profeţia făcută de Emily, mai sosiră două depeşe în Manchester Square — una lapidară, alta mai generoasă în dimensiuni. Şi deoarece se impune a le face cunoscute onoraţilor cititori, iată mai întîi conţinutul epistolei telegrafice :

„Dragă tată,

am cerut-o pe Mary în căsătorie, şi m-a acceptat. Cei de aici par încîntaţi de această idee. Care sper să nu îţi displacă nici dumitale. Se înţelege că ai să asişti la ceremonie, împreună cu Emily. Rămîne să îţi comunic data, după ce va fi stabilită.

Cu afecţiune,
Everett"

Domnul Wharton luă cunoştinţă de ea la gustarea de dimineaţă, în sufragerie, unde o găsise pe Emily citind cea de a doua scrisoare.

— Aşadar nu te-ai înşelat, îi declară zîmbitor la capătul scurtei lecturi.

— Dacă nu eram sigură, nu mă lansam în anticipări, răspunse Emily la fel de surîzătoare. Depeşa dumitale e de la Everett, nu-i aşa ? Şi ce spune ? E fericit ?

— Pe cuvîntul meu dacă am putut să-mi dau seama, zise tatăl cu un aer descumpănit. Dacă îmi anunţa că şi-a cumpărat un cal, s-ar fi ostenit cu o relatare incomparabil mai amplă. Dar aşa, mi-a însăilat numai două, trei rînduri, din care am desprins doar hotărîrea sa fermă în privinţa însurătorii.

— În schimb Mary nu pregetă să descrie, pe cîteva pagini, fericirea ce-o stăpîneşte, ceea ce un bărbat îmi închipui că nu ar face nici tăiat în bucăţi, spuse Emily, fluturînd scrisoarea din mînă.

— Aş putea s-o citesc şi eu ? întrebă domnul Wharton simţindu-se pentru întîia oară atras de o lectură ieşită din pana unei femei.

— Nu prea cred că s-ar cuveni să ţi-o dau, îl refuză fiica politicoasă. E un soi de confesiune sentimentală, plină de admiraţie pentru omul iubit şi foarte duios concepută. Dar scrisă în ideea de a fi citită numai de mine. În orice caz, din cuprins reiese că nu au de gînd să tărăgăneze căsătoria, adăugă Emily anume pentru a schimba subiectul.

— În fond de ce ar amînat-o ? se arătă bătrînul de acord. S-au fixat la o dată ?

— Everrett ar vrea să facă nunta pe la mijlocul lunii mai, îmi comunică Mary. Şi, de bună seamă te vei duce la cununie, papà.

— Adică *ne* vom duce, rectifică tatăl.

— Oricum, dumneata ai să mergi în mod sigur, pe cînd eu nu mă pot angaja deocamdată, răspunse fiica pe un ton hotărît. Şi din nou schimbă vorba. Desigur sir Alured pluteşte în al nouălea cer. Şi pe bună dreptate. Doar s-a trezit fără veste cu un al treilea copil — care e şi fecior. Îmi închipui că tinerii vor trăi la conacul Wharton — dacă Everett n-o să intre în Parlament...

Întrerupem aici dialogul, pentru a transcrie cea de a doua epistolă, refuzată domnului Wharton. Deşi nu dintr-o sacră discreţie datorată verişoarei îndrăgostite — după cum pretinsese Emily — ci din cauza cîtorva propoziţii stînjenitoare, introduse spre sfîrşitul scrisorii, pe care onorabilii cititori le vor recunoaşte, fără îndoială. Şi acum, iată-i cuprinsul :

„Conacul Wharton, luni...

Emily scumpă,

mă întreb oare cîtă uimire îţi va produce vestea pe care am să ţi-o dau, şi tot eu îmi spun că nu poate fi mai mare decît aceea care mă stăpîneşte pe mine chiar şi acum, cînd îţi scriu. Totul s-a petrecut atît de fulgerător, încît nu m-am dezmeticit încă. Everett m-a cerut de soţie, şi l-am acceptat. Iată vestea uluitoare. Şi îţi dai seama ce se petrece cu mine. Dar nu poţi să bănuieşti cît îl iubesc şi îl admir pe Everett. Întruneşte toate însuşirile bărbatului ideal, şi mă socot cea mai norocoasă tînără de pe lume pentru că m-a ales. Într-adevăr, mi se pare cam straniu să trăiesc în aceeaşi casă, cînd voi fi măritată, şi să rămîn cu acelaşi nume, ca o fată bătrînă. Dar îmi zic : ce contează, cînd îl iubesc aşa de mult şi cînd el îmi arată atîta mărinimie ? ! Nădăjduiesc să-ţi trimită o scrisoare în care să-ţi spună cît ţine la mine. Ştiu că tatălui său i-a scris. Şedeam chiar pe un scaun alăturat, şi am văzut că nu i-a trebuit nici măcar un minut ca să aştearnă depeşa. Ceea ce m-a surprins, evident. Însă mi-a explicat că pomelni-

cile prea lungi, în care vorbești de căsătorie, nu fac decît să-i plictească pe oameni. Oare te plictisesc și eu cu această epistolă ? Sper că nu, draga mea. Oricum, Everett nu stă lîngă mine. A plecat pînă în Longbarns, unde se decide soarta lui John — dacă va deveni sau nu maistru de vînătoare. Eu sînt convinsă că da. Dar mi-e ciudă că trebuie dezbătută ideea tocmai acuma, cînd am fost cerută în căsătorie, pentru că toți bărbații se gîndesc numai la vînătoare. Inclusiv Everett, care a și fost numit în comitetul local.

Părinții mei zburdă de fericire de cînd cu vestea măritișului meu. Pentru dînșii formula e minunată, deoarece vom rămîne împreună. Dacă mă căsătoream cu altcineva — ceea ce mi se pare de-a dreptul utopic — aș fi părăsit-o pe mama și ar fi suferit de pe urma singurătății. Pe cînd astfel, se simte în siguranță, iar papà l-a și adoptat pe Everett în familie. Tare aș dori să nu-i mai văd ciondănindu-se pe motive politice, deși, dacă e să mă iau după teoria lui Everett, năzuința mea nu are sorți de împlinire, întrucît vederile oamenilor se primenesc incontinuu, și tinerii nu pot fi de acord cu teoriile învechite ale bătrînilor. Deunăzi i-a declarat lui papà că și de trăia cu un secol în urmă, tot concepții radicale ar fi nutrit. De unde s-a iscat o întreagă discuție, care, ca întotdeauna, s-a sfîrșit însă bine, pentru că Everett începe să rîdă cînd se îngroașă disputa și, pînă la urmă, îl îmbunează pe sărmanul papà.

Nu-ți poți imagina, dragă Emily, cît ne agităm de pe acum în legătură cu nunta. Everett ar vrea să o facem la începutul lui mai, ca să petrecem două luni în Elveția și un răstimp oarecare în metropolă, „înainte ca Londra să intre în letargie“, după cum spune el. Papà de asemeni susține să nu amînăm cununia, fiindcă orice tergiversare îl împinge spre bătrînețe — deși neajunsul acesta nu îl vizează numai pe el, ci pe fiecare din noi. În sfîrșit, s-ar părea că evenimentul rămîne fixat pentru luna mai. Așa încît ne muncim creierii cu pregătirile necesare. Mama ține morțiș să îmi cumpere la Londra toaleta, pe cînd eu sînt convinsă că aș putea-o lua și din Hereford. E drept că soră-mea, Sarah, și-a făcut-o la Londra, însă de la nunta

ei pînă astăzi, au evoluat și magazinele de pe aici, încît, la „Muddocks and Cramble", pot găsi tot ce-mi trebuie. Totuși mama nu a renunțat la ideea să îmi procur măcar voalul de la faimosul „Howell and James", din Londra.

Se înțelege că te aștept împreună cu tatăl tău. Nici nu concep să fiu mireasă fără să te văd lîngă mine. La fel ca și ai mei. Așadar să fii pregătită de nuntă. Cred că ne va cununa episcopul — știi tu, acela pe care-l iubește papà. Fapt ce mă bucură foarte mult, fiindcă prezența lui va conferi un plus de solemnitate și măreție ceremoniei. Evident, ar putea să asiste și parohul Higgenbottom, însă cu înfățișarea lui jalnică, de bătrîn ramolit, mirosind a maborcă din care prizează, și amenințat să își piardă în orice moment ochelarii care-i alunecă de pe nas, ar compromite atmosfera, și de aceea prefer să nu vină. E într-adevăr o rușine să nu avem un preot mai arătos, măcar pentru oficierea cununiilor ! Dar se pare că orășelul Wharton nu merită această favoare — lucru pe care nu o dată l-am regretat.

Se cuvine a-ți spune că, pînă în clipa de față, s-au perindat aproape toți arendașii pe la conac, ca să-mi ureze noroc. Din cîte am observat, l-au și îndrăgit pe viitorul stăpîn — adică pe Everett — încredințîndu-se că ivirea lui nu le va aduce prefaceri în existența de pînă acum. Iată încă un temei pentru care căsătoria noastră e binevenită, afară de cel mai important, adică dragostea. Nu m-am crezut niciodată în stare să recunosc fățiș că iubesc un bărbat. Pe cînd astăzi o mărturisesc cu mîndrie, iar în fața ta, fără pic de reținere, și în convingerea că te bucuri s-o afli în calitate de soră a lui Everett.

Să știi că amintește adesea de tine, cît și de năzuința noastră comună. Drăguțul de Arthur, cît de mult țin la el ! Îl îndrăgesc aproape ca pe un frate, deși ne leagă un grad de înrudire mai depărtat. Însă de ar izbuti să devină și cumnatul soțului meu — precum și-o dorește — ne-am înfrăți realmente pe viață.

Scrie-mi de grabă și urează-mi noroc. Poate ai să dai o raită pe la magazinul „Howell and James", ca să vezi

dacă merită să-mi cumpăr voalul de acolo. (Sarah pretinde că ar costa cam treizeci de lire). Şi promite-mi că vii negreşit la nunta mea şi a lui Everett.

Te îmbrăţişează cu dragoste,
viitoarea ta surioară,
Mary Wharton"

Emily nu a zăbovit să-i trimită urările aşteptate, pe care le-a turnat într-o formă duioasă şi plină de afecţiune. Bineînţeles, l-a lăudat şi pe Everett, atribuindu-i însuşiri fără număr. După care s-a obligat să treacă şi pe la „Howell and James", în căutarea vălului de mireasă, făgăduind să-l aleagă cu toată priceperea ce-o avea. A preamărit şi ideea înlocuirii parohului caraghios cu un episcop impunător. Şi s-a declarat de acord pînă şi cu părerea că într-un magazin derizoriu ca „Muddock and Cramble", din Hereford, se puteau cumpăra mărfuri la fel de alese ca la Londra. Dar invitaţia la nuntă i-a respins-o cu fermitate, scriindu-i : „Se cuvine să ai în vedere greaua mea încercare, stigmatele ce mi le-a lăsat, şi să înţelegi, dragă Mary, că nu mai pot fi aidoma celor din jur. Îmi dau seama că nu e posibil să apar la cununia ta şi a lui Everett în straie de doliu. Însă mai ştiu că şi de aş vrea să le schimb, îmbrăcînd o rochie mai veselă, pe potriva împrejurării, nu m-ar lăsa inima să fac acest lucru".

Îndărătul motivelor invocate, se mai ascundea un raţionament — evident nemărturisit. La căsătoria ei — chibzuise Emily — nu venise nici un singur sol din partea familiei Wharton. Lipsa lor o duruse cumplit şi o revoltase în acelaşi timp. Natural că ceea ce urmase le-a justificat atitudinea şi, cu vremea, îi absolvise de orice vină. Dar tocmai fiindcă le îndreptăţise absentarea de atunci, se considera obligată să nu ia parte la cununia de acum. Căsătoria ei cu Lopez fusese o nebunie ostracizată pe merit de rude. Or, atunci, ce ar fi căutat văduva lui Lopez la un mariaj ideal, ca acela al fratelui şi al verişoarei ei ? O singură parte din depeşa lui Mary rămase fără răspuns, anume aceea referitoare la Arthur pe care — tot ca văduvă a lui Lopez — considerase necesar s-o ignore.

La începutul lunii aprilie, apăru și Everett în metropolă, pentru a-și comanda costumul de ginere, căci dacă mireasa se mulțumea cu o toaletă confecționată în Hereford, pentru el numai iscusința unui croitor londonez se putea dovedi la înălțimea evenimentului așteptat. În Manchester Square domnea o atmosferă stînjenitoare. De cîteva săptămîni nu se mai pronunțase numele lui Arthur — deși fără nici o justificare fățișă. Domnul Wharton nu divulgase întrevederea cu pretendentul respins, nici nu se arătase nemulțumit. Și, totuși, Emily îl văzuse — ori numai i se păruse a-l vedea — mai tăcut ca de obicei și mai drămuit cu afecțiunea pe care o revărsase asupra-i de la pierderea soțului. E drept că își modificase programul de viață, cinînd mai în toate zilele împreună cu el și petrecînd serile împreună, ca să n-o lase în casa pustie. Dar veșnic taciturn și abătut.

— Nu ar fi mai cuminte din partea mea să te părăsesc ? răbufni Emily într-o zi, chiar în ajunul venirii lui Everett.

— Să mă părăsești ? îngînă bătrînul nedumerit. Și unde să mergi ?

— Nu are importanță. Însă vreau să nu te mai văd amărît din pricina mea.

— Ce cuvinte sînt astea ? Cine s-a plîns de amărăciune ? Și de ce îmi vorbești așa ? o dojeni tatăl.

— Nu te supăra pe mine, papà, se apără Emily. Nu mi s-a plîns nimeni, se înțelege. Ci am văzut-o cu ochii mei. Îți cunosc bunătatea și puterea de îndurare. Dar prea îți întunec viața. Sînt o sursă de necurmate necazuri, deși cerul mi-e martor că nu aș dori-o. De aceea ziceam că poate-i mai bine să plec, să-mi găsesc un locșor sub soare unde să pot fi utilă.

— Nu știu ce ți-a venit, bombăni părintele încruntat. Doar asta e casa ta...

— A fost, îl corectă ea, dar astăzi nu mai am dreptul s-o consider astfel. Și, ca să-l recapăt vreodată, ar trebui să-mi iau lumea în cap, să-mi găsesc undeva de lucru și să devin utilă.

— Dar poţi deveni oricînd, fata mea, cu condiţia s-o vrei, îi zise bătrînul. Adevărata-ţi menire te aşteaptă la numai un pas. Urmează doar să ţi-o împlineşti — dacă vei consimţi, natural. Şi nu îţi vorbesc în ideea de a te convinge, ci consemnez pur şi simplu o realitate pe care eu am înţeles-o de mult. Pînă ce nu vei porni pe drumul firesc, ai să te simţi mereu măcinată pe dinăuntru — la fel ca şi mine. Ai comis o imensă greşeală. Şi te rog nu mă întrerupe. Nu în fiecare zi abordez acest subiect. Aşa că ascultă-mă de astădată. O greşeală ca cea săvîrşită de tine îţi răstoarnă definitiv existenţa şi chiar o distruge. Pe cînd tu ai putea să constitui excepţia la regula generală, lăsînd în urmă ce a fost şi refăcîndu-ţi viaţa complet. Dar asta presupune o luptă, firește, dat fiind că nimic nu se obţine pe lume altminteri. O fiinţă se războieşte cu împrejurări vitrege ; alta cu vrăjmaşii din jur, iar a treia cu propriul ei suflet. Adică exact cazul tău. Însă va trebui să dai bătălia cea mare, şi să fii destul de viteză ca să birui regretele şi să reiei totul de la început. Este singurul lucru pe care îl pot face spre binele tău şi al meu. Formula plecării de acasă este o absurditate infantilă. Unde să mergi ? Şi ce ai rezolva ? Eu n-am să te mai îndemn cum să procedezi. Însă nici nu admit să mai îmi vorbeşti ca pe ziua de astăzi, conchise bătrînul cu severitate.

După care se ridică de pe scaun, ieşi din odaie şi se duse la club, pentru ca Emily să cîntărească în liniște cuvintele sale.

Ceea ce şi făcu. Dar încredinţată pînă în pînzele albe că domnul Wharton nu-i sesizase procesul lăuntric. Ca dovadă, reţeta ce i-o dăduse. Într-adevăr, i se oferea posibilitatea de a se reface, numai că, spre deosebire de dînsul — care o îndemna s-o apuce cît mai degrabă — ea nu se considera vrednică nici măcar s-o atingă. Afirmaţia făcută lui Arthur, cum că umblase printre gunoaie pînă s-a terfelit, nu fusese o simplă figură de stil, ci exprimase, într-o formă brutală, convingerea ce o stăpînea. Pesemne iubitul nu o vedea prăvălită în abisul ruşinii şi decăderii, sau nici într-un caz incapabilă de a se ridica din

noroi, purtată de aripile iubirii. Dar asta nu-i anula convingerea înrădăcinată și, în consecință, nu putea să recurgă la salvarea oferită de Arthur. Față de el avusese tăria confesiunilor dureroase, pe cînd înaintea părintelui nu se simțise în stare să le repete, lăsîndu-l să plutească în aceeași opacitate. A doua zi dimineață, cînd îl văzu apărînd în sufragerie, la micul dejun, îl întîmpină cu o privire grea, încărcată de imputări. Oare ce își imagina el că este femeia ? O masă, un scrin sau altă piesă neînsuflețită care se putea repara, lustrui și înfrumuseța prin mici adaosuri de feronerie, pentru a fi revîndută — evident la a doua mînă — și refolosită ca mobilă nouă ?

În această răvășeală intimă o găsi Everett, care sosi pe neașteptate ; și spre norocul ei, întru-n fel. Pentru că, fiind excedat de propria-i fericire, sporovăia fără istov, smulgînd-o din hățișul gîndurilor pustiitoare măcar pe timpul ședерii lui. Pe lîngă verbozitatea puțin comună, junele mai afișa și o încredere în sine rar întîlnită — lucru pe cît de înțeles pe tot atît de scuzabil, dacă se ținea seama de răsturnările trăite în ultimele cîteva luni, prin care, dintr-un tînăr nerealizat și fără prea mari perspective, se trezise viitor baronet și latifundiar, cît și beneficiarul imediat al banilor ce ar fi urmat să-i primească la moartea tatălui său. Iar pe deasupra, i se mai pregătea și o nuntă cum nu se întîlnea la tot pasul, care avea să-i consolideze poziția și faima în societate.

— Și tu nu vrei să vii ? își luase sora la rost cu egală nedumerire și indignare. Iartă-mă, dar așa o gogomănie n-am auzit de cînd sînt :

În loc de răspuns, Emily zîmbise candidă, ridicînd din umeri a neputință.

— Și apoi nu te gîndești la ofensa pe care ai aduce-o întregii familii de acolo ? urmase dojenitor. Dacă ai ști cît vorbesc despre tine și cu cîtă afecțiune, nu le-ai coace asemenea lovitură.

— Vai, dar cine s-a gîndit să-i lovească ? ! se apărase ea pentru prima dată.

— Ori poate ai uitat că ai doar un frate...

— Vai, Everett, cum ar fi cu putință ?

— În schimb s-ar putea să lipseşti tocmai la nunta lui? i-o întorsese pe loc. Poate că eu îi acord mai multă importanţă ca tine, şi de aceea te consider obligată să vii. În plus — adăugase cu glas îndulcit, aproape patetic — este foarte puţin probabil să mai asişti la a doua însurătoare a frăţiorului...

— Nu uita, Everett, că nunta înseamnă voie bună şi chefuială, încercase ea să-l contracareze.

— Eu nu o privesc sub această înfăţişare, ci ca un pas foarte serios pentru viaţa mea... la care unica soră trebuie negreşit să fie de faţă. Şi dacă-mi nesocoteşti o pretenţie atît de legitimă, ai să mă răneşti groaznic. Ce greu mi-a căzut cînd am văzut-o pe Mary amărîtă în urma scrisorii tale ! Şi m-am întrebat, la ce mai consider că am familie cînd mă lasă în vînt tocmai în ziua căsătoriei ? Nu zău, tu ce ai zice de mine dacă ţi-aş face aceleaşi mizerii ?

— Vai, Everett, îţi fac eu mizerii ? bîiguise Emily încurcată.

— Păi cum să definesc altfel refuzul tău îndărătnic ? pufnise fratele cătrănit. În orice caz, acum ştii care-mi este dorinţa, şi rămîne să procedezi după cum te-o lăsa inima...

— Am să vin, rostise Emily biruită. Şi aproape imediat dispăruse în camera ei, pentru a reflecta din vreme şi pe îndelete la rochia ce-o va purta, care trebuia să fie şi pe potriva ocaziei, dar nici să nu contrasteze prea violent cu statutul de văduvă.

— Am convins-o, în fine, să vină la nuntă ! îi anunţase Everett tatălui marea sa biruinţă. Şi dacă ai s-o laşi pe mîinile mele, ţi-o îmblînzesc de n-ai s-o mai recunoşti...

La puţină vreme după sosirea lui în metropolă, una din publicaţiile mondene aducea la cunoştinţă marelui public alianţa încheiată între familiile Wharton, prin căsătoria junelui ce urma să-l moştenească pe baronet cu fiica acestuia. Ştirea se putea datora atît guralivilor de la clubul frecventat de viitorul ginere, cît şi unui demers de al său. Dar fiindcă nu vrem să-l credem un arivist măcinat de ambiţii, ne însuşim cea dintîi presupunere.

CAPITOLUL XXXVI

CINE VA FI PREMIER ?

În zilele imediat următoare demisionării guvernului, Ducesa nu mai comentă nefericitul eveniment, de parcă nici n-ar fi afectat-o. Însă pe dinăuntru fierbea. Ingraţii de care se împresurase încercaseră o festă urîtă, iar naivul Plantagenet le făcuse jocul, cedînd înaintea lor ! Deci adio temerarelor ei năzuinţe ! Şi adio triumfurilor ce le încununau ! De acum înainte nu-i rămînea decît să le recheme în amintire. Dar evocîndu-le, începu să constate că, de fapt, nu înregistrase nici o victorie, de vreme ce nu izbutise să eclipseze femeile din Marea Britanie. Fiindcă acesta-i fusese ţelul şi în numele lui se războise cu îndîrjire, căzînd uneori, însă ridicîndu-se la iuţeală, pentru a relua bătălia şi truda neobosită. Ca după atîtea strădanii să descopere cu durere că lady Glencora Palliser se bucurase de mai multă preţuire în ochii lumii — şi dobîndită numai prin forţele proprii — decît Ducesa de Omnium şi soţia primului ministru al Angliei ! Or ştiind cît ţintise de sus, vrînd să domine pînă şi pe consoartele foştilor premieri — deşi în ce fel anume, nici pînă acum nu şi-o lămurise deplin — îi venea tare greu să admită înfrîngerea. Mai ales că n-o atribuia conjuncturii. Ci ducelui sau păcatelor ei. Dacă Plantagenet ar fi fost mai puţin conştiincios, însă mai ferm pe poziţie, şi ea cu gura mai mică, poate nu se ajungea la dezastru, se gîndise la început. Mai tîrziu îşi asumase întreaga vină, absolvindu-l pe duce. Ca la urmă de tot s-o arunce pe încăpăţînarea lui de catîr, boscorodindu-l întruna pentru consecinţele la care o condamna. Doar el era vinovat de tot ce se întîmplase, pentru că nu trebuia să demisioneze pe motiv că obţinuse numai nouă voturi în plus faţă de opoziţie. Unde scria să bată în retragere cînd deţinea încă majoritatea în Parlament ? În primele ore ar fi vrut să-i deschidă ochii, să-l împiedice de a comite o greşeală, povăţuindu-l să-şi reconsidere hotărîrea. Dar la ce bun şi-ar fi dat osteneala ? Fiindcă deşi nu pretindea să fi înţeles pe de-a-ntregul

subtilităţile jocului, pricepuse de mult că Plantagenet nu îşi calcă cuvîntul. Or din moment ce le făgăduise colegilor să demisioneze într-o asemenea situaţie, nimic pe lume nu-l mai determina să îşi retracteze promisiunea. Aşa că tăcuse şi-l ocolise. Iar în timp ce-l ştia plecat, vînturîndu-se de la preşedinţie la Windsor şi înapoi, lichidînd treburile rămase nerezolvate şi netezind calea viitorului premier — care naiba o mai fi şi acela ? ! — ea şedea închisă în iatac, torcînd sumedenii de gînduri şi apoi ţesînd din ele un vis în care Plantagenet rămînea aproape la nemurire în jilţul de prim-ministru.

Totuşi, în prima duminică după fatalul scrutin — care numai fatal nu ar fi fost dacă era după ea ! — îl întîlni într-una din încăperi şi nu mai putu să-l evite. Nu îşi vorbiseră decît foarte puţin din memorabila noapte cînd venise în iatac să-i anunţe capitularea, ocolindu-l sub pretext că nu se simţea bine, iar ducele se bucurase în ascuns că scăpa de mizerabila ei dispoziţie în trecerile sale pe acasă. Poate şi de astă dată întîlnirea s-ar fi soldat numai cu cîteva vorbe de circumstanţă. Însă Glencora se săturase de ştiri obţinute numai din surse colaterale, aşa că profită de împrejurarea creată şi aruncă undiţa chiar în izvorul în care se pritoceau ultimele evenimente.

— Ei, ce ai mai aranjat ? începu ea. S-a luat vreo hotărîre definitivă sau încă nu ? Fiindcă altminteri poate mi-ai fi spus-o şi mie...

— Adevărul e că nu prea am ce să-ţi comunic, îi răspunse Plantagenet.

— Domnul Monk va fi prim-ministru ?

— Nu am spus asta. Deşi nu este exclus.

— A fost convocat de Regină ?

— Încă nu. Pînă acum a stat de vorbă numai cu onorabilul Gresham, cu domnul Daubeny şi cu mine, o informă el. Şi, după cîte se pare, nu e deloc uşor să formezi un guvern în clipa de faţă...

— Pentru ce nu l-ai prelua tu ? îl întrebă Glencora direct.

— Nu cred că ar fi posibil, mormăi ducele.

— De ce nu ? îl contrazise consoarta. Doar s-au văzut atîtea cazuri identice. Domnul Mildmay, de pildă, a revenit de două ori la putere. Aşa că de ce n-ai face-o şi tu ? Mai ales cînd există o droaie de precedente. De cîte ori s-a întîmplat ca demnitarul convocat de Regină să nu poată încropi o echipă, Majestatea Sa a recurs la premierul care demisionase.

— Şi dacă acesta nu mai acceptă ?

— Comite o imensă greşeală, i-o spuse fără cruţare. În definitiv, pentru ce n-ai recurge la o metodă intrată în tradiţie ? Sau oi fi uitat că pînă mai ieri îţi doreai să rămîi la putere... şi încă atît de arzător, încît mi-era teamă să nu faci o criză de inimă numai auzindu-i pe oameni vorbind de retragerea ta.

— Aş fi făcut o criză de inimă — aşa cum ziceai — o parafrazează el zîmbind, dar nu pe motiv că se discuta retragerea mea, ci fiindcă aceste discuţii emanau din însăşi atmosfera Camerei. Or sper că ai sesizat marea deosebire...

— Da de unde !, se strîmbă Glencora, şi nici nu există vreo diferenţă. Oamenii la care m-am referit nu sînt alţii decît colegii care te-au susţinut. Şi te vor susţine în continuare, dacă hotărăşti să rămîi la cîrma guvernului. Domnul Monk, bunăoară, sînt convinsă că nu te-ar abandona.

— Într-adevăr, confirmă ducele. Şi ar comite o mare greşeală. Deoarece într-o situaţie aşa încordată, ca cea de acum, nu au ce căuta sentimentalismele şi concesiile. Numai bătrînul Monk s-ar lăsa călăuzit de ceea ce simte. Este un om minunat, şi îl stimez tot mai mult, pe măsură ce îl cunosc.

— În fond îşi apără şi el interesele, îl sfidă Glencora, la fel ca ceilalţi...

— Domnul Monk nu apără decît interesele ţării, o contrazise ducele cu tărie. Şi nu are rost să mai discutăm asemenea chestiuni.

— Păi da, eu nu înţeleg nimic, pentru că sînt femeie, se bozumflă la moment.

— Ba pricepi o mulţime de lucruri, însă nu chiar pe toate, încercă ducele s-o îmbuneze. Dar măcar ce-ţi voi

spune acum va trebui să înţelegi : demisionarea mea ne-a scăpat de necazuri. De aci înainte nu vei mai avea complicaţiile ce te asaltau ca soţie de prim-ministru şi de care mi te plîngeai mai deunăzi.

— Ba pardon ! Nu m-am plîns niciodată, se apără ea. Şi eram în stare să fac orişice, să te slujesc ca o sclavă, din zori pînă în noapte şi din noapte în zori, numai să ne menţinem în frunte. Pentru că nu suport ideea înfrîngerii. Decît să mă văd la pămînt şi învinsă, prefer să fiu ciopîrţită pe tăietor.

— Îmi pare rău, Cora, dar va trebui să te împaci cu ceea ce mi se întîmplă. Şi primarul Londrei este ales pe timp de un an, după care se întoarce la o viaţă de anonimat.

— Şi ce-mi pasă mie de lordul primar cînd atîţi prim-miniştri au rămas la putere cîte opt, nouă şi zece ani ? ! Cum ai putea foarte bine să faci şi tu dacă ai vrea. Iar de nu, să ştii că nu ţi-o iert toată viaţa. Asta să-ţi fie clar.

— Chiar aşa ? o întrebă zîmbind amuzat.

— Exact cum ai auzit, îi răspunse colţoasă. Fiindcă am obiceiul să spun ce gîndesc şi ce simt.

— Cred că te-ai mai abţine dacă ai bănui cît de cumplit mă răneşti, îi ripostă el zîmbindu-i amar. Şi mai cred că nici nu ar trebui să pun preţ pe cuvintele tale în momente ca cel de faţă... deşi, ce bine mi-ar prinde o singură vorbă de duioşie !

— Să nu uiţi, Plantagenet, că *eu* te-am îndemnat să laşi baltă guvernul cînd mi s-a părut că te îmbolnăveşti de prea multă muncă...

— Boala nu m-ar fi determinat să demisionez, pe cînd buna mea reputaţie mi-o impune irevocabil. Să nu-ţi închipui cumva că mă lasă rece împrejurarea de acum, ci, asemenea ţie, plătesc şi eu un tribut. De aceea, chiar dacă nu eşti de acord cu ce fac, te-aş ruga să nu mi-o mai spui cel puţin.

— Mă rog, am să tac, concedă ea împotriva voinţei. Ca pe urmă, în timp ce-l privea depărtîndu-se cu paşi grei, ca de plumb, să aibă imboldul de a fugi după el, de a-i sări de gît şi a-i promite solemn că nu-l va mai sîcîi cu reproşuri, deoarece în mod sigur procedeul ales era cel mai bun. Însă rămase pe loc, ţintuită de eternele im-

putări și păreri de rău. Ce minunat ar fi fost să nu se schimbe nimic ! Și nici nu s-ar fi schimbat dacă Plantagenet se ținea mai bățos. Numai că pentru asta i-ar fi trebuit o plămadă mai puțin simțitoare și mai rezistentă la săgețile inamice. Plus alte cîteva însușiri pe care nu le avea. Ce păcat !

În aceeași duminică, după amiază, urma s-o primească pe Marie Finn, dar în loc s-o aștepte la ora fixată, chemă trăsura și plecă mai devreme spre vila prietenei, în Park Lane. Așa ceva se întîmplase extrem de rar de cînd își pusese în minte să-i întărească poziția ducelui — o idee năstrușnică și poate rizibilă, însă care-i dăduse de furcă, ținînd-o mai mult pe acasă. Dar cum acest ideal i se năruise, nu mai avea nici o treabă, și deci putea hoinări ca orice altă femeie.

— Vai, ce onoare ! exclamă prietena văzînd-o în prag.

— Nu fi ironică, Marie, și nu mai îmi pomeni de onoruri acum cînd s-au isprăvit pentru noi ! Chiar mă întreb de ce nu le-o fi împărțit și altora Plantagenet cît i-a stat în putere ? Să fi uns și el cîțiva pairi, lorzi și baroni. Ce bine ar fi sunat lordul Finn, bunăoară ! Și nu mă taie capul pentru ce nu l-a fericit cu acest rang cînd îl merita cu vîrf și îndesat, după săpuneala pe care i-a tras-o lui sir Timothy Beeswax ? !

— Nu îți mai face inimă rea, o liniști Marie, fiindcă pe Phineas nu-l ispitește mărirea...

— Vezi să nu ! o contrazise Glencora. Toți pretind că nu-i tentează onorurile, dar o spun numai din vîrful limbii, fiindcă, altminteri, le-ar refuza. Și apoi domnul Finn ar fi fost un lord mai de soi ca sir Timothy. Încît oricum am lua-o, Plantagenet a greșit. Cînd ești coșcogeamite premierul, învestit cu atîta putere, păi folosește-o, ridicîndu-i pe unii și alții. Căci numai așa îți cîștigi prețuirea. De pildă, în ultima sa guvernare, Daubeny a conferit un titlu ducal, și află că pentru această scofală e mai prețuit decît pentru tot ce a mai făcut. Dar, ia spune-mi, soțul tău va intra în viitoarea formație ?

— Depinde ce cîrmuitor va avea, zise Marie.

— Domnul Monk, spre exemplu, îi oferi ducesa o primă alternativă.

— Pe Monk l-ar urma fără doar şi poate.
— Dar pe Daubeny ?
— Nici într-un caz.
— Pe Gresham l-ar refuza ?
— Asta nu o mai ştiu.
— Dar de o echipă a ducelui de Omnium ce ar spune !
— Primul şi ultimul cuvînt l-a avea doar Alteţa sa, deoarece Phineas îl va sluji cu credinţă fie că-i atribuie sau nu un portofoliu.
— Frumos răspuns, draga mea, şi m-a uns pe inimă, surîse Glencora măgulită. După care schimbă subiectul. De cîte ori mă aflu în salonul acesta, îmi revăd ca aievea cea dintîi vizită. Îţi mai aduci aminte cum l-am găsit instalat în jilţul de colo ? vorbi ea cu gîndul la răposatul curtezan al prietenei — marele Duce de Omnium.
— Aşa ceva nu se poate uita niciodată, rosti Marie cu voce domoală.
— Dumnezeule, ce te uram pe atunci ! mărturisi ducesa. Ce monstru vedeam în tine ! Te consideram un fel de zmeoaică, hotărîtă să ronţăie pe oricine i-ar fi stat dinainte, pentru a-i zădărnici ambiţia vanitoasă.
— Ştiu că nu mă onorează afirmaţia pe care o fac, dar o vreme am fost dominată de orgoliu, recunoscu Marie zîmbind amuzată.
— Ca după ce te-am urît şi te-am veştejit, să nu mai poţ trăi fără tine, îşi încheie Glencora confesiunea. Dar bătrînul te iubea cu adevărat.
— Mi-a arătat imensă îngăduinţă, şopti cealaltă cu modestie.
— Şi nu ştiu, zău, pe cine ar fi păgubit dacă, pînă la urmă, te făcea Ducesă de Omnium...
— Pe mine, în primul rînd, zise Marie, fiindcă m-ar fi lipsit de-o prietenie la care ţin şi de un soţ pe care-l ador. Ceea ce înseamnă că aş fi dus o viaţă nefericită...
— Nu îmi dau seama de consecinţe, rosti Glencora strîngînd din umeri, însă păstrez intact în memorie coşmarul prin care am trecut. Aa, dar iată pe cine văd !, exclamă la ivirea lui Phineas în uşa salonului. Nu bănuiam că stai ferecat în casă, cînd toată suflarea politică dospeşte în cluburi pînă se va afla pe unde s-o pripăşi fiecare. Noi am scăpat de asemenea griji. Odată debarcaţi, putem

sta oricît la șuetă, fără să ne mai sinchisim. Pe cînd unul ca dumneata ar trebui să se agite, împins de noi aspiraţii.

— Eu aștept zarurile destinului în recluziune și liniște, replică Phineas cu prefăcută seriozitate. Ce face ducele ? Sper că e bine...

— Putea să fie mai rău, ţinînd seama de natura încercării ce-o traversează. Însă nu l-am surprins cutreierînd încăperile cu pumnalul în mînă, gata să și-l împlînte în inimă sau în burduhănosul sir Orlando ; nici încununat, ca un Bacchus, și toastînd pentru viitorul guvern, împreună cu lordul Drummond și sir Timothy Beeswax. Ceea ce mă face să presupun că și la ceasul acesta — cînd ai avut bunătatea să mă întrebi despre el — stă calm și demn în biroul său, unde răsfoiește rapoartele Parlamentului, sorbindu-și cafeaua. Dar la urma urmei, pentru ce nu te-ai duce să-l vezi ?

— Fiindcă, știindu-l mereu ocupat, nu îndrăznesc să-l sustrag de la treburi, se justifică Phineas.

— Iată un lucru care i-a dăunat cît nici nu poţi să-ţi imaginezi, îi răspunse ea cu ciudă. Fiecare l-aţi crezut prea acaparat de obligaţii ca să-l deranjaţi cu prezența și, ca urmare, l-ați lăsat veșnic singur, covîrșit de grijile și răspunderea funcției, pînă a devenit un fel de sihastru sau Lama, pe care muritorii nu trebuiau să-l privească ! Dar acuma, nu mai contează greșeala pe care ați făcut-o, nu-i așa ? surîse ducesa cu amărăciune. Și pînă să mai primească o replică, se iviră noi oaspeţi în salonul prietenei, pe care-i întîmpină senină și bucuroasă, lăsîndu-le falsa impresie că retragerea ducelui însemnase o binefacere, scutind-o de nesuferitele corvezi impuse de înalta demnitate a soţului. Abia după un ceas de savuroasă tăifăsuială se despărţi de prietenă, însă nu înainte de a-i mai șușoti cîteva vorbuliţe :

— Cînd s-or liniști apele, am s-o vizitez pe doamna Lopez.

— Credeam că ai și fost între timp...

— Am trecut doar în fugă, la scurtă vreme după moartea nenorocitului, cînd văduva tocmai părăsea Londra. Și am lăsat numai cartea de vizită. Dar acum am să-i fac o vizită cum scrie la carte, pentru că vreau s-o smulg din ghearele suferinței — dacă voi izbuti. Mă obsedează ideea

că și eu l-am împins, într-o oarecare măsură, sub roțile trenului.

— Nu sînt de aceeași părere, o contrazise prietena.

— Ai uitat cît a fost de batjocorit de pe urma candidaturii ? Și, în definitiv, pe nedrept, pentru că merita să i se restituie banii. Doar eu l-am determinat să-i cheltuiască în alegeri.

— După mine, a fost un netrebnic, susținu Marie.

— O fi fost, însă nici o nevastă nu dorește să-și piardă bărbatul, oricît ar fi de netrebnic. De aceea mă simt vinovată față de văduvă și țin să-mi răscumpăr păcatul, deși nu prea știu în ce fel. Deocamdată mă voi duce s-o văd, iar în cazul că se mărită cu junele Fletcher, o iau sub oblăduire. Și acum, la revedere, drăguța mea. Te aștept mîine la mine... dar vino cît mai de dimineață, fiindcă pînă la unsprezece, vom afla probabil ceva noutăți.

În aceeași seară, la reședința fostului premier se înfățișă Ducele de St. Bungay care, de la descompunerea coaliției, trecea — pentru a cîta oară ? — prin febra alcătuirii guvernului. Fiind un stîlp de nădejde în asemenea împrejurări, și de astă dată nu existase manevră sau tentativă de înlocuire a defunctei echipe la care să nu fie martor, sau întrevedere cu Majestatea Sa Regală pe care să nu o cunoască. Deși la Windsor nu se dusese. În schimb orice lider pleca într-acolo înarmat cu poveștele sale, iar la înapoiere, îi raporta convorbirea cu suverana, cerîndu-i noi îndrumări. Pe care octogenarul le dădea fără precupețire și în spiritul legendarului Nestor, căutînd să înlăture divergențele de opinii, să-i pacifice pe confrații dezbinați de ambiții vane, înlesnind instalarea unui guvern liberal, cu vederi moderate, spre binele națiunii și mulțumirea oricărui whig. La foloasele personale nu se gîndea, ca în toate perioadele critice pentru Anglia, cînd iubirea de țară aproape că atingea cotele ideale, unde se dizolvau obișnuitele interese meschine.

La Carlton Terrace nu venise doar să își vadă prietenul — care, de la demisionare, nu se mai arătase pe nicăieri — ci cu misiunea expresă de a-l atrage în formația pe care onorabilul Gresham se căznea s-o înfiripe.

— L-am convins cu destulă dificultate să preia cîrma, îl informă pe amic, dar mi-a cerut să te aibă alături.

Ducele de Omnium își împreună mîinile, se lăsă tacticos pe spătarul jilțului și abia după aceea se pronunță :

— Mi-e peste putință să-i fac hatîrul domnului Gresham !

— Stai nițeluș, nu te rosti așa categoric pînă nu asculți ce am de zis, îl temperă vechiul mentor. Nu îți vorbesc în numele domnului Gresham, ci al unor prieteni și foști subalterni care nu consimt să îl secondeze dacă nu intri și dumneata în echipă. Iar această reținere nu se datorează numai atașamentului pe care ți-l poartă sau amintirii celor trei ani de conlucrare perfectă, dar și indignării față de nemeritata înfrîngere a coaliției. Astfel simt și gîndesc domnii Monk și Phineas Finn — ca să mă limitez doar la numele lor. M-aș putea număra și pe mine, însă mă socot prea bătrîn ca să mă înham la o nouă povară. Mădularele vlăguite au dreptul și la puțină odihnă. Pe cînd dumneata nu te poți sustrage pe motivul vîrstei înaintate.

— Firește că nu. Dar am alte motive.

— Oricare ar fi, pălesc în fața nevoilor țării, decretă veteranul. Or, Gresham și Cantrip nu pot alcătui un guvern de prestigiu dacă nu li se alătură Monk — singurul om capabil să gospodărească finanțele Angliei.

— Așa e, încuviință celălalt. Și am să-l rog în modul cel mai stăruitor să nu se lase influențat de ceea ce simte. Ar fi absurd să facă tocmai acum pe sentimentalul...

— Și foarte dăunător, completă Ducele de St. Bungay, fiindcă le-ar da apă la moară conservatorilor. La ce s-a mai străduit coaliția să scoată națiunea din impasul în care se afla cu trei ani în urmă, dacă nu dovedim că *noi*, liberalii sîntem autorii miracolului. Iar acest adevăr nu-l putem demonstra decît înrolîndu-ne în echipa lui Gresham și continuînd șirul înfăptuirilor.

— De acord, îl aprobă prietenul. Numai că eu nu mă simt prea în formă și de aceea prefer să rămîn decparte.

— O să fie tare dezamăgit Gresham, rosti cu nemulțumire bătrînul. Nu zic, va închega o formație, de vreme ce mi-a promis. Însă numai alături de dumneata — ca președinte al consiliului de miniștrti — avea siguranța reușitei depline.

— Şi dumitale ce funcţie ar urma să-ţi ofere ?

— Probabil aceea de păstrător al micului sigiliu.

— Dacă m-ar atrage ideea întoarcerii în administraţie, mai întîi ţi-aş propune să inversăm posturile, surîse ducele pe moment. Dar, bineînţeles, nu mă ispiteşte, se grăbi să adauge, revenind la sumbra lui gravitate. Aşa încît nu-mi rămîne decît să stau de vorbă cu Monk — dacă socoţi că e necesar — încercînd să-l determin pe orice cale să accepte pactizarea cu Gresham. Prezenţa lui va fi de mare folos. Pe cînd a mea nu ar servi la nimic...

Dialogul mai continuă un răstimp — cu acelaşi refuz de o parte şi aceleaşi stăruinţe de cealaltă — pînă cînd fostul premier se învoi să mai cîntărească oferta douăzeci şi patru de ore înainte de a pronunţa răspunsul definitiv.

CAPITOLUL XXXVII

APARIŢIA DUCESEI DE OMNIUM ÎN MANCHESTER SQUARE

Glencora nu află de propunerea domnului Gresham, întrucît ducele hotărî să nu i-o divulge, şi ca să pareze asaltul întrebărilor ei, se pretă chiar s-o mintă, afirmînd că bătrînul venise pentru a-i cere o povaţă în legătură cu propria sa aderare la viitorul guvern. „Nu prea ştia ce să facă şi a vrut să-mi cunoască părerea", mormăise el ocolindu-i privirea. Firește, consoarta nu se mărginise la o singură tatonare, însă Plantagenet rezistase eroic, apărîndu-şi pînă la capăt secretul. Nemulţumită de răspunsurile primite, ducesa o tatonă şi pe Marie, dar cu aceleaşi slabe foloase, deoarece prietena nu auzise nimic de la soţ şi nici nu avea obiceiul să-l scormonească, aşteptînd răbdătoare să-i comunice noutăţile cînd Phineas considera oportun să i le dezvăluie. Dezarmată, Glencora renunţă să-l mai chestioneze pe duce, lăsîndu-i libertatea să ajungă la o

decizie, neîmboldit de ambiţiile-i femeieşti, în timp ce ea îşi umplu existenţa într-altfel.

O dorinţă mereu amînată — pe care avea, în fine, răgazul s-o ducă la îndeplinire — fusese aceea de a o vizita pe văduva lui Lopez. Trebuia negreşit s-o ajute, îşi repetase întruna. Cu toate că în ce chip, nu îşi deslușise prea bine. Dar simţea că are o datorie faţă de această femeie şi, dacă cele auzite se adevereau, i se oferea şi putinţa de a-i fi oarecum de fólos. Căci era la curent cu odiseea deputatului Fletcher, de la care, cu neîntrecuta ei artă de a trage de limbă, aflase cît o iubise pe Emily, cum o adora şi în clipa de faţă, precum şi intenţiile sale de viitor. Iar de izbutea să înlesnească însurătoarea acestui june simpatic — şi, între paranteze, îndrăgit ca şi rivalul său de altădată — îşi închipuia că mai spală păcatul ce-i adumbrea cîteodată conştiinţa. În această credinţă urzea tot soiul de visuri cu viitoarea pereche, pe care-o vedea găzduită şi răsfăţată la Matching, deşi, chiar în drum către Manchester Square — fiindcă pornise în vizita plănuită — se simţi încercată de unele îndoieli. La drept vorbind, prea era superficială cunoştinţa cu tînăra văduvă şi prea delicată misiunea în care se avîntase ca să nu o pîndească surprize dintre cele mai neplăcute, îi şoptea o voce lăuntrică. Dar oricît de sumbre ar fi fost presimţirile, nu puteau să întoarcă din cale o făptură cu temperamentul ducesei. Aşa încît merse înainte spre ţintă, refuzînd să dea pas ezitării ce-o încerca. „Doamna Lopez se află acasă ?“, se adresă majordomului care-i deschise uşa. „Da, stăpîna era înăuntru“, îi răspunse acesta, crispîndu-se, ca întotdeauna, la auzul numelui de Lopez pe care îl detesta. Apoi o conduse în salonul de la etaj şi o rugă să aştepte puţin, iar odată lăsată singură, ducesa cercetă cu luare aminte încăperea. Era elegantă şi spaţioasă — ca toate prin care trecuse — şi decorată cu picturi valoroase şi cu mobilă scumpă, cum aveau numai bogătaşii. Oare cum ajunsese un om ca Lopez să pună mîna pe o fată ca Emily Wharton ? îşi repetă o întrebare pe care şi-o pusese şi în alte dăţi, însă niciodată cu uimirea de acum. Fiindcă din ziua cînd portughezul îi cîştigase bunăvoinţa, sugerîndu-i să candideze în circumscripţia Silverbridge, şi pînă în clipa de faţă, aflase cît îi plătea pielea, în timp ce pe unii ca

Wharton și Fletcher îi cunoștea îndeajuns pentru a ști că formau o castă atît de îmbibată de propriile prejudecăți și concepții, încît era mai bine păzită și mai greu de abordat decît oricare pătură socială din Marea Britanie. Nici un aristocrat nu își veghea fiicele cu mai multă osîrdie și nu-și apăra tradiția de clasă cu mai mare dîrzenie ca acești gentilomi. Și totuși, un venetic și un sărăntoc, precum se dovedise Lopez, pătrunsese într-o astfel de fortăreață și capturase prada cea îndelung străjuită, lăsîndu-l cu buza umflată pe un tînăr ca Arthur Fletcher !

Ducesa de Omnium o văzuse numai o dată pe Emily, și atunci doar în fugă, la reședința din Richmond, unde avea sumedenii de invitați. Dar în puținele minute petrecute împreună, i se păruse cea mai frumoasă femeie din cîte forfoteau împrejur și, totodată, cea mai distinsă — poate și grație toaletei ce o purta, și care, fără s-o știe, fusese aleasă la insistențele lui Lopez. Însă imaginea vaporoasă ce i-o păstra în memorie, nu avea nici o asemuire cu făptura îndoliată care intră în salon. Obrajii plini și îmbujorați se sfrijiseră, ochii se dilataseră și se adînciseră în orbite, iar în locul candoarei senine apăruse o gravitate ce-o îmbătrînea simțitor. Dacă lui Arthur i se părea mai frumoasă ca întotdeauna — așa cum i-o afirmase domnului Wharton — să nu uităm că îndrăgostitul nu-i contempla numai trăsăturile fizice, ci se lăsa fascinat și de caligrafia emoționantă a suferinței, care pentru el însemna un plus de blîndețe și duioșie. Apoi cunoscîndu-i atît de bine fizionomia, îi descoperea frumusețea dincolo de durerea care i-o adumbrea — o frumusețe care putea să renască odată ce învingea suferința de acum. Pe cînd Ducesa de Omnium nu putea să întrevadă nimic din toate acestea, pentru care pricină se uita uluită la umbra înfășurată în văluri cernite.

— Sper să nu te fi deranjat cu vizita mea, îi zise cu veselie abia simulată, dar am ținut să reîmprospătez cunoștința noastră, din motive pe care desigur le-ai și dedus.

Pe moment Emily se întreba derutată cum trebuie să i se adreseze vizitatoarei, fiindcă, deși tatăl ei se însoțise cu oameni de seamă, totuși nu se învîrtise printre duci și ducese. E drept că ea însăși fusese cîndva invitata nobilei musafire, dar atunci nu apucase să îi plaseze mai mult de

două cuvinte. Așa încît nu știa dacă se cuvenea să-i spună doamnă ducesă sau mai curînd să renunțe la orice apelativ. Și, după cîteva ezitări, se opri la formula din urmă.

— Vă mulțumesc foarte mult că ați venit, îi zise cu voce tremurătoare.

— Doar ți-am promis în scrisoare că am să te vizitez, nu ? Într-adevăr, au trecut multe luni de atunci, dar ai fost și plecată între timp, mi se pare...

— Exact, încuviință Emily. Am petrecut o bucată de vreme în regiunea Herefordshire, de unde ne tragem.

— Știu, am aflat, îi zîmbise Glencora care, cu adevărat, izbutea să afle orice despre ființele pe care voia să le ocrotească. Din Herefordshire este și deputatul care ne reprezintă... era să zic circumscripția noastră, adică Silverbridge, continuă cu un zîmbet căznit. Fiindcă ținea foarte mult să aducă vorba de Arthur dar, în același timp, îi venea peste mînă să rostească numele circumscripției pe care i-o oferise cîndva lui Lopez drept un bun al familiei Palliser. Însă contrar așteptărilor, mențiunea pe care o făcuse cu teamă nu produse nici un fel de reacție asupra văduvei, care o privi cu seninătate, ca și cînd Silverbridge nu avusese nici o tangență cu viața ei. Fapt ce o încurajă pe ducesă, urmîndu-și ideea nestingherită. Ce mi se pare absolut îmbucurător este că, deși domnul Fletcher face parte din altă falangă politică, l-a sprijinit totdeauna pe duce, și am ajuns să-l considerăm un prieten. Iar din cîte știu, vă este și vouă apropiat...

— O, da, confirmă Emily. Verișoara mea este căsătorită cu fratele său...

— Ei vezi, am reținut eu ceva. Deoarece chiar domnul Fletcher mi-a pomenit de o asemenea legătură. „Și poate nu peste mult, va mai exista încă una, mai strînsă decît cea de acum“, ar fi vrut să-i spună amfitrioanei, referindu-se, evident, la eventuala-i căsătorie cu Arthur. Dar observîndu-i expresia împietrită, nu îndrăzni să strecoare aluzia. Deși pentru asta venise. Însă momentul nu era potrivit, și deci trebuia să mai aibă răbdare. Din cîte-mi aduc aminte, va mai fi o căsătorie, tot între cele două familii. Sau mă înșală memoria ?

— Ba deloc, fratele meu se însoară cu fiica baronetului Alured Wharton, confirmă Emily.

— Va să zică am ţinut bine minte ce mi-a spus domnul Fletcher. Pentru că tot de la dînsul deţineam ştirea, şi mi-a vorbit despre viitorul cuplu ca de prieteni foarte apropiaţi...

— Într-adevăr, se cunosc din copilărie şi sînt extrem de ataşaţi sufleteşte, adăugă Emily stingherită, fiindcă simţea nevoia unui apelativ ca „Alteţă“, „My lady“ ori „doamnă ducesă“, şi tot nu ştia pe care să-l folosească.

— Prin urmare am reţinut corect ce mi-a spus, zîmbi musafira, pedalînd în continuare pe Arthur. Din ce mi-a ajuns la urechi, domnul Fletcher se bucură de tot mai multă simpatie în Cameră. Evident, în momentul de faţă e greu să prevezi cu cine va pactiza fiecare. Şi nu e deloc imposibil ca tînărul Fletcher să-i dușmănească de moarte pe prietenii ducelui.

— Vai, sper că nu, se sperie Emily.

— Fii pe pace, o liniști musafira, fiindcă m-am referit la dușmănie politică. Or vrăjmașii politici sînt adesea prietenii cei mai buni în viaţa de toate zilele. Aşa cum pot să te asigur — din experienţa pe care o am — că aliaţii politici sînt nu o dată cei mai aprigi vrăjmaşi. Nici eu nu am detestat vreo dată pe cineva cu atîta înverşunare ca pe unii din aşa zişii noştri susţinători, mărturisi ducesa şi făcu o schimă aşa de caraghioasă, încît Emily surîse fără să vrea. Ţi se pare un nonsens, dar acesta e adevărul curat. Cunoşti desigur proverbul că la necaz te împrieteneşti şi cu necuratul. Ei bine, în politică asemenea amiciţii se întîlnesc la tot pasul. Probabil nu l-ai întîlnit pe sir Timothy Beeswax...

— Nu am avut prilejul, bîigui Emily.

— Nici nu ţi l-aş dori, zise vizitatoarea şi se scutură ca de friguri. În clipa de faţă, este imposibil de prevăzut cine pe cine va sprijini — exact cum spuneam adineaori. Dacă m-ai întreba, de exemplu, care politician va fi prim-ministru, aş face vreo şase bilete, cu nume diverse, le-aş vîrî într-o pălărie, le-aş amesteca bine şi pe urmă aş trage unul la întîmplare.

— Aşadar nu s-au limpezit lucrurile ? întrebă Emily mai mult ca să spună ceva.

— Limpezit ? ! o îngînă musafira ironică. Nici pomeneală ! Pînă la ceasul acesta nimeni nu ştie nimic, afirmă

cu tărie, deşi, între timp, guvernul se înfiripase fără să prindă ea de veste. De aceea ziceam că nu se poate prevedea cu ce ochi ne va privi domnul Fletcher după ce se vor aşeza apele, vorbi enigmatică, aducîndu-l din nou în discuţie pe tînărul curtezan. Mi se pare că este conservator...

— O, da ! făcu Emily.

— Ca dealtfel toţi din familiile Wharton şi Fletcher, dacă nu mă înşel...

— Cam aşa, confirmă văduva, papă îşi spune „*tory*“ [1].

— O denumire mult mai pe gustul meu, surîse Glencora de circumstanţă. Pe cînd noi facem parte din falanga opusă, adică *whig*. Dacă un Palliser ar devia de la tradiţia statornicită, s-ar compromite pe veci. Nu ţi se pare un caraghioslîc această înverşunare politică ? Eu aşa o priveam pînă acum cîţiva ani, cînd nici nu ştiam prea bine semnificaţia cuvîntului *whig*. Însă, de-o vreme încoace, mi-am schimbat optica, şi am devenit o fanatică. Nimic nu mă interesa mai presus ca izbînzile organizaţiei *whig*. S-ar putea să greşesc, dar am impresia că singura fericire care ne poate fi hărăzită ca oameni, este să avem un crez pentru care să ne luptăm cu înflăcărare.

— Totuşi, pe mine nu mă atrage ideea luptei continue, murmură Emily cu duhul blîndeţei.

— Cred şi eu, din moment ce nu ai avut de a face cu sir Timothy Beeswax şi alte pramatii pe care nu vreau să le spun pe nume. Dar nu-i exclus ca într-o zi să tremuri şi dumneata pentru o falangă anume...

Văduva se pregătea să-i răspundă, căutîndu-şi cu disperare cuvintele, cînd uşa salonului se deschise şi se ivi doamna Roby. Emily nu-i aştepta vizita, dar odată ce se trezi cu mătuşa în prag, se văzu nevoită s-o poftească înăuntru şi să facă prezentările de rigoare. „Îmi permiteţi să v-o recomand pe mătuşa mea, doamna Roby, iar dumneata, mătuşă, fă cunoştinţă cu Ducesa de Omnium“. Harriet Roby îşi ieşise din piele — deşi nu doar din pricina bucuriei. Aceasta avea s-o inunde ceva mai tîrziu, cînd se va lăuda prietenelor cu ilustra ei cunoştinţă. Dar pe moment nu ştia în ce chip să se poarte. Ducesa o salută

[1] Membru al partidului conservator.

printr-o înclinare a frunții și un zîmbet dintre cele mai radioase — cum învățase să schițeze cu sutele de cînd Plantagenet fusese numit prim-ministru. Doamna Roby îi răspunse printr-o plecăciune adîncă, pentru ca mai pe urmă să-i vină în minte că numai slujnicele mai făceau reverențe, și să crape de ciudă.

— Sînteți cumva înrudită cu domnul Roby al nostru? o întrebă Glencora cu același zîmbet strălucitor. Ca imediat să adauge cu prefăcută durere : Vreau să spun „al nostru" pînă deunăzi.

— Mi-este cumnat, Alteță, jubilă Harriet Roby.

— Aa, daa ? ! îi surîse din nou ducesa. Și ce părere are cumnatul dumneavoastră de situația în care ne aflăm? Sau probabil ați descoperit și dumneavoastră ca mine acea subită discreție pe care o manifestă bărbații față de noi de cîte ori se ivește o mare criză în administrație...

— Vă rog să mă credeți, Alteță, că domnul Roby nu divulgă nici un secret de natură politică.

— Niciodată ? Vai, dar agasant trebuie să fie cumnatul dumneavoastră pentru cei din apropiere ! exclamă ducesa indignată. Să nu-i pună pe oameni în temă cu ce se întîmplă pe lume ? ! Și acum te las, drăguță doamnă Lopez, continuă, ridicîndu-se din jilțul în care șezuse. Trebuie să vii neapărat să mă vezi, așa cum și eu voi mai trece pe aici. Și fii sigură că va răsări din nou soarele pentru dumneata, adăugă cu voce șoptită și ținînd-o de mînă. După care moțăi un salut către Harriet Roby și ieși din salon însoțită de gazdă.

— Ce ți-a zis la plecare ? o descusu doamna Roby pe Emily cînd se întoarse după cîteva clipe.

— Nimic special, mătușă, îi răspunse nepoata.

— Pare foarte prietenoasă. Dar ce a determinat-o să vină la tine ?

— Îmi făgăduise într-o scrisoare că va veni să mă vadă...

— Dar în ce scop ? stărui Harriet Roby.

— Asta nu pot să-ți spun, pentru simplul motiv că nu știu. Și te rog nu mai răscoli trecutul, pentru că mă rănești cît nici nu-ți închipui.

— Nu vreau să te rănesc, Emily, dar toată povestea mi se pare cusută cu ață albă. Recunosc, este o femeie

simpatică și drăguță, deși nu se cădea să-l facă pe cumnată-miu „agasant". Însă ce rost avea să te viziteze ? Taică-tu știe de apariția ei ?

— Era prevenit prin scrisoarea de care ți-am spus, o lămuri nepoata, însă cu atîta acreală, încît doamna Roby se văzu nevoită să schimbe imediat subiectul.

Abia acasă își vărsă tot năduful, deoarece auzise metafora cu răsăritul soarelui în viața nepoatei, pe care i-o șoptise ducesa la despărțire, și o indignase la culme.

— Să nu zici că nu te-am avertizat de măritișul lui Emily cu junele Fletcher, îi declarase soțului spumegînd.

— Și de ce mama-naibii nu l-ar lua de bărbat ? îi ripostă el nepricepîndu-i furia.

— Cum adică, să-și pună din nou pirostriile cînd nenorocitul acela nici n-a împlinit bine anul de cînd a murit ? Eu nu aș fi în stare de așa ceva !

— Nici n-am de gînd să te pun la încercare, o zeflemisi domnul Dick, astupîndu-i definitiv gura.

Pe de altă parte ducesa plecase nemulțumită de roadele vizitei, deoarece întrevederea cu Emily decursese după alte canoane decît cele dorite. În primul rînd nu se crease atmosfera propice confesiunilor care i-ar fi dat posibilitatea s-o consoleze pe văduvă, amintindu-i luminoasele perspective de viitor, bucuriile ce-o așteptau la numai un pas — dacă hotăra să îl facă. Or cum nu izbutise să-i smulgă nici o mărturisire, natural că nu avusese prilejul s-o consoleze, și cu atît mai puțin să-i alunge orice prejudecată în legătură cu viitoarea căsătorie, arătîndu-i nu doar că era îndreptățită să rămînă alături de omul care o iubise cu atîta fidelitate, ci chiar avea datoria să-l facă, în sfîrșit, fericit. Însă cum să-i fi spus toate acestea cînd nu existase un moment de intimitate, iar cînd spera să mai încălzească puțin atmosfera, apăruse odioasa mătușă care-o pusese realmente pe fugă ? ! Urmărită de sentimentul înfrîngerii, simțise nevoia să comunice cu o ființă apropiată și, ca urmare, se abătuse pe la prietena Marie.

— Tocmai vin de la văduva lui Lopez, o vesti abătută.

— Ei, și ai reușit să-i faci vreun bine ?

— În orice caz rău nu i-am făcut, bombnăi iritată. Doar știi cît de diferită e natura femeilor. Sînt unele care

abia așteaptă să-și deschidă sufletul în fața unei ducese și le poți imprima aproape orice convingere, ca și cînd le-ai vrăji.

— Numai că acestea nu sînt de calitate superioară, observă Marie.

— De acord cu tine, încuviință Glencora, însă recunoaște că rareori întîlnim exemplare din această categorie, și cum doream să-i fac un bine sărmanei văduve, aș fi preferat să se numere printre semenele obișnuite.

— Ai ofensat-o cumva cu teoriile etalate ?

— Doar nu ți-oi închipui că i-am vorbit de căsătorie de cum am intrat în casă ? ! De fapt, nici nu i-am pomenit despre așa ceva, pentru că nu mi-a dat pas. De cînd ești pe lume nu ai văzut o Niobe ca ea...

— A plîns ? întrebă Marie emoționată.

— Nu vărsînd lacrimi, ca orice făptură, în schimb întreaga-i înfățișare, începînd cu rochia cernită și pînă la panglicile îndoliate, exprimau o jale de nedescris ; vocea-i plîngea, părul, nasul, buzele și fiecare trăsătură a chipului, de parcă aveam dinainte un monument al durerii. Și cu toate acestea, se zice că tînărul Fletcher se topește de dragul ei ! Bine că am apucat să mai văd pe astă lume un lucru așa minunat ca statornicia...

Acasă îl găsi pe duce neobișnuit de vioi.

— Abia m-am întors și eu de la prietenul nostru, bătrînul St. Bungay o anunță zîmbitor. Acolo i-am întîlnit pe domnii Monk, Gresham și lordul Cantrip. În fine, s-a hotărît componența guvernului.

CAPITOLUL XXXVIII

NOII CÎRMUITORI

După ultima întrevedere cu Ducele de St. Bungay, fostul premier se luptase nu cu nehotărîrea pricinuită de o propunere ca aceea transmisă de onorabilul Gresham, ci cu nemulțumirea de sine, întrucît, și cu această ocazie, dove-

dise o slăbiciune de neiertat. Pentru ce se pliase înaintea prietenului, consimţind să amîne răspunsul definitiv, cînd ştia că nu se va împăca niciodată cu postura de subordonat după ce cîrmuise guvernul ? Neputinţa Cezarului de a sluji sub altă ocîrmuire fusese doar o figură retorică şi încă una complet deplasată, cum îi sunase, cu siguranţă, bătrînului duce, în faţa căruia nu ar fi trebuit s-o rostească, ci exprima o convingere intimă care îl stăpînea din ziua ungerii sale ca prim-ministru. De atunci intuise că, după suprema cinstire de a fi premier, nu va mai putea să ocupe nici o dregătorie pentru tot restul vieţii — aidoma avocatului care, după ce a funcţionat un răstimp ca înalt consilier al Coroanei, nu mai concepe să reapară în tribunale în chip de simplu apărător. De aceea, perspectiva autosurghiunirii din sectorul administrativ îl umplu de amărăciune. De unde şi reţinerea pe care o arătase la numirea sa în fruntea echipei de coaliţie. Pentru că în ciuda excluderii sale din mult îndrăgita Cameră a Comunelor — excludere datorată moştenirii titlurilor nobiliare — i-ar fi rămas încă destule domenii în care să-şi dovedească utilitatea. O posibilitate pe care, evident, o pierduse. Căci odată catapultat în vîrful scării ierarhice, nu mai putea să accepte o slujbă de mîna a doua fără a se înjosi. Ori fără a-şi admite înfrîngerea, fiindcă ce altceva ar fi însemnat trecerea lui în subordinea domnului Gresham, decît recunoaşterea incompetenţei ca premier ? Cu ani în urmă, cînd fusese mutat dintr-o demnitate superioară în alta mai periferică, nu se simţise niciodată umilit, asemenea pendulări fiind normale cîtă vreme nu le preceda un eşec. Pe cînd astăzi nu mai erau admisibile. Şi totuşi, se lăsase narcotizat de insistenţele bătrînului duce, acceptînd să mai reflecteze, vezi Doamne, la oferta primită !

Un altul în locul său ar fi fost îndreptăţit să mai oscileze. Însă el nu avea nici o scuză. Într-adevăr, Anglia trecea printr-o nouă criză de guvernare şi cerea unele sacrificii. Dar nu din partea oricui. De pildă, un politician cu experienţă deosebită şi chemat să îşi aducă obolul, trebuia să jertfească sentimentele personale şi să răspundă apelului, dacă prezenţa lui readucea echilibrul ţării. Ceea ce nu ar fi putut afirma despre sine, pentru că nu se simţea cu

nimic mai capabil decît restul confraţilor. Existase o perioadă cînd se crezuse în stare de un miracol şi trudise la înfăptuirea lui cu neobosită rîvnă. Însă fără foloase. Deoarece reformarea sistemului monetar englezesc — minunea care-i înaripase puterile şi avîntul — nu interesase pe nimeni, şi căzuse în desuetudine. Iar de avea să mai atragă vreodată pe cineva, trebuia prezentată şi dezbătută în Camera Comunelor — adică tocmai acolo unde nu mai avea acces. Aşa încît misiunea maurului se încheiase, şi nu vedea pentru ce s-ar fi degradat, acceptînd chemarea domnului Gresham.

De aceea, fără să mai aştepte expirarea termenului de chibzuinţă, în dimineaţa de după întrevederea cu Ducele de St. Bungay, porni pe jos, de la reşedinţa sa, pînă în strada St. James, unde locuia domnul Monk. Fostul ministru al finanţelor arăta tulburat, asemeni unui actor care nu ştia încă dacă avea să fie distribuit în piesa care urma să fie pusă în scenă. Ducele se prefăcu a nu-i observa agitaţia, lăsîndu-se absorbit de mirarea stîrnită de căsuţa în care intrase. Îi trecuse pragul pentru întîia oară, şi nu se aşteptase la un interior aşa de modest. La neliniştea domnului Monk se mai adăugase, de bună seamă, şi surpriza ivirii sale, fiindcă, deşi trăise în convingerea că va primi o solie, nu visase să-i fie adusă de mesagerul pe care-l avea dinainte. Oare prezenţa unui ex-premier însemna confirmarea şuşotelilor auzite cum că el va prelua cîrmuirea viitoarei administraţii ? se întrebă radicalistul în treacăt. Pînă atunci nu crezuse într-o astfel de utopie care, la drept vorbind, nici nu îl atrăgea. Dealtminteri se cuvine a spune că, dintre toţi demnitarii ce alcătuiseră coaliţia, era singurul neispitit de mărire şi nechinuit de regrete.

— Am venit cu rugămintea să mă însoţeşti pînă la Ducele de St. Bungay, care locuieşte în Piaţa St. James, îi zise ilustrul vizitator. Sper să-l găsim acasă la ceasul acesta.

— Gata. Am şi pornit, se execută fostul subordonat, zăvorînd uşile şi urmînd musafirul. Sînt cam nerăbdător, recunosc, reluă el cînd ieşiră în stradă, şi de aceea poate îmi anunţaţi de pe acum eventuala veste pe care mi-o rezervaţi.

— Va trebui să te alături noii formații, glăsui ducele cu obișnuita-i solemnitate.

— De acord, murmură domnul Monk, dacă va intra și Alteța voastră.

— Ba și fără mine, de va fi necesar, îi ripostă nobilul interlocutor. Fiindcă cei de neînlocuit nu au voie să dea înapoi. Dar aș prefera să vorbim despre altele pînă ajungem la Ducele de St. Bungay. Ce zici de această dimineață ? Nu este de-a dreptul încîntătoare ? Cît de frumos o fi în afara Londrei !, exclamă ducele cu nostalgie în glas. Căci după un martie milostiv, care trecuse pe nesimțite, și un aprilie însorit, de care nu profitase, nu se putea aștepta decît la un mai friguros și total neîmbietor. De ani în șir mă obsedează ideea mutării calendaristice a sesiunii parlamentare, continuă pe un ton visător. Ce minunat ar fi să începem activitatea la întîi octombrie, bunăoară, și să fugim din metropolă în primele săptămîni ale primăverii !

— Nu ar fi rău, de acord, se pronunță domnul Monk. Dar nu văd ce motive ar putea să-i urnească pe onorabilii deputați de pe băncile Parlamentului în afara vînătoarei de potîrnichi. Și apoi ce s-ar întîmpla cu fazanii și vulpile ?

— Prea se renunță la multe de dragul acestei distracții, mormăi ducele. Și nu o dată mi-a trecut prin minte să propun întocmirea unei statistici a vînătorilor din ambele camere, iar în funcție de numărul lor — care cred că este minoritar — să lansez ideea care mă urmărește.

— Iertați-mă, însă vă pot garanta de pe acum că ar fi torpilată, îl preveni radicalistul zîmbind. Pentru că nu s-ar opune doar vînătorii din Parlament, ci și odraslele lor, împreună cu toți profitorii de pe urma partidelor cinegetice.

— Ba eu cred că tradiția ar fi aceea care mi-ar zădărnici înfăptuirea reformei visate, îl combătu celălalt. Dar iată că am ajuns, zise, contenind mersul. Să nădăjduim că amfitrionul nu se află la vînătoare după viitorii miniștri.

Ducele de St. Bungay nu plecase în căutare de noi demnitari, așa cum se exprimase în glumă prietenul său, ci tocmai ținea un sfat cu onorabilul Gresham și cu amicul nedespărțit al acestuia, lordul Cantrip, în vreme ce majordomii se foiau aferați. Deprinși cu îndeletnicirea stăpînului,

trăiau cu intensitate și cu savoare împrejurarea, afectînd un aer de îngrijorare, pe măsura momentului critic pe care îl traversa națiunea. După oarecare așteptare, iluștrii vizitatori au fost introduși în salonul în care avea loc importanta consfătuire, fiind salutați cu multă efuziune de confrații prezenți.

— Sper că nu v-am inoportunat cu venirea noastră, glăsui ducele de Omnium, la care onorabilul Gresham îl asigură cu atîta vioiciune că nu putea fi vorba de așa ceva, încît premierul debarcat înțelese că el avea să-l înlocuiască, indiferent cine binevoia să-l urmeze sau refuza să i se alăture. I-am făgăduit amicului meu, vorbi mai departe apucîndu-l de braț pe fidelul său mentor, că am să-i răspund în douăzeci și patru de ore la oferta ce mi-a făcut-o. Dar între timp mi-am dat seama că pot onora promisiunea și mai devreme.

— Îmi place să cred că hotărîrea Alteței voastre n-o să ne fie defavorabilă, se auzi din nou domnul Gresham care nu se mai îndoia de acceptarea sa cînd îl văzuse apărînd în compania bătrînului Monk.

— Sînt convins că decizia mea nu vă este defavorabilă, îi replică fostul omolog, chiar dacă nu se conformează propunerii care mi-a fost transmisă.

— Ne interesează orice variantă sugerată de Alteța voastră, îi spuse domnul Gresham pentru prima dată vag încruntat.

— Singura mea sugestie este să vă alcătuiți o echipă neîmpovărată de un antecesor care a fost învins...

— Învins ? Nicidecum ! îl combătu lordul Cantrip.

— Bineînțeles ! întări Ducele de St. Bungay.

— Tocmai succesele obținute m-au determinat să apelez la serviciile Alteței voastre, completă onorabilul Gresham.

— Ca dregător nu v-aș putea sprijini mai mult decît aș face-o ca simplu parlamentar, îi ripostă ducele privindu-l în ochi. Așa încît nu accept nici o funcție, și vă rog să credeți că nimic nu mă poate întoarce de la decizia luată. Nu i-am împărtășit-o domnului Monk, deși am venit împreună, ci am ținut s-o afle acum, și de față cu domniile voastre, pentru ca nu cumva să se simtă obligat de a-mi urma exemplul.

— Precum şi doresc, interveni fostul subordonat.

— Firește, nu cunosc în amănunţime proiectele domnului Gresham, continuă ducele. Dar cum prietenul meu de aici, zise arătînd spre bătrînul St. Bungay, mi-a afirmat limpede că domnul Monk nu consimte să intre în guvern dacă nu mă are alături, presupun că aţi discutat cooptarea domniei sale.

— Desigur, confirmă onorabilul Gresham.

— Atunci îmi voi lua libertatea de a-i spune domnului Monk exact ce gîndesc şi, anume, că are îndatorirea de a-şi aduce aportul în actuala criză de guvernare. Poate acelaşi lucru l-aş fi făcut şi eu, dacă aveam fericirea domniei sale de a deţine un loc în Camera Comunelor...

Toţi cei de faţă se întrecură în stăruinţe, căutînd să-l abată de la decizia pe care le-o adusese la cunoştinţă. Vrînd să-l corupă cu orice preţ, îl îmbiară cu o dregătorie plăcută, care nu îi cerea să mişte un deget — fiind ştiut că există şi astfel de sinecure pentru anumiţi norocoşi — ca mai apoi să-i ofere un post de reală răspundere, dacă dorea să trudească din greu. Nu i-ar fi plăcut să devină păstrătorul micului sigiliu? Ori să preia dificilul departament al Indiei?, i se sugeră cu imensă bunăvoinţă. Dar ademenirile se dovediră fără efect, întrucît ducele ţinea să spele ruşinea slăbiciunii care-l scandalizase, demonstrîndu-şi, măcar în ceasul al doisprezecelea, o tărie de neclintit. Chiar dacă fostul Cezar se va reconcilia cu ideea de a-l sluji pe Pompei, nu concepea s-o facă acum, cînd abia i se smulsese toga de purpură de pe auguştii săi umeri. Şi, la gîndul acesta, declină propunerile rivalului, îl mai rugă o dată pe domnul Monk să nu-i urmeze exemplul, după care se retrase demn şi surîzător.

— Îmi pare grozav de rău că nu l-am convins, mărturisi domnul Gresham în urma sa.

— Nu există un altul care să fie mai respectat de toţi cîţi îl ştiu, adăugă lordul Cantrip.

— A fost prea mult tracasat în vremea din urmă şi are nevoie de un oarecare răgaz, pentru a-şi reveni, se alătură şi Ducele de St. Bungay. Este, într-adevăr, un om minunat, însă cam prea sensibil şi o leacă prea scrupulos.

În minutele ce urmară, domnul Monk consimți să adere la noua formație, dar nu fără să impună și vreo două condiții, printre care cooptarea expresă a prietenului Phineas Finn. Pretenția bătrînului nu-l încîntă pe onorabilul Gresham, deoarece nu-l prea avea la suflet pe irlandez, însă cum nu putea să renunțe la adeziunea radicalistului, trebui să-i facă pe voie. Și astfel, se puse capăt crizei de guvernare, iar ziarele care tot publicaseră liste cu viitorii cîrmuitori, o tipăriră pe cea corectă și definitivă. „People's Banner" profită de ocazie ca să-l mai ardă o dată pe Duce, arătînd, într-un articol de fond, binefacerile înlăturării sale. Natural că meritul detronării fostului premier îi revenea exclusiv editorului, care, după propriile afirmații, luptase cu atîta perseverență și abilitate, încît izbutise să mîntuie țara de un cîrmuitor lipsit de orice pricepere, dar cramponat de jilțul pe care șezuse.

Posturile s-au completat după obiceiul pămîntului și pînă la cel din urmă, în pofida negrelor profeții ale politicienilor diletanți de prin cluburi, ale ziariștilor sau ale femeilor atotștiutoare care nu mai întrezăreau posibilitatea închegării unui guvern, ci doar instalarea mult temutului haos. După teoriile lor, crizele precedente epuizaseră toate formulele de salvare, lăsînd-o pe cea de acum fără nici un remediu. La o echipă de coaliție nu se putea recurge din nou, în primul rînd, fiindcă nu-i atrăgea pe englezi ca formă de cîrmuire, iar în al doilea, pentru că existase una pînă mai ieri. Și apoi chiar de s-ar fi trecut peste aceste impedimente, cine era s-o alcătuiască ? Radicalii și liberalii adunați laolaltă ar fi fost imposibil de manevrat pînă și de tartori ca domnul Daubeny sau sir Orlando. Or ca să spere cineva într-o formație pur liberală, ar fi însemnat nebunie curată, știut fiind că liderul Gresham nu mai era sprijinit de confrați. Așa că la ce se putea aștepta națiunea britanică decît la babilonie și destrămare ? !

Bineînțeles că aceste prognoze erau debitate cu imensă plăcere și însăși nesiguranța creată constituia pentru mulți un deliciu. Dar spre ghinionul lor, de scurtă durată. Fiindcă după cîteva zile de vînzoleală, de speculații și proorociri pesimiste, vechii matadori liberali s-au reinstalat cu surle

şi trîmbiţe în fostele jilţuri — ori, mai bine zis, în cele proaspăt atribuite — iar domnul Gresham le-a demonstrat detractorilor că beneficia încă de ajutorul confraţilor. Cît şi de cel al rivalilor. Deoarece, ca oricare prim-ministru, avea libertatea să împrumute anumiţi dregători şi din falanga adversă, fie în raport de interesele reciproce, sau din simpla nevoie de oameni care era uşor explicabilă dacă avem în vedere că nimeni nu rămînea veşnic pe locul atribuit. Unii demnitari dispăreau alungaţi de neputinţele senectuţii — deşi mulţi se agăţau de scaune pînă la adînci bătrîneţe. Alţii erau seceraţi de moarte, care nu absolvise nici pe un Peel sau un Palmerston. Apoi exista o categorie de înalţi slujitori propulsaţi prin conjuncturi favorabile, prin relaţii familiale ori mărinimia prietenilor, dar care se refugiau la adăpostul unui titlu de pair, siliţi de propria lor incapacitate. Pe cînd alţii, saturaţi de răspunderea ca şi de servituţie posturilor primite, se revoltau împotriva jugului la care se înhămaseră, optînd pentru o existenţă mai liberă — deşi mai puţin respectabilă în urma evaziunii comise. Iar golurile produse de ei ori de alţii trebuiau ocupate. Şi este interesant de văzut cine ajungea să le umple. Candidaţii se recoltau cu precumpănire dintre vlăstarele nobile — fii de conţi şi de duci, care, prin instruirea primită din fragedă adolescenţă, se presupunea a fi pregatiţi pentru funcţiile încredinţate. Le mai obţineau şi slujbaşii cu obîrşie modestă, acceptaţi în virtutea cerinţelor de moment şi a unei competenţe recunoscute, lansîndu-se astfel într-o carieră de multe ori nevisată, dar pizmuită nu atît de colegi sau rivali politici, cît de anonimii pe care-i lăsaseră în urmă — un Jones ori un Brown care îngălbeneau de invidie la gîndul că unul din semenii lor pătrunsese în sfere atît de înalte. Deşi, cu dreptate vorbind, nu ar fi meritat să fie invidiaţi, deoarece nu izbuteau niciodată să lepede povara originii lor umile şi să devină egalii dregătorilor înnăscuţi. Însă fenomenul cel mai bizar în materie de ascensiune politică — şi în acelaşi timp aşa de mult răspîndit, încît nici nu îţi mai venea să-l numeşti fenomen — îl ofereau specimenele cătărate în posturi de mare prestigiu graţie antipatiei şi fricii de care se împresurau în agora politică. E de la sine înţeles că nu orice

muritor era în stare de această performanţă unică, care cerea o mare doză de obrăznicie şi o piele cît mai groasă posibil, menită să înfrunte vreme de cîţiva ani închiondorările şi răceala celor din jur. Dar cei înzestraţi cu o piele de pachiderm şi o insolenţă ucigătoare, puteau să parvină oriunde. Nu ca sărmanii colegi care năduşeau doar la gîndul de a fi priviţi în verif pentru lipsa de bună credinţă ori se fereau ca de foc, de orice conflict. Pe aceştia nimeni nu-i îmbia cu o slujbă mai de dai Doamne. Pe cînd intrigantul şi înrăitul se trezea cînd nici nu visai cu un portofoliu. „Nu i-l dau pe motiv că aş avea neapărată nevoie de el“ — gemea liderul care îl fericea cu destulă intensitate pentru ca văicăreala să ajungă şi la alte urechi — „dar prea mă înţeapă şi-mi face şicane ca să nu mă trimită la balamuc într-o bună zi“. Şi astfel, pachidermul se instala pe locul unui om plin de merite şi pe care, cu siguranţă, îşi propunea să îl desfiinţeze în cel mai scurt timp.

Acest paradox se întîmplase şi la formarea ultimului guvern, deşi nimeni nu putea crede că onorabilul Gresham se înhăitase cu sir Timothy Beeswax. Şi totuşi, lista definitivă a dregătorilor arăta, alb pe negru, numirea înrăitului conservator în funcţia de Procuror general ! Deţinătorul acestui post — sir Gregory Grogram — devenise Preşedintele Camerei Lorzilor, iar liderul liberal socotise prudent să împrumute pe viitorul său sfetnic în ale justiţiei din tagma adversă. Bineînţeles nu fiindcă s-ar fi topit de dragul rivalului, ci pentru că, de la ultimele dezbateri, rămăsese cu ferma impresie că sir Timothy întruchipa însuşirile de care orice cîrmuitor se temea.

De la ducele de St. Bungay, fostul premier se întoarse acasă, unde o caută pe Glencora pentru a-i împărtăşi noutăţile. Acum, cînd hotărîrea sa devenise notorie şi, deci, nu mai putea să sufere influenţe, abia aştepta să i-o împărtăşească. Însă consoarta era plecată în oraş şi numai după oarecare întîrziere îi dădu marea veste.

— În fine, s-a hotărît componenţa guvernului, îi spuse înveselit de îndată ce apăru.

— Şi ai să fii din nou prim-minstru ? tresări ducesa străluminată de cutezătoare speranţe.

— Asta nici într-un caz, îi răspunse la fel de senin soţul. Din cîte ştiu, premierul va fi domnul Gresham.

— Tocmai el, care nu merita ! se întunecă dintr-o dată ducesa.

— Îmi pare rău că trebuie să te contrazic, draga mea, dar îl socot cel mai nimerit pentru această înaltă răspundere.

— Şi cu tine cum a rămas ? îl descusu arţăgoasă.

— Cum să rămînă ? o îngînă el surîzător. Am scăpat de povara dregătoriilor şi voi putea să-mi consacru mai multă vreme soţiei şi copiilor mei.

— Vai, ce înduioşător ! se strîmbă ea. Şi vrei să-mi pretinzi că eşti mulţumit ?

— Asta nu, deşi ar trebui să fiu, îi răspunse Plantagenet cu sinceritate. Dar nu la mine mi-e gîndul în clipa de faţă, ci la tine şi ceea ce simţi...

— Ştii foarte bine că de mă întrebi, îţi declar adevărul curat, îi zise pe un ton de ameninţare.

— Chiar te rog, fiindcă vreau să-l aud.

— După ce am băut ani de zile numai coniac franţuzesc, îmi face rău la stomac vinul de Xeres pe care-l cumperi cu doişpe şilingi. Ai vrut să auzi adevărul, şi ţi l-am mărturisit fără nici un ocol.

— Chiar fără nici unul ! exclamă el îngîndurat.

— Tu mi-ai cerut să ţi-l spun, mai sublinie Gloncora o dată.

— Într-adevăr, şi mă bucur să-l ştiu, oricît de neplăcut mi-a fost să-l ascult. Însă reţine şi această idee a mea. Unui băutor de coniac franţuzesc, nu-i strică o cură de vin mai ieftin, ca cel de Xeres.

— Nu i-o strica, dar nici n-o să-i placă. Aşa încît rezultatul o să fie nefericit...

— Iartă-mă, Cora, însă nu pot să cred că am ajuns a ne teme de nişte consecinţe inevitabile...

— Nu de mine mi-e grijă, ci de tine Plantagenet, îi zise privindu-l în ochi cu o neliniște pe jumătate autentică şi cealaltă simulată. Fiindcă ştii că am darul să şicanez oamenii şi să-mi descarc nervii în felul acesta. Pe cînd tu ce ai să faci ? E foarte frumoasă intenţia de a-ţi dedica

timpul familiei. Dar mie şi copiilor nu vei putea să ne propui o reformă, nici să ne predici binefacerile sistemului zecimal ori să încerci a ne creşte veniturile, micşorînd totodată impozitul. De aceea aş fi vrut să preiei un departament...

— Am hotărît să nu mă înjug deocamdată la nici o muncă, gîndindu-mă să plecăm, pentru cîteva luni, în Italia.

— Cum adică ? În timpul verii ? sări ducesa ca arsă. Vrei să mă duc la Roma în iulie ? Şi pe urmă ţi s-o abate să petrecem iarna în Norvegia ? !

— Nicidecum, surîse el cu blîndeţe. Am putea foarte bine să mergem, mai întîi, în Norvegia.

— Ca să mă înţepe ţînţarii ? se strîmbă Glencora. Nici prin minte nu-mi trece. Ori se vede că sînt prea bătrînă şi nu mai sînt atrasă de perspectiva călătoriilor...

— Dar ce te-ar atrage, Cora mea dragă ?

— Nimic — în afară de a fi soţie de premier. Deşi, ai cuvîntul meu de onoare, că nu o dată mi-a displăcut şi această îndeletnicire. Dar nu ştiu alta care să mi se potrivească. Oare domnul Gresham nu ar avea nevoie de mine, ca menajeră ? Mă gîndesc, însă, că ar trebui să-i împrumutăm castelul Gatherum, ca să mă pot desfăşura din plin. Aşa că mai bine spune-mi, domnul Monk a intrat în noua formaţie ?

— Da, şi pe acelaşi loc de ministru al finanţelor.

— Dar Phineas Finn ?

— Şi el, după cît am impresia. Deşi nu te-aş putea informa ce post va primi.

— Şi care alţii s-au mai alăturat ?

— Prietenul nostru, Ducele de St. Bungay, lordul Cantrip, domnul Wilson şi sir Gregory Grogram, care a devenit preşedintele Camerei Lorzilor.

— Adică vechea şi stupida garnitură a liberalilor ! exclamă Glencora desgustată. Dacă vrei să obţii un guvern, n-ai decît să le scrii numele pe cîteva bileţele, să le vîri într-o pălărie şi apoi să le scoţi la întîmplare ! Mă rog, să le fie de bine ! Iar în ce priveşte ideea călătoriilor, sînt gata să merg unde vrei. Am să-mi iau ceva împotriva malariei

— în ipoteza că ne ducem la Roma — și ceva împotriva țînțarilor, dacă plecăm în Norvegia. Dar părerea mea este că nu trebuie să dai bir cu fugiții la mijlocul sesiunii parlamentare, ci să rămîi pe poziție și să-i muști fără milă, ca un ex-premier ce ai fost și un membru independent, precum ești. Ducele îi surîse și se pregăti de plecare, fără să-i riposteze. Dar pînă să iasă din cameră, Glencora îi mai trimise o ultimă săgeată otrăvită : Sper că înainte să-ți dai demisia, l-ai ridicat la rangul de pair pe sir Timothy !

Abia la două zile după acest dialog, află din ziare despre numirea blestematului sir Timothy în funcția de Procuror General, și vestea o dădu peste cap. Adevărul e că Plantagenet o auzise mai dinainte, însă nu îndrăznise să i-o plaseze, tocmai de teama reacției, care căzu asupra lui Phineas Finn, primul întîlnit de Glencora după citirea gazetei. Bietul Phineas era acasă cu Marie și tare mulțumit de slujba ce-o căpătase, deoarece, în noua sa calitate de Cancelar al Ducatului de Lancaster, nu avea nimic de făcut.

— Te felicit, domnule Finn, pentru noii colegi ! îl luă Ducesa în primire.

— Sînteți prea generoasă, Alteță, îi replică deferent, însă cu mulți dintre ei am conlucrat în echipa de coaliție sub auspiciile Ducelui.

— Și deci îi cunoști de ajuns ca să-ți fie rușine de ei ! răbufni mînioasă. Asemenea garnitură ar merita să defileze prin Coventry, ca s-o vadă și lumea la față !

— Nu vă cunosc părerile, glăsui Phineas defensiv, dar nădăjduiesc că putem înfrunta cu succes orice atac inamic.

— Scuză-mă, însă mă îndoiesc de victoriile pe care le așteptați, din moment ce numărați printre dumneavoastră un combatant ca sir Timothy Beeswax ! Auzi ce idee năstrușnică ! Să apelezi la serviciile lui ! Ce impresie ți-a lăsat această inițiativă a domnului Gresham ?

— Nici una, vă rog să mă credeți, răspunse Phineas neutru. Dealtfel, nici nu întrevăd vreo colaborare cu dînsul, pentru că am un Procuror general în Ducatul de Lancaster. Așa că mă aflu la adăpost de orice primejdie.

— Uff, bărbații ! spumegă Glencora întorcîndu-se către Marie. Se pretează la cele mai josnice compromisuri .

Vreau să spun în politică, încercă să mai îndulcească afirmaţia. N-aş fi crezut, nici tăiată fărîme, ca Ducele de St. Bungay să mai apară vreodată alături de o pramatie ca sir Timothy Beeswax ! Şi cu toate acestea, iată-i în acelaşi guvern.

CAPITOLUL XXXIX

NUNTA LUI EVERETT WHARTON

Cununia lui Everett se amînase cu o lună — adică de la începutul lui mai, în prima decadă a lui iunie. Şi aceasta din două motive de neînlăturat. Primul se datorase miresei, ori, mai bine zis, toaletei, pe care o firmă provincială ca „Muddocks and Cramble“ nu se angajase s-o execute ireproşabil într-un interval aşa scurt.

— Poate în Londra mi-o făceau mai de grabă ! cîrîise Mary faţă de Everett, gîndindu-se cu durere în inimă ce splendoare de rochie purtase sora ei, Sarah, la nuntă — adusă, natural, din metropolă.

Cel de al doilea motiv pornise de la junele Arthur Fletcher, fără de care nu se concepea celebrarea căsătoriei. Or acesta era reţinut de activitatea parlamentară pînă la vacanţa Rusaliilor. S-ar fi putut învoi în vederea ceremoniei, însă prezenţa lui nu era de dorit numai în ziua cînd se oficia, cît mai ales în perioada imediat următoare. Sau, cel puţin, aşa se decretase în conclavul ţinut de familiile Wharton şi Fletcher de îndată ce Everett le anunţase promisiunea făcută de Emily. Venirea ei însemna un punct cîştigat în planul ce-l urmăreau şi deci săptămîna ce avea s-o petreacă pe plaiurile din Herefordshire trebuia negreşit folosită. Pentru că una este să fie cerută de Arthur în Londra — unde-l învîrtea după degete, după bunul ei plac — şi cu totul altceva la conacul Wharton — unde, sub influenţa lor, se lăsa poate mai lesne înduplecată, acceptînd să revină printre oamenii ce-o îndrăgeau şi să fie din nou

fericită lîngă bărbatul pe care ea însăşi recunoscuse că îl iubea.

Şi astfel consfătuirea celor două familii modificase data cununiei lui Everett, iar jupîn John îl vestise pe Arthur în felul său practic şi lapidar : „Am amînat nunta pînă la sărbătoarea Rusaliilor pentru a-ţi înlesni posibilitatea să stai mai multe zile cu Emily şi să-i reînnoieşti propunerea de căsătorie — la caz că nu ţi-ai schimbat gîndu". Drept răspuns, frăţiorul îi trimise o telegramă în care îi confirmă venirea acasă pe timpul vacanţei parlamentare, dar nu şi alte intenţii.

Deşi departe de aceste manevre, Emily intuia că i se întinde o capcană, şi se lupta cu tot felul de gînduri. Poate nu trebuia să cedeze înaintea lui Everett, promiţîndu-i că merge la nuntă, se dădea ea de ceasul morţii. Dar cum era să-l refuze cînd îl văzuse lipsit de cea mai elementară înţelegere ? Sau cum ar fi reuşit să-l încredinţeze de răsunetul acestui eveniment sacru în sufletul ei de soră, asigurîndu-l că-l va trăi cu aceeaşi intensitate chiar aflîndu-se la distanţă ? Desigur, ar fi fost imposibil să-i imprime aceste convingeri şi, ca atare, îi făcuse pe voie. Însă de atunci îşi pierduse ultima brumă de linişte, presimţind complicaţiile pe care şi le atrăsese. Nu pentru că s-ar fi îndoit de ea însăşi ori de hotărîrea de a-l respinge pe Arthur. Fiindcă pe aceasta nu ar fi reuşit nici un om să i-o clatine. Ar fi fost imoral ca un tînăr plin de virtuţi să-şi lege viaţa de văduva lui Lopez ori ca ea să fugă de consecinţele nebuniei comise aruncîndu-se în braţele lui. Şi nu putea ignora acest adevăr pentru a-i satisface pe alţii. Chiar dacă nu îl ponegrise în public pe soţul defunct, faţă de sine recunoştea că se murdărise prin convieţuirea cu el, şi că, acceptîndu-l pe Arthur, i-ar fi întinat numele. Aşa că nu-i rămînea decît să-l refuze, indiferent de năzuinţa şi urzelile celor din jur. Nu-i va fi uşor să le ţină piept — intuia de pe acum. Şi tocmai de aceea era potopită de gînduri şi grijă.

Iar pe această continuă frămîntare, se altoiseră şi alte necazuri, legate tot de perspectiva plecării în Herefordshire.

— Am nevoie de o rochie specială, papà, pentru cununia lui Everett, îl anunţase pe domnul Wharton într-una din seri.

— Foarte bine, și n-ai decît să ți-o cumperi, se arătase părintele încîntat.

— Ba nu e bine deloc ! oftase ea abătută. După cheltuielile la care te-am obligat, mă doare sufletul să mai azvîrli niște bani în mod inutil.

— Iartă-mă, dar este o cheltuială folositoare și mi-o permit fără să mă resimt. Așa încît preocupă-te numai de frumusețea toaletei pe care ți-o cumperi și fii sigură că prin aceasta îmi faci o reală plăcere.

A doua zi Emily se înființase la magazinul frecventat îndeobște, alegîndu-și o rochie gri, de mătase, într-o nuanță nu prea închisă — ca să nu întunece atmosfera sărbătorească în care urma s-o îmbrace — dar nici prea deschisă ca să nu contrasteze flagrant cu statutul de văduvă ce-l avea. Dar cumpărarea în sine i se păruse atît de penibilă pentru o femeie ca ea, îmbrăcată în doliu, încît se roșise pînă peste urechi cînd începuse obișnuitele tratative. Ar fi dat orișice să fie absolvită de această ordalie — cum o etichetă cu optica ei diformată. Dar nu avusese pe nimeni la care să apeleze, fiindcă mătușa Harriet nu era demnă de încredere, și nici agreată de furnizorii familiei Wharton. Așa încît trebuise să traverseze niște momente oribile, deoarece, după alegerea rochiei, urmase proba și ajustarea ei — o nouă profanare, cum o socoti Emily, fiind obligată să lepede vălurile și straiele negre, de văduvă, și să apară într-o culoare deschisă.

Plătită cu suferințe și nădușeli reci, își cumpărase, în fine, rochia, iar în ajunul cununiei lui Everett, pornise, împreună cu tatăl, spre locul evenimentului. Pe drum vorbiseră numai de viitorul ginere. Unde va locui ; cu ce se va ocupa ; ce venit îi va trebui pînă intra în stăpînirea moșiei, și așa mai departe. Bătrînul jurist se arăta bucuros de norocul feciorului, devenit moștenitor peste noapte prin neașteptatul deces al rivalului. Dar fericita întorsătură a lucrurilor îl împovărase pe el, ca părinte, cu noi obligații.

— O să aibă nevoie de o casă, anticipă grijuliu.

— Credeam că va sta la conac, zise Emily cu inocența ce-o caracteriza.

— Nu uita că stăpînul conacului este sir Alured, copila mea, și n-o să-i convină lui Everett formula de a împărți

locuința cu altul. Iar vărul meu rămîne deocamdată proprietar absolut. Așa că va trebui să-i asigur feciorului un venit anual de o mie de lire, din care să-și întrețină familia și casa. Lui Everett i se pare foarte normal să primească această sumă, pe cînd eu socotesc că normal ar fi fost să mă întrebe dacă pot să i-o dau înainte de a se însura.

— Ești cumva supărat pe el ? tresări Emily cu neliniște. Să nu fii, papà !

— Nu sînt, pentru că tot n-ar servi la nimic, se resemnă domnul Wharton. Dar am impresia că fiecare își face de cap, fără a se gîndi un moment cine plătește nebuniile sale...

Emily plecase din Londra îmbrăcată în doliu, firește, și la conac rămase în aceeași ținută, spre stupefacția rubedeniilor, care intraseră la idei să nu apară și a doua zi tot la fel. Însă nu îndrăzneau să-i pună întrebări. Dealtminteri avea fiecare destule preocupări în legătură cu evenimentul de a doua zi, cu toate că, judecînd după harababura din jur, nu s-ar fi zis că dăduseră în brînci cu treaba. Dar se știe cum arată o casă în ajunul unei căsătorii, cînd pe mireasă n-o mai interesează universul în care a trăit, gîndindu-se numai la viața pe care o va începe, atrăgîndu-i și pe cei din apropiere în această visare, cum pesemne se întîmplase cu Mary și făpturile dimprejur. Ginerele nu se afla la conac, ci la moșia Jupînului John, de unde urma să fie adus direct la biserică în decursul dimineții de a doua zi. În schimb doamna Fletcher era de față și, ceva mai tîrziu, apăru și episcopul care, spre bucuria familiei, acceptase să oficieze slujba de cununie. La prezentarea doamnei Lopez — al cărui nume de tristă memorie se ceruse rostit — surîsul afabil al înaltului cleric se topi ca prin farmec sub masca de subită tristețe impusă de funestele amintiri răscolite de văduvă. După cină, urmase inerenta conversație în salon, unde bătrîna Fletcher, nemaiputînd să-și domine curiozitatea stîrnită de înfățișarea lui Emily, se fofilă lîngă ea și începu s-o descoasă.

— De ai ști ce fericiți sîntem că ai venit, draga mea !, o luă matroana cu plan.

— Nu puteam rămîne la Londra cînd Everett a stăruit așa mult să iau parte la cununie...

— Ai fi făcut o greşeală — o mare greşeală, drăguţa mea. Ai datoria, la fel ca noi toţi, de a-ţi plia sentimentele după nevoile semenilor. Chiar şi durerea trebuie ţinută în frîu, dacă nu vrei să dai dovadă de egoism, peroră doamna Fletcher. Iar Emily se simţea incapabilă să-i dea un răspuns. Desigur, bucuria se ascunde mai uşor decît suferinţa, urmă bătrîna cu patos. Dar să nu uiţi, că există oameni care nu-şi mai găsesc liniştea pînă nu te-or vedea din nou zîmbitoare.

— Vai, să nu spuneţi asta ! se îngrozi Emily.

— De ce nu ? Doar este un adevăr pe care va trebui să-l ai în vedere. Cu deosebire mîine... cînd s-ar cuveni să porţi şi o rochie mai luminoasă...

— Am venit pregătită. O am aici, se grăbi Emily s-o asigure.

— Atunci încearcă să-ţi luminezi sufletul pe potriva rochiei, o îndemnă matroana. Fă-o de dragul fratelui tău, al miresei, al tatălui tău... şi al lui Arthur. Toţi aşteptăm de la tine un surîs într-o zi a bucuriei... cum va fi cea de mîine.

Emily nu avu tăria să se oblige printr-o promisiune imediată cu toate că, în adîncul sufletului, îi îndreptăţise poveţele. Mai tîrziu, însă, cînd ajunse în cameră, îşi făgădui să nu îi dezamăgească pe aceia care aşteptau s-o vadă senină la nunta lui Everett.

A doua zi dimineaţă era o larmă de nedescris la conac. Fiindcă deşi după cununie se prevăzuse o gustare copioasă pentru toţi invitaţii — după care mirii plecau într-o caleaşcă trasă de patru cai pînă în Hereford, de unde se îmbarcau spre Paris — episcopul, Mary şi domnişoarele de onoare ocupaseră masa din sufragerie şi se ospătau pe întrecute, ca să reziste la cazna ceremoniei. Emily nu se număra printre înfometaţi, mulţumindu-se cu ceaiul pe care-l ceruse în cameră, mai devreme, şi abia pe la unsprezece fără un sfert — cînd se înfiinţaseră echipajele în care mergeau la biserică — îşi făcu apariţia în rochia fumurie şi fără boneta de văduvă. Toaleta în sine era cum nu se poate mai simplă, la fel ca pieptănătura. Şi totuşi o schimbau aşa mult, încît cei de faţă rămaseră înmărmuriţi.

Pînă și domnul Wharton o cerceta cu uimire, necrezîndu-și ochilor ce vedea. Bineînțeles, nu se făcu nici un comentariu, nu se schiță nici un gest, singură doamna Fletcher învăluind-o în zîmbete pline de gratitudine. După clipele de extaz, domnișoarele de onoare, mireasa și încă vreo patru doamne, aflate în preajmă, se puseră în mișcare, estompîndu-i delicata prezență prin culorile vii ce le arborau.

Peste puține minute, întregul alai se urcă în trăsuri și porni spre biserică. În forfota generală, Emily se întreba cu inima fremătîndă unde și cînd avea să întîlnească privirea de care se temea cel mai mult. Nu o surprinse decît înaintea altarului, unde Arthur îndeplinea oficiul de martor al ginerelui. Acolo îi văzu flacăra dragostei jucîndu-i în ochi, și tot acolo îi simți mîna care i se încleștă pe a ei, ținîndu-i-o strînsă, la adăpostul vălului bogat al miresei, de parcă n-ar mai fi vrut să-i dea drumul pe veci.

Ceremonialul s-a dovedit la înălțimea prelatului ce-l oficiase — adică măreț și impresionant. Doamnele se întrecuseră în sobrietate și eleganță. Voalul miresei, cumpărat din metropolă — ca și cununa de lămîiță — fuseseră impecabile, pe cînd toaleta n-ar fi crezut nimeni că a ieșit dintr-un magazin de provincie. Iar ginerele arătase aidoma unui viitor baronet. Și gustarea de acasă merita toate laudele, deși supremul elogiu revenea în mod cert toastului rostit de junele deputat, Arthur Fletcher. Nunta fusese incontestabil frumoasă, și Mary Wharton — cum se numea și după căsătorie — se simțise un răstimp eroina întregului univers. Și totuși, gîndul multor nuntași se înălțase dincolo de clipa prezentă, care pecetluia un destin liniștit și anodin, încercînd să întrevadă împlinirea altei ursite, mai enigmatică și dătătoare de mari emoții, cum era aceea a văduvei lui Lopez.

Plecarea mirilor în caleașca trasă de patru roibi lăsă în urmă un vid care nu putea fi umplut și nici ignorat în primele ceasuri. Domnișoarele de onoare se retraseră în grabă, pentru a-și dezbrăca minunatele toalete și a le pune în cufere, de unde aveau să le scoată, nepipăite, la alte ocazii. În urma lor, dispăru și Emily în odăița de la etaj. Arthur înnoptă la conac, împreună cu întreaga familie, intenționînd să rerediteze propunerea de căsătorie — dacă i se

oferea un moment favorabil. Dar Emily nu mai apăru decît la masa de seară și îmbrăcată din nou în straie de doliu.

— De ce n-ai rămas în aceeași rochie, măcar pe ziua de azi ? o întrebă doamna Fletcher nemulțumită.

— Am adus-o doar pentru nunta lui Everett, se explică văduva, și, odată terminată ceremonia, nu puteam să mai port un vestmînt care nu cadrează cu situația mea.

Pe Arthur nu l-ar fi deranjat culoarea vestmintelor dacă și-ar fi împlinit visul cu femeia ce le purta — acest vis limitîndu-se deocamdată fie și la o jumătate de oră petrecută împreună. Dar nici de atîta nu avu parte. Deoarece Emily se duse la culcare devreme, iar a doua zi își arătă chipul numai după plecarea familiei Fletcher.

Chiar dacă nu îi căzuse prea bine felul cum îl evitase iubita, Arthur nu renunță la proiectul de a-i cere mîna, socotind că, în scopul acesta, putea să zboare oricînd de la Longbarns.

— I-am promis lui John să-l însoțesc la pescuitul de mîine, așa că va trebui să-l urmez, îi spuse domnului Wharton la despărțire. Dar marți sau miercuri am să revin, și voi rămîne aici pînă la sfîrșitul vacanței — în speranța că-mi va permite măcar să-i vorbesc, zise cu gîndul la Emily. Bătrînul îl asigură de întregul său ajutor, arătîndu-se, totodată, scandalizat de gestul odraslei de a fi apărut îmbrăcată în doliu imediat după nuntă.

Scandalizate erau și doamnele Fletcher — adică bătrîna și nora — care, de cum ajunseră acasă, începură s-o bîrfească pe văduvă.

— Auzi ce încăpățînare la ea, să se drapeze în negru de cum au dispărut mirii ! o condamna Sarah în fața soacrei. Și apoi să-l ocolească pe Arthur zăvorîndu-se în cameră ! Să fiu în locul lui i-aș întoarce un spate de nu s-ar vedea.

— Nu e îndărătnicie, o combătu soacra, ci o mîndrie prostească. Din care nu va ieși niciodată. I-am vorbit cît am știut mai frumos. Dar în zadar am făcut-o. Cum degeaba ne-am străduit cu toții, arătîndu-i atîta îngăduință, după fasonul ce ni l-a făcut. De-aia și fierb de revoltă. Și de continuă în felul acesta, află că n-o mai iert niciodată,

— Ba vei fi obligată s-o ierți, indiferent cît te-ar supăra, interveni Jupîn John care le auzise. Pentru că, altfel, o să ai de furcă cu Arthur.

— O să-mi vină greu, dragul mamei, să fac precum spui, se tîngui bătrîna plecînd în odaia ei.

Și într-adevăr era greu. O știa din trecut, cînd Emily o lovise cumplit și, ca mamă, iertase cu mare anevoie. Dar la vîrsta ei mai știa că fiind văduvă trebuia să facă pe placul feciorilor, dacă voia să trăiască în pace și armonie.

În seara nunții, cît și în zilele ce-i urmară, Emily cugetase îndelung la cuvintele doamnei Fletcher. „Există oameni care nu-și mai găsesc liniștea pînă nu te-or vedea din nou zîmbitoare", îi spusese bătrîna. După care o rugase să-și dea [illegible] mai veselă, de dragul familiei, pr[illegible] al lui Arthur. La puține minute, Emily se dusese în cameră, unde-și făgăduise să-i urmeze îndemnul. Deși, cum putea să zîmbească — se întrebase cu deznădejde — c[illegible] simțea inima ca de plumb ? Ori trebuia să mimeze o veselie inexistentă ? Dar cîtă vreme s-o facă și la ce bun ? Putea să uite că și-a nimicit viața ori să-i determine și pe alții să ignore acest adevăr ? Cît se mîndrise, ca fată, cu inteligența, cu frumusețea și cu obîrșia pe care-o avea, convinsă că aceste însușiri vor impune respectul viitorilor curtezani, ferind-o de eventualele pușlamale răsărite în preajmă. Avea oroare de asemenea specimene și nu concepea să își lege viața de vreun ușuratec sau găunos, ci să aleagă un bărbat pe măsura calităților ei. Ca după visele și ambițiile cultivate cu osîrdie, să se arunce într-o prăpastie din care să nu mai întrevadă ieșire ! Cu toate că cei din jur se arătau de altă părere, asigurînd-o că se putea salva orișicînd, cu condiția să anuleze trecutul și să surîdă, prefăcîndu-se că l-a dat uitării ! Zîmbește-le celorlalți și fă-i fericiți, ca să te facă, la rîndul lor, fericită. Cam așa sunase îndemnul bătrînei Fletcher. Dar putea să uite ce a fost ? Nici o clipă. Oricît de mult ar fi vrut. Chiar dacă focul și apa, din sfînta scriptură, spălau și ardeau păcatele celor strămutați de pe această lume, nici într-un caz nu anulau remușcările celor vii, aducîndu-le izbăvire. Fiindcă aici, pe pămînt, păcatul se cere plătit prin căință, care pîrjolește la fel ca focul. Și atunci cum s-o asculte pe mama lui Arthur

şi să-i cruţe pe alţii, ascunzîndu-şi durerea ? Ba mai mult. Scăldîndu-i în zîmbete luminoase. Nu, de aşa ceva nu era în stare ! Sau dacă, prin absurd, ar fi reuşit, însemna că e lipsită de suflet.

Întocmai cum plănuise, în ziua de miercuri, Arthur se înfiinţă din nou la conacul Wharton, cu intenţia mărturisită de a rămîne pe loc pînă la expirarea vacanţei. Emily nu putea să obiecteze la această dorinţă, nici să grăbească propria întoarcere în metropolă — de acest ultim pericol îngrijindu-se să-l ferească însuşi bătrînul jurist. Aşa că se instală liniştit, aşteptînd să-i vorbească iubitei. Emily simţise manevra, care nu-i aparţinea doar lui Arthur, ci tuturor de acolo, şi o considera samavolnică, fiindcă se profita de bunăvoinţa ce o arătase venind la nunta lui Everett. Dar indignarea ce ameninţa s-o cuprindă se risipi alungată de alte gînduri. În fond, cîtă mărinimie i se arăta ! După pocinogul ce îl făcuse, după degradarea întregii familii şi iremediabila-i compromitere, mai voiau s-o reprimească în mijlocul lor ! Cum putea să-i condamne cînd se dovedeau aşa buni ? Ori cum să-l fi judecat pe statornicul ei curtezan ? Din ce plămadă era dragostea lui dacă mai voia să îşi lege viaţa de o femeie dezonorată ? ! Dar nu, aşa ceva nu avea să se întîmple. Dacă nu ţinea la numele său şi îl punea în primejdie, îl va ocroti ea. Nu va permite odată cu capul să fie întinat — deşi, dacă i-ar fi împlinit voia, ştia că o aşteaptă o fericire de basm.

Pîndindu-i fiecare mişcare, Arthur o surprinse într-un moment de nehotărîre şi o sili să facă împreună o plimbare prin parc. De fapt, aşa îşi visase să-i spună ce are pe suflet, mergîndu-i alături, nu foindu-se pe un scaun ori zbătîndu-se ca un leu în cuşcă, precum s-ar fi întîmplat dacă rămîneau în conac. Închişi între patru pereţi, Emily ar fi avut un ascendent considerabil asupra lui, deoarece se putea stăpîni, ascultîndu-l complet imobilă şi cu un aer superior. Pe cînd mişcîndu-se împreună, nu avea cum să-l privească de sus, îngrădindu-i personalitatea şi făcîndu-l să se simtă ridicol. Invitaţia de a face o promenadă nu i-o putea refuza. Şi, în realitate, nici nu voise, chibzuind că, la urma urmei, trebuia să-i dea un prilej de a-i spune ce avea de gînd, după care să-i dea cuvenitul răspuns.

— Mi-a plăcut nunta şi cred că e un mariaj izbutit, începu junele.

— Şi eu simt la fel, i se alătură Emily, iar Everett s-ar putea socoti fericit.

— Cum dealtfel o să şi fie — mai ales cînd se va apuca de o treabă. În orice caz nu-l aşteaptă decît satisfacţii. Şi e reconfortant să priveşti cum unora le merge totul pe roate. Pe cînd tu şi cu mine ne-am poticnit întruna.

— De ce te-oi fi lamentînd ? îl mustră ea. Te afli acolo unde ai dorit ; ai viitorul în faţă ; eşti preţuit în profesie şi te bucuri de aprecieri unanime...

— Dar toate acestea nu-mi ţin de cald, suspină tînărul.

— Eterna nemulţumire a omului ! exclamă Emily pe un ton de dojană.

— Să nu mă crezi un ingrat, se explică el, însă atîta vreme cît nu te am lîngă mine, nu mă pot bucura de nimic. Şi adu-ţi aminte că la fel judecam şi înainte să fiu în postura de azi, cînd nici nu visam să devin membru în Parlament ori să apară la orizont individul care mi-a destrămat fericirea. Aşa încît am temeiuri solide ca să-mi fie crezută afirmaţia. Un altul, în locul meu, poate s-ar fi schimbat în urma întîmplărilor survenite — vreau să spun a căsătoriei cu celălalt...

— Înţeleg, murmură Emily, şi normal ar fi fost să te dezguste pentru vecie.

— Nu. Asta nu s-a întîmplat, infirmă junele cu tărie. Şi, ca dovadă, îţi repet că fără tine nu pot fi fericit.

— Nu te jenezi să spui acest lucru ? se miră Emily.

— Nicidecum, îi răspunse cu deplină seninătate. Şi sînt gata să-l spun nu doar în faţa ta, ci a lumii întregi. Ştiu că nu mai eşti făptura de acum cîţiva ani. Între timp ai avut un soţ şi ai devenit văduvă.

— Iată suficiente motive care să te îndepărteze de mine, încercă Emily să-l abată.

— Dar indiferent ce a fost, îşi urmă el ideea fără s-o ia în seamă, fericirea mea e în mîinile tale. Altminteri îţi imaginezi că familia mea şi a ta ar pune umărul la căsătoria pe care o doresc ? Doar nu este un mister pentru ni-

meni că am vrut şi vreau să mă însor cu tine. Cînd te-ai măritat, ştii ce au simţit maică-mea, frate-miu şi cumnata. Speraseră din tot sufletul să fim împreună, cum speră şi în clipa de faţă, pentru că vor să mă vadă, în sfîrşit, fericit. Dealtfel şi domnul Wharton şi Everett doresc acest mariaj, în credinţa că n-am să-i decepţionez şi voi fi un soţ bun.

— Bun ? ! îngînă Emily aproape inconştientă.

— Or cînd toţi sînt de partea mea, continuă Arthur imperturbabil, nu ai dreptul să dai verdicte în legătură cu fericirea după care tînjesc, stabilind ce-i prieşte ori ce-i dăunează. Au făcut-o alţii pînă la tine, mai în măsură să judece, şi s-au declarat de acord să te iau de soţie, uitînd de tot ce s-a petrecut între timp. Şi, după ce ţi-am spus toate astea, nu are rost să mai vorbeşti despre mine, ci doar de dorinţa care mă stăpîneşte.

— Îţi închipui cumva că eu nu îţi vreau fericirea ? se apără Emily.

— Nu-ţi pot răspunde pînă nu-mi vei da mărturii, se arătă junele circumspect. Acum ai aflat tot ce era necesar despre mine. Iar în ce te priveşte, esenţialul îl ştiu — adică faptul că mă iubeşti. Ceea ce presupune că sentimentul pe care l-ai avut pentru celălalt, s-a spulberat între timp, oricît de puternic va fi fost la început. Iartă-mă că vorbesc atît de schematic, dar nu pot altminteri într-un moment ca acesta. Îţi cer să te măriţi cu mine — cu omul ce-l îndrăgeşti — şi prin aceasta să alungi necazul pe care ţi l-ai atras. Te-aş ruga să nu uiţi că mulţumirea oricărui Wharton şi Fletcher atîrnă de hotărîrea pe care o vei lua. Încît va trebui să alegi între bucuria ce le-ai aduce-o şi voluptatea de a jelui în continuare.

— Voluptate ai zis, Arthur ? îl întrebă cu uimire.

— Da. Şi nu retractez cuvîntul. Sînt convins că nici un bărbat nu a fost mai îndreptăţit decît mine să-i spună unei femei că are datoria să-l ia. Aşa încît îţi voi spune — şi nu doar în numele meu, ci al tuturor : ai obligaţia să te măriţi cu mine ! N-am să invoc argumentul dragostei ce ţi-o port, întrucît o cunoşti şi nu ai motive s-o pui la îndoială. Nici al iubirii tale de care sînt absolut sigur. În schimb îţi aduc aminte că nu ţi-am greşit cu nimic pen-

tru a ne pedepsi cu jalea ta necurmată. De aceea, sfîrşeşte cu plînsul şi îngroapă-ţi pentru totdeauna durerea ! Dacă nu te-am purta atît de adînc săditä în inimi, nu ţi-am pretinde acest lucru. La fel cum nici eu nu ţi-aş cere să-mi fii soţie dacă nu m-ai iubit. Şi acum, gata, am terminat cu tot ce am avut de spus. Nu vreau să-mi dai răspunsul pe loc fiindcă te văd plîngînd. Aşa că te voi căuta mîine. Şi aminteşte-ţi de oamenii care aşteaptă cu sufletele la gură decizia ta.

Rostind aceste cuvinte, se răsuci pe călcîie şi porni grăbit spre conac, lăsînd-o pe Emily cu totul descumpănită. O tratase cu o asprime de neînchipuit ! Nu-i atinsese o dată mîna sau braţul ; nu-i adresase o singură duioşie, vorbind despre dragostea lui ca de o axiomă care nu mai cere demonstraţii, iar despre sentimentele ei ca de un bun dobîndit şi pe care-l avea în stăpînire deplină. Nu simţise nevoia să-i mai intre în graţii, să-i cîştige inima — ca orice îndrăgostit — ori măcar s-o întrebe dacă într-adevăr îl iubea. Toate acestea se petrecuseră în trecut. Pe cînd astăzi binevoise doar să-i anunţe că avea datoria să-l ia de bărbat. Şi asta spusă pe un ton de poruncă ! Dealtfel întreaga întrevedere se consumase într-o atmosferă ostilă — Arthur mărşăluise întruna, silind-o să-i ţină pasul, măsurînd-o pieziş, în vreo două rînduri şi, de cîteva ori, bătîndu-i chiar din picior, încît mai tot timpul îi venise să plîngă, motiv pentru care nici nu putuse vorbi. La un moment dat, îl decretase o brută. Dar pe măsură ce-i ascultase argumentele, se îmblînzise şi îi dăduse dreptate. Fără îndoială se făcuse vinovată de multe greşeli, pe care n-ar fi ştiut în ce chip să le justifice. La fel cum n-ar fi găsit la îndemînă nici formularea refuzului dacă ar fi presat-o să-i răspundă imediat. Fiindcă desigur avea să-l refuze.

Arthur îi acordase un răgaz de douăzeci şi patru de ore pînă la rostirea cuvîntului decisiv. Însă la numai cîteva ceasuri de la fixarea termenului de graţie, se simţi încercată de primele şovăieli, care, departe de a-i stîrni panică, i se părură normale, găsindu-le explicaţia şi, în acelaşi timp, leacul. Şi iată în ce fel. Într-adevăr erau de aşteptat asemenea oscilaţii, raţionă ea, deoarece într-o parte a ba-

lanţei se aflau toate fiinţele îndrăgite, pe cînd în cealaltă, doar propriile convingeri. Dar acestea trebuiau să prevaleze pînă la urmă, pentru că, altfel, contravenea unei datorii de conştiinţă. Pe care n-o putea ignora pentru nici o făptură din lume. Odată ce-şi limpezi această idee, coborî mai senină la masa de seară, şi capabilă să înfrunte eventualele stăruinţe ale pretendentului. Numai că Arthur îi acordă prea puţină atenţie. Atît la cină, cît şi în salon, aproape nu-i auzi glasul, iar mai tîrziu, cînd au plecat la culcare, s-au despărţit de parcă erau străini. Fără îndoială, se supărase, şi cine ştie cît de aprig o condamna pentru îndărătnicia de a nu le face pe voie ! îşi spusese abătută şi, copleşită de gînduri, nu dormi toată noaptea. Oo, de-ar fi putut să-i împlinească dorinţa ! suspinase de cîteva ori pe întuneric. De i-ar fi stat în putere să-l facă pe *el* fericit, fără a-şi călca pe conştiinţă, şi a-şi pierde respectul de sine !

De dimineaţă coborî devreme în sufragerie, deşi nemînată de o treabă anume, ci poate numai de presimţirea unor schimbări decisive pe cale de a se produce. Arthur apăru cel din urmă, cînd micul dejun trecuse de jumătate şi, după rostirea unui salut global, îşi ocupă locul fără a se adresa nimănui cu deosebire. Nici ei nu găsi de cuviinţă să-i plaseze măcar un cuvînt, deşi întîmplarea făcuse de a sta chiar alături. Dar cu chiu şi vai, se isprăvi, în fine, gustarea, şi pînă a se risipi comesenii — care se mişcau cu încetineala specifică la începutul oricărei zile — Emily calculase cum se putea furişa ca să scape de întîlnirea cu Arthur. Însă tocmai cînd o tulise, fofilîndu-se în urma amfitrioanei, îi simţi mîna pe braţ şi îl auzi spunîndu-i cu voce scăzută :

— Te aştept peste un sfert de oră în holul cel mare. Ai să vii, nu ?

Drept răspuns, Emily înclinase capul discret, urmîndu-şi calea de parcă n-o acostase. Ceva mai tîrziu, cînd se întoarse în hol după cum îi făgăduise, îl găsi stînd în uşă, cu pălăria pe cap, pregătit de o nouă plimbare. Nu-l auzi vorbind decît după ce se depărtară puţin de conac şi atunci pronunţă numai patru cuvinte :

— Care ţi-e hotărîrea ?

Emiliy nu-i răspunse pe dată, aşa că repetă întrebarea cu şi mai multă nerăbdare în glas :

— Care ţi-e hotărîrea ?

— Te-ai face de rîs cu o nevastă ca mine, îi îngînase cu anevoie.

Şi Arthur nu mai aşteptase altceva, înţelegînd din puţinele ei cuvinte că, în sfîrşit, îi cedase. Într-o secundă o luă în braţe, îi ridică vălul negru de pe obraji şi o sărută cu ardoare pe gură. La cîteva clipe, cînd Emily îi revăzu chipul, nu mai semăna cu cel dinainte, ci strălucea luminat de o fericire care-i aminti de anii adolescenţei, pe cînd zîmbetul oglindea o dragoste fără margini.

— Iubita mea, sufletul meu, soţia mea, îi şoptea în delir, acoperindu-i gura şi faţa de noi sărutări înfocate.

Emily îşi pierduse orice putere de a-i rezista, singurele cuvinte, repetate în şoaptă şi printre suspine, fiind doar :

„Încă nu, Arthur. Încă nu...“

CAPITOLUL XL

ULTIMA REUNIUNE LA MATCHING

Ducele de Omnium nu pornise în Italia şi Norvegia la mijlocul sesiunii parlamentare, după cum îşi pusese în minte, unica sa evadare din Londra fiind făcută la Matching, în vacanţa Rusaliilor, unde zăbovise mai mult decît şi-ar fi permis dacă mai era prim-ministru, dar nu gustase acest privilegiu din pricina devastatoarei senzaţii a propriei inutilităţi. De aceea revenirea în metropolă, la sfîrşitul lui mai, însemnase o binefacere pentru fostul cîrmuitor, întrucît îşi reluase activitatea în Camera Lorzilor unde, pe încetul, începuse a se face auzit, nu „muşcîndu-i“ pe foştii colegi — după îndemnul ducesei — ci mai curînd sprijinindu-i, şi etalîndu-şi punctele de vedere cu o detaşare vrednică de un ex-premier. Între timp, şi Glen-

cora își mai revenise, judecînd după aparențe, cu toate că prietenele apropiate, și îndeosebi Marie, susțineau că era bîntuită de aceeași revoltă și sete de răzbunare, afurisindu-i necontenit pe trădătorii echipei de coaliție. Dar oricare ar fi fost realitatea, pe duce îl scosese din cauză, și nu-l mai bodogănea pentru lipsă de fermitate ori de curaj. Iar cu vremea, se lăsă absorbită de proiectele vacanței de toamnă.

— M-am gîndit să invităm tot guvernul la Gatherum, exact cum făceam înainte, îl vestise pe duce într-o zi.

— Și pentru ce ai dori atîta potop de oameni ? o întrebase el uimit de năstrușnicia auzită.

— Să dovedim lumii că nu ne considerăm înfrînți — chiar dacă nu mai ești prim-ministru.

— Și totuși, sîntem înfrînți, Cora, recunoscuse fostul dregător resemnat. Iar ideea ta nu mi se pare deloc inspirată ca manevră politică. Ori poate ai născocit-o fiindcă ți s-a făcut dor de Gatherum și ții să-l revezi.

— Cine, eu ? se strîmbase Glencora. Doar știi că n-am ochi să-l văd.

— Și atunci pentru ce ai vrea să mergem ? stăruise nedumerit, fiindcă n-o cunoștea îndeajuns ca să-i fi sesizat gluma. Mai degrabă ne-am duce în străinătate...

— Detest călătoriile în străinătate ! se zbîrlise Glencora.

— Atunci ne petrecem vacanța la Matching... pe care sper că nu îl deteşti...

— Uff, Plantagenet, și la Matching mă prigonesc amintirile ! Dar cel puțin știu că ție îți place conacul.

— E adevărat, recunoscu el. Și apoi am toate cărțile acolo...

— Vrei să spui traftaloagele cu rapoartele parlamentare, îl corectase bățoasă.

— Iar tu ai destule încăperi dacă ții neapărat să-ți inviți prieteni, căutase ducele s-o îmbuneze.

— Bineînțeles că va trebui să chem vreo cîțiva. În primul rînd pe mentorul tău, fără de care nu ți-ar prii vacanța.

— Invită pe cine poftești, rostise Plantagenet începînd să-și piardă răbdarea.

— Pe lîngă Ducele de St. Bungay, va trebui să vină şi lady Rosina, continuase ea să-l înţepe. Deşi în zadar, pentru că ducele se aplecase asupra vrafului de gazete, pe care-l avea dinainte şi nu mai scosese o vorbă.

Pînă la urmă, Glencora se înconjură de obişnuitele edecuri, cu excepţia Ducelui de St. Bungay, care se eterniză la moşia sa din Long Royston, unde îl vizitase şi vechiul discipol înaintea lunii octombrie, cînd urmau să-i sosească musafirii la Matching. Nici lady Rosina nu apăru de astă dată, fiind reţinută de nu se ştie ce pricini. În schimb nu lipsea Marie şi Phineas Finn, lordul Cantrip cu distinsa-i consoartă, bătrînul Monk şi domnul Grey, reîntors din misiunea sa diplomatică. Ca să înviorezе puţin garnitura — sau poate în speranţa de a-şi procura şi o mică plăcere — ducesa îl poftise şi pe junele Fletcher, pentru întîia dată admis într-o adunare atît de ilustră.

— Mă bucur nespus că s-au aranjat lucrurile ! îi declarase la prima discuţie cînd Arthur îi dăduse de veste fericitul răspuns obţinut de la Emily. Fiindcă se cuvine arătat că ducesa vădise mult interes faţă de perspectivele matrimoniale ale „deputatului ei“ — cum obişnuia să-l numească în glumă — şi la fiecare ocazie îl chestionase în această privinţă.

— În clipa de faţă mă consider un om fericit, recunoscuse tînărul radios. Deşi cine ştie ce complicaţii mai pot surveni, adăugase cu îngrijorare.

— Cum adică ? Ce complicaţii ? tresărise Glencora.

— Păi ştiţi că oamenii se mai răzgîndesc uneori, îi explicase Arthur. Bineînţeles, nu cred într-o asemenea întorsătură, dar trebuie avută în vedere.

— Şi de ce nu te-ai pune la adăpost de orice surpriză făcînd nunta imediat, îi sugerase cu nedesminţitul ei spirit practic.

— Nu se poate aşa ceva, deoarece am căzut de acord s-o amînăm cu un an.

— Un an ? Şi de ce, mă rog ?

— Pentru a ne pune sentimentele la încercare.

— Oi fi rîzînd de mine, dar presimt că nu se va întîmpla nimic rău, îl asigură optimistă. Şi te rog s-o înştiinţezi pe viitoarea doamnă Fletcher că, de îndată ce va purta

acest nume, îi voi face o nouă vizită... cu toate că nu mi le-a întors pe cele anterioare...

— Cunoscîndu-i viața, Ducesă, veți fi de acord că merită judecată cu îngăduință, îi luase logodnicul apărarea.

— Nu-ți face griji, chicotise Glencora, fiindcă nu i-am adus nici o imputare. Mai bine transmite-i că o consider o femeie cu mult noroc, așa cum pe dumneata te socot un bărbat de excepție.

În zilele petrecute la Matching, ducesa părea la fel de bine dispusă ca pe vremurile de glorie.

— Am început să mă împac tot mai mult cu noua mea situație, i se destăinui prietenei Marie.

— Era de așteptat, îi răspunse aceasta, fiind știut că omul se adaptează la orice împrejurare într-un timp incredibil de scurt.

— Vreau să spun, se explicase cealaltă, că m-am obișnuit să mănînc, să mă culc, să dorm, să mă scol fără să îmi lipsească sunetul goarnelor așa de îngrozitor ca la început. Auzisem cîndva că morarul, deprins a dormi în vîjîitul continuu al morii, capătă insomnii dacă nu-l mai aude. Cam așa pățisem și eu cînd au lipsit pentru prima dată trompeții. Eram atît de obișnuită cu sunetul lor, de-mi închipuiam că n-am să mai pot trăi fără să-l aud zi și noapte.

— Ba sînt convinsă că poți avea o viață la fel de palpitantă, dacă ai vrea. Nu ai de ce să te rupi de politică și să nu te mai pasioneze ce se întîmplă, pentru că soțul nu mai e prim-ministru.

— Aa, nu ! Așa ceva nu mai e de mine ! scutură ducesa din cap. Politica a murit și nu aș putea reînvia decît dacă Plantagenet redevine ce a fost. Dealtfel, să-mi fi spus cineva, în urmă cu zece ani, că va veni o zi cînd voi tremura pentru ca X ori Ygrec să intre în guvern, i-aș fi rîs. pur și simplu, în nas. Așa cum n-aș fi crezut să mă preocupe vreodată creaturi ca sir Timothy Beeswax ori domnul Roby. Dar interesul a început să mă fure din perioada cînd Plantagenet se tot plimba dintr-un departament în-tr-altul.

— Te înțeleg, zise Marie, fiindcă la fel mi se întîmplă și mie de cînd sînt măritată cu Phineas.

— Iar odată ce a fost numit premier, am tremurat pentru fiecare mişcare, urmă ducesa furată de amintiri. N-am să uit niciodată ce am simţit cînd mi-a anunţat perspectiva de a deveni premier şi îl vedeam cum doreşte să scape de această mărire dacă i se oferea o portiţă... În acele momente am întruchipat-o pe lady Macbeth — fără exagerare ! — pe cînd el era imaginea probităţii. În timp ce aş fi vrut să accepte oferta cu orice preţ, el trăia doar pe planul conştiinţei. Iar ducele de St. Bungay a jucat magistral rolul celor trei vrăjitoare ! Bine că pînă la urmă nu s-a produs nici o crimă şi eu nu mi-am pierdut minţile, precum lady Macbeth.

— Să nu-ţi fie teamă de acest pericol — chiar dacă toate pădurile de la Gatherum s-ar strămuta la Matching, o linişti Marie.

— Vai, aşa ceva să nu se întîmple, pentru că nu mai vreau să văd nimic ce ţine de Gatherum ! vorbi ducesa cu silă. După care ţîşni la altă idee. Ce mă întristează la culme, şi m-a mîhnit totdeauna, e gîndul că Plantagenet nu a ştiut niciodată ce am simţit pentru el — cît de mîndră am fost să-l ştiu prim-ministru, cît mi-a tremurat sufletul să-l văd respectat şi iubit în această postură, şi cît am trudit, nu ca să-mi fac o plăcere, ci numai pentru a-l sluji.

— Iartă-mă, dar cred că nu a fost nici o clipă străin de toate acestea, încercă Marie s-o contrazică.

— Te înşeli, draga mea, îi zise Glencora cu amărăciune. Mi-aduc aminte cum, în ultima vreme nu suporta să audă vorbindu-se de schimbarea guvernului. Pe semne îl robise voluptatea puterii sau poate îl îngrozea dezonoarea de a fi debarcat. Dar fie că îndrăgise jilţul pe care şedea, ori se temea numai de consecinţele pierderii lui, cît a fost premier nu şi-a dat seama de măreţia acestei funcţii. Nu a sesizat nici o clipă că a fi prim-ministru în Anglia este egal cu a fi împăratul Franţei şi mai presus decît preşedintul Americii. Vai, cît am robotit pentru el ! Şi cît m-a certat pentru asta, zvîrlindu-mi, pe tonul său potolit, cuvinte ucigătoare. Eşti vulgară !, mi-a zis într-o zi...

— Pe ton domolit ? se amuză Marie.

— Păi cum altfel ? se răţoi Glencora. Altă dată m-a făcut indiscretă, apoi ignorantă şi chiar nătîngă. Însă le înduram resemnată, deşi uneori mă simţeam jignită de

moarte și sufeream ca un cîine. Dar toate acestea s-au terminat și acum sîntem niște oameni banali, la rînd cu oricare. Au dispărut de pe scenă sir Timothy, domnul Roby, sir Orlando, maiorul Pountney, Lopez ori cîți s-au mai perindat ! Îți mai amintești pocinogul sărmanului Pountney și felul cum a fost alungat de Plantagenet ?

— Cum de nu, zise Marie. Și bine i-a făcut. Merita.

— Ca să fim sincere, toți ar fi meritat izgoniți. Numai că îi chemasem într-un anumit scop, îi aminti Glencora. Am trecut printr-o vîltoare de-a dreptul demențială, care mi-a plăcut însă și mă gîndesc cu tristețe că n-am s-o mai retrăiesc. Chiar să-l numească din nou premier, eu nu aș mai fi în stare de performanța pe care am făcut-o. Nu aș mai avea niciodată puterea să găzduiesc jumătate din numărul deputaților, cu neveste cu tot. Și nu mi-ar mai trece vreodată prin minte să pun umărul la cîrmuirea Marei Britanii, lingușind toate scîrnăviile. Asta s-a întîmplat o dată, fără putință de repetare !

În timp ce ducesa își regăsea echilibrul vremelnic pierdut, Plantagenet căuta răspunsuri la o serie de întrebări ce-l munceau. Și cum nimeni nu l-ar fi putut ajuta cu mai mare probitate ca domnul Monk, profită de prezența lui și îl aduse într-o plimbare pe meleagurile cutreierate cu Phineas cînd îi vorbise despre virtuțile și carențele liberalilor și ale conservatorilor. Acolo, departe de urechile celorlalți invitați, își deschise sufletul, întrebîndu-l pe ministrul finanțelor cum privea actuala formă de guvernare față de cea precedentă.

— Personal o consider superioară, îi replică radicalistul cu obișnuita-i sinceritate. Fiindcă, în vreme ce coaliția întrunea dregători din ambele tabere, acum delimitarea e netă între cele două falange și, ca urmare, există mai multă încredere. Or mefiența care domnea în sînul echipei pe care ați condus-o, împieta simțitor asupra activității, împiedicînd orice înfăptuire de seamă.

— În ce mă privește, nu am privit pe nimeni cu neîncredere pînă s-a ivit facțiunea, se disculpă ducele. Iar scindarea, precum se cunoaște, nu a fost opera mea.

— Vă rog să înțelegeți, Alteță, că eu nu aduc nici o învinuire, se apără și bătrînul Monk. Însă oamenii cu con-

cepţii opuse şi chiar cu instincte politice divergente, pe care le-au moştenit din străbuni, nu pot conlucra într-o atmosferă de încredere, oricît ar dori-o de mult. Pentru că orice idee utilă şi atrăgătoare în ochii lor, le va repugna celorlalţi.

— Şi atunci socoteşti că echipa de coaliţie a fost o greşeală ? îl chestionă ducele cu inima strînsă.

— Nu, asta nu aş putea spune, ripostă demnitarul fără urmă de şovăială. La vremea formării ei, Anglia se afla într-o mare criză de guvernare, pe care coaliţia a izbutit să o depăşească, impunîndu-se ca formă de cîrmuire şi atrăgîndu-şi respectul. Sînt convins că Alteţa Voastră va rămîne în istorie, graţie curajului, patriotismului şi tactului pe care le-aţi dovedit. Nici un alt om de stat — socotindu-i şi pe cei aflaţi la putere — nu s-ar fi descurcat mai bine decît Alteţa voastră.

— Deşi rolul pe care mi l-am asumat nu a fost ideal, aşa e ? îl iscodi ducele cu o nervozitate ce şi-o trădase prin tonul de pronunţată interogaţie care impunea de la sine o replică.

— După umila-mi părere, rolul a fost destul de hotărîtor pentru a satisface un cuget epurat de ambiţiile mărunte, răspunse cu înţelepciune radicalistul. Fiindcă, la urma urmelor, care e grija de căpătîi a unui prim-ministru englez ? Nu propăşirea ţării ? Într-adevăr, guvernele nu se întrec în reforme grandioase ori măsuri de o importanţă vitală, politicienii de azi preocupîndu-se mai curînd de nemulţumirile maselor. Şi nu pe motiv că ar fi de netolerat. Ci în convingerea că, stîrpindu-le, se împresoară de glorie. E vorba de vechea poveste a tocilarului necăjit, care dacă nu ar fi mereu întrebat ce anume îi lipseşte, s-ar mulţumi cu ce are.

— Şi totuşi există deficienţe care se cer îndreptate, susţinu ducele cu emfază. Avem un sistem monetar extrem de greoi, la fel ca şi cele de măsurare.

— De acord, se pronunţă domnul Monk. Şi nu m-aş hazarda să afirm că s-a făcut tot ce trebuie. Dar acum trei ani, cînd am preluat cîrma, nu ne-am pus de gînd să remediem neajunsurile enumerate de Alteţa voastră.

— Într-adevăr, recunoscu fostul premier cu tristeţe.

— În schimb, am înfăptuit ceea ce ne-am propus, adăugă ministrul finanţelor. Aşa încît, după mine, totul a decurs exemplar şi ne puteam declara pe deplin mulţumiţi dacă nu apărea un lucru ce m-a umplut de mîhnire şi s-ar cuveni să îl regrete şi Alteţa voastră pînă îi va găsi un remediu.

— Ce lucru anume ? îl măsură ducele cu surprindere.

— Retragerea Alteţei voastre din arena administraţiei, îi spuse bătrînul privindu-l fără înconjur. Şi dacă Anglia va fi lipsită de serviciile domniei voastre un răstimp mai îndelungat, înseamnă că formaţia de coaliţie i-a adus mai mult rău decît bine.

După cuvintele acestea ducele rămase tăcut o bucată de vreme, cu ochii aţintiţi la privelişte a înconjurătoare, pe care o şi admiră în vreo două rînduri. Deşi mintea lui era absorbită de răspunsul ce-l datora. Iar sufletul prididit de o căinţă amarnică. Deoarece afirmaţia demnitarului îi reamintise o nesăbuinţă de care se ruşinase din momentul rostirii, neputînd să-şi ierte trufia de a fi conceput-o şi exprima. Dar poate că infirmînd-o în faţa bătrînului Monk, declarînd că Cezarul nu va rămîne sclavul mîndriei, consimţind mai tîrziu a-l sluji pe Pompei, se elibera de păcatul ce-l apăsa, cugetă el în taină. Şi odată ce se convinse că numai pe această cale — de umilă recunoaştere a greşelii — îşi va regăsi, liniştea, se făcu din nou auzit.

— Aş fi un făţarnic să neg plăcerea ce mi-aţi făcut-o prin spusele dumneavoastră, mărturisi prietenului cu deplină sinceritate. Dealtfel, în lunile ce s-au scurs de la căderea echipei de coaliţie, am reflectat îndelung la posibilitatea pe care mi-aţi sugerat-o. Aşa cum probabil aţi remarcat, nu posed fericita însuşire de a trece cu nepăsare peste insultele oamenilor, ci, datorită unei structuri nepermis de sensibilă, orice insultă mă dă peste cap. Or aceasta constituie o infirmitate pe care dregătorii dintr-o ţară liberă ca a noastră, e de dorit să n-o aibă. Fără îndoială, nu mai tînjesc să fiu prim-ministru, şi o perioadă de cîţiva ani, aş prefera să nu deţin nici o funcţie. Însă voi medita de pe acum la o vreme cînd voi fi iar în stare să-mi aduc modestul obol la cîrmuirea Marei Britanii.

CUPRINS

Capitolul I *Tributul plătit de naturile prea sensibile* / 5
Capitolul II *Răzbunarea* / 12
Capitolul III *Rășina de conifere* / 31
Capitolul IV *Intenţia socrului de a modifica testamentul* / 40
Capitolul V *Doamna Sexty Parker* / 50
Capitolul VI *„Vrea să se pricopsească la repezeală“* / 60
Capitolul VII *Cît despre dragoste...* / 71
Capitolul VIII *„Te-a brutalizat cumva ?“* / 86
Capitolul IX *„Unde o fi Guatemala ?“* / 95
Capitolul X *Răzbunarea lui Slide* / 105
Capitolul XI *Grija față de primul-ministru* / 118
Capitolul XII *„Sper că pot rămîne aici peste noapte“* / 132
Capitolul XIII *Domnul Hartlepod* / 143
Capitolul XIV *Lizzie* / 153
Capitolul XV *Necazurile soţiei lui Parker* / 167
Capitolul XVI *Ce gîndea lady Glencora despre duce* / 175
Capitolul XVII *Explicaţia dată de Cameră* / 186
Capitolul XVIII *O hotărîre irevocabilă* / 197
Capitolul XIX *„Prima şi cea din urmă îmbrăţişare“* / 207
Capitolul XX *Halta Tenway* / 214
Capitolul XXI *Văduva şi cei din imediata apropiere* / 225
Capitolul XXII *Dilema lui Phineas Finn* / 236
Capitolul XXIII *Consfătuirea ducesei cu un prieten fidel* / 246
Capitolul XXIV *Un nou cavaler al ordinului Jartierei* / 257
Capitolul XXV *„Mai are nevoie de timp“* / 268
Capitolul XXVI *Sfîrşitul sesiunii parlamentare* / 274
Capitolul XXVII *Şi Emily părăseşte metropola* / 285
Capitolul XXVIII *Crezul politic al premierului* / 295
Capitolul XXIX *Necazurile soţiei lui Parker* / 308
Capitolul XXX *La conacul Wharton* / 316
Capitolul XXXI *Femeile din Longbarns devin bănuitoare* / 329
Capitolul XXXII *Ducele avea zilele numărate ca premier* / 337
Capitolul XXXIII *Numai Ducele de Omnium* / 354

Capitolul XXXIV *„Sînt compromisă în ochii lumii“* / 367
Capitolul XXXV *Alianța încheiată între familiile Wharton* / 381
Capitolul XXXVI *Cine va fi premier ?* / 395
Capitolul XXXVII *Apariția Ducesei de Omnium în Manchester Square* / 404
Capitolul XXXVIII *Noii cîrmuitori* / 412
Capitolul XXXIX *Nunta lui Everett Wharton* / 424
Capitolul XL *Ultima reuniune la Matching* / 437

În limitele sale, ceva mai restrînse, Trollope a fost un realist de o mai mare intransigență și măiestrie decît Thackeray. Pînă și cei care nu vor să vadă în personajele sale decît prototipuri, se arată gata să recunoască, totuși, că acestea sînt foarte viguroase.

G. K. CHESTERTON

Lei 16,50

clw

Editura Univers